

НИКӘЛАЛА КӘЫЦНИА

Афымтақаа реизга

Ажәафтәи атом

Ажәеинраалақаа

Аќаа
Апхәынтшәкәтыжырта
2018

ББК 84 (5 А6х) 6-5

Кә 94

Кәйтһниә, Н. Ғ.

Кә 94 Аһымґақәә реизға. Ажәәфтәи атом : ажәеинраалақәә
/ Никәала Кәйтһниә. – Ақәә : Аңқәынтшәкәтыжырта,
2018. – 608 д.

Ари аусумґа CC0 1.0 ала иарбоуп.

Алицензия ахылаа шәахәәпшырґ азы шәтал:

<https://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/deed.ru>

© Кәйтһниә, Н. Ғ., 2018

© Аңқәынтшәкәтыжырта, 2018

АСИ ЕГЫСИ

Избеит, уи җыоумшыа иҗыоушыа,
Ас ааста еиҗымкәа егыс.
Икаршәын, исҗытдыршәаз чоушәа.
Ахаҗ сахьнырхалан сызыкыз.

Схамкәалеит, схаҗәалар сыхәон,
Изури, еиҗысшьеит ас.
Саҗәтәазаргь алшон аеыхәа,
Схы шыҗыхны нас хатҗатас.

Сарманшәалон, рымшуп, зегьрыла,
Снықәлар дәеиужьк егыс.
Субарын сара сегьрылан
Амш иаҗахыз, акрызкыз.

Истира соурын сагәҗасны,
Мариала иаасхәоз раҗәан.
Шьоук ажәа схырхәаарын иасны,
Сымҗақәа аатын... Иагыпҗәан.

Шьоук аҗәтәеит исыҗҗааны сеыхәа,
Иҗеит, инхеит иахьагаз...
Схамкәалеит, схаҗәалар сыхәон.
Изури, еиҗысшьеит ас.
2012

СЫҢСЫМҒАЗ

Исыцрыхойт, таха сымто,
Иахъанза исзымхәацыз ажәак.
Апша иахәойт ашәак сымдан,
Хапак ацткьойт ашәақь.

Сеаларцсны цақьак садхалт,
Саеакнахауп сшафкьара.
Сызөеирашәа садхойт, садхойт,
Өқәакгы неиуеит апкара.

Исзынкылом, ағәра сахойт,
Дәы иатцәак иахысуеит сөы.
Апцтазаара уаха сахәом,
Акгы скым шыта снапафы.

Исахауам ауаа исзырхәо.
Исызхом – схәәеуеит! – сыңсың...
Исхыччошәа акырқырхәа,
Акырц ықәхәашойт ахыб.
2012

Иңсыз дыңсит, инхаз дынхеит.
Инхаз деихеит, дабацо,
Дахьцалакгы аңсра дзацәцазоми!
2012

Сыңсы тазар стахын сара арака,
Сынхар-сынцыр стахын ауаа рашәа,
Аха сызмыргәакшазгы сдыргәақуан,
Садыргон уажәы-уажә агәыпжәа.

Саақәхалон зынғы сымдсыр амуа,
Снылапшуан җаханым ағәшә.
Исышьтагыла иааиуаз игәамгәамуа
Рыбжы аадыргалон: «Уара агазәжә,

Ухашьтрашәа убома ас мариала
Уахымаара! Уигы зны уахьзап...
Ищишь уажәы хәхьзала жәеинраалак,
Нас хара, иахьүтаху, хәиццап...»

Ирәхәатәын, ишьтыхтәын, ирывагылан
Ицатәын... Уртқәа са истәым.
Дцәытыңшуа анкьатәи сөызак дрылан,
Акраатцуан – уигы здыруан – дтәын.

Схы стәымызт сара, стәымызт,
Исыхәоз акгы скымызт снапағы.
Аха стәымызт, гәырғьаран уи, стәымызт,
Искын сзықәтәаз сәы ағәрагы снапағы.

Сара сугхар – митә камлазшәа сықан,
Уаха гәнаха аазмымтәаз адунеи.
Схы сықәыжыны саахынхәуан ащнықа,
Санымариашәа иара абрақагы ееи.

Рееишьа змоу акрықазар ирееиуа,
Сзыхьзо саңхьа избозар сәахьыгзо,
Сықамзаргы ауашәа рбо сышнеиуа,
Схы иштәгыежьюа, сгәы иштәгыежьюа сахьцо,

Саақәгылоит сааины хәык, гәанылагә
Акәзааит уи, избәхуеит спыррашәа.
Исылоу сылоуп шыта, исылам сылам,
Сынхар-сынцыр стәхуп ауаа рашәа.

Сара сагхар – адунеи акгы ахьрым,
Сызлагылоу ауаа усшә рбар,
Аха ус зеггы, зеггытәкы, иргәахәрым,
Иалшоит уи санагха еикәыбгаргы.

Хархаштрашә хәкоуп ханыкам, хнарпыртыр,
Тыша дук хәтәхра хәкоуп! Хәашәоит.
Иахтаым, иахтаым ара ак хәтәдырзыр,
Аха атла абыгы өеижкәа җышәшәоит.

Иагашт аңша урт зеггы җгәыхаа,
Ифалаанза ааңнык абыгы җа.
Хәаиханакып, ишахнамтоз аңсыха,
Аамта, иахзыкамто уаха шыаҗак.

Аус ауп уи нас азлагареипш,
Хәтәахып, ихалгап рыцшәа хлага.
Аха аамта халган хәргароуп
Хашытахыкә иааиуа. Агәра га,

Урт хәкәгара арантә иртаххашам,
Аха ари аамта риааиуашә рбар,
Рхы ахыырзеикәырхо шыкоу имеихашеи,
Ирхацеиуа җенак аҗакар.

Хархаштуеит ускан. Хархаштзаргы аушам.
Усшә хгәатәҗ гәыграқәак нхоит.
Азә дыңсыргы, уңшла, җәзә дыңсышам.
Хара ирхамыштуа хәхыцугы хәзхоит.
2012

АБНАЛАФ

Абна дылатәан хаха,
Изымдыруа дцар дахыцара.

Ихы уажәы-уажәы дааѡахон,
Игәы җнатҗәан аҗзара.

Идыруан, ихаран дҗакымызт,
Дызтыҗуагь имбеит дахьташәаз.
Ахҗыхраз уи акгыы икымызт,
Дзырѡашәыз, аа, дагьзыршәаз.

Царҗа ахыыкоу изырбахда,
Дзыргәыҗда, арантәи данца,
Уаҗа изыҗшымызшәа абахҗа?..
Дунеик дазынхеит иууаза.

Ибон иҗактәызгыы рызҗамкуа,
Шьоук рыман арахь иҗакны –
Адунеи җьаҗьа ду иамкуаз,
Уи иаҗагылаз иаапкны,

Риашашә змамгыы зыриашоз,
Ихьатҗран иҗам ахаан.
Урт рыҗстазаара зрашоз
Аҗьныш дыҗәтәан ахан.

Диҗәыбналт. Инижыит абахҗа.
Аҗх лашә дналазт зназы.
Аха дҗазазшәа изырбахда
Иаавигазаргь маҗк уи иҗсы?!

Ихы уажәы-уажә дааѡахон,
Игәы җнатҗәан аҗзара.
Абна дылатәан хаха,
Изымдыруа дҗар дахьцара.
2012

Азы иагоз, дгәйткыа-псыткыаха,
Ионы агәгәахәа уи ацралашәа,
Хара ихәйткыаз мцакы дазыпшуан.
2012

Схәыцра рыцха, агәы ндырхахма еиҭа,
Сахыцалакгыы исышьтоуп иқәасқәсуа.
2012

Ицаз ашәышықәса иаалызбааз мшык,
Икарахааз ныкәафык иеипш,
Иахәасыхьзас – иаасышыклахәит,
Сацәцарц сшафызгыы сеиханы,
Иара уатәкыа сымға акырц атахны.
2012

Сгәы рыхшәеит – срылцны, сцап сара зегь ааныжыны.
Зтахысроуп ирмахаша – ирахәатәу – схәар.
Зы-мшынк ихыцдап схәыцрақәа нышыны,
Сыбжь тахәаф сышьтахька имаафуа сыхәхәар.

Сцап, сызлахаз сеалган сыесырзып,
Бна тоурак сеастап, цәхәырак сазцап.
Суафушәа цыара сахьырзымдыруа сцәыртцып,
Акы схәап сара уа, акы ззап.

Сахьнеиуа сыбжа шсымху рыздыррым,
Сылахь ианымзар сгәатца златшьаау.
Ацхқәа сышрылоу зхәарыда суазырран,
Сшызра сшызхьаз, аха усгыы сыцшаауп.

Исзыпшыдаз сара амфән, сзыпшаада,
Схы саиааизар ара, уаф дмыргәаҕ?

Цъара азә дыказаргь сызшатаз,
Днаскъахъан, дыспыртхъан уи наф.

Адуinei схала санхалазшәа анызба,
Зыгәра згаша сананымиа сшауаз,
Иаха исзеигъыз самтасны ишьтысдаан,
Амѡан акырынтәгъы сгыла-сышьтас,

Сѣаасхеит арахъ биракны исхаргылан
Гәыгран уи, ѣак амамыт хъзыс.
Уи сыман акраамта абна тоурақәа срылан,
Акаршәрақәа, ацәхәырақәа уи сыман сырныст.

Ицаз санзапыртц – иааиуа сатәымыз,
Амхылдыз еипш уи сыхан сагон.
Сыхәда иқәхауаз ықәысхуан – стәымызт,
Зыгәра згаша акы збон, агәра згон.

Сықәнархоит иахъагъ итдымшәо сылапш,
Сгәы иташәаз, изырныкәогъы сшәа.
Уафрахәп уи, иара акәзан иагъсылаз,
Срылцаан сназгаран икоу сызшыуа.

Сгәы зыхшәаз – зны инсыжъыз, сызлытдыз, –
Садыргалоит сара зны-зынла ашәа!
Дарбан, уара, уахъ зегъ зырфыцыз,
Иагъызбозеи арахъ иаауашәа?!
2012

АПСЦӘИРЫМГА

Ус, ашәхымс даахытцит апсцәаха,
«Уаала», – ихәеит, цасшәа даалацәкәын.
Уаршанхан, уаагылт усаса рахан,
Уаныркызшәагъ убахт ухыцәкәыкәын.

Уаагылт, утәеит уааитцақыңқыңын,
Уаахарахаңшит, иааиз уааицәшәан.
«Уара абастәкыа узыршәазеи, сыңын?» –
Дихыччошәа җааитит амишәан.

«Дәеа җытрак, дәеа маҗк, иауазар...» –
Уакуа-уашытуа акы ухәарц уағын.
«Дыпсцәеирымгоуп, шәикәатц, уара, шәуаазар!» –
Ааигәа бжык дыргахит, иаағығын.

Дыңшын иҗсың аарла илага-җаго,
Сеикәхозар хәа дахынхалан тәыцк.
Җымтран нас, ахатца уи дархагон,
Дгылан ус, аарла ашәхымс даахыц.

– Указ, – ихәахт иааиз, аҗсцәаха, –
Угәы тҗканы умҗсындаз агаза.
Акгыы уасхәом сара арака уаха:
Уара иуеиҗшу уахыгы дыртахзам.
2012

Ашә уаалахан җенак, узымаауа, узымцо,
Иауеит акгыы ыҗамкәа убаргыы, унтыцыр.
Иабоугари уи нас, иузымхәо, иузымзо,
Еиҗушәа угәы ианунаҗо зегь ызыр.

Аҗазаара иеигәыргыо ыҗаз, имызааит,
Уара угәы ахыкахаз урт иаурхароу.
Рхы ргәы аҗны адгыл ианызааит,
Аус дуқәа рымоуп, арака инхароуп.

Инхароуп-инцыроуп, инымтәошәа раамта,
Адунеи уаара иақәитны рбап.
Зны иумбаз уаргыы иуртазшәа хамтас,
Иуртазшәа ...Уңшын, аха, мап,

Аусқәа зегь аамтәлатәи усхеит.
Пшак иагахьеит уара ара узеилаҳаз.
Уаңхәа ишьтәз уи амџа уанысхьеит,
Угәы иасит, иагеит иаззырҳаз.

Иабаҟоу, иабаци ухы ақәцан
Узышьтәз, узыхьзәз, иагьуцәцәз?
Уаңхәа ишьтоуп ацырцыр жьакцан,
Еицакит, ушааиуаз, зегь цас.

Иара адунеигы иубац дунеизам,
Цаҟа итәлоу изкыз иафкьашәа,
Унапқәа шаларҟсу ахара узнеизом,
Еилкаашьагь узәтом абас ухәызжәа.

Уҟазтәз закәзеи, мшәан, уаҳа
Иудымшәа ари ажәџан ацәҟа уалк?!
Икамҳац дарбан, угыл уара, икаҳаз,
Узлаҳаз уара иухәазом, уалт!

Деиҟагылт ишызбоз икаҳан игылаз,
Зымра аҟашәамтәз уи шгылаша збаз.
Уатцәтәи амш уи длахфыхза даңылап,
Иахьатәи аңсамкәа ибазаргы абазк.
2012

Дуеиҟзар иааиуа, игыло ухаҟыңан,
Иара икынза уәеигарын – ушьтихп.
Еиҟыбаашьа змоу зегьы неиҟыбаан,
Лаңш иҟымшәо убасгы усахьа ҟихп,

Узбахьазгы ухәаңшп урымбацшәа,
Убзиа рхәап, узбахә надыргап.
Унаскьап иҟо аамтә акыргы унацшәа,
Иахьанза зыгәра рзымгац агәра рҟап.

Уара ушьтахь, ари утып аанкылан,
Азэы арахь даацэыртыр деедашэа,
Ухьз ихылом – иара ихьз ухылап.
Рыцхарахоит. Уара абри уацэшэа.
2012

Сан дгытцэыгытцэуан: «Икоузеи, нанхеит?»
«Аамта зеипшроузеи?» – дсазтаауан саб.
Ицахьаз аамта атзы хьшэашэа садхеит,
Уи сахьнадхалаз слахэызаргь калап.

«Бзиароуп, бзиа, – схэахуеит гэаныла, –
Сара истэым, аха аамта цэгъазам...»
«Уахыргама, нанхеит, утыцаф угылам,
Иутэымзар, аамтагь злабзиои, газа!»

«Иззыбзиоу ирзыбзиоуп, ирымаз,
Сазыпшуп сара иааиуа еакы...»
«Уи хшазыпшыз ауп, нан, иззарыма,
Хазлаз аамта атцэы шахнаркы...»

Игэакуеит арыцхақэа, игэакуеит,
Иртахуп зны ирзымхэазгы рхэар.
Урт раамта... Снахапи наф уи,
Идсырхапи, – саацэырцны сыхэхэар, –

Иахьатэи цсыршьагоу, хархагоу,
Халамзо халахоу харт..
Аха ара акы сдырхагоуп:
Икам урт исхэо рахартэ.

Иказам уахьгы арахьгы,
Ибжьахэаша ицеит, ицазеит.
Иргеит рхьаакэагы ргэаггы,
Изцыз раамта аеазеит.

Ҳаттақзар ҳарт уи ашәшьыра,
Ицазшәа ҳнарбон – имцазоу?
Еиқәтәаанза ара сгәы ашыра,
Сара сызлагылоу мазоуп.

Акы аалыпхоит зны-зынла мроушәа,
Ашәахәа хааза исыхьнаршоит.
Ажәада акы аҳәоит инароушәа,
Сгәыграқәа рхангы архәашоит.
2012

Уабанзацо абас – ухы ыргәыбзыгуа,
Иқалаз қамлазшәа, зегы ршшо?
Ухы кны уааиуеит, умшқәа баша иныхуа,
Угәы иҗоу ахьтажьу ирхәашо.

Ишқабзиаз иубо убла иамбар,
Итшьяа изго улымҳа иамаҳар!
Узлақәлари ихәымгоушьо амқан,
Иуҗырцуама уи уағьырц, уцәҳаргь!

Уаатданақыз уара аамтала шәшьырак,
Ихыцны араҳь имшынха иузаауаз,
Амч алзаан, уаҳа аеумырдыруа,
Ицсеиқәырхагоу мчыкгы ихнафаз,

Аха уи шузықалаз иахьалоуп,
Иқатқәкьоу, иқало баны,
Ухы уқәыршәны уара арантә убналоу,
Утәоу баша ашәқәа ухаркны?

Ас ианбанза, умшқәа баша иныхуа,
Улашәымкәа җырлашә қатқашәа,

Уабанзацо, ихәа, ухы ыргәыбзыҕа,
Уагашоу уатдәызны агәыпжәа.

Зеггы ирнаалаз ихыыз усггы иудыруеит:
Зеггы дыртәшәа, уафытәыџса дитәзам!..
Ари амшггы алабжыш цырцыруеит.
Мшәан, илеиуа қәоума? Иқәазам.
2012

Иузырбазеи, ушааиуаз, зегь цакыдан,
Иаҕахымкәа, акггы иаңсамкәа узҕыыз?
Уцашан иааидукуылаз наҕ ирытан,
Шьтарнахыс иумазамшәагь ус...

Рәаархан узқәыз ашта цәыртәо
Агәашә илхоз, уи шааимкәаз баны,
Иауркыз лашара нмыжкәа идырцәон,
Иқәҳарын арахь ицәқәырцаны.

Ухьз зхыз иаразнак рыхьз ахырцон,
Удунеи мышкалагь иаадырхәуан.
Анаџс иҕалашаз уафы издырзом.
Иухагьежьюа хыхь иухаз лаҳәан.

Пхыз бааңсын ари, лабҕабамызт,
Узықәымгыло, цлакьк еиңш, адгьыл цан.
Уаңхьа ишьтаз акаггы иахьзамызт,
Узықәшәаз уара иутәын, иулахьынцан.

Ажәәан уатцагылан зынза умчыдан.
Псыс иухаз иахьанза згәы рыцәцаз.
Ирҕеитәу уафы изырҕеирым уара уда,
Пхьаҕа умцарггы ауама зеггы рцас!
2012

САБДУ

Сара сабду сихааным, дсыздырзом,
Ихъз ауп издыруа, исыцу – Елкан.
Иавадыргылом уи сыхъз ахъаныртцо,
Исархэало: уи дхатцан, деилкъан.

Дкъышын, рхэеит, Елкан, цара змамыз,
Дуафын, рхэеит, еснагъ ауаа рфы.
Сара дызласеипшызгы ыкан, саџамыз,
‘Еазэ аџара ииркуамызт иеы.

Ахышэтхэа дџеыжэлон ихала, дцарымыз,
Дџеыжэрымцаргы дџеыжэлон, са сеипш.
Шьоукгы рыц дыџакны дрымаз,
Ирзызбомызт урт иара иџеипш.

Иџасуан аамџа – дџеыжэкъан дазымгеит,
Акырынтэ даанахэеит – дазымгеит азы.
Дара ртэала ишилгара илгеит,
Ишьџаз, зыџсы дыззамџаз бзанџы.

Иџеыџхатэны дцэыртцуамызт ма иџеырзажэзан,
Ауаа рфы ишиџэыџ иџэын пату.
Саџхъа дзаацэыртцуа уара, уара уазџаа,
Дагъсабны, дагъдуны сабду.
2012

Аџх агэы ааџнашеит, сеиџаџаахп,
Сназхэыцуа амш иџазгы шџаз.
Сара лассы иааиуа аамџа саџаахн,
Убри хъаахъа џаџхъа сгэы иаџраст.

Сышьџахаргы аџеит уаха сызмыџэо,
Сеиџаџагылахп – сара исыхыџ сыхып.

Асқатәи хәыцра хьанта схытәо
Сахьтәоу аҕарҕыцллап сгәыхь.

Саазнымхазеит усгыи гәыхьда, хыхьда,
Аҕатәыхәа сгәи акы алакшоит, зазык.
Сымшқәеи сытхқәа баша изызныхда?
Атак соуран сыҕазам бзантык.

Сгәи дыргәғәрц рҕаархазшәа ахацәа
Сылаңш шьоукы ирықәшәоит сара нас...
Ишцарц рацәакгыи агымзаап, сеиҕацәахп,
Сеиҕаназхәыцуа амш ицазгыи шцаз.
2012

ҔСИ БЗЕИ

Иахьанзагь урт ирымам еилыргашья.
Хахьааикәшәаз даҕазныкгыи имеизеи,
Угәи ҕызгашеи угәи уазыргашеи, –
Иахзеилмыргаз уаха Ҕси бзеи.

Уихәаңш, еилкаам ари иҔсы ҕоу иҕаму,
Иихәо акуп, ииуа даҕакуп.
Нахьхьи азәи бжьра-быжьтәа анышә дамоуп.
Егыи адгьыл дагәытвхәхәа дакуп.
2012

АМШ АҔХИ

Амш иацло, иацло, иацло,
Инаҕагылт инеины аҔх.
Уара ухьатцла, аҔх, ухьатцла,
Ушнеи-шнеиуа убасгыи ухьатцх,

Аамта зеггы амш иатәушәа,
Еизынхазшәа ахы арба,

Уахымаара моак уанушәа,
Алашьцара наухарца.

Инаскъзап атх гæигæиуа,
Амши хæрей хæаизынхап.
Амш мшыми, ишнеишниуа,
Хæзхара амра хханарпхап.

Ус калар ауама мамзар!
Зегъ шыақәкып ара, иаахәып.
Ихамбазшәа, хазхып хара амза,
Ажәәан хаттапшлап, хгәыхәып.

Аетѳақѳа еилаарцыруа
Хханы икыдны ихамбар,
Хшыѳкалаша цѳаа исыздыруам,
Иаацѳырцып хѳа абар, абар,

Хшеилагылоу амш нымцдар,
Ахатыңан атх маар,
Ххымцэеи, уара, ххымцэа, ххымцэа, –
Икaмлaтцэъар ахабар.

Хшазыңшу еипш хара ашара,
Хазыңшуп уа уааира, атх.
Амш аароуп, аха ицароуп,
Ара имтэароуп ашьапы атх.

Амш мшызааит, атх цхызааит,
Мра гыло, мза каччо,
Абри адгьыл ду ханызааит,
Зны хцәуаргь, зны хаччо.
2012

Уара уеиха уџа дееихар,
Рыбџа ахынаџџао аџаџџа,
Иеивасны уџаџа ахыырџао,
Ушџџаы тыџыр – рхы рыхнахуа,
Уаазыхо зегџ наџ иахынахо,
Иахыумоуа уаџа џыла,
Урџызоушџа узрылагылом.
Унарылџны уџар – уабаџо?
Иузышьџымхуа еидарак уаџоуп.
2012

Иџоуп усџы ушырхашџра урхашџран.
Уи зџеипџшу, ушьџа иху раџџаџџаџоуп.
Уагеит уахыагаз, иџазам уашьџран
Уи уахыынтџааз – амџаџаџа џџаџоуп.

Иаџсоума, нас, сџаашан, ахџыхра,
Уззыџшым иахыакџым иаџашџаз.
Уаџадыртџазарџы уаџџџааз аџыџраџь,
Рашьушџа уи, иџхоушьааз, уаршџааз.

Угџы ус узаруанда! џџа тыџџџыс
Иуоуазма, инужьырџ аихаџ!
Изуџшаазеи изхыаз, урт мызыз
Ишызра – иџахыан зегџы бџьяз.

Ухынџџит арахь, агџыр аџа укылџан,
Уџаџынаухеит нас уара, абар,
Уааџџлазшџа аџыс џахџмаруа ухылџа,
Уахыынџалашџа аџџџан аџџар.

Рыгџхыаа мкыкџа иухыызџы иухыуаџь,
Иџоу ааныџьюа, иџам уазџо,

Уқәхеит адгьыл ухыхьха, угәыхьха,
Иухәаша нмыжьуа, иумзаша мзо.

Уара иуртазшәа убоу адунеиажә,
Уқәчаразт, уқәмацәыст адгьыл, уаапкын.
Ҟеишьа ахьыкам ухыткьараха уҟеиуан,
Ухы уоужьын, ае-уыра, утакын.

Знык, даҟазныкгы агәыр аҟа укылқон,
Уаниеит уззыпшымыз акырцъара, шәынтә.
Уаҟаеырбо умтәеит азәы ихылқа,
Иушәызггы уара иунаало иушәын.

Ари адунеи акгы ацәумгазеит мчыла,
Иунамырқатцеит, уеаноумта, иакәымк.
Иахьгылатәыз, иахьутыңыз, угылан,
Иуман умцеит арантә игатәым.

Цаҳакгы нумыжьит, уанцоз, ухазыхәа,
Имачызма иумаз, уаеиғзакәа иушеит.
Ара ари аҟсҟазаара ныҳәан
Ишумаз, уапырцны харантәи уаапшуеит.

Икоуп усгы ушырхаштра урхаштран.
Иагаф аамта ихнаҟеит ианацәыз,
Аха усгы уаацәырц, имыззарц акы аштра,
Ушырхаштра ушырхаштыз ааргәаларшәо ҟыц.
2012

Цәхәыроу, избоу сахьықәхацәаз цәхәыран,
Еиларгьежьуа аҟслымз сықәнаҟсоит цшак.
Ишахагьежьц иахагьежьуеит адгьыл алыра,
Ишасыц иасуеит ари аамтагь ашақә.

Бжыцэгъак харантә игәйтшыагаха иааџеит,
Игәкылтџагоуп уи, еитџагар – уашып.
Ажџан иаттдоу ацџаџа акы аџеит,
Уахьдәықәлаз цашьа умоур – уаагъежып.

Уабаци анахьгъы арахьгъы анбаагәароу,
Уанадгылоу наџ-ааџгъы тзамц узмырбго?
Акызатџык иџоу ара – ухы агәра угароуп,
Ушнеиуагъ узынџыз џаџхьа уантџо.

Иамуазар – иамуит, иулшом ауп уаха,
Аха угъы тхьаџоуп уахьытшуа.
Умч амырхазар, иуиааизар иуџахаз,
Инеилап иухагъеж-иухашәышәуа аџша.

Ацсымз саба аргылом уи асуа,
Ушатџахра уатџахп иааикџымтәар лассы.
Иухагылаз нас ажџан казказуа.
Уахьышьтџо иџам уеитџхьызуа асы.
2012

Иааишт, иааскъахьазаргъы џалап акырза,
Атхьәтәантәи са сымш, сназхьынџашало.
Усџан исхәо, изуа цџаа исыздырзом,
Адуinei шьтә рацџак акгъы ззалам.

Ишсымпьтџшәо збоит уи акараџәа,
Ишнықәшәогъы адгъыл агәы аџара.
Зегъ нтџазар, уаха акгъы саџәом,
Снықәытшуеит ауп саџхьаџа сакарак.

Уи ианысыз ишьтахьџа дхьинхәышам,
Са сзыџәангъы арахь мџак аагам.

Сықәуп уи, асакара, сзышо,
Сахьыкоу сахъану акгы еилыргам.

Еилыргашьяк змоузеи, сы́ахымзар,
Ари амш сыгага акэзар иазынхаз.
Агәы сыхшәазар, ари адгьыл са́тахымзар,
Сга, уара амш, уахь схы ахьсырхаз.

Амала, иудыруаз, сшагара сагароуп
Исымтдасны сдәықәызгалаз сара арантә.
Адгьыл агәы кыдзырбо аарфароуп...
Сара гәа́к иацызны сқәыпсатан.
2012

ЗҰҰЗДЫРШЫЗ

Снаицырцзаргы, сахьцалак дысхыми,
Ицаз, аха изымцо сымш дацшыз.
Ажәақәак ихәарц и́тахын уи,
Аха на́к деихаргәеит зҰҰЗДЫРШЫЗ.

Ипсрахьы инеит и́калаз иаршәазгы,
Зхы изымфахо иамазгы ихәаены.
Икәыба қадыць ахәа шахашәазгы,
Ихәхәабжь уқәнаргыломызт аены.
2012

Мчылашәа сатдалеит узхьымзаз,
Избан уара иузымгаз згарашәа.
Амәа сықәын уара анафс уахьымцаз,
Иузымбаз зегьы збаргы ауашәа.

Иццакәми аамта жәынгы фангы,
Сашьтауа сшашьтаз инасыхьт.

Икагәышыам иахьа иказ анкьа,
Дузыргылагәышьом знык иңсыз.
2012

ИРХАШТЫЗ

Ирхаштыз ихаштын дшырхаштыз,
Даакәлеит арахь уи, Хәыхәын.
Дынтапшит имѳатә шыоук рашта,
Днычәатәеит мцакгы, длаҳәын.

Пәсеипш таңынгы дафымхо,
Нак даанахашә арыжәтә,
Дахьаатәаз, игәеиҗеит дыштәымхаз,
Дагазшәагь даакәлеит нышәк.

Раңхьаза дгәазтаз, уабаказ,
Уабази хәа дхьаагашә дтаахт.
Днасшәагь иуит уи икәакәа,
Днаидтцын, дахьымаара дцахт.

Даапшит лшәыра наргылаш,
Дшааиуаз арахь такаажәык.
Иидыруа азә лоуп уи зегьрыла,
Илымазаргь ами, мшәан, хьзык,

Аха иааигәаламшәеит уаҳа,
Ларгы даафәахан, аха нас,
Лнапқәа аалкыхын ираҳан,
Днеигәырғьон лыбла иабаз.

– Сузымдырзаап, – наңылҗеит насшәа, –
Крысхароума, уцан – уцаҗеит.
Дихәапшуан ассир лбазшәа,
«Иаргы сизымдырт», – калҗеит.

Икоузеи, иарбан, лдыршыас,
Аамта иаражэзас, иарѡаз!
Дгылан ашықасқәа иржъаз,
Дымѡамсыцшәа, рыцха, дымѡас.

Атәымуѡ уаѡытәыѡса дицзам,
Арака уаѡгы дитахзам.
Гәашәқәак ҕартқан иҕыцза,
Даарыхашәа иуын – изартуам.

«Еи, уара!..» – иидыруз хатқак
Иқәиргарц иааихихуан иҕы,
Калат дук аарлаҳәа дшатқаз
Днатәоны иара уа деизқәыҕы,

Данидыр иааиуаз дызустаз,
Аха, иҕынкылашәа ус,
Ашкол уи анкыа зны ицқаз,
Ибжы ааѡит: – Ари, анцәиныс,

Уара шуакәу!.. Уҕаахеи, уҕааха,
Сикәыхшоуп уара усзырбаз!..
Дахымызацқәа уаха акы аҳәаха,
ҕеак ижәлеит арахь цәқәырқатқас.

Гәалашәаран уи, дааиланаргьежът,
Дымѡахнагеит, агәашә хәыч аатын.
Уахь, дахыкыамгы, днаргашт,
Идәықәлар арантә иуардын.

Днеиуазшәа ибахуан дантәалан.
Данаақса – ацәқәа цыртлан.
Аамта иаргылазу, ихалон
Асаба аракаҕь, Баҕлан.

Баґланґаґ сабагеи, даахэыцуан,
Иаафуан уахтэ иршыыз рыбжы.
Ишнеиуаз иажэа дааґэыцуан,
Рфыцьяґ аатэон еиґэышышы,

Иргэаларшэо иацызны ирыхыыз,
Ицшуан ицаз хынхэрашэа.
Еилараа ишытан ґхара игэыґыыз,
Раґацаэа шыталартэ рашэа.

Иабаґахыз уртґы – афы ықэсын,
Акраатцуан, арантэ иаґахьан.
Игылаз аамтаґ ахы ықэсан,
Ахэы ааинышэшэыло иаахьан.

Зегь ґыцын араґа, иґыцзан,
ґа ашэан ирхэоз, ґа ажэан.
Ирхаштыз ифыцэакґы ыззан,
Иарґы дабаґаз... Дажэуан.

Дзыдтэалазґы диасхьан, дґамызт,
Дґамызт, дажэымызт зынза.
Макьана ацстазаараз дшамыз,
Дцеит ауп шыта арантэи данца.

Ицґэырґо иґада, ухэыцыр,
Дызтэуо инхада, дыцсыр.
Еиґу дахьынтыцыз дызыр?
Иґоу имбашеи даацшыр,

Дызтэар уи дахьаакэлаз, ақытан.
Иґаишытырґы иудыруеи лґатцэк?
Уи хжьароуп – дызтахида,
Илшаранґ иґои иаразэк?!

Дцозаргъ дызцом шыта дыбналан,
Ипылашәа зуз, итабуп.
Дызжуа шыок иоуп, инеилалан,
Датәахп, ари адгыл датәуп.
2012

Срыхзар рымуит, ирымуит срацысын.
Ари амәа исзынамыгзо мәоуп.
Сызтаху уәә дахыкам усым.
Истаху дахыкамлаз – гәырәоуп.
2012

Тагалануп, ачарақәа руазаап сдырцәа,
Хәыцъара исзыцшуп, иагнагатәуп ахаршә.
Сара ацсуареи исылымшои сдырцәом,
Амәақәа снарылароуп аашар.

Урт уатәгы, уатәашытахыгы сзырныцуам.
Исықәларашәа стәоуп сыцсы заны.
Стәоуп сгыла ихан ашәшыра сәытцак,
Жәа-томк тыжыны, шә-маатк сцъыба итатцаны.
2012

УХЫ УГӘЫ АХЗЫРШӘО

Дыкоуп ус азәы, икамхаша,
Уахьцалакгы ухы угәы ахзыршәо.
Упарак цъара изгәамтәкәа дынхашам,
Ишьтеитцап уи рткәацган, уахапжәо.

Уизыцшзамкәа далахап уныхәа,
Дааины ачараф уацхьатцкәа даатәап.
Ныхәәфак нкылан уара узыхәа,
Игәы итам, ихы итам ихәап.

Укәа дҗалан умаҗра дантысуа
Уеилишьаалап уажәы-уажә, днаухьыс.
Дахыңарц даналаго дызтысуаз,
Думбазшәа акәым, иахаҗгы духыз.

Днауңыртыргы, дытумыршәан улаңш,
Данаахынхәуа сеидру иузааиго.
Дызцозар дымцашеи дуграгылан,
Уаатәар игәра узымго игәра уго.

Дугәылахар, аиакәым узиҳәап,
Аиакәым узиуп иумырба.
Уззыңшым, иҗам акы ухыҳәап.
Иуирхәарым иухәозар ахапа.

Даагылап увараҗ дхьырвырза,
Убзиарақәа еицеикырц иҗахны.
Дуцныҗәозар – уахьҗаиҗьуа уздырзом,
Дузааигәашәа дшааиуа дуаҗаны.

Ахаан иуңырцуа иакәым, даҗузырзуам,
Дныҗабеит шухәо, җаңхьа, абар,
Аныҳәахь иҗааихазшәа дахьцәырцуа,
Ускан зынза угәы уаимыргазар.

Узтәалозеи еиҗшьо наҗ ухырцар,
Ухагахо, улаңшуашәа ашьа.
Ухы угәы ақәны ухаҗа уаацәырцыр,
Кыр дашьуазар, уиак ауп уи дызшьуа.
2012

Дысгәалашәоит збахә ыҗамыз зызбахә ада,
Ақыҗан зегь зыцрыхоз хыркәыкәык.
Хашәа хы лбазахуамызт уи лхада,
Дасырцгы лҗахымызт цьара гәык.

Дыҕан лхы иҕашәаз ала, деиҕамсза,
Уаҕы дитәымкәа уи, зеггы дыртәшәа.
Шаҕа ҕнаҕа ирыллырҕыазеи амца,
Шаҕантә шаҕаҕ алырҕазеи агәыпжәа!

Дааиуан ус, дгәықәхаха, дкыыркыыруа,
Аказы дыпхамшыа ма дымшәа.
Дыҕан ус, дшыҕац, зеггы ирдыруа,
Уаҕы дитәымкәа уи, зеггы дыртәшәа.

Ихы дынтаңан, насшәа, шыоуки рҕазатә,
Хатҕа дцеит – илакәшыа, иҕыашыала!
Аб дҕыҕызаап, ангы дрылахәхәзаап...
Иҕалаз калеит, уеанраалашәа уцала.

Ирыхшаз уаахеит, иҕалеит ирдыруа,
Қалақы қыҕеи ирыхны, ирығаны.
Аха ауаа ирхаштуамызт, дкыыркыыруа
Ран дандәықәыз, данрылаз дхыркәыкәны.
2012

Шәара шәаамта анааиуа зеггы рҕыцуа,
Ари адгыл ианықәлашо ҕарак,
Усқан сара сыҕба арахъ изхыцуам,
Ихыхәхәала иазнеиуеит ҕа кәарак.

Шәнаңш-ааңшыр – сыҕам, ҕыарггы сшәылам,
Акәаң хәыч сақарамхои, схарахо.
Схызлар нақ, сытшәазарггы шәылаңш,
Иабажәдыруеи сыңсы ара ишынхо!
2012

АУАҒЫЗАТҚА ИШЫҚӘС ҒЫЦ

I

Ашықәс ғыц сапылеит сғәы алақамкәә,
Схы шейкәжәара, сұыбақәә тацәны.
Итағахәә сааиуан сара сламгәә,
Адәы сықәхашәә сықамыз сзатцәны.

Ирбахъаз сакәзамкәә ауаа срылан,
Хааиғаххыр – ирасхәон ирмахац.
Ишахығац шьоук ахыцон атцәыргыла,–
Иажәхъеит, аха гәыла имажәзац.

Акраатцуеит, урт ауаа ирхәо-ируа
Иара акәзам – уеиламган иуахар.
Иаалырдазшәә иахъа ғыц атцыруа,
Аацынрак еицш иазыцшуеит ианар.

Срыцашьыцуеит: рацхъақа аацынрами
Ишьтоу – иааскьоит зеггы шәтуа.
Изеигәырғьо, ирымоу, гарта амам,
Алацхацъроуп ирзынхаз уи шьта.

Тәә збаз тәә рыхәхәеит, ианақәшәә,
Уиггы рзымхеит, уаха даеакгы.
Рыцстазаара мфасуеит уажәы илакәшәә,
Ирцырхагоу рбом цъара акгы.

II

Ашықәс ғыц сапылоит сғәы мышьтыкәә,
Цъара цсымышьтыгакгы цшаашәә.
Ихнаршәтызшәә сыжәггы сара сныга,
Саахынхәуеит схы мбо хашәә.

Зегь сымоушәа иахьала, зегь сыхзушәа,
Сгәы ааикәхәалан, ахара сыңшуеит.
Иара уахьгы, арахь еиңш, зегьы мцушәа,
Сыхкәгылан гәафак сҭаңшуеит.

Иҭажьында сгәахәуеит уи агәафыхь
Арахь шыҭа уаха иаҭахым.
Иарбан урт? Хзышыҭоу баша ҳафәуа,
Хзыргәамцуа, иахҭахым, иаххым;

Хазлагылоу иахьанзагь игәамсамха,
Иахмыхәазаз, наҕ-наҕ хазмыргәацо.
Итәахьоузеи шаҕантә иртәым иамхо,
Уи ргахьоузеи шаҕантә ант ахьцо!..

Ашықәс ҕыц агәашәқәагь ирталоит
Ара иныжытәу, инагатәым шыафак.
Ак ныжьюшәа рхәозаргы ажәала,
Ирышьклахәуа ирыцуп иахьцалак.

III

Узатәза ушҭатәо Ашықәс ҕыцха,
Усаркыа унаныңшылашәа унҭыц.
Агәысакара дықәхазоит агә иқәхаз,
Уаалаган уаргы зегьы рҕыц.

Азәы сиябжьо цыушыап, схы сабжьо,
Сҕынаскоит агәашә ахь сыццакшәа.
Адуinei ду дазнамзаргы, дабжоуп
Зхы згәы ақәу, иубаргы уамашәа.

Ари дырны, иҕоу цқьа сазхәыцуа,
Сахьынҭыцуа, имоушәа насып,
Снаиҕахауеит иахьноугалакгы имызуа,
Зҕааирхогы абри акәхап: «Уааи, иаажәып!»

Измауша иоуп, даазбазарггы, ажәха,
Иңсы җалоит аҗәца днахыңшыр.
Пхәыск дааиваиргылахын даҗкәажәха,
Даахьяңшаанза дахьагазггы дыр.

Сара сеиңш, дуафызатәха даацәырцуеит,
Даақәлалоит ашәак хәахуа ахәада.
Җыла имагәышьам, имоу ирзуеит,
Ак ацызтогь иакәым иара шыҗа.

VI

Рыжәтәын хә хәидызкылаз аамҗала,
Аха мап ацәыскын уи, арыжәтә,
Хәишызара ахылағьара илҗалан,
Саалагылеит сааины җәа шыоук рышә.

Уртггы сфызцәа ракәын – хәҗеи пхәыси, –
Аха избац ракәызма? Саатгылт.
Иакәымқәакггы сзыруит рҗа аҗәадхәыси
Дареи, реырафыстаашәа, инеидгыл.

Ирыхәозар – ируеит азы уаҗан,
Ирхаштхьеит ак шахҗеилақәазггы зны.
Акы рбо хәа иҗам урт рхада,
Лағырз картәом уқәзарггы уңсны.

Изакәызеи, нас, арахь исыхаз?
Җасатәиу? Җасатәи ңсы ахам.
Сара сзымҗаныхәо даҗәа ныхоуп,
Сара схы уаҗа арахь ихам.

Ацәгьахәаф хәа ихьзырцеит ахатца,
Дыҗалоит уи сибарггы аф.
Ипхәыс сара дысгәалашәалоит дҗацан,
Иахьа чхашьа лымам ахыткәаф.

V

Апстазаара шцац ицоит, иссирха,
Игәықәхаха, ипстыхгаха – ишцац.
Иқәкәашо ианықәу шыоук сырха,
Игьежьюеит ара шыоук рыблахатц.

Икоу шыкоу батәкьазар, уи кәышроуп,
Уара иузигыуп, иармариоит аус.
Хаиларгьежьюа ҳазмоу шыоуки рзышроуп.
Аха зба иамкыц зегь зауз.

Зегь зауз – зегь згаз имцарсны –
Ирғаҳаз рзылбаамдо ихәцәырххоит.
Нахьхы азәы, цәщанқәак уақа иарсны,
Уизыпши цқьа, аарлаҳәа дынхоит.

Зегь имоушәа анибалакь егымам.
Аха амац имоу изирхоит.
Дгычума-дқәычума, уи азы дыпсыма,
Ахәынтқар иеипш, ихәашьала, дынхоит.

Зегьы згаз, изтәызтәыз иоуп изнымхо,
Дыкоуп уи уатцәы дыхтцәараны.
Уара иумхо, сацхьцалак исымхо,
Дыкоушь ииго Нарцәықа игараны?

VI

Сара арақа шыта рацәакгы сымчым,
Изгашаз, изымгашаз уи ргахьеит.
Аха сзымтәеит усгы, сгәы тынчым,
Гәәкра сыгым, аа, иахьей уахеи.

Ианызба сус зламгы сус алан,
Ианысхәо ихәатәымгы, акгы мза,

Акырцъара сдыркъалоит, сдырманшөөлом,
Идырцөгъарц иафыми слахынтца,

Аха калашъа сымазам еакала,
Цсахшъа аман иказам сказшъа,
Ицо сакөзам сара арантө сыбналан,
Сызфыц сафуп, иартөазаргы сшъа.

Ицо-иаауа идәықәу ицәыркъа-цәырас,
Лажәхырца сзырурц ртахшәа,
Ирзымдыруазар – шытарнахыс ирдыруаз,
Сыхәда ашаха ахамшәа, иахашәа.

Еа биракк снейны сзатцагылом,
Сиашъапкуа сцәыртцуам даеа нцәак.
Сызлоу салазп, еа дунеик сзаңылом,
Исзынхазгы ыкам шыта рацәак.

VII

Ара сыкашәа-сыкамшәа, ажәџан
Сатцаңшуа сгылоуп. Иаџеит асы.
«Аамтоу атцх иалазуоу сажәа?» –
Сгәы иаатысхәаауеит фымт уажәазы.

Аамтагы сара истәым аамтазаап,
Азқәа сеиархан иқәхашәа ицоит.
Сзацымныкәеит уи сара, аф асааит,
Уи азакәу ицоит, иццакзоит.

Исзынкылара цыышъан саңылан,
Исзыриашара цыышъан сзыниаз,
Исфәгылаз аацәыртцт еишытагылан,
Еилкаа ура нас сахъагаз.

Уахьггы арахьггы сатəымкəа сыбжьарзын,
Цəхəыракаф сцəыкəбарны скарбан.
Аха ахауа сшаламзша хартцон
Сыздыруз – урт ркны сыгəраган.

Уафьтəыфса имыхьыц ак сыхьны,
Аха ак смыхьцшəа зынза,
Зны санаатцхəраа ацəхəырафы сзыхьны,
Ицəгьамхо збеит слахьынца.

VIII

Уабацари ара зегь аншəартəу,
Иубо убла ианхысло цəыршха!
Уныцшуеит ас быбышггы иартан,
Ихьшəашəаза ишьтəууп уи уаха

Агеи ашьхеи рыбжьареи аеиитцых.
Мракы иацкьаанза ара ахра ауеит.
Сара сускəа даарак иееизам:
Пшак сыцəхалан, цəгьа сыхшəаауеит.

Адунеиаф зегьаф, икамшəа пхарак,
Мцак еикəымшəа цьарамзар цьара,
Атцх санаалаха, афəанахеит хаарак,
Кыр сахьчозар, уи ауп сзыхьчара.

Анапкəа аасыкəыршан снанагоит аеҳəахь,
Ихəытцрышьшыааз кəицкəак сфəпхоит.
Ахацəа еидтəалоуп иеицəажəо агацхəа,
Урт ирхəо мацарагь сарпхоит.

Исгəйдшыло амца шахəшахəуа,
Сахьындəылтца ишьтəшəу суп.
Ара зегь ыкəууп, акымзарак сахəом,
Исхьысуа сан лнапеицш иразуп.

IX

Избеит атх салаңсо с-цыран,
Адгыл сахнықашәо уаха сышьташәуа.
Анаашо, ианышьтоу атдаагь цырцыруа,
Саацәыртып ихәааго лассы сахьажәуа.

Сахьажәуа акәым, ихәау аргамоуп,
Цәахышьа амам уи, сахьажәыз.
Ари ашықәс еиңш саамтагь сыцәцама?
Ишыздыруагь сцаауеит аф зысыз.

Издыруа схаштыр бзиан, издыррын
Сара усқан исзымдыруа, ғыцк.
Салыәуеит саамта суазырран,
Сахаңалоит еиңах сара қәыцк.

Уи салнахуеит сшааиуаз сызлаҳаз,
Исқәтәо, исыхан атдахь сызго,
Саңхәақа акгы ықамшәа уаха,
Сғынаскоит, гәаныла, сгәагәо.

Амза аңтақәа ирылоуп ахала,
Иаацәытлашоит жәәңгә ааимқашәа.
Ишсымпыцқьара акы сахьынҳалоит,
Сагьагоит ара сара ашәа.

X

Адуinei тбаа, адуinei ду тшәахазшәа
Сгәы ишабо, сшабо, сгәырәаха,
Сара аәнықа сгәарлашт уахазны.
Аха схәыцрақәа еилалан уаха,

Еидара хьантак сзатцымцуа сацоуп.
Сахьынтәаауа исхьынҳалаз рацәоуп.
Ашықәс ғыцха урт сыман сабацо?
Ак атқыс, сыңшын, еак еицәоуп.

Адәы сшықәыз истәым сацәхасуа,
Акармеипш уи сыхәшеит убас,
Иснарбом ари ажәван казказуа,
Саиааихьан, сзаиааиуам, аф аст.

Хьзы амоуп, иаакылсын – хьзы амам,
Иалатцәеит, иалазәеит сыхьз.
Дмаалықны арантә уаф дызцама?
Исыхьма, нас, ара уафы имыхьц?!

Аха усгыи сгылоуп исыгхан,
Гәырџак саганы, исхаңаны.
Сеиҗаацшыртцп угәахәуоу смаалықьха?
Умшәан, уажә сшыкоу баны.

XI

Сышқакоу, сышқану иахьа, нас?
Амца сыҗацеиуа, сыхшхьц.
Сираны сықан, сихьаназ
Сеиҗеиран сыкоума җыц!

Сыкоуп сшықац, зны сшырбаз,
Сымҗығзаргь, сҗазшья сҗазшьяны.
Амван сызцысуаз сахырҗаз,
Саауам арахь уаф джьаны.

Ашықәс җыцха исырҗыцуам,
Саатәазар исхасырштша схаршт.
Аха исмырзшагыи сырзуам,
Исымоу мыцхәызаргыи, сҗар.

Ашықәс ниакәкәа ицазаргь,
Иасымҗеит арахь сызлаауаз.
Сахьымза акы нхазаргь, сахьазаргь,
Сцәа иалоу алымтцоуп насгь.

Уи пстацагаха исыцзас,
Иарныйәоз, сшы еиланаршуаз.
Ашықәс ғыц, сақара сыцта, –
Унгылозма ицаз, – уара уцаз.

XII

Сызатәра салнагап иааиз,
Ажәдан исхажьыз сыхнахп.
Егыхьшам уи, зых иаиааиз,
Иақхьақа дниеуеит еиҥах.

Иақхьақа дниеуеит агәымшәа,
Икарыжьны, игылаз еиҥа.
Псышыацәгьа ирҥон ирнымшәаз,
Ишьтарҥон иусқәа еиқхьытта,

Мариала ириҥар ижәылоз
Данызхуаз, ианыхшыа змауз.
Ара дынхоит шәара ишәылаз,
Икажьны иаңырымҥуа зус.

Ашықәс ғыц иалыңхо гәыҥроуп,
Агәыҥра хаауп, мра шәахәоуп.
Ианыхтәу аныхроуп, аңыхроуп
Ашықәс ғыц аaira зызхәоу.

Ашәхымс иаахыҥуа Ағыц ауп,
Уааҳалагыл, уааи, игәағы.
Аха, иссирми, сшәа-зызо,
Сгьлан сыңшуеит Уаҥәахьы.

2013

Урмышәозар, иухан пхьақа узгахуада!
Сара абри сазхәыцуеит ес аашар.

Сыҕесырзыр, исыштыалап зугаахэуада!
Исырушагы сеидру саарыпшаар.
2013

АЛАСБА

Ишуа ашта иныкэлит ачыгэчыгэхэа.
Агэашэ ахь ифит, уахь уи акы абоу.
Апшэма иааизхьапшит уаргы усыхэ хэа,
Изытрысуеит ацэахэа ахьахарпоу.

Иускэа рахь днеиуеит усс имкыкэа,
Имырбакэа апшэма аезашьуа.
Даанапшы-аапшын, акымзаракгы ыкам
«Узыршэазеи ашэаргэында, ура ажьа!» –

Нак дапыртцуеит уи абасгы ихэахын,
Днатцакьашэагы иун уа аласба.
Ицон иара агэашэ ахь, арахь иаахуан,
Игэакуа ак амба, акы аба.

Ианазхьампшза, еиҕашуа ачыгэчыгэхэа
Инылатэеит инеины уи агэашэ.
Хьаасгы иаман, зегь азеипшны, ашышыхэа,
Афнатцака иахьыцэаз уажэ алажэ.
2013

Дкамлоу имфа дшыкэтатэу здыршаз...
Азы ыкэкьаса инеиуан адэы.
Саргы сихагылан арыцха даныржуаз,
Утэ сывамкэа уа шыта, хэатэы.

Адгьыл азы ыкэын, адгьыл азы ытдан.
Дфыкэтэарц дөеихазшэа збахит апсы.

Иаңхьака ишьтаз саргы сацәшәа-зызон,
Сцар сҭахын сара арантәи лассы.

Ак сыцран исыцрымтцуа, ихьааха,
Сшаанагаз еиңш, исыхан сагон.
Сааскьахьан еиңш, саатгылан санаахьапш,
Сышьтахьҕа дсышьталан дааиуан... Сарион.
2013

АЧЫМАЗАФ

Иаасыдмҭаалт, сыңсхьазаргь рыздыруам.
Исымаз дара ракәызтгы хәшәыс?
Зык ихықәхалт рҕәнаарха – изыруам.
Ирзыҕалеи уахь мықәшәатәыс?

Избомызт урт асцәҕьа ихароушәа,
Ирахарын сыбжыи насыргар.
Аха уи сызткаауам, иагьроушам
Дыррак, ара ас сышьтахар.

Иаасыдымҭалт, сыңсхьазаргь рыздыруам.
Исыздыруам иахьа закә мшу.
Зык ихықәхалт рҕәнаарха – изыруам.
Инцәаша, сыңсуазар хәа иңшу...
2013

Сызлоу рнафс уаф ихәа смахауазар,
Изымбозар саңхьа игылоугыи рнафс,
Сара ара сыҕазам усқан, иауазар,
Субаргыи сумбазшәа унасафс.

Сызну ари амфа сабаго?
Мышқәак ааскьоит ицәқәырҭо.

Анцәа иумхәан аамта сардагәо
Сарлашәуа, икоу-иану снамырбо!
2013

НАСЫПДАК

Җнык сыфноушәа зызбазеи хыбда,
Сшындәылтра ашәқәа еимпааны?!
Адгьыл сытыууаа идәықәлеит насыпда,
Ажәџан схамҳара цыушьо ибганы!

Иашьтамда, иазыпшымда, изтахымда
Насып лашак – са сзы ихарахеит.
Сшааи-шааиуаз, схы җастон снасыпдан,
Снасыпдан иара ус сагынхеит.
2013

АЖӘџАН АХЬ

Скарахазар акәхап ажәџан сшалаз,
Иааизар акәхап уи амш, уи асаат,
Сымтәыжәџақәа еидыпсалан цаҗа сҗалан,
Адгьыл сықәхарц сәыласхеит аҗсаатә.

Сыпсаатәын сара усқан, сагьуафьзааит,
Сгәы сытасуа аҳауа еиџырффон.
Схьыдыџрны слеир, афы рмысааит,
Исзыпшуаз алажәқәа реипш сырфон.

Ргәы иалан ажәџан ахь сахьџеизаз,
Апша җәашқәа хчыс иҗатданы
Сахьықәтәаз, снарылкьшәа, скәаџза,
Иагьсытәпшуан шьоукгы ргәы цаны.

Амза атыџ иакызшәа, урт аҗәҗәахәа
Исышкляхысуа рҗаархарын, маза

Икьачаза азэггы икьахуан иахәа
«Имуазар, уца, – рхәон, – уца.

Уахымаара, ажәван гәыштца улалаз!..»
Иааизар акәхап уи амш, уи асаат,
Сымтәыжәәқәа еидыңсалан цақа сҭалон,
Адгьыл снықәхарц сҕыласхеит аңсаатә.

Схьанҭахахьан, сацарцазшәа алу,
Сымлеир амуа сҕалахьан хагәха.
Аҕаанахеит убасҕан ажәван иалыф
Ажәа затцәык хызатцәха: «Уеиха!»

«Уеиха!» – ихәеит сызтахыз азә дсықәхәаан,
Аха сааихьан – алада ладан.
Ажәван ахь сшеихоз адгьыл сықәхан,
Уаф дысмышәо, сҕәыбаса сышытан.
2013

Сгәы арахәыцқәа рххацәазар,
Ирацәахазар сыпсы ҭызхуа,
Иҕалап адгьыл сықәхацәазар,
Исызнымхазарггы инысхуа.

Амш исанахәоз смаҳазар,
Имфасзар атцх гәытҕаган,
Саазлагылаз сашьаҳазар, –
Сара сымфә ҕьарггы инагам.

Ицазеи иааиуеи санрыбжьаха,
Хзеилымтцуа хзеилахазеи?
Сеиҭагыло сеиҭакахаргь,
Ахыргәаҕра зысҭаххазеи?!
2013

...Абартқәа зегғы ы́казу и́камзу сазхәода ирґыцны,
Рыгәра сзыргода иахьанзагь абас зыгәра гам?
Сцар сґахуп уажә сызлаҳаз зегь срылтны,
Ҡаґхьа сәашьан схы смырхар мәа ахьгам.

Санылахьан сарггы убас зны акы, имґамыз,
Цьарггы игамыз, исоуз мәаны ишьтататәны.
Аеыснаґомызт уи, исрыцқьон – иауамызт,
Сызтґомызт, сзауамызт, садхәлеит баша сытәны.

Апхзы сылхәата, аҳауа сзымхо сахьгылаз,
Сгәы кыдбан ицон, сґажәкны мацара сыпсуан.
Сыздхалаз ишсылнахра исылнахт исылаз,
Сгазәазуан сахьгылаз, убас еипш саапсан.

Сахыкәшан цашьа смоут сахьцашаз,
Сылхеит, сеиґалхеит, саргәаґит ажәырт.
Амш иснамґеит, сахьымзеит сахьнеиуаз сзыхьзашаз,
Иґалон сара нас сажәра аанзагь сажәырт.

Сызмыртәаша ак сытдас инеиуан, сартәомызт,
Исзыпшыз срырхашәа сажәнаґтон нас.
Зны-зынла иґоуггы збомызт, иґамггы збомызт –
Пхьацаран! Уи акәхап аранза саазгаз.
2013

Анышәынтра агәы таҳазшәа пхьыз избыхын,
Ҡаґхьа арахь саақәлеит, ашыбжьышьтахь.
Еидарак еипш ишьтастахьаз сахон,
Инсыжьыз арахь еибарыґуа исышьтан.

Исышьтан, иаины сапхьаґа иаагылон,
Аеыкәашеипш зґеыззеиқәымкуаз мышқәак.

Акы сацэцон сышнеиуа, ҕаакы садыҕсылон,
Сцэын скэытрабааха ҕазны қәак.

Асы сылан, зны ацаа иарҕаџуан,
Лыбжыҕы сышытан сахьцалак сызхыз:
«Ахьта уакып, ахьта!..» – уахьынтә иааџуан,
Зхьаа хьаа агымхаз аҕхэыс,

Уи аҕхэыс, сара сан еикэышла,
Аамта еикэшара исцәалазыз шыжыык,
Схэыцрақәак хьтцны арахь исыжәлан,
Исахауамызт лыбжьада даҕа бжыык...

Лҕылаҳәан адгьыл хьшәашә – лхыза,
Итцозеи, сапхьа диоуп абраҕа сан.
Исахарын илхәарц уи илтахыз зегь,
Аҕаалырхар ажәа затцәык: «Нан!»
2013

АНКЪАТӘИ ЧЫНУАҖЫК АМҖАН ДААСЦЫЛАН...

Снаиаџсыр ҕалон, иҕанааиха, дсымбазшәа,
Аха среипшхар сҕахымхеит егьырт.
Инаиҕахар, шыоук дәықәлон инҕазшәа,
Аҕсышәа иархәомызт анкьатәи рдыр.

Иқәнагоз ыҕан – ихараз рацәамыз –
Ито уҕааухар урт уажә хтынкьас,
Дызнылан дааиуаз амҕа дакуамызт,
Дыҕамызт цартаҕь иоуран, аф аст.

Арахь, шаташыаҕь имазма агәықәха,
Душырын дызлажыыз агәам уртытыр.
Дааиуан деихәләхан уи, даараза игхан,
Иқәымкәа дцәырцуан дахьнеилак ҳатыр.

Ҳафыр иқамызт дҗеины дахьнықәтәаз,
Изырхәо смаҳацызт уи җеи,
Зыршын саниднагала, зны, исықәтәаз,
Саазаламгылеит сахьнеиз идунеи.

Дҗеихар, духыхәхәо, дхаззала дгылан,
Дахьынатәаз дтәан уи иҗырчны.
Ихы сирбалахуан усқан зегьрыла
Уаф дызмышәо азә иакәны, дымчны.

Иццакуаз ашәәф акраамта диргылон,
Уатәы шәаа хәа ишътуан шыоук ахьааз.
Ирбгахьазшәагь ихәон зны атәыла,
Иеитеихәон иҗам-иным, дзыниахьаз.

Игәы итәтәҗьоу уафы изаиртышам,
Дытцоуп рхәон уи иаҗара анышә.
Даннықәла, дахан игон аттартыша,
Русқәа еиқәырҗеәо шыоук ылхалон ишә.

Дынхеит-дынцит ачынуаф деихбаалан,
Ақалақь иалыхәхәо игылан ихан.
Дцар итахын зынғы арантәи дыбналан,
Ихы абахтахь ихьаз идырхан.

Аха дрыцәцеит урт, җантаруазшәа икәша-
Мыкәша иртәахьан иара итәқәа.
Ируазма урт такар баапсык иқәшуа,
Дцәылар ҳаргь ихамыргылакәа ақәа...

Ақәа сцәылан сцон сыццакы-ццак
Уи данааспылаз. Сгәеитан, саанҗаст.
Апсшәа сеихәан, ихаргь ду саннытцеик,
«Абас уҗан, – ихәахт уи, – уанҗазгь:

Уафы унаиәфсны уцомызт, думбазшәа...»
Даасеигәырғеит, даасҕаччеит, даапшит.
Дсыдгылан уа дсашьазшәа, сипазшәа,
Зны дааканзашәа збахын, дышәтит.

«Узбар сҕахын, – ихәеит нас, – акраатцуеит,
Аха усыргәамцыр сҕахымызт рацәак,
Аха умамзаргь, мацзак саахьатцуеит,
Абзиоуп сзышьтоу сахьцалак...

Уара судыруа цыышьбоит...» – «Уздыруеит...»
«Исзашшуа исышьтаз сылбаархәеит, иубоит,
Аха сара азқәа зеггы срыруеит,
Сиаша сыман...!» – «Уырып – итабоит...»

«Уарггы уаатәазар урт табахьоушәа,
Исыҕабазашәа азы... Ухы умжьан...»
Азәы уидыруашәа, азәы уибахьоушәа
Ушыкоуггы...» Саатгылт, сааҕхашьан.

Сыңхашьон, ихәатәымыз ҳафын уа,
Имаҳашаз иаҳар – зтахысрахон шыта.
Дымшәа-дыңхамшыа дгылан ачынуаф,
Анкьатәи ағьыч, жәларык рхада.

Ииуа, иихәо, ихырқьиага схымызт,
Исҕахымызт ажәакггы саҳар.
Аха иара сцар иҕахымызт,
Аха иара иҕахын игәра згар

Зыгәра сзымгаз данықәтәаз, данылбаах,
Сзыдгыларан сыкам ахаангь...
Ааигәа зны анкьатәи игәылак данылба,
Илеихәон дышлеиз, иштиуа ихангь.
2013

Исыдгылазшәа... Ус уаҳазаргь,
Уржагәышьеит уара, Сыкәын.
Зегь акакәын, сыркәаҳазаргь,
Срыцәгылан, амәа сыкәын.

Сышңеиңшыз сназхагылаз
Атыс цшқа – аеарххон.
Амцәыжәәқәа ццәан уи, рыцқа,
Аха ажәәдан ахь еихон.
2013

Иухкьашо амәа уанхалаанза
ухы узахәар – убналар –
Хараза иузеиңын:
инаухыңаларын акы уаңсазшәа.
Ражәа уалам, рашәа уалам, акгы уалам
Уара шыта, матцуракгы; цъара урбазшәа,
Аха уи аахыс ома цуашәа, уанытцуеит
Зны уахьаныз,
инхьаңшны иаахьаңшаанза узуеит.

Уааишьа шңаказшь?
Ацашьа уақәымшәо урылоуп.
Иухәо иара акәым,
иууа иара акәым – уажәзазаап!
Уфызмалакьза зны урылан –
зегь шыршәоз аурылоуп,
Уажә иухәаңшуа ирбо:
узлаказ уеитцазаап.
Иңьоушьаша ари:
ауафы цшьагыатха ду уцандрахха
Уаарылахеит!
Издыруадандаз уоурагь зыркьафыз...

Иауа-иашәан акы уалаҕам,
Иагырым уажә уаха
Уназцыло иумада?
Унеила, ухы затәык уацыз.
Ухаткы казмышәуаз,
Иушыклахәуа иуцыз, абази, –
Адунеи амаа анурыз уааигәара иҕаз?
Изрырхаз закәызеи,
Урт зегь рышытахька ихьаттит,
Уфанаауха арахь уара, уқалан, афныка.

Азәгы игәалашәом шыта ухаткы анкадмышәуаз,
Иангылаз рыба тырхаха иуфәпшуа.
Шхамызма, ухәыцуеит, урт усқангы иудыржәуаз?
Аха иумжәит...
Иагаит, зегь амаз аҕша!

Ушытахька ухьаҕшыр,
Уеилазгаша ракәзоуп иубартуу,
Еихыс-еипысуа еилоуп,
Ус бааҕсқәак хәшьадуа.
Ирылшар,
Бжъара-быжытәа еишыжааны уартап,
Кәарак уқәдыршәып ма,
Ҕсызк еипш, уқатқатуа.

Ианбатәыз иубазтгы, иараби, амған узлаҳаз,
Ианхәатәыз иузхәазтгы, уаҕылан, уа ихәатәызгы,
Акратахызма уусқәа рырәеираз ара, уара, уаха, –
Умч арумчыз, усқан, зегь рыла уантәызгы!

Лада-шадантә иаакылсуан арахь игәыбзыҕза,
Ушыргазгы убоушь зны рхы утарқаны?
«Арт сахьрылоу сара ахааназ егысыхьзом!» –
Умшын агәәҕ, икоушәа икам баны.

Ихәмаруан ублақәа шааңшуаз уандырцәа,
Уахымцоз уанырга, иахьаатәым уанаарга.
Шьтәтәи башоуп, –
ак ураашоу сыздырцәом, –
Зыгәра узымго, ухатцоуп, уааи, агәра га!
Ушхагахара ухагамхазар уанфыха,
Иумбаша ануба, уанрылтц узыпсахыз
Арахь, уара угылоуп уакызшәа аныха,
Уаазеиҗамтцау, изакәызеи узҗахыз?!

Ари адунеи
ишым ажәабжьуп, иҗам жәеинраалоуп,
Уалагылоуп җара уанкья,
җара уанҗазшәа.
Иухкьяшо амҗа уанхалаанза
ухы узахәар – убналар –
Хараза иузеиҗын:
иухәаҗшларын акы уаҗсазшәа.
2013

Рыцҳарагәышьоуп убла иамбо
Адәы уаакәхар. Амшгьы тхуп.
Адгьыл шәтүам, азқәа җамбо,
Анарцә уҗхьоит – уатахуп.

Уара узыҳәан амра гылом,
Амзагь гылом, иҗашәом.
Асас иааиуа узыпҗылом,
Шәара уаҳа шьҗа шәеикәшәом

Уззыпшызи иузыпшызи.
Уусқәа шьтоуп, ишьҗахазеит.
Уҗстазаара мҗакы ахысит,
Иниагәгәа умшқәа цеит.

Атх хьшәашәа уалагылоуп.
Амш иааиуа уазыпшым.
Иссирхаргь уи зегьрыла,
Имшым, уара иутәу мшым.

Инеипушьуеит ицази иааиуеи,
Уґажәкуа угылоуп, ушабо;
Уззымиааиуа акы уаиааиуа,
Убла иамбо угәы иабо.
2013

75

Сиижьтеи 75 шықәса тьызар,
Сзеигәырғаша дыррам исауа.
Иқалап ари ажәабжьгьы мцызар,
Сыңсґазаареиңш иалазар ҳауак.

75 шықәса! Иагым, иагьацым,
Снеины салаҳаит зыжьк еиңш.
Иңьасшьом еидара хьантан сахьацоу,
Иңьасшьоит ныжьшьа змам ахьынсыжьуа.

Ицарц ргәы иґаму, исыцрыхоит,
Сеикәадыргьежьуеит убас еиңшгьы хтысқәак,
Ара сықазам, иахьсыхац исыхоит
Сызшьаҳаз, инымтәазо сусқәа.

Исґаҳало, истәым сеырцәытәах,
Сышцац сцалар сґахуп, ґеа мґакала.
Снарылтәраауеит изыхәашьха исхьтәо,
Сзыргәыбзыгуагь, – сырзымжьац, – сырнаалом.

Сыґерыцәсырзуеит, саахамқәалазт уаҳа,
Мци иашеи марiała еихтһызтцо,

Сахьнавсшаз, сахьтамхашаз сҭахаит,
Исымазамкәагь сеиҭацәыртҭ ирцәыззо.

Рыгәкәа еилахынхәуазаргь, рееиуатә,
Шьоук неины итәоуп крахьырзалго,
Сара уа ахаан ак сзырҭееиуам,
Сара уаҕагь исықәыгәгәоит суалқәа.

Исказшьам сҭазшәоушәа исырҭеиуам,
Уатә ҭеиҭныхәак сызто сеиҭсзатом.
Ишыҕоу збозааит акырҭьара исцәызуа,
Сыкәа ак ҭастом, мап, сара стәада.

Сара истәым ахьзи амали
Анцәа исумҭан шысхәо сымҭасуеит.
Агәымхәкәа рхеилак саламызт, салам,
Исхагылоу ари ажәџан казказуеит.

Уи саҭацшуеит схы шыҭыхны, сеиҭьыпзам,
Снышьҭалар, сыцәоит срахаҭза.
Рымҭан сзықәлом, иахьеибажьо сҭыпзам,
Схи сареи харакгы хадзам.

Исылымшаз сылшазшәа схәомызт,
Сцәырган сҭьаҕьаза даҕьак санымызт.
Ара сыҕоуп хәа сгылан сыхәхәомызт,
Сус дырны сааиуан – саҭымыз.

Ауаа ирахарц сықьуамызт атцыхәа,
Идсырбомызт уажәы-уажәы сыхәжәазшәа.
Анцәа исиҭаз абриаҕара нҭы хәа
Ныстырц саҭын, саҕьаахьамҭауа сшәазшәа.

Сиижьҭеи 75 шықәсы ҭызар,
Сзеигәырҕаша дыррам исауа.

Иҗалап ари ажәабжыгы мцызар,
Сыңсҗазаареипш иалазар ҳауак.
2013

Амаалықыңға срылаз ңыышыон, сөашыама,
Избан, уара, аңнышңға сызрылаҳаз!
Сгылашыа рғамңхама, стәашыа ма, –
Атәаха сырдом урт, агылаҳагь.

Сара исыхәом, дара ирыхәом, иараби,
Иеиқәдыреәео абааргари, иабаргари?
Рысабицәагь дара ргара игарамы,
Иәагылар, сара сзыхәа ирархәари?

Амееи иитәу иара изынгы дееихарым,
Уи ииаазаз иара иахь дымцашеи нас.
Дхагахар, имч иқәхарым, дфеихәарым,
Дфеихәазаргы... Илцуа башоуп нас.

Аңнышңға зегь хагахоу, иеибарңалоит,
Иеитарқәәкәо уатң ара иаргамахоит.
Имаалықыңған ана-ара ишңарбало,
Ғәзә ианамхогь усқан урт иранахоит.

Саргы срылоуп еихан нақ ирцәыбнало,
Снарылазуа, сызрылымцуа срылахоит.
Амарңа, ант имаалықыңған ижәбало,
Рхы иаасуа иаины иаашәагылаҳуеит, –

Шәызлаҳаз рзыхәашь уаҳа шәзалымцыр,
Шәңсыхәа иасуа ңшак шәзацымцар.
Шәызтәарызеи, уара, уа, шәахьаламзо,
Иусгәышыам шәызлақоу акы нашәзацымцар.

Аңынышцәеи амаалықцәеи, иараби,
исзырбозеи изеилымтцуа идәықәушәа.
Амаалық игара аңыныш дгарами,
Уи дааңшуеит сара сахь дмаалықьушәа.
2013

Сцаргы сзымцо, сымцар амуа,
Сгылоуп мѡақы саныңшыло.
Цьаргы сагом ари амѡа, –
Инанызла ицеит ианылаз.

Иҕазами ҕа хырхартак,
Иабацо зегь еижәылан?!
«Уҕааха!» – рымшуп сгәартан,
Срыхәаңшуеит сара сгылан.

Сеибанарфоит урт ахызуа,
Иаазеитцыхран иҕам сылахь.
Усс исымоузеи, саахәыцуеит,
Изхабгахьоу уи атәылахь?!
2013

Исҕахаз сыриааины сааизар аранза,
Сеилазго снарылсны снаскьап даҕа мацк.
Аамта аамта цәҕьазар акәхап, сыргәамтцуа
Адәы сықәнархазар абас сара, Маць.

Сыңшын, саңхьаҕа акырцьара сырроуп,
Исгәыдыҕеало снарцьылароуп ҕыц.
Маць, уа узыхәан иҕоу кашырроуп,
Хьаа уаргәамтцуам, иумазам цәыз.

Ахаан сгәытцха гәытцхан иуоузом,
Сыблақәа ирхысло узгәәтом, сашьа.

Нцә думамзар, дыкам ауп, дхоутцом,
Уашьрангы укам, издыруеит, сызшыуа.

Икаларын сара иныстыргь акырза,
Саауазар зегь сзеицшны, ушаауа.
Аха уккан – сыззыршаз сыздырзом,
Аха уккан сырцәызт ауп ауаа.

Смал агарта сымамшәа сгылоуп,
Исызсырхан амач, зынза амач.
Исхаштызшәа сыкоуп усфөзоу, усгәылоу,
Уара цьаргы укаму, Маць?!
2013

Еилашәа-еилытцау, имшхо, имшымхо,
Сналагылеит сааины җацхәа март.
Дарбан, иарбан схьазырцшуа, исымхо,
Җакамшәа шызбогы җаибабартә.

Рыжәтә ымжәкәа сааиуанеи, сашьума,
Сшьапкәа еилацсо зызбазеи, сажәзоу.
Схы сзымҗахо, убас сгәы ташьума,
Сараацсазоу искыз – ишьтатцоуп.

Ажәҗан ааихыкканда, салазында,
Сызлагыло сыламзо саашәеит.
Икам ыкоу цьысшьахит, җаицында,
Иаахәны ахы исцәықәгылт адунеи.

Избахьаз избац ракәым, иашан,
Аамта иареицакьоу, сзырҗацшуам.
Ааигәа слымха иҗафүеит исмаҳаша,
Скаҳаит изымбашаз сахькашан.

Дарбан узыргыло иудыххылан,
Дузыңшаауам, дыңам узтахыз.
Икылужэаргь ушнеиуа атзамц хыла,
Уахьнеиша унеианза днаухысп.

Март еиңш сеилашэоит, сеилыцуеит,
Икасыжыыз шытыхтэуп, хаилгақэар.
Уаха иамур, сара наң сыесырзуеит,
Ишсышытоу еилашэа-еилыц – март.

Сабалахеи, саргэакуа, имартны, ижэахан,
Исымширан, иңстыхган, сеиларфэынт!
Шэара арыжэтэ аныжэжэуаз ара шэахан,
Сахьяанагаз, сахьагаша схын.

Сара истэым, сара истэу, мартхеит,
Саагылазар уаахымкэеит, усхыкэкэоит.
Усиартахьеит, устэартахеит – усқэардэхеит,
Суцалангы снейуеит – снагэагэоит.

Зны уреиңын, уреиңэоуп – хаилыцтын,
Исылымшеит – уеихсырккарц саауан.
Амшцэгьа иаңэшэаз уафгы дсыцым,
Амала, уи дсыцзаргы ауан.

Санзалымцуа иара салимгашаз
Илағырзны исфытқыасало март...
Аңстазаара шңахаау, уара, ишңашоу,
Уеиқэнархап уанажуагь, агэра угар.
2013

Исымам сымам, исытоуггы сытоуп,
Сызлашоу салашоуп. Сшэеиҳам, сагышэеитдам.

Издыруеит, исхаштрангы сыкам исыду,
Саахэам, сџизам, џьаргы сырғазам.

Сааигэа игылаз абнахь ианеихоз,
Рыбла аныхџаз ибатэыз анбатэыз,
Исмоузаргы сахьнеишаз анеиха,
Сырзыкамџеит амџангы тэыс.

Ахьз иашьтаз ахьз рзынсыжьуан,
Амал иашьтаз ирзысшон амал.
Сажэа зегы ираџаџкьара џысшьон,
Саауан сасуа, сеитасуа асаркьал.

Сынкахэыцуа саауеит уажэгы аџныка.
Апшаџэа саван иахьантэарак сзатэны...
Саныказ саазмышьтуаз снарылсны, саныкам
Саакылсра џысшьоит сара зны.
2013

Аџсуа ибызшэа имаџазар аџсуа,
Ишьтахазаап хусџэагь еипхьытта!
Еилибакаашья џауран џаказамзаап
Уара алада уџар, сара – џада.
Даеа тэылоу џысшьоит уара утэыла,
Сналаџшын, сыблахаџ гьежыит.
Узымџаныџэо абака издыргылом,
Уажэеинраала ззукуызгы дыршыит.
2013

Сызрылымџуа-срылџуа – исзынмыжьуа,
Сёынасхон сыџэџа. Арахь саахынџэуан.
Срылагылан зегь сылаџш нархыжьуа.
Изуша зуан уа, исџэашаз џэан.

Сҕамыз, макыана исырхашаз рхамызт,
Еидкылашыак рыҕо иаазгон сара стәкәа.
Аамта иамбжыаз, зағара зҕарххамыз
Ғуран срықәызшәа збон хара адәкәа.

Ажәдәан ахь иҕан адгьыл иатәымыз,
Истахын сара урт уатәазы.
Сҕамыз, сҕа, гәығрала стәымыз,
Сгылан ахәалыхәа исықәнауа асы.

Зны сыңсылмыткуан, зны исхатәауан,
Сеилнаршәауан исҕашәышәуаз пшак.
Аетәа срылан, амза саҕауан,
Ишыстаху сасуа сдәықәушәа ашақә.

Атх сахәәеуан, аҕлакь еиңш ишымыз,
Сзынгылаз амәа – сзымгоз, саазымгоз.
Аха усгыи сара амш сазыпшымыз
Ахара асаркьалбжықәа ангоз.

Сыҕан адунеи ду аахәрызшәа,
Аха нас, – хашта саатал, –
Избалон аҕшақәа схытцны ицарызшәа,
Иасыр даҕазнык асаркьал.
2013

Уҕахызар уеиҕаатәа уахьтәыуо,
Иаахынхәны уи уаҕхьа иаагылом.
Уара идыр сзазхьаҕшуа уажәы-уажә
Сышьтахьҕа инсыжыыз – иаатцшәазом сылапш.

Ицаз цеит, уара, иҕам ауп уаха,
Ахы унапы узнықәшыуам, уазхьаазаргы.
Ухықәгылаз атыша иахьтаҳаз,
Ажәақәакгы нахухәаашт, иуазар.

Иузыргьежьюу уазгәаны уи, уақәхаан.
Ма уекажны уахәар – уеырхаан?
Аха ицаз згарызеи, мшәан, иқәхәан,
Уқәгылазар арақа иуасхырхан!
2013

Цъара ианхало,
цъара ианыцұа сышыта,
Скаҳар сгыло,
снеиуеит зеггы рцас, –
Сзацәымцо сапҳа ишытоу,
Исхамыштұа сышытахьқа инхаз.
2013

Шәарбан, уара, сықазаара иаргәтеиуа,
Ихытны арахь исытало аҳарз?!
Сцарц смааит сара арахь, адунеиахь,
Сықәшәмыргылоз – смааит, уара, сцарц!
2013

Ажәа дуқәа рхәеит иахьихагылаз,
Рәацҳа иқәыз ицсыз рахь дрымцҳазеит.
Дрыман ҟызас, дрыман ешьас, гәылас,
Икоу рхаштны икам ахь ицеит.

Рҟынархеит нас икәыба иатцагылан.
Ихьампшзакәа анышәынтрахь ицон.
Ицәа ихыхуа амҟан хәынтцәак илан:
Ахааназ зы дазымызәзәо дҟартцон.
2013

АНИ

Ани гәәҗрак дақәшәеит, уанаңьалбеит!
Җада ңсыхәә имамзар, сашья?
Иаңызны зегьы ишырбоз амца далңеит,
Иаха атңх далазан дгьежьуа.

Ари амш игылаз даламзында,
Даламшәәнда дзаламңцуа ңеа тңхык.
Изыруа тҗабыргында, изырхәо мңында,
Диоунда дҗызыхуа ма тҗахык.

Изызбозеи ара хала хәәушәә,
Иҗоу шыҗоу уаха иҳамбошәә:
Са сдагәәушәә, уара ухжәәушәә,
Артқәә зегь неиңылан дыргошәә.

Дҳалагылазамкәә, арахь дҳалагылан,
Дыҗан – дыҗамызшәә җатңаны,
Җабацо хңеишьтҗахауа хара, мшәән,
Җаеҗыгашәә, ассир, хәеңаны!

Дызларыжьыыз амца, аа, деиҗалңеит.
Иахагь атңх далазан дгьежьуа...
Ани гәәҗрак дақәшәеит, уанаңьалбеит!
Җада ңсыхәә имамзар, сашья?
2013

Адгьыл хьшәәшәә, судумкылан.
Сара ара стҗахуп, сахьыҗоу.
Иагаңьара стәәп, сгылап,
Иагаңьарагь сныкәәп.

Избаз маңым, шаҗа бамзеи,
Ирыхьзамзеи, хәи, шаҗа!

Сышрытпаңшуаз амреи амзеи,
Акыргыы снаскъеит пхъақа.

Аха усггы, аха усггы
Ишдарацәоу сахыпшуа
Хара ишьтоу сара исусны,
Исцәамгандаз урт аңша!

Сыңсы ғазғаз ас иахъанза
Сылзаагазар, о, Ғазшаз,
Салаумыжын снаган амца,
Исырба исзамуазггы ауас.

Аңсғазара цәгъа сазгәақуан,
Сшааиуа сгәы ахумыршәан.
Ухаҳәха уқәымҳалан сқәақәа,
Усышкласны сумыршәан.

Изызбазеи иаха пхызла
Сеоужь кәыбак сҕаиашәа!
Исыгхоит ҳәа шыта исыцлом,
Уиггы исзацуп агәыпжәа.

Аха рахәыц-пак сахынҳалоуп.
Сгәыгрупп иамоу иара хъзыс.
Уарггы сарггы – ашәикқәа иалоу,
Ғнеилап ус, ҳаицәмыз – ҳаицыз!

Исхәалароуп цытрак сашәа,
Игалароуп сажәа шағц...
Судумкылан, адгғыл хъшәашәа.
Аамта сымоуп – саңьал маац.
2013

УАСИАҒ АЖӘАК

Бааира иснаргеит аиааира,
Салнахит сызлаз.
Мрагыларан бара бааира,
Ныхәән иҕаз нас.

Сзыхьчо, сбаагәара,
Сзыхьчо, сара стәы,
Сеысьхьазаарын иагараан
Бара бықәымзар адәы.
2013

Сталин ихы иаакәсуа, дрымҕарыжын.
Илахәмаруеит, шәыҕшы, уара, хәыцқәак!
Ашта илтыбгыжәаан, рцатәқәа нрыжын,
Ицәхалацәеит иахьындәылҕаз қәак.

Дшанхашәа пхәыск дгылоуп, илуеи,
Уи акы лхәаргы ираҳазом.
Ахәыцқәа Сталин ихы дыркәымпылуеит,
Уи шьоук шахыччоҕь рзазом.

« – Шәаангыл, уара! – ибжыы ааиргоит хатқак, –
Ихәдацәал хыржәазарҕь, зегь акоуп,
Дгылар ҕалоит, – дузықәгазом назаза, –
Дыңсызарҕы, амыжда дмыждоуп...»

Амала, дызтаз уаҳа даттам
Ихы шышьтихт, игәгы шыта ирдан.
Дылкылахәаша, знеипш, шыта дыбжазуам.,
Ихиҕахьеит, инижхьеит Магадан.
2013

Сыхәхәоит, аха сыбжы ахнаџша инаџзом,
Скарцан зегь ирыуоу срағашә.
Ицаз узырхынхәуам, иааиран иҕоу мааизац,
Сгылоуп сара урт срыбжыхашә.
2013

ИРЫЛАМ

Цъара сҕалеит сшаауаз, цъара сџашьеит,
Салаҳазарггы амуеи ус пылхатк.
Исзеилыргом аратәиқәа рымци риашеи,
Скарцарц иахъашьтоу шыоук шахатс.

Җалашъа змамкәа ирбо даеакала
Реаларцс иахынхалоуп, ирышьтуам.
Сарггы цъара уахь сырзалагалар,
Стәзаарын сатцапшуа ртуан.

Ртуан акәым, рыжәџан сзатцагылом:
Исықәҳара иҕоуп уи бганы!
Иац аахысггы сҕалан рыбна сылан,
Хыдарала, ус, рыгәра ганы.

Салызхызаалакггы ацәа салхуп,
Сызгоз азы самхуп – исыхъзеит.
Сышьтахь ишьтоу шытоуп еиқәа-самсалха,
Иқәтит урт, иахымаараггы ицеит.

Успыртц, сыбла ихгылаз, ажәџан уалаз,
Рееишьа змам ануакәха, усзырххом...
Сара арахь ахаанггы сықәнамгалац,
Сара ара, шәыбжъара, сузнырхом.
2013

Знык афш баапс ухылар,
Ус инхазоит, иуххалоит...
Икылатэан ихысуа – акиллер –
Дыкатэжьюу цыушьома ихала!

Мшәан, изтахымда ушагылар,
Уааигәа иҫақәаз хьатцхьеит.
Аха ана дцәытатәоуп киллерк,
Изеипшхашәа амши уи атцхи.

Уи дыкоуп хыхь, аиҥабыраҕ,
 Ыаҕа даагылт иеиҥхыакны.
 Икеиҕоит аҕан реиҥш тыраск,
 Иҕалом еизаракгы дагны.

Дычча-ччоит амѡан дупылар,
Даѡсышѡа мацароуп, даѡсышѡа.
Илаѡш сыѡахеит киллерк,
Издыруада, рыѡѡа, сшыѡсыша!
2013

Ари адунеи җыашы, илакәшы,
Изҗеу сызхамҗо, ихатҗо,
Санаатало арахь сакәшан,
Саахынхәны арантә санҗо,

Санамышыҗуа иага схәаргы,
Саднакылар – сахьхәәҗеуа.
Сықәгылан шәынтә сыхәхәаргы,
Исҗәыңҗеыша ахьысҗәыңҗеуа;

Сахьаркьало сара амҗа,
Исзымдыруа сахьаго,
Сахьыркароу, иахьсызамуа,
Иахьысымбо зыгәра зго;

Сеикәаргьежьуа ңшак сахьамоу,
Иахьааикәымтәо уи аңша,
Сахьымазоу, сахьаргамоу,
Акгы ахьыкам сахьыңшуа,

Сылсны снейуеит ашыжь заза,
Изхьоу мызыцшәа иңшаауа, –
Зегь ахьыкоу, иахьыбжьазуа,
Ахаскьынҗеиңш иахьаауа.
2013

«Уабацари шыҗа?..» – ихы дазҗаауа дгылоуп,
Иаңхьа еиҗажьыз гәашәқәак маатызт.
Реырзахьан усгы иаңхьаҗа иңылоз,
Зиас дызмырит, гәаҗа дызтымст.

Ишьҗахьҗа инижьыз аңҗақәа хырхьан,
Ишдырзра идырзхьан иңсы зыҗәхәараз.

Дыҕамызт уаҕа ахатца, данырххьан,
Дыҕамызт уаҕа ицазгыи акы аауас.

Даттапшуан ажэһан, уи харацэамыз,
Адгьыл ицууаа италон лада.
Дзымтаматанеиуаз дабази, дынцэамыз...
«Уабацари шыта, нас, уабацари шыта?!»
2013

Амшын ду сыххалазшэа сныжьны,
Саццо-сзацымцо исытдасуа аңша,
Саауеит сышытахька сыпстазаара ныжьны,
Кэара ыҕамшэа уахь, сахьыпшуа.

Саттапшуеит исхахарц егыагымкэа ажэһан,
Сөахьынхаларц стахуп, аха сшэоит.
Ибжазуеит сыбжьи насыргахыргыи сажэа,
Икарахаз адгьыл былфөык ахышэшэоит.

Дгьылгыи сатэымшэа, жэһангыи сатэымшэа,
Схы стахымшэа, истахушэа сшаауа,
Аамта иагоит исымаз зегь сымжэан,
Сара уи салоуп стцаауа, сыпшаауа.

Саазлагылаз сылапш нахыжьны,
Истэыз, истэым сахьымзо, сахьзо,
Сеитаназхэыцуеит, сыпстазаара ныжьны,
Сышцара сара арантэи сышцо.
2013

АДҦЫЛА

Бака гылазам сханы.
Исыкэкасоит абрака қәак.

Саҕацаа сырцаынханы,
Рыңсы сартеит сара стәкәак.
2013

Сара ашыыцра бааҕс иахәлашәаз рыцуп,
Салагашт уи, – саҕәыхп, – сеиҕышәшәашт.
Шьоукуы рзы сшызра иахыалаҕы сызуп,
Саацәыртыр – зымҕа сангылаз сыршәашт.

Ашыыцра бааҕс алу сахәларыжыт сөызцаак,
Игәырҕеит – ишсылгара ысылгазшәа рбан,
Иархагон, ианаапш, стдыхәтәы ахырызпымтәаз,
Иаакәҕежежны нас кататцас исхаңан.

Адгыл саныкәха, избеит, итарҕылан,
Схьантан саргыы уаҕа, сахыныхәхаз, хахәтцас.
Исытхәра инеиуаз зычцакәоушәа инеицылон,
Акы саргыларц иаҕын зегыы рцас.

Уи арт ашьхақәа ысыртахыаз мчымыз,
Анапы саныргылан, сышьтыхны сакын.
Цаҕыак сеаларҕс аөеира саҕымыз,
Сыгәҕы мцамызт – еиҕамсуаз гәын.
2013

Ицәҕьоурақәа ирымам шәага,
Ицәытдыҕрышт урт нас-нас.
Дықәлан даауеит ацәыршәага,
Дрылсны ишхам иаиргаз.
2013

Ассир, сыҕсра шааигәахаз гәастан,
Саатәоит уи сацәымшәао. Сацәшәо.

Сахынапшуа интэоит сымѡахэаста,
Снеиуеит зегь капануа, зегь шэо.

Рацэак нымхеит, Хазшаз сумырѡашьян,
Исумырѡатдан убас еипшгы гхак,
Сыздынтэалаз ацсамкэа исзыннажьюа,
Дагьаргэыргьо дахьяапшуа саҕак.

Сара амац сарпыруан амѡан,
Иснарбон уи баак згарашэа.
Сгэы сышьтуамызт усгы ианамуаз,
Сеасыргомызт, мап, агэыцжэа.

Сара усқангы издыруан сшыцсышаз,
Сыззыцшыз ықәха ишаауаз.
Ицсшьарамшны збахуан, имечышан,
Сзыхызыоз амш, сасра истаз.

Ицеит, икам ара сыхынхалаз,
Инхеит цашья амоуагь сгэаҕы.
Ари аамта уаргы саргы халазт,
Сҕара – амца иалцалоз сөы.
2013

Зхы зцэымзыц хы ихагылам.
Икамхацгы дарбану амѡан!
Акгы аауам акгы ахылам.
Иуцэымзыц пшаашья хэа амам.

Скарахеит хы кадыць сшашьтаз,
Ишыртэымыз аҕара здыруан.
Имызшоуп изуа, ахара уашьтуам.
Сдэықәуп суазыруа.

Ахыдақәа ироухәар, иухьыз, –
Иухыччалап, иарбану уаҳа!
Дарбан, мшәа, анаҕа игәығьыз
Ишыччоз мацара – уанкаҳа?!

Зхы зцәызыз игәгы аутарчачам,
Исыхьуеит, баацсылацәҕыа исыхьуеит.
Исхәогы изуагь сырцаҕыан,
Арахь азә даапшыхуеит атыҕеицш.

«Схы сцәызит хәа дхалоуп, ахыда
Иоухәаран иҕоузеи рыцха!..»
Шьта салтыр еиҕын ақыта,
Сықәхацәеит исышкклапшуа рыцха.

Сара сузыртәома, сынтытын,
Иахьанзагь сдәықәуп, сыпшаахуеит.
Шьоукы рзыхәан зны сызын.
Ианыцхьоу срышьталан саахуеит.

Схы збахуеит араҕа, араҕоуп
Исцәызызгы адгьыл иахьамаз.
Сыркароуп баацсыла, сырғәаҕуп,
Сыңсы иааитаскып иахьа ма.

Сазынхеит уи, схы, сазырҕәышуоу
Сыздыруам, сгәы еицхафыруеит.
Иахьеицш уатцәгы изсаушоу,
Исхабгаран сыҕоу сыздыруам.
2013

Абза иеиҕа аңсы дыззеиҕу дарбан хаҕоу?
Ивагьежьуеит иңсы тоушәа, ашана, ашана!

Ус схээрғы, аңсы дыңсуп, дабоуңыргагоу,
Абза иоуп иуазхәо иамуа шамуа.

Аңсы дабоуңыргагоу, дцеит ахтыскәа дрылаз,
Уи ыыңныхәак наузтогы дреиуам.
Абза иоуп ахәаҥхла иуғагылоу
Аиакәым уаҕызар, уағәра уғкьар уахьнеиуа...
2013

Сарғы аңша сақәтәаны сдәықәын,
Сөызцәа реипш, сықәлацәа реипш, зны.
Сгәаҕуан – сыенысхуан – исыгын,
Сҕазомызт, сакуамызт Аңсны.

Истәыстәыр сҕахын адунеи зегь,
Сеастон, сатәызар сҕахын.
Сгылан ауаа рацәа ахьеизоз,
Срышьтан, ассирқәа ахын.

Сдәықәлар – схьатдыр сҕахымызт,
Сразын еснагь ауаа рзы.
Ирзысшар сҕахын урт исымаз,
Иҕыхтәхарғы иҕысхуан сыңсы.

Нцәара ақәымшәа сыҕамыз сымҕа,
Ианыршәланы сцон, смаацсазо.
Егъансымамгы избахуан зегь сыман,
Сахьынтәаауа здыруан, сахьцо.

Сааңсеит. Саадхалт баагәарак.
Саңхьаҕа ишьтоуп дача шә-уск.
Уара идыр, нас, сзыркараз,
Сара абас, сымҕа сшаныз.

Сшааиуаз, сылшара сушәә
Инасықәҳан, абар, сыхнаџеит.
Арақа сатәымшәә, схазушәә,
Сынкахәыцуа ашәшьыраџ саатәеит.

Ацша асуеит. Уи сақәтәаны сдәықәын,
Сџызцәә реицш, сықәлацәә реицш, зны.
Мшәан, уажә сахьыкоу абыкәху?
Сахьықац, сахьамкуаз – Ацсны.
2013

ИНАСЫМџАТӘ

Егъзыхәтамыз зегъ ихәтоуп,
Аган давоуп азә дуазыруа...
Азакәан амакәан итоуп,
Аиаша ахьыкоугъ уаџы издыруам.
2013

Суџасыр шқастаху!
Саргъа нап аус ауеит, сармагъ.
Ушьтататәуижәтеи итцозеи увардым амжәан.
Аха, суеицшхан, удунеи џаастахь саарма,
Иахьа схы атыц иқәкьама сара, мшәан?!
2013

Сшәон иқастцар хәа исыхәтамыз,
Саауан, ламысла сынхон.
Арзынба икәа сқатәамызт, –
Дфырхатцан, дахьызбоз сызхон.

Иқаз сазхәыцуа саатәапи,
Сахьиашаз збап, сахьымцыз.

Срыцмызт Багацшы Анқәаби,
Схы акәын, сыңсы акәын сызцыз.

Сара стәала, ижәбон, схы аңыка
Ықәхуа саауан, уи азы
Кәрышь уафы иҕеимҕеит сңыба,
Иазгәақуамызт малгы сыңсы.

Ианааиуаз иртәым мҕарсуа,
Сылахь аңхзы алтуан, аңхзы,
Избахьаз ракәмызшәа аңсуаа
Срыцны смаауазшәагь иацы.

Ишьҕибахт араҕи араҕи,
Ирыхъеи арт, афы рмыст!..
Срыцмызт Багацшы Анқәаби,
Схы акәын, сыңсы акәын сызцыз.
2013

Иахъа анышә дарҕон даҕа еиҕамхәак –
Зыг зҕы иадмырхәаз.
Дкарыжьхъан уи иацызны дамхәан,
Дкарҕахъан раҕас.

Дзыхдырҕьоз идыруан – дырзыртәымтәит.
Ҕсран – даншәа.
Иеивагъежъуан ара ҕсымҕәи ҕсымҕәи.
Далазт рҕызшәа.

Иҕахымхеит рыламыс зыхҕныртҕоз,
Изышьҕаз иеивас.
Иаха-иаха днаскьон, дырҕырҕуам,
Изааибамгеит, аф аст!

Зегь акоуп, имхон, имхон, имхон,
Ицхақәа рҕақәон.

Ианамуза, аргама ибжбы имхын,
Бзлагъ дыркафон.

Икәтцып икәзаап, идыртәап инамхәан,
Аха уи нас-нас, нас-нас...
Иахъа анышә дартон даеа еиҗамхәак –
Зыг зҕы иадмырхәаз.
2013

Саб дыканатц даеа дунеик салан,
Сан дыканатц даеа мѡакы санын.
Ари адгъыл сымала санхалан,
Сагъабын сара, сагъанын.

Ахы исцәыкәгылт адунеи иаразнак,
Иаасхагылеит ажѡан лаҕәзаны.
Иҕаз збеит, – зынзагъы сгаззма, –
Аха сымтәеит цәгъа сгәы цаны.

Даеакала исаҳаит сан исалхәоз,
Саб иажәа еакалаза сархәыцт.
Идәыкәызгалт схатә цыруа налхәан,
Истәым акы саазыркуаны саҕәыцт.

Сеикәдыршәахъан заа сани саби,
Мѡа харак сықәыртцан, сласуан.
Сахънеиуаз сара схала ак сҳасабит,
Уи еак наццо шәара шәахъ саауан.

Сышлагәышьеит сшааиуаз, схы сааѡахан,
Сѡатцапшлоит ажѡан ду сханы.
Адуinei ду иамам сара саха,
Сани саби срыцхуп схәыцханы.
2013

Игәы иртынчрын псеивгахак иоурын,
Дызлаһаз дызрылтыр, дырцәыбналар җенак.
Җа җызцәак шытихрын: ауриа, аурым,
Аурыс, атырқәа ма аказак.

Псеивгахак иоурын инижыыр ақыта,
Уаха ихаблаһы дыхнымхәыр уатәгы.
Амҗа данылан иахьатәкьа, дызкыда,
Дарбан ицәнымхо иаацәыртца? Азәгы.

Иҗызак дыкан – еиҗызара рзеилам,
Ибжәхаит ишааиуаз рыбжәара аҗарда.
Цыхәапцәара змамыз урт реимақ
Дааиуан ицәырган ирҗыцуа ихаҗа.

Дажәзоу, иахьа игәы ахәса рахь ихом,
Дылзыхынхәран дыкам, данлықәхәаша, пхәыск.
Акгы ихьаам ара, акгы игәтихам,
Зынза ихаштында ара зны ихыз!

Псеивгахак иоурын дыбналар ахатца,
Дахьымаара акәзаргь, днықәхәаша дцар.
Аха дызлацәыбналои итагьежьюа игәатца?
Ихы дызлацәыбналои, ихәаргы, изаргь?
2013

Иказ сыбла тнахуан, сзаҗапшуамызт,
Сархынхәуаан, саргьежьюан – санымшәазт.
Ишыкац икан, сара сзыхәа ишамызт,
Исыздыруам изырххоз ргәы злахымшәаз.

Реаларцсны иааиуан, ирыцәцар хәа
Хәсагы хацәагь, ассир, уара, ишпашәоз!

Сдыргәйбзыгырц урт алакәкәа сархәон, –
Ирхәоз слымха италомызт ицәажәоз.

Ишаваз аатра иаван имақаруа,
Рлабақәа арахь иаадырҕымҕымуан.
Хееибаркны хара зыхәашьк харуан,
Инанылон рыхқәа рықәыжь дарғыы рымџа.

Ицеит шысхәоз арахь иаахынхәыхуан,
Иаахгылалон иаины сыбла – изшаз!
Русқәа рзы иаарымоу зегь ныхуа,
Иеивасны җхьаҕа ицон, инеиташьыцшәа.

Урт рцара, избон, җхьацарамызт,
Иац изхыҗоз иахьа иатсуа рҕаархон.
Са сызҕызгы, ухәыцыр, газарамыз,
Исзымгаша сыман сықәын арха.

Ахыда – җара схала саҕакнахан,
Агәыр атца скылдырҗон исышьтаз.
Исылшом хәа санаатәалоз уаха,
Ихыланы иааиуан шыоукгыы сышьта.

Ааигәа иҕа, хара иҕа, избартан
Сзышьтагәаҕуа сдәықәыз, схы сҕахымшәа.
Егысызғамыз, сазааихьан стыҗ-стәартә,
Иҕаз, сыбла җызхуаз саазанымшәазт.
2013

Хара изымцо сакәхап, сыҗсышоу,
Хәҗсцәа срылоуп есыуаха җхызла.
Саҗхьаҕа ишьтоу сызтахауа тышоуп,
Сышьтахьҕа ибжьазхьоу, иҕам срызхәыцлап.

Скаҳар сышьтызхуа дааг шытарнахысгы,
Исхагылада иааин исхагәакуа?
Ара уаф днымхазшәа зызбозеи усгы,
Днымхозар – ус сымому арака!
2013

Ауафы дыртахымкәа, арахь дыртахушәа
Дрыгәтылакны ианаатәо, ихы ахыгара имоуа
Даарылахоит. Хьаакгы ааизцәыртцуеит уи, дхәушәа,
Даақәхоит изымдыруа иаамта злаироууа.

Дхәытәыхәатцәуа дтәоуп дызрылымцуа, дрылцыр
Дахьцашагь дақәымшәо, зынза дгазахазшәа.
Еигьын, дхәыцуеит, еигьзаарын дрылзаар,
Ибон уажә дахьықәхаз тәыкгы дахазшәа.

Ицәа ихызхлос иныхәәҗа нкылан
Ианаацәыртц, ибеит длеихаҗсызшәа.
Дцаргы итәххеит иаразнак дҗагылан,
Аха дтәан уи дахьаатәаз, аф исшәа.

Итәххеит ара илымҳақәа цьгәазар,
Иблақәа хҗазар, иаҳазшәа имаҳацыз,
Иимбаша ибазшәа. Знеиҗш, ихәыцқәазар,
Изыхынҳарын уи аамта ссир иацыз:

Ибарын шыта артқәа зегь хәмарран,
Ихәмаруаз җа цәак рхарҗамшәа.
Дахадьргыларгы шыта җа хәынҗқарран
Ибон дызлаһаз, датәымкәа, даҗсамшәа.

Иагыбаанагеи мцымзар ак ззымхәо
Аскаҗыуаак, уртахымзаргь цәгы уртахушәа,

Ишыргара исымоу зегь сымхэан,
Саргы уара уеицштэҕыа сырхушэа.

Иахьаацэыртцуа... Схарахапшуа сгылоуп,
Исыкэшазгы аацэыртцит сырџашьо.
Ари даеа дгылуп, ари даеа тэылоуп,
Сақәшэарышэа арантэ сара ацашьа.
2013

ХЬААК

Соунашьтып схэон, аха соунашьтуам, соунашьт,
Сыңсы тнахуеит хьаак саргәашеит.
Ас акраамта снаскьар, сара соума
Сыңқәа еихарцсны мацара изычхаша.

Сартэом, саргылом, сархынхәуеит-саргьежь,
Атзы скыдларц егысыгым, сархагеит.
Сгәы тнакьеит саннадгыл асаркьа,
Цшшәы схазам... Сабагеи, сабагеи!

Исыздыруам тынч снықәхан саныцэо,
Сыңсы аавыган сшыказ сангыло.
Бла иамбо зыхәашьха исхытэоит
Схьаа, сахьнеиуа сымџа санылан.

Сара сзыхәа хәшәы ыкаммкәоу уаха,
Даасмыхәару ҳақьымкгы даацэыртцны?!
Стахазшәа ҕара атыша сахьтаҳаз,
Слыбжьахәаша сцарцу зегь ырзны?

Иҕалап уара усгы, саахәыцуеит,
Схьаа ҕадыҕ хызҕеуа. Иҕоузеи хәшәымзар!

Аха адунеи зегь угэйтцакзар, узует,
Хьаак уамгар, җа хьаакәк наухымсуеи.

Хьаак изазымиаиуа дыҗамзар акәһап,
Аха иузышьтымхуа еидаран уанатцоу,
Иагацьара уолап, иагацьара уагһап...
Уцалап, уцалап... Ианбанза, уабацо?
2013

ИААМҖАХЫҖЫЗ

СаамҖахыҖит аҗароуп, сынхашам
Сара уаха араҗа, аҗкәажә.
Шьоук арахь исышьтазаргы җашақә,
Җаҗазам барей сарей акы еимақуа.

Еилҗаргеижьҗей краатцует җшей җамтәышәи,
УафьтәыҖса иааимырҗакәа җаимак.
Нышәашьа змам акы җанышәеит,
Рееишьа змам анакәха, иахзырҗееима!

Даҗа дунеик балазит агәыр еиҗш,
Бықәтатәы қәыбтаанза бансымпытшәа.
Сара дәык снықәыххит әеуреиҗш,
Сыҗан краамта смызыцшәа, сағызшәагь.

Сацныкәеит сгәы арахь иансыха,
Сшаанагазгы, сыгәра га, машәыршәоуп.
Сыблақәа ацәа рхымлазеит иацуха,
Уаха схы ааҗызкьазо исбыржәоуп.

Уи цьбаразар ицьбараз, исылсааит,
Бара беиҗш сажьааит, икәымшәышәыз.

Ари атх сеибганы сагәылсаит,
Сара уи самгакәа, ара изжәыз.

Бхыңшылом бара сышыта ғашақә,
Ҥахъеидтәалоу ҳақам акы еимақкуа.
Саамфәахыцдит ақароуп, сынхашам
Сара уаха арақа, аққәажә.
2013

БАГРАТ ХӘЫЦЫ

(Аекспромт)

*Сматә лычкәын хәыцы
Баграт Иуанба изкны*

Баграт хәыцы, уара удуззоуп!
Уара ҳхи-ҳақси зегь уццоуп.
Дгьылк уаақәгылт – ихазыноуп,
Амра згыло уара узын ауп.

Уара иутәуп амш иааиуа.
Зегьы урхыҳәхәо, зегьы уриааиуа
Уқаларцаз амчгьы умоушей,
Агәахәара дугьы умоушей!

Ирыцхароу – ҳара ҳмачроуп.
Ҥазлагылоу уалатҳацьроуп.
Сгәы иснағом – цъара ак угхап
Иузҳап, нас-нас ушәфыххап.

Уара узыхәан зегь хазыноуп.
Амра згыло уара узыноуп.
Уара ҳхи-ҳақси зегь уццоуп,
Баграт хәыцы, уара удуззоуп!
2013

Хтџааран-хыпсааран.
Сыџамызт айбашьра еилгап хџа.
Сгџы кыднахт убас,
итнахит убас еипш сыпсы.
Егьхахьрым, халтып,
иаачха хџа насабхџон
Ишхамац гџыграқџак хаман
хаауан уатџазы.

Санықџа акџу
ари адгьыл сшыап амкуа,
Сахьынџашалон нахьхьи џџара
ажџџан акалџ.
Аамџа аџы-џџышџ,
уаха аџџа узаџамкуа,
Ахылагьарахь
нкылашыа амамкџа иџалт.

Иахџланагалон
ари айбашьра атыша
Зшыапы иқџџыз –
џсы зхамыз, изхаз.
Ажџџангы
иааимџыз агџашџџа азыртышам,
Иахашам уи хара иаххџџ:
«Иазхаз!»

Амџа џон,
ишатџџышатџџа, аџша атџас,
Аџџышџ саба
адџџа зегь хнаџон.
Сара сааскџон
уи еидараха сшатџаз,
Иџазгы иаауазгы
схџаан, изгџырџон.

Аенада

Скамлацзар калап бара исабхәо
Смахауа.

Ахәалыхәа илеиуан асы.

Хцәаран-хыпсааран.

Сыкамызт аибашьра еилгап хәа.

Сгәы кыднахт убас,

Итнахт убас еиңш сыңсы.

2013

Ацәа икәҳан,

Дацахеит асыңсеиңш.

Дыцәоуп,

Дтаҳан дыцәоуп иара убас,

Ихәаамшәа

Адунеи иахтысхьоуи иахтысуеи,

Иамбарашәа,

Иазхазшәа уи иабаз.

2013

ИКАХАЗ

Скаҳаит. Скәыбаса сызламцаз

Сыздыруам, скаҳаит убас.

Слеит абри ажәџан ду амтцан,

Иаашьтсыргеит аҗаз.

Схы санџаха, исхагылаз

Сдыршанхан, сџеихеит.

Сышьтанаркаҗарц урт рылаңш,

Ғазныкгыы арахь идырхеит.

Раңхәа даагылеит ахьырңар

Сызхәаахаз, акыргыы дышлан.

Сдыргыларц иафыхуп иахьырбо,
Ашлагь арака дцыргэан.

Иаапшуа иабартаху исыхьыз,
Сышкахаз, сшықәкъаз сшаауаз.
Шьоук азцаауа игылахуп сыхьыз,
Ианашьтысырга атаз.

Исхәо, изуа сыздыруам,
Скәыбаса сцатәкъазшәа збоит.
Нас, сказыжьыз неицхыраан,
Абрантәи сықәган сыргоит.
2013

Иқалон, ихәеит, абри апхәыс сара дсыпхәысхар.
Иахьеипш исгәалашәоит сыҕеынтца санлышьтаз.
Адунеиаф зегьы дреиғьын лара усқан.
Аха лышьтытцра сгәы иштәмыз снышьтаст.

Иара уи акәхеит, зегь аахәит иаразнак,
Агылаха самраза, цардоушәа ак хабжьахан,
Даасыцәнарзит. Сгәы нтыпсааит, иауазма
Аеартынчуа уи, хаипымлазаргьы уаха.

Апша дагеит дшагара, атцысхә еипш,
Сара ақәара снықәнаршәын, хахәык еипш.
Ажәәан сатцагылоуп, снапқәа еитцысхуеит,
Схы сацәажәо сыпшуеит зынгьы алыг иеипш.

Аамта са исзынкылозма, икәарзеит,
Уи иалазыз шцарацәоу, иаражәыз!
Иахтәыз, иахтәым арахә реипш игәартцит,
Ауаа ирхаштзар акәхап шыта сшаратәыз.

Сахьабжьылаз сыздырыз ахыц-фыцроуп,
Дара уртгъы сѣашьашѣа иаасыхѣашт.
Истаху, исылымшо акы арѣыцроуп,
Аха измам усгъы иамам псыхѣа.

Дѣакѣажѣын испыргалаз снатѣа-аатѣан.
Сара сара шсакѣыз агѣра мѣакѣа
Дышсыхѣаѣшуаз, анкѣатѣикѣа анааза,
Дѣыпѣхаха сапѣхѣа даагылт аѣакѣажѣ.

Иѣалон, ихѣеит, абри аѣхѣыс сара дсыпѣхѣысхар,
Схытѣран уаѣа сыѣамзаарын лышьѣа.
Адунеиаѣ зегъы дреиѣгъын лара усѣан,
Иахѣеипѣш исгѣалашѣоит сыѣекынтѣа санлышьѣаз.
2013

Ауаа срылан срылырѣазшѣа,
Сахънеилакѣгы – саѣахымшѣа.
Адѣы сыѣѣуп, ихѣеит, ѣасшѣа,
Ухѣѣоуп, ухы угѣы ахымшѣан!

Ауаа срылан сѣаѣсѣазшѣа:
Сыпѣсуазарѣгы хѣаас срымам!
Инасаѣсуан урт срымбѣазшѣа.
Иаахѣаасырѣшыр – ѣаибарѣсрыма?!

Изымбѣаз сапѣхѣа дгылан,
Сзымбѣаз дсышыѣлаѣалон.
Снеиуан уахъ мѣаѣкы санылан,
Еидараха сѣѣан гѣалак.

Ауаа срылан срылырѣазшѣа.
Ас маѣарагъы ауазма!
Срымбѣазѣазшѣа, ѣыѣ сырбѣазшѣа...
Ауаа уаазма!

Сдәықәнагалт зык сышьтнахын,
Сааилаеееит саргы сыхтын.
Изнахатәыз наӳ сырнахон,
Исымхәыцыцгы ак хәыцын:

Схы ахынахоу цъара сықәтып,
Ицсеикәырхагоу сырхынхалап.
Сызлаһаз сышнеиуа срықәзып...
Ауаа рахь сеихап, сыбналап!
2013

Хабжьара инхеит иахзықәымгаз, имһаз,
Ашахеицш ма ицымтәо, иааурххар...
Сара Дадацшь сиҕахымызт, сөызцәа ирҕахымһазт
Дадацшь сиҕаххар.
2013

ИЗГО-ИНСЫЖЬУА

Избоит сацхьаӳа уаха цха хымкәа.
Дак хара имгакәа сыпсышоу,
Сзыцәхалаз ақәа схьызсо, иаахымкәо,
Саины саахықәгылт атыша.

Сышьтахьӳа схьатрын – мөаӳазар сышьтахь,
Схьацшыргы избо цқьа еилыргам.
Уажәраанза арахь шьоук ааиуан исышьтахх,
Реаҕах идәықәлан, иагеит даеа ганк.

Сымөа шаантәаз гәартазар акәһап,
Сара сланыжьлан изит – ианыцт.
Исхаһаз тынчрак гыгшәыгушәа сақәхәаан,
Сышьтахьӳа иӳаз акы-өба сырҕыцт.

Иаагылеит урт саңхьака иааиас,
Шьаҕақаюушәа рҕадырст, имқаацо.
Аеатәахт, аамтала акәзаргы, исиааиуаз,
Иснарбашоу шыта арантә сызлацо.

Арантә, игәастеит ҕазныкгы, мөа гамызт,
Сааихьан сахьааишаз, ҕазныкгы иснардырт.
Баша-машакгы аусакәхыз, сеилгамыз,
Сзыршаз азиасқәа рызеггы срырт.

Тышоуп шытатәи. Атыша уантәха,
Иухан иаразнак атцахь уагашт.
Арахь уара уҕаңхьа иаацәыртт рыхқәа рахан
Баашк анаөс дача баашк.

Урт абаашқәа иугахьаз баашқәан...
Усшәа збоу ахыда – схы жьюу?
Урт ааныжьны аҕаанахан ашхәа,
Уааланаргылахт – уи лакәми! – Набжьюу.

Абрантә ауп, угәыргъеит, амшын ихыхәхәала
Иахьдәықәлаз уи аҕба хара.
Аңсҕазаара амшын уазныжьны зны ухалагь...
Уи схызлар ҕалон зны сара.

Нас, атәаҕьеиңш, сара сахьагази
Сахьаанагази еиҕасхәарц сшаҕыз,
Сшьапы сықәҕьан сызгашаз аңша асит,
Икьыркьыруа амца иаалңахуеит сөыз.

Шәара ишәыхтысуаз – уи ауп исыхтысуаз,
Шәызгоз сагон, шәеиқәзырхоз сеиқәнархон.
Сымөа хазын, иароуп уи, шәызнысуаз,
Шәшыҕаз еиңш сыҕан, скамхарц сеихон.

Сахьааша сааиу абасеицштѣкѣа ирлас?!
Зегьы збеит сара – иказ сымбеит.
Цхыззаап сааган абрака сзыргылаз,
Ахы икѣзыргылаз сызлаз адунеи.

Еилыскааит акы: зегь сытан, иагьсымхын,
Цшоуп избаанзагь исымцаан изгаз.
Зегь зымчыз саагылеит сымчымхан,
Сзацымло, сахѣаеуа икѣлан иаауаз.

Сызгоз акѣын уи сыкѣган, сымцарсны,
Сыкѣзамызшѣа ара зны зынза.
Хазшаз сихѣар стѣхын сшѣамхы арсны,
Абасала инымцѣарц абра слахьынца.

Ажѣѣан ду сатѣагылан сѣыриашан,
Исымпыцшѣар хѣа сшѣахуазшѣа сѣьар;
Исгѣйтѣакны, ишьтѣыхны иаазгахуан сиашагь,
Сеикѣнархаргьы уи шьѣа, сагаргь.

«Аамѣалоуп, – иааѣуан иалыѣны ажѣѣан, –
Ушану ари адгьыл, зны иухѣахѣеит.
Иныжь – игалап ара уара уажѣа,
Зегь азныжь инужьуа адунеи.

Цѣѣазаароуп усѣан уаѣхьѣа ишьѣоу...»
Слымѣа азышьѣын – ажѣа ѣахѣѣоуп.
Ана-ара ианымкѣа адгьылаѣ ушьѣа,
Аха инужьша ныжь – ираѣѣоуп.

Ус санаѣѣоит сгѣы, уи зегь адыруеит.
Инсыжьуа азѣы итѣым, уара, исѣоит.
Аѣьныш дгѣаѣуа азисѣкѣа дрыруеит,
Адуinei иаѣѣигаша дшашьѣоу ирѣоит.

Ирхэлжит цэгэ-мыцэгэс ийюу зегь хэицуа,
Ийхэну ахэа уажэи-уажэ ийюит.
Уи инапы санхалэзтгы – сызуан,
Ихэз ахыисхэоггы амца сыххюит.

Шахацэара сымца икызеи ахэицэма,
Дсылгарц егыгхомызт знык дансыхэза.
Аха аранза смаи, ура, сызма,
Сцап даха цытрак, уажэтэи санацэца.

Аха, иацтэи еицш, уажэтэиггы хыантэи,
Исхаапкуеит, иаацэиртын сымца цнатцэарц.
Злакта стацшуа... ацсра ахатэи!
Исыцкэса илеиуашэа зызбои ахарз?

Шьюу? Зы-мшынуп, иацло, еицэцло,
Аенышыбжыон, аргама, агэи сыхнатэит.
Сагхар – сабагхо, сацлар – сабацло?
Тэгда иузынмыжэуа зцаарак аасыхэзоит.

Сызгымхашаз сагхейт, шыта сахэзарым уи,
Хыдароуп сашыталан сдэицэлэрггы шыта.
Ацстазаара амшын ду абас ианыгэрымэуа
Сацхэакагы сышытахэкагы иатцазуа шытан.

Сгылоуп сышытахэка инсыжэуа сазхэицуа,
Изго, сгэатца иташуаз, сеилнашыаан.
Исхэаам, сара истэиымызшэа, исцэиэзуа,
Уртэ наунагза исышытазшэа сжэан.

Ацсэаха имтэиэжэа саныцеикуа сгэиыгшам,
Сшааз еицш сцоит сара арантэ сыцкэза.
Ишэмырккыскэа изгоит шэара ишэиыхша,
Архэара снавалоит най сэйргаза.

Саргазарц иафын сара аамта хэашык,
Иснарбомызт бжеихангы ибатәыз.
Ажыагырѡага скылган сахәахәашт,
Исылгашт уи сышѡоугы, анцәиныс.

Ас санхәыцуаз, исылоугы сылзаан,
Мѡакы саанхалон сара сѡаш-ѡашо.
Уатцәынза сызнейр, уеизгы-уеизгы ак сылцуан,
Издыруан, атцх саналамз, ишшо.

Ари сара соума сгәахәуеит, саахыацшын,
Зқәацә хәыц ааныжыны иаақәгылаз фыц?
Сшааиуаз схы збеит адунеи дугы сақәлан,
Ухатцуп, мышкызны иныжы уи, уаныц!

Суаѡымыз саргы, исымаз сызхама,
Зегы-зегь сҭаххеит, сырхынхалт.
Схы анызба адунеи дузза сазнан,
Уи сара истәуп хәа саст асаркьал.

Хыдаран уи. Даѡысҭаан сзырѡашьаз,
Дыцнышын сгыгцәа зыргыларц иафыз.
Аха избейт, сышнеиуаз, зегь башан,
Иангыла икәаруа зны идәықәыз аеыз.

Уи сара стәы акәын. Ағәра сымпыцжәан,
Нкылашья амамкәа иқәха ишаауаз,
Сдәы иатцәа инықәсит, сылацшгы иныцшәан,
Инасхыѡит игәытшьяагаха ауаз.

Уи ауазгы са сакәын изуазыз,
Итызгарц сѡаасхеит сгәатца иҭацсуаз.
Иааины сыбла иаахгылейт ибжәызы,
Ҷазныкгы ибжәхәаша ицеит дара нас.

Иеикәсырхарц сафын еикәырхашьа
Змаз зегь – сыерыларпс ишыскыц искын.
Ускан аамта шьамтлаҳәк еипш ихашьан,
Уаргы саргы, убас ҳаркәыкәын,

Ацыгә дукәа ирылашәаз кәчышықәан
Ххы аабон – ипшаа ҳахьцарыз.
Аңьнышқәа ирқыртцыз ҳаитазлаҳаз ңынышқәан,
Еикәхашьагь ҳаман сымбеит, анңәиныс.

Еикәхашьа җамлазар, аранза саарызма,
Аамта ачалт еипш изхысыз санҗаз?!
Цлак амцан сгәы саатасуа стәарызма,
Сыцсыргы сыцсааит, схәалон, хатцатас.

Сажәит сара шьта, азыблара сшалаз,
Сгәы тыцсаауеит, сшьамхы кәадахеит.
Арахь исзымшәеит акырңара исуалыз,
Исызшәозар ҳәа акыргы сеихеит.

Сышьтахька иааиуа истәу зегь рымаз.
Ирымаз ари адгыл, ажәәан тбааза.
Иҗәәкәа иқәыжыны азәыргы изгарыма
Ирҳазгы, имырҳазгы, дҗәыш уи, дгаза.

Арахь инсыжьуеит сдәы иатәә, сашта,
Сзыхь кәеикәеи, инхыршәла акәәпеи.
Җаблак сашьтуам, қыта дук сашьтуам,
Ишыкац уака икоуп сдунеи.

Аха инсыжьроуп, истәызаргы, истәымшәә,
Уи иахынҳалаз, ҳәарада, дгазоуп.
Избозаргы зны-зынла стәымшәә,
Схәы згеит сара, сусқәак җатцоуп.

Истахым зегъ сзеицшхарггы сцамтаз,
Сымчкәа сылзаа, схягәгәа саатәар.
Амца ахысааит хәа сгәахәыр санцамтак,
Сгәы бажәхазар акәхап, афар.

Саахәыцуеит: уанза исмоур ами неишья,
Аха ухьяакәа удыргәамцыр, уажәыр,
Излархәо ала, ицәгъахозаап улеишәа,
Икәсымцанда, схәоит, насггы машәырк.

Уеыртынч уара шыта, аамта иаркараз,
Иамшатаз уаха, ишааиуаз иартәаз.
Уи зеггы ирцеицшуп, дарбан баагәарак
Анафс, данныкәла, шә-баагәарак зызгаз!

Акггы ыкам аиреи ацсреи ирыбжьамзо.
Ацәгъеи абзиеи рышыхәакәа еивцоуп.
Пхьяка унеилар ихоутдаша хамцо,
Исахья умам уара ахара ицо.

Еицәоуп уи ааста ихоумтдаша хоутар,
Уарблакьяп, уарлашәып, ибатәу узбарым.
Иумоу уцәызып, иуоушаггы уоузом,
Ицаз, иурзыз, шытракәлан иаарым,

Иаараха сара сарцысра ыкәлан,
Ихынхәраха еица арахь схәычра.
Сгәы иргәгәарц дафызарггы сыкәлак,
Ицеит хәа сыкоуп са саамта шцара.

Сылацш нархызгоит сышытахька инсыжьюа,
Урт сызнысны сааиуа мѡақәоуп.
Зык схыхәхәала сақәтәоуп анышь уа,
Цъара ахырхырхәа икыдхәо қәоуп.

Дәығбак акаршәрақәа ирықәпраауеит саман,
Ажәған иалоуп сагәытқак ҳаирпланк.
Урт ығам, хтысқәакгы рыцын, ицама,
Ицәама иалагеит шысхәоз сроман?!

Уи шәаргы шәалоуп амған исыцыз,
Иазхәыцны, ишәа-иза убасгы ак хәоуп,
Иҕазааит аамта аныбжәала иахцәызыз,
Аха уггы еиқәхеит ҕара хәоук.

Агәра згоит уи уағы ишизанымхуа,
Инықәлар, нағ-аағ, ирҕыцзан ирхәашт.
Ус анакәха, иғалом, уара, инымхар
Ғара, ихыжәжәараза акәзаргы, баашк.

Бағакәоуп сара сышътахька игылоу
Иҕаҕаза ицаз сдоурых ду рынны.
Ицази иааиуеи арака еиҕылоит,
Иҕоуп анышә иагазгы ааҕшраны.

Ари адгыл җсадгылуп, нышәым,
Иажәлаз, еиҕажәлаз, иртәым изтаххаз.
Сара снағсгы аҕсыуак данышәом
Уи ақәзаара. Даман, дамаз ағас!

Уи изынсыжъуеит снапы ианыргылан
Аранза иаазгаз, схьыршәыгә, хәы змазам.
Уи ахаангы иахирҗарым илаҕш.
Уи ахаангы ихьчатәын – ихьчазам.

Инсыжъуеит сыҕсы зцыз, изыхтныстцаз,
Нағ-нағ азы, иахьазы, уатәазы.
Ғырхәала жәеинраалак еиҕш истцаз,
Сыҕсы тызхуаз, иагьтазтоз сыҕсы.

Сацахо сааиуан, схьатцуа, сааааиуа.
Амш ааиласыргы, нас еихыккоит.
Зегь изынсыжьюеит исышьталан иааиуа,
Сахьцо шәара ишәыхьшагы згоит.
2013

Уара убирак сацагылам, Анцәа иңышьагәышьоуп.
Злыңха ҳаура ара дсыхәеит:
сацагылам убирак.
Уара еимаас, иубом аха, ухылца ушьоуп,
Хылцас уеимаа ухы иқәуп уара агәак.

Схагазма уара убирак сацагылартә, рыцха!
2013

Зегь рааны ирхысырц
Зәаазхаз дгазоуп.
Исымыржәо рыстом,
Ирысто ргазом.

Ианыжылатәым рымәа,
Ҳақуп уи, ҳақ.
Ирыстоит изнымиац,
Иртәым доухак.

Ара, зегь ахьыршәо,
Зегь ахьырзо ара,
Уажәы-уажәы схьыржәоит,
Ириааин газарак.

Исыхоит анышә ахь,
Исыхәо азә дааг!
Среиңшхоит – сырнышәар,
Сцар сахьцалак.

Ускан сызуста,
Среипшуп – сгазоуп...
Исымыржәо рыстом,
Ирысто ргазом.
2013

Сара Аҗәа сыҗан сыҗамызшәа,
Сыҗазамкәа сара Москва снейхъан.
Пышәа сымазамызшәа, зегъ пысшәан,
Сызхыҗәхәоз аасхыҗәхәо снейшеихъан.

Сабаҗоу, нас, иахъазы сызцыда?
Сызцыц роуп, арахъ, сыҗоуп схала.
Иеыргәапны саҗхъа дгылоуп хъзыдак.
Сцо җыишьоит, рыцҗа, сишьтаҗало.
2013

Схы зҗаху ахыдакәа ирыстазом,
Сгәы зҗаху агәҗацәкәа зҗалазом.
Амәа сырбо саҗхъа ицәыртц дызустада,
Уи дызлацо амәа сара салацом.

Сара сызлоу адунеи хазыназам,
Саагылазаргъ итышаха салажъуп.
Сназар сҗахуп, аха жәәан ахъ сзыназом,
Шәыҗсы җазцо сара исылгеит – салашъуп.
2013

АҚЫҢМАҚӘА

Азәы ибжыы аафызшәа сааҗалеит Ахәҗантә:
«Җаҗхъа ақыҗа иаалалеит қәыңмак!»
Иеырчны дахьтәоу җәзә иихәозеи, дхәәҗа?
«Ирхәыртәуазар аҗәһап сара аилымга сыңмагы...»

Иаарылалан ахаблан, ишыцәаз, иацуха,
Цыцынггы Елканггы башаза ишхысуаз,
Ирура рзымдыруа ишеилаз ифыхаз,
Арахь иаахынхәыхит ирышьтаз хысхысуа.

«Шәара шәоума, иҳажәлан, ҳармыхәеит, –
Даеазә дашшуеит, – архауаа хрырхауп...»
Аха забцар аанызкылаз гәыгуеит,
Ус уанахәоит, уаазызырфыр, ирхәо.

«Қәыцмақәоума ҳазиааихьоу ҳазфәхан,
Бжәасаргь, ҳапылан, иңыххааса ишьтаҳтап!..»
Згәы зырхатқо ирхәари уаха,
Иаҳмаҳаи уи, иажәами, иаҳтап.

Ускан, иаалалт, сыңшын, шьха қытак
Қәыцма млашықәк – рыцқәа еихакшахуеит.
Уафытәыфса изгәамтоу урт сара сыда,
Есааира иааскьон, асымкәыл ду иахо.

Иаанкылатәуп урт, икам шьта аңшыха,
Ғыстып, сыбжы ахаблақәа ирхытәап:
«Ақәыцмақәа ааскьо иалагеит, шәфыха,
Хаштақәа ирталарц егьрыгым урт, хшыцәаз!..»

Иаафуеит ус: «Ҳаицгылап, ҳаидгылап,
Мап анакәха, ҳдунеи аадырхәызаап.
Ф-шьапык зтоу роуп узмыхәо, шәырқыла,
Иқәхамцахьаз, даеазныкгы ихынхәызаап...»
2013

Рыхьз шьтнахуам уара ухьз иацрыхо,
Егьырнатом, сара стәала, иутәу зтәызтәуа.
Избахьеит уажәадагь ишырмыхәо
Ушәшьыраф иаатәаз, рымфә иананыстәу.

Иувакәашо укәашашьа рзымцеит,
Уарччап изёу – шыацәхыртәрам уи.
Ирымазамызт, урт рымфала изымцеит,
Дара иртәым иалаган, ирзамуит.

Ирыцсахит, еиҥарыцсахт ашыла,
Аха иузыфом рбыстагы – ибыстам.
Дара иртәым насшәа рәадыршылап,
Рхыдара рҕызышогы дызуста?!
2013

«– Саамта зегь бара ибыкызар акәхап,
Схы беиҥатагыежьюеит, акәиц ташәартә уи.
Сымацара фәҥхьа агәы саакәхар,
Схәыцрақәа сусқәа зегь ҥхастартәуеит.

Бшыҕам схашҥны, бара бахь снеихахуеит,
Бысҕылара ҕыысшьюит, сгазахазаап.
Исмырбазакәа убас акы сахәуеит,
Схыдара, схәоит, шыҕазы иазхазааит.

Иҕам дыҕам. Уара узыхәан иҕам
‘Еазәы изы дҕалеит ауп, иарбан уаха!
Ухы уқәыжыны уҕааха арахь, афныҕа,
Акашәа имҕхьазакәа ҕара уҥахаргь.

Сара сакәу, да‘еазәу, мшәан, усгы
Нцара зқәым амфәқәа ирынхалаз?
Исхашҥызшәа сааиуеит зны сзызкызгы,
Бара быда, схала, зынза схала!

Саҥхьа ишьтоу... Уи закәу сыздырзом,
Ишьҕазаалак, уеизгы-уеизгы итышам.

Бара быда җа кәарак ахь сырзом,
Еикәшәы игылоу сыонгы ашә атышам...»
2013

Сгәы зхымло ахаангы сызрыцлом.
Сгәы зхымлаз срылцны саауеит.
Сраҳатза сзамцатәом рыцла,
Иаргы абакаху, иџеит.

Сгәақыргы рашта сҗашылом,
Сеасырҗыашуам рчеиҗыка, мап.
Җсахтәыс уа исоуам ашыла,
Амла сагозаргь сагап.

Сгәы зхымлаз са сахь имџахыцуам,
Ирдыруеит, ирбоит сҗазшыа.
Зны-зынла абарт сахьрызхәыцуа
Иартәар хәа сшәоит, уара, сшыа.

Издыруеит, егьуртом урыцлар,
Удырџашьяп шәышнеиуа, уржьяп.
Самцатәом снейны урт рыцла,
Саарылцзар – ара сыҗсы сшыап.

Сышыҗа ишхызгы сырцәызлон,
Исхьымзеит, сышҗа иааихан...
Сгәы зхым ахаангы сызрыцлом,
Сықәдыртәаргь снаганы ахан.
2013

Ишҗарацәоу сыбла итҗшәаз,
Сыҗхыз иалам, икабаз!
Аҗша иасуа сытлагь ытҗжәан
Ишьҗанамҗашеи нас-нас.

Ақәа илеиуа ахырхырхәә
Заңхәа икнахау ңардатас
Слымха итаџџоом ауаа ирхәо,
Сеикәлымхаха стәазаргь ас.

Цәгъеи бзиеи еиларџашьо,
Акы рѣыцуа, акы еицак,
Аамта ахънеиуа сгәы сышңажьо
Ицазгъы сырхынхәрашәә, иааг!

Ибжъанарзыз наӀ ибжъаззеит,
Иаңсазамшәә уаха абазк.
Санаркара аамта саццеит,
Аа, абар сахъаанагаз:

Саазыхаз зегь наӀ ирнахеит,
Агәы саакәхеит быӀыкаңсан...
Аха, аа, макъанагь дхахо,
Хбарта дықәызбаауеит сан.
2013

– Хара абарт хрыхәар ааста,
Шәәаи, ихархәазалап қыдқәак...
– Аха сгәы цшъаауеитеи, Кәаста,
Ғашәә соуам сахъцалак...

– Арт ихарто зны иаҳфьрхуеит,
Егъаурым ҳацәхалар қәак.
Ихархаз шаҳзеигъу здыруеит...
Шәәаи, ихархәазалап қыдқәак.

– Аха усгъы... – Усгъы егъысгъы,
Хнапы рымтаҳқыр – ңсроуп.
Уңсы ңаны уршьо ңсысгъы,
Даҕазныкгъы иңсроу иароуп.

Ҳадгыл ҳақәхалап акәкәыхә,
Ифатәхар – анышәгы ҳфап.
Ғазәы иааигом ҳара ҳныхә...
Шәаи, қыдқәак ҳарҳәазалап.
2013

Мцакы ааибамкит уаҳа исыцрамсыз,
Адгыл атыхә акәыз, иааигәаз.
Исзамуз, – сгәы ишатаху еиңш сымфамсыз, –
Иаафр инеиуаз зыхәашьк сагаз,

Сынхоит сышрыцу амца зыцрасуа,
Зегь ззеиңшым, ижәылан иаауа,
Ирхазыргыло ари ажәфәан казказуа –
Ауаа ирылиааз, ирылоу ауаа.
2013

Псҗазаара ахыкамгы псҗазаарак ыкоуп
Иузыпшаар, иахылтрашәа сыкоуп катәк.
Уғыноухар адгыл уқәланы уныкәо,
Ушазыпшзам иуоп акы атак.

Уи уара уашьтан, уаагылазар уашьтан,
Бжьра-быжьцәа иаман – убас итәахын.
Агәарахәа иаатаҳаит уажә уашта,
Унацқәа акәыршан иуқыргы утахын.

Зегь арахь ихынхәызшәа убахит, афныка,
Амш иузгылаз уңсы танатцеит..
Псҗазаара ахыкамгы псҗазаарак ыкоуп,
Псҗазаарак цазаргы, апсҗазаара мцеит.
2013

Утэыла убон усқан бахтан,
Хақәйтрамыз узышътаз.
Ара иахъагъ ус ауп зхәахда,
Аха узлахәари шъта ас:

Ахақәйтра – узышътаз – уман,
Иумамшәа убахуа кыыс,
Иахтнуцозар утәы-умаа
Ани абахта узтакыз.
2013

Итәахын иеиҕаччо, дрымшыызшәа
Зегъ иреиҕыыз, игәы дарганы.
Абзиагъ ацәгъагъ еиҕшыызшәа
Ирыхәацшуан ара иааигәаны.
Ацәгъа аналырх иаҕсоу хәа,
Амҕа анарта ҕхъаҕа,
Шаҕа иаргәырҕазгы соумхәан
Рымцәыжәҕақәа еитцнахыз шаҕа!
Уи дара ирыхәоз акы акәын,
Ирзеикәхар – рыҕсы танатон.
Амҕа инаныртахын иагәан,
Иашьталан рымҕала ицон.
Абзиа анышә ианадырха,
Рхы ианадырхәа итәны,
Ахчәтқәа рымала ихыхрхуан.
Иҕан ишыҕац – итәны.

Ацәаҕәа кыdleит аеырхәан,
Еилкаашъа амоуа изызхәаз.
Иамцасны ирфаз рҕырхуан,
Ус ауп нас иихәоз Зафас.

Игәыргъо, ари амш иазыпшызшә,
Арахъ шьоук ааскъон, иеигәаны.
Ана җеа шьоук тәахын, дрымшьызшә
Зегъ иреигъыз, игәы дарганы.
2013

Акы аасыгымхеит уи сара дсыпхәысхарц.
Дыпшзан. Дынцәахшан. Дыстахын.
Хқәыпшзақәан ларгъы саргъы усқан,
Мтәыжәәада ажәәан ахъ ххын.

Адгъыл ханаақәгыла, сфыхан,
Егъагымхеит уи сытцууаа ицарц.
Саатәеит сара иҗаз сапҗеыхан,
Исытқьаса идәықәлеит аәарз.

Сцон нас сахымаара шыҗаз,
Схы сзықәгар, сыбжъаззар стахын.
Сеикәышла сфәанаасха зны афныҗа,
Хатца дцахъан лара хынтә.
2013

Упсыр амуа, унхар амуа,
Адәы уанаақәха, уҗааха зны.
Сара иуасхәап уи хәшәыс иамоу,
Сара сгылахъеит сыпсны.
2013

Сыгәнаха иқәшәааит исызымто уаха,
Срыпхара рхыымзааит саазгаз иахъанза.
Сызтытцран сыҗам атыша санҗаха,
Исзеикәтцарангъы – исцәыцәазар сымца.

Ишызбара иалаз збеит адунеиажә,
Иҕаз еилкаашагы сзамтеит араҕа.
Сыҕашәа-сыҕамшәа сыҕоуп сахьнеиуа,
Апсҕазаара сшаргәаҕыц саргәаҕуа.

Зны исыргылаз ҕәыбаса ишьтартдан,
Уи аргылаха соушам, сахьзашам.
Албаашыа сақәымшәо сыҕахар барҕақ,
Шәлымҕа аҕынза исхәо назашам.

Ҧада жәџан сахьынҕаларц санихо,
Ари адгьыл хьшәашәа сшыапы ықәсуам.
Исымам сара агәашә аҕынзаггы анеиха,
Уи маатырцаз иларшәу лыкәзам.

Шьоук арахь иаапшуеит рыхқәа раҳан,
Пша хьшәашәоуп иасуа ана, хра амҕан...
Сыгәнаҕа иқәшәааит исызымҕо уаҕа,
Срыцҕара рхьымзааит саазгаз иахьанза.
2013

АХЫҢШЫМРАЗ

Сшааиуаз схы збеит схыңшымшәа,
Сахьцалакгы, сахьаалакгы ауашәа.
Шәарей сарей зынзаггы ҳаиңшымшәа,
Ашәа ҳәо ачарахьтә саауашәа.

Схы сақәитуп – иахьыстаху сымџахытцп,
Испырхагада, иахьастахым ссарым.
Иаастаххар, сықәтцп наҕ, сыҕесырзып,
Шәеыхәжәаны шәзышьталаз срыхьзарым.

Анс уҳәарггы, ас уҳәарггы, ижәдыруаз,
Цьара акала, акалаггы, ҳаиңшым.

Шәара шәзыруазыруа саруазыруам,
Сазһампшзаргы сылымшои – сһыпшым.

Сақәитуп шыта ақбаад ианыстә,
Инысһуа сара истәыми, мшәан, инысһп.
Акгы ықазам арақа уафы ицәыззо,
Саһьанысһьоу дача шәынтә санысһп.

Сара исусуп, истаһхар – саарыхып,
Сацәаашьашә скалазар – срашәарым.
Сгәы иахәаз сара саһь саарыхап,
Сыпһашьарым аказыхәа, сагышәарым.

Ишызбо усқан илтағьалап сымра,
Сзатцәза адгьыл сықәхар – слаҳәып.
Азы иатан сыззыпшыз сһыпшымра,
Сышәһыпшуа мацара саахынхәып.
2013

Ацсны сназхәыцит хсаалак ианымшәа,
Уара идыр ус сһы изташәаз.
Уабацо, ас қалатцәкьар, уанымшәар,
Уашьыз уара уи, ма уаршәаз.

Пхызушәа, қалашьа змам акы салан,
Ухафә иузаагаран иқам сазхәыцт:
Иқамкәа уақа Ацсны цшза ахсаалафә!
Сқалом саргы усқан, адгьыл саныцп.

Адгьыл цшзазааит, иссирзааит, иагьдуззаз,
Аха уи дгьылым, нышәхап са сзы.
Уара иутәу акгы ықам ухьз аһьанумтаз,
Уақа изталарангь иқам уцсы.
2013

Иацтәи амш сзынхагәышьеит ихыхьны,
Сапыртцшәа арахь сәәасхан – иауам.
Иацтәи амш саларшәуп сгәыгьны.
Ибзиан издыруеит, уи казар – иаауам.

Аха сара салахеит, сзалцуам.
Сзымцо-сзымаауа сашьахаит уи.
Иара амшгы схагылоуп амч алзаан,
Инасафсны уи уаха имцари?

Исхасырштхьаз аацәырнагоит цасхәа.
Сыбла иаахгылоит испырымцуа хтысқан.
Салогалар – иказ зегь уасхәап,
Аха иаасылгап урт сара усқан.

Исызгарым, уара, инышьтастцаз шытыхны,
Сымч абакоу, аамтагь чәа аамтами...
Иацтәи амш сзынхагәышьеит ихыхьны,
Ахылагьарахь ицоит акы саман.

Тышак стамхауа, схәыцуеит, уатцәынза,
Уанза сназанда, мчыла, сеитеихап.
Амфәа сшықәу ифьцәаргы сымца,
Сышьтахь иааиуа, сгәыгуеит, сеитеихәап.
2013

УАЦӘЫНЗА

Икалаша здыруада уатцәынза?
Иудыруз, иузымдыруз – уцшыз!
Са сахьтәоугы снацхалоит сымца,
Бзиара дук шааиуа, анцәиныс.

Ари амш хәгәкәа архәашьызаргь,
Иара иамаз, ишааиз еицш нақ ицашт.

Уатдәтәи амш бзиа хазыңшызар,
Еилахарым хара хгәыгра абааш.

Исыргылеит уи снапала, игәыгроуп,
Атх лашьца салнагап, иаршап.
Амч ду снаҗап, сызлахало сыхра,
Шәыңьара саргылап, сеикәнаршап.

Иҗалалак җалааит, уара, умыззан,
Аә уҗалар ңсрами, ушәаны.
Уеизгы-уеизгы инеитәуп уатңынза
Уажәа ажәаны, уашәа ашәаны.
2013

АЕПИТАФИА

Шәеилаз шәара шәшеилац уахь шәеилыхо,
Ара асҗафык абгъыжә еиңш ианкаңса,
Аңсы хьшәашәа, уааины сумырҗыхан,
Уара сыңсы узтатцарым, абза.
2013

Анаңьалбеит, рынцәара аама,
Рыхқәа еинырҗьоит аҗыгә-сыгәхәа.
Ирызкрашәа адунеи амаа,
Ишеиха-шеихо иргашт инықәхәан.

Иеинҳаршәоит хәа ирыбжьагылоу
Шуеит баша ахухуҳәа.
Иҗьаланы бнакы илоуп,
Ана ицәыртцуа, ара иахухәар.

Лада иҗалоит акы саман,
Сахьатәымыз ңьара сықәхан...

Анаңалбеит, рынцәара аама,
Рыхкәа еиныркьоит афыгә-сыгәхәа.
2013

Ашәа хәала рхәеит,
зны, ағаңа насфартан,
Ухы ахынахоу уца рхәеит,
сымғақәа ркын...
2013

ИКНАХАУ

Уаха сымазам, сыкнахауп,
Сеимдырххоит, ихәеит, шә-уск.
Дагысымбеит аены уаха,
Исыздыруам уи дызфыз.

Исыздыруам дзыргәәтеиуаз, –
Дызмыргылаз, дызмыртәаз.
Снаишьтаңшлоит уи дахьнеиуа
Сахагь имамкәа абас.

Днеиуаз ус измам зхы ахагь,
Сара саха, уаха змам.
Исымамеи саргы атәаха,
Саатгыларгы, нас иауам,

Цъара исыңхьоит, цъара исыхоит,
Саҕахцәамкәагь, саҕахны.
Исымамкәа сгылоуп цсыха,
Сҕызан, сгәылан, сҕахны.

Уара ушнеиц унеила, уаҕа
Иааумпсахын уҕазшыа.
Саха умамыз, укнаҕаз,
Үсеиҕаҕыраҕаууп уи, сашыа.

Ирхамшэало шэ-уск зауз,
Укнаҕаз ус, укнаҕаз ус!
2013

Бшызша дырны сыҕазшэа, – бмызын,
Амарҕа, бмызын! – сымшын есымша.
Сааиуеит хэа бахынтытуаҕы сбыцын, –
Сгылан сара абрантэи сыбыцшуа.

Бхарахаргы, бынсыжыамызт, сбыцын,
Сылаҕш набыхшэар хэа сшэон.
Исхэац неитэхэо сааиуан: – Бмызын!
Бнаскыацэар, баф-бафы сеиҕышэшэон.

Адгыл ду сахууаарын сыбхыбаан,
Сыкэа бтаршэзан бсымазар стахын.
Бышыта схызар – аҕсрагы сахыҕон,
Сахьнеилакгы баразэзатцэык бысхын.

Зынгы сылаҕш баатцашэалон, бабагоз,
Цас ибуазшэа, аҕэыткыа сарган.
Цхын сызлаз быҕамзаара санархагоз,
Избон, хшеи хамтэшэи еилырган.

Сбыцзамызт, аха усгы сбыцын,
Сгылоуп сара абрантэи сыбыцшуа.
Бшызша дырны сыҕоушэа, – бмызын,
Амарҕа, бмызан! – сымшуп есымша.
2013

Сара сыңсыр ауан иацызны,
Ашара сзаңымлар алшон иаха.
Исысыр қалон хтысқәак маңәысны,
Аха, исоун илпха-игәыпха,

Ҳазшаз исирбеит даға мшыкғы,
Сағыган дааиуеит кызгк.
Ғыңныхәада, ус, иага сыгғы
Салган сигап даға цхык.

Зны сымцар амуазар слалаз,
Уи ибозар акәхап, Ҳазшаз,
Сшахынхалоу махәык сшахынхалац,
Сгәы ахымшәакәа иахьанзагғы сшааз

Ацла царцар, – адунеи ду иакәлоу
Апсҗазаара, – ҳазтәу ахаҗа.
Уи сзаңырымцуа садхалт сахьаакәлаз...
Шьағақәак неихызгоит еиҗа.

Сахьааиуа сымға санысны,
Сзызхәыцуа сакуп сеимырхха:
Сара сыңсыр ауан иацызны,
Ашара сзаңымлар алшон иаха.
2013

Иааиуа ицаз диеицәазар – ҳаңбал цәғамыз,
Ҳхы дықәтәамзааит,
хгәы тишьаазар – нақ уешьы!
Иғанааиха,
цәгьак зуп хәа уи даауамызт,
Иҳақәиргомьызт баша, цас ибжьы.

Деиламгазар,
хашәхымс машәаршәа дыламхазар,
Ибла хәамзар – ибап дахьяанагаз.
Имаҳашагь иаҳашагь цқыа иирхазар, –
Хара хәхь иҗәаихап – дыгәрагаз.

Идырроуп уи хәхьынтәаауагь, иҳаашьоугь,
Изгәаҗарым, мап анакәха, нас хәхьцо.
Иусқәа башоуп хара хус анбашоу,
Амәа иқәу дахьахьымзо, дахьахьзо

Харгы иахбартоуп. Уи иуси иажәеи
Хабла ихгылоуп, хлымха иаҳауеит.
Иааиз ицаз деицәазар, сагьаражәуеит,
Сыгәгы еибанаркуеит. Арахь иаауеит

Ускан җәа аамтәк ықәлан, зегь рҗыхо,
Ацашьа иақәшәаз иақәымшәаз дигарц.
Иарбан, уара, измам арақа цсыхәа,
Ибжьарзтәу атахым ауп, нақ ибжьарз!

Нақ ибжьарз,
ишнеиуа атыша иҗаҳап
Хазтәаз хара иахьанза ханцәаха.
Адунеи аахәит ауп, иарбан уаҳа,
Иааиуа ицаз зегьы данреицәаха!
2013

Дықам хәа сыкоуп гәнаҳакгы иаттам.
Хшла ара уаф дкәабам.
Анхәагь абхәагь, амаҳәгы аҗацагь
Амаалықыцәа рсиа иарбам.

Убри азақәһап, җынч, иеынкылан, –
Усгы харак идны даапшуам, –
Сшәеипшуп зиҳәо агәымха дахьгылоу,
Алахша изиҳәо: «Сшәеипшуп, слахшам...»
2013

Аамта ааҳадгылт иарзынбан,
Ибагаңшь-анқәабны ҳаипнагалт.
Сзамыңхьошәа саңхәа ишықәыз сынбан,
Сналаххит, шәартәк ыкоуа, Гал.

Арантә ицази иқәлан арахь иаази,
Сыңшын, ирымоуп ға еимакык.
Имқасызшәа збаз дымқасит, –
Дзакә арныгхеи, дзакә арныг!

Адгьыл иачҳаз чҳашәа змам ауп,
Избоит ажәған лақәцәаны.
Ак мазазар, ғак аргамоуп,
Ҳааиуеит ҳаиғьны-ҳаицәаны.

Иабоугари ҳғәығра уаҳа,
Абирақ еиңш ҳазыңшуеит.
Ҳразқы ажәған иалакнаҳауп,
Аамта лацәгьак еиңш ишуеит.
2013

ИРЕИПШЫМ

...Сырзырбазгь убри акәһап слағран...
Ҷъара акала среипшзамызт усгы.
Среипшымкәа сағакнаҳан ахра,
Среипшмызт схала амға сахьанызгьы.

Зынғы сырбеит – ахагақәа! – сцәағьызшәа,
Срылырцеит рлабақәа ыркымкымуа.
Уафьтәыџса иимгәағыц згәағьызшәа,
Рычхаршалан иаангылалон сымџа.

Ргәы ирнаџон усқан урт срыбжьазшәа,
Сааргазшәа рхәатәахьы иаасыхан.
Снарылкъалон сара нас сыбжьасшәа,
Ацәа иалахазгы аасырфыхон.

Уртгы егыртгы рхәатәахьы сырзаамго,
Ирымхәозшәа дара ирыхәозгь сашьтан.
«Уеиламган, – рхәон исыхъаз, – уеиламган,
Уиаша иашазаргы хара уашьтуам!..»

Сыссырдагәоу, сшааиуаз, сдагәахатцәкьоу,
Слымха италазомызт исмаҳашаз.
Ихысхысуа рыцәгьа иашьтан ацәгьа,
Аңсы агәы икылахо, ихашхашуа.

Шьоукы рџаархеит арахь сыргәыбзыгуа,
Ирымаз сара сзыхәа ирыман.
Самцагыларц шџартәхыз рныха,
Исымџахарашәа рбаху зынғы рымџа.

Среиңшмызт урт, сыцәгьа, сыбзиа,
Сара стәала сааиуан – даџакала.
Иузахәо сқаломызт «Уа мшыбзиа»,
Даџа хьаан усқан, даџа гәалан.

Сара исоуаз, истәымкәа, сагьатәымкәа
Сызланагалаз даџа пхызын, лакәын.
Стәызар акәын, арахь зынза стәымкәа,
Сызламзо сызлаз среиңшхар акәын.
2014

Измоу иҗахым, изҗаху имам.
Апҗазаара шыҗоу ус ауп.
Исҗәыраҗәоуп стәы-сымаа,
Исымам сшашҗоу схысхысуоуп.
2014

УМЦЫМЗАР...

Ежедневная ложь
и жуужания мух...
И. Бродский

Сеикәлымҗаха снейлап җаиҗызарҗь җаиҗымзарҗь,
Уааигәаз, ухараз, иудыруаз, җаиҗәызуам.
җаиҗәызуам ахаанҗы, иуасҗәоит, умҗымзар,
Уахьаныстҗазҗы уанхалоит, уаныҗуам.

Умҗымзар, уанҗаблоуп, сҗәыҗәҗьаҗь уанысхуам,
Сыкәа уҗаршәуп, иумҗасуа урыстом.
Иажәазар стәхуп исҗәаз анысҗәа,
Уи иаҗәароуп, имҗакәа, сызустоу.

Сара амҗкәа срыҗәшәеит акырынтә,
Сашҗа иҗаҗаит, сшааиуаз, рәырәашәан.
Иҗамызт урт иаразнак издырыртә,
Аха ианыздыр – рааишәаҗы рҗашәан.

Рымҗкәа ирыҗан аҗәсаҗь ахаҗәаҗь,
Сҗышә иааҗәыркуан, иааган, ихьәеҗьха.
Аха амҗ мҗымыз, иахаҗәон,
Ирхыҗәарҗ иаҗызарҗы геи шьхеи.

Срылҗит шысҗәоз, иааины исхапапон,
Амҗкәа реипш исҗәысҗон, сдыргәамҗуан.

Иаазлагылаз цхи мши шқашаз,
Уаргы ара зегъ шбашаз хоутцеит,

Илымазма ларгы усқан мшәашә,
Дызхынхалаз махә хәычык абаказ!
Аха усгы маза акы дажьжьон,
Дажьжьон уи, баацсылагы даргәаҕуан.

Ицсы тан, илдыруан уи, дызныжьыз.
Абцар датқан, Аҕәа даалагылон.
Ишгылац амра гылон усгы есышьыжь,
Лыцсы лқышә иқәкны уи дапылон.
2014

Зны, аха анбымоу, ма царта анбымам,
Ибтахы-ибтахым, саабгәаламшәар, баахәыц;
Ағара иқәхацсаз шбашахаз, ишымааз
Бхахы иааган, баадтәала хцәыз.

Баргы ибдыруеит ишамам хнырхәышә
Ицаз, ицазаз, итаҳаз атыша.
Бааигәа уаф дыкам усгы, бтәагәышәз
Иаабхарштны уатцәызны хшыцсыша.

Иаабгәаларшә ххәы-хжы еилазыргылаз
Рацхәатәи хамши рацхәатәи хатцхи.
Адуinei аахәып урт анхацәкылаз,
Ифыцәаауа хамцагы бнатцхеи.

Еиқәыларым уи знык ианахцәыцәа,
Аха усгы, аамталашә, ихжагаз.
Саазрылымтца, схәыцрақәа схыцәан,
Савалан сааиуеит уажә ага.

Ишҗаблахкыгоу ара аҗәсақәа исҗыло,
Урт сҗәатца иҗаҗсызгы дырҗыхоит.
Анҗәамҗахь инеиуа сымҗа сангылан,
Алагамҗахь, сышыҗахьҗа , исыхоит.

Уа җәара сылаҗш бықәшәоит иаразнак,
Бағызгарын ахышь еиҗш сышыҗасны,
Аха сымҗәыжәҗақәа еиҗыхым, аф асааит,
Абри сазхәыцуа сиязҗааит уахазны.

Ибдыруеи, аха анбымоу машәыршәа
Баргы саабгәалашәар, былахь неикәыбҗар.
Бызлагылоу иҗоу рыздыршам,
Иабарҗаху, еиҗуп ирҗәыбзаргь.
2014

Ишҗоуури, ҳааишьа ҳааишьоуп.
Саргы раҗәак сықәмызт.
Сахырымҗаҗызт усгы аишәа,
Азәгы сишыҗагәыгәмызт.
2014

Бираҗ еиҗш дышыҗырхын,
Дгәало дырхакнахан.
Аҗәҗан еиҗш дадырсын,
Длыҗабаа дҗеит.
2014

Сабаҗарыз схы ахыызгара сзымдыруа санаақәхалак?
Схы ахынахоу, сабаҗахуаз уаҳа!
Сааизхьамырҗшуа харантә, аагәантә исықәхәалак.
Иалшон сара ахыда тышак сҗахаргь.

Срахәушәа уи атыша сылтаңсы ссарызма,
Сызтыңтрызу здырхуада сеиха-еигәан.
Сынрыжыт сааигәа игылазгы, аф рысма,
Снеиуеит ахы сҗаңало уажә сеикәа.

Зхы ахынахоу идәықәлаз имҗа роуцәоуп,
Дахьагаша еилкаам, дахьаннаҕыаша.
Сара стәала, анахь ысыңхьо цоуцәоуп,
Папуасцәоуп сышыҗа ихы ихашхашуа.

Истахым уртҗы егыртҗы снарҗаңшыргы,
Сғынаскоит акы ыҕоушәа рнаҗсан.
Нышәуп иаауа усгы анышә ужыргы,
Уи ауп исеихәо дахьаацәырҕыо саҗстаа.

Ус анакәха, уахьцалакгы җеирам,
Уанаақәхалак ара ухы угәы ахымло.
Иазыңшызар нахьхы цыара унеира,
Уызыхьымцуа мшынк унеины ухымло.

Адуinei ду сакәшоу, сакәымшаху,
Скарахазоу, сымҗа ара иаанкылоуп.
Иагыҗасшьоит уажәраанза иашьтаз шахак,
Сеыкнахамкәа бышә сахьылагылоу.
2014

«СНУМЫЖЬЫН!..»

Абгыҗц ианыхыз ажәак ауп: «Снумыжьын!..»
Асасааирта иааҗныҗт ихәҗәабжыны.
Амшын ихыланы инеиуазгы нышын.
Ажәак, ажәа затҗык ала дышыны.

Иуалуашо араҕа иҗнагыҗьюаз дарбан, –
Ихьааха уи ажәа зыҗҕыаз ааигәаза?

Ажәа хаббала исхагыежыуан уарбан,
Нас җаҗа иҗалазшәа збон икәкәаза.

Икәыршәын саҗхәа игәтыхаха, ихәааха,
Акгы азымхәазшәа, арахь зегь ахәо.
Саиааирашәа, сзазымиааиуа исаахон,
Аҗсы җалазшәа индәылкьон ихәхәо.

Еиҗаахынхәуан арахь, ахы ыкәҗдан
Пҗхәызбак лсахьақәа аҗан иаатәон.
Шьоук ыҗазшәа снарыхәапшт ичыҗәза,
Ашьҗахь лабжышқәак араҗа икаҗәон.

Сыҗесырдагәаргы – амца сыхрыжыуан.
Сыблақәа хызған – саҗхәа иаагылт.
Анаҗс уи ажәа еиҗаахт: «Снумыжын!..»
Уи сшазхәыцуаз амшгы саҗылт.

«Снумыжын!..» – аҗх дшалазаз далан,
Агага деиҗшха, издыруаз пҗхәыск.
Схаҗа сакәзар инеиуаз ибналан?
Дарбан, саахәыцит, уахь исзыҗшыз?

Уахь, зегь ахьыҗоу, уахь, акгы ахьыҗам,
Афы ыкәсын, аҗәхәыра иануп аҗшааа.
Аашьа сымамзар акәхап шыҗа аҗныҗа,
Исымамзар акәхап уаҗа җа мҗак.

Саргы сныбмыжын хәа лышьҗасхәоит изыз,
Зыҗезырзыз, сусқәа зегь азҗаз аҗша.
Сара истәымзар җалап исырҗыңыз
Ари амҗа, арантә сыззыҗшуа.

Аха усгы, сшыацәгы сархагоу,
Сахьымаара сагоит, сышьҗнаҗан,

Сымш хьантәқәа ирылыџуа ажәак ауп:
«Сныбмыжын!..» Агәашәқәа сцәакуан.

«Снумыжын!..» – лымшын зәаазхаз исышьтахх.
«Снумыжын!» хәа абгьыц хәыч пыруан.
Бзиабарамзар инсыжыыз уахь сышьтахь?
Арыжәтә иашьызшәа, уи бырбыруан.

Сара сакәхарын уахьгьы арахьгьы
Ибжъаз – уахьгьы арахьгьы иатәыз.
Иҳазмырчееиз иахьқәаша анахьгьы
Хашьтә ихылан иаауеит, афы амыст!

«Снумыжын!» иапылоит игәаҕ-гәакуа
«Сныбмыжын!» хәа арантә игало.
Сара усқан сабаҕаху! Сабаҕоу?
Сыкнаҳауп урт рыбжьара сгьало.

«Снумыжын!» хәа ишааџыц еиҕааџуеит
Абгьыц хәыч ианыршәлаз ажәак.
Ахьтә аґоуп. Ажәџан асы аџуеит.
Иҕатҕам, иҕатҕоуп акы аҕак.
2014

Ашьтыхха иазар – ишьтицаарын иибаз,
Афаха иазар – ахахәгьы ифарын.
Акаҕеипҕш далашәазтгьы уи иипаз,
Дцазар дахьцашаз, итҕозеи, даарын.
2014

АГӘЫҒРА

Имгәыгкәа ипсхьада, рхәеит. Уара угәыҕуеит,
Саргьы сгәыҕуеит сықәха сахьаауа.

Аз измырыз нырцә җара дыңшыхуеит,
Дгәыҗуеит сышьтахь иааиуа ибҗаауа.

Аңхәхә зымгац дашьтоуп, дазыңшыми,
Ифеирашәа ибоит зегь раңхәа иеыѡ.
Ант ачара ззыруа атҗеи дымшыми,
Царак иоуп хәа игәыҗуеит уи, ахшыѡ.

Дгәыҗуа ашҗа дтыҗуеит ашҗа итыҗуа,
Дгәыҗуа аѡныка иҗааихоит хара ицаз.
Ибоит аранза иааиз шыҗа дышмызуа,
Иара итәы ишагаша зегьы рцасгь.

Хатҗа изымцац хатҗа сцап хәа дгәыҗуеит,
Зегьы иреиҗу дишьтоуп атыҗхә.
Зыбла иагхаз иаңхәака дыңшыхуеит,
Уатҗәы ибо дҗалахушәа иаҳә.

Дхәытәыхәытәуеит, жәѡан ахь игәы ихоит,
Аныхәа дазыңшыми азәы ара.
Игәыла иѡны еилаҳап хәа азә дгәыҗуеит,
Дыхтәап хәа иѡызагь дшыхтәара.
2014

АЗӘЫ

Аатцрақәа дрывоуп – ддәықәуп атәыршо,
Аргама уи даауҗагылоит уатҗәы.
Уанза дуѡызоуп, дзакәытәҗкьоу уздыршам,
Иеырѡашьан ус дыҗоуп азәы.

Уаакәирхоит узлоу рыгәра узымго,
Ирхоушәа уирбоит даеа цәак.
Дуцны дышнеиуа, зынза уазыңшымкәа,
Улаигалоит убасгьы хәынтәак,

Узылтцран уҕам цхырааф думоузар,
Умҕан дықалом иарах иҕсы игар.
Иажәа улымха италар, ихоуцар,
Иҕалап удунеигы еилибгар.

Азәы угәы ишьтуеит кәарак узмыруа,
Затца умнеира ухыланы амшын,
Узырдагәо ма узырлашәуа узыдыруам,
Уаңхәаҕа ишьтоу акгы уазыңшым.

Азәы ихала уаашәык еилеитцойт,
Ирыбжъеитцойт убас еиңшгы асал,
Иеицны агәашә аҕынзаггы инеизом,
Иеигәйдцо иааскьоит анышәгәал.

Азәы ихыдара иалазуеит ажәлар.
Иахьа ирызгәамто гәартап уатәы.
Ирхәашойт абаагәара ду дажәлар, –
Ар рхы ҕигойт азәы.

2014

ИАХЬА САРА ИСЫМШЫМ

Асахьатыхы В. Цэицэба изкны

Саалымцыз сызлаз атцх сәамта,
Сааламгылаз амш, аха сажъеит.
Иахьа сара исымшым, сара исаамтам,
Сыңсыҕхар – салахар – сашъеит.

Сҕалақәахьан сара ас иахьадагь,
Сымш мшымкәа – сылахь еиқәнатцон.
Иснаҕаанза исымнахуан иснаҕаз,
Смидагәидаха сналыхәхәангы сцон.

Саауан арахь ус, ишеикәыз сылахь,
Саауам арахь, сгәәтҭа ҭцәарашәа.
Скаҳар калон, аха усҭы сгылан,
Сагархәаҭы сшәаҭышон аҭәыҭжәа.

Амш сара истәымызт, сеиларзызан,
Сыршәан ишымшәара шәарахк.
Аха усқан усҭы ҭәыҭрак сыцын,
Усқәак са снaryшьталон еиҭах.

Иахьа сара исымшым, сара исаамҭам,
Аамҭа зтәу,
иалаҭәырҭо ҭәа шыоукуп.
Иҳамҭазшәа избоз акҭы хамҭам,
Имҭадырсызҭы ирыхәом, иркәыкәуп.

Иахьа сара исымшым, наҭ имфасааит,
Дахьынхалоуп – имазааит ҭазәы.
Имааиуеи, мшәан, сазыҭшынҭы стәзааит
Сара истәушәа сыззыҭшуа – Уаҭцәы.
2014

Амардуан иафәоуп икаҳа-бғало
Амҭақьақьафцәеи ацәҭахәацәеи еиханы.
Сынкахәыцуа стәами сара схала,
Схаҳәханы.

Амҭақьақьаф дшааиуаз шыаҭрын еимаак
Дарҭар акәымхеи ҭыршьыс.
Ани ацәҭахәаф ҭәылас дҳаман,
Убри иоуп сызшьыз.

Иҭаҭақәа ыршан, фәада дхалан,
Азәы дтәами аханы.

Амардуан иафәоуп икаҫа-бғало
Амтақбақбағцәеи ацәҫаҫәәцәеи еиханы.
2014

Адгьыл хьшәашәа – шьац иатцәара – сиартәхеит.
Сыңсы ахьықәхаз саргьы сшыҫоу жәдыррами.
Зхы зжъаз бжьра-быжьцәа сартахьеит,
Аха сара ҫеа зиасқәак срыррами.

Адгьыл сықәу ажәған саләу гәартәзом,
Ицо-иаауа арахь сыхьз рҫытәкуп.
Сназлаҳаз хаҳәроуп, бымбыл иартәзам,
Сәагыларгьы садгәәклоит ҫыц акы.

Сара истәу нхоу инымхоу збартада,
Имтадырсыз мтарсны амҫа иқәлахьоу.
Иуцәахыша зегьы ирымоуп гартақәак,
Иузымтәахуа ара ҳаҫоуп, хгәықәхақәоуп.

Ицәырааго уаҫа цәыргашьа амаму,
Иахгәытәкны ишаҳкыз уа иҳампытәхеит.
Уи цәыраагар, иахташт насшәа амҫа ду,
Аха иахьа уажәы-уажә ҳанцәытәххуеит.

Уи амҫала иаауан ант агәымшәақәагь,
ҫапхьа игылаз – икаҫауаз, игылалоз.
Сыңсы зләтаз амған акыр сымжәақәан,
Аха саасқьон бна тоурак сылалан...
2014

Сеилышшо саналага, зны, сызхьынҳалаз,
Даатамгылеит дааин сыжәәахыр.
Икаҫауа ҳаипырцуазар – ҳалазт.
Цас сахьызмыршазгьы сырт,

Азы сазтоз санрылашәа җаса.
Иҗало сара ускан схәәчыр,
Аха Җазшаз дыҗоуп, сибазәап,
Ара сыҗоуп, умшәан, ихәеит, ур!

Исгәйдхалаз хьантан, ихәхәымызт,
Аха усгы хахәтцас ихьантан.
Исымнахт иреиҗушәа исымаз,
Сыцҗа сагарызшәа иаауан,

Аха абраҗагы сааигәара дгылан,
Инапы сиҗеит Җазшаз.
Саңылон сара ашьтахь сызпымлац,
Иааскьон арахь сыззыпшуаз.

Дарбан уажә иааин исхьынхалаз,
Сымч агәра згаз иахьа абас?..
Икаҗауа ҳаипырцуазар – халазт.
Хрыцхашьа, сухәоит, Җазшаз.
2014

СЫШӘ ИАДХО

Дыџнашәыжыла, сшәыхәоит, сышә иадхо,
Исышьталан иааиз цхатәаны.
Дгәәҗгәышьоит сан. Лара лакәхап
Иаатәарц зтаххаз иааскьаны.

Ииашам дымџасхьеит хәа ирхәо,
Сан рыцха дцаргы даауеит.
Даацәырцуеит дсыхзызо санхьырхәо,
Даныҗамгы дцаауеит, дыцшаауеит.

Дхыланы лҗаалхалоит сышьта,
Лыбжы аалыргоит ихәаза.

Иахъанзагъ дсыцәшәозаап уи, дсышьтоуп,
Ицәгъахар хәа дшәоу слахьынтә.

Уи лакәхап, рыцха, уи лакәхап,
Зәаазхаз арахь иеиханы.
Уи лакәымзаргъ, дааиаит сышә иадхо,
Иаатәарц зтаххаз уажә сханы.

Дысгәалашәоит анкьатәи сфызак,
Сфызак, зны исымаз жәахырс.
Сгәы дтами, уи ауп, сизыпшызаап
Еифызарак иамаз уасхырс.

Ихъаан, иусын сызхьымзоз,
Дааиуан схы сгәы назтатцә.
Егьикәмызт, дымфаст дыкәрахьымзан,
Сышишьтаз сихьымзо, сихьзо.

Ашә иасыз деитаст агәарахәа,
Ифихрашәа уи сара сышә.
Дсағазар? Имбара сахәон,
Дзадгъежылары дааины сфныжә?

Ашьыцра згәы тнафаахьоу сфыза
Иахъанзагъ ицкәа еихакшоит.
Днатәан, шшыпхьызқәакгы ифызаап,
Сгылар хәа дышшәо иааиршоит.

Еихакшалагәышьоит уи ицкәа,
Дызлақоу деигъхар хәа умшәан.
Амцахь иршәрын сыбгьыцкәа,
Инапафы иоур амишәан.

Дыфналааит убриггы, ашә иадхо,
Дызгылары уа, дысшәырба.

Уи иасхәаша сымамы, дадхеит,
Иахьа издырхәо ахапа...

Ашә иасуа дыпхәысзар, дыфналааит,
Дааиуан уи арахь деиханы
Сгәафы инсыжыыз еинаалак,
Даагылааит сыпсымтаз сханы.

Ирацәоуп иансааз исызламхәаз,
Сгәатцаф инхаз ажәақәак
Сызцәыргар – инсыжьхьан иапсам хәа –
Икәсцар калон зегьы ртак.

Иреигьу жәеинраалан игашан,
Лгәы арцшаарын уи иахьагьы.
Схьаа иахьыфуа агәра лгашан,
Илырфьыцрын сыхәра аңгьагьы.

Схәыцуеит: иааирыдаз уаха?
Уааскьа, нас, арахь умфыхыт.
Уара уакәзар иааиз, ацсцәаха,
Арахь ус умазам, уз!
2014

Ацстазаараф еснагь ныхәам,
Аха угәы камыжкәа угылаз.
Уахьнанагалакгы, Анцәа сихәоит,
Унамамгааит ахауа ахьузымхо атәылаф!
2014

ШӘАЧА

Абра цъара ианхалеит сышьта,
Аамта шааиуаз уи аныхуа.

Ажәѡан шаахағәғәалоз Фыштә,
Арахь иааиуан сыпсы ҕыхуа.

Даеа аамтакгы – җсааитакрамыз.
Сгылан, аха уггы схәын.
Җаҗхьа ашьхарахь сымѡа гамыз,
Сѡеины снықәгылон Ахәын.

Сеикәырхага ахәшә зыпшаада,
Имацәысуа, зны идыдуа
Аҕанаанаха, иара Җшадагь
Ианабаз уа ахахә ауа?

Мзымта амза анхыцчалоз,
Бытхә аниҗаҗшуаз Җазшаз,
Шәача сыҕан, ажәѡан салан,
Иҕаз збартан сахьыҗшуаз.

Зеггы исыртон ара агәтыха,
Зеггы исыртон ахәатәы.
Сгәы касмыжьырц җхьаҕа исыхон,
Исыҗагылан Гәбаа адәы.

Иааиуаз шьамѡак саныпшылон...
Җқьа уаахәыцыр – уеилагап.
Уаха рыламкәа, еидшылан
Идыргылон шьоук акәаҗ, –

Излагылаз амца дырцәон.
Абжы ааѡландаз рѡашк.
Аиғара атыхәа анҗыртәо
Амшқәагь каххаа иааилгашт.

Макьанагы сыпса тҕәацроуп
Улымхә җнахыртә иго.

Инхаша нхар – ибжъазша бжъазроуп,
Цъара акы ыкоуп, зыгәра уго.

Мца зтоу – Мацеста – ныжъзан
Сара арантәи сызцарым.
Схыхәхәала сназго нышьзам,
Сзафзыжьуа лацш царым.

Шәача гәыларам са сзыхәа,
Иргәырҭгагоуп, уи гәырфгоуп.
Шәача иҕазар аныхәа,
Уи ахыыкоу сгәәфгоуп.

Сгәәфгоуп иахыыкоу ихәааха
Ицаз, аха цашәа змам.
Зны самгазар араҕа исаахаз,
Сықәызгаша ҕак хынхәуам.
2014

Измаххоит
змахны иубаз арфаш ҕызарҭ,
Иҕәызгаза иааҭашәоит ушазыцшуа.
Ицъазны иубаз
цъазхоит, уара, ихызарҭ.
Ацша иауҭаз агоит наҕ ацша.

Дышнеиуа –
иахәа-уатцәы, зны – дыбнауафхашт
Ибноуҭаз, –
дҕьалан абна дылоуп.
Аеаказоуп адунеи,
убла ихымлар аш;
Сышәҭ хәа зоухәаз
дышәҭны уаҕхәа дгылоуп.
2014

Ишқастахыз даға пытқ иаасазар,
Скарахазаргь, уатэтәи амш сахьзар.
Аха амра кыдшәозар уабацо,
Сара сцәыкәбаруп, иқәбоит ацәыкәбар.
2014

ААМҒА ШӘЫРХЫНХӘ!

Сгәәк-гәәкүа саакәыххит схәы ҳарак.
Садырсызшәа сгылоуп, саахәыц-хәыц.
Уажәоума, мшәан, санғыхаз сышғыхара,
Уажәоума санашьталогы сцәыз?

Иуңшаара уқоуп: изит изшаз,
Ункаҳауа баша ашьта ухыз.
Аха ға хәык ықами сызхыцша,
Уахь ңара инхазар сызтахыз?

Уи сыздырцәом, хымңада, ихжәагоуп.
Савууа саауеит ныжышьа змам.
Сзырқашьаз сара арахь сабаго?
Сзышьтоу цқьа алакта сқаңшуам.

Саәст уи, саәнагеит азиас,
Аамға-азиас арахь сырхәазаны
Ишааиуаз, сықамызшәа сниаст.
Шьтахьқа ҳдәықәлап, шәааи, нас, ҳаисаны.

Сара аамға ссир ахьықоу уахь ауп.
Уара уаамғагь уа ңара иуцәынхеит.
Уаргы саргы ҳазлацәажәо иҳахьуоуп.
Амға ҳшықәыз, ҳабақоу, ҳхеит.

Аамға шәырхынхә, уара, арахь, иауазар,
Сташәырңшы ғазнык алакта.

Иагыееимзааит аҥахызар, шәуаазар,
Салашәыжь уи снаган схаҭа.

Сагар сагеит, сыҕазааит, сатәызааит,
Салазсап, салцәраап, цъара сацәцап.
Сҕарала схы-сгәы зегь тәызааит,
Акы сахьзап, даҕааы сахьзап.

Сара истәуп уи аамҭа, сахәаҕыргы.
Убрахьынтә убас сыбжыы сырҕап,
Ирмаҕац, ихәам иартәап аҕыргы,
Иажәоуп ажәа ажәазар, агәра жәгап.
2014

Усхыхәхәошәа баша иубоит,
Ахыда.
Уааскыа, ихәеит, арахь,
Сышәшьыра уеаатцак.
2014

ЦЪАРА

Ҷа уск имаму, ма дшыыцны, –
Иааигәа, ихара, ана цъара, –
Длашәхахьоу, азәы сибоит стәыцны,
Иахьантәарак даҕуп сырцъара.

Иац исырҕхәаз сирцъоит иахьа дасны,
Сызвагылаз иҕырызны дтәоит цъара,
Дрыцуп шыоук ахьцо иеивасны,
Уртҕы аҕуп амҕан сырцъара.

Абз иаргоугы дгылан сирцъагәышьоит,
Сахьалаҕоу салаҕамшәа ибоит.

Ухэан-схэанқәак ана-ара инеиңылшыуеит
Пхэыс қадыцк, кәтоушәа дысхаңоит.

Ус, сыңшын, ана цыара сдырехәахуеит,
Инарыццо сызлақоу рақара.
Сышлеит, схэан, ируам, сдырґахуеит,
Ргәы ақәңымтцәо иааиуеит сырехәара.

Изшыз рыцуп, исхәаз иалацәажәоит,
Шьюук ирхаштыз цәырыргоит ирґыц.
Сааңхашыоит: ахы иаңсартәуеит сажәа,
Рхы иалкьоит, ргәы иалкьоит сцәыз.

Иааиґағылоит сзырехәази сзырцәази,
Сшақьо урт рыбжыара саабжыахоит.
Иеилалаанза абна хыла дасит
Уахығы арахығы иқоу... Иазхоит!

Сгазам – гәағшақә сзырцәатәузеи,
Сзырехәатәузеи – сара хшықла стәым.
Истәым стәым, исңырыжәга, иазызуеи,
Сырехәатәым сара, сағырцәатәым!

Зегь акоуп, исхәо аадырхашам
Сырехәара иакәытцуам уажә цыара.
Урт ирхәо башами, ибашоуп,
Ишаґыц шьюукгы аґыхуп сырцәара.
2014

Сшатцац акы сацоуп сацәкь,
Исзышьтамтцо хьантәцәоуп.
Снықәианда саңхыа адәаза,
Аха исылшом, – сааңсацәоуп.

Сзырпырцуам хаџни хаштеи,
Сара ара субар – схэыццэоуп.
Сахьынтэаауа схаџа исхаштуеит,
Сахьцо снейрушь – харацэоуп...
2014

Ауаџы ицэгъеи ибзиен еикароуп, рхэоит

Еикароуп ауаџытэыџса ицэгъеи ибзиен.
Сара сыбзиа еихаушэа збалоит.
Сней сеаныстоит шэызным даџа сияк,
Икнахаз уаргьалак сентэалан сгьалоит.

Сагъхэыцуеит: избан, уара, абас изсыцрыхо,
Зны-зынла изсырто амџан шыаџаршэ?
Цэгъара змузентеи, абзиахь исыхон,
Ихиацэоушэа рбоу сара снаршэ?

Ари иаџытцган, даџаеаы инаџытцган,
Иаауа иџам-ианым зегъ цшаауа, –
Цъара акала сзеиџу роуп – саашыцган,
Срылырхыр цэгъа ирбом урт ауаа.

Ихызџашэа зун, аха сыблақэа тырхуеит,
Слымха иџахэџоит, сеырдагэа саатэан.
Саныхуеит, сыџазамшэа саныхуеит,
Ажэа уаарагъ смоуит, хааизан.

Ауаџра уаџрала иааланда, аф асгъы!
Ѵа цэак анахарто шьоуки, иаартаххар,
Иалшоит, – уи ауп сара саазыцэшэазгъы, –
Абзиа сшашыџоу сыцэгъа еихаџар.
2014

Дылажбын амтцқа ихаабыцуа атырас.
Ахысыбыжыққа аауам – ицаз цазахьейт.
Уаф дҕамлазоу ианивсуаз дыздыруз,
Иааизхьампшит иаци урт иахьей.

Дрызгэамтазар акэхап,
дгэартар – дышьтырхын,
Иңсы ахэага тазар, уи деиқэдырхон.
Иҕаз уазхэода, ацэаҕа аеырхэан
Иахькыдыз акы ахэон, аеарххон.

Ас ицарызшэа, амшқаагь еилгашан,
Егҕамлазшэа амра аацэыртцын еиҕа.
Иара иусқаагь абаҕаз, ибашан,
Дхытцрангы дыҕам изфаз ахэада.

Дылажбын амтцқа ихаабыцуа атырас.
Дызгэытцакыз адгьыл еиҕэжэарц атахын.
Аха дҕамлеит иахьала дыздыруз.
Иханы иббаза аҕтаққа хын.
2014

Уара уакэын уажэ исыгыз, Алаҕсания!
Шьапҕаршэ сыртахьан исышьтаз, егьырт.
Уара унасывслон акыргы уеырбзиан,
Аха ус уаха узымцеит, Багыр.

Уааигэа иаатэаз дыздыруейт, дыгмыгуп.
Уи дицуп абан азэггы, даеазэггы.
Сара сахь идырбылгыарц иафуп дара ирыгу,
Инасылато маза-аргамашэа ацэггы.

Иудыруейт, уашта иҕахаз дыпсахууп,
Хаиҕихьан хаҕс ахац ианакыз.

Агәыла хәа имаз иа иеиха деицәахын,
Агыруак иеишәа дзахымтцт аҕадхәыс.

Ахцатәи ихьзу умдыруеи? Ацәыршаф.
Дхаҕәза уаатраҕе дтәоуп, иеыпхьак.
Шыжь дгылар, хәлаанза ииуа уздыршам,
Агәам еизигон хәа сархәеит иахьак.

Ухәан-схәанқәак дрыцан иацаахыс,
Ириҕеит, ирзишеит урт дахьахьаз.
Деаҕха-ҕаччо сышәхымсгыы данаахытц,
Издыруан арантәи еидарас дызтцаз.

Иҕам-ианым узнеигеит аацәала,
Дцеит уантә схы-сгәы иҕам шыҕатцаны.
Уи зеггы драцәажәоит цәала,
Уара уҕынгы ус ауп, цаны,

Дшыҕаз... Иҕамхаша иоуп укас.
Ишьамхқәа еиқәыршәны данаатәа дахьнеиз,
Иеилыскаагәышьеит уиггы дшууызаз,
Исхәаран иҕоузеи шыҕа сара, анаҕс?

Шәеицыз, шәымҕала шәнеила, шәеигымыз,
Ухы иузырхәошәа убозар – уереицштә!
Аатцра иаваз арахь акгы зқәымыз,
Ицаз, хнырхәышыа змам аҕарц еицш.

Уара уакәын уажә исыгыз, Алаҕсания!
2014

АНЫШӘЫНҘРА

Хаиваиоуп хҕыҕагы уажә абраҕа.
Зны ихақәнауаз қәан, исын...

Адэы ҳақэын. Шьта акгыы ҳаргәаҕуам,
Ҳаиваиоуп ҳөыңагы... ҳаибарқсын.
2014

АСЫ СЫҚӘНАУНЫ...

Асы сықәнауны, сзымгыло сышьтахуп,
Краатцуеит уи, аха ахьта сылам.
Уи моу, иңоушьаша, сагыпҳахуп,
Адгьыл зегьы аныхкьоу ара сыла.

Пшак схашәшәуеит, аарлахәагыы иаафүеит
Ажәәан иалоу қсаатәқәак рыбжыы хаа.
Арахь исхыкны ғапҳа асы афүеит,
Саазатымтцрашәа сызцоу, сгәы бжыыхуа.

Ицәаакызаргь, адгьыл аза сылсуам,
Уи агәы сахьықәыршәу атцыхә еипш.
Акагыы сашьтам, акагыы сазкылсуам,
Абра ңара салтцит ауп атцыхеипш.

Схәаауп, аха дарбану сызхәау,
Сызуазаргь – дарбану сызцәызуа?
Псы ахьықәым сыкамкәа сатаау,
Изызхәыцтәым акәу уажә сызхәыцуа.

Аха усгыы схәыцуеит схы шытацалан,
Сызхәыцуа пҳақа исмыхәа, исыхәа.
Адгьыл ду агареипш сананиала,
Иҕоума исзымҳар ада цсыхәа!

Сгарцып насшәа, асы шықәнаузгыы,
Асабеипш уи сықәсыршәшәап, исымшәа.
Сғагылан, ғаастып сара усгыы:
«Изакәызеи ижәго, ура, исымжәан?!»

Пстазаароума, схаахуеит, снахынхало,
Шэаламккысын, схаахуеит, сара исытоу.
Шэзыцрыхо ншэыжьроуп, акгы шэзалам,
Сара истэу азэггы итэым са сыда!

Адгыл сықәһазарггы, тышан стамхаит,
Аамта цэгъак сыхнаһазаргъ сик еиңш.
Аңстазаараз сарггы цаҕыак самхоит,
Амһан ҕара исықәхәлеит, исықәшеит.

Зны исхаһауаз ажәһан саттагылоуп,
Иааиз амш мра шәәхәаны сацны.
Сеиҕакаһаргъ адгыл сыннакылап,
Снықәһаап, уаһа исзамургъ, сшыацны.
2014

Иумаһазар, иҕоу уасхәап, –
Игәоутарын, уизыңшуазар, –
Ауаа рзы акөым, ауаа рцасхәа
Адәы дықәуп уи дааршазар.
2014

НАҔАР

Амһа дакуамызт дышнеиуаз дылпылар,
Амтәыжәһақәа лоуан ихъз аалаһар.
Дылзыңшызшәа дахънеилакгы дгылан, –
Дахъыкамгы дыһан Наһар.

Дыһан ачараҕ, амат ахылуаз,
Дрылсны зны иҕааихон аҕьар.
Бзиарас иҕаз зегъ ихъз нархылон,
Амца лнаркуан даадырҕьар.

Илдыруан арҗыс ицәа шлырҗылаз,
Дшааиуаз лытәгәыр дшаҗашәаз.
Лыда җсыхәа имоума, далазт,
Арахь иаҗхьа ишытан даазыршәаз:

Имтадырхьаз, шьоук тацас ирымаз,
Ирнымаалаз, иатәыз җеа дунеик,
Данаахынхә, дара дрытәхарыма?
Иҗало уазтцаа, хшыҗла уазнеи.

Дархагахан даақәгылт иаразнак,
Илтахымхеит ллымхә иахарҗь
Ани ари аҗәабжь: иҗалозма, иауазма
Ицан иааз даалыхо Нахар!

Абҗы итахымхеит: ииуазеи рҗазатә
Напы зхьымсыц димоуа тыҗхак!
Деилагазаап, ихәон, деилагазаап,
Дгәамтцау дахьылаз, ас аниаха.

Рҗынархеит хазынак дизырхәарц,
Иааивагьежът ражәа иирхарц;
Иахьа – ирхәац, уатәызынгы – ирхәарц,
Аха илымхә ак талом Нахар.

Ан җадыць, ара зегьы здыршаз,
Башьа змамызгы збашаз, даапкын,
Дырҗашьан дагеит шьоуки идыршоз,
Дагьаатәеит агәашәқәа алыркын.

Ирбагәышьон иҗазгы збашаз:
Иадыркуан ахыдақәа рышә.
Даалахеит иҗстәзаара рашан,
Дагьнышьтнаҗааит аҗкәын арыжәтә.

Итапцдаеит инықалаанза рыцха,
Рыпсы шахьнырхалаз ахац..
Дажәит шыта, дабақаху, рыцха,
Нахар иахьагы пхәыс дааимгац.
2014

Ршоура салоуп истахыми сызтахыми,
Саазрылымцзеит, арахь сгәы рхым.
Сызтахым рахәа ццышәқәа хыми,
Истахым рымқан сықәлом, истахым.

Ишааиуа урт рахәақәа еидыкшало,
Изахымсуа иаалахоит сышәхымс
Сцахра иашьтаз зны ацәа сшалаз,
Исыгрымзаауа иахьанзагы, сызтахым.

Ицарашәа азы щцара, иниас,
Ишнениуа мац-мац итыкәкәаны,
Ҷапхьа арахь аҶаанахоит рзиас,
Сарбылгыарц ихнатцаз қыдны.

Бла иамбо зеибафарак сшалоу,
Ишысхыҟуа лымха итамлаз бжык.
Сыпстазаара махә хаха сшыахьынхалоу,
Адгьыл адыжә аакәсыргоит шыжыжык.

Сгәырҕацәоу, сеиханы сҟагылоит,
Сҟацапшуеит ажәҟан иатцәаза,
Исымамзаргы сара пхьақа цыла,
Сыпсы ахьтоу сааигәырҕоит маза.
2014

Узцарым уара апсцәа урылагылан,
Ухы ужьаларгы амҟан ибзацәоушәа.

Арахь дара – уеиларымгои зегь рыла! –
Ухы инықәсыргы ртахуп, урейцәоушә.

Ататын ләа уәаирчуеит ацадра,
Нкылашьа имам иуәпагыа.
Даурсын хыла нақ абардра,
Иудыруазтгы арақа ауафра иахьа.

Асцена днықәпалт дахәан,
Аламыс далацәажәахуа ламысдак.
Итиңааит аибашьра ашьтахь иахәа
Хатца хахак, дабаанагеи, дызуста?

Иара дитәым иларшәу игара,
Ипхәыс ибға цылцәан, иеизыриашом.
Аха уирцәажәом уигы, афыџгаражә,
Иеыркәышуа дамцатәоуп атцәаша.

Шьоук ааиуеит рыблақәа амса рхылан,
Шьоук цоит арантәи зынза ирхацәан.
Уара узцарым ақсцәа урылагылан,
Абзацәа абақоу, мшәан, – ахацәа?!
2014

ИААҢСАЗ

Иааңсаз соуп, – аамта иаргәашаз, –
Ааңсашьалакгы смааңсеит – сааңсацәоуп.
Хык сыкәшәазшәа снықәиеит сызгашаз,
Сгәы арахәыцқәагы убас ирххацәоуп,

Унархьысыр – сгәак ашәа рфьџуеит,
Гәы узтазар – уи аатнашьаап.
Саркьалбжык адгьыл иахыџуеит,
Иааикәтәар, маңк сыңсы сшьап.

Нас иусырбашан смааңсаңшә,
Сазцашашә ажәдан спырны.
Сшыказ иахьанза сыбжъазшә,
Шьха схыцып нахьхы сымраны.

Аха исхәаргы уанза:
Сгәы арахәыцкәа убас ирххаңәоуп,
Исцәыцәазшә исыттарцаз амца,
Ааңсашьалагь смааңсеит – сааңсаңәоуп.

Сыздынтәалаз шымызызгы, исцъызышъо
Ирыстар стахуп зтаарак:
Ианбыкәу, ианба, сыңсы анысшъо?
Нырцәы акәзар? Икам атак.
2014

« – Сыржъеит, крыздырма, сгазамыз,
Икәтәкьаз цъысшъеит исархәаз.
Санныкәла – ахьшәашәагь цамыз,
Сшәеит, сшәатәкьеит сбылзар хәа.

Аца хьшәашәаза исыдхалт,
Сабылуа, сзалымтца уаха.
Сафалан ацакьа – скыдхалт,
Сцон скәыбаса – скахар.

Амшкәа азыжъ еиңш сышрылаз,
Сызрылымтца атцхкәа шысхажьыз,
Исмыхәаша аамта сапылон,
Ихьааго сышътахька инсыжъыз;

Имхынхәуа акы акәын – фарамыз,
Саины сахьтәыуо сахьаатәаз,
Шьтатәи аңсамзаап, сағамыз,
Исиааиуазар акәхап шьта схьаакәа.

Амш акгы снаџом – самхан,
Атџ акгы сзалгом – имшымхеит.
Шџагазмхан, џыстџеит, шџагазмхан,
Шџааигџымхар уаџа – џаипшымхеи...»

2014

Изымбашаџ збо салагоит сыблаџа хызџар,
Сџаасхоит усџан сџы иџамызџ сазхџыџа.
Гџаныла мџаџы санылоит сџысџысуа,
Сааџсарџы, аџраамџа уи амџа сзаныџџам.

Сыџсы сџџы иџылаџо наарак саџаџеит,
Сыблаџа хызџар – иџамџы ааџџырџџеит.
Сабаџџагалеи уаџь сара, аџаџаџь,
Арџа инсыџџыз сышџџаџа сырџџеит.

Срыхџзап џџа сыџоуп Нхыџи Аахыџи,
Сышнаргџ арџашџа рышџџыџ сажџылак.
Сџы иџамшџаџ, исымџџаџ ак сџџыџит,
Уи сыман сизнеип сџџызак ма сџџылак.

Исхалазшџа збап ус лаџџажџџакџы џыруа,
Исџаџџеџџа сыџсра иаџыџшума иаџџанзаџь?
Пџхызџап, сџыџџаџал зиаск сыџмыруа,
Еиџџџаны саатџап уи ахыџџан сара амџа.

Сааџаџшыр – сышџџаџџа ишџџоу сыршџџыхуп,
Уи илган араџь иааџеит сымџаџџаџџа.
Сыџџџынхуп иаџџџы, саџаасџџо сажџџыхуп,
Сарсуп шџаџак еиџш, иџаџџџџоу гџаџџан.

Саџџаџа ишџџоу хџзы ама, саршџџаџџеит,
Имаџарџџеит, уи нас иааџџыџџџџеит.
Ишлеиџ арџашџа леиџеит ишџџаџџа,
џаџџа аџараџыраџь ак сџџџеит.

Ассирқәа срылоуп – сыблақәа хызқар,
Сахьану, сахьатәу схаштызшәа сдәықәуп, –
Сақәымшәо зны-зынла исхәо ма изуа,
Абри адгьыл сзынмыжьуа, санықәуа...
2014

ИНАСЫМҚАТӘ

Зегьы ирышьтаз акгьы изнымхеит –
Иигаз иаугәышьеит хнырхәтәыс.
Ҳахзырцәоз ҫаргьы дызнымхеит,
Дрыртазаап итәцәа тәыс.

Хара здым атәы дахартцеит,
Ақәыш дшааиуаз ддыргеизеит...
Иқам ҳшашьтаз иқаз ҳарзит,
Хара ҳаамтагь ус ицеит.
2014

СҶАН САРА УСКАН

Зегь схаштит, исгәалашәо уи ак ауп:
Амитинг ахь ҳахьнеиуа ҳаивас
Ҳақхьа дгылоуп Алықьса. «Дуағнагоуп»,
Убома зегь ҳақхьаг дахьааз!» –

Имшуп нхафьык, ҫатца хахак,
Иаацәырқьало, ҳнеидыслақәар, ғыц.
Исгәалашәоит, дмыцәакәа, хаха
Афилармония даафнымтцит атәхәыз.

Дцо-даауа дықәгылан дцәажәон
Аҫатца хаха усқан, уахык.
Еихаб дукгьы имеикуан ажәа,
Уи атәы ааирғыцлоит сҫахык.

Нкылашья имазма ускан
Алыкьса Лашәриа, апоет!
Дырбон еицәахаанзагы аусқәа,
Ғыртуан: «Алыкьса даауеит!»

Исгәалашәоит ҳапхья дышгылаз
Амшцәгъаха, ақәа анауаз,
Дхьацуазма знык уи данжәыла,
Аңшеипш ҳғәарабжъара дыбжъаст.

Ақәатәи амџақәа дрызнан,
Аштәқәа зхытцран дырнын.
Зныкыр, цъаракыр итрысма
Игәы мшәа, дпоетмыз, ицстәын

Аңсра ианадамха, ишьтаз
Шьапғаршә наиртарц ихъзон.
Дгылон иаразнак, дыннышьтас,
Дрылыууа аңхьяка дцон.

Дцон уацәтәи амш ахь ихалагъ,
Хара ҳаихьымзаргъ – ҳааңсаргъ.
Мардуанк дағаланы дхалон,
Днеиуан угъежъы ҳәа ихъзаргъ.

Ускан, аатцрахь ианыџуаз,
Тыцқәак нақ-нақ ирзыңшыз,
Ибжъы Аңсны зегъ иахыџуан,
Иахьанзагъ уи шааџуа, анцәиныс.

«Шәаадәылт, уара, арахь, адунеиахь!» –
Ирмаҳаит ибжъы зықәиргаз.
Рцасгы иаңхьяка дниуан,
Избоит дзышьтаз дахьагаз.

Дашьызшәа дызлаҕам изырхәеит,
Деикәшәамшәа ибеит мықәшәатәык.
Ирылшоз уи акәмыз, нас, дхьырхәеит,
Дықәцалан дрымамыз дәык.

Аха изнымкылоз ҕе-уыран
Дымтарсны дызгоз уи хара.
Ағара икымыз, дадыруан,
Икан ҕара ирхара!

Аамта иалууаа, аеимжәо,
Игәы данагоз зны, сәацәан,
Сынхазар стахымыз иахьымшәо,
Хысгыы уи ирымаз дынцәан.

Иахьейиштам ажәеи ауси,
Аус ахьейхам, уи аус
Нықәтца-аақәтцо гатәыс изаузи
Иақәзызи сымазоуп хыс...

Зегь схаштит, исгәалашәо уи ак ауп:
Амитинг ахь ҳахьнейуа ҳаивас
Ҳақхьа дгылоуп Алықьса. «Дуафнагоуп,
Убома зегь ҳақхьагь дахьааз!» –

Имшуп нхафык, ҕатца хахак...
2014

Ахаҕы азхымтца саттапшуеит ажәфәан,
Иахьыз сзымдыруа, адгьылгы еикәшәызаап.
Шәыга еикәтцәала сназкыслакгы сашәуа,
Акы самыргәырҕо сышпаҕоу, сажәызаап!

Арахъ даацӕырцлон пӕхӕызбак дкӕацкӕауа, уа,
Избац лакӕымшӕа сыкоуп – слашӕызаап.
Сацӕахра сыкоуп исыкӕхауа асаба,
Салпшыр стахызарггы итӕомеи, сажӕызаап!

Ашьыжь сдырфыхон атцаракӕа рашӕа,
Ишааиуаз, ирыхьи, рфы неихашӕызаап.
Аацны мшуп, исцылеит ихъшӕашӕан,
Сзаламгыло сышцакӕхеи, сажӕызаап!

Саагылалон шӕныхӕафӕ нкылан,
Цым афгы, изжӕша зжӕызаап.
Снеиуеит сашьушӕа амфӕ санылан,
Сфӕхан цӕыцакггы ымжӕкӕа, сажӕызаап!

Сшьамхы кӕадахазаап, иараби, сшааиуаз,
Сеидара шьтастцан, саадтӕалт, сыцшызаап.
Асеицш исыкӕхаит, сыкӕра сзаиааиуам,
Аф асит, сажӕызаап, сажӕызаап!
2014

Утӕазар аацынра шааиз узгӕамтӕ,
Иумахазар ашӕа шахӕо карматцыск,
Амш акггы унамтӕ, атцх акггы унамтӕ,
Угӕы аацылмыргӕырџазо пӕхӕыск, –

Уалагылоуп уара азынра хъшӕашӕа,
Уацӕаххӕеит усӕан иуцӕнауа асы,
Ахъы иацсазарггы сажӕа ма сашӕа,
Урт ыӕам, игом уара узы.

Аацынра шааиз умбар адунеиаф,
Дгъыли жӕфани уцӕеинӕбар – убжьазп.

Арахь уара улѡатѡ макъаназы иѡеиуеит,
Уархалтас уаштѡ икаршѡуп ашьац.
2014

...Сыбла уахъамбара, уахъымаара укылаз,
Укам ахаангъы усоураны нѡѡас.
Са сѡаѡхъа дгылоуп, деитамѡуа, дышгылац,
Ант, агѡнаѡа иаѡаз, ршьаѡѡа зызѡзѡаз.
2014

Зык сыѡѡынгылоуп, сыргъы сызмыргъы,
Сылаѡш ыѡѡеит сахъымнеиц, азнырѡѡ.
Иѡалон сара иаѡызны сыѡсыргъы,
Иѡалоит иаасыѡѡѡѡан иахъаѡѡѡагъ сыѡсыр.

Аха, издыруа, зык сыѡѡынгылоуп,
Арахь иснылаз сыхѡѡѡѡа мѡѡац.
Мчык иахъанѡа исыламыз сылоуп,
Ѣсроушѡагъы збахуеит санхъаѡ.
2014

Сѡалар, азы сагарызшѡѡ
Лѡоу, смышьѡуа, дысхъынхалт.
Аенынтѡѡарак сыѡан аѡ сысшѡѡ,
Саруалыуашон ѡѡалк.

Иарбан зу, сѡѡон сыѡелымжѡѡ,
Арантѡ сара шѡѡа сызгара,
Ханалажъу ахаангъы хазнымшѡѡ,
Уи ааста ианеиѡу аѡсра.

Баша баагылеит бқыцқыцыуа,
Иќастоит иааркыағзаны атак:
Са соума, сыхаара, хқыцыағы
Хатәуп, хазнеир, еа кәарак.
2014

Уара иеилкаа шыта сызмырцәо,
Қағхыа ари атх зысхағәғәз,
Изызбаз иааиз ҳаимыртәо,
Еиҥахәашыа зрымам сызхәз.

Иеилкаа қәаршаушәа исықәтәо
Сзазымго арантә сара атәхәыз, –
Арзынба инышәынтра сзықәтәоу,
Икәзгы икоугь срызхәыц.

Уара иеилкаа, нас, сзаргәақау,
Иааиуа амш сзازیңшу,
Уи иснарбашашәа абрақа, –
Абра қыара, – Нестор дахьжу.
2014

Сааин саагылеит, аа, сахыааишаз.
Саарызхәыцып, иззап, исшәап
Сызхынхалаз зны, сызиааишаз,
Сгәы аатғәырғалап, саашәап.

Ирмацәысмызт, ирдыдымызт,
Аха исылшоз кыр кәстеит.
Сыхтарпажә еипш сақәиҥымызт
Адуinei уаара – исыцәцеит!
2014

Диюуп ахатца иблақәа ацәа рхымло,
Деикәыхьшәашәа, атх ду измыршо.
Акгы иархәом ант аетцәакәа рхыбла,
Ажәџан иатцоуп урт уаха икәашо.

Руак хланцы италахьаны ифьцәеит,
Иаваҕа икыдыз аакәеицеит.
Иага иундаз уи ухаа дызмыцәеит,
Ихәыцрақәагь дрыман наҕ ицеит.

Ицеит ицәызхьаз аамта ашьта ихылан.
Аграпареипш иалнадеит цәахәак.
Изыпшыркәа шьоук ахьтәаз иныдыххылон,
Ртак имоуа даақәхон зцаарақәак.

Днараџст, рацәак дызрыламгылазт,
Ибызшәа шьта ираҳар зтахым.
Бжыкгы ааџуан: «Ирлас, уара, ирлас!»
Дахьаахьапшыз тынчроуп, уаџ дахым.

Иабаци, мшәан, иҕаз ықәназәзәама
Изхыцраха аамта арахь иаауаз?
Зегь алагаран иҕоу, зегь нцәама?
Деикәаргьежьюа дзамои азә иуаз?!

Уи ауаз иара ихата иуаззар, –
Иажәазар, иашәазар ицозар ихыууаа?
Игәы иасзар, даҕазныкгы ихы иасзар,
Иҕоу, иҕаз дрылнахзар ауаа?

Иимбаша акәзар уаха иибо
Ма имаҳаша акәзар иаҳауа?

Дабацари, шыта ихы дзахыцом,
Гәырз-шашәаз днарылазшан ауаа.

Урыладырзп урт уаарыламзыргы,
Уеикарартәып – инаухыргап рчалт.
Аамта цоит ишцац, иага цыргы,
Иумыхьрашәа бала уара ахампал...
2014

Апсҗазаара мариахуама. саршәазар?
Ара иҗоу цқьа еилыргатәуп...
Сара җадыц, уи сгәы кыднаршәазаргь,
Схы стәуп макьана, схы стәуп.

Уахьынтыцуа иудыло зегь уаазар,
Җаҗоушәа аабарын җара цьанат.
Уаамыццакын, уаргьы арахь уаазар,
Аратәи хусқәа рацәацәами, дад.
2014

Иухәаша хәамшәа, иуташа цамшәа,
Пҗьаҗа унеила мчыла, унеихо.
Ухы умбацзар акы уацсазамшәа,
Исыздыруам зны акы узлацсахо.
2014

АПСЫ ХЬШӘАШӘА

Упсы җоушәа ачара узырураха,
Уара шыта уртәуазом, упсыргы.
2014

Сгәы иҗан узустоу уасхәарым хәа,
Указшәа сыҗан ухы удыруа.
Аган уаван уахь җара угәрымуа,
Зык уруа, даҗа зык узмыруа.

Зыхәашьқәан урт, узталалоз, узтыцуаз,
Уанааиуаз хәынцәан иушьклататаз.
Указар еиғын уахь, уахьызуаз,
Аха уаахынхәуан арахь уеаҗан.

Аҗааурхон усҗан иумхәашаз,
Уааскьон шьоуку рцәа нархыхуа.
Уаагылазшәа уеааҗауҗон аиашаз,
Аиаша иадынцәалоз унарыхо.

Азә джоугарц уаҗын джагатәымкәа,
Даҗазәых – мчыла анышә доуҗарц.
Дыбҗоуҗон ари хара дахтәым хәа.
Иухәҗаз зегь реихагы иҗәоуҗарц.

Уахьынтәаауаз ухоурштхьан, узлыхыз,
Инауҗаскыр акаҗеит иуҗактәыз уи.
Ухы узымдыруа удәықәлазар, уеилыхыз, –
Иурбатәҗеит уахьатәызи уахьатәымзи.

Ушыҗамгы иахьала ухы ак җало,
Узлагылоу шьоуку ушдырлашәызгы,
Инаган уқьышә инықәыскып исгәалоу,
Сшузыҗало схәап аринахысгы.

Указ, сыҗаз, иахзеилоузеи уаҗа,
Аха еиҗах, уаҗәы аашаргы,
Усызгәамҗар ааҗхьа жракы сҗахан,
Қыдбажәк еиҗш иҗалап снаухьашаргы.

2014

Схәыцуа сшықәтәаз абартца,
Аа, уара, җенак схы итшәаз:
Җыңыа кәыбак еицтардом!
Избан ҳаицыңсыр ҳәа сызшәаз?
2014

Саңхәаҗа ишьтаз акы сшазыңшыз ауп
Ишцаз сара сымшқәа зегь шьтхыс.
Сыңшын аамта саңысуа, исаңысуа...
Аңсра акәызма асҗаамта сара сыззыңшыз?!
2014

АМҖА ИҚӘУ

Акы иамусын ажәҗанаҗ сҗьалар,
Адгьылаҗ сҗьалеит – сыңшаа!
Снеиуеит акаршәрақәа срықәланы схала,
Исышьтагьежьюа исышьтоуп аңша.

Сахьынтәаауа еилукаар – иңьюушьап, иңьюушьа,
Уаахьаңшыр, уахь улаңш назом.
Исхызгаз науасхәар сҗахуп инароушәа,
Аха уаргьы уи уаҳазом.

Уи рмаҳазеит сара амҗан исыңыз,
Акаршәрақәа ирықәсны иаауаз.
Урт ирызгәамтеит – исыңыз – исцәызыз,
Изаҳарыда, нас, иахьа суаз!

Саауан сара ари адгьыл сатәымшәа,
Исыхтызгаз зегь наҗо аңша.

Схы збон сара араҕа зны стәымшәа,
Акгыы ыҕамшәа анаҥс, сахьыңшуа.

Зегь ахьыҕоу уахь ауп хәа, уахьоуп,
Уажәы-уажә аңслымз саба сәаңсо,
Сыңстазаара зегь иахь анахь ауп
Иҕаз анызба – бааңсыла сааңсоуп.

Аамта саҕьейт арың еиңш, сырҕашьан,
Снаган убас ңыара сланатеит,
Сшымҕацоз гәастейт – иҕамызт иаша,
Сықәха, сара уи сашьтала сцейт.

Абар сахьааихьоу, сҕыаламшәа, сҕыалан,
Амҕа сықәуп сзымцо, сагыцо.
Адгыылаҕ сыҕоуп, ажәҕангы салоуп,
Суаҕымы, еиҕахәашьа амоуит сзыхьзо.

Суаҕымы, иҕашәар сҕахым сара сымра,
Сахьынхалоуп сахьнеилак шәахәак.
Иаасыңрымшәогы исыңуп уаҕымрак,
Иара уигыы гәҕәак ауп, гәҕәак.

Саиааирашәа шызбо, иаакылс, инасытас,
Сшьапы сықәҕьан хланцы сҕанатоит.
Аха, иңьоушьаша, абраҕагы сыззом,
Сәагылан, егьҕамлазшәа ңхьа сцоит.

Суаҕымы, сыззар ҕалома, суаҕымы,
Сцазаргы сыҕоуп арахь саараны.
Нас, ара иҕоугыы сыман.
Ғаңхьа ажәҕан ахь схалоит сңырны.
2014

– Иац еипш, иара иахьагы ихьтоуп,
Уи азакәхап сцәа сьзтыпсаауа.
Исыдшәыло мчыла наӳ саннахо,
Исыздыруам уатә арахь иаауа.

Ицап схәан цшакгы наӳ инасшәа,
Уигьы шасыц иасуеит ицәытцәза.
Изакаызеи ирхәо ацхынра аазшәа,
Цхарак сара исныруамеи зынза!

Ацара стахым, ихәеит, аӳныӳа,
Сахьагашагь сеидру снагәагәар...
Урыхьтшыуа угылоуп цхара ахьыӳам,
Ипеицеиуа адәкәа ирыкәзаргь аӳакар.
2014

ИСЫХЬУА

Иарбан усгыи саазкәылаз исмыхьуа!
Исыхьуа сыхьуеит, ишәыхьуагы сыхьуеит.
Дарбан анаӳа аатцраӳны игәыгьуа!
Лалышәх, далшәымхыр – сгәыгьуеит.

Азәгы дшааиуаз ирымто цсыха,
Далгозар акәхап, ддәыкәлеит ацсыхрахь.
Измам хәа акрыӳоума цсыхәа,
Шәара шәхы шәмырхан зегьы рныхрахь.

Шәимыхәацшлан аз иартәзгыи шәгылан!
Сеаласыжьуеит, сагааит уи азыхәашь,
Дытамшәазшәа уи иахәәеуа сылапш,
Иӳасымтозар абраӳагы цсыхәак.

Гәәкроуп, иашан, уңсы уахаңызжәо,
Иаңсоу ихан данырго аңыхәәхь.
Ағәра зумташа наң инаимжәән,
Җнамтагылап җнеин җара аныха

Анцәа җиашьапкуа, аңәҗеи абзиен
Җзеилиргарц, ириашарц иәашьаз.
Иеидумыргылан ағәымҗеи ақьиеи,
Унаишьтуам ағәымха аиашахь.

Иарбан усҗы саазқәылаз исмыхьуа!
Ахара иҗаз, сааигәара ишьтазааит
Иңсдыңгоу – ихыхьу, игәыхьу –
Снаәсны цашьа сымам, аф асааит!

Сышьтанакшар, сеиҗагылап мчыла,
Дәәазнакҗы, изызнеитәу сазхәыцып.
Исылаңсыр җалом, ура, исылуу,
Саңхьа иаагылаз шьхазарҗы схыцып.

Сыҗоумашь, – сынхама, сыңсыма –
Сышпалахеи абас сара ақыҗа,
Адунеи зегь хьааңәҗьан исыман,
Мыч ду сыман, абасҗы сымчыдан!
2014

Сгәи сылаҗырзи цон еилатәән,
Иҗаңын адунеи сахьазыңшуаз.
Аңсҗазаара збеит зынза иахаңәән,
Сқьышәҗы ажәак аақәыххит: – Җазшаз!

Саарыңҗашьа угәы аңхара сыңан,
Сзынқьазҗы сзынңазҗы аасзырхаз.

Срыцхазшьарыда арака уара уда,
Дгыли жәвани рыбжара зцөйтшәахаз.
2014

Зәырџы здыруан: саргы шыта схәычымызт.
Хауацәа шцарацәаџыз усқан, хтахцәа!
Хаибабон, хайдгылан, – ажьрацәара мчымыз, –
Илацшгы ххын иаха усқан Анцәа.

Адгыл ацыхәан дагаргы, дхарамызт
Хауа-хтахы – хдунеи ду датәын.
Уаџ дызмыргъацон ибаз еиғарамыз,
Агәкәа еиуарала ирдатәын.

Хтахцәа рчараџ икәашоз хрылан,
Цсрак иакәшәар, уа хакан, хцәабон.
Сығәгәан саргы хауацәа рыла,
Хьыз чацатәызар – урт рыла исчацон.

Иеилибакаауан адагәеи адагәеи.
Длашәызаргы, дтынхазар – уибон.
Сықәха сшааиуаз хауацәа абагеи?
Зцааран ари, иааин исхацон.

Уаџытәыџса сасра хәа дутаашам,
Иказ анкәтәи хәиуара бжъазт.
Мџакы сықәлар стахуп уатә анаашо,
Смажәи, сыцсы ахьнырхалашәа ахац.

Исзыцшызааит, шьоук рахь сымџахыцшан,
Сышәжьуп, сышәцәоуп хәа са саатәарын.
«Уара ари дызустәада, изша?» –
Аңа днаиазцаарын иаб кадыць Шьрын.

Хәфны итәаз аз иакәын ахатца,
Акгы ианамхәеит сыхыз... ахца.
Аеуреипш аштә днықәлеит аҫаца,
Дышцара дцеит хәа сыкоуп данца.

Сылахь еикәын, ашәеипш акы сшәымыз,
Хәатә сымамшәа стәан сҫахаха.
Уа дысзырхауа сыказма шыта, нас, сажәымыз,
Сызцозар, афнынза сназароуп уаха.
2014

Ахра салырбган ашьхақәа ирхытцыз,
Дызцарым хәа сыкоуп харак.
Абар агәафә сахьтажьыз ссызхәыцыз:
Икоуп храк анафс дәҫа храк,

Схытцып хәа уи ахрагь унеин уаҫакьакьап,
«Аиааира сара истәхароуп» ҫаутдоит.
Аха ашьхақәа пшуеит рҫырпагьан,
Агәнаха, иага унаскьаргы, иухьзоит.
2014

Афәра сәкәытцып... Шақәф сырғәырғьарыдаз!
Насыңын шыоуку рзы акәаң сырғылар...
Арашәара дәкәытцын азәы ақытан,
Иуфо збап хәа дгәырғьазаап агәыла.

Инаҫари аҫыалакьат умхы ианатцоу
Уи агәыла, аҫамла, ихтәаша?
Дызуванхаз дааины акы уқәнагарцоуп,
Ушәыр ҫамлар – уамтәахап атәаша!

Инаҫозеи усгыы уаанда қахар,
Иханха фнык ургылан – иатдәшыцуа?!

Иванхашья шыкам дырны уаха,
Дарпыруеит арантәи уеахьурзуа.

Сара афра саҕәытдыр... Снықәхәашахыр,
Ма саатәахыр ус, сееикәырпшыыхаа,
Иҕалап уара ишымгы иҕәи иахәар,
Иааиргаргы рыцхак иахья ибжьи хаа.

Ицәаз хәышҕаарак снадицхалап,
Ихьяаигап уи даара иахысцәыцәаз,
Даарыцхашьян изукуп уажәеинраала,
Ма уаатәап уизхәыцуа, уҕыцәҕыцәуа.

Уалгаанза, – заа узалгагәышьар, –
Агрофоманцәа планы арахь рҕаархап.
Имцадырсып узыхызо ирзынужьуа,
Иеибарыџуа нас инықәлап арха.

Шьюуки еиханы иҕалап хтелевизор,
Аашаанза рыбжьи храдио иҕыџлап.
Аеынкылашья уеақәыршәеи, аџыза,
Аеуреипш уабадәықәлеи – умыџлан.

Сара ҕынч сахьяатәаз, сҕанагалан,
Сатәнатәит, сышьҕнахит еа дунеик.
Сумырццакын, снықәлашт уахь ҕагалан,
Иҕыцза цәахәақәакгы сыман снеип.

Афра саҕәытды збазгы ааилагылап,
Аҕсра иақәшәахызшәа, акгы мхәа.
Уаргы абас изеикәнатцази улахь
Уи, узыргәырҕаз, иреигьу ацәахәа?
2014

АКАЗА

Нцәахшак дыцәоуп убас дтаҳан,
Дузалымхуа дызлоу пхызхап.
Асахьа сзадцуам сара уаҳа,
Саазлагылаз дунеик ҕыцха.

Лара дықәиоуп лапш даазатцамгыло,
Анцәа иишаз, дықәиоуп лара убас,
Сыбжыы сыргар, издыруеит уи дшысцыло,
Дышфытцхахо иаразнак, сыбжыы шгаз.
2014

Исыламхар акәын сырзыпшымкәа,
Ишпабзиаз ауафкара сыдмырҕыхар.
Иаакарцеит ари сымшгыы мшымкәа,
Сдәықәыргаларц иафуп цьара исыхан.

Сахьааиша сааихьагәышьеит, шәуаами,
Абра сышьтоуп ицаз аамтак сапҕыхан.
Сахьымаара идәықәлеит акы саман,
Сшыцәара сыцәар – сышәмырҕыхан1
2014

Исзамур, апстазаара ашхамгыы снаржәуан.
Сацанархашан, иааилахар, сыфныжә.
Исзамур, ахызатцә сгәатца итанаршәуан,
Санатон аамта снаганы анышә.

Ицәашәшьартә иҕам уи ашәа аназысхәо,
Санахыцо исапгыло атдәыргылеипш.
Снеиуеит раха сымамшәа схьызхәо,
Даеаҕара ихоуп сара сылапш.
2014

Имариазма аранза ааирагъ,
Исхыкәласуа, иааисыцрыхо!
Акырцъара изгеит аиааира,
Акырынтә исхәеит сыгәтыха.

Акы аңсахо, акы аңсамхо,
Сызфыз аақәыстахьеит иааган.
Иудыруеи саңбал цәгъамхар,
Сымфасыргы сажәра шкәакәан.
2014

ИКАЗ ЫКАМ

Иказ ыкам. Уи җееимыз, иҗееиз.
Сахьтәыуом, сахьтәыуар – иарбан иснәтә.
Саңхьа иаацәыртцлоит сахьааиз, сахьнеиз.
Снатәақәахьеит урт срызхәыцуа иахьадагъ.

Иказ ыкам. Дызбом зегъ зымчызгы.
Иҗхаршалан дгылан, рыцҳа, дабагеи?
Икам, зиаск иаццеит сызфызгы.
Уи ашьтыбжь арахь иаафүеит сырдагәо.

Мцла еибаркны иааргоз мцурамхеи,
Ишахьынхалаз азмах ирыцәтамҳаи.
Шьоук иртәымыз иамхеит, еиҗамхеит,
Уи акризалго жәбама еиҗамхәак.

Аңхьа идыргылаз ҳашьтахькагъ дыкам.
Дгәак-гәақуан. Ицашьахеит иаашьа.
Иңыхьашәаз зегъ дышрыхоз ифныка,
Агәысакара даақәхеит уи дфашьан.

Унаңш-ааңши ушнениуа, уаатгылан,
Иказ ыкам. Иамам қалашьагъ.

Аа сахьыкоу хәа амҗа дангылан,
Сахьынтыцыз хгәыла Қаласа.

Дыҕамижыҕеи итцозеи ахәылак,
Иңьоушыап иахьанзагь дыҕоушәа ахьибо.
Ишыбзас иңсхьаз уи агәыла,
Са стәала, гәаныла атцәыргыла дахыңон.

Еибак-еибашьтуа анаара икыдын,
Идәықәлаз зегь рымҗа изанысма!
Зышьтахьҕа азы ықәыршан иалцыз ақыта
Уафьтәыҗса дихәо адгьыл данызма!

Иҳазнымкыло цоит, уара, инкылаз,
Адунеи ду аахәыргыи аүазаап...
Арахь, сыҕоуп хәа амҗа дшангылац
Дангылоуп уи, хгәыла Қаласа.
2014

Сгәы ықәыптәазар акәхап сара амҗеи,
Ари адгьыл сықәыпшуеит саркаран.
Атцх салан сшааиуаз, аа, еитамшеи,
Снадгылеит аамта ҕыцк баагәаран.

Издыруеит уи сара ишсызхымжәо,
Хцыстак еиңш, ахьышәтхәа сшызхымтца.
Абаагәара игар ами имшәо,
Зых иакәгәыҕа, адунеи зырҕыца.

Сара сусқәа зегь ахьынхаз арахь ауп,
Гатә сымазам наҕ, шәахьнеиуа, нхытҕа.
Сара исыхьуа ара иҕоу иахьуоуп,
Арантә сыззыпшым даҕа шьоук ытҕьон.

Урт иргааит, ирызгозар, зыда цсыхәа
Рымам – схи сыңси зыхтнысцоз.
Ргәы иҗыхошәа збаларын сгәы иҗыхоз,
Ак ранахәо збарын ари исцаз.

Ишсыцрыхоз саамта ахапыц амҗеи,
Снадгылеит уажәы, абар, баагәаран...
Сгәы ықәыпцәазар акәхап сара амҗеи,
Ари адгыл сықәыпшуеит саркаран.
2014

Сыблақәа алашара рцәызуа
Иалагеит – сажәызаап.
Уи акәым уажә сзызхәыцуа, –
Ауафы дышәизаап:

Зегы инаҗоит ацсабара,
Имнахуеит зегы-зегь.
Иҗамлар ауам цсҗбара,
Сабаҗахыз, сызизеи?

Избаз мацума, аф сысааит,
Гәнахароуп сашшыргы.
Слашәынгы адәқәа сырнызааит,
Избахуашәа снацшыргы.

Ацсҗазаара сымшқәа ароуааит,
Исымазам гәнаҳа.
Избахьоу азхәыцха соуааит,
Иарбан, уара, уаҳа!
2014

СБЫШЬҢОУП

Ибырззарц бзашьтоу сзеилкаауам бышьта,
Бызниуа дгыли жәџани брыбжазуа.
Сааџсеит, скарахеит сгәаџауа сышбышьтаз,
Аха сыџам амџан, иахьауа, саахьаџауа.

Быџан – бысзымхеит, быџан – сызнымхеит,
Избеит ари хдунеи ду џаџәызшәа.
Исымоу сџәызуеит, исырџо сџахымхеит,
Сыџан ауаа сахьрылаз сџаџәызшәа.

Аџсабара анаатуа сџаџхьа еиџашәтны,
Сыџцакы-џцак сџаасхоит аџныџа.
Саауеит схы сыџәыршә, исхаштны –
Иџзозеи уи! – абри адгылаџе сшыџам.
2014

Амџа сыџәлан саџәра саахан,
Уааџцакы, рхәеит, уааџцакы!
Избоит, исымам џшыха, тәаха,
Саргәаџеилароуп акы.

Аха иџоуп саџәра сџахо,
Изагсырхо сныџәашәа.
Инеилажәжәа-ааилажәжәашәа сахәом,
Инсыжьуа ныжьтәуп еиџәышәшәа.

Сааџцакџаар – исымбазакәа
Амш мџашеи, аџхгы џап.
Инышьџастџап иску наган,
Ирххатәума шыџа, џастџап.

Аха аамџа џадыџь сымам,
Уи баны акәзапеи шыоукы

Ссарц изсыпхьо хыма-псыма...
Уааццакы, рхәеит, уааццакы!
2014

Уацал ааир – узахыпм,
Умѡа нтәазар, нас, интәеит!..
Иаацагылахт шьоукгы скәыба,
Ишатаз кыргы сыргацәеит.

Хабга птәеит хәа дашшыхуеит
Апхзы зфашу ахкәаз.
Ажәлар гыланы ирзыпшыхуеит
Игареаруашәа иаауаз.

Ишпастахыз скәыба стыпар,
Исытагылаз рыпсы ргар!
Аха акәыба кәдыц кәыбан,
Сама, аа, иахьнеиуа, абар.

Сымчыдахеит зынза ахата,
Сѡыткьахт сыхьз саҳаны.
Атх салууаа сабацо, –
Сфыхоу стәыуабжь саҳаны?!
2014

Тып ыкамшәа аабеит зны хара хәхьынхаша.
Адгыл тацәын. Ажәѡан тыкка иаххагылан.
Аамта катан, иаххахан, хамшкәа анараша,
Ииануаз зхытцран, хәкәнагарызшәа аабахуан зегьрыла.

Ацәкәырпа дукәа хәпхәа ишьталон ишәахха,
Рыедыртынчуашәа ишааскьоз урт хатцасны хдыршәуан.
Аѡыстаацәак, кьахә-махәкәак, ажыраф иахалон ага
Реытәахшәа, еакала арахь рычәардыршәа.

‘Енак, уаф дызкәыршәым ацәхәырахь хәнеиха,
Хрылтны хандәықәла арака хазлажьыз,
Ихарымтагәышьеит агәашә афынзагы анеиха,
Хашьтахька хрыман рәархеит, ҳарәашьан.

Иаабац, иказ зегь шыказ икан арака,
Еиғмызт акала, еицәамзар, акырза еицәамзар.
Иаххагылаз ажәван ҳшаргәақыц ҳаргәакуан,
Уафытәыәсагь дхәхәо дабаказ, дынцәамзар.

Уи дхарацәан. Хшытшәара ҳатшәаху илацш,
Дахцәызит, ҳаицәызит, ҳалзаау хазлиааз.
Иааиуаз азхытра ҳәқәнагарызшәа ҳапылон,
Аха, ҳшыпшыз, уи азиасгы ниаст.

Иаауа ҳәқәымшәо, иаххәо ҳәабазшәа,
Дгыли жәвани рыбжьара ҳабжьаршәын.
Ирбеит хылә-ңсыләнгы зны ҳашьтабазшәа,
Зных, ңстхәак еиңш, нак ашьха ҳәфәршәын.

Рыгәкәа кадыршәит ҳазнымшәоз, ҳазфыхоз,
Насың ду роуит ҳшыкам анырба.
Ҳаңсыргы калон урт иҳартар аңсыха,
Аха ҳәатца ҳсаан иананырцаа,

Хашта ианнықәла атәыргыла иахыңо,
Ирыман анааба ҳамшала аныхәа,
Ххынхәит, ҳахынхалт инхажьыз ҳархыбаан,
‘Еа дунеикгы аатит ҳара ҳзыхәа.

Ҳәкамызт уи антыц афстаацәа ирахто,
Атәыла кәхцозма аңьнышцәа иртәылан!
Иахзымхоз аңсыцкәкәа, агәыразкәа ирахда?
Уи дааскәан, ҳара ҳааигәара дгылан.

Икын уи, биракк еипш, ишьтыхны Аиаша,
Аңсыцкыакэа ртэыла дагэын, дагыахын.
Иаадыруан, иаабон хара шыта хыхынхашагы,
Хиит хара уа, уа хапсыргыи хтахын.

2014

Ицзозеи, рхэеит, адэи хакэижьтеи хадада,
Даажэг, рхэеит, дхашэт, рхэеит, хадак.
Рацэакгыи цуам, хаахынхэит анышэ даган
Хзыкэгэгыгуаз. Егыи дабакоу? Иаажэг атак.

Иааиз... Уи дхадам, уара, хдырфашьеит.
Дмааигэишьеит уи арахь ха хзы.
Даахадхалеит дакэымшэо ацашья...
Хаилашэымтан хыла-гэыла, абааңсы!

Иңсы цэгьюп, иаабоит, иамам зашья.
Акантаруаз еипш, икэиршеит иа итэкэак.
Дакэымшэатцэкью дыкэхозар ацашья,
Дындэылдыркыан убас дрырхан ченак,

Дхьампшзакэа дцап, избахэ мафуа,
Имцаирсыз мцаирст усгыи, ихахарым.
Анафс икалаша снапы иафуам...
Даабарым уи уаха, дхахарым.

Хтэома харгыи акраамта, нас, хадада,
Ихашэт, уара, Аиашатцэкья хадас.
Уи ныкэызго дхамбахьеи иахьадагы, –
Ххы итаз хыхьнеилак, хгэи итаз...

2014

Ахьта сакызшэа, ахызеипш исыкэыршан
Мышкэак срылаиоуп. ицахьюу имцахьюу?

Сахьааиуа уахь, сышьтахька, азы ыкәыршан,
Зегь ансылсуа, сыңсы антырхуа иахьоуп.

Сара исмаахозшәа избоз иацызны
Ихызатәха сгәы итәшәарц ианаауаз,
Сыжәџан иаттацтәа ицеит имацәысны
Сыңсы афыхра зылшаргыы ауаз.

Адгьыл икәкьаса идәыкәыз аанкылам,
Зыблақәа тыхда, уи сара сшьоуп.
Сышхныңсылан, садырсызшәа сгьлан,
Сылаңш зхагьежьюа сңьынңь ауп, иңшьоуп.

Сафәхазшәа збалоит сара амарда,
Саңхьа ишьтоу сыңсы еивтәнархоит.
«Сзымцар уаха, абра цъара самардап», –
Шысхәыцуа, атәаха смоукәа снеихоит.

Исылкьаз аңырхәа мцоушәа исыцрасуеит,
Бла иамбо, ибжьазыз, сгәы тнашьаауеит.
Арџашкәа леиуеит, ажәџан казказуеит,
Икаҳаран иказ макьянагь саауеит.
2014

Аа саға дахьгылоу деихасыкәза,
Дцәышхабиза зны, ихы-иңы кынџала.
Даазгазшәа збоит аранза скәәкәа дықәтан,
Исымамызшәа амџан цъара гәалак.

Икаимтәшаз кәитцеит дцәытәгылан,
Уажә ааигәоуп аргама иеанхит.
Ауаа дрылан ахьзын – абна дылан,
Акырынтәгы ихапыцкәа ихит.

Уажә дахыгылоу ифызак иңсрағами,
Дцәытыңшуа, мазақәак тәахуа.
Ирыбжъаз иахъанзагъ анышә иамоуп,
Иааскьон урт арахъ инеифаххуа.

Саргъы снаскъеигап уатцәы-уатцәашьтахъ,
Ажәакәак насхижәарц итаххап.
Дташәмыжълан, сшәыхәоит, арахъ сашта,
Сыңсны сықәзаргъ, дышсағоу дынхап.

Дигахъазар акәын, аха апсцәаха
Уахыгы дитахым, дзакәу ибан.
Зны, санғаз, – акгы зкәымыз уаха! –
Уас дҕацдарц ахыстахыз сашьуан.
2014

Ицкәын ижәфахыр дықәыркакыашәа дацан,
Диргылар иуамызт, дахънеиуаз, даапсан.
Дагъхәыццәамызт, цшьба-хәбака ихыцуан,
Ибжы иргалон уи уажәы-уажәы: «Сан!»

Издырхуада иан дахыҕказ, дызрыцмыз,
Иеибаргәаҕуа амҕа ианын аби цеи.
Аб ичхара, игәастон, ихыцмыз,
Иеилыскаауан, хаңсыра иирбеит.

Сихәапшуа сҕаасхеит ацкәын дымзышәан,
Дыңстыгаха наҕ-наҕгы изхауа.
Макъанатәгы дхыңҕыган, дыццышәын,
Урылаижьуан знымзар-зны ауаа.

Аха дзықәтәаз ажәфахыр дылбаауамыз.
Уааисуа ачын даургап!

Изныз амѡа аѡныка игазамызт,
Уахъ амѡа дшықəызгы аб.
2104

ЇСЫНШЫТАХЪ

Ицəшəозу, ипхашьозу сыздыруам,
Инаивс-ааиваслон ицсы антаз.
Инаиаѡсуазшəа изырхəоз, издыруаз,
Иеырдагəашəа днеиуан. Дымѡаст.

Дшыкам анырба, ихихахəалт ишта,
Ипыртцны ицахьяз аагьежыт.
Иказма урт шыта рацəакгы днарышьта,
Аргама, зегы ишырбоз... дыршыт.
2014

ВЛАДИВОСТОК

Амѡа сықəын уахъ, схы-сгəы сыхон
Уара уахъ, Владивосток, зны, санфаз.
Ушысымбацызгы, илакəми, устахыхын,
Арахъ, сдəықəлан, мѡабжара саанфаст.

Исзеикəымтцеит уахьгы арахьгы сымца,
Уара унхеит нахьхы, хара, ушыпшыз.
Саѡоумтан, Владивосток, снамзеит уара уқынза,
Сымѡа лкын Хабаровск даѡа пхəыск.
2014

Сыкоу цыыршьоит,
арахъ сыказыхым.
Срылоу цыыршьоит,
арахъ рааигəа сгылам.

Афы зыжәуам ңыаргы, ңатын сахом,
Исхабгахъеит, исхаңахъеит зегърыла.

Дара уаами, икоуп, рхы ржыхуеит,
Иахъазны ана ңыара сырбазшә.
Сааңсазар акәхап,
нахъхы сыңсы сшыахуеит.
Уи абыкәү?... Иааиуеит урт абасшә.

Са стәкәа рами, икоу агәра ргахуам,
Ма ирхаштит икалаз, ишыказ.
– Дабази, мшәан?! – азәы иртөм таха.
– Амәа дықәуп...
Лассы даауеит афныка...

Исырңшуеит сара усқан даәа хаха.
Салагылаз снейны ңа мңа шоурак.
Сара усқан... ңыаргы сыказыхым
Икам шәкәык сзырфыргы исоуран.
2014

Ҳхы шңаажьало уҳәарауазеи
Зны-зынла – ҳаамта мңацшәа!
Ифыртынха арахъ аңша асуеит,
Ҳақәыргьежьюа, иҳазцасшәа,

Ҳақәызгаран икоу ңшазаап,
Иааиқәымтәазеит иара уаҳа!
Ңхьака гәыграла сыңшуазаргъ,
Сахътаҳаша слеи сылтаҳап.

Иказар, уара, хаңәгашьяк,
Ҳәынаҳхар ганкы ҳеатан!

Унадгылоит ҫаҫхьа иаша
Угәы ҫзырзыауаз иахьадагь.

Аҫыхәтәоума иахьзу-иажәлоу,
Иушьклахәуа арахь иааиуа?
Уажәлозар ҫазнык уажәла,
Иубахзар уи уаиааиуа!

Аха уаҫагы хжьарамхои:
Узыҫрыхо акгы унаҫом.
Аҫаҫья баша уамхоит,
Уи пыххаасагь иаҫәҫахьада!

Зегь акоуп, ушасыҫ уасуеит
Иузымаатуа ашә ду ҫасшәа...
Ххы шҫаажьало ухәарауазеи
Зны-зынла – хәамҫа мҫаҫшәа!
2014

АҚӘЫЛАЦӘА

Аҫх лашә реалакны ақәылацәа,
Иҫнагьежьюа сыҫны андырхәуаз,
Иабаҫаз, иабагеи, мшәан, сгәылацәа,
Сыҫамеи азә ҫиҫыс, дыхәхәас?

Имшәоз урт, лашара адмыркыма,
Шьҫыбжыгы дмыргакәоу зынза,
Ианҫоз нас ирҫыхьашәоз рыман,
Ирзышьҫыхуаз рыман, маза?

Ашә ҫыреит, аҫенҫьырқәа ҫыржәеит...
Гәылак абартқәа имахәу?!
Иахәзар, ирзымгазгы сыршәуеит:
Рыҫхара збом уи еихәу.

Уаддәылтны убжы наурганда, –
Иналазрын атх исзаазгаз.
Ахатцагә узтамкәа иауанда
Хататцас аацәыртца, аф аст!

Иргаша ргазааит ақәылацәа,
Ианиаз иззааз, изышьтаз,
Аха ихацсыхәозеи, сгәылацәа,
Нхашьа ҳауру шыта ас:

Ари ҳдунеи уаара ҳзеилан,
Цсык еицаҳхоушәа ҳамшәо?
Иауазар, ҳнеишьала ҳнеилап,
Ҳажәагы ҳусқәагы еикәшәо.

Хнырхәышьа амам исцәызыз,
Ашьта схыларцгы схым.
Арахь, сзықәгәыгуаз, исыцыз
Сгәыла дысцәызыр стахым.

Иабақаз егыртгы, сгәылацәа,
Сықамеи азә җитыс, дыхәхәас,
Атх лашә реалакны ақәылацәа,
Иәнагәежәуа сыфны андырхәуаз?!
2014

Акыр шықәса, акыр шықәса, итегь,
Сықәзар стахын адунеи:
Абар, еидарақәак срытцақь,
Сынцәытцахуа сықәлан саауеит.

Исхәау абри ами агәықәха:
Инымхаргь ишықаз иацы,

Исгәйтәхәхәа искиз зегь ықәхәан
Иамганда азы!
2014

Сыңсышья сыңсышьяхоит усгы.
Снеилап сыңстазаашья рееиуа.
Имѡан уи амѡа сызнызгы,
Саньсуеит – рацәакгы сызнеиуам.

Сзыхьзаша ыкоуп, снеитатцкәар –
Хьаас икамтакәа исцәызуа.
Истахуп изнатцгәатәу снацгәар,
Акы аныхуа наӕ, акы рҕыцуа.

Аамтак салоуп сатәымшә,
Исзеипшшәа саңысгы исаңысгы,
Сацәшәо, арахь сагьацәымшәо...
Сыңсышья сыңсышьяхоит усгы.
2014

Дхатцоуп, насыпуп – дабызар.
Цеицәа гәартәк иаазар...
Зәырхатцашәа иааиуа дкахцызар,
Уабацари усқан, удцар?!
2014

БЗИА БСЫМБАЗ ЗНЫ...

Сара уаха шыта уахь сагьнықәлашам:
Амѡакәа птәоуп, агәашәқәа зегь ньдхалт.
Бзиа бсымбаз зны, ррылшәартә бықәлацәа,
Схы сықәыршә бышӕа снеилахуан сықәха.

Саазыкамлеит анаџс акы самаран:
Аџада сдџыкџлан, анаара скыдхалт,
Алада сџаасхан, саркџаскџааст анаара,
Акы аасыгымхеит сланаштырц ґыцха.

Лацшы хаак атыцан быбз анысхысуаз,
Аухџан-схџанкџа саннаргоз срыбжџацал,
Амџа саанхалеит сақџымшџо иззуа,
Сеидара акара аццаны снаццалт.

Ишызбоз аштџаґ арбағкџа еидыслан,
Ихџылеибахырц, ицџасшьон, ак рыгмызт.
Быхцџы хџаннамтџас хџыцџаггы, Зызлан,
Еилыскааит ара анаџс акгы шсықџамыз.

Уи арцысггы дхыбхын, игыгцџа еиларгылан,
Сахыбоз, игџастон, уажџы-уажџ дархагон.
Хџицырцны амуит, иамуит хџицылан,
Хцанггы хџанггы нак-аак хџицырхаган.

Бара ускан бныбжџахџаша бызуан,
Бџеабџон икам, ибхџыцыз қытџак.
Нас арахџ бџақџашьџасуа баацџырцџуан,
Хагак, еиқџымшџаак лсахџақџа быцан.

Бсымакуа игылаз баниба, дауеиха,
Деиқџашџы дгылан амџеи дахыгылац.
Исыздыруам ашьџахџ блымхџақџа ирџеихџаз,
Бнаишьџацало... Бахымаара бкылазт.

Бкылазт, аха багыкыламзит, хага,
Бџашџа шбаашџахџаз сархџон, хџаннықџала.
Бызбахџ ааџлон, акыргы испыргахан,
Имааџыр, уиггы сархагалон, сықџала.

Акгы ззеилымхуаз хакэын, ибдыруан,
Аха избан, сбазцаар стахыми,
Аатра бзаваз уахь буазыруа,
Сара арахь шыта бахаггы ансымам.

‘Еа тэылоуп сара иахьа сызлагылоу,
Иббахьоугь сакэзам, бфызцаа бнаразцаа,
Ани акъала абнатоура данылоу...
Икоу шыкоу аацшит икъантазза.

Бзиа бсымбоз зны, брылшэартэ бықәлацаа,
Бзиа бсымбоз...
2014

Даукахыз, сара сакэым, датэарбо
Данте дуззагь. Дықәтцо рқышэ,
Асахьа имахызшэа ауарбажэ,
Ихыччалон, дартаанза анышэ.

Сара сызустэ, сыказамшэагь
Исыхэацшлааит икоушэа збало.
Аамта цэгьак ацшацэгьа сыченамжэан,
Схы ахьхоу, сышцац еипш, сымцало.

Исхьааума, исусума исзырхэо,
Уи шацсам аныздыруа ақэрышь!
Адырразы издыруеит сцэа зысхырхэо,
Исзызхэогь даеазнык унарзыцшишь:

Шьыцра кадыць рызегь рыгәқәа тнафаан,
Ирблакьа инанагоит агәағ.
Реыцәахшэа анахь аган иаван,
Аа, уара, иахьаакылсыз еиҭах!
2014

Акраатцуеит, исгәләшәоит, зны, ханхәыцқәаз,
Җгәарабжьара ибжьанагалаз машынак хшархагаз.
Җаибарышит хәишьталан, хәибарыхәхәеит, хәицәхаст,
Наххы инкаиршәит хгәылакгы иеага.

Ахабла аңылеит иеибарыфны убас,
Иахзафызәхеит уи иахьатәи лимузинк.
Зны хәаршәеит, – игәытқьаган, афы аст,
Ныхәазаргь акәхарын уи хара хзын.

«Змоурахә мызша, шәнаскыақәа шәара нақ,
Шәатцапалома, ахәыцы аамзақәа, аихаза?!»
Хгәыла Бадра ибжьы акәын, агәақ,
Икацсахьаз, аха иааиуаз зәырхатан.

Ифәжуа иааиуаз уардынын хәазгаз
Данхәхьза жәаха зны хәыц гәартак.
Амашына афәнаанаха, хәцшымкәа, абас
Хәаиланархеит ихамамшәа хгарта...

Җгәарабжьара сыбжьыууа ссахьцоузеи шақантә
Уи аахыс, арыжәтәггы зны сеәтан!
Иахьеилыхоз, иахьеинкьоз адунеи ахь саган,
Еиқәымшәа думбозшәа сықан арада.

Инахәит адунеи, иаахәит иахьа убас,
Иубац абакоу – ианымкьанда ажәван!
Сарггы сабакоу, егьсыгым, сымфаст,
Ақсқы шыску, иагьнышьтамто сажәа.

Сматанеиуеит: хәилоумган, Хәзшаз,
Нкылашья хәмам, хнеиуеит хашьтхысаа.
Схагахаз цьыршьозар акәхап сызбаз,
Ахыкәалаа схьымзо амфә санызаап.

Бадра ибжы ааџуеит, уи шгац
Игоит, иаасгәаларшәо, исхәаах дахьы́кам.
Аамта иаргьежыа, абар, сыхлахатц,
Спырны амџа сықәуп аџны́ка.
2014

Соушәыжь, адәы снықәлап – сы́коу цы́сшы́алап,
Сы́коу цы́сшы́ар – уи схы иа́цы́сшы́алап.
Тынчра соуам сара ара, сгәы пы́зжәалап.
Адәы сықәми, суаџыми, схы цы́сшәалап.
Исышы́клахәуа цкы́аны ишы́тастцап, сақә́палап,
Са́цал ааир, схьатцрым, а́цсра сақә́палап.
Сышнеи-шнеиуа, сабанза́зцо, цы́ара снықә́зып, –
Аду́неи уаара снахы́ччаны снықә́цып.
2014

ЗУРАБ АЧБА

Зураб Ачба ихы интаргылан...
Дынкахәыцуа, тынч дшаауаз...
Дызустада? Уаха сылам,
Уаха сылам сышцаауаз.

Дызлахшада, изгәагыда
Инаигәыдцан ас ишыра?
Дзыпшаауада, ишыта ихыда?
Дарбан амџан ихызара?..

Имџахаста нтәеит абра́ка.
Амџаду ахь ихы хан.
Зураб Ачба дзыргза́куаз
Игәы арахәы́цкәа дырххан,

Егыргзамызт... Ипцәарызма,
Дназарызу урт неикәхә́ал?

Ихашьклахыслоз еиҥахысма,
Иааима ихжәашаз зыхәдаҥьал?

Уара узы мацара азақәху
Урт арахь изаҳзаауаз.
Ибашоуп афны ахыф анақәху,
Ибылуам, қәа аургьы, нас.

Уара ушьақан, уара ухыбын,
Ххәышҥаара зыхьчоз уафын.
Цсрак уагеит, шә-цсрак урхыңан,
Иухәаз хәамыз, иуфыз фын.

Урнын амфәқәа, хазнысхьаз,
Ицахьаз убон, иаауаз.
Иагаҥьара иушьклахысхьан,
Иагаҥьара ирхәон ауаз...

Зураб Ачба д-Ачба дуззан,
Ирымкуеи адузза игәағ...
Ҷазәгы дыршыу инаигәыдҥан:
Ана фәҥхьа ахысыбжь гахт!
2014

ХӘАМҢАК

Ацсра иацәцахьада, аха, афы асааит,
Иареи сареи хәиниазом ихәазаап.
Сыканатҥ сыҥоуп – иааир зузом,
Иааир – излазбозеи – сара сҥаалазом.
2014

Сара арантә сымцар сыхәҥан
Макьана, аха иамуазаап.

Сеысзадыклом шәара шәган,
Наскьатәхейт, иагьамҗазаап.

Адуinei сара иаусырҗах,
Сымҗа мҗоуп, санылароуп.
Аха иабаҗалоишь сыҗсырҗа,
Ааигәа акәаҗ сырғылароуп.
2014

Сара убас сузыразын саагылазаргь,
Сара убас сузыҗазан гәыкала,
Иҗалазеи, нас, җенак ункылатәан
Уаасылго, иҗалазеи, иҗала?!

Ауаҗра хәа акы ыҗами, изроума,
Инаганы уи азыхәашь иазҗада?
Уара иуиааиз, уара ахәаша, шыцпроума,
Сара арыцҗа, сара агәаҗ сгәазҗада!
2014

Иҗазами уаҗа җсыхәа,
Шә-ус хазынак срывгәтәым.
Исыхәҗам, Хазшаз, уаасыхәаҗш,
Сара саҗьал ырҗгәтәым.
2014

Ахан хьыҗәцара дықәтәам уаҗа,
Дышьҗабылгьоит уи, дларышьҗын.
Ишьҗагьежьюеи шаҗа гәнаҗа,
Шәы-мҗакы ирынгамы ишьҗа.

Тышахейт длеи дызҗахаз,
Аха, иҗьюушьаша, макьанагь

Икуп иара ихы рахан,
Дагыпшуеит дшыпшыц ахан ахь.
2014

Сыңсы антаз исыхъаз, сыңсы антаз
Исхатгылаз, испылаз, сасра истаз,
Сеилызшыауаз зхъааз, иаттаз, иарџаз,
Жэынгы ґангы сгэырџаз згэырџаз,
Исыздыруам шэара шэзыхэан сзыхъара,
Санаџу арантэ сышцара ацара.
2014

Изызбазеи пзыхзны, лакэны, –
Исхэоит Анцэа ду синыхэны, –
Апсэыхџы сара сакэны,
Голгофака амџа сыкэны?

Иарбан инагзам исыдтан,
Исыхэлэшэаз, исызмырсо?
Ацъарсахъаџ саргы скыдтан
Сыршыуазар, Иаса Қыырса?
2014

Сџара шцара имцацу,
Схы иштат иџоуп ацша.
Исаџсыжъхъоу аамтак сацуп,
Ахэыштара амца сыџхэапшуа.

Аха иґам, иґагэышыам
Зны, санџаз, сыңсы злахаз.

Иамазами, мшәән, хнырхәышья
Дгьылк атыхәән исцәынхаз?

Иҗахымзар, схы изтымцуеи
Сгәы абас итзырпсаауа?
Инеибамкри уаха сымца
Ақәа анлеиуа, асы анауа?

Скахан – сгылеит, сеитакахан –
Аамта сықәығәғеит сашьырц.
Исылгану? Умқсит уаха!
Акгыы смыхьызшәа саацәыртцит.

Иҗам ыҗам, иҗоу сацуп,
Ссирқәак сбартәуп сахьыпшуа.
Сғара шцара имцацу,
Схы иштәц итәуп аңша.
2014

Иазхоуп хәа асаркьал исзасу,
Сзымцо саакәҳахьан шьяфәк.
Хазшаз, исутеит, срыцхаушьазу,
Дәеа мышқәак, дәеа тхқәак.

Урт атхқәеи амшқәеи срылоуп,
Адунеи ғыцбараха ибо.
Иатцахәмаруеит ажәәан сылаңш,
Адгьыл сықәсуеит сыцәқәырцә.

Уара идыр сахьнанагаша,
Ари аамта, сызлахаз.
Исазхәарыда насгьы аиаша
Наҗ, анаәс, шаҗа сзынхаз!
2014

АЧЫМАЗАҢ

Сымцсырц иақәыскит иахьа,
Сызлашәаз саиааирц мчыла,
Шәара ишәыцысфарц шыжьыха,
Ныхәәҕакгы схәарц сәагылан.

Снышьтанатдаз схьаа сияаины,
Иазымгазац сгәы кылжәан.
Сеитәашәыдтәалар ара сааины
Схы сгәы зынза иахымшәап.

Шәажәеи жәлафи срылахәызааит,
Саашәычыччап ақырқырхәа.
Ишәхәашазеи, афы шәмысааит,
Шәышпахыччо шыоук ишәзырхәо!

Сара баша ашәы сшәызаап,
Иаасзеитцымхуа уаха сылахь.
Сеикәнархозаап, ари хәшәызаап,
Шәахьаатәаз ас сшәыгәтылак.

Сымцсырц иақәыскит иахьа.
2014

АЦӘ ИАХОУ

Дауқаху ацәы дахамзар амуа,
Аха дахоуп, ацәы дахоуп дааизаргь.
Дықәуп уи ус иахьанзагь амәа,
Уи дымәасран илахь иагьанызар?

Иааит, абар, иажәра алаба атдарс,
Сәаасыртынчит шихәо деикәашәоит.

Еидаракгы, арахь, дшатцац дацоуп,
Иеирххацээр – деиҕышәшээр хәа сшәоит.
2014

СГӘЫЛАК ИХӘАМҢАН

Абартца саакәтәалоит схала,
Исзамто исыхьыз хасаб.
Сеысшыуеит, ҕа ҕытрак хайдхалар,
Сынлыжыыр – сыҕсыргыы калап.
2014

ГӘҢЫНЧЫМРАК

Аамтала хатыр рыкәырцаз...
Аха избахуеит, анцәиныс,
Деиҕааиращәа икәырцаз,
Дгыларашәа иҕсыз.
2014

Сыҕсы антаз исызрамхәаз сызрахәом саныҕам.
Исхәоз зегь мнафзар калап сыҕсы антаз, –
Схьагәгәа сәһанаасхоз, схы сыкәыжь, афһныҕа,
Урт нафращәа сгәы ианыснаталоз нас.

Хжьаран уи, нас хәа акгы ыҕамызт усҕан.
Настәи нас-насшәа ирхәарын ҕа цьюуки.
Анышә исцәамгарц сҕахын сара суҕқәа,
Еиҕьызшәа анызбоз акы ааста ҕаки.

Суҕқәак алызгеит аамта – икәәхамызт,
Хаала-мчыла иацәызгеит, уи жәбеит.

Аха иасырхашаз аиҳарак арҳамызт
Зеырдагәаны иааиуаз, сызлаз адунеи.

Сөеихон ана-ара асаркьалқәа ианрысуаз,
Иатаххар скыдларц сеазыскуан цаҕьак.
Исзымдыруа саакәхон сусқәа ирзыуаз,
Ианҳабжьартцоз наҕ-наҕ ҳара асал.

Ускан ихыстцоз ацҳақәа хырхуан,
Наҕ азы иартон иацызны иацәгаз.
Санзамшәа, смизазшәа ари адгьыл санырхун,
Уара еилкаа, нас, иахьанза сызлааз.

Сөеихар, сыбла ихыцчалоз шыжь шәапшыын,
Илакәха сәапхьа иаатуан ҕа дунеик.
Ахаангы еиҕаҳәашьа змамыз ажәабжьын
Сара сызлагылаз, сызтәыз, саҕагеит

Нцәара зқәым ахь, ацстазаара ҕыхахь.
Уи ааҳәыз нас-нас, инаҳәыз,
Сара исыман сыказма ацшыха,
Сымҕа сангылан, саццон, саныст.

Амшқәеи атцхқәеи нцәеит сара сзыхәа.
Сымра мгылеит, сымза ҕашәеит.
Аха иҕоуп ацстазаара – аныхәа,
Иаҕыхьаз уи ҕиркәкәанза ижәуеит.

Сара исыҕаз сытан, исыцын,
Акыр салаҕахьт. Сартцәыуеит-сархьит.
Хынрхәышья змам ауп исхьяау – исцәызыз –
Уи азхьапшра ҕазныкгы изгәаҕьит.

Издыруеит, еиҕаҳәатә сымам саныкам.
Иагарыла аамта шнеиуа еиҕасп.

Уахь сахьагазынтә сгәы зсыхо афныка;
Исхәоз зегь мнафзар калап сыпсы антәз.
2014

АИХАБЫРА РЫЦСАХУЕИТ

Еилафеиласроуп – аихабыра рыцсахуеит.
Дааин даатәахьеит аихабза.
Ак кататәуп ажәлар ргәы иахәо,
Ирыхәо – уашьтал, уахьза!

Ицоит, сыпшын, ана рыгәкәа тыңан,
Уахькышоит ара аухәан-схәан.
Хабыць дкарцеит Аабыць ихатыңан!
Шьоук феибаргылеит, ихәхәан.

Шьахан иахьа уажәраанза дтәахымыз,
Ари хыдаратцәкьан, ных-ных!
Иацгы жәацгы ара даҭахымыз,
Шәымцшын, арахь уи шәааих!

Хара дахтәымызт Шорена, дабааргаз,
Даслон дытларкәукәушәа бажәк.
Акьанцьеипш дыкәыртәан дрыман, дыхәмарган,
Уажәы-уажә дагылахон хашә.

Уи лфызәгь лара длеиғмызт акала,
Дтәан лгәы калцаларц ахада.
Кәакәала рымшын уахьнеилак, Кәакәала,
Даауцылар, аа, уара, лан лхата...

Лызбахә маафааит, дамхтәын иахьанзагь.
Дамхтәын иахьанзагь Баҭыргь.
Шафкантә далцхьаз уазхәода амца,
Икәны дзыкамлеит уаха ҳаҭырк.

Иааит, уара, аамта, аихабыра рыпсахуеит.
Игычу рыманы итцалоит аф
Агарта анроу ирцыхашәаз иахаз.
Дымпсыцкәа дааиуеит макьана ахыткәаф,

Снапш-аапшуеит, дыкам, дабази
Ишафьо Нхытци Аахытци ирыбжьаз?
Хьатра зкәымшәа игылаз даахьатцит,
Уи дахагәыгәны дааиуан ицшъаз...

Аихабыра рыпсахуеит, аихабыра рыпсахуеит!
Шьоук гәырғоит, иршәуп шьоук ашәы.
Ахыбжа иртошәа дықәланы дцахуеит
Афыстаак, иааиуа днарҕаччарц уажәы.

Аамта ачархь сықәтцаны сахуеит.
Иудыруеи уи саргыы саҕаххар...
Иутахы-иутахым, аихабыра рыпсахуеит.
Аапсара рықәым иасуа атамғар.
2014

Даакылслоит сан рыцха, зны-зынла, пхызла,
Дааскьан сапхьа дагьаатәалоит ҕымт.
Сҕыхар, акраамта уи сналызхәыцлап,
Схы даатымтцуа – акгыы санаҕым.

Слырхынхәуеит сан нас иҕаз ахь, қаштахь,
Уажәы-уажә лыбжьы аалыргоит дсыцәшәаны.
Сара усқан – иахьанзагы исхаштуам –
Ампыл сасуеит нахьхы сҕыхәжәаны.

Нахьхы, ҳахьахыҗо ҳаицлабны атәыргыла,
Нахьхы, мҕақы ҳахьаныло ҳаҗры,

Ажәдән тбаа-тыцәза иказказуа иаххагылоуп.
Еилачәо, ихыцуа иахпылоит Кәыдры.

«Алеишәа цәгьоуп, нан, шәамгааит», – лхәахуеит,
Лгәы атра итыцуа дахьяаспыло сан.
Ашәшьыраф даатәоит, аа, лыцсы лшьахуеит,
Чабра дукгы налфылшьуеит, даацсан.

Даацсан сацхьа дахьяатәазгы пхызла,
Игәастеит иаразнак: лылахьгы еикәцәан.
«Шьта ухацми, – лхәахуеит, – умызлан...»
Шәызма илшәызгы – акыр еикәтцәан.

Баргы бмызлан, сан рыцха, бмызлан.
Схатхаз, сара схәыцуп бара бзы.
Иаасбыркуандаз җазны еиҗа пхызлагь, –
Пхызлагь акәзааит! – цынцыхәак, быцсы

Танацарын уи, сшаргәырғаз аныбба,
Ибурын нас, цәсеицш, еилацк...
Сықәуп, ибдыруаз, адунеи схы ахыбаан,
Иҗаҗахоу, сгәы снархьуеит амац.

Сышьтахька иҗаз ахыҗаз инхазааит,
Ахухәа аамҗа азлагара лагоит.
Сангы дабаазго, дымҗасит, аф асааит,
Саргы аиҗарафк рымҗахь сагоит.

Абас ауп, иааиуеи ицази срызхәыцлап,
Сынкахәыцуа стәзааит акгы санафым...
Даакылслоит сан рыцха, зны-зынла, пхызла,
Дааскьан сацхьа дагьяатәалоит фымҗ.
2014

Абырг иажәа, азыхь еипш ицқаны,
Слымқа кыдтан саназызырѡуа, ишәхәеишь,
Ари арпыс иихәо абас изырхәашызыеи,
Ихы шцара ицазшәа?!
2014

АФНЫ СЫФНАХЕИТ!

Афны сыфнахеит адәахь иҕоу сдыргәаҕуа.
Ашьамтлаҳәқәа сышыоушәа, афны сыфнахеит!
Саахәыцпи, сабақаз, иацызны сабақаз?
Уахь, ицахьоу ахь, иаразнак снейхеит.

Снейхеит, гәаныла, ҕынкылашыағь сымам,
Мәахәастак санылан аанғасрада сцоит.
Мәадук сазкылсып, сцоит хыма-ңсыма,
Сызхьымзац, сзыхьзаша срыхьзоит.

Ах, ишцарацәоу усғыы сзыхьзаша,
Срыхьзашашәа урт зегь сыржәп.
Ашәшырағь саатәоит, исхашту сахьцашаз,
Сыңсы сшыап қасцоит, сыңсы сшыап.

Нас сафстаацәа сытдас сышытырцааит,
Амтәыжәәқәа соухит, аа, уеилагап!
Сласыхуп убас... Сызбаз уи сахырбааит,
Ишызбахьоу рхашту аазаб.

Саарыцхамшыазақәа, исеихсын, сылтартцоит...
Лаңштәашәарадоу ара, мшәа? Сөейхеит.
Ҙшыаала сындәылтдын, саақәтәеит абартца,
Ихьааго ари – афны сыфнахеит!

Афны сыфнахеит адәахь иҕоу сдыргәаҕуа.
Сымч зқәымхо сҕагылахт иааскьан.

Исгэйтдакны сгәәхуп сара Аҕәә,
Аңсны зегь иасгэйтдак, сааңсан.

Уимоу, адунеи зегь сгэйтдакзаап сгәәхәуеит,
Ливиа сазхәыцуеит, саргәәҕуеит Мысра.
Азқәа ахьхытцауа сытцәеө, сгәы ахәуа,
Алақта сҭаңшуеит ҭаңхьа аңсра.

Ана ак рымпытқьан, инкыламзар амуа,
Сшахәәңшуа, ибылған арахь исзаауеит.
Ишаххагылаз амрагь шамшамуа,
Иткәацын, иажәабжьзаргь, сгәы тыңсауеит.

Ибзиан наҕ ҕеа планетак иазцазар,
Схәыцуеит, иҕамлар ҕалап ара ҕеи.
Сааңсазар, аамҕа иааиз саргазазар,
Еицхыраашьак роуазар ажәи аҕеи?

Анцәа идырааит иҕало, сгәәҕуеит,
Срыхьтцәыуоит нахьхьынза геи шьхеи.
Абартца сықәтәан салаңшуеит Аҕәә.
Аҕны сығнахеит! Аҕны сығнахеит!
2014

САБАҬАХХЕИ, ИХӘЕИТ, АБРИ АДГЬЫЛ...

Сабаҭаххеи абри адгьыл, сабақәнагалей?
Зәыр дыҕазу, уағ дыҕамзу исзыңшыз?
Ааңынрамыз, абгьыц иатцәа ҕалеит,
Ажәәан тцқьан, уи дҭатцәңшит аңхәыс.

Уи дҭатцәңшит сан, аңсыцқьа, агәыраз,
Насың лыман, гәыграла дытәны.
Уи арыцқа усқан иабалдыруаз,
Сықәхаргьы шауаз сара сытәны.

Саңхъа иҕан ларгыы саргы ҕаззыпшымыз,
Саңхъа ишьтан айбашыра, ахтѳара.
Аха снейуан сара агѳыҕра шымаз,
Уащы имѳо, схи ақѳо Аңсынра.

Сара сейқәхаз, сыҕаз, сегьагазааит,
Аха сейқәхеи, сыңсны сгылазеи шақантѳ!
Аус злаз – ҳара ҳтѳы иагазааит, –
Иахъеилаз саргыы уа ҕыара сшыақан.

Схызатѳаха иааиуаз ргѳы стамшѳеи,
Сыхѳабҕыцны сиқѳын хѳра зауз, –
Зың хырҕаҕа зѳаазхаз қѳыцмак самжѳан
Аңсѳазаара рызѳаз изѳатѳыз.

Уи уара, уи сара исыхгамызт –
Еиқѳырхашыа змаз зегь еиқѳырхо
Иааиуаз, – ҕамѳаҕь қыақа игамыз, –
Саауваргыл ҕазнык – санаѳаххо.

Сара сымацара сакѳхарым игѳжѳажѳо
Ара аамѳа гѳықѳахак иартѳахыаз.
«Сабаѳаххеи...» рхаҕы ирзаагом сажѳа,
Сахыѳаауагы рзеилкаауам иахыа ас.

Абри адгыл сықѳнагалеит, сыда қсыхѳа
Амамкѳа, ахараҕь сарқшит.
Сшыапы сықѳнаргылан, саҕарҕыхан,
Смихыаз зны, даҕазныкгыы сиит.

Иага сыхызааит, иахыа иага сгѳалаз,
Сымѳа аатуаз, иакуаз, еиѳа иаатуаз,
Сейгѳырҕоит сара зны сахықѳнагалаз
Абри адгыл – саңшыманьы сыззааз.
2014

Сажәымтыҗеҗа, сҗынхәыр сҗаххакит бтәылахь,
Уа сыҗан сара аамтала, зны, санҗаз.
Бысцәыргарашәа, сбыхзызо, бысгәытцак сгылан,
Сдунеи шаахәшаз сҗахьы имааиуа, аф аст.

Иҳавышышь – ишнеиц – ашышыхәа инеиуан Висла,
Уи сҗыцшылон, адунеи зегь бахуа җыц,
Бналазрашәа сгәы иҗашәаху, с-Зызлан,
Иҗалаша, сара исмыхәо, акы сназхәыцт.

Снаныцшылахт амҗа, сацхьа ишьтаз,
Сҗара сытцас, сымцарсны арахь саазгаз.
Хтысқәак ааскьон сырццакуа, исышьтахх,
Хашьтҗажәартә еицш, ҳазыцшымокәа цшак ҳабжьаст.

Сагагәышьеит җа дунеик ахь уи сымцарсны,
Атысхә еицш, сымч мырхакәа сышьтнаҗааит.
Сматанеиуа Анцәа сихәон сшьамхқәа арсны,
Сажәа уи иаҳазар акәхап – аранза сааит.

Иббацгы сабаҗоу, сгылоуп сзышза, бсыхәацш,
Сыбдыр-сыбзымдыр, бара бахь җацхьа сеихоит.
Иузырхынхәуа, измам иамагәышьам цсыхәа,
Аха сара арантә, харантә, бызбаргь сызхоит.

Ицаз мышқәак неишьтагыла сацхьа иниасп,
Бара баалцып, Афродита леицш, цәқәырцак.
Скьалазшәа саваз, снейр, Висла азиас,
Сашьтаз, аха исмоуа уаҳа акы аҗак.

Имызран иҗаз зегьы ириааиуа аамта ишцагеи,
Иаҗахуа-иазымтәахуа ишацыз ицазеит.
Ицеит, аха иагьымцитеи, сгәазырҳага,
Гәаныла акәзаргь, бара бҗынза снанагзеит.

Абри адгьыл сықэзаит ицахьоу сазхэыцуа,
Анцэа иситар даҭеа мышқэак, даҭеа цхқэак.
Сыҭхэара ааир, усқан, зегь анызуа,
Иаасхахэмарлап ибхылцуа шэахэақэак.

2014

Хазшаз дысзыбзиан – саатцымшэеит илацш.
Скахар – сиргылон. Сыцсуан – сеиқэирхеит.
Сҕыхар – сиашьапкуа ашара сапылон,
Исхызгаз зегь схарштұа снейхеит.

Саауан сара дэы иатцэак сықэлан
Мөамшк санылан есаaira сааскьон.
Истахымызт сөызак игэы нсырхар, сара сықэлак,
Ауафы дуафны дызбон, игэра згон.

Хазшаз дысзыбзиан – ашьыцра сацэигеит,
Исызирхеит уи сыпхзашала ирхаз.
Аамта ацшатлакэ самтакэа исхигеит,
Сзыхьчаз уи иоуп, сзызырхаз.

Суафыми, рыцха, иагацъарагь сиашам,
Аха идырны ахаан цэгъа зуам.
Шьоук ашьтазаргь алшоит сызгаша,
Аха сиаша сыцнатц сыцсуам.

Ус сеихэоит сара сзымцахырхэо,
Сзымтаматанеиуа, испеицшуа, сзымжыац.
Нахьхьи цъара икыдуп ацэақэа аеырхэан,
Сара шыапы еимаада сылоуп ашыац.

2014

Дузақэмыртэаргьы инаганы уеыхэа,
Ужэ затэ узимтаргь ашаха ахатца,

Уихәа иумыхәо, иумыхәоггы уихәа,
Уаҕхьаҕа уи зны ишупыло хатца.

Амҕа данхалейт амҕа ианылаз,
Ихышәтит дышнейуаз, иаххәап, иуардын.
Умцан уара уивууаа, ункылаз,
Жәахазны ишыҕаитцаз ейцш Дадын.

Датыхын уа Дадын ду, дыҕламмыз,
Пҕстбара ҕаломызт уахь дааласыр.
Уатцә уара уакәхарггы алшоит, саҕамыз...
Иҕалоит цхыраара умоукәа уҕсыргь.

Азы ишьтнаҕааз дузалгозар далга,
Далга амца зыцрасыз, уеиха.
Унеи, арыцхара ззыҕалаз далкаа,
Иудыруаҕь иакәмыз – дуфыза, дуаҕа.

Ацәа уалоушәа умгылан, уҕыха,
Ааигәа иҕоу ахара уца.
Уихәа иумыхәо, иумыхәоггы уихәа,
Уаҕхьаҕа уи зны ишупыло хатца.
2014

ИҔШУА

Уҕсра анааигәахо умдыркәа!
Сҕаҕшуеит ааигәа алакҕа.
Сеы гылоуп имкәадыркәа,
Ишьтоуп сусқааҕь ейцхьытта.

Акы снахом, акы саахом,
Зеггы сзеицшушәа сыҕшуеит.
Ари сара уаҕа сахәом:
Сыла шаапшуа сыҕсуеит!

Ажәџан цыкка сзахынхалом,
Еикәнархозаргъ уи сыңсы.
Ибаргәызеи. уара, ихалам!..
Уигъы схәаахит хазы.

Сара исыхъыз зегъы ирыхъуа,
Зегъ ирыхъуа са саго,
Абра скаршәуп, сцәыхъцәыхъуа,
Снатәар ахъамуагъы гәынго.

Амаалықъцәа схагъежъыхуеит,
Сышътқаа арантә сыргарашәа.
Схы зқәысымтцаз сашъыхуеит,
Сагагәышьоит наӀ сеикәжәа.

Иааиуа амш стәым, издыруеит,
Снапқәа баша инасырххоит.
Сеы ахъгылоу иаакъыркъыруеит,
Акәаң ргылоуп. Иазсырхоит.
2014

Иаашт җа шыоукы – ихәипшымкәа, ихәипшшәа.
Дара ртәала рҗырҗыцны иаацәырцп.
Адунеи иадырбап хазынак аңеипшшәа,
ИӀам иашътаџуа, иӀоугъы мырз.

Иаашт җа шыоукы – рхы ртәушәа, иртәымшәа,
Зегъы ирызгаган, иагынаважъуа аган.
Иага роургъы, адә иқәло итәымшәа,
Реипш зеипшу азә цызас даарган.

Ххәтақәа роуп урт, иухәаргъы иузаргъы,
Арантә избоит – иаркареит агәағ.
Хара изцом урт, иагаңъара ицаргъы,
Ирхадыршәп ишнеи-шнеиуа аӀәарағ.

Харгы убас аума хшыкоу хэа схэыцуеит,
Излоу ахтысхэа насырхэуеит, иаасырхэуеит.
Аишьцэа иреипшушэа, арахь, еицашыьцуеит, –
Азэы изы егыи бзиаи имхэеит.

Неишьа ахьамам гэаныла сназашэа,
Рыцэгыа, рыбзиа снлашэкэа сцоит.
Сыцхэа рхэарц иафуп шыоук сызцасшэа,
Цьара сдыргэафуеит, цьара сдыргазоит.

Сыздынтцэалан ианыстцаз анырхуеит,
Ирпшаауеит уи азыхэан шэы-мзыск.
Сара икоу-иану зегыи здырхуеит,
Сцахьеит иааиз аамта сафыс...

Иаашт 'еа шыоукгы – имааираны, иааиран,
Сызкэыиз адгыил иатэны, иатахны.
Сара исзышьтымхуаз рзышьтыхыр – иааиран,
Аамта инышьтанатцаанза ирхны.
2014

Ихьшэашэаза, азыжь еипш, салагылоуп
Хдунеи ду, саргэыбзыцуеит зны.
Сшахгэафуаз, сара уаха сылам,
Агэы сыкэыршэу цысшьалоит сыцсны.

Ишыкац, икоуп, ишнеиц цхьака инеиуеит.
Асы леиуеит ара, акэа ауеит.
Ирыцхашьан сыцсуеит ари хдунеиажэ.
Сара арыцха... Ирыцхашьан сыцсуеит.
2014

Жэларык ирылан уафэтыфса инымиаз
Ихы имагэыхьха дтэоуп хазы.

Баша дтəоуп уи, имѡа имѡаз,
Цъара азəы динимиашеи лассы.

Дыќан уи, дыќан, аха дызит,
Ихаирѡоу дшааиуаз даѡа цəак.
Ари даршəан, дишьталан дынтыцит,
Ихы иќəыршə, дныласуа хəынцəак.

Даазеигəырѓаз, иаатцашəазѓы илацш,
Шəахшəа иара уатцəќа дынкабеит.
Дахьцара даќəымшəо даагылан,
Итацəзазшəа ибахит адуней.

Итахцəак даарыќəѓыгт – дымѡахыцит,
Днылагылт анќатəи иѡызак ишə.
Игəы кахаит, ари цəѓа дархəыцит,
Дхынхəынѓы днахылахит иѡныжə.

Уи тшəацəан, дахəаѡуан даахьамцыр,
Ихы ахьынахоу, дахьымаара дымцар.
Акыраамта дтəан нас цлак амцан,
Даѓызырыѡуан – ашəа рхəон атцар.

Ара дыќан уи, даѓыќазамызт,
Аѓара игон арахь ѡа аамтак шаауа.
Уанза, азə дызбозар хəа, дгазамызт,
Жəларык дрылан ахатца дыцшаауа.

Диоген иеицш.

2014

Убжы аасыќəырга, салазарѓ ацəа,
Уи еѓамам – сеицацəап, сырѡых!
Ас иеицəызыр ќалом, уара, ахацəа,
Ара иакəымк хəхыт, ных-ных!

Уахьагаз аасзымдыруа убжьазлоит,
Укам уаха, ухабарк сахауам.
Сыгатынчимра зхыцрак еипш иацлоит,
Сыбжы насмыргаргы ауам.

Уара укам, Нхыти Аахыти
Урыбжьаџуама – сыхәхәабжь ухьзом.
Ацәгьа сазхәыцит, абзиа сазхәыцит,
Сџагылар, сахьцаша дырны сызцом.

Убжы аасыкәырга, цәгьа уеилахазаргь,
Иумамзаргь са саха зынза.
Хра цәгьак уафән, утахазар,
Уи сархәарын усгы имза.

Уара укоуп, ушызбац, ушыкац,
Аха уаха исмахаит ухабар.
Уаакәланда ченак уара аџныка,
Сыгәгы аасыцсахрын, узбар.

Адәы сыкәуп уфымтра сгәы ахәуа,
Сагьааршәо – сазымшьуа, сашьуа...
Хабжькәа абанзеикәхәргалап угәахәуа,
Ма тәлк уаасзасла, сашья!

2014

Скахар, сургыларц усыхар,
Ишубо сыблакәа аахәыр...
Абас иаасыкәшәан сыцсыхыр!..
Ускан сзыцсатәкьазгы удырп.

Иахьала хьаасгы сумам,
Уаагылоит, угәаар, усфәххы.
Иулшоит, – ацәгьара зума! –
Афьыгәгы аакәургар схы.

2014

Сажымтыҥа снаргоит кәыцхак сҥартәахны.
Уажәит хәа, ассир, рыба сапыргоуп.
Сыштыаҥа ак сыштыоуп интәытххуа, игәаҥны,
Ма ишыцран. Издыруа убри ак ауп.

Хызы змам, – ирхәо, ирзымхәо, – сахыбаауп,
Уи акәхап ара сымцхәаны сыдзырбазгы.
Наошья змамыз марияла иахыцоуп,
Атәыргыла иахыцозар акәхап абасгы.

Исхәаз, изуз, сызхымзас шысхәау,
Сгәы шейтхәауа макъана аҥаҥыхәа,
Рыбла сапырган... Уи заауп, изаауп,
Апыртшыагы сывам аҥстазаара аныхәа!

Абыгы шейжыкәа ҥышәшәзааит тагалан,
Икәашза сааи саазлагылазгы сызааит,
Ирацәоуп адунеи ду исзалоу,
Атахызар урт рыбжакгы цсызааит,

Аха иҥами иузыкәымго, инхаша,
Ишәа-зызо уҥсышья цәҥахар хәа,
Иагао ушыта ихызаргы ҥашакә,
Угәы тазмырчачаша ажәакәа шуархәо.

Унаскызго ҥа цытракгы иуцгәан.
Урт срыццарц саҥуп сара арыцхә,
Аха ҥа сахыакәак цәыртуеит иҥыцкәан,
Аа, сахынарго сақәыртгәан қәыцхак.

Хаҥоу иаңал цәҥоуп хәа саахәыцуеит,
Иҥалап уи сара сакәымзар, сгәахәуеит.
Арахь, ана шыоук ақәыцхә дырҥыцуеит,
Сара сахыгы уи рыманы иаахуеит.

Амееикәә! Иахьааиша, иахьнеиша рыздырзом,
Ирзырбазеи шыта сатахымшәә, сажәызшәә?!
Ашәә бзиақ еипш мыткәмақ ақыртқон,
Избон пхәыскгы ашәеикәатқәә лшәызшәә.

Уи сара сзы акәхару, сара, сара арыцқа?!
2014

АБАХТА ИТЫЦЫЗ

Ааигәә стыцит абахта –
Харггы сымазамкәә.
Сзырблақьарц иааиуа,
Уеынкыл, уеиламган!

Уаф дсымшыит сантәркуаз,
Уеизггы харак сыдын.
Пәсашәә сеимаркуан,
Пәсашәә зегь сытан.

Аха иамуз амуит,
Схы сырхеит абахтахь.
Уананыла уи амәә,
Узахада, узбахда!

Аха дықан усқан,
Ара дынсыжыит шанак,
Иааззеилмыргаз сусқәә
Иахьанзаггы, макьанагь.

Дакәшон уи, дызтамлеит,
Абахта дадгьежылон.
Дшәон сакыр хәә амла...
Стымцыр – дсыдыпсылон.

Сеихон алашарахь
Лара лзы мацарагь.
Сгәакуа, саргәатеиуа
Салан атх еиқәара.

Абахта ашәқәа анааимкәа
Шьыжымтанк са сзыхәа,
Псҭазааран икәз,
Адунеиаф ныхәан.

Стыцит, уара, абахта –
Харгы сымазамкәа.
Сзырблакьарц иааиуа,
Уеынкыл, уеиламган!

Сыкам ацәгьа зуа –
Исымам азәы игәаггы.
Арахь ауп сахьыцсуа
Ацсра ианадамхахгьы.
2014

АБАЛЛАДА

Исызнаураны икахузеи уаха:
Сықәнаркацеит ацсҭазаара ағәыцәхәы.
Сгылап хәа сыкәмызт санкаха,
Иансықәнауаз сахьышьтаз асырхәы.

Уахык, ихәеит, убас исхатцааит,
Схы збеит иузмыртцысуа қыдны.
Сыңсы схытны ицозаргьы ицааит
Схәан, гәафак ахь, саахәны,

Сғынасхеит, уахагь сҭеасызнымкылазт,
Сылтахәашеит, даасмышәакәа уафы.

Ашьтахь, изулак сангыла,
Сеиҕышәшәарц егысыгмызт баф-бафы.

Уи агәафа сҕытцит изулакгы,
Сыбла сажьоу, снахыпшыхит сөй.
Ахухухәа исеишуа ишсышьтаз лакгы,
Амҕеиқәа, саакылсит шәара шәҕы.

Алақәа реипш шәеилагыгуан, шәеибафон,
Сшәылашәар – сьжәгашан сеимьжәжәа...
Сыпсы сзеиқәырхар хәа пшахәак саван,
Саашәыхьзеит шәхы анышәымбоз хашәа.

Аха нас еиҕа шәеилагыгуан,
Иеимашәкуаз шәацрыхон –ажьыхәҕа.
Сахьымаара шыҕаз ҕара исыхон,
Аха арахь саақәлалон еиҕа.

Ара иҕан сара сдаци сҕашәи,
Сзышьцылаз ара иҕан – сзыҕхәараз.
Аха шәгәымхара, салахан, саражәит,
Сыҕан, сыҕазамшәагы сымфаст.

Срыбжьахазшәа збоит Нырцәи Аарцәи,
Инсыжыыз сышыклапалоит сахьцалак.
Сшыцәара наунагза хәа сарцәом
Ахухухәа аетқәақәа иреишуа лак.
2014

Дырхылапшуа ҕанаҕ агәашә иҕало,
Дгылоуп дзымцо, дагызымаауа пхәыск.
Лылахь еиқәуп, изакәызеи лгәы иалоу?
Иҕаларын уи иамамкәа мзызк.

Дгылоуп аңхэыс дхарахаңшуа, дгәакуа,
Лылаңш рыхмырңо ңыанаңка иаауа.
Изакә еидарои илзыкәымхуа лкәаңкәа,
Идырбо, арахь, иагырцәыңтәахуа ауаа?

Зхы шытацалашәа иааиуа даҳкәажәуп,
Зны, ианлааз, уи зынза дыңцәахшан.
Иахьалагаз акәу аамта даражәуа,
Акы даршәазшәа мацара дааңшуан.

Лаңхьака инеиуаз аахьаңшыр – дшәазызон,
Мцакы дабылуан – убас дааикәашәон.
Иныңцак, илыхәа-илмышәа, акы лхәыцуан,
Лхы итагыежьюа итаз дагыаршәон.

Лымәа ңиңтәарц зәаазхаз дхаңан,
Дыкәмызт уи днаишыңтран шыаңак.
Днеиуан аңхэыс – агәнаҳа даңан! –
Дтакәажәын, даҳкәажәын, дагыған.

Данаахьаңш, илбеит лаңхьагы лышытахь
Уафьтәыәса дыкәыршәымкәа адунеи.
Иныңтабеит нак иааиуазгы илышытахх,
Ңыаҳанымка дагазшәагы лбеит.
2014

СЫМШҚӘЕИ СЫҢХҚӘЕИ

Еилалоит, еилыңуеит, еилалоит, еилыңуеит,
Ңыара срыхьзом, ңыара снарыхьзоит.
Срыхьташәарыңо сышрыхьтоу исцәызуеит,
Иаауеит, иңоит, иңоит, иңазоит.

Аңстазаара цәгыоуп – иңнахуеит сыңкәа,
Иаасәагылоит – снанашытуам шыаңак.

Сымшқәеи сытхқәеи, – сыпсҕазаара абҕыцқәа, –
Иаасыҕдыргазшәа збалоит сара аҕақ.

Еилыха-еидыслароуп сахънеилакгы ирыцу,
Сгәы каршәны саатәар хәа ишәоит.
Итакыдоуп зны, сыпсҕазаара хәыцуп,
Амҕа сшықәу, исыхъзан, сыхәнажәоит.

Саатәоит иааиуа рыгәхьаатцәкыагы скымкәа,
Исхьаамкәа сымшқәеи сытхқәеи сыцәар.
Анкыа зны баша исыхъзын Агәымшәа, –
Схатцоуп агәашә акынза сназар.

Ак сырҕыцуеит шысхәо исцәызуеит,
ҕак агоит сшашьтаҕуа аҕарз.
Сымшқәеи сытхқәеи еилалоит, еилыцуеит,
Срыман инеиуеит сыргарц, сыргазарц.
2014

ЕИЦӘАЖӘАРАК

(Апоема акнытә)

– Шәара иахьа шәзыдгылада, Блаҕыцәаа?
– Хъыздылаз ихы акәара иҕабааит!
Дыбналеит уи, аҕенышыбжьон, хшыцәаз,
Дахымаара дцазар акәхап, дмааит.

– Баагәарас уи иакәынеи ишәымаз,
Шәбаагәара еилазыжъзеи ас?
– Шәара шәами, шәара шыта шәацшәымаз,
Даанза сабду иаб, Ҡатмас.

– Уи дабацах? Дцәахны дабамоу?
– Аиҳараҕык ахыҕоу, урт ахьамоу.
– Ааигәа уаҕа указма, дубама?
Пхызла акәу, ма ус – аргама?

– Даанза шәйпшыз шәаргы, даакылсыр –
Анышә шәейтап уи, сабду иаб Катмас!
Ома калашт абна илоу ылтыр...
Аусқәа ыкоуп, дад, иахьала ас:

Ипшуп зеггы, ипшуп урт, егыгыгуейт
Адунеи аахәып хәа даҕазнык.
Ара икоу ыкамызшәа иргәыхуейт,
Рақхәа даадыргылар урт арныгк.

Дарныгхап хәа шәара ишәоуа ңызас
Уаха дарбан? Дшәеипшхап шәхәтәкәа.
– Акгы усыхәом уаргы уаха ыызас,
Снаупытцны сцәызааит нақ ақәа.

Срылазахъейт иагафы, Блаҕыцәаа
Срыламзо сыкоума, уца, Блаҕыцә!
Узышьтаз ааир – хдунеи ухъз ахытәап.
Иамуашәа убозар уекажыны уцә!..

Угәылацәа иртәхда, Хъажыынаа?
– Иртәхыц – амаазатә, Хәымпал!
– Иуркатцои уи ахәымаа-жыымаа?!
Шәара ишәылшаз илшап – Аҳампал!

– Ауаа имоуп уи анака, арака,
Иара итәушәа ибоит Нхыт, Аахыт!
– Шакантә илапытцәахъеи икәакәа,
Акыр имчны дыказар, уаахәыц,

Иахьанзагы дхагахан иҕааихон,
Аха иеатан дцәытатәоуп хапык.
Сара излазбо ала, аусқәа ҕеихом,
Ихы абас данақәгыгуа ҕа гмыгк.

Агмыгқәа роуп ҳара абас ҳаилазтаз,
Иахҗаҳаз, җамҗацар зымуз.
Ҳаҗбал аама, мшәан, ҳаилазгаз уазтаа,
Аус иамоуп, иашан, ҳара ҳус.

Еилыргашья азтоғь уаф дсыздыруам.
– Ҳшизыңшым, усгьы азә даакылсп.
– Нырцә иҗоу шыта арахь дзыруам,
Ара иҗоу дхагахеит, даанкыл!

– Шәаанымгыло шәара ма, Блаҗыцәаа,
Хьажьынаа шәреипшхеит – шәеилапсеит.
Сшәыхәапшын, шәыцәан шәыцәам,
Шәахьяапшуа иҗоу ак шәымбеит.

Еимҳарххо ҳазтада ара атәыла,
Анапсыргәыгта ианзалоит – ихәыццәоуп.
Дәәазныкгы наҗ-ааҗ ҳанеиҗагыла,
Нас ҳара ҳусқәа рцыхәа ццәоуп.

– Ижәуамеи! Ма шәара шәаангылар,
Шәаауеит зегь нархаратцо ант.
Иазычҳап зышәгәахәуазеи атәыла,
Ацәа итыпсаахьоузеи уи шаҗантә!

Еимактәыс иҳамоузеи? Тыпқәоуп.
Ишәоуааит, уара, имцарсу хәартас.
Атып анакәха, иҗоу уара, тыпк ауп.
Азә иакәгәышьоуп икарто хадас.

Еилыркаазар, уара, абри Хьахәхьачаа?
Ғакалашәа ицәажәоит, сызрыфын –
Реиҳабы ҳәа иҗоугь – зынза ача,
Данытцәкәоз уи ииааиуаз фын.

Дфыхоушәа збалоит егы абжьарак,
Адәы дықәушәа сыкоуп ихы итәны.
– Уаха! Ддырлашәуеит амал, аңара,
Дқартцоит иаразнак урт дйтәны.

Итаххалоит усқан – уи мцра алам –
Адунеи зегь дамазарц аҳас.
– Уаламцәажәан уаха уи уацралан,
Изакаызеи иухәо, исаҳаз!

Ани арыцха, ақамла, ахәылак,
Зегь иртаху итаххазар – тахароуп.
Егьақым хәа сыкоуп, уара, атәыла,
Хазшаз ҳаишәиизаапеи, дхароуп.

Иқанда дааган иахьырхәышьак!
Дтактында, умбо, цъара аихац!
Аха иқам усгыы дықагәышьам,
Арахь иааиран иқазгыы дмаазац.

Аха, мап, даахьеит, дааины дыкоуп,
Дҳазгәағозар, даагылахьеит ҳагәта.
Дҳалагылоуп, хныкәашәала дныкәоит,
Зегьрыла ҳара дҳаипшуп Ахада.

Ицәгъарахар – уи цъаргыы дыбналом,
Дцашам гәырз-шашәаз дыбжьаз.
Уара утәала агәра угом акала,
Ихоуцагәышьом – макъана уи дмизац.

Ус ахәтоуп – уи ҳара даҳфызоуп,
Даҳхыхәхәоит, дҳақароуп, дҳеитцбуп.
Пхьақа аннеитәхо – уи ҳара дҳаңызоуп...
Ажәак ауп Хазшаз иасхәо: итабуп!

Итабуп Ҳазшаз, ари атёила,
Стёила хёйц, лашара ахёаурбо,
Иара саргы, сееибыстарц зегърыла,
Схы сақёйргёйгуа сахёаауго.

2014

АПСЫУАК СИЦОУП

Абри адгъыл иагётыхаз, иазымхаз,
Изныхаз апсыуак сицоуп.
Абри иадгъыл иацёыцёаз, иарфёыхаз,
Иаргылаз рсиаф сарбоуп.

Сыкан рыцёгёаф, рыбзиаф,
Сытёџаншьапны сарсуп – сыгёгёоуп.
Сабгы, уи иабгы дқыан,
Ирхылтыз рсиаф сарбоуп.

Зны саацёырцлахуан сныхёан,
Сызбаз, уцши, рыгёкёа цшааит.
Зны сны слеит ахёалыхёа,
Саныкёзыт, сшыацраны сааит.

Адгъыл сахымшеи, сатёымыз,
Ажёџан сабан, сымцанарст.
Стёымыз арака, сагытёымызт,
Старкын, срыцётыцит акарс.

Изыџран иказ зегъ џымызт,
Исхёаран иказ зегъ схёоу?
Аха сеырзыскуан, суаџымыз,
Сышниуазгы, ицёоушьап, сеытхёоуп.

Схёычушёа збалахуеит санышлагъ,
Стёоуп, сзыхъцёыуо рацёоуп.

Изгар сҥахым ак даушла,
Иагысылшом – шыҥа сааҥсацәоуп.

Иҥаз рацәак егысызнымхеит,
Иааиуа сусым, истәым.
Сынхеит-сынцит, сегьсызнымхеит
Ахаангы иашыҥам атәым.

Сымчыдоуп, сымчыда, сегьрыцхауп,
Аамҥа, сгәы аашышыы.
Сҥажны сықәугап кәыцхак,
Аранза имафларц сыбжы.

Уи зҥаххазгы дымчыдоуп,
Зегь зымчу ура уами, Хазшаз.
Сара адунеи зегьы сыҥоуп,
Инцәоит, икабоит сыззыцшуаз.

Абри адгьыл иацәызыз, иарҥыхаз,
Иаргылаз рсиаҥ сарбоуп.
Абри адгьыл зыгәҥыхаз, иазымхаз,
Изныхаз аҥсыуак сиҥоуп.

2014

ИКАЗАМИ УАҤА ХЕИҚӘЫРХАША?

(Сыхьзылак ихәамҥаны)

Иқәҥа инеиуеит аамҥа, уафы изынкылом,
Иацашьоуп уи еснагь ацашьа.
Уахәлашәоит, уалагоит иуҥылан.
Иҥазами уаҥа хеиқәырхашьа?

Сфәихалон сара сахьышыҥтаз схәызшәа,
Аҥҥазаара сархәацәеит, саҥьеит.
Аҥла ҥарҥар зны самахәызшәа
Шызбоз, иаасықәшәацәгьан, сыҥҥьеит.

Ахреипш сгылан, иарбаныз, нас, уаха,
Схы шытыхны искын сара санғаз.
Аха адгғыл антцысы сеилахайт,
Ишырбоз схәашхәашоуп сышцаз.

Амшын схытәеит салахан, самыхәеит,
Сызсаны сзырцәымцеит цәқәырқақәк.
Ҳаибарцсқәарц хтаххоу, ара ҳаилыхеит, –
Ари адгғылағ ҳаидыслон ҳахьцалак.

Сақәлахарц шдастахыз сықәгылаз,
Уеизгғы арақа исзықамтцеит нхашья.
Сцарцу, уара, сшықаз, нақ сынкылаз?
Иқазами уаха хеиқәырхашья?!
2014

ИАСА ҚЫРСА ДГЫЛТ, РХӘЕИТ

Иаса Қырса дгылт, рхәеит, ихашәтца,
Ақстазаара адақья ғыц аатышт.
Асаби агара дгароуп, дпашәза,
Амаалық ажәған ахь дыпрышт.

Ажәған иалаз цыси ҳәыхәи шытыпраан,
Амш ахағы ахаччап, иласхап.
Ашәа ссир ахьдәылығауа ахыбра,
Насықс иара убри акгы узурхап.

Иаса Қырса дгылт, рхәеит, ижәдыруаз,
Уи угәағы данықала – уңшьоуп.
Асы рықәжьуп ашьхақәа ицырцыруа,
Агеи ашьхеи цша хаазак рыбжьоуп.

Аамта неилашт ацәгья-мыцәгья аныхуа,
Амға ашәтқәа нанняпсалашт нас.
Ақсабара еинылап, адгғыл ғыхап,
Насық рыцны умшқәеи утхқәеи мәасп.

Умшәән уара егъкамлазашәа, узажәза,
Сартәом сара, сышьтнахуеит сгәы аззырхаз.
Иаса Қырсa дгылт, рхәеит, ихашәтә.
Уара уи уажәоума иануахаз!?
2014

АҢСУАРАЗ

Уи уцымкәа узалалом ақыта,
Чан унеины аишәа узакатәом.
Уңсҗазаара убап иҗакыдан,
Иуҗылартә еипш уңхзы катәом.

Унаскъар уныхгыла-аахгыла,
Зегъ акоуп, амѡан иухъзоит.
Укъалазар, ушазыңшым иуҗылап,
Уннажъуама, иувагыла ицоит.

Иунарқатом, идыр, иқаумҗаша,
Уахатҗылар, убас умѡакәнатҗап,
Ғақразаргы, инышьтамҗакәа уиаша,
Адунеи атдыхәанзагы уцап.

Уартәоит уи ачараҗ урманшәалан,
Уарееиуеит уахънеиуа аңсраҗы.
Уңсҗазаара мѡамсуазаргы ашәала,
Иубалап иуҗакәашошәа уеы.

Уңшзамзаргы, уарңшзап, иунаалап,
Урыланаргылап ууаѡны ауаа.
Арантә уанцо шәаны угәатҗа иҗалап,
Уажәа ажәаны иуцлап уанаауа.

Ухәымжәакәа ашьха уханагалап,
Амшынқәеи азиасқәеи урырп.

Убжьнагап иахьакәым убжьнагалар,
Иууыша уакәшәап, идыртәу удырп.

Җемирба аган уеатаны уандәыкәла,
Иудыруаз уиггы: уара убга хәеит.
Ишааиуаз ажәѡахыр наудта, иуқәлан,
Еиҗахәашья узамто уахьнархәуеит.
2014

САҖАМЫЗ

Иахьцаз сымбазакәа ицагәышьеит
Җаидызкылоз аамта. Уашьтаз, иааг!
Сахьяахьяпшуа арахь зегь нсыжьуеит,
Исзынмыжьуа сыцуп сахьцалак.

Сара исыцуп уччапшь улафи,
Саауеит уажәеи уашәеи шсахауа.
Җанеидтәалаз сгәалашәоит қыаф уа,
Адәы ханықәыз хара хгәы азхауа.

Мшы лашақәак сыцуп иаасыцрымшәо,
Срылоуп саазрылымтцау тхқәак.
Зеггы стахны, арахь, акгы стахымшәа,
Сыршәык сылагылан, сцәымыз қәак.

Сара сықан иагацьара, уахьықаз,
Уахьыкамыз сықазар сухьзон.
Схы сықәыршәны санаауаз аѡнықа,
Уаргы арахь уаасызхьяпшуа уцон.

Амшқәа зеггы мѡасуам усггы иныхәан,
Иқан ҳаззыпшымыз, ҳаззыпшыз.
Угәы нсырхар стахымызт аказықәа,
Аха иқан зны убас еипш хтыск,

Угәы нсырхеит гәғәала – иухәтамызт,
Хьаас исоуит нас – угәы саст!
Суафыраз, сгәйтбаа ду, саҫамыз,
Узыхсыркъаз сыздыруам, сзыргазаз.

Зны исхәоит, ҫынтәгыы исхәоит, саҫамыз,
Ари адгьыл икәыҫуа сыбжьоуп.
Аха уи засхәода, мшәан, саҫамыз,
Уареи сареи анышә хьшәашәа хабжьоуп.
2014

АСКАҫЫК ХЬААГО...

Аскаҫык хьааго, аскаҫык сгәйтцак,
Ас сабанзазцап угәахәуа, слеип.
Сшахәаҫшуаз ианзало снапсыргәйтца,
Аеартбааит, аеиитнахит адунеи.

Уи аидара сықәхазаап, санаахьаҫш,
Санаҫырымтц, сакуан сышьтарқаца.
Сара схьаакәа ирыцлон даҫа хьаакәак,
Сыриааирашәа збеит урт, агаза.

Иабастахыз иказ дгьылк атцыхәан,
Сназхьысыр амуаз сназаны.
Аха исымамшәа уи ада цсыхәа,
Срыдтәалазшәа збалон уа сцаны,

Уа, икәыбаса аханқәа ахьеиларыжьыз,
Асабицәа рытәаабжь уахьашьуа,
Исымахыз ма гәанылагь уахь мneiшьас,
Хьтцәахышьа абасымаз, сашья!

Сылабжышқәа хаддыл, хтелевизор
Саадтәалон, сыцсахы еибакуан.

Дышьтан ана дгәәкуа сара сөызак,
Дихагәәкуа, лҗылзымшыуа иан.

Абри схарштны сара тынч сызмыцәеит,
Абри снахан сзымтәеит наӗ хазы.
Адуinei ахьяақәа рзымшын схыцәеит,
Урт итырхырц иалагеит сыцсы.

Дышьтахеит хәа сгәыла ихәы санацоу,
Ижәәахыр санаатдагыло ибырны ицо,
Рацәак зхы атыцаф иӗам хатдан
Исыхәацшлоит амџан исыхъзо.

Сара снейуеит еснагъ акы саргәәкуа,
Акы сзымхо, җакы сзымхо, исымоу шо.
Ацәа ахытзар акәхап шыта сӗәәкәа,
Аха усгыы амџа сықәуп сеикәӗкыашо.

Амџа сықәуп зегъ сара исусны,
Ара сагхо, ана сагхо, сыццакуа.
Ари амшгыы цеит исхамацәысны,
Аха сыӗам адуinei сакуа.

Исгәытамзо, аха усгыы исгәытцак,
Исыма снейуеит, сықәха, уатцәахыы.
Ианзалазшәа збалозаait снапсыргәытца,
Хәы амам уи, иацсазаргыы ахыы.
2014

Сылзыпшымкәа, ус, машәыршәа,
Сҗапхыа дгылалоит даацәыртц.
Сылапш лара лахь ишсыршәуа
Лмырбазакәа, сцахуеит сҗырз.

Аха усгыы, сгэы иауама,
Саалызхьаңшуеит слыцәшәашәа.
Сагълеигәыргъо, хәыцрак саман,
Амш згоит илеихашәа.

Сыжәымтыҗеҗа, схы цама,
Сажәымтыҗеҗа, сгазахоу,
Схы иҗагъежъуа сагазама,
Сыззыңшымыз лахъынцдоуп

Сызхәыцуа атҗх сахъалоу.
Еиқәсыршәахуеит цәаҳәақәак.
Уи дысхъаауп, уи дысгәылоуп,
Слыцуп, дсыцуп сахъцалак.

Ишызбо аҗеиңш дсылсуеит,
Насыңдароу – саалыршәоит...
Сзыхбырҕьозеи, бан лхылсеит,
Иаҗахзамкәа ҳаиқәбыршәоит.

Даҗазныкгы, ус, машәыршәа,
Арахъ бааиасуеит, цхъақа,
Җу шҳаму, нас, исбыржәуа,
Сызбырго закәи, цәпқа?!
2014

Сырҗахымкәа, истахымкәа,
Сзырҗамңшуа, сырҗаңшуа,
Саарыдтәалоит исызхымго,
Сеыртынчшәа, сеилашуа.

Иҗамланда иҗамлаша,
Инхаша нханда, изша, уз!
Җаңсҗазаара зегь аршашт
Зны, сычҳара анхыц.

Ҳааиуеит макъана усшәа,
Ҳазцарыма ас хара:
Сара еснагъ – ацәгъа зушәа,
Хара рыдымшәа дара?
2014

Етәак кыдшәан, ажәџанаџ ак аџуеит,
Ишанхашәа ицшуеит зегъ еиқәышьшы.
Иаақәымтцзакәа сара слымҳа итәџуеит
Атцх иалыџуа арашәыгақәа рыбжы.

Ажәџан лақәны адгъыл иахәытхәытуеит.
Иахъеибаргәыбзыгуа иаагоит инытцак: «Сшы!..»
Итынчым џыцъа, рыгәқәа еибархытхәытуеит.
Ишгац игоит арашәыгақәа рыбжы.
2014

ИАЦТӘИ АМШ

Иацтәи амш цахъазар акәын, аха изымцеит, –
Исыдхалеит, исыдцаблеит, – агәгъы итәзам.
Сычәхәа ичәхәыцыр, иадгъежылоит сымца,
Уи иахъагъы исылқьоит ицарза.

Иацеипш. Иқалап иахъа иаҳа исхъаазаргъ,
Уажәы-уажә иаасылқьоит ахцеипш.
Иахъа сазыргәыбзыгуам, иац саргәаазар,
Сеикәанаргъежыуеит ицо-иаауа иацеипш.

Игәыпжәаган. Иахъа сгәы злардоузеи?
Иац акәхару саналагылаз ахлымзаах?
Иахъатәи амш ааит, аха агәы итәузеи?
Скыднақъарц акәзар уи еитәх?

Сзалымтцит иацтәи амш. Сеиҥалагылоуп
Азыжь еицш. Салазсо. Сеихашт.
Сацәцааит уи араһь – хаала, мчыла,
Сацәцааит, аха уа сағазынхашт, –

Уа, иахьыкоу сыцс зынза изызтымхыз,
Уа, иахьыкоу иац сыцсы злаҥаз.
Сааит аранза, изулак, ишсымхоз,
Сааит усгы, уи акәын ихадаз.

Иацтәи амш аҕәаҕәа сықәтәоуп схәыцхазшәа,
Исымпытшәеит, иаалагон еицш еихыкко.
Иаци иахьеи еицысшыуеит зегьы рцасшәа.
Саццарц сафуп ари аамҥагь сахьаго.
2014

Иҥахәхәоуп, ицәахуп, – имазоуп адунеи зегь, –
Уқәхар иузеицшны, угәы цәымсахар.
Зегь ззеицшу ахьнеиуа изызнеизеи, –
Иахьаатәаз уа, иасуа аҥамҕар?

Зегьы рзеицшуп: идыдуаз, имацәысуаз,
Азыхәашьқәа хыцны араһь ирзаауаз.
Уцшыр, игылоит иахьазны ицәысжьысуа,
Сы леиуас иҕам, қәа ауазаргь иауас.

Ирызхоуп хы цәахырҥак роуазар – иацәахп,
Игылан аз иаго инарзыцшып.
Зегь рзеицшми ахәсеи ахацәеи:
Инеикәаиар – ирмоуеи насыц!

Егьираһь, адунеи зегь аахәызааит,
Акгы рмыхьрашәа рбоит уахазы.

Зегъы ззеипшуп цшуп, афы рмысаит,
Ахәалыхәа, ацхынха, илеиуашәа асы.
2014

УААИ, ХАИЦХНЫЦЛАП!

Сшьамхы аныгәгәаз, иансымамыз сымч агартә,
Ацәы санахаз зны, санхәыцыз,
Хаштә снықәлон сышнылцалак аиартә,
Сышьтхыс амш салан уи нахыс.

«Уааи, хаицхныцлап!» – сыбжыи наикәысыргахуан,
Сара сеипш, иараапкуаз зхәыцра.
Сзыкәтәаз алаба чын ағәра сахон,
Аха усгъы укәан схәужәара!

Сузнымкыло анаара сағәауан,
Схагахан сыкәын зны акәара.
«Уааи, хаицхныцлап!» – цацхәа нак инауан,
Еицхныцлара камлазшәа хазхара.

Хәамтә цон, ишьтахтцон адәкәа цәыртцәан,
Ацәыргылақәа хәрхыцон хә хаицлаб.
Схәыцра хага сахәагоз сыздыртцәом,
Аха усгъы саанагазар қалап,

Адәкәа ныжбуа, иныжбуа, азқәа срырган,
Абри амш ахь, иахьатәи ахь, ицырны.
Издыршаз акы-цаба снардырқәан,
Сагьынтала-ааталақәеит сбырны.

Шақа хтыс сышьтоузеи исышьтахх,
Сызрылымтцәа срылои шақа хтыс!
«Уааи, хаицхныцлап!» – аағалоит са сышьтахь,
Дагьаахгылоит дааины сыбла арқыс.

Сёынасхалоит сынкахёыцуа аёныка,
Шёоуки срыхьзо, сырхьымзо, ипшаауа,
Ихалагылам, иахьа арака икам
Агёра згошёа, исзымгошёа ишаауа

Хамш лашарахь – анкьатёи хдунеиахь.
Сшазыпшуа, есааира уи тацёуеит.
Снеираны сахьыказ шыта сьзнеиуам,
Аха гёаныла усгыи саахынхёуеит.

Уааи, хапхныёлап, уааи, хаипхныёлап, аамта!
Аха исыхьзас ари аамта сыхёнажёоит.
Сышёатцкьара сгылоуп, исылшо гёамта,
Иара уатцёкьа слеиёышёшёар хёа сшёоит,
Сёынасхар сыёны...

2014

СЫЦЁАР СЫНТАХАН...

Сыцёар сынтахан, шыири, уахакгы!
Уатцё ашыжь скеикеиуа саапшрын.
Иказцодаз ускан сьзцаара атакгы?
Иахьантёарак сьзыргёакуаз уаха сагарым.

Исыкёхаз сзатыцтран сыкоу сьздырцёом.
Уи ак акёында, сабиц, саиааирын.
Убас ирацёоуп саазкёылаз сьзмырцёо,
Сьзларылцуеи, ак цар – дачёак ааирын.

Исыкёхайт урт, исыкёыёрит схьзеипш,
Схь дыршакёеит – ахаан еихыкком.
Сацоуп еидарак, исышьтоу срацысуеит,
Ишьтастар стахымхеит, изгаргы исьзгом.

Саагылап сымхёаз, уара, азёы хёа,
Идсырхап сымхёаз ирмахац...

Арахь, сгәы акы аланаттоит аҗатцәыхәә,
Арахь, ембаҗеит, уара, ҳац.

Шьоуки сареи ҳаиҗыхоит, ҳаиҗыхоит,
Даргыи саргыи ҳтагылт мышмыжда.
Скарахан наҗ станагалаанза сҗыхоит,
Дәәе еилыхарак салоуп еиҗа.

Араҗатәи сусқәа сызрылымтцау җыисшьоит,
Ак сытцгәашәа аун, җаакы сыхьнаҗоит.
Еицшышьа змам мчыла еиҗысшьуеит,
Җара митә иақәшәаз иеицшгыи сыхәҗоит.

Сызлоу рыҗедырхагеит, адунеи аҗардагәеит,
Ас убахьоу – иаҳаша аҳауам!
Иааиқәтәахьаз бжыи цәгыак еиҗагеит,
Иауам, уара, ара, саатынчхар ауам.

Сәықәтәеит икылҗа иаафыз сарырҳан,
Итҗәацырц егыагым сдунеи аҗарчын.
Сиан, ишеилац еилан зегь урурҳәа,
Ажәәан ду схызан, адгьыл сыхчын.

Сыцәарц саҗын, снаҗә-ааҳәуашәа, мчыла,
Арахь, акәиц зҗашәаша схы иҗаз,
Цхагәаны, ахагацәа реицштәҗа саргылон,
Еилкаала нас уи сахьагаз.

Зегь рҗак иашьҗаз акы аҗакгыи
Аасоуаанза ашара аақәлон адәы...
Сынҗахан сыцәазтгыи, шыри, уахакгы!..
Ари ала араҗа интәом аҳәатәи.
2014

Иќалоит уатцэы хаибамбар, хаибабаргы,
Уахатэи атцх хзымшар, ихазшар.
Иалшоит иќалашаз ќамлазаргы,
Иќамлаша хажэлан хагазаргь.

Иќалонда иќоу зеггы рзеилан,
Ирцылонда ихазынаха иззыцшуа.
Хашнеилац еицш, хгэыгуа хнеилап,
Амџан зеггы хцэамгар хара ацша.

Азы ишытнахыз зеалажэ иамызхрыда,
Митэ згэагыуа дабаќоу, дысшэырба.
Дыќазар зхы ззаќэцо зқыта,
Убри иоуп атэыла зегь аца.

Убри иоуп, ихашэца, адунеиажэ
Даеазнык иазгыло еиќэзырхарц.
Шьтахь игылаз ацхьаќа даннеиуа
Хара акгы хазгашам, дад, хабжьарз.

Псцазаароуп иќоу аамта царгы,
Ауафы ззырхэо дуафны дынхар.
Егыаурым уи хаибамбаргь, хаибабаргы,
Ххы хтэны, ххы хтахны ихазшар.
2014

Дбывакэашо даауан хэымаа-жыымаак,
Иббон, рыцха, ихы цшаан итаз.
Ана цыара уи афы дашыыма,
Арахь даанагама нас, афы аст?

Дбывакэашон, дбеиечырбон ахатца,
Насыц иман, иара иитэыз цхын

Ас дзырхагоз. Дабацарыз, дабаца,
Дгэабтҕарц, бнаизхьяпшырц иҕахын.

Аха бара уаха быбла дамбеит,
Иара уи дархагеит еихагы.
Зны арахь, зны анахь деитампеи,
Иаацьябшьеит быхьз анбахагы.

Изхэада уи, ианба, шэабеидадыруаз?
Арахь баау зны амџан дырз?
Иақәымшәошәа ара ирхәо, ируа,
Шьоук шәыхәәпшуан уажәазы иаацәырц.

Ахәымаа-жыымаа дҕамызт, шыта дзышын,
Итүазеишь уи, бара затәык бихын.
Бара быбла ихаддылаз лабжышын,
Бжьра-быжьтәа бнытпапкар бҕахын.
2014

Сзалымтүа, салтцрашәа сызлаҳаз,
Саншәылагылаз,
 тагызаа реипш шәәнеилаз,
Исылшомызт усқан сара уаха,
Иқацәқьазгы аузбахуаз ҕеила.

Схы ахынахаз сцарц сангәакуаз,
Атзамц санагәйдлоз хыла,
Бара сааигәа быказаарын уақа,
Бара быбжыы мыргазакәа бгылан.

Аха быхәхәеит, ҕымтзакәа, иаразнак,
Иказ, сзырхагоз бцәа ианыру,
Сара сеипш, атзамц хыла басуан.
Иара убра ахтыс ҳаибанардыру,

Хнеидчаблеит, ҳагъеицәажәон лаңшыла.
Егъымхәакәа, ишқарацәаз ихәазгъы!
Амаалықыцәа араҳь иаафнашылан,
Исызгәамтеит уантәи ҳахьагазгъы.

Ажәван ҳалан амаалықыцәа ҳрыман!
Уи ангәаста – сыхлахатгъежьюан.
Мтәжәвада ҳара абас ҳапрыма?
Акы саргәырғьон, дачеакы сашьюан.

Баразатцәык была сгәы тәымыз,
Ҳатқа лашарақәак таауан.
Адгъыл ныжьын, ажәван ҳара иахтәымызт,
Ҳаахынхәыр – тағъзаа рахь ҳаауан.
2014

Сгәы җарханы сықәиоуп, зынгъы – җыцха.
Зны сыкоуп, зынгъы сыказам арақа.
Сара схәыцуеит, исышәтозар ахәыцха.
Ацәыргашья сақәшәанда сзыргәақуа!

Сара схәыцуеит, убас акы сазхәыцуеит,
Акы убас еипш исырбылгьоит, қдым,
Уи сақәзран сыказар, сегъызуеит,
Акоуп хъзысгъы иамоу – қсра зқәым.
2014

Укәышымкәа, иапсам, уеумырқәышын,
Уеумырхаган, ихәеит, еигъуп ус иаҳа.
Иамуа ауам ауп, мчыла иузарушам,
Иуаҳазшәа қаумтқан ианумаҳа.

Ушцашаз уқаз, ҳарқашьо, ҳаргазахуа,
Иқаумтцалан, ақстаа, җыргаза.

Уахьцаша, иухәозаргь, уцахуам,
Ухнымхәрашәа убозаргь, уахь уца.

Ушшаз указ уара жәынгы җангы,
иухәаз хәаз уара, иуфыз фыз.
Унаган зны унықәдыртәар ахангы,
Иухамыштын ишуоуа арахь аатәйс.
Ууафыз!

Р. С.
Ужәышымзаргь аңстазаара уаржәышып,
Уканажьп, уаргылап, уархәацәап.
Ахьта уакып, амла уакып, узышап,
Иумаз акгы умамкәа интәап.

Уагамхан аамта уанархаго,
Чхашьа змам уанақәшәалак иаачха.
Уаргазаргьы амуеи иуңырхагоу,
Иуңырхагоу уаржәышыргьы иаха.

Азыблара уалашәар, ушьтнахып,
Уарбылгьалап, уахәаеып ушәар.
Уанзамызшәа уахьаныз уаннахып,
Аамтеи уареи ишакәым шәеиқәшәар.

Аңстазаара улахәмарып рыцха
Ухата уалахәмарыц ушафыз.
Алацәгьеиңш акафыхәа иуцхаз
Иузаанагап уззыңшымыз, уззыңшыз.

Уртиуазар – урҗагылап мчыла,
Уаархәарц рҗаархар – иуурым,
Зегьы узеиңшха уара уааигәа игылоу,
Даңсыуа уи, даурыс ма даурым.

Ара, адгылаҕе ханыҕоу знык ауп,
Ауаа ырылоу, уҕала ауаа рашаа.
Арантэ ицо, сихеаҕшын, дарныгуп,
Уатцэызны арахь ибозар даарашаа.
2014

Ирымаз, уара, дара ирымаз...
Иеибарехеалааит иаиниакээр...
Иуа премиа иртарымызт
Иахьатэикэа, дреигьшэа рбар.
2014

АҔСЫ ДНАСКЬАГО...

Икэыба сатцагылан снеиуан рыцхак.
Аены амшгыы еееимызт, иара иеипш.
Дыкэгатэын иахьанзагы дтажыны кэыцхак,
Изыхэҕаз иакэын уи ашыза аҕеипш.

Ауаа зеггы рхаштуеит – акгыы рхаштуам.
Цэгьамзар бзиа кэзымтацыз, хэзтиуаз,
Иажэымтазы акама тиааит иашта,
Мыткэман агэаҕ иихэалоз дахьиаз.

Иара дуафымзаргы зны, ауаа уаамыз,
Иртахымхеит амла дадыргарц.
Шьоук аауан арахь, шьоукгыы аауамызт,
Шьоук тэакэеит, икамшэа, рэыбжьарз.

Агэы даныкэха, игэылацэа дрызкамыжыт,
Икаужьша иакэзаргы, быста цхак
Ааргалон уи изааигэазаз – Камшыышыи
Ипхэыси... Лыхьз схаштит... Каимытхан.

– Ацәуақәакгы аанаҳкылап... – Аишә даахан
Иаңхә иааиргылахан Камшьыш. –
Ухы уахәи – мацк уааха-чаха,
Иузаазгаз закә ҟгы уназыпшиш...

– Аҟы зжәу сабаҟаху, Камшьышхейт,
Агәыларатәҟа сылшом сәеиханы...
– Уаргы саргы хәара наҟ инхажьхейт,
Иҟам шыта сажәра акы аҟахны...

Саргы срыхтыгәлейт зны абас иеидтәалан
Иеицәажәоз абыргцәа, дышьтоуп хәа аңсразы
Данааспыла тәкәажәык – Кәкәәла.
Итоупхәагы сыҟамызт уи лыңсы.

– Зегь ихъзейт, ишубо, – лхәейт, – Кәкәәна,
Дхәыхәикны дыҟнахейт иқәацә...
Аха дыҟаз, дыҟазааит макъана,
Иара моу акгы имыхьц Ламшьатә...

Кәкәәла дызбалон сара уажәадагь,
Га хабжьам, хәизааигәоуп, шыа хабжьам...
Иара уизхәыцыр, уаахынхәып азы датан,
Аха ауаҟраҳәакгы акы ыҟами, сашьа.

Уи иара имамызт, итәымызт,
Дызшаз дишагәышьейт дмыжданы.
Ғычра-қәычра игмызт, аха дтәымызт,
Дааиуан уи ахахә гәы изтаны.

Ауаа дрылан зны-зынла иеырсысшәа,
Аха цәгьамзар бзиа ааимызбейт.
Зынгы ауаа ирылейтцан сыңсызшәа,
Хәсақәакгы артәәа-артәәа аатдыргейт.

Хар сымамкәә сааиуан сара усқан,
Схы сахәеит акыр – сынхеит-сынтцит.
Еиғъхарашәә сықан қхьақа сусқәә,
Сымшқәә узеидымкыло – иахъеи иаци.

Исыздыруам Кәәкәана уи дзархагоз,
Изиҥахымыз сҕар ахьрызхауаз.
Избеит, илшоз ала дыспырхаган,
Схы сыхнахуан иажәә исахауаз.

Исахауаз, избоз хара иреихамыз
Иршоз, иеитҕеиқәәкәоз мазала.
Мазала акәын ишыцхауаз зны ихәмаз,
Аха нас иахпыраагаз ала...

Убас дықан Кәәкәанагы – дла-цқан,
Дуцыломызт ахухухәә, мазалоуп
Иңсы ишеитаз азәырфы, хацқа
Зәәкәазгы иара иоуп, уи длоуп,

Аха дхалоуп – дхалаиоуп! – дуафымыз,
Ауаа рахь хааихалон, душьыр –
Дызлақаз далақан – ҕазәымызт,
Дыткәацырхәагы хшәахуан, даахаршыр.

Дыхжәан, аха арахь иҕеыркәымшәышәны,
Цәгы имуазшәә дықәлан данаауаз,
Дықаз цыысшьон сара зынгы ижәны,
Дааудтәаларгы, уазын иихәоз, уаз.

Хьаа имамкәә, арахь зеггы ихьаашәә,
Зегь рхатқы шкаимыршәуа дырбаны,
Дымшәәзошәә кәцаны дахьаашәогь,
Дцарц дағын арантәи дхабжькәаны.

Дабацарыз ахатца ддәықәлазаргғы,
Дабаказ ихы аитаран анышә?
Цәгъа ирбазомызт дахымаара дцаргғы,
Уаха арахь дахымларгғы ифныжә.

Аха иара даауан арахь дықәха,
Даакылсны деитанахылахуан иқәацә.
Дааит рхәалон еацъара ацәкьақәа ықәхан,
Ибз дасуа дааидтәалон Ламшьацә.

Ипқхәыс азы деитахьан ахыда, –
Лхәыцқәа лыман дықәтцит уи апқхәыс.
– Уеабаа уақәтәан уалаз уахь ақыта, –
Лхәан, даакәымлеит арахьгғы уи нахыс!

Иаазыркьафү, дызламцәажәо тоурыхуп,
Итаацәеи иареи ртоурых, иухаршт,
Иара усгғы даеацъара ихоит,
Итахым ахатца ара дынхар,

Итахымкәа уаргғы унхар – ашана!
Изнымхо роуп уаргғы унызмышхо...
Икәыба сатцагылоуп уажә Кәакәана,
Анышәынтрахь дназгоит сыхәцәырххо.

Шәанацәалбеит, иаасымыжәдар, ахьырцар,
Сыжәоа уаха азнымкылар – цсроуп!
Ипқхасшьоит ас ауаа сахьырбо –
Сгарыгаеит, уаха сылшом, уафроуп

Икашәтцаша, дацсамзаргғы Кәакәана!
Даасымырдоит, иагъааивызгоит сыцсы.
Арт рнышәынтрақәа ркынзагь макъана
Иага бжьоуп хәа дцәажәоит азә хазы.

Хара хцоит, пытѡык хайшьтагылан,
Апхъа арахъ зѣаазхаз хацрышѣшѣѡ.
Агѣамтхамтцра даналага агѣыла,
Данаацѣажѣа уи игѣгы пыжѣжѣѡ,

Дрызнамгарашѣа збеит идамра аѣынза.
Хѣымзг шааго, аасгѣахѣит, анцѣиныс.
Арахъ, ихала ирцѣахъан ацсы имца,
Инеизтааѣѡн: уи уажѣѡума даныцсыз?!
2014

Ацсшѣа иархѣалон ихырхѣан,
Дрымбазазшѣа ицон.
Еизаракаѣ ицѣа ихырхуан,
Еизаракаѣ ддырѣхѣѡн.

Дырзаамгазеит усгѣы егѣысгѣы
Ииѣахым рнапѣы.
Иара иакѣын агѣра зкызгѣы
Ицакѣашѡ иѣы.
2014

Исархѣѡ сархѣѡит, аха егѣы, исцѣырзо,
Исархѣѡ ааста еигъзар – исшѣырха.
Зны-зынла сара акымзарак сыздырзом.
Цѣгѣагѣы бзиагъ. Еигъзар уи иаха?

Схы-сгѣы иѣамгѣы срыларыжѣуеит,
Уи саргѣы исоулоит рххатѣыс.
Аамѣалашѣа акѣзаргѣы, шѣынсыжѣуеит,
Сызнаало ѣа дунеик сатѣыз.

Ухѣан-схѣан ахѣыѣам, иахѣкашырроу,
Угѣы ацсы ауршьаргѣы ахѣауа...

Тыпк ыкоуп ус, азкәа срырроуп,
Сеиханы сагынеироуп иахьа уа.

Аха гәырз-шашәаз арака сызуеит,
Срызгәамтазакәа инеиуеит шьоукгы схыс.
Иеифаччәашәа картцахуеит, иеиташыицеуеит,
Икәибыхыргы алшоит, анцәиныс.

Ас инықәлар, пхьака иага дыршап,
Иага неикәдыреәеап, иртәахып...
Сара арака икоу зегь сыздыршам,
Исзымдыруа иснағозар насып?
2014

Иахьанзагы ишытафуа идәықәуп дызныхаз,
Рыбла тырхаха изыпшуеит урт арантә.
Изахуеит, иреихәом ифыхаз дзырфыхаз,
Дабацоишь, ддәықәлеит иеәташәа аган.

Ахада изааигәаз иакәын зегь реихагы,
Имхәаргы, идыруан уи игәы итаз.
Дитцакьаргы, дгәааны, акакеихәа, –
Ихаштыр калозма ахада дышхадаз, –

Иаргы, ирбац иакәмыз, дласбамыз,
Днеины ифацхьа иаразнак дкаион.
Игәы иахәон – ихтнйкьоз даргамызт,
Ифацхьа дгәыбзыгза даины даатәон.

Иирбомызт ахәа анижуазгы шыказ,
Дласбамыз, даауан дтыхәаршәшәо.
Ихәы датцалан днеилон афныка,
Дейгәырғыо уи, аха мацкгы даашәо.

Далаҕоушэа рхэагэшыон дызлаҕам
Егыртгы, икэаҕа икэшан итэаз.
Ддырлашэырц егыргмызт изгэаҕуаз,
Зны ахэынцэа иаалиргаанза атаз.

Хара-бгыара идэыкэлейт данкаха,
Аха ицыхэа зеаларцсны изкыз
Ааицрымцызт, шыта ирыламызт уаха,
Егыргмызт ивахарцгы, анцэиныс,

Аха ишытаууан усгы дызныхаз,
Икахауа игыло, имфа ианын.
Иара, даахыахэны, акы иазирцшыуан,
Дгэыгуан макьана, игэгы иeanын.

Иузмырцэо амца алкьар атэыла,
Уи длалаз дышцаша еилкааны,
Дыбналейт, дыфит зычехаршала игылаз,
Длылабгагы дцеит деиханы.

Дахымаара дцеит, иоушам ҕаахэыра,
Аха ирыцсыхэозеи, амца анрыцрас,
Игыежы-хынхэуа, икэхазшэа ацэхэыра,
Иеажэкуа, ажэфан иатцапшуа инхаз?!
2014

Зегь реицш, даргы зны акы иашытан,
Анцэа итэарта затэашыаз, инхашаз;
Амаалыкыцэа шырхапыруаз рхаштын,
Иадхалацэейт афстацэа ирыхэхашаз.
2014

Дычмазаууп. Ихьаакэа ааихымгазеит уаха.
Иказами хэшэык, ҕыара цсыхэак?

Даазкэылаз дзыцэом ахатца дынҭахан,
Игэы дагаргы калап шэзимыхэар.

Игхеит, адэы дықәуп дгагоушэа,
Ифа иагуп, ижэуама ғамфак.
Дынха-днымха – ибоит зегь акоушэа,
Имамашэа аңсрадагь уаха ға мфак.

Адэы дшықәу рхаштхьазар акэхап,
Чарак ахь иңхьом, иңхьар – дызцом.
Дшааиуаз агэысакаратцэҕа даақэхан,
Ихы ахьирхашагы шыта ибазом.

Арахь, аңсҭазаара иалиххьеит иалаз,
Иагыфеит, иагыжэит, қыф уа даауан.
Дзыхьзас мацшыо, дызхьымзас шигәалаз,
Абар, анцэамтахь инеит ироман.

Усгы аңсҭазаара ауғә хьанҭа дахоит,
Иңьасшыом ихы игэы ахьазтам.
Иаңхьаҕа ишьтоу баша дацәшәахуеит,
Дарбан уи заңхьаҕа ишьтам?
2014

Акы рхәан асы аурашәа,
Аха иҕазам асы.
Стәоуп иамуагь аурашәа,
Схала, сеикәыңсы.

Ақәа леирашәа ахаҕеахәа,
Усгы рхәан, избом ақәа.
Сгәы акымзаракгы иахәом,
Иҕам сзызгәыкуа.

Ицаз ирхэон иаарашэа,
Иҕам – инхацэеит.
Ҳагызынхом ауаа рашэа –
Ҳантцэеит!

Сыртахымшэа-сыртахшэа
Шьоук арахь исзаан,
Сааидхалеит ауаѡхжэа,
Даныңшыло ссаан.

Сгэы нлырхоу инылмырхоу
Шысзымдыруаз цхэыск,
Слыргэыбзыгуеит – охо-хоу! –
Сшеивысуа, анцэиныс!

Сгазацѣкѣангыы сгазазам,
Сегькѣышым, сѣыш,
Сахьымцаша ицатэзам,
Снеир – сладыркѣышт.

Сахьымтааша сызтаари,
Сызцари стэаны!
Сахьымаарагы сызцари,
Шэара араҕа шэыртэаны!
2014

Афродита леипш, ацѣкѣырцакѣа даарылтын,
Аҕэара даакѣгылт азыңсы лхыкѣкѣа.
Шаҕаѡ лзыңшуадаз рыбла кылцан,
Сшанхашэа сгылан саргыы ааигѣа.

Шаҕа аамта цазеи, иахьанзагы
Акы сышьтнахуеит, станатцоит скакѣкѣа.

Лара, Афродита леипш, иахъа акәушәа
Аҕәара дықәгылоуп азыңсы лхьыкәкәа.
2014

Ицаз аамтәк дзаламтцыцшәа,
Дтәнагалазшәа ҳаңык,
Дахьцалакгы илаңш дытшәом, –
Иңсы лхьыхәхәон каңдык.

Усшәа ибон ауп: уи дкаҳдымызт,
Дкаҳң акәым, дынцәахшан...
Лара лзыхәан иман имаз,
Длакәшәо дылҕаңшуан.

Аиакәым лзырхәар – дытҕкьон,
Иратәон итәккәым.
Длашәхахьан арахь... Дкаҳңы-цкьан,
Зеипш дунеи даным.

Ирулакгы дандырҕыха,
Аамтә ицәцахьан.
Аха игәаламшәоз – диныхан,
Дихаштрыхызт ахаан.

Дрызгәаамызт шыта дзызгәааз,
Иңшаахьан итңы,
Аха усқан, зны, ианиааз,
Измадаз иеипш насың!
2014

СХЫНХӘЫР СҢАХУП

Схынхәыр сҗахуп сызлааз мҗақы санылан,
Сеааикәыршәан, сҗатхәыжә аашьтых, сара җенак;

Саршанхо зынза исхаштхьоу, ифны испыло,
Исывацало, исышьтанеиуа сахьцалак.

Избарын урт, санаауаз зны исызгэамтаз,
Сылацш зыкәшәаз, аха итшәаз наӀ лассы.
Исцәыхәашьыз сахьақәак соурын ҟацхьа хамтас,
Снеиларын ахәалыхәа исықәнауа асы.

Смаацсахьей, сыцсы сызнагар хашта акынза,
Уи стагьежьрын, сыџуа, сыцо, ҟыц.
Снагыларын шанхашәа хтәатцла дуқәа рымтан,
Сашьталарын ара цшашьа змамыз цәызк.

Саакәхарын сара анкьейцш хәфны абартца,
Ацсуа кәаскьа сныџнашылан саатәарын.
Нас, ашәыр ду шықалаз збарцаз,
Шьтахька слалбаан абахчахь сцарын.

Иеибарыџны, сгәартан, раамта мцацшәа,
Арахь рҟаархарын хгәылацәа рхәыцқәак.
Иқәасқәасуа ирышьтоу ааигәоуп данџатцшәа.
Ишьта ихыхуп, ихьзо-ихьымзо, ласбақәак.

Аа, схынхәыхт иаразнак схәыцра атәылахь!
Сызныз амџа сара аранза сазаагоу
Сеибга-еизџыда? Сзымцо, скәаџза сгылоуп,
Амџа шиашоу тышак ахь игоуп!

Уи санын сара зны сгәаӀ-гәакуа,
Уи атыша савнагеит насыцк.
Сеикәаргьежьуа саазгаз аамта абаказ,
Уи цахьан, сахько идәықәын стыц.

Сахьаахынхәуа шәтқәам сымџа ианыцсалоу,
Уажәы-уажә акака срыхьашоит.

Избоит арантә: уаҕа ашәеикәа салоуп,
Аазаб сыман исырхәлоит, исыршоит.

Азәы итәы ҕазәы издыруам усгы,
Сара схәаа сара исхәаан ус инхеит.
Исыздыруамызт, иашан, сыңсы зкызгы,
Аха Җазшаз, сиҕахызаап, сеиқәирхеит.

Иҕоуп сгәы иҕызгаз, уа иҕахазгы,
Салызгаз, исытгәаз, зны сызшыуаз.
Урт зегь сара сызрылтдыма нас-насгы?
Сызлыртцрашәа збахуа сжәзар – сжәаз.

Зегь акоуп, снейхоит, схынхәыр сҕахыхуп
Ицаз ахь, хнырхәышья змам ахь, даҕазнык.
Исзеилмырго Иаци Иахъеи еилашыхуп,
Иҕоу-иану исызрытом зынгы хык.

Сыргәылсны сцоит җ-аамтәк шеилаҗашьо,
Амҗа сықәуп, шәсыхәаңш, сыбҕәауа.
Сахънейша снейр, издыруеит икалаша,
Сара схәта сҕаларымашь сахъауа?
2014

Даатцымшәеит ауаа рылаңш.
Иеибарыҗа ахырңар лышъталт.
Иара убас дылхыбаауеит, убас...
Икәа дҕаршәны димтәахуазар,
Дабейгари уаҕа?!
2014

СЫЗҒАХЫМ РЗЫ

Ирацәаҗым, аха иҕами усгы
СызҒахым. СзырҒахым уазтцаа.

Шьоук анкы исхан сара цсысгы,
Акёара хаицыкёиан хмадазза.

Хкыаф тан, иеибаххёон алафгы,
Ирацёан даргы саргы иахзеилаз.
Хаанагон аамта ацёгара хнавган
Ицёгарахаргы, хёеибаркны хнеилон.

Аха нас... Сеидру икалах насгы,
Хаивнагеит – хамфакёа еицырцит.
Ирусзамшёа сзынкыазгы сзынцызгы,
Исцёымзран иказ шьоук ызит.

Инылаха ицеит, иагоу бна тоурак,
Мшынк ихылан, иахымаара ихызлоу,
Избеит икыахазшёа рытбаара, роура,
Санызмыцёог акраамта срызхёицлоит...

Егырт сааигёа избоит иагырман,
Иагырлан, арахь, еинкыа-еиныруа.
Сыртахгёишьям. Сшырзыкоу схёарыма?
Уи цкыа схататкыа исыздыруам.

Икоуп – сыкоуп. Акымзарак хзеилам.
Ирасхёаран икоузеи урт, сызтахымхаз?
Аха усгы... Шёеибаркны шёнеила, –
Уи сычхартё сыкоуп, – шёаасымхо.

Сызтахым, цёгымзар бзиа шёхы итамыз,
Ишёымаз шыацхёаккы сзыргылан,
Сара уи сахыччоит, сатамыз,
Атак кастарц уажёи-уажёгы сгылом.

Икалах сеидроу, шёыхкёа аахёашызаргь,
Шёыгёкёа бзиаз. Шёсыдхоз шёишсыдхац,

Арахъ иааџуа сызтаху ирыбжьызар,
Сызтахым шэсыгхарггы ак сыгхап.

Сааибанарклоит ианышэзымтџаахуа шэгэамра,
Шэшысыџкоу шэаныџкоу, шэаныџкамггы исныруеит.
Стџоуп шэысхарштуа, сеџташџа амра,
Уи ташџарггы, ишгылаша здыруеит.

Издыруеит, сызну ахаан сышџэзаныхуам,
Иага џашџџарггы, сымџа сахџыашам.
Сааизаргъ сара сызџагылаз џа ныхан,
џа ныхџан исымаз, џа иашан.

Сызтахым реиџш, иагаџ ачџап џдунеиажџ,
Иџаз, сшыџамхаша сдырдырлап.
Сышџтахџџа схџаџшуа, саџџхџаџа снеилап,
Амшынџа сырхыз, азиасџа срырлап,

Идырны сызтахымггы сааигџара ишгылоу,
Сымџа шыркша, ишаасыртша мчыла.
Идсырбап урт исыламггы сылан, –
Иџылазан наџ абна тоураџа ирылам.
2014

Ианхџыџџаха дызлаџымсгџышьеит,
Дызлаџымсит иаџџшьаџџа.
Изырџуан – дмаалыџыыз џыыршьеит,
Иажџахџ иаџџаз анраџа.
2014

Исгџалашџахт: схыџџџа, слываџало
Саауан сара аџныџа џџџыск.
Исыхџыыз сзымдырит: сыџсы налхџынџалан,
Схы иџамшџаџыыз сгџаџы иаамаџџыст.

Иснымаалоз газда бызшәак сәәхуан,
Иеилыргамыз әжәкәак леилажъ.
Даатгылон, дысхыччозу, дыччахуан,
Дшылдыруагы ләәхуан саб Тарашъ.

Бааи, сәәхит, хшааиуаз, хамфыхытцп,
Абна хатәәхп – уафы хайбарым.
Исгәдыгәеалт лычча арахъ ихытцын,
Егәурымгы ләәит уи, егәурым.

– Узлажъузеи, – нацылтахит, – макъана
Уара ухәычуп, указишь хәытцас...
Сналыргылт днасыхашәа аган ахъ,
Слыпхъазаргъ акәхап уи газас.

Ишылхынхалац уи сыңсы лхынхалан,
Сызныз амфә мфә хьантан саныст.
Сшәыра ыргьало, схыцәза, слывацало
Саауан сара афныка уи ацхәыс.
2014

Хартцафы дыпшзацәан. Дхаан. Дкәымшәышәын.
Амца скуан уи лнапы санахыс.
Хлыргәааргъ, дхаргәааргъ, иаразнак хайнышәон.
Сара уи лакәзан исымазгы хыс.

Ашколахъ снейуан слызхәыцуа, схысхысуа,
Ашколахътә саауан истәхымкәа рацәак.
Зны-зынла, сақәымшәо исхәо ма изуа,
Илыстарц икны сгылахын тәак.

Уи атәә кәцшь снапы иакушәа иахьанзагъ,
Штакты сықәгылоуп, сылахеит гәашәк.
Сырцаф лоуп, уара, исыцатцаз амца,
Дабакоу, дабажәгеи? Шәуаами, дысзаажәг!

Схы сыкәәҕе саауеит сара аһныҕа,
Сеилаҕсаауеит мзанра, схы аалшышыын.
Ара сыҕоушәа, сыҕамшәа, сыҕан,
Сыззыҕшызгыы иааиуаз шыыжын.

Сзыцәомыт атх сгәәҕеиуа сахылаз.
Еилкаамыт иҕаз-ианыз, сзыниаз.
Сцазшәагы збахуан зы-мшын дук слалаз,
Сыхчы схы ылагәан стәыуо сахыиаз.
2014

Уаазқәылаз, изша зкәакәылах,
Уашәоуп – угәыбзыгза – уажәоуп.
Усылахә, итцегь усылахә,
Сара – иубац – сыхжәоуп.

Иахьа уашәагы, уажәагы, –
Ихьшәоуп! – иансаҳаша ихәазам.
Уара ушәыгак шыта сашәуам,
Сымпынгы узықәлом, газа.

Иахьа, сымҕақәа анаату,
Исхарштүа иҕаз, ицаз,
Сывараҕе уааины уанаатәо,
Избоит иҕацоушәа зегь цас.

Иснаалом иухәогы, иууагы,
ҕакалагы сҕалашам бзанцы
Уара, уара узыҳәан, сыуа,
Иацызны сазтаз азы.

Издыруеит, аамта ааиҕасыр,
Уи уара ушытнахыр, атцәхәыз,

Узлаказ аашытупаап – ассир! –
Азы сеитоумташеи җыц!
2014

Сыкәша-мыкәша игылоу сырзыпшуеит,
Сырҗыпсаауа, җазны исымбарашәа.
Иахьа затҗык акәушәа исхашуеит
Ари амрагь. Уаашәап, уаашәа.

Снарпылоит иахьада исымбацшәа
Иац сызцыз, сеигәырҗоит иахьааз.
Срыхәапшуеит иҗазшәа ибжъазшәа,
Сырахштызшәа урт, аха нас

Хахьнеиуа мѡакы ҳаицаными,
Даҗа шьюукгы ахьааиуа, абар.
Ицъасшьо, – ара исхәо мцымеи, –
Җаибарпсрашәа ҳақан ҳаибабар.

Җанеибаба, аа, ҳаиҗагәыбзыҗуеит,
Җаицәызрашәа ҳнапқәа еибаҳаркуеит.
Афы сашьушәа, дара рахь исыхоит,
Җакалаза сыҗоуп – срызгәыкуеит.

Җара аамтала адгьыл хшықәу снырма
Исцәеилафашьоу исыуоу, исаҗоу?
Сапхьаҗа иҗаз азқәа зегьы срырма,
Сара абастҗәкьа сацъал ааигәахоу?!
2014

Җымтзакәа стәоуп, исхәаша схәазшәа,
Исымамшәа уаҳа сапхьаҗа ус.
Ирбазар исықәхауа, ихынааз сдыршәазшәа?
Сыгәнаҳа шрықәшәо урт, анцәаиныс.

Иҗазгы иаиуагы сықәхәан срымгашеи,
Уатәызны, имцашеи счалтны, исхыс.
Уанза сахънеиша гәанылагъ сназашам,
Аха уанза исымоуп җаак хыс.

Стәоуп схәыцрақәа рзымшын сыҗеналажъ,
Сықәызго саамта царгъ саарашәа.
Хәызба җарушәа иҗеит сгәы ак налашышь,
Исзымдыруа ианакәым сызҗашәа.

Иарбан мчу уахантәарак исхафә,
Сыҗсан исықәхауа, храк иаҗыбга?
Сыхәхәар – иҗам сыхәхәабжъ ахънафәуа,
Смышәхәар – уеилагап ара, уеилага!

Адгъыл сшәап амкуа, сзымцә иааныжъны,
Хаала-мчыла акыргъы сааскьеит.
Сгәыцрақәа мшынк ихыҗеит инышъны,
Еижәылоит ара аҗәқәырҗеи аҗәқәырҗеи.

Абзиа – сызрылҗыр, иамуит иахъамуа,
Сгәыграк гәырк саҗаршәны сакыхт.
Иагъызбеит: җа уаауп ианылаз иахъа амфә,
Урт ирфырц иаҗуп җа җоурыхк.

2014

Иҗәырсымгақәаша саарыхар – хайлытчып,
Хайпырчып исымхәақәаша зегъ схәар.
Ихәхъуазеи усқан? Хашнеиуа хайцәызып.
Иуахарым зны сфәгылан сыхәхәар.

Угәаашт, издыруеит, иубаша убашам,
Ублақәа хтымшәа убас улашәхап,

Иуџаххашам уенадукуларггы аиаша,
Ари сара иаразнак саршәап.

Иџамлои сарггы сышьџахьџа схьатцыр,
Егьџамлазшәа саагылахыр җымџ.
Иџалап сара усџан сеггызыр,
Ирбахьаз сакәзамкәа снейр ауаа рҗы.

Сгәы иџаз наџ сгәатца инџасшьыр,
Снадгылар исзеиҗгушәа мџык,
Уаџрак сатәымыз, мариала инсыжьыр,
Сара арахь схынхәышам бзанџык.

Сгәатца иџыџран иџазам усџан
Псы зхоу, сышьџыхны сназго ашәак.
Саашәап исымазамшәа шыџа усқәак...
Хгашьа змам ауп уи – сейкәнажәап.
2014

Акы сшаҗыз, лхәон, сахьгәаҗуа.
Сшьапқәа сыџаџсан саатәар,
Иџалап инықәхаргь сқәақәа
Сгәырџақәа зегь, нас сыргаргь.

Диашан сан рыцџа, ахцәышла,
Акы лкәакәон, илрашәон.
Лхьаақәагь хазы илыжәлан,
Зны-зынла ҳаалыршәон.

Дџагылон днышьџасқәарггы,
Хыхь-гәыхь лымамшәа харба.
Адәы днықәлон лара дкәаруа,
Аа уажәггы дахьнеиуа, абар.

Сылаңш дааташәалоит усшә,
Дагъажәымкәа, дҕаханы.
Сара сгылоуп цәгъак зузшә,
Абрака, сымәа аханы.

Сәагылалоит иҕамхаша,
Егҕамлазшәа, шьюук рцас.
Акы сашьтоуп, сузыртәашам,
Сан дансымаз еиңш, хәыңцас.
2014

Аңсҕазаара сыцрасуа, исыңәхасуа,
Саман арахь ианаауаз,
Иснарбази уи иснамырбази
Еиҕахәашьа сызрыҕомызт нас.

Сеазыскыргь, еиҕахәашьа абамаз,
Еилгамызт, убас ихәашьын.
Иҕаз-ианыз зегьы збама,
Сыхлахатцгы зны иаагьежьын,

Раңәакгы сыгымхеит скаҳарц,
Сахьылаз уа саагазәазт.
Сзымцо, исылымшо уаҳа,
Сәаасхеит арахь сара нас.

Сызлааиз седру аранза,
Сеидру арантә сызлацо,
Исдырклоит аңырқьхәа амца
Сызламзо, зны сызлазо.

Аха саауеит сара усгы
Аиәхаа дуқәа срыбжьыс,
Исзеиңшшәа усаңымсгы усаңысгы,
Сраәс сызтахым, сызтахыз.

Сааихъеит амшын ду ахықәахь,
Схъаакәа, сгәалакәа ззоит.
Нас, абри адгъыл саныкәуа,
Сызлаҳаз слалазгъы сцоит.
2014

МАКТИНА

Сгәы сзырхъуаз жәабжык аарыцхан,
Амџа ҳақәуп ацсрахы.
Дыңсгәышьеит Мактина рыцха!
Дацсан лыкапан ахы.

Амџа ҳақәуп, сгәы стахәыцуеит,
Мцаха уи дацроуп ацхәыс.
Кәыдк уфарц, уара умџахыцуеит,
Сара – дыстдәыуарц исцәыцсыз.
2014

– Шәара шәеиџызцәоуп, шәхазынақәоуп, –
имшын ацшәма.
Дҳаигәыргъон: – Ишьтыхны ишәкыз шәбирақ!..
.....

Хара ҳтәан ҳзеиџампшуа нақ-аақ.
2014

Иахъа уара уцсны укџоуп,
Уатцәызны сара сықфартцашт.
Адунеиажә шџац иџоуп.
Иааитцагыло усшәа еиқарбашт.

Пхъақа ушниуаз уеиханоуп,
Исапугарц угәақцәакуан.

Уажә аҫакәажәцәә уханоп
Иахьаатәаз иаин араҕа.

Исапугеит иуулакгы!
Ус нароухәап уа, уахьнеиуа.
Иџуа ушьта ихымыз лакгы,
Иухьымзеит, иазымгеит уеимаа, –

Икәалаазшәа абазу, рыцха, –
Баша иушьта-шьташәарыцеит.
Уеацәыхьча наҕ, иуцхап,
Аха урыццеит, шыта урыццеит

Узыццашаз – инаҳалзааз.
Укџоуп макьана уахьыкџартаз.
Уара утәала – уҳалалза,
Иахьухәацшуагь – уџамгьарза.

Адунеиажә шџац иџоуп.
Иааитцагыло усшәа еитәрбашт.
Иахьа уара уцсны укџоуп,
Уатцәызны сара сыкџарташт.
2014

ЗИАСК САҒАЗСОИТ

Саагылазаргь
 зиаск сағазсошәа збахуеит, –
Исгәйдлошәа
 цәқәырцак, ҕеа цәқәырцак.
Сеиханы сабацо? Схы абахоу?
Иҕам аҕак.

Ицьюушьаша,
 азиас сағазсалоит цхызлагь,

Саакәтәалоит, сцәырхар, цхагәаны...
Апсҕазаара азиас сышхызлара схызлоу,
Сацәахуоу уи сара арантәи сганы?

Зиаск саҕазсоит.
2014

Ббаха смоукәа исыцәцагәышьеит аамта,
Сдәы иатцәа сықәыхәхәа сшаауаз.
Сҕаңхәа баагылт амра аҕашәамтаз,
Агәра сзымго ус ҕалар шауаз.

Аха иҕалеит сыззыңшыз, сагъыззыңшымыз,
Иааимҕһан, жәфһануп бысзаазгаз.
Ари амш сара сымшқәа иреиҕу мшымыз,
Иҕалалакһы ҕалар ауан шыта, нас.

Бара быҕан, бааира мшаңшаран,
Иаргьежъызшәагъ збеит уи сыхлахатц.
Аңсабара ашәа ахәон, ихәмаруан,
Ханнылатәаз сдәы иатцәаҕ ашыац.

Зегъ ссирха избеит ари хдунеиаҕ,
Имоуцшәа асгъы уаҕ насыҕ.
Хәеибаргылан ашыац халсны хнеиуан,
Схәхы имааиуа: «знымзар зны ҳаңсып...»

Аха амш цахһан, ицахһан ҳаамтагъ,
Иахҕахәмаруан арахъ иааскһан ашәаңшь.
Сҕаңхәа бгылан амра аҕашәамтаз.
Шыта ихәатәын, иалацәажәатәын ҕа жәабжык.

Истаххеит иааиуа атцх ҳара иахтәызарц,
Ианамухах, ҳа ҳазныжъзар цхык.

Амш хтәымзар, уи ҳагәкәа азмыртәызар,
Цхы затәык саҳәон, даҭа цхык.

Егъагмызт уи, иааины иааххагылон,
Ҳагәыцдакны ашарахь ҳагарын.
Сахьаагылаз цшьяала, бнапкәа нкылан,
Наунагза жәған ахь ицарын

Зыкәа хтаршәыз анасып, иахмазоз,
Азыблареипш хшааиуаз ҳазлашәаз.
Ицаз цагәышьеит, уи шытахька ихьатцуам,
Аха исыздыруам ҳагьзаршәаз,

Иааиаанза иаша атцх излалаз,
Уи ҳатәахрым сгәахәуеит агаза.
Амш иахнамтаз, сүхәоит, атцх иахзалаз,
Иумырцәгьан, схәоит, ҳазшаз ҳлахьынца.
2014

Иуурызеи, имџа имџоуп.
Илаишьтәуеит ибирак:
Ацсра даҭуп. Хьаас имоу
Ихагылоу роуп агәак.
2014

Хан хытәцарақәак, амаалықыцәа ирыздыргылаз,
Аңьнышцәа зегь неин ианыџнатәа,
Исылзаауа збахит сара исылаз,
Сынхарашәа катцагь сымамкәа сынтәа.

Снапкәа сываҳаит: сахьынапшуаз цънышцәан
Ахан хытәкәара иқәтәан ахра зуаз.
Сызлариааиран икәз сымчкәа сымтцәан
Сыштәаз даулк агәарахәа иаст.

Амаалықыцәа ажәџан ахь иарырхаит
Абжыи игаз, ахангыи аагазҕазт,
Усшәа збоу, ауаа ируа, ирхәо
Иақәымшәо, игылан ишыпшуаз,

Илбаақьаны арахь шьоук рҕаархан,
Ицаларц иалагеит урт аџ.
Шьоукгыи аагылеит ирзықалаз иархәан,
Иқәызгоз абжыи ара ианкаџ...

Ацънышцәа рдунеи ахьаахәыз ргәалан,
Иахыцуан уи, рдунеи цәыршәага, ақсы.
Амаалақыцәа цыруа ажәџан иалан,
Ахан хьыцәқарагыи гылан дара рзы.
2014

АҜҜҜҜҜ

Аақынра аан, цхынран сыззыпшыз,
Ацхын сазхьыхуан тагалан.
Тагаланх сын сыззыпшыз,
Цхызк еипш азынра салан.

Азын, сназап хәа аацнынза,
Асы еимгәхәо сыццакуан.
Сахьнеиша снеин, санзымца,
Ацәашьқәа каххаа иакуан.

Руак сара исхагылан,
Ҝак таауан уханы.
Ицшәашаз ытцшәахьан сылапш,
Сцомызт арантә сеиханы.

Аақынгыи ацхынгыи мџасхьан,
Тагалара шааиз ицеит.

Сыҭеҭаацшуан аеҭеа аҭацхаҭ.
Адунеи ааҭгылт, аҭсы азеит.

Сырзыпшымызт ицози иаауази,
Исымамкәа стәамызт хәатәы.
Нас ҕәҕәала аҭша асит.
Сықәнагеит. Хазуп уи атәы.
2014

СИКӘА

Сахьықәцатәымыз сықәцан,
Сахьынхашаз схымтәеи,
Схәышҭаара леихәлацәт.

Исылаз зегь сылзаан,
Исымаз зегь сымтәан
Бызсынхеит, ихәеит, баразәк.
2014

Шәышлышыклацшуаз Ҳарихан,
Изша, ацәа шәалахеит.
Лара бжынтә хатца дцахьан,
Абжынтәҕы дманшәалахеит.
2014

Адунеи ду акгы сзалам,
Сышәзапсамзар уаха шәарт.
Схы, акәакь иныкәацалан,
Ома азаазгап, сааикәашәар.
2014

Уи уажә дызбама, сашъа,
Уи сгәы җифаахьеит, дихеит.
Иаб иҗсы җазар – дишыуан,
Иан лыҗсы җазар – иҗихуан.
2014

Уҗсахѡуп. Сыҗсах нас,
Аматура ду урҗап.
Сыҗсах –
Уаладыртѡап унаган амал,
Ма, ианамузах,
Узхара аҗараҗырп урҗап.
2014

Уаакәсқәасгъы, уаахыҗхыҗгъы,
Уѡгъы – башоуп, урыхъзом.
Иумаркып узқәаҗыҗгъы...
Мцым, арахъ иузахѡом.
2014

Сгәы җызгашаз иҗнамгеит,
Исырҗыцуаз җыц имиит:
Азы иастаз азы иамгеит,
Аҗша иастаз хыннархәит!
2014

Сзалымҗуа аҗәа салан,
Сҗыхан – сҗыхамызт газә.
Иҗаз дзымцеит – дысхъынхалан,
Иҗаз дыҗамызт зынза.
2014

Иахьцатәым, схы сазтцаауеит, узцозеи,
Уаахықәхалап зиаск узмыруа...
Сеимдо адәы сықәуижьтеи итцозеи,
Иҕам, сырнымиеит зхы здыруа!
2014

Зыцқәа ытцаургылаз уцқәа аныцырхуа
Адунеи аахәызшәа убоит.
2014

АУАҔЫ ДЫҔСИТ

Ауаҕы дыҕсит. Дыҕсгәышьеит.
Уешыы утахызаргь – дузыргылом.
Ицази иҕази еипушьуеит,
Аха иуртазом урт цыла.

Ицаз цеит, иҕаз ыҕан.
Цәҕьеи бзиеи дрыбжбагылан.
Даауан дынкахәыцуа афныҕа,
Атцх ихигон, амш дапылон.

Зны акымзарак дазыҕшымызт,
Зегьы дырзыҕшыхын зны.
Ус, агәыҕра дуқәа шимаз,
Днаган днықәырцеит, дыҕсны.

Иргәалашәеит иашәа, иажәа,
Наҕ дызгоз, арахь даазгаз.
Зегь уажәоуп ианалацәажәо
Иҕсы тазу иҕсы антаз,

Итазамзу... Уи ханижьуеит,
Далгеит, рыцқа, ишизыпшуаз.

Ауағы дыңсит. Дыңсғәышьеит.
Дитәын, дигеит зегь Ҳазшаз.
2014

АШЫҚӘС ҒЫЦ ААИУЕИТ

Сышә илагылоуп ашықәс ғыц ааины,
Сышьтахьҕа схьарпшуа, пхьаҕа сырпшуа.
Сааит сара абранза, схы саиааины, –
Смаазаргь жәбеит! – сҕамтакәа аңша.

Исышьклахауаз жәпакы срыцәцагәышьеит,
Сшьапы сықәҕьо ишааиуаз цәықәырпақәак.
Уахь, сышьтахьҕа, наунагза инсыжьуеит
Исоуран сыҕам уатцәызынггы зтәк.

Уахь инсыжьуеит ныжьшыаггы змамыз,
Сшырхьынхалаз урт уахь исцәынхеит.
Исцәынхеит, срыхьцәыуоит, срыхәоит, сағамыз,
Аха, ишқазури, схеит, уара, схеит!

Исҕахын, аха исзаамгеит аранза,
Саауан арахь акырггы ирхәазо,
Аха ирхысааит, схәоит, уара, амца,
Исзаңсоуггы исзаңсамггы нкаңсо.

Иҕоуп атцәымҕ еипш иалахаз сгәатца,
Иалысхыз ыҕоуп – сыңсы ааивнагеит.
Сеихахуеит еиҕа, сықәха сабацо?
Инахәуеит, иаахәуеит сызлоу адунеи.

Иҕалар хәа сшәоит уатә исцәызуа,
Зык иаанагарггы, пшак исцәаго.
Сгәы цәҕахеит, схы акәым ссызхәыцуа,
Акы ара ихьааго, даҕеак гәынго.

Сапылоит иааиуа ашықәс сеырҕыцшәа,
Схьаакәа схарштүа, ианамуа – итдәахуа.
Еитәацәырцуеит, сылапш инытцшәан,
Хтысқәак, уажәы-уажә арахь исҕаххуа.

Ицаз ашықәс иатәымыз, иагьамаз,
Раха змада ҕыба-зыбеи ҕызшәеи!
Сыбжы нарықәсыргеит ант: «Шәеилагама?!»
Зыҕаршалан иааиуа арт саадыршәеит.

Шәааи, уара, иааиуа ашықәс ҳаргәаарым
Ишааиз, ҳшалагәырҕо ҳшәырба!..
Итыслааит ари адгьыл ду, ҳгара.
Уаха иира сазыпшуп сҕа иҕа.
2015

Жәынҕы ҕанҕы акакәын сзызхәыцуаз,
Уи акәын саарҕы сцарҕы исхыз.
Арзшәа сымамызт сара исцәызуаз,
Сыдагь цсыхәа змамыз, сызтахыз.

Абзиараҕ ҳаицрымшәеит, ацәгьараҕ ҳайдгьлан,
Лада ҳага, ҕада ҳага, ҳаицын.
Ғагәқәа аартын иҕьаҕьаза зегьрыла,
Егьырт мцхәын, инарыхатәын, имцын.

Срылахәдахахьан зны стәы-сымаа,
Сықәынҕы схы збахьан сыпсны.
Аха иҕан сыпсы тазтқаз: исыман,
Исымоуп, наунагза иҕоуп Апсны!

Сыччон уаныччоз, стәыуон уантдәыуоз,
Стәыла, угәырҕозар – исымаз гәырҕан.
Сықәын абри адгьыл хазына сапсыуан,
Сымҕагь сызнытцраны сыҕамыз мҕан.

Сара саамта цеит, ицагәышьеит,
Исзыңшу сзыңшуп, ишсаџоу сазнеип.
Сгәы зыртынчуа: сышьџахька инсыжьюеит
Зыгәра угаша, узықәгәыгша дунеик.
2015

Ргәы иаанагом акы салабзоушәагь
Сџымтақәа ирмыңхьац, измаҳац.
Саакалар зны аамтак соушәа,
Хәыц гәартак нылартәан ашьац,

Сырзаңхьарын, уи лакәымкәа, илакәны,
Шәкәыкгы ианыз ирзанымхыз жәабжык.
Ирбарггы ауан ари сара сакәны,
Ирґықәларын сшаңхьоз дара ччаңшык.

Ма, сышнеиуаз, урт акы иаргәаарын,
Икалаз рзымдыруа иџаарын.
Исыдыртцарын сарггы џара аара,
Изымцарын арантәи, иагьцарын.

Иҳахтыгәлаз сышәкәы даҳәахырггы,
Сеигәырґан, изныжь, арахь саауан.
Исҳәарггы исымхәарггы – истәыхырггы –
Хәарада, издыруеит, сгәы џшаауан.

Аа, уара, дахьыкоу аңхьаџ сҳәахрын,
Исхаштызшәа сахьынтәаауа, сахьцо;
Исырґазшәа ианылахьаз сгәы ахәра,
Снатәарын ґа џымтақәакгы аңцо.
2015

Егьсықәымшәа сааиуеит, акгы сықәшәа.
Уи шәарггы ажәабжыны ишәаҳахьан:

Кәланырхәа сыңсхьан зны иаасықәшәан,
Блабырхәа саиааианза, җазны, сыңсхьан.

Ашьха сшыҗаз ахра саҗахазшәа,
Уаҗа сзымцо наарак саҗаиан.
Срылахәит зныхгы, сымш җахцәазшәа,
Ишымтак сшацхьоз Уилиам Сароиан.

Анаҗалбеит, сыңсы, ахац иакушәа,
Изакеи уажәы-уажә изыҗкьо?
Исызтоу уаф изтамлац гәума,
Сыздәықәузеи саамтәазо, сшаҗкьо?

Итытәызма аштә артқәа рышьтахь, –
Ашә схаркны итәатәызма, саашәашә?
Исцәыззеи, сыоуа шәкы срышьтан,
Срышьтоуп сара ахыда сеыхәжәа.

Саб сиңан дәҗа ңытрак скамхар,
Сгәы иасуа ыҗамшәа исыззар.
Уоуп сахьиз, сахьыңсуагы уа акәхап,
Ампыл згон Аҗаранза сназар.
2015

ЕИБАШЬҖЫК ИЗКНЫ

Исышьталан иааиуаз зегь аңсыуаан,
Сырцәыхьантан, иахошәа ауахәа.
Сысакаса иатдахын абжыуаа, –
Абжыуаа рахь снаргон еитцағәҗәа.

Пҗа еикәатцәақәак ажәфан ду рхыбуан,
Қәаршафык анахь аңсҗа иааталт.
Ихы ышьтыхшәа даацәажәеит ус абзыңуа:
– Даажыр акәын иара уаҗа, Дал...

Сара Дал сыхьчон, уантәи уажә сымѡасуан,
Сгәы хьаауан, истѡәуон аказы.
Сара снаргон, сара санын сакасақ,
Егьсмыхьызшәагь сгәы иабон аңсы.
2015

Дыкагәышьоуп ус, изызуеи,
Сыгәгы иауам исымхәар:
Иеигьу дибар – игәы бжьысуеит,
Цсаивгароуп – иеицәоу дибар.
2015

ХӘЫЦРАҚӘАК КӘЫДРЫ АХЫҚӘАН

Уи ҳагоу ҳазымгоу, Кәыдры азиас?
Зны, ҳмадаз-мадазза ҳантаңсаз,
Хгәы иташәомызт ҳара ҳаамта ниас,
Иаххыҗәан нақ ицап ҳәа зны абас.

Хзаанаркәрылон, ҳалтәраауан уи аамта,
Ихатдасуан, ҳаннақьарц хаштьхны аңаѡ.
Аха ағәра ағәхарххон ҳәенамта
Ҳаамта-ҳәыѡ, шыоук ытазцалаз аѡ.

Ххәыцра агәхьаа ҳкызма, ҳалахәмаруан,
Ома ахтаагон, иахмыргылеит, иахмыртәеит.
Хцо-ҳаауа Кәыдры азиас ҳаруан,
Иаахархәырц ҳәғын ҳара адунеи.

Ус ҳамазма, аамтагь ҳалахәмаруан,
Ххәыцра ҳалпаан ҳдыршәуан цәқәырпақәак.
Схәыцхазшәа снейн сахьгылоу ѡаңхьа, абар, уа
Иқастазшәа иқасымтазшәа акы атақ.

Сҫакыхны, сҫакымшә,
Санамышьтуаз ҫаргы аихац,
Акы иагон сҫәы сымжәан,
Игьежҫәышон сыхлахац,

Аха сзадгыломызт уаҫагь
Сара исыдыргалоз амц.
Издыруан, баша сҫәаҫуан,
Сагәйдлон хыла аҫзамц.

Хақәйтрак зны исоурушь,
Снықәлару насшә дәык
Шысхәалоз, наҫ саноурыжь,
Иҫамлазшә збеит митәык.

Сахьцо сзымдыруа, сахьаашагь,
Ҫытрак ус саахәалахеит.
Сҫынасхан нас, сышиашаз,
Ауаа рахь сеихеит.

Сеихагәышьеит зегь аахьааган,
Алақта сҫаҫшырц сыфны.
Иказыҫсозгы сара схьаақәа:
Сынхеит сышуафыз суафны.
2015

Дсанзар иланасмыжьуаз
Ланасыжьуеит сыҫхәыс.
Дсыҫхәысзар иланасмыжьуаз
Ланасыжьуеит сан.
Дсыҫхазар?
Зегь ланасыжьуан.
Иланасыжьуамыз акгы.
2015

ИАХЬХӘЫЗ ИТӘЫ

Исымазтгы заа идырны,
Сыказтгы уи агәра ганы,
Сақәтәарымызт сәы кәадырны,
Сыңсрын исыхьыз гәынганы.

Сымәәхъьозма сара ас ма,
Исырхиозма аҫаагаҫәә,
Уәә иимбац чара зуазма,
Насың соуны, сгәырҫаҫәә?!

Ишысхабгашаз здырма,
Сазыңшызма мышмышәлә!
Сахьмыршаз зиас сырма,
Сцама, саама амала!

Избахьандаз бҫааҫәә ма,
Исаҳахьандаз рҫызшәәк;
Цас итбуазшәә, сыхбырҫәәма,
Исгәыдыбҫама ашәәқь!

Ҳаилгапи кыҫда-ҫыҫда,
Бнықәхәаша бахьааз бца!
Уахь ҫахьнеиуагь бызҫахыда,
Дбықәшәәанза сеиңш газак!
2015

ИАХЬАКГЫ

Иңсы ахәыц иахьынхалоуп сгәылак.
Игәы ааңжәар уи, Анцәә иумхәән,
Ариггы дцагәышьеит – хнеихагылап,
Аха бара заа бмыхәхәән.

Ибдыруазеи далцыргы, деикэхаргы,
Хазшаз дитәуп – деқәирхар Хазшаз.
Аха иахья... Имам иахья харгы.
Тынч абартца длалбааит сшизыпшуаз.

Иахьатәи ари амш иара имаз,
Далагылаз ахъзеиңш ихьыршаны.
Амш заңсоу хзымдыруа ҳима,
Хахызо хгылоуп уи, аашаны.

«Иахьякгы...» – ихәоит инытдакны, гәаныла,
Дагыкәмкәа ас раңәак иауас.
Иңсы ахәыц иахьынхалоуп сгәыла.
Хазшаз дитәуп – деикәирхар Хазшаз.
2015

Абас ала дааиуеит иахьанзагы Жьац:
Уафы димырәхәац, уафгы димырңац.
Шәынтә иңәа ихырхәахьейт Мац,
Уи иаргьежхьейт шәынтә ихлахатц.

Дырәаңало дааиуеит, еснагь еибарххоит.
Шьоуку дтадырхоит, шьоуку деикәдырхоит.
Иаыза Кәыкәылгы дышьтоуп дыңәкәыкәы,
Иңәхасуа мацара ддыргәахьейт такәы.

Аха усгы еснагь дырәаңоит,
Дкахауеит, дгылоит, дшыкәңац дыкәңоит.
Иимбац арбан ргәылагь, Кәстеи,
Тәкреи тыжьрей, тыжьрей такрей.

Ус атахызар – дшәом, дыңхашьом.
Дузытиуам, дузаахәом, дузжьом.
Атызшәа иаргоу имбейт акашәа,
Пхьака днеиуеит дхьамцуа, дымшәа.

Ак итапжәоит, ана акы ихапжәоит,
Згыгцәа ргылан зәаазхо иршәоит.
Амхәатә изырхәоит, ицәа дырқацеит,
Иара дықәха, дылтахәаша дцеит.

Дшықац дыкоуп иахьанзагь Жьац:
Уафь димырехәац, уафгы димырцац.
Дшықац дыкоуп, дшықац, намза,
Дыкашәа дыкоуп – дыкам зынза!
2015

Уцаркәаҕәааит хәа скәыба иашьтарцаз хатцак
Даасгәалашәоит, сшыңсугы, дача хатцак.
Ғыркәак. Уи дыржуан ааигәазны, сихагылан.
Бзиак иакәын, аха дыңсгәышьеит, дабацоз
Дымпсыкәангы – иҕхәара ааит, дажәгәышьеит.
Шьаршьафк днылархәан, дара ртәала, ишахәтаз еиңш,
Адгьыл днамардеит Мухсин рыцха – зегь хазлытыз.
Уи сықәгылан сара макьана, усқан,
Еснагь еиңш, саргы сшыңсыша дырны,
Сазхәыцуа, сеиҕахәыцуа зегь шыңсыша.
Ауафь дыңсит. Имырхаухаукәа, ишиатәаз,
Днаскьаганы иаахынхәит дзыңхаз еишьталан.
Сара скәыба иашьтарцаз ахатца,
Уцаркәаҕәааит хәа дгәаҕ-гәаҕуа
Амәа дықәын, сыхәгы насыто, рыцха,
Сара Мухсин ситцашыцуа сияхын.
2015

ТЫТ

Ашә даалагылт ицәа дтало, дтыцуа,
Данаафналагь даатәеит дыңхашьашәа.
Акы дахәон дзықәшәақәаз рҕыцуа,
Даацәажәан, данаргон еакы агәыңжәа.

Иҗырыцхатәуа ацхыраара дахәон,
Дшааиз азбахә цәыримгахызт, нас
Дцәажәоггы иҗааихеит ағарахәа,
Инеихауркыртә ашә изамыртуаз.

Хәычы-хәычлоуп, мац-мачлоуп дшалагазггы
Дызлагаз араҗа, җаңыара,
Имазашәа ихы иҗазггы, игәы иҗазггы,
Инаалошәа, инымаало рҗара,

Дҗеины дҗықәтәеит. Ихатца, ихоумтцан,
Иҗықәырбаҗа икит убас еипш тықк,
Мызкы уишҗазарггы уаха иоузом,
Сара иҗсыша, иашта ма унҗаххып!

Днык иргылан, иакәыршоу баагәароуп,
Уаахан иузартышам уи агәашә.
«Уи арахә даазгаз акы дагароуп, –
Рхәагәышьоит агәылацәа, – данахажә

Ари абаагәара – иаатцраҗ хазуеит,
Ихәхиртцран дыҗазам аҗыт
Ажәа ааимахкырггы...» Абри иазхәыцуеит,
Рыгәқәа кыдихт, икыдихзеит Тыт.

Иара иеипш, ихызггы җеим, ижәлагь,
Дрылатәоуп ахызуп шыта, уңшыр,
Аха издырран дыҗагәышьам ижәлар,
Дызжуагь дара ракәымшәа дыңсыр,

Иҗам иахыа, уатцәгы, иааигәа неишыа:
Абаагәара баагәароуп, утатәаз.
Ауафы дышҗаахәуеишь, ухәыцыр җеишәа,
Дышҗақалои ахзырымгагь нас-нас!

Дыкми згәләшәараҗ зегь зырҗыцуа.
Тыт дибоит уи арантәгы, ааигәашә:
Ашә даалагылт ицә дтало, дтытцуа,
Данаафналагы даатәеит дыпхашашә...
2015

Иеилыскаауан сызтахызи сызтахымзи,
Ирыхәтәзи ирыхәтамзи здыруан,
Изхыстәым машәыршәагы зны сахымсит,
Снызкылоз азиас хәашькәа срыруан.

Адәы сықәуп ахьзны саныкнаҳаз,
Санытәамшәоз цкәа сызбашаз рылапш,
Даргы саргы даххыччо аҗсцәаха,
Егькамлазшәа сааины рапхәа сгылан.

Сызныз ашәкәы бҗыцкәа снарныхны,
Сыццышәыртәырц амца наҗ санартоз
Саацәыртлон аргама сахәа тыхны,
Иаакәсырхахьан ирмоуа уаха хгартә.

Сара аамтә затәык сатәымызт,
Ицаз сацын, сацлон иҗкалашаз.
Сара суафын, сара сгәаҗын, стәымызт,
Уахьнеилакгы сыҗан, сыҗазам, субашам.

Ицәыррымгар ицәыртцуа соуп мчыла,
Изуа соуп, имызуа соуп саацәыртцны.
Аамтә цоит исхашәышәуа, сгәы җареыла,
Иара атәала даеазныкгы сырзны.

Адунеи ду злеибарку са сылоуп,
Еиҗыыршәшәазгы срылоуп, еиқәзырхазгы.

Иахьцэырхәу сыкоуп – акгы ахылам,
Иахыларто са сҕалоит нас-насгы.

Сара суаџуп.

2015

Ахәса аккахәа амыткәма рхәахуан,
Ахацәа рхы иаасуа исхагылан.
Сара сахыкәыиз, ассир, сҕахын,
Сара сахыкәыиз сеидыҕсылан.

Арахь зегь збахуан, исахахуан,
Сгәы тыҕсаахуан бааҕсыла.
Сџагылап хәа сџеихахуан,
Аха исылшом, уаха сылам.

Инахаран шьоук мџасуан,
Снеихыпшит хара сашьеиҕаб...
Дысхагылоуп ихы даасуа
Сгылар хәа ишәо зегь реиҕа.
2015

Иҕамыз арбан, зегь ыҕан,
Уи зегь иҕылт дахьаауаз.
Ацәҕьа мџахытцит аџныҕа,
Издыруам абзиа ахьагаз.

Ихаштуам ацәҕьа аниҕырцуаз,
Абзиа арахь ианаауаз,
Имырзшаз зны ианицәызуаз,
Иамуаз нас ианауаз.

Абзиагы ацәҕьагы ицмыз,
Имшқәа ирылан зкыы хтыс.

Иҗан ихәыцыз, ихәыцмыз,
Дахьтаһазгы днымхеит, дыфтыст.

Иҗан бзиа данырбаз,
Ишнеуаз ргәы анихшәаз.
Иҗан ахшырахь данырпаз,
Иңсы анихаһаз – даншәаз.

Абзиа дшашьтаз аз дашьтан,
Дыҗан даңсамшәагы абазк.
Деиқәышла дахьяаталаз ашта
Издыруам даазгаз ахьагаз.
2015

Аңсра акәымшәа саңхьяҗа ишьтоу,
Сеиханы сабацо? Уара идыр.
Умыцкакын хәа ифүа шьоук сышьтоуп,
Сара сеакәырңс сәнтәалоуп скәадыр.

Адәеиужь саннықәла, исырңыруеит сәыхәа,
Чоу хәа, санғаз еиңш, сыбжы насыргоит.
Нкылашья сымамкәа, саңхьяҗа ак сыхан
Сагоит, сгәы тыңсаауазаргь, сагоит.

«Җара ианхаларгы иудыруеи сышьта», –
Схы иааташәахуеит сахьнеиуа сласза.
Аңсра акәымшәа саңхьяҗа ишьтоу,
Абри адгьыл санысп ськәкәза!
2015

АРИ

Сара ари слырхаган адәы сықәзан,
Адунеи ду сазмыркуаз ла лоуп.

Сиюуп уажэы, сааңсоу, сқаақа лыдцан,
Сгэы каршэны, сгэы рахатны сиоуп.
2015

ИДА

Бзиа дызбон сара уи зегь реихагы,
Сара схэычын усқан, лара дтыңхан.
Дахьцалакгы слышьтазан сахэшьеихаб,
Лара лакэыз ңушыап хара хан.

Хатца дцеит сызхара дызбаанза,
Хашны саафналырхеит сыууаза.
Ашьтахы, краамтагы, лымбара саргэамтцуан,
Лааирагы сазыңшын уажэы-уашьтан газа.

Егырт раха анлымам – саха лыман,
Атыңха наза дсықалан – даахэычхон.
Аон усқаа дырғын хыма-ңсыма,
Инышьтатцан сара сахь деихон.

Зегь рылымкаа еилкаа исыдылбалаз,
Сызлыдчаблос саргыи снейн сахэшьа.
Иказ хацын, икам лакэтцас халан,
Исымалыржхэон, схэычымыз, ак сыңышьа.

Иабаздыруаз сара усқан икалашаз,
Уатэтэи амш иахнатоз, иахзыңшыз.
Аңшза, сахэшьеихаб, абла ңшаша,
Дызныз амға лассы дысцэаныст.

Дысцэаныст арантэ сшылхынңашалоз,
Данхалтцгы дшаац еиңш даарашэа,
Сыңшны агэашэ сылагылан схала,
Сагыахьаатцло ңсра кадыңь саршэа.

Агәра згар сҭахымхеит уаха дшыҕам,
Арахь агәашә дыштамло дыпшзаза,
Аха издыруан лхы шхаз афныҕа,
Дымцарызшәа збахуан, даар, газа.

Наунагза Жәындәрыпшь дазынхагәышьеит,
Лысабицәа рыдгьыл дысцәагеит.
Сара уахь иагараан снейхагәышьеит,
Аха иҭыкка испылон адунеи.

Уи аахәызшәа збахуан лара лыда,
Аха нас, дагғаламшәо сыпхыз,
Аамҭа дымҭанарсит сара с-Ида,
Маҭ-маҭ ҭеа дунеик ахь сымфәхыҭт.

Аха угҕы сгәәфы дынхеит сахәшьеиҕаб.
Уҕанатц иҭсуа зегь уцәыҭсуам.
Бзиа дызбон сара уи зегь реиҕагь,
Шьҭа сналафсрын, аха сгәы иауам.

Сгәы иауам, Ида, сыхазына,
Иаххахмырштран иаххахарштуа сраҕоу,
Аиҕарафык ахьыҕоу амфәа сымоу,
Сарҕы уахь, сажәыми, схы сырхоу.
2015

Уарҕы адгьыл уқәхацәеит, са сеиҭш.
Аха, иумчым, уи унапала иузыркьаҕеуам.
Уазхәыцуа уахьаатәаз наҕ-наҕтәи уҭеиҭш,
Уаацәыртцуам уатцәызны укаҕекаҕеуа, –

Иац-жәацеиҭш, иануааз еиҭш, угылам,
Укаҭсеит, уазхәыци, уатцәынза уназар,
Улаба уеанҭа аарла унарҕылар
Иацтәиқәа, уфызцәа. Ҧа ҕытрак шәызцар,

Шәаб шәиңоуп! Нартаа ргәы шәгәыми.
Аха, иабаҕоу, еихәләцәеит иакыз –
Агәгәахәа, ассир, мцакгы еиқәымеи,
Еиқәцазар, инатцхашаг дыҕам акыс.

«Сықәхацәеит адгыл», – ухәахуеит, уаагәамтцуеит.
Ихаштит, ихаштит аңсцәахаг дшаарыз.
Арахь ианаркыхуеит ҕазныкгы угәы амца,
Иац имҕа дахықәлаз угәыла Ноурыз.

Дуеихабызу дуеитцбызу? Абри ухташәахуеит,
Уааигәгәыргъоит уи иааста уахьҕоу.
Аңсра ҕадың! Ғазныкгы уаршәахуеит,
Иухәацгы ухәахуеит хәык уахьаҕоу:

«Аамта сымоуп макьана, афы смысааит,
Сабаццакуеи, сахьзап нас, сшыңсрыз.
Сымцхәума, саргы ари адгыл санызааит,
Иамоузеи ииницыз нысцыр Ноурыз!..»
2015

Уабаццакуеи, уахьааишаз уааины угылоуп.
Удәыҕба уагхеит, уҳаирплан цырхьеит.
Ғбакы уақәтәан шьта мшынк ухылом,
Азы иагазгы узамхуам, иагахьеит.

Аха усгы уахьыңшыц уңшыхуеит,
Угәы уаңысны унанагоит шьханхыц.
Ажәәан уалоуп, аҕба уҕоуп, уңшыхәуеит,
Иахьыңшу моу, иахьыңшымгы умҕахыцп.

Аңсҕазаара азымшын уалагылоуп,
Угәыргьа-хәмаруеит уа цьара, угәырҕоит.

Ишьтытцны иааиуа ацәкәырҗа ушапыло,
Иухьыз еилургаанза зны ухнаөеит.
2015

Адәы сықәуп сара иахьа акалашәа,
Исытцыуа ицазшәа зны сзыкәтәаз аеы.
Адәы сықәуп уажәы-уажә исгәаларшәо
Ҷанаҗ сшыказ – сшыказ бара бҕы.
2015

ДРАМАК АҶНЫТӘ

Дрыжәлатәны дрыман урт рҗаца,
Дшааргаз еиҗш лыхьзгы рыҗсахын.
Азлагарахьтә, рыҗҗа, ашыла датан,
Амҕырҕәараҕ дгылан ахәархь дахо.

Дыҗшзацәан – иааиуаз рыбла хылкуан,
Санлыхьзгызгы илкыртә дыҕан алаҗш.
Ачараҕны уи зегь-зегь дрылкаан,
Аҗсраҕгы – лыҗшралаҕ лыуафралаҕ.

Илыкәҕәыҕуан, ахабла моу, ақыҗаҕь,
Даназырк – иарбаныз дызхьымзаз.
Дааиуан ус, Анцәа илҗҗа лыҗан,
Дыҕан уи, дыҕоушәа дахьымцаз.

Алаф лылхуа, дыччон аҗықә-җықәхәа
Лхатҗа еилымга, аҕхәа дыҕхәаҗшуа.
Урт ирзеилаз акы иагон иқәхәан,
Иҗәыуо аатҗра иавахеит аҗша.

Шьҗа хнырхәышьаҕь амазма ирцәызуаз.
Иҕыртынчны ахатҗа баша дтәан.

Дхарацэан пхэыс кэдыц дзеипхызуаз,
Дгьыл дыкэымшэа, ажэван ахь дыпшуан.
2015

Апсра иафэу ан рыцха дахышьтоу
Излымоузеи шэ-гэйтхак, шэ-гэырфак?
Интыцыз дкэаскэасуа дрышьтоуп,
Ианхэыцкэаз еипш, дрышьтоуп иахьцалак.

Дшэоит ани далкьар хэа ацалакьа,
Аа, ариггы – жракы дтэшэап!
Дыкэнагалт гэаныла дунеи кьафьак,
Дафэхеит дахьзымцаша – уаашэап!

Дарбан, уара, анака фэпхьа идэылцэз?
Адэахыи иауазар ас асы,
Изихамзеи ачкэын хэыц, ахылцэ?!
Абас мацара ес ашарггы зеггы рзы.
2015

Ашэа ансдырхэоз гэанылагь исхэахуан,
Исыдыртан, иамуит, исзымхэеит ашэак.
Сэы анеихаркуаз сгылан сыхэхэахуан,
Агэыцэ сцапшуа, ихэеит, ашэакь.
2015

ИАУА-ИАМУА

Угэы иатахым аус уанафуггы усшэоуп
Ушыкоу: унапы акы акуам, иагьашьтуам.
Сара иишэа сшахатэоу цэгьакы зузшэоуп,
Сшааталазггы ус ауп арахь шэашта.

Хаидиртәалейт аңшәма, бзиа збаша,
Зжыи ужәыр зтәан еиламгыло даахаңхьан.
Снаңхазшәа збейт ишьтыхны атәаша,
Ари ахаззала данаатәа дааины саңхьа.

Хшынатәаз иқәхахан ифеит уи
Иааган хаңхьа иқәыртцаз днарыхан.
Снейәаңшын, акыргыи сааицәшәейт уи,
Иаразнак ала иубартә иқан – дгәықәхан.

Исывадыртәаз азә дызбейт драхәышшәа,
Крыфаран дызфыз убригыи дахан.
Ишыза деимхәон, излымгаша, ахәыз-хәызхәа,
Нас цәажәараха ист, арыжәтә даанахәан.

Саңхьа итәаз ағамкәыць алаф ихәахуан,
Зны иихәаз дағазныкгыи ихәахуа.
Уағ дарччомызт – икәтеиах цтәахуан,
Иватәазгыи днаигәызуа атәах-атәаххәа.

Иашьхьаз ракәын сызлашәаз, санрылаңш,
Саақәхейт зынза схы ахьызгара смоуа.
Ұынахауык иеирыз кны даагылон,
Днытәашәкәон, дцон, даауан дзоузоуа.

Шәа зымхәацыз гылан ашәа еицырхәейт,
Имкәашацыз гылт, иқәлан... иқамсон.
Аиааира згаз хәа хатца кьәк изырхәейт,
Сымңсымзар, ихъзын уи... Самсон.

Сгылап шысхәоз иаахалахаит Рамшьыхәраа,
Ұыцьа ықан урт, афызмалақьқәа.
Азәы дцәажәон даргәамцуазшәа ихәра,
Егы – игазшәа деибашьны қалақьқәак.

Азэи сареи бзиа хаибадыруан,
Дсылахэатцан сикит уи, изымбашаз.
Зы ахыыкамыз дталан азқәа дрыруан,
Игәра умгар – дцан цъара дузашшуан.

Амыжда ара дықан – дыказамызт,
Бжъ-бызшәак идыруан акгы ззымтцаз.
Иихәаз хәамызт уи, икайтцаз катцамызт,
Цъара хъзысгы иоухъан «Иаины изымцаз».

Сара сакәын иқәхаз уажәы изымцо,
Изжәызгы ымыз, уара, зызма!
Сизымдырзоу, хъзыс иситейт Хъымца,
Иааңасшьейт: знымзар зны хаицызма!

Хаиыызцәашәагъ хакахын, итцозеи,
Иаргы саргы иахъа шыта хажәыми,
Аха, ухацоуп, дныжны узлацозеи,
Ихы ибозар аракагы даңшәыман!

Хатццгәышьейт нас аарла ашыаңа,
Аңатхъ ду анхадыргалагы иахзымжәуа.
Сыеицәсырзит сара уи ажъабагъ,
Снаиңыртцит иаармариан, хаицымшәа.

Аңшәма кадыць, аңшәма бзиа, хауа,
Аскаык абааугеи аишәа-чарахъ?!
Уи иаң акәын, иахъа исызхом ахауа,
Сахатәоушәа збоит, уара, азлагара.

Иага хзылагаргы илагатәыми,
Харгы чарак хамоуп иааиуа асабшаз.
Аеафара ду хауит, хцақәа тәыми,
Хашшуа хакам усгы ахаангы аңшаз.

Ҳзеизо акгы ыказам, ҳаицлабуеит,
Ҳарахә нҳартәап, иҳамоузеи раҳәымзаргь.
Зны дыздыруан, иашәҳәароуп, Харабуак,
Кәыркәнаагь дышәхаштрим, ҳаилахәымзаргь.

Зымха ипацәа среиуоуп, с-Калтафырбоуп,
Сыжәлазатәуп, суафызатәуп, ҳаишыцәазааит.
Ачара ду сымоуп, сағагы суфызоуп,
Исцәыбжәахо шәкамланда, уара, аф асааит!
2015

ХӘЫЧЫНА

Хәычына ҳәа лархәон дхәычыназ,
Илнаалон, уи лыдхалт хьызны.
Даасцылеит жәахазны Хәычына
Лхәычи лареи амған еицны.

«Хәычына!» – анысхәа, дхәычыназ
Уи җалшьазшәа збеит ахәычы.
Хьзыс уи иахьанзагь ишлымаз
Еилыскааит ақхәыс... деиқәкычы.

Иага ссир иагаңара иуңылап,
Унылаҳаргь амуеи зны шәык,
Уақхьа дааины даагылап
Хәычына захьзу тақәажәык.
2015

БЖЬЫК

Исыгцәан ара, сырпхамызт, сагьтәымызт,
Сгәы каршә сныламгылазац шыац.
Саднакылт ажәған, адгьыл сатәымызт,
Сцап, нас, дгьыли жәғани срыбжьаз!
2015

Антэамтахь инеиуан амѡа дызнылаз,
Дагон уи ихы игэы ахыршэаны.
«Ибжьоузеишь?» – дѡауан уи гэаныла,
Дагъаахьаѡшлон ибжьоу дацэшэаны.
2015

Еибаркым хара хамшкэеи хатцхкэеи рахэыцла,
Дгьыл икэнамгалац макъана хазшыуа.
Амшын хазеиѡырымгазар уанхыртца, уанхызла,
Ажэѡан ххахаргы, иаххабгом, сашьа!
2015

Сыргэыбзыгха лымам – слыргэыбзыгуеит,
Апсыха лымам – иѡалтцарц даѡыхуп сыѡсы.
2015

Шэѡэык бзызѡын, баѡхьазар, икэыкэы-цыкэ
Инышьтатца, ибмышэозар уи иахэаз,
Апсаатэ еиѡш, ма бымѡэжэѡа сныѡак,
Ма ажэѡан салаз уахь ѡъара, слахэуаз.

Ибхаршт иѡаз, сшыѡаз, сшыѡамыз,
Зынѡъарала зегъ атѡы рыхьшы,
Аха ажэѡан салшэаргы, саѡамыз,
Игалашт, адгьыл иѡыѡлашт сыбжьы.
2015

Зегъы мѡасып хѡареиѡш, ииасп,
Зегъы агап, ишааиуа, аамѡа азиас.
Иаѡэынхаз аумачху, ишэызшэырха,
Икнахазаргъ инхаз рхы ларха.

Ишшәабжъяагоз ари ҳац аҗеит:
Адуinei җазныкгы иаашәыреи!
2015

НАҲАР ИАХЬ

Ибзиоума улымҳа иҗарҳәо?
Иҗалоит иумаҳаша уурҳар.
Сшәоит угылазар уартәар ҳәа,
Уқәнагарҳәагы уи, Наҳар.
2015

ҶҢҢАЗААРАК

Адуinei дамкуа, иҗырхаган,
Ишакәым данаҗашәа,
Дама ицон акы дархаган,
Амҗа дықәын иҗыхәжәа.

Иҗх җхымызт, имш мшымызт,
Дахымаара дықәха дцон.
Даарылагылт изыҗшымыз,
Иахьцатәымызгы дназон.

Ахәы дхыҗгы, азы дыргы,
Иҗымлагәышьеит җаргы җеи.
Дабацарыз даахынҳәыргы,
Уахьгы арахьгы иҗизмыреит.

Җаргы акгы ыҗатәҗьам зҳәахда,
Ус ауп – ухы уанаҗахо.
Даафнахеит иуада абахтеиҗш,
Адуinei җшәахо, иҗшәахо.
2015

ИААИУА РАХЪ

Зиаск шӕаргъы зны шӕзыррым, –
Иахъазы иагагъы шӕыгӕгӕаз.
Са сызгаз шӕара ишӕыздыррым,
Шӕхафӕы ишӕзаагарым сзыхӕхаз.
2015

АМЦАРК ИАХЪ

Уахънеиша узнеирым удӕыкӕлар ухала,
Умӕагӕа зкыша шӕкы ыӕоуп, Амцар.
Иӕаз ухаштыр, уабацо, уӕыалап,
Адгъыл уцууаап, иӕоу умбар.
2015

Уахӕамцшын кӕрала иныстцыз,
Иузызфыз – аӕаад ианыстцаз.
Санынаскыалак, хънеифыс,
Иухоумырштын сышуафыз.

Сара исымбеит уи еихаз,
Ауафӕра аманатц ахас, –
Кашырроуп ладеи фӕдеи,
Иахъран иӕоузеи хдунеи!

Иухоумырштын сышуафыз.
2015

Уатӕызны исас дацшӕыман дицылап,
Макъана ифӕы иазымхӕозаргъ иг,
Афӕнӕта ду ашьапы иӕӕыргылан
Измоу, ахас ара иӕоу сабик.
2015

Аамта бзиақ ххыымзар – сара сызуан,
Уаргы узыр алшон, ихатца,
Абри хыыза убас еицш дхаташыыцуан...
Схахы уи дагызаазгари, газа.

Аха иҕами уара угыи итамзо
Уалацэажэар – мацк уи анурдо...
Лафқэак ххэон хайдтэалан зны ара амтан,
Икоу, иҕам – инамцхэтэуа, ихыртто.

Ала акэалаа анымтанарсеицш, хажэа
Мтарсны игеит уи наҕ, иахыгатэыз.
Рыхқэа ааиларкын, убас еицш ихахцэажэон,
Аус аенытцэҕа хаутарын, аус!

Ахатэи ихауазшэа, цара-ааран
Хыыза бзиа уи нахыс дызфыз.
Дхысхысуа дыбжыан хгэарабжыара,
Дақэкакыашэа иаб «хазына» ифыз.

Рацэак сымбеит ацэҕахэара инатаз,
Аха шыцыларан – дызлагаз дафын.
Даауеит иахыанзагы ахэынцэа ицратата,
Иааимырхакэа ишытахь шыоук фыфын.

Дызлаҕаз далаҕан, дагыеицэан уи,
Даннықэла, сара сеицш, данажэ.
Ған иахзамуит, уаха жэын иахзамуит,
Уажэы-уажэ даалахалоит хашэ.

Иахтахын хаилалар хыла-гэыла,
Дахыаауцыло уижэлап ухэжэаны.
Дыцэҕахэафызаап, ихэахуеит, уара, шэгэыла,
Данаахынхэуа сыцэҕақэа хэаны.
2015

УШЫҢСЫША УХАШТЫР...

Ицаркәәкәашаз уафын уажә сызхагылаз.
Иаңбал аанза дыкәыргеит ахәылак.
Ивакәашалоз мааиуа нак ианкылаз,
Анышәынтра даахагылалон игәылак.

Иара уиггы, дычмазафхазар акәхап,
Арахь даакәло уафы ибом даазкәылаз.
Адгыл ытдырчаан агәы даакәхан,
Дызлахәылакыз деицәазахеит ахәылак.

Дзыкәгәыгуаз иңазатә иакәын. Дызшәа
Дыкан уи, идырны иеыбжәаирзшәа.
Ауаа рылаңш усгы акгы ытшәом,
Икалозма ари ахтысгы нытшәар...

Сара уи дыздыруан дуафхаанзагь,
Дыкәызза даатәаанзагь мацурала.
Дыеҳәатәан ақытан иаб хәышәара амцак,
Иагарааны дубаргь деицрала-еицрало.

Уи иказшәа шытихит сара сдырггы.
Итыркәара-иргәаара акы атахымызт.
Изеиңшшәа азы дагарггы дырггы,
Дшааиуаз, аматурақәа ихымыз,

Ииулакгы шьоукы днарыехьнылан,
Агәра даҳәеит, лассы идмыркызаргь;
Иахьыртахыз азы дхын, абна дылан,
Итахы-итахым уи зеггы дырфызан.

Убаскан ауп данфеизггы машәыршәа,
Икалап иахәтаны рбазаргь ускан;
Дзыднагалаз дрылатәеит, еицырфа-еицыржәуан,
Еицыкартон иарггы дарггы русқәа.

Ианнықәла, ирацәахеит ирзеилаз,
Шьоукгы уас дҕартцеит ианааибадырқәа.
Ас иаха иахзеигыуп хәа еицнеилон,
Цыара дақыртүан, уи цыара датырқәан.

Ихы ибон арахь даңсыуа хатдан,
Идыруашәагь дааиуан зны дшыңсыша.
Ахьымзгь еиңш акраамта акы датдан,
Уи иахьызыггы абри акәын – атцартыша.

Амац изирхон уи аңхьа-аңхьа,
Нас, дышнеиуаз, арацәа итахымхеи.
Кабинет дук иртан, дыџуам, даңхьом,
Арт даарымхеит дыштәаз, ант даарымхеит.

Цартышада имшқәа зегь цакыдан,
Акапеи даңсамкәа ихы ибахит.
Ачарақәа изыруит зны ақытан,
Ихатцкы камыршәуа, ргәы дахәан.

Мацурала џада аџеира дшаҕыз ауп
Ишьашәалаз џызак дыширхазггы.
Дахьугалак аџыза усггы дџызоуп,
Хьаас иумкын, амарца, ирахазггы.

Зхы хызтәоз иакәын атцартышаз
Иара ариггы, џызан иааизцәыртыз.
Иара ариггы идыруан дшыңсышаз,
Хнырхәышья шаламггы иурзыз.

Дыҕахызма уи ақәыцма ак ирзуа,
Дрымцасуан иртөзгь, ирымтөзггы.
Уажәы-уажә дахьырбашаз даацәыртыуан,
Иирхауамызт харантә абжыы игозггы.

Уи арахь саркьалбжьны иааџуан,
Иааскьон есаиара, илымха тнашьаауан.
Иара дтџан, аффахџа инап ак аџуан,
Иара дтџан, дагьтџаамызт – дыпшаауан.

Мџакы дашьтан ахан лашахь дызгашаз,
Даџазогь даагылт иџыза итып.
Атып анакџа, зынза ибаша-машам,
Иузтогы иара убра ауп насып.

Иааигџаларшџо дтџан Наџеи Мзаучи,
Ибон даргы хракы иаџахашџа,
Иџызеи иареи. Зназы ари дареиџыт,
Даакџылеит насшџа дџахашџа.

Иџарагы абаџаз, иажџара ааигџаамызт.
Днаитџатџеит днеины арахь даазгаз.
Дџызамыз, зегьрыла дьгџарагамыз,
Аха усгы, аха усгы... Афы аст!

Иџџыџџан ихы иџашџаз баапсыла,
Игнархеит, дарџџышит, аха нас, –
Аргама урт џарызма еидыпсыла, –
Маза шџамуп иџыза дьзиргаз.

Уи мазоуп зегьрыла, уи аргамоуп,
џџахышьа змам рымоуп иџџахшџа.
Азџы араџа анышџа хьшџашџа дамоуп,
Егьџамлазшџа даакџылт алахша.

Аџџыџьма! Аџьныш!.. Акрынхама уаџа,
Маза-аргама акџзаргь, зегь изџџоуп.
Димгацшџа дыџоуп уажџгы аџџџаџа,
Дабейџаху – уахьгы арахьгы дџџоуп.

Ашәахьа издыруам иара ариггы, амәыша,
Ирто игоит дахан, ирымтоггы мтарсуп.
Иара ариггы ихамыштхьеи дшыпсыша,
Аха макьана дахьадырсыз дарсуп

Ашьәкеипш. Дыказ шыоуки дрыхәшан,
Ргәы дкыдыз, дбақанггы дрызгылаз,
Аха уафы издыруам усггы ихьша,
Имфа имфахарггы аует ани ахәылак.
2015

« – Сызшыуаз азә дысгәалашәоит.
Адәы дықәуп иахьанзагь.
Адәы дықәуп. Дықәхацәеит.
Уеизггы-уеизгь саргәамцуам.
Дааиуа ҫысшыоит агәықәха
Ирыто зегь ҳасаб.
Зны исгәйдтан сшишыуаз
Ихаштхьазаргь қалап...»
2015

Хьзыдак

Ипсҭазаареипш, иманшәаламхеит ипсышыагь,
Ус ухәарггы, днасыпдамызт ипсымтаз.
Пхәыс еибак лааигәа дыкагәашьян,
Дандәықәыз иара ипхәыс таха имто.

Азнык азы хьаасггы иқалымтахит
Апхәыс еиба абас дахьлыднагалаз.
Ауаа ирахартә ихәатәқәам лхәахуан
Ианнықәла, агәы данаақәха лхала.

Ианеицызггы иқан урт хазы-хаз.
Ирныпщәомызт уи ауаа иахьырбаз.

Уара идыр ишнеиуаз адәахь ихаз,
Уи рызгәамтогь иҕазма ахьырҗар,

Ахәса, ахацәа, дызлагылаз рызегь.
Аха ак рымбазшәа, ирмаҳазшәа,
Инарывс-аарывусан, ирурызеи,
Ирыбжәаказогь идәықәымлеит насшәагь.

Итызшәахангы иаламҳаит аҳабла,
Ирымбеит ак рымнахуа, ирнаҗо.
Излаҳаз мцан, ҳабылуазар ҳаблааит
Рхәазар акәхап, шыта шәыда-чгада

Ҳаилгап ҳәа атҗх иалапшыхуан,
Ирзымдыруа амш ирзаанаша.
Ахатда дтытын, наҕ җара дыпшыхәуан,
Ақхәыс илбон иҕаз – иҕамхашаз.

Азы шҗара уца, нас, уахь униас,
Лхәон уи, еиҕышьо лыбла дамбар.
Атҗәгы наилалҗалон: – Убзиаз,
Ара ушыҕаз уеиҕхароуп, акәамҗа.

Илхәаз, иихәаз, иҕаз хус рылам,
Еиҗапшышьа рмоузар – наҕ еипырҗтәын.
Ршеи рымҗәышәи еилырго зегьрыла,
Иқәгатәыз ықәгатәын – ирзтәыз ырзтәын.

Ус егыҕкарҗеит ани данлыднагала.
Шьоук ирхәоз башан – дхыркәыкәызшәа.
Дагыыхаахеит иара изы, дманшәалан,
Жәа лыҗшәозма ма игәы җызжәоз.

Адәы иқәны лбеит рыпҗқәа еихәлатәан,
Иара уи акәхеит – иара уа илалықәшәеит.

Апхәыс ейбагы, хазы, далцызшәа ацәа,
Иланамхәац ак ланахәеит лапқықәшәа.

Даужын, аха ихы дақәитымызт,
Днаишьтәлеит ахатца дааицрыхо.
Иахьа уажәраанза ицмыз, идмыз,
Даақәгылеит иагылымто аңсыха.

Даақәгылеит, ассир, длымбар амуа,
Дылбаргыи амуа уа, дихзыгышк.
Ишакәым данхәлеит ахатца амѿа,
Иагыбеит уи аргамә ихьуаз:

Иапхьа ишьтаз ирццакыз аңьалын.
Аамта иара изын еитәнеитасхит.
Зынра ыкәмкәа, хьта ыкәмкәа дырчалын,
Уәхәара ааит хәа атәтәагыи инеизасхит.

Унызмышхазгыи узхыртәазгыи азә рами,
Азә шракәу еипш узшьызгыи утазырхазгыи.
Аңсәзаара кыгә-чыгәрами, цәрами,
Хәацәарами – нацылцап ахаасгыи.

Унхьатдыргыи, уаахьатдыргыи, узацәцашам
Уапхьа ишьтоу, уаламган уахыпарц.
Азә лкынтә еазә лкынза узыназашам
Иамуазар, – ус рхәоит ахьырпар.

Убжьахар анахьгыи арахьгыи узымцо,
Узықәшәаз ауп уи, уәанураалап.
Уанымаалар – уусқәа азбаѿ имтоуп,
Иудыруеи зны духәаргыи акала.

Измамуз изамуит ауп, дыкагәышьам.
Азәы имазәз даеазәы инаимда...

Ипсҗазаареипш, иманшәаламхеит ипсышыагь.
Ус ухәаргы, днасыпдамызт ипсымҗаз.
2015

Схы нықәтан ацәаха сыртом,
Испырцуам, илхалоит сышә.
Испырцын, ак ақәшәан сыпсырта,
Ианбаауеи хәа сылатәоуп схышә.
2015

Зегьы здыруеит: амра шамшамуа
Ишкыдымхало, ишнеиуа иштәмшәо,
Сызгаран иааиуа самгаргы шамуа...
Избан, нас, акгы сзамыршәо?
2015

Атзы дадыргәғәалан дшыскыз – сыцкәынзан! –
Сналыдзытыла сцон, сагьалгалон уаҕа.
Сызмыртәуаз, сызбылуаз – уи сара исымцан,
Исхылцуаз акы акәын, саргәаҕуан.

Ифытцхахо апсҗазаара иахылцуа катами,
Аха убригы – арыцхара! – зны инышәхашт.
Иңашәтәума, – уи зегь ирыхьуа ахатами, –
Уажә адгьыл сықәыпсазар сыццышәха.
2015

Анцәа сишьталахт, сшааиуаз, сангәаҕза,
Скахауан, сгылон, сылхон хәынцәак.

Дыкоуп рхәан, сықалан сцеит сара нақза,
Аха ңьарғыы синымиеит Анцәа.

Скәәфза ажәван сатпаңшуа сгылан,
Исыгхеит, инхон иахьааихысхуа сғы.
Скьалан акраамта абнатоурақәа срылан,
Дсыңшаанза, зегь реиңш, уи сгәағы.
2015

АКЫР ШЫҚӘСА РЫШЬТАХЬ

Уажәоуп зегь анызбо, ибатәугғы ибатәымгғы,
Исаҳахьаз слымҳа иантало уажәоуп.
Исзааигәоу акеиңш снахьынхалоит атәымгғы,
Ускан сеикәшәамзаргь, иахьала сеикәшәоуп.

Иаасгәытдаскуеит сдунеи лас ахь иеихоз,
Исызгәамтаз, игәастаз – ицаз.
Сахьымзар хәа сшәоит ирҗееитәу рырҗееиха,
Истәымзар хәа сшәоит сагьзыхьаз.

Изызбаз сеидру хашықәсқәа хәмарган,
Иатәазбар стахымшәа, срылан сшақьо.
Егьрыгмызт сеиларгарц, иабацоз сырхаго,
Саанкылахуа нас, тзамцқәак срынқьо.

Саахынхәит сара, акыр шықәса рышьтахь,
Бара бахь – лабҗаба снабҗаңшыхт,
Бгәашә инылсны ицаз, зегьы ирышьтаз,
Сара ахәаша, сара амҗееи, аныхтә.
2015

Хаззыңшыз аабаанза иниаст,
Хааиланаргьежът хаззыңшымыз.

Ишцац ицоит аамта азиас,
Уи иннажыуа затдэык шэымаз.

Иара убриггы шэымнахыхуеит,
Наӑ инықәлар ицаакы-ццак.
Иааиуа ға ссирк шәазыңшыхуеит,
Шәнанагалап уи шәагәйтцак.

Наӑ, анаѡсан, шәықәнамгашеи,
Җақәнамгашеи, дадхеит, ҳазегь.
Изакаызеи ҳзырқашашо,
Җнеиыпсаартә еипшгы иҳаҳазеи!

Ажәѡан ацаӑа акгы җыцым,
Иеитасхәо ирхәахьоу ауп.
Сызхьоушәа шызбо – сызым,
Сыӑоуп изхьоуггы ахьсоуа.

Ссабиуп, агара сгароуп.
Сызхылцыз аныст ацәхәыра.
Аамта иагаз аанагароуп, –
Зегь арахь ихыннархәыроуп!
2015

Убжы раҳарым угылан ухәхәозар,
Ухәхәарцгы утахымкәашәа, дад.
Уцсны уанықәгь иумхәаша умхәозар,
Иануцаз анхалоит ақбаад.
2015

Ицаз шытрақәлан иаауазар,
Уаңылап азиасқәа урыр.

Уцәарын, уцәар ауазар,
Уфрым иауазар умфыр.
2015

Бсыңқазаргы ауан – бсыңқамхеит,
Бсахәшьазаргы ауан – бсахәшьазам.
Сызлақаз сеицамхеит, сеиқамхеи,
Саартуп, иббоит, смаззам.

Сықаз исыгу ахьсыгу,
Рееишьа змоуггы сырееип.
Сбыцны амџа сахьықәу
Истәушәа збалап адунеи.

Анцәа идырааит, сыбхьымзар,
Сымцарс сахьагашаз аңша.
Иқалоит акырзагы сзымцар,
Усшәа збоит сахьыңшуа.

Исхәо: среиғын, издыруеит,
Насың арақа изауз.
Дәәа зiasқәак срыруеит,
Саиааиуа збоит дәәа уск.

Сыңсы баңшәымамхеи – стамхеит,
Иахьа сылахьгы еиқазам...
Бсыңқазаргы ауан – бсыңқамхеит,
Бсахәшьазаргы ауан – бсахәшьазам.
2015

Саңхьақа бықан, ҳшеиқәшәоз крыздырма,
Снеиуан банзамшәа абри адгьыл зынза.

Амшынқәа сырхызма, азиасқәа срырма,
Сеидру уахь сахьагаз слахьынтца.

Саңхьақа бықан, сназеит бара бқынза,
Мшынғы схымлеит, зиасғы смырт.
Бықан сааигәа, иагьейқәыстеит сымца,
Ахаара, аңшзара шықазғы здырт.

Сара амач, баша-машак, сахәхашам,
Сықанатц сшықоу дыр бара бзы.
Саңхьақа бықан, сышьтахьқа инхаша,
Саахьаңшыргы итазцаран иқоу сыңсы.
2015

Хөык ахәса ааигахьан,
Пшьөык ааныжыны дааиуан.
Аңшьбатәи бара бакәын,
Ицымцаз.
2015

Итцозеи, дыңшуп Пенелопа,
Одиссеи дахьцаз дынхацәеит.
Урт аханатә рыңсқәа еилоупаз,
Илхәон: – Дзымаар – сынтәеит!..

Даагәақкәеит, лхатца дынтыцын,
Сгәылаңхәыск... Нас – ҕырбаран.
Ҳаибарыџуа хлышьтан даҳцәызын:
Дыртахын ара ахәыққәа ран.

Дакәшан даауазаргь Европа,
Дааихьазар акәын... Ҳантәеит!..

Итдзоэи, дыңшуп Пенелопа:
Одиссеи дахьцаз дынхацәеит.
2015

АМҢА

Иумнамхуазар, акгы унаџом.
Ианылаз зхы зтахыз роуп.
Имџагзышьям уи, хәарада,
Аха уарггы зны уанысроуп.
2015

Лыхьыз ырцәан – лцәа лхыхын,
Ддырехәаларггы лтахыхын.
2015

Аибашьраха,
Сан сшаалыхшаз адәы сықәхызшәа анызбо,
Схәыцуеит:
исымаз рацәанеи, иабаргеи, сзырхәыда?
Убас сымлашьуеит,
асаан ианымггы анысцаап,
Иеиласыргьежып
џаццак азы ақыта.

Хыдароуп уи, –
ихыдарам арбан арака, –
Амца ахьакыз,
сахьалазуа, уи ахьрызмырцәо.
Ихы итахым,
ихы итахым, ура, абас хзыргәакуа,
Еибгала, ихы ықәган,
уи арантә дцашоугь сыздырцәом.

Шақау ршамхы р'еадыргахьюзеи, уаахәыцыр,
Уара идыр, нас,
 урт арахь иаазцаз, иагьызцаз.
Зегьы удыруашәа убоит,
 ушааиуа, зегь ызыр,
Унымхазар уеизгьы-уеизгь,
 иахьанза, ушгазаз.

Изакаэзеи, сцаауеит,
 изакәэзеи усгьы хназлаҳаз,
Еилаҳарц егьагым
 иахьанза ҳазгәытцакыз ханк.
Ара абзарбзанқәа җааихак рымазам уаҳа,
Сыкам урт җааихак роупҳәагь ахаан.
2015

Җабақоу? Җабааихьюу? Җақәзаму амәа?
Изызбозеи избац?! Исаҳац саҳауеит.
Амра схагылахуп хыхь игьамгьамуа,
Арахь, итцаауашәа, зынроушәа, слаҳәуеит.

Зегь ааныжьны, снықәлашан арха,
Икасмыршәыц сынтәа җьара рыцк.
Аха исурҗатцагәышьои уа аҗакарха,
Ахьтагь сакуазар сшақыц!
2015

Икамтәаз сылабжыш сахәәеуа сааиуеит,
Иқалап уи, амшын еипш, агәы сыхнатцаргьы.
2015

Иаанымцәазеит амчыбжь: ҥаңхьа усура бцахуеит!
Даатәеит иара ҕымт, агәашә ахь дыңшуа.
Абарта дахыкәтәоу татын ҕадың дахоит,
Иагыхьаауп: ишасыц иасуеит аңша.

Қаршаҕык лыхьозар акәхап уи амҕан:
Ажәҕан иааталт цтақәакгы злачза.
Шьыбжьышьтахь уажәы-уажә
дындәылыңшуеит: даама?
Иахьагы аҕны дааҕнахеит дыууаза.

Игәы аныбзиаз дазхәыцуеит, аңхыз еиңш,
Уи ихьаакәа маңк иаахнаҕеуеит.
Хтыск дахьынхалан дышнеиуа ицәызуеит,
Еиҕагылан ибоит ана ажәи аҕеи.

Иараби, хчарақәагь нымтәеит ихәахуеит,
Уахьымцо цатәыс илоуеит аңхәыс.
Ускангы дкәаҕза дтәаны дылзыңшыхуеит,
Игәы цнацәеит, уара, аригы, анцәиныс.

Ға цсракгы ҕалазаап анаҕа аңсра ашьтахь,
Ақыта тацәит, уара, ахабла тацәит!
Аңсцәаха иҕааихарц даҕуп иара иаштахьгь,
Уанза игоит уи азәи даҕазәи.

Лара акы лмышьында, игәы даатацәажәоит,
Хыс ихагылоу, ицоу шьамхыс.
Аха адәы дықәхеит уигы дыгәжәажәо,
Шаҕа лылшари , насгы, аңхәыс!

Иеидкылашәа иааигоит данажәи данҕәзи,
Арахь данаакәла, цара деиңхьыттоит.
Иараби, дхәыцуеит, ихъзеи – дымҕасит!
Аха иааиуа игәы маңк иаалырдоит.

Идыруеит, лҕаалхахьеит уи дыццакы-ццак,
Дапыртны назпыртшыа лымам аус.
Даалгоит, рыцха, лымтэыжэфақаа дрытцак,
Иага умхэан, ла лааста дҕами апхэыс.

Ианиааз еицш, имчқаа ҕазар, аф асааит,
Леидара лымдан имгоз длыхъзаны.
Азқаа дырыригон – ирхэаша рхэазааит!–
Икэадахеит хэа, инапқаа дрынтаны.
2015

Узцэымцаша уацэцазшэа убар – газароуп,
Уи ухьымзар аушам нас-нас.
Амца исзалымгаз дымцаха дсыцроуп,
Сеитаирқыҕыҕылоит ахыта исцэагаз.
2015

АГЭЦА

Сахьынхаша сашытам, сахьыңсышоуп.
Иеидыскылаз иалгоуп, иңсаҕьоуп.
Ашэахыа шэахыам, амеыша меышам,
Исхаразам акгы сахырҕьоуп.

Салагылоуп амш схы лархоушэа,
Сзеигэыргъоз аңсабара еицакт.
Исаҕамгы дзызбазеи дсаҕоушэа?
Сызмышыҕа сҕагылоуп сахыцалак.

Иҕамшэа иара убригь, сахыцаша,
Аҕабырги амци еилахэоуп.
Ихарахоит есаaira сахыхъзаша,
Скахаанза сыхгы уахь ихоуп.

Адунеи санызаахьоушәа угәамхәын,
Уара усия зынзагы сарбам.
Сағъярым ара ацакья сахьамхо,
Исхыццакуа уаатцаагы схарпам.
2015

Дибейт рақхәа Ақәа амшын данталоз,
Данылаиаз аңслымз, амра леатан.
Уи убас дыңшзан, убас деинаалан,
Леиңш зеиңшыз дылнымиацызт уажәадагь.

Ианеибадыр – иахагы дыссирын,
Иқәлыршон лыччабжь ақәара зегь.
Длышьталан нақ амшынгы дыррын,
Дзакә хьыршәыгәыз усгы, ухәарауазеи!

Апшахәа давалт диманы, еинаалан,
Еишьцылан зыкгы ыккы лиржәуан.
Длывагыла Ақәа ашьха дхалон,
Ицыз лахь шәфыуаак рылаңш дыршәуа.

Лаамта анааи днықәхәашеит, дыңшуазма,
Ақалақь дазныжын ихы қәацәза.
Лара дынхеит усгы идунеи дазнан,
Дагнадтәало уи лыхьзалагь атәца.

Аамта цон, аха ацәанырра хеуамызт,
Дамыргыло, дамыртәо, данышьтнах,
Дгәәтеиуа, ишьа еилашуа, – дҕамыз, –
Ифынеихеит Питерқа дналышьтахх.

Уахь инеира ныхәан, игәы тыцуа,
Дазыңшымкәа лышәгы днаст шыбжышьтахьк.
Уи аатуамызт. Дгылан дынкахәыцуа.
Пытрак дгылан. Ифынеихоны ишьтахь

Иаатит уи ңшыаала, имаатышаз,
Дагыҕеиҕеит ахазына ылывагылаз...
Настеи иалацаажэатэума, амчыша
Ианахэеит иаразнак: наҕ укылаз!

Дахьнанагаз ихаштшаа, игэы кахан
Даақэҕежыт, ажэакгы имхэагэышьеит.
Арахь дыхнымхэит уи ахатца уаха, –
Наунагза Петербург аанижыт.
2015

Шьта уаха акагы сыхнахзом.
Сықәушәа зызбалои сыҕсны?..
Уи дсықәыршәын зны дыпшқарахза,
Дтатаза дсытцаршәын ҕазны.
2015

АҒАДУА

Ағадуа ижәлан, атцеңқыәа жуа,
Ақыта иаалалаз агыруак.
Арантә дызбартоуп сахыңшуа –
Уи саргы дыздыруан.

Ихьз атцанарзын ижәла,
Машәыршәагы иаарҕашәомызт.
Деимиаашәа, дрылзаартә ижәлар,
Дыпхашьомызт уи, дагышәомызт.

Ағаду соуп хәа даацәырцуан,
Дааудхалалон уахьнеилак.
Данырбалак ахәса реырзон,
Изыхкьазгы хәамкәа ҕеила.

– Икоузеи, Агадуа? – анырхәа,
– Икоуп, – ихәон, – икоуп, ика!..
Ишеибарччоз ақырқырхәа,
Ифынеихон уи афныка.

Икатцәкьаз анидыр насшәа,
Ианааиаха дазыпшымкәа,
Дцеит ахатца днытабазшәа,
Иаанхеит хара хцеицыгы жымкәа.
2015

Схы збахъеит салан хыхь ажәѡан,
Мтцәыжәѡада, ачча ықәыххуа сқышә.
Сықәхахъеит акгы аанамго сажәа,
Сыцарцалахъеит бжыра-быжытцә анышә.

Шәазтцаауазеи, нас, сыцсы ансоу, сзырхәацәѡ?!
2015

Дақәхарц егыгым дахыехәатәѡу амца,
Илапш итцашәѡз иаразнак дицәызт.
Ани агмыг зны бзиа дшибоз изхамтцѡ,
Ахәа дылхоит, дашьтоушәа кәицк.
2015

Уафытәыѡса ихы итамшәацыз схын:
Хакнахатәхар зны, хәицыкнархар стахын.
2015

Дшыбналара дгылан, дыбналар,
Даагатәхар – җазнык дааигон.
2015

Дитцеикэахарц далагон – дышьтылцааит,
Дылцэыбналарц далаган – дицахалт.
Зхы ықэызгоз атцыс тан ихылпа,
Зегь илшон акы аазлымшоз уаха.

Мѡакы данылахъан – данызлон,
Ддэықэылгалт, дихъзан, ъа мѡакала.
Дааикэашэар, ахш еигш длыцэхытцлон,
Нас, уцшыр икэба-кэшэо иааидтэалон.

Ишырбалоз иказ дыказамшэа,
Рытцэаншьап иакэханы дырзарсын.
Сызлацэажэо закэи сара шыта, мшэан,
Уи нак-нак ауаарашэа дымѡасрын.
2015

Игэалашэон агэгэахэа ишеикэызгы имца,
Данаамѡахытцлоз арахь иара игэылак...
Иахъа, дахытэоу дзымгыло ақынза,
Ихы амш алеигахъан уи ахэылак!
2015

Издыруаз сханарштит исмахашаз сахан.
2015

Абри абас ишыкоу жэдыр, ахыырцар,
Идыруеижътеи краатцеуит Анцэаггы:
Абзацэа рхаштны, ацсцэа бзиа иахыырбо,
Ацсра иеилахауа итэоуп абзацэаггы.
2015

Сышнеиуа, ахәыцра сааҕәытыр,
Ахыцра саҕәытыргы ахш еиңш,
Иҕаларын сшызра сегызыр,
Ма шәҕәы скыдларгы ахәшеиңш.
2015

Деилалгеит уи – уаҕа илам,
Даакылсын, дышпалгеи дхыхны.
Деилахәа-еилаца иаңхәа дгылан,
Аха иара дибон деилыхны.

Ләеиыллхуан нас ауадаҕ,
Лан дшаалыхшах дынхеит.
Ас имыхыцыт уи уажәада:
Деилахәазар иҕаххеит.
2015

Даазқәылаз даргәамтцуан иламыс,
Имамкәа ибон ихы агарта:
Длыцышьтан, аха длывагыламызт,
Изырзеиңшыз ура идыр риарта!
2015

Бзиа бызбон, ихәеит, зны – схы аихаҕь,
Бысыҕан бара усқан багыбаагәаран.
Схы изыңнамҕеи сыбҕа пцәап хәа аҕахәаа...
Акәара иҕабааша схы, акәара!
2015

Слышьтан зны шыапыла, ҕыла,
Иҕаз рымбоз ауаагы...

Дцагәышьеит сгәы нтарҗыла,
Анцәа идырп данаауагы.
2015

Ишәцәыстәахуа иҗоузеи,
Ицәырызго исымоузеи!..
2015

Саб дыңсхъан, ихәеит, аңсразы дықәын сан.
Сара схәычын ахъзын – сшааңсара сааңсахъан.
Саб агәаҗи сан арыцхәи среиҳабшәа
Адәы сахъықәыз сыкны сагон ашәа.

Еибашъран иҗаз, аамта цәгъан – еибашъран.
Ахәанытәи лыҳәҳәабжә аафуан Кәакәаа ран.
Иабаздыруаз сыкәша-мыкәша иҗаз зегъ, схәычын.
Схы инапы аақәишьлон сабду иашъа чычын.
2015

ЛАМЫСДАҚӘАК РАХЪ

Ишәыгымзар аламыс –
Иабашәтаху сықә лаша.
Салам шәхеилак. Саламыз.
Ахаан шәымқан сықәлашам.
2015

Ақәра ду нитцит – ихытцозеи Сиҗ!
Даншьтәыз дырзымшьит. Даныңсышаз дымңсит.
2015

Иҗоу удыруама, саалаган,
Суҗагәыбзығларын, сумҗахырхәаларын,
Уи сара ишсыхәаша дырны,
Уҗы иаатшәаз насыгзарц
Сеиха-еигәа сдәықәзаарын,
Даҗеак акәым, изәзәатәызар,
Снатәаны ушыапгы сызәзәаларын,
Иусырбарын сгәы укыдушәа ухәшаха.
Угазара укәышраны салацәажәарын,
Иааилоукәәкәаз зегь еилырфаца
Иумоушәа ухы җысқыарын...
Сара Кәытҗниа Никәала сакәымзар,
Саб сиҗамзар...
2015

Иахәшья дхыркәакәын, иҗхәысгы дкаҳпын.
Ашны хшара димамызт. Хәыҗьара дабын.
Дзыхшаз зегьы иеицырдыруан – иуаан.
Убарҗ дырхынхаланы иахьанзагы даауан.
2015

Уахь дынхааит – дызгаз дрымаз.
Имахуазеи арахь усс!
Иҗсы узҗатҗозар – иҗоуҗарымызт,
Иааугәалашәар уи дзакәыз.
2015

Дысзымхеит. Сыҗкамыз слықәзыҗны сҗазшәа,
Сшалгара салгазшәа – исыргылазшәа акәаҗ,
Аха схынхәыхуеит атҗ ду сазҗасшәа,
Уи еимыггоит – шыҗа ишаргы калап.

Дымшны амш далқааны дназгон,
Дрымбарц ськәа дтаршәын уи нас.
Съаршьон аңсилаа, съаршьон абазгаа,
Саңсыуан иахьа уажәраанзагь сахьғаз,

Сахьағаз цаҕьак самхо, сеиҕамхо,
Схыҕыр амуа, схымҕыр сьмуа;
Саңхьаҕа дыҕан – уи ауп сьзлаҕамхаз –
Саңхьаҕа дыҕан арахь сьззаауа.
2015

Акыр шықәса раңхьа ҳаңсызаап,
Ҳшырхаштра ҳархаштхьейт ҳазтәыз.
Иҳақәушәа зьзбозей хьзак,
Ҳаңсаанзейиңш, исхаштны ҳшыңсыз?!
2015

...Иахьагь ашәа ицихәойт ҳаҕак,
Ҳазлаизыҕоу изымдыруа ҳтынхак.
2015

– Сашьа! – иҳәан,
Ибжы аасықәйргеит хаҕак.
Саахьаңшын,
Дычча-ччо дгылан саҕа.
2015

Сахьаауаз здыруан
Бара бахь санаауаз.
Сахьцо сьздыруам арантәи санцо.
2015

Исзышьтымхзо еидараны сатцоуп
Ари амш, сызлагылоу, сызжъаз.
Избац акәым,
Ахы иқәгылоуп – иаахәзеит адунеи.

Саб дызласеиғу – дыңсхъеит.
2015

Уеутәахырц унықәыхәхәоит...
Иутәын – иузгар, аха
Имтаурсыз уқәығәғәоит
Иузышьтымхуа еидараха.
2015

ВАВИЛОВ

Дахьтаку дзызхәыцыц дазхәыцуеит,
Дцоит уи уахь, ихы ахьхаз.
Ара дыказамызшәагь дызуеит,
Ибоит ишьта ихылазшәа нас.

Ихшыѿ ааилазыргьежъуа ҕыцуп,
Иеаларқс икуп, имышьтырц.
Адгьыл ду иқәшәо ҕа рыцуп,
Иааиго ҕа рыцуп, имырз.

Зегь анилшо, уахагь анилам,
Дышқаҕахеи дамышьтуа аихац.
Амла дышқакуеи Вавилов
Иахьак игьежъзоит иблахатц.

Ағәра зку ианрымпытшәо
Дыр уаха – иқәхацәеит хыхь.

Пшак асрын арахь аеырфеыцшәа
Дамгар уахала игәыхь.

Адунеи зегь акрафазцаран икоу,
Уи ада измам җеа зтаарак,
Абахта афныцка дызныкәом,
Дахәо диоуп ча җатцак.
2015

СОФИА РОТАРУ

С-Анқәабцхауп лхәазаап София Ротару!
Дабакоу, уааиха,
уиазцаа изахаз.
Ииашан илхәатцәкәоу София, дыхәмару?
Иухәан-схәаншәа акәу уи шааз?

София Ротару – Анқәабцха! Ашәоушәа
Хлымхақәа иртасит,
харгәырҗеит убас,
Иахтәу азә лакәзар, зегьрыла хәикәшәоушәа
Дыкоуп хьзы аагазшәагы збаз.

Дшәахәоит дақәтәан дахьнеиуа азәы иеаба,
Җәзәгы асценахь деихоит,
дшәахәаҗа.
Ачара лзаауп рхәазаап Анқәабаа...
Абас ауп ушырбо ахьз уапсахар.

Аңсыуа ашәак лзиҗырц
композиторк днатәазаап,
Иаалаша-лашеит поетк ицәахәа.
Рыбжы хәқәдыргоит Нхытцаа, Кавказаа,
Ишыцуа гылан иаапшуеит, акгы мхәа.

Шьоук нықалан

лабгы дрыцшаахит Ротару,
Иеибарыџуа лыжәла иашьтахуп лан.
Ирхәозар – акы ыџоуп, уи агәра угароуп,
Аха усгы итцааун, ипшааун.

Абас ауп, абас ауп еснагь ишылпыло
София Ротару – иухоурштџа хъзым.
Уи д-Анқәабцхазамзаргы, хгылан
Хнапқәа лзеинахъџоит. Ирхәоггы мцым.
2015

Ахәыцрагы мцар ауазма, инаспыршәеит,
Атыша итаҳазшәа, ицеит, аеазеит.
Сара амџан акырџара спыршәеит.
Сдыргәаџит акырынтә. Гәырџак сагазеит.

Аха сәамтәкәа, сыгәгы саатәџеуо,
Сәахәасхаз, арахь саауашәа-смаауашәа,
Иаасыпхахалоит, иџеушәаша, уажәы-уажә
Схәыцра хага, схынхәыр ауашәа.
2015

Дызсываџуаз – ибон сшахәыртәуаз.
Имамкәа акәым даеа уск,
Ирызныжъуа дара иртәыз,
Са стәы ахьчара дзафыз.

Сара истәыз дгылын, жәџанын,
Изпырхагатәым доухан.
Схы итадырпалоз лагьанын,
Среитцамыз... Сареихан.

Аиаша акәзар, сагьырхыҳәхәон,
Игылан хыхьынтә исзыпшуаз.
Ауафра хәа акы сныхәон,
Ситәын, сиашьапкуан Хазшаз.

Инхон сара сныха сныхан,
Схәыштаара ду схәыштааран.
Рыгәқәа згахьан исыцрыхоз,
Иага сзыругь – пхьацаран.

Икан амџан саазыршәазгы,
Сааитазырпәз, аха нас
Иаацәыртцәеит исызкашәазгы,
Зны, адаул санас.

Убаскан дунеи ҫыцк сызтоз
Уаргы урылан, хатцарцыс.
Исываџуа иубон сшахәыртәуаз,
Иумамкәа акәым даҫа уск.
2015

– Сцап ҫа цытракгы сгәеигәеиуа,
Аха сахәом сара шыта ас:
Сатцаркәыҫны аа иахьнеиуа
Ацстазаара хәа зны сзышытаз!..
2015

Срымтаҳар –
Сыблақәа тырхрын,
Сырзынрыжьрын
Исхагьежьуаз лаҳәқәак.
2015

Хабзиабара ҳақәыркын, ихәеит,
Цәгъак аауазшәа ҳылан, ҳахқәа ҳакәәе.
2015

Дқырны дзон уи арантәи дыбналан,
Арахь даауан дхәазаны.
2015

Иқатәкьоу – макъана ихахамтыц ужәроуп.
Уатәтәи амш ҳахьзар – зегь ҳнарбап.
Сшушьуаз схарштны, судтәалан ҟыжәроуп
Сызҟу иахьантәарак – сеилагазар қалап.

Хазшаз исцьеимшьаша усун, сушьуан хәа,
Инаугәйдцан усшьыр сыңсы ансоу.
Аамта бзиазаап, ҳазну ари Нанхәа,
Анцәа ицъшьоуп саргыи сахьыбзоу.
2015

Иарбан уи имажәуа, имхо,
Назаза адунеи иазынхо?
Хәыцраха исысын, сеитымха,
Стәоуп сара ари стәнархо.

Аамтала амш сатәхызма?
Сгәақуа салазма цхык?
Мышкы акәын исытаз, сахысма?
Сааины саахықәгылт ахықә.

Иааимкъар саңхьа атыша,
Сцеит ауп, сахьымаара сцеит!
Арахь, исхарштұа сшыңсыша,
Шә-уск сара исусны икастеит.
2015

Иңсызгыгы духьаам, ибзоуггы,
Иузеиңшуп иаңсамгыгы иаңсоуггы.

Узырчаша ыкоуп, уччанда,
Укәашанда укәашар ахьауа.
Ихьчатәу ма ак ухьчанда,
Угәеигәеиуа уахьрылоу ауаа.

Хашьа хәа иушьтоуп, шьоук – ҳаб...
Аха уара... уңсхьазар қалап.
2015

Сиаст, ихәеит, дадхеит, сиаст,
Арахь сыхәрақәа аамғазеит.
Итыкәкәа ишпацеи сзиас,
Сылабжышқәа табахьеит.
2015

Хартафы дыңшзацәан, дыссирын, дқәымшәышәын...
Хәашьа сзәтомызт уаҳа дзеиңшыз.
Сара слызгәақуан. Хыдаран. Снышәын.
Исхаштлон лассы-ласс уи дшыртафыз.
2015

ТРАГЕДИЯК АЖНЫТӨ

Дабацоз дааныжыны? Дахыызшаз,
Дахыташаз тыша цаулак.
Дырпыртцун ицшамыз, ицшаз,
Ипхахалаз, нас ифагылаз.

Ижәван иахахаз дапыртцун.
Идгыл иатәымыз аанижыун.
Ахатца аргама иеирзуан,
Дыбналаны дцон, дцагәышьон.

Иауашәа ибазар – дхынхәышан,
Иаирсрын еазныкгы итәван.
Иаңхәака икан атыша,
Ишьтахька адгыл хәаахьан.
2015

– Хайлыршьаахьейт уажәа хымтақәа,
Уара иумаз иухәо – ацәа уцәоуп!
– Ишпашәзеилымкааи, шәара анасыпдақәа,
Исхәо зысхәо бзиа шәбацәаноуп.
2015

Антәамта ааигәахейт. Алагамта схаштуам.
Алагамтахь сеихоит – башагәышьоуп.
Ибашазар, шыта уахь сагьхәпшуам.
Интәозаргы – антәамтахь цалатәгәышьоуп.

Саршәалоит уи – иааигәахазар акәхап,
Исзынкылом арахь аамта – аеуыра.

Сгәы иамукәа, сналацшуеит илакәха
Алагамта, схы ахьызгарагъ сыздыруам.
2015

Есены амра узгылом ишамшамуа,
Иаавугоны иаавтцахалоит уцсы.
Азә идамхарггы дубар амуа
Адгьыл укәзар – гәәкроуп уара узы.
2015

Дышцеигәырғьоз зны уи лааира!
Шьамханынза изааиуа ибеит амшын.
Иара игеит зегъ зышьтаз – Аиааира...
Иахьа лцара ныхәан дазыцшын.
2015

Зеггы бреигъзаап, бхазыназаап, ацшза,
Уи гәартәхьеит, сымѡашьозар, ауаа:
Бара быда уаѡытәыѡса длызхьацшзом
Абаскатәи хәса дрылсны дахьаауа.
2015

– Барггы быкам, сарггы сыкам.
Зегъ нтәама, мшәан, ара, хәцсны?!
Изгәалазыршәода хшыхынхәлоз аѡныка,
Барггы бшыказ, сарггы сшыказ зны?
2015

Дцәыуатәуп дахьугалакгы ацәыуатә.
Дынхагәышьоит арыцхагы дышрыцхау,
Уи ус акәцәкьоуп хәа дтәазар
Иерыцхатә.
2015

Ицзозеи уи аахыс! Сшышлара сышлеит.
Ианызаауа рахь сыкоуп, хжьарамзар.
Нас, избан, бара, сахьынабыцышьталаз,
Иахьа уажәраанзагь сбыцышьтоушәа зызбо?
2015

Изиасны иниаст, еилахәашь,
Аамта иагаз азаагом.
Инхаз сырзуама, сахәашт,
Аха ари амш еихыкком.

Ацтақәа хылан, ихыцуам,
Икам амра ашәахәа.
Снанамганда сахьызуа
Сгылоуп, абар, сеитцагәгәа.

Ашьхақәа ирфалакьеит амацәыс,
Ажәџан сханы иаадыдуеит.
Иааиз аамта иамазкыз,
Ус, жәџан гәашәқәак сзатуеит.

Уахь доухамчқәак сышьтырхуеит,
Сацхьақа икоу сдырбашт.
Сыззыпшым сыхзызаан, саафырхуеит,
Сықәдыртәоит снаган абааш.

Сшәартам, шытала егысыхьрым,
Аңьныш дөашьеит рацәа.
Арөашкәа рышьтыбжь еихсыгьрым,
Инапы саныңшылоит Анцәа.
2015

ААРЦӘЫНТӘ

Азы сзырыр, уахь снарыцлап,
Саргы сцашан зегь ахьцо.
Усгы збахит иаха пхызла –
Исаңысны ицо срыхьзо.

Иеибарыөны шьоукы сңылашт,
Акәара сныкәлар. Агәра згом.
Исыцхраауа уахь уаө дгылам,
Азы сырызго дызбом.
2015

Ианыхтәу роуп нак зегьрыла,
Агәра бымган арт ибархәо.
Ируа бымбо, сзаадыркәрылан,
Дахцәашьеит азы хәа еибархәхәоит.
2015

Аңсшәа аңкытә аңсшәахь еиңаган
Акәаад ианцоу цәахәакәак.
2015

Аңстазаара, цкәа уазхәыцыр, хыдароуп.
Ихьтхәаауп, акапеи кылцәа иаңсам.
Арахь, уңшыр, аңстазаара утароуп
Сара сызфәу, улго агәамсам.

Ус анакәха, аңсҗазаара җакыдан
Избазар, сҗыхазар сшауаз,
Сахнымхалар амуа, мшәән, сызкыда
Иарада ңсихәә сымамкәә абас?!
2015

Схы санахәәңшуа аганахьшәә сгылан,
Сазгәәалоит, җыңныхәәк аҗоит сазыҗкыан.
Исылагышьям, схәоит җаңхья, исылам,
Иаасыргәәҗуеит җазныкгыы сыңсыңкыа.

Схы санахәәңшуа аганахьшәә сгылан,
Иңьасшьоит ирызгәәмҗаз зегь гәәҗән.
Салазсоит иааиуа сымш җың саңылан,
Акы зңыысшьара ыкәмшәә схада.
2015

Иубо акәзам, уара, арака
Икәу – җакуп, даҗакзоуп.
Иеилагылоуп иеибаргәәҗуа,
Аха уи ҳа ҳзы имазоуп.

Иеибәтихьеит хәҗеи ңхәыси,
Изынеиҗәмңшуа иааидхалт.
Рхәыңкәә ирызҳән, ираңысит,
Рхы ахынахаз ибналт.

Ифыртын бааңсуп ирзасуа,
Егьрыгым иагарц ишьҗәаны.
Иара шгылоуггы иғьазғьазуа,
Аңцышә ахатәоуп рыҗны.
2015

Иҗаимҗара иҗоузеи урт рымбараз!
Бжыра-быжыҗәа идәықәйтқон, дахьзар.
Дзыргәәҗуа арахь марияла рымҗаараз
Илшоит уи дахьымаарагы дцар.

Дрылагьежырын азәазәала рыҗсқәа җыхуа,
Дылагылон дненины урт ршьа.
Ихы рыхтнитцарашәа дахьырҗагәыбзыҗуа,
Рыкәа дахьтатәоу ауп са сызшьуа.
2015

Сара зегь сыман. Бара быда.
Адунеи зегь сара истәызшәа збон.
Саҗшәыман срылан қалақь, қыта,
Саамҗа снаҗәа иахаргьежыуа изгон.

Ашьха схалон, аҗслымз цара сылсуан,
Сахьцалакгы ауан, сахьаалак.
Излабылшеи, ус, бара баакылсын,
Бара быда акгы ыҗамшәа зынзак,

Исымаз зегь наҗ снарыха-аарыхан,
Бынхеит агәы ашшараҗ баразәк...
Сгәырҗьара, схьаа, сгәырәа, сыгәҗыха,
Иханха сыәназыртәаз ари сқәәцә...
2015

– Зны ҳазлақаз ахь бхынҳәыр, –
Баатцагылар сыжәәахыр, –
Дәәа җытрак сымҗарыз, –
Ихәеит дахьаатәаз Едрыс.

Аха, даахэыц-хэыцын нас,
Ибеит иамуаз уи, иауаз.
Дтэагэышьамыз аф ис:
Ибга цылтэахьан ицхэыс!
2015

ААБЫЦЬ ИГЭАЛА

Икалазеи ак санахар амуа,
Икалазеи исыхьызгы сзымхо!
Ишызбоз адунеи ду амаа
Сара искызшэа, сеитымха,

Уащы ситахзамкэа сфанаасха,
Исархээр ртахымкэа ацсышэагь,
Сызфацаларыдаз, нас, асха,
Стэарызу ибзиоуп хэа исзыжэуа?

Хаидыслаз сызлази сзыжэлази,
Сзыжэламыз урт реиҳагь иаапкызар,
Ишакэым ара зегь еиласит,
Цшаашьагь имамзаап сөызак!

Инхаз бара бакэын, саахьахэын,
Шьяфақәак аарла инеихызгеит.
Исоурашэа збан, акы сахэон,
Исмоур усгы иғәырдысан.

Лацшы хаан, иарбаныз уаҳа
Исзымхоз, исыхэоз уажэала.
Аха тышак еицш сҭаҳаит,
Сцеит цъара уа сылзаакэкэала.

Ишыскыз дунеи дуззак амаа,
Бҕацхьа саацәыртцит сеитымха...

Иҗалазеи ак санахар аму,
Иҗалазеи исыхыызггы сзымхо!
2015

ААБЫЦЬ – АНАҢС

Уабарго, мшәан, аколнхара уалырцар,
Утарымкуазар хәа хгәылак дшыпшыз,
Псыхәа рмоуит иҗалазггы харымцар:
Дәәазныкгы хатца дцеит ипхәыс.

Ауафы ддырблаҗеит, дшыақәырҗеит,
Иара иара иакәмызшәа дҗартан.
Дшааиуаз, дхагоушәа даацәырҗеит,
Ииуа-иихәоз рылаггы дгазан.

Уи хгәыла даасгәалашәахт ааигәа зны,
Исышкласуа иааиуаз снарзыпшын.
Иахәаггы акы дмыршар ргәы иауазма,
Схырытәхәаларц иашьталеит амшын.

Лафхәафын ирышьтыз ицыркыпца,
Сызлашам ак ирххахуан дахәауаз.
Имыргылац азәы фныкгы ихыбуан.
Дыҗахын иара усггы ауас.

Ихы цәыригарц дашьтан иҗамхашаз,
Дҗалахьан шьта харантә дубартә.
Сызлаз еилазаарак салихын ахәаша,
Игәы каршәны даақәтәахит иҗәардә!..

Уабаци, мшәан, аколнхара уалырцар,
Иутахны уи уалазшәа газа.
Иҗалоит шьоукгы уи харымцар,
Уара уәагылан шахтак ахь уца.
2015

Скъалан абна сылахын,
Сшааиуаз сыезаны,
Быргашьыл Миха дгылахын
Илахь еикәтцаны.

Сгәәтан, сизымбатәбараха,
Уабацо хәа дтцауеит.
– Сцом, – схәахуеит скараха, –
Сцом, аха саауеит.

Цъара акы сызуахәар хәа,
Сара сахь дааскьахт.
Дшәоу нас уи сирфыхар хәа,
Длытцапкаггы дцахт.
2015

Бзиа дышңарбоз аңсы!
Ирибамто ажәа,
Ицәажәон, ицәажәон...
Игылан ршәы рхьыссы.

Ажәәан далартцон цасшәа,
Иасны ирхәон дызлашамыз.
Ирхәон дыңсытәкьарггы шамуаз,
Иңсы златартцо рыңшаазшәа.

Иржәит нас тәыцақәак хтәалан,
Лафқәакггы еибырхәон инытцак...
Аамта анын снапсыргәытца,
Изфырггы стахымызт жәеинраалак.
2015

Ұызак дсыман, гәылак дсыман,
Ғынхак дсыман – дааигәазан.
Срышьтан. Срыхъзон хыма-ңсыма.
Зны сҕәышын, зны сгазан.

Сәыза дидшаан даҕаа Ұызак,
Дышнеи-шнеиуаз днасҕәыңсааит.
Сгәыла гәылас сиҕахымзаап,
Игәашә сылсны аҕныҕа сааит.

Сҕах иакәын сзықәгәыңуаз, –
Ауаҕ гәытбаа ду Уахсит.
Иңсҕазаара ныхуа, иныхуа
Дшааиуаз, ҕенак, дажәны дыңсит.

Сзатҕазахарц азыхәа сима,
Сахьнаного сеидру нас.
Аха быҕан, бара бсыман,
Бара, зегь сымазшәа сзырбаз.
2015

Аңсәәи абзәәи еилдыргахуеит,
Иаҕуп рымч зқәымхаша уск.
Изхьынхалаз азә дықәган дыргахуеит,
Ихоуп дыззынрыжьюа еихабыс.

Иеиңхыраан убас ҕазә дышьтырхуеит,
Уи ажәҕан датцасуеит шыта.
Иаңхәаҕа игылаз данырхуеит,
Ахаанғы ддыргылом рыгәта.

Аңсәәи абзәәи еилдыргахуеит,
Ҙбабаа ду уи амшала избаз,

Аха саркълбжык аагахуеит,
Уи иагырырхашт убас,

Ирхаштып изфымзи изфызи,
Иќалоит харабѓарагы ицар.
Аамта ахраќа ирфысит,
Ишээртоуп ишнейуа ирыхъзар.

Уацешээргы уацфымшээргы иааиуа,
Узгашоуп уггы узго.
Аамтоуп зеггы-зегь ириааиуа,
Уи акоуп пси бзеи еилзырго.
2015

Бара бакфызма, дмыргфамцуа,
Дахьцалакгы ицыз?
Дхатца бзиан бара бхатца.
Анкфатѐи сффыза. Исцффызыз.

Ибымдыруеи, зеггы мфасуеит,
Ицазоит инкылаз...
Уажффоуп сгфы ианасуа
Зны бахывагылаз.
2015

Дгффауеит: мшфан, дабатѐи хатфоу
Даауеитеи даахьатцуа, ифынкыло!
Илзышьтымхуа аидара дшатфоу
Дцоит лара лыпшфма диапгылан.
2015

Исураќатцагфышьфозеи аамта саиааины,
Атѐеипш сышьтагфышьфоуп сырхны.

Истахын, дабаауго, сан рыцха даины
Даатээр ара... скэыба аханы.
2015

АДГЬЫЛ СЫҔСЫ ЫҚӘХАН...

Сахымнеиц, шңарацәоу! Снеиращә збахуан.
Аамтагь алшарагь абаказ, хжъарамыз,
Сдәықәларгы шыта сабацахуеи сахан,
Кәаңақарроуп шыта икоу, сағамыз.

Сызхәаңшуа ажәџан иалакнахами, хыхьза,
џеишьа ахыікам, лабәбамоу – ңхызлагь.
Шәарта ыкам, стәаз ара, егьсыхьзом,
Иааиуа сацәшәаргы, ицаз сназхәыцло.

Срызхәыцлап сахьаатәаз излымтдыз, излытдыз,
Ишьтастап, ишьтысхып сышьтахьқа инсыжьыз.
Сахьцәуар иснаџои, иззазааит изыз,
Снышьгы амшын ихызлахьоу нышьыз.

Сара ара сыкоуп, сшыжәбо, макьаназ,
Адунеи сақәлахарц сгәы иџоушәа ахыда.
Тәак сырхуеит исыркызар маганак,
Ус схәаргы, сацәызхьеит ақыта.

Сшацәызра сацәызхьеит. Уфааухар усыцлан,
Ақалақьгы сатәымхазеит сшааиуаз.
Уажәы-уажә саацәыртцлап, уажәы-уажәгы сызлап
Урт сышырбжьоу... Абартқәа сыриааиуа

Сышдәықәыз сзымцеит уаҳа сахьцашаз,
Сырхьымзеит, иамуит, ибатәыз ибатәымыз.
Амч абакоу, алшара! Зегь башоуп!
Исцәынхаз шыта нақ шәара ишәымаз.

Ажәѡан сатцацшуеит сгәы акы еиднарғәғәало,
Сныгәнысуа адгьыл сықәхацәан сықәуп.
Сычесырцхоит ари амра ашәәхәала,
Ғәаныла адунеи зегь сахысрашәә сдәықәуп.

Срыцхара – ҕа уаауп амѡакәа ирныло,
Анаара икыду, ашьхақәа ирхыцуа.
Уацәтәи амш сара сакәым иацыло,
Снагәагәеит иара убригы сназхәыцуа.

Снеилап ус, исықәхауа сықәхуа,
Мап ацәыскыр сҕахуп зынза абжъазра.
Убри азы ауп, адгьыл сыцсы ықәхан,
Сылаиоуп абра цъара ашьацра.
2015

Адунеи шаахәыз анцәиныс,
Иахьакәымыз цъара ҳааит...
Зыгәра гацәаны дызцыз,
Ешьас дҕалцан, дихнахәааит.
2015

СЫЗМЫШЬҢУАЗ

Сызмышьтуаз дбыргын. Ихы цахьазар акәхарын,
Иҕырцәахәны даасҕагылеит симышьтырц.
Ицхызхарын ари, ма илакәхарын:
Ихатцкәса илеиуан аены асырз.

Сахьцоз ураа идыр, аха сцар акәын,
Уаха цсыхәа шсымамызгы здырт.
Иҕастцаран иҕаз ак ҕастцар акәын,
Аха уаха умцсит, зык сызмырт.

Азы арракны сабакахыз, сахыглаз
Уа сынхеит – дыкан сызмыштуаз.
Иркымкымуа икын лабакгы нкылан,
Хахэыкгы шьтцааны исгэйдитарц дышьтаст.

Дбыргын, аха дбырг мыждан ахатца,
Симышьтыцэкьарц иакэикит, деихан.
Саргы изуам, иара шьтахька дхьатцуам,
Лабас иикыз сахэацшын – еихан.

Схы еикэырца сышьтеитцоаап аасгэахэит,
Анацш-аацшхагь сывам – сахьзарым.
Шфимтуаз, ажэак ихэан – сахэит,
Шьта сышьтахька сдэықеларгь сывцарым.

Хаидхалацэеит, игэастеит, хаидыцсылон,
Сыхэхэап схэан, сыбжь цьаргы имнаот.
Илаба-еихала дхысларц дафын сыла,
Сытцеицаларц далагеит зынза ао.

– Исумырбан, – ихэеит ибжы штиган насшэа, –
Усацысны, усацысан цьара уцо!..
Снаихэацшын уи иахьа дызбазшэа,
Сфынасханда аасгэахэит скэаратцо.

Аха уи сара сакэхомызт, иаурымызт,
Садырсызшэа сгылан, сбакаха.
Сизгэамтозу, – иблақэа аш рхымыз, –
Иеыркахэ даасыдыгэгэалт саға.

Ичгы леихьан ағамкэыць, сағамыз,
Ифы ташэашэа, ицқэа капсахьан.
Ибон, цхьака царта имазамызт,
Цхьака иказ сара стэык дахыцсаахьан.

Еидхалашъа ҳамамызт, еиңырцтәын,
Аамтагашъак ҳамамызт шыта ас.
Аханатәгы дыкaмызшәа дырзтәын,
Аха усгы дыкан сызмышытуаз.
2015

Схәыцын, исылацсыз иага сылан!..
Сара зны схақымхаргы ауан.
Снеиуан ақәа сцәылан, асы сылан,
Скәалазшәа, схынхәны саауан.

Сцон арантәи сықәха, сынкахәыцуа,
Уащытәыџса имырдыруа схы итаз.
Амџа сықәын цъара нақ, сахызуаз,
Сатәарымбар ахьрылшоз, саххадаз,

Аха истәу, истәым сеахьазыскуаз,
Ацтазаара сахьақьоз санфаз.
Ицысымкуаз ыкан, зынгы ицыскуаз,
Сеиха-еигәо наарак санафаз.

Ирацәацәан еснагь сзыргәатеиуаз,
Стәар зымуаз, сгыларгы зымуаз.
Скосмонавтхар қалон зны, сышнеиуаз,
Сыкан ак амургы, акы ауас.

Аха сакит Ажәа, сыртаслымын,
Схы-сгәы иаст акырынтә, сархәацәеит.
Схы ахьсырхаз сангы хьаас илыман,
Хауак сшалаз салазт, сылцәынцәеит.

Ишпалтахыз тынч абра сынхозар,
Сылбозар цъара лааигәа есымша.

Дхагахартә дықан дхагахозар:
Ахы иоужны сақәтәан сара аңша.
2015

Аңстазаара даргазан (уара уанаркәышуаз!),
Иажәымтыҭеҭа дгагазан.
Длакәцәеит, уаҭа дзылакәышам,
Дзымцеит уаҭа, дцан.

Дтәан игәаггыгы хыҭеҭо,
Дааизымхәыцуа азәы;
Дтәан зеггы дырхыччо,
Инарылато ацәы.
2015

Адәы сықәуп сара акгыы сағзамшәа,
Адәы сықәуп исымазатәкәмшәа утәы.
Акгыы сағзам... Сеилагоу сара, мшәан,
Зеггы сырҭу сахыкәҭацәаз адәы?
2015

Аибашьра адәаҕнеиңш,
Лхацәа зегь рхны,
Ргәы днықәсны, егькамлазашәа,
Ҳгәашә даалагылеит
Дҭаҭаҭа-ҭаҭаҭа ҭенак.
2015

Аңсра сазхәыццәо салагеит, сыңсышоу,
Иҕоу рааста срылоуп ицахьоу.
Сыңсы сшьар иауазеи, иахьа мөышоуп,
Аха акы иснаруам уи, цәык сахоуп.

Зны исаҳаз ажәа сгәы иҗахазаап,
Дсацәажәоит саҗхәа дтәоушәа быргк.
Саб иакәзаап, еиҗеихәарц иҗаххазаап
Имаҳаз, ма исхаштыз, сых сырдыр.

Ишҗассиру аҳкәажәк лхымҗаҗашәа,
Дысгәалашәом илеиҗшу даҗәа аҳкәажәк.
Лыгәра шызгоз схыҗәҗкәагә агәра згашам,
Дылахазшәа збоит арахь агәашә.

Лара дааиуам, сара уахь сызнеизом,
Амҗа сшықәугь, иамуит, сназзом.
Ус анакәха, сара сусқәа җеизам,
Ара сзынгылом усгыы, уахьгыы сцом.

Избалахуеит ҳабжъара цҳа хымшәа,
Иахьымаара ицазшәа ицаз лыбжъаз.
Избан, нас, урт сылаҗш назырхымшәо,
Сара ара санаатәогь сыҗсы сшъарц?

Исымакуа рҗәархеит исымактәымгы,
Исывагылоуп сымҗахькәар хәа ишәошәа.
Сара истәушәа сдырбалоит атәымгы,
Ирхәалоит лассы-ласс урт сыгәшәа.

Ражәа ажәоуп, ииашоуп, аха ихастцом,
Сгәы арахәыцқәа ара ианырххацәоу.
Исыцрамскәа саҗхәа акгы мҗасзом,
Акы сзеиҗуп урт, акы сзеицәоуп.

Сдәықәлоит уртгы егыртгы срылагылан,
Ухатцоуп, уҗеиҗхәакгы зымҗа утәа!
Сара тьыҗх зны стыхәтәа саҗылон,
Аа, җәа ааҗынрак сахьаҗылахыз сынтәа!
2015

Саргы амш сшалаз сгәы сапысшә,
Слыцкәашошә сшықәыз уақа хышк,
Иканатцеит хныхәа ныхәамызшә
Уи аныхәа иалатәаз лабжышк.
2015

Дахьугалак дызлашаз ала дшан,
Дшықац дықан даагылазаргы... длахшан.
2015

СХЫ СГӘЫ АХШӘАНЫ

Зегь сгәы рыхшәеит, ихәеит, даатгылан.
Зегь сгәы рыхшәеит, ихәеит, убас,
Сзырпылом, сзырыцныкәом, уаха сылам,
Иаңсоу хәа уаф дызбом абазк.

Ани ацәгәа иршоит са даазбазар,
Дшыыцны игәы кыдәаахьеит ари.
Икалап азә дуашьазар, азә дупазар,
Азә уабхәа иакәзар камлари.

Азәы дгәылоуп, азәы афыза ихьзуп,
Дахзычхауам азә дхартан еихабыс.
Исзааигәашәа избоз ихьыз ихьц ауп,
Анышә сеитәрц дашьтоуп саниапыс.

Пхәыс хазынак слеиеырбон иансааз,
Адәы сықәын усқан амца скны.
Сшааиуаз ус... ижәдыруоу сызлызгәааз:
Даацәырцит сәаңхәа... дхыркәыкәны.

Азхарамфа, аеҳәа иеҳәажьыз хатқак,
Ғычыртак дақәшәан, деилапсеит,

Изышьтымхуа еидара хьантак датцоуп,
Имал ду ицэызрашәа дыпсуеит.

Дцеит шухәоз иаахынхәлоз аусда,
Ихалатәаз гәыпцәага дук, хтынхак,
Дыфхаззалан, аа, иахьа дызустоу:
Ихаткы кадыршәуам дахьцалак.

Матцурашәа ак иртан, адунеи амаа
Идыркызшәа ибоу, хара дахцәызт.
Уеилагоума, уи хбара даауама,
Дышрыбжьоуггы дыфуа нхытц-аахытц,

Хаха имам, зынза хаха имам,
Анцәа дсумырбан, дыказ дахьагаз,
Азәы изы, җазәы изы хапсыма,
Хара хшубац хакоуп, дад, абас...

Аха сгәы рыхшәазеит, иазууеи,
Издыруз, сызлиааз, сызлашәаз...
Иахь сыздыруам, адунеи зегь уыуеит,
Уи акәхап сара сшааиуаз сагьзыршәаз.

Изакәытцәкьоу уара идыр сызлаҳаз,
Сара слымха ак тафуам иашәаны.
Сгәы зыхшәаз сгәы аархымлеит уаха,
Сахьааиуа акәу схы сгәы ахшәаны.
2015

Исыртәзшәа иҗамыз ак хәыцны,
Избо лакәшьо, ахара сыпшуеит.
Зыпсрала апсра иаиааиз сицны
Санаацәыртц – адунеи лашеит.

Иумаз, ихәеит, уалатхаць, уалаз,
Уаламзын, амарца, ихәеит, Хазшаз.
Уаналазгы мышкызны, хыызла уалаз,
Уканатц пхьака абзиа уазыпшуаз.

Дгыли жәфани хамтак еипш иутоуп,
Угәы тынчны, уцсы тынчны урыбжъаз.
Урт акгы иацсам, мап, уара уда,
Угәыкатаган, цшахаан урыбжъас...

Исымазар стахуп зеггы рфыцны,
Исымдыруа шыта сызхымзо, сзыхъзо,
Зыцсрала ацсра иаиааиз сицны
Иааиуа амш сапыларц ауп сышцо.
2015

Мап анухәа – мапзароуп,
Ааи анухәа – ааизароуп.
Уара ануакәха – уакәзароуп,
Уаныкоугь – ухы уаиааизароуп.
2015

ИСЗЫМҰЫЦ РОМАНК

Сзапырымтца садхалт, саргәакуа, самырцәо,
Сфымтақәа иреигьу, исзымұыц романк.
Саамта цахьеит, сымч ақәхоу сыздырцәом,
Уи сара сабик иеипш исгәытцак саауан.

Зегь аныцәаз саргылон, сангылаз сартәомызт,
Сцан-саан иара акәзан схы итаз.
Зышыта схыз уажәы-уажә исцәызуан, избомызт,
Икан икьақыза шәқәакгы анатуаз.

Снарылалон ускан, ирмарио сусқәа,
Сышьтахька инсыжьхьаз, испыларц иаауаз.
Сәапхьа ииасуан убас еипшгы хтысқәак,
Сыкәмызт шыта урт рылтра ауас.

Сыцәарггы снықәхан, иееимызт сыпхызқәа,
Санхалон цъара амџа цәык сахашәа.
Ахауа иалоушәа сыкан сыбгыцқәа,
Зеггы срыуашәа, зеггы срағашәа.

Сапхьака ишьтоу, исдеипшу сыздырцәом,
Зегь рапхьагь сзыхьзашаз сгәытцәк саауан...
Сапырымтца садхалт, саргәакуа, самырцәо,
Сөымтақәа иреигьу, исзымөыц романк.
2015

АШЫҚӘСҚӘА

Сшәырааңсеит, сшәыркареит, уаха сылам,
Акызатцәык исзыжәымуц – сшәымшьыц.
Сзыхькьозеи, сгәы ндырхеит бааңсыла,
Ғашақә исызныкәо, азәы дшьыц.

Исымаркыз арбан, уара? Истәыз.
Имцазырсыз ирыхәом уи рацәак.
Схысуазар, зынгы исоуеит хыстәыс,
Сыларыжьырц иашьтан шьоук хәынтцәак.

Урт ашықәсқәа цар акәын, имцазшәа,
Схәыпызыпуа срылоуп, икаґаха.
Исґагылаз сґагылоуп џапхьа цасшәа,
Имақаруашәа имақаруа: «Уґаха!»

Ус анакәха, цъара акы схароуп,
Суаџыми, мап, хшла скәабам.

Изыттахатәу, уара узы сҭахароуп,
Сара макъана иҕам рахь сарбам.

Сышықәсқәа срытцалан сахъааиуа
Акы затәык исхъаау – шыта сҭахом.
Еибашьракаҕ еиҕш сышықәсқәа сыриааиуа,
Инасхго сдәықәуп... иагьсызхом.
2015

Сабакаху, ажәџан салоуп,
Сама инеиуеит сгәы саҕыс.
Сыҕсаатәушәа, сҭааидыҕсало,
Саҕыз аҕыра, саҕыз.

Ухәан-схәани ҕыба-зыбеи
Саарылцын, цәҕа сласуп.
Снеиуеит аҕтақәа сырхыҕраан,
Иац ааста сгәы разуп.

Ара идәықәзам еинҕба-еиныруа,
Инеиҕахан иеибарххом.
Ара иҕатәҕьюугы уздыруам,
Аха акгы утанархом.

Убла ихгылам иумбаша,
Иумаҳаша уаҳауам.
Уаргәатеиуам баша-машак,
Амач-сачгы умџа ркуам.

Лада уцама, џада уцама,
Иуҕахәмаруа исуеит аҕша.
Иудыркызшәа адунеи амаа,
Насыҕ умоуп уахыҕшуа.

Акгыы сзалам – зеггы сзалоуп,
Аамта саццоит сгәырғатца.
Уажәазыхәан ажәџан салоуп,
Сизааигәаны збоит Анца.
2015

АҖХЫНТӘЛА

Ағәра зкыз иағәра даахон,
ИҖхынтәалаз даарманшәало.
Иажәа хаамыз, игәы дахәон.
Ихы ихаирштүан ашәала.

Ианнықәла, игәы хытхытуан
Ишагозгы иажәа аңша,
АеҖаза илымха дтахәытхәытуан,
Азәы изихәон «алахша».

ДышҖеыжәызгы уа ак иршон,
Ихы җиҖон ағәра зкыз.
Лада, џада илаңш иршәуан,
Иумырдыруа имаз хыс.

Ас умцан хәа, ас уца хәа
Ирбо иҖааихеит мџақәак.
Дылбаарқазар, ашацахәа
ИҖааихарын, аха аҗак

Имҗазакәа, дшиҖхынтәалаз
Имџа хара наигзон.
Ицәыригон Җыц игәалак,
Иалацәажәо ус ицон.

Ағәра зкыз илазашаз,
Иламзашаз иахауан.

Аха усгы ицашьа ицашьан,
Зынгы анаара даҕан.

Ишыҕаз иахьнеира инеиран
Даҕазныкгы снархыпшит.
Иҕалазшәа збахт мееирак,
Сыытхахеит, сааилашит.

Аҕара зкыз ҕаргы дызбомызт,
Иҕхынтәалаз сааирдыт.
Исзаатыз аҕара згомьт:
Иара иакәын аҕара зкыз!
2015

Ажәәан ҕаҕаҕшуа аҕх ҕалагылоуп,
Еҕәа гәартәк аҕаҕсоуп уи, урзыпшлеи.
Еиҕаҕәашьа амам, иссируп зегьрыла,
Ухшыҕ арҕыруеит ҕазлоу адунеи.

Схәыцуеит: аскатәи еҕәа ахкыду, –
Амц сызхәом, аиаша сыздыруам, –
Усгы ҕара ҕстазаарак ыҕоуп,
Снаган уа сыҕахзар, шыри!..
2015

Сызхушьааша акы ыҕамкәа, иҕәеит, суафыми.
Зегь ҕаинызҕьаз ауафымроуп. Ауафроуп
Сызлааз сара аранза сыҕсы сыман.
Сара схәауп, сара сыхәшәуп, сгәырфәоуп.

Иҕамхаша соуп сара зны, санҕало,
Исымпытҕьо уанархаго ианакәым.
Адгыл сыҕәу ҕыршьоит – ажәәан салоуп.
Инсыжыыз ныжьуп, акгы схым, исгәым.

Ирбазар акәһап уаҗа акгы сырмышәо,
Сахьаныз саньрхит – сыртәәгәеит,
Аха иқәхар ирымамкәа сыда қсыхәа,
Сызхушыаауа шықоугы, схынхәеит.
2015

Скәыбаса, ихәеит, слымтақсан, даасылган.
Дагығытхәхеит – убастәкыа дшәазу.
Ғакалаза анағс лаамта лхылгон,
Мыткәмазу илхәоз уи, ашәазу?
2015

Сғыхар сыбзасып, самысыр –
Сғыхаран сықазам шыта!
2015

– Сааит агәаға сғысны,
Сықәсны сааит ацәхәыра.
Саман акы сырдысны,
Исыхыызгы сыздыруам.

Исыхынгы исмыхыыз
Арбан сара амған!
Зны исхаштит сыхыыз,
Исгәаласыршәар амуа.

Саауан скасы сыххны,
Сыґерылаҳәан мағәажәқәак,
Сшамаз акы сыххны,
Дағакы саражәуа.

Сызгыломызт санкаҳа,
Срызмыртәеит сангыла.

Бзыниаз ухәоу уаха?
Еитазхәода хкы-хкыла!

Хзеикәымшәо хайвысма,
Иарбан уара иңьоушьо?!
Сышцаз еипш сзаарызма?
Иҥоуп, уара, исңьоушьо.

Исылыршьааз сылшьаан.
Шьтазы иазхазар?
Иарбан уаха исылшоз,
Сышуафыз сынхазар!
2015

– Уца, – лхәон зныжышьа сывамыз.
– Уца, – лхәон даазқәылаз, – уца!..
Сыкнахан – стәамызт, сгыламызт.
– Сабацо? – сцаауан сеыргаза.

– Иахутаху. Уахынтәааз. Усқыртци... –
Сыңсы тыхуа, илхәац лхәон.
Убасқан егыгы даацәыртцит.
Ҧымткәа уи дгылан... дыхәхәон.

Илбон: са сзы дхарагәышьян,
Иахзеилаз ахтахан ңшак.
«Умцан, сухәоит, снумыжын», –
Илныңша абриоуп сахыңшуа.

Ара сара нхашья сывамызт.
Ацха ихазхыз табгахьян.
Сыкнахан – стәамызт, сгыламызт.
Сықкәынмыз, арахь сышлахьян.
2015

Сахәәеыр шауаз сзымдрит
Ари азиас сыраанза.
Бзиа сшы́каз сзымдырит
Бзиа сшы́каз здыраанза.
2015

Исгәаларшәо адәы сшықәыз зны сгәәтеиуа,
Сышьтахь и́каз шы́таleit сапхә... инышәха.
Ус, зны исытцаз амца анаабаклак, сышнеиуа,
Сымға снаныңсаларашә збоит сыццышәха.
2015

Сызлаиаз сыздыруам аранза,
Зны лгәы сықәзытхьан пхәыск.
2015

АҢСҢАЗААРАХЬ

Иахьа аңсҗазаара сгәы ахәом,
Сыңсыргы сҗахыым зынза...
Ишы́коу исырба, исахәа,
Ңьара сыркәыш, сыргаза.

Сылаңш кыдуп афны́ка,
Итәар хәа сшәозаргы сшәа,
Сырхынхә арахь, зегь ахы́коу,
Саарңхашьа, уҗахызаргы сжәа.
2015

Ушәапырхапуа ушпақәхеи адәы!
Сухәаңшуа сәаасхап... Атәы!

Цъарггы избом уара утәык.
Иумамкәа угылоуп хәатәык.

Ассир: уцом, уагъаауам.
Угәыгуам – цъарггы иузауам.
Уааи, – зегь сымчым, газа, –
Игәаггы, исфырга апкаца.

Исхароу схы итарцаны,
Исхароу цкъа исырбаны,
Зны исыхтынкыа хатцатас.
Апстазаара мацоуп, хаицасп.

Иатцахаз дацaxeит ус...
Иукәшәарггы уздыруам атуз.
Иулпсаа-улпсаауа удак,
Умгылан, зны иуоуроуп атак

Зтак катцатәу, умшәарггы ушәаргь.
Уфааха уаатцыцны ухаргь.
Уааи, – зегь сымчым, газа, –
Игәаггы, исфырга апкаца.
2015

Ипсран икоу даадыруашәа хакоуп,
Псра зкәымхәаггы зны хазхәапшуа.
Аамта ыкәхашт афыцъаггы ркәаҕәа,
Деилкаам иахцәагашагь апша.
2015

Дрылоуп уи хатца дымцацшәа,
Лхы рахан, дылмышәо уафы,

Машәырк лымгацшә – дымцаацшә,
Уқәнамыргыло лыффы...
2015

Сышықәсқәа срылсны саауан,
Испылаз рацәак акгы ғыцым.
Зхы здыруаз аңсыуак дызбан,
Дахьызгара сзымдыруа сицын.
2015

Ижәны иҕамыз, мчыла
Инеихан, инеины еиҕаиахт.
Лак иарбзон ирхагылан,
Ипцәон амра акьатеиах.
2015

Сышҕоу саунхахуа, саргы суафыми,
Сажәышт, неихыркәа сывамкәа сажәышт.
Арахь, изыфран иҕаз зегь ымеи,
Исхәарц исҕахыз хәам – сеихашәышт.

Аха аамта сывахми уанза,
Сцалап, сымға саныз сеиханы.
Зык сыхнамцар, ма саламхар амца,
Ашәшьыраҕ сыхәмарлап саргы схәычханы.
2015

Дхагахазшәа адәы дықәын.
Лышьта дхылань даауан.
Бзиа дбацәаны... дидықын,
Ауыха рееиларцсны ишьтан.
2015

Исцәызгозеи, иҫоу ыҫоуп,
Иҫам сашыҫоуп сыҫеҫынҫа.
2015

Илыргылаз зегь лара илзыртәарымызт,
Иҫаҫаза, иахьлыргылаз ус игылан.
2015

– Дыҫоуп шысхәоз ааҫын дааиран,
Аңхын дааип хәа сышгәыгуаз.
Азынраха, игазшәа аиааира,
Даакылст, аха акгы дсыхәом.

Ахьта сакуеит, даҫак акәым,
Мҫы еидарак изааидкылом.
Сааҫьаҫыҫьаҫьаҫьын, уи ддагәоу.
Дтәоуп дахьтәаҫ, даҫьыҫагылом.

Изыхьхьада сара ысыхьыз,
Дәагыларгы дсықәымханда.
Иааигәаламшәо уаха сыхьыз,
Иҫадкылан дгылоуп хәанда.

Дзыргәааз сеидроу, рыцха,
Иҫақәымгы ааиратәахт.
Дықәыргазшәа дтажьны акәыцха,
Зҫаазхаз сык дысцәатәахт.

Дыҫоуп шысхәоз ааҫын дааиран.
2015

Инасаҫсны иаатгылан, рыхқәа неидкылан,
Исышкьлапшуеит сыбла иамбо хәсақәак.

Исгәалашәоит, анкыа зны урт азә дысгәылан,
Лхаргь ааитылхуан сыцәхаларгыи кәак.

Чаракаф сыматц луазшәагыи збахуеит
Гагоушәа сацхыа иниасуа цхәыск.
Лышьта схылар – дахымаара дцахуеит,
Дхынхәуазаргь баша сыцшыз.

Иаауан, ицон зынза сыззыцшымыз,
Амш иалазуан, атцх исцәагон.
Амәа сахыкхәыи амра схашымыз,
Ажәәан икыдыз ецәак агәра згон.

Исмоуит исафсны инеиуаз азхыацшха,
Иага иласызаргыи, уи иахьзатәын.
Агара сгаразшәа макьана сара, ацшқа,
Нак-накгыи исмыхәоз цхыи хаак сатәын.
2015

Саргыи исыцхьон ацныш ицыз,
Ашәкәа сзаадыртуан хәцк.
Саргыи срышьталарцу изыи?
Дысзылыпхандаз еихабк, –

Зегь зымчу исиааиуа ириааиуа...
Дқамлагәышьеит ус азәгыи.
Сықәыргарц ишааиц иааиуан,
Исдыркуан ус-ус атәгыи.

Аха, адгылаф данызгыи,
Дықан ажәәанаф сынцәа.
Сахаанхеит сара афыцгыи,
Сәазхәоз сшахоз ианыцтәа.

Сахьцо сзымдыруашәа сгылан,
Схы шытыхшәа, сгәы т́кьашәа.
Саргыы салиааит и́кам тәылак,
Сагахьейт саргыы агәыпжәа.

Измам арбан, схәахуан, цсыхәа, –
Уеизгыы-уеизгыы исыхыша смыхьц, –
Сзышон, аха изымжәит зыхәашьк,
Саниаанза хәа снейуан зыхьк.
2015

И́кам азәы сияцәажәоит иац аахыс.
Иахзеибымхәо игәы цнатәоу сыздыруам,
Длацштцашәароушәа днытцабалоит, ак иаахаз
Ааңысшьало ибжыы аагалоит, дуазыруа.

Дааилоит, дцалоит уи абас лассы-ласс,
Ибахуоу цәажәарала сгәы ирдазшәа,
‘Еа хәатәқәакгыы сыманы сышгылаз
Деитатцабахт, дааирашәа нас-насшәа.

Дцеит шысхәо, ифәаихоит длахфыхза,
Ма, зны-зынла, илахь еикәтцацәо.
Иаргыы саргыы ихабжьоу ак ныхзам,
Хнатцалахуейт уи аңхзы ххьытәцәо.

«Иустар, иузгарым ухала», – ихәахуейт,
Уңсы ааитак хәа сьидитцоит дышнеиуа.
Дызгәо сагәоит, дызхо арахь сахоит,
Зегь ирцәаашьо, на́к ирцырцуа среиуам.

Ус сеилыркаауазтгыы исывагылоу!
Ак ааңалом рлымха, рыедырдагәоу.
Сышрыцуггыы, с́кьалан бнакы сылоуп,
Даргыы саргыы хазлашатцә́кьоу лакәуп.

Иаңсышәоушәа иҫоуп хазлацәажәо,
Аха иҫамлеит уаха еилибакаашьак.
Исфырцаалоит исхәаанзагь сажәа,
Иаацәырыгоит насшәа зегьы рәашьан.

Исымамзаап ицахьоу рыда цсыхәа,
Изырбазеи урт шцара ицазашәа.
Издыруеит, издыр, урт сара изласыхәо,
Убри азоуп сагьзыҫам исыцәцазшәа.

Аҫаңхәа дцәажәо аеҫхәа дыҫхәатәами,
Даныҫазгы, зны, ирызгәамтоз хатцак.
Иҫахәы иҫыхны сааиуеит, иара итәами
Иршо иназго, инышьтастцар – сабацо?

Сабацо, мшәан, иҫаз ыҫамызшәа,
Зык инаҫан, мҫакы снангылар?!
Убри акәхоит сара сыхәдагь хызжәо,
Сытцарбганы сықәзырхо зегьрыла...

Иҫам азәы сияцәажәоит иац аахыс,
Иҫам шьоукы срылоуп сынкахәыцуа.
Сазгарым хәа сыҫоуп сара исаахо,
Анцәа идырааит шаҫа шықәсагь схытцуа.
2015

Аңсҫазаара иҫахын уи сара сеиҫагь,
Дафынцәаауан са сеиҫагь – дазгәышьуан,
Данаарывагылаз зны цхьаҫа шәнеи хәа,
Ицәа иалашәангьы дыҫамыз – дыршьуан.

Дзалтцуамызт дызлашәаз ари амца,
Игәыҫра ацәашь еиҫш икьаҫалон, иакуан.
Аха днаскьон усгьы уи дымгәамтцуа,
Ижәҫахыр здыз иҫызагь дыгәраган.

Иеаларцсны Гэыма анаара дафәршәын,
Ипсы иман дырын Гәымста.
Ишасыц, иасуан иханы аңша аршәаа,
Ақәа кыдхаеа афеанахон еиҫа.

Алҫа ахахан ааигәа Ақәа шытамыз,
Дынталашан уи агәашә иахьа, уацәы.
Иаңхьақа зегь ықан. Дықазамызт
Иара изалхыз, дыззыңшыз азәы.

Уи лгәынқьбжьы адгьыл ду ианымзалт,
Идунеи аахәны аенышыбжьон иантал.
Шьта дназар шҫеиҫахыз аҫнынза,
Итарцәны рфәанаарха Дал, Цабал.

Аңсы еивнаго иқалақь данналапш,
Анапқәа рхаха иңыларц ианаауаз,
Знык Абжьақа шыкоу ианыбжьала,
Аҫны дықан, акрыбжьазма нас,

Аха ахыкәалаа арақа изыңшымыз,
Акәаң зыргылаз – уи акәын дызгарыз.
Анаҫстәи амш иара изыҳәа имшымызт,
Иңыңза зегь аангылеит уи нахыс.

Ажәҫан бганы иааиуан, иагьихаҫаит.
Ижәҫан акәын – инатҫеикт ижәҫахыр.
Ажәак аҳәаха имаҫеит иара уаҳа.
ҫәа дунеик датәын – азиас дырт.

Бжьқәак аагон, шәнеила, пхьақа шәнеи хәа.
Ақәа хқәахьан. Излагылаз шьан...
Апҫтазаара иҫахын уи сара сеиҳагь,
Дафьнтәаауан са сеиҳагь – дазгәышыуан.
2015

СГӘЫЛА ИАХЬ

Усгәылазар – усгәылаз,
Усфызазар – усфызаз.
Указ, сааигәа угылаз,
Уааидтәала сысас.

Иказ сара исхароу,
Хаинышәароуп хаисыргы.
Сгәылоуп – суҥаххароуп,
Снаскьоугароуп сыңсыргы.
2015

Иказ ыкан – иказ ыкам.
Бшьамхы беабыргеит афныка.
Бхы сҥанеи, бгәы сҥанеи,
Сышҥабхашти... бчамадан еиңш!
2015

Сахьжу хәа
Нышәынтрак днеин дахагылан.
2015

Инна лцәахәақәак сырхынҳалан.
Схы схаштшәа сықәха сшаауаз,
Сҥыхза сааргылеит жәеинраалак,
Уи мцахагы иаасыцраст.

Иузхымго хәа цәгәақәак срылан,
Сашьуан иснырыз гәырәак.
Сыззыңшымыз цҥтыхгақәак сҥылон,
Исымамызт уахагы мәак.

Ирҕылатэын иаиуаз, ижэылоз,
Иахзеипшыз, ххы зыцэгатэыз.
Амшқәа аңталахаз шәыла,
Хыдарак урт анатэыз,

Ажәџан иалышәшәоз сызма,
Шьтыбжызу, макъана ирмахац,
Сышңсра зныкгы сыңсызма,
Сызхыз цәахәақәак аныбжыз,

Сымч сылзаан сатпашуан ажәџан,
Цәақәоушәа ифышәшәон етәақәак.
Ңсыс исхан сара Ажәа,
Ажәа, иҕазтңоз зеггы ртак.

Дәәа дунеи дуззак халан,
Хнеихъзан иарггы сарггы нас...
Инна лцәахәақәак сырхынхалан,
Схы схаштшәа сықәха сшауаз.
2015

АЦӘАШЬЫ БЫЛЗААНЗА

Иасыркын, садтәалоуп сылаңш ахымшәо,
Ибылуеит, краатцуеит, иакуа иххаза.
Адунеиажә салаңшуеит рацәакгы стахымшәа,
Аха акы сахынхалт, сахьыгза,

Исырба уи исзалаз, исцәызуа,
Еиларгьежьюа иаман инеиуа аңша;
Исырба иҕамгы иҕоуггы рфыцуа,
Урт уара уахь сәарго, Хазшаз.

Сәаңхәа иаагылоит исцәытшәахоу сылаңш,
Ңсы рхазамшәа наҕ аамта иагаз.

Урт ысылырхзарц ишаашытоуггы ысылаз,
Исыхэом шысхэо, иаасоуеит цыргэас.

Стәхаран сыкан саңхьака тышак,
Исцәыцәаран сыкан сышнеиуаз сцәашы,
Аха җаҳаным агәашә дуқәа аатышам,
Ишгалацгы игалароуп, аасгәахәуеит, сыбжы.

Саауеит цәахәақәак зны исоун маакырас,
Ажәа сахьчан – сыңсы танатдан.
Амҗа сызну сахьагаша сыздыруам,
Ибылуеит ацәашы – иakup иххаза.
2015

Сара сбылны санца ашытахь,
Сара сзытны санца ашытахь,
Шәҗаашәхәхт арахь шәара, саштахь,
Иказ шыказ зны ишәхаштуа,

Иаашәгәаларшәало, ишәызхамтцо, –
Ижәар агәра шәзымго,
Сыргылан уи сеиҗажәтцо,
Ак сумакуа, ак сымдо...

Анцәа идырп шәахьцаша,
Нас шәхынхәны шәахьааша.
Шәара ижәбап шәзыхьзаша,
Шәызхьымзаша – шәа шәиашагь.

Шәшеилагьежьюа сызып,
Сыззап сыкамызшәа.
Ари хдунеи шәырҗыцып.
Шәнеилап шәгәы шәаҗысшәа,

Ҳазшаз, зегъы здыруа,
Итаҳхар ус насшәа...
Стәоуп сылабжыш цырцыруа,
Сымѡамсрашәа, сымѡасшәа.
2015

АМѡА ИҚӘУ АҶАКАРХА

Уаѡ дықәыршәым сгәахәуеит арха.
Ишьтоуп адгъыл ааѡсаха.
Сызмыртәозеи аҶакарха, –
Сабадәықәлеи уажә сеиха?

Изсаҳазеи иааѡуа мыткәман,
Изсыхьзозеи уи хәхәабжыны?
Амѡа сықәуп сыѡсылмыткуа,
Акгъы самахуп сышыны.

Уи закәызеи, исышыклаҳазу,
Сзыцәцаз аума сеыхәжәаны?
Иѡстыхгатәҕьоу смаҳазу,
Саатгылоит ус сшәаны.

Сааѡшыхуеит слымҳа кыдтцан,
Схы итыкәкәоу исаҳахьаз,
Исхәоит: сара хара сыдзам,
Исыдкылоуп ауп, аф аст.

Уи уаргъы иумдыруеи, Маѡьга,
Аха ақәѡутуам зынза.
Аѡстазаара – агәырмаѡга –
Алахәмаруеит слахьынцә.

Иқалап сышнениуа сархәар,
Иаасѡагылар исаҕаха...

Сызмыртәозеи атакарха, –
Сабадәықәлеи уажә сеиха?
2015

ШЫЫБЖЫШЫҢАХЫК

Сара саныргалак арантәи, шыыбжышыҗахык,
Ашта иқәкәашо иаақәлап аңша.
Ианзамызшәа ара ңара сышыҗа,
Инархалап җа цәак сыззыңшуа.

Сыхыз зны ирхымызшәа ирхырхып
Изтәыиз, цәгәа изнаалоз – изхыз.
Сгәашә италоз иҗамызшәа иҗырхып,
Уаф дааирым арахы уи нахыс.

Ара иқан схи-сыңсы назыхтнысцаз, –
Ахыҗа иакыр хәа сшәозшәа иҗахәхәан.
Анбан еиңш аңсҗазаараҗ, исцаз
Сыман сымцеит – уи цәырган, ихәан.

Ара инхоит сьдгыл иснаҗаз,
Ауаа сахырылаз суафны сызлаауаз.
Ак шықақәаз здыруан аңсрадагы,
Саңхыақа ахахә леиргы анауаз.

Анцәа дсыман – сизыразын, сицын,
Уи иоуп аранза сааира зыңышоу.
Аҗыхәтәантәи сымфәа сымоуп, иҗыцуп.
Санызго дмаалықызар ақәхап – дыңшыоуп.
2015

ИКАШӘА, ИКАМШӘА ИКАЗ

Сықан срызгәамҗо, сыбжыазшәа,
Сцаргыи сааргыи ауашәа.

Абри адгьыл иахьада исымбацшәа,
Сгылоуп, стәоуп сшанхашәа.

Сахьынтәааз сзымдыруа, стәымшәа
Сынтыцыр, иабыкәу сахьцо,
Сызлаз адунеигы сатәымшәа
Сналыгәгәо наӀ, сгазазоу?

ИӀкази иӀкоуи уаӀа
Еицшышыа рымамшәа збоу,
АнаӀа, агәашәаӀ, сцәаӀан
Сахьырбо цъара сахарцоуп.

АӀаанахар арахь исыцрыхо,
Сеастаргы амурыз пшак.
Сықәхеит исхароушәа аныха,
Шәартак збоит сахьыцшлак.

ШаӀантә иааӀӀхьоузеи, иааӀӀыма
Ари хдунеи даӀеазнык?
Ацстазаара ахьзын исымаз
Илыгымшәа идӀықӀыз алыг.
2015

Срыбжьагылоуп иааизи ицази.
ИсыццӀрны илеиуеит асырз.
Ицаз даӀеазныкгы сацрасит,
Иахьымаара, наӀ, исмышьтырц.

Мчы амоуп иааиз, аӀархагоит,
АраӀа иацшаауеит тыцк.
Сахәацшын, уи гәазырхагоуп,
Иашьцоуп, иагьамоуп насыц.

Иахьоуп зегь аныкоу арака,
Ианеикәшәоу, ианеикәшәам иахьоуп.
Сзаатәеи, нас, акгы самыргәаҕуа,
Сыкоушәа збахуа сцахьоу?!

2015

Саамта шәымтақәак сзаццоуп,
Сшашьтоу уигы насцәыззар?..
Аңсҕазаара кьафуп, икьафзоуп,
Иҕамкәа икоушәа ихәыцзар?

2015

Адгьыл дықәмышәхәо днәиуеит,
Ажәџан дацакьысуашәа.

2015

Сара сымиит, сагьымҕсит. Ахаангы
Сыҕамызт ари адгьыл аҕны, уазхәыц.
Са исмыргылеит ҕынгы, гәарагь, хангы,
Цәахәа затцәыкгы анысымтәеит абгьыц.

Сзахәаңшри ус ҕалашәа змамыз
Акы акәны – ус ҕаларгы ауан.
Сеиңш зеиңшыз газак дирын, саҕамыз,
Ҷа хьзык иман избахә шәахауан.

Сара сатәны, сатәымкәа адунеиажә
Ажәџан салакнахан санынха,
Ецәак еиңш уа ҕара скәеикәеиуа
Саацәыртызтгы иңшымкәа хәылбьчехак,

Дгьыл Ҷацәк сахьынхаларын, ивуазар,
Җсы схамкәа, исхоушәа збаларын.

Саарын сара арахь, сзаауазар,
Иамуазар – сахьымаара сцарын.

Сцарын абриггы сгәаларшәо: ахаанггы
Сы́камьыт ари адггыл а́кны, уазхәыц.
Са исмыргылеит ҥынггы, гәарагь, ханггы,
Цәахәа затцәыкгы анысымцеит абггыц.
2015

Гәаак сҥарыжын, иеибарччо исхагылан,
Рыцкәа хырцаца, избон, ҕаастакәак.
Хыхь ак сыхон, ҕакы сыннакылон,
Ишуан ахыухыухәаггы лак.

Ала! Уи сара сла акәын, издырит.
Иласбан – снапала зны исаазахьан.
Иарггы садыру... Сааихеит, саауазырит.
Исхагылаз цәхауан, зны иагьуан.

Ҧацхәа ччараха ирысуан урт насшәа,
Рыцкәа хырцаца изҕыз ҕаастаран.
Дара реицш, сарггы сеилагазшәа,
Агәаа иҥарыжьаз сызҕызггы ччаран.

Иарырхәит урт сыччабжь, уа иааикәагылоу,
Краамта ркытыбжь мго изырәуан.
Ицарггы иудыруеи, сгәахәит, инкылаз,
Аха даацәыртцит, хыхь, азә дыцәхан.

Сла нарылалт убаскан иаапкызшәа, –
Сгәы иснаҕеит, – баацсылагь саршәеит.
Избеит, абжы анааикәнак, иршьызшәа,
Ишыцжәарыз сгәы ҕазныкгы ипжәеит.

Настәи ңхызмызт, иаргаман,
Сацәшәар сҭахымызт акы.
Салцырц саҕын сара драмак, –
Сҭытцуан сызтаҳаз жракы.
2015

Шәеиха, Аңсны атҕеицәа, шәеиха хәа
Итәаз иоуп ҡаф уа Москва амцан,
Дзынҕьаз-дзынпаз хәа ак неиҭахәо,
Ара иҳалатәоу иаины иахьанзагь.

«Аңсра абла сҭаңшуан, аха усгьы
Ғаныла сахьыҕаз ара акәын,
Срыцын сара абцъар зкызгьы», –
Ихәахуеит... Хҭәоуп хеырдагәан.

Иххаза иакуп ахәышҭаара амца,
Иҳахауа иҳахац ауп, илакәми.
Хҕымтра иуанахәо мацзам,
Иахҭа, иахамҭа аҭак уи.
2015

Бара быда сыбла уаха уаф дамбо,
Ахәса хазынақәа срылс санаауаз,
Избон ахаангьы сзыхь цқьақәа ҭамбо,
Иамуашәа иҕаз зегьы-зегь ауас.

Исҕахәмаруа саауан сара аңшалас,
Амра шамшамуа, игәыбзыгза исхаңхон.
Сааскьон сара арахь лакә ссирзак сшалаз,
Адунеи ду сгәаңхон – схы сгәаңхон.

Саниомызт, иҕамызт гәымхарак иажәлан,
Амцдәыжәфақәа соузшәа збахуан – сласын.

Сагалон, зхытцрак еипш, сынасың сыжәлан.
Иҕаҕа ашәкәа аартын сара сзын.

Бара быда уаҕа сыбла уаҕа дамбо,
Сымшкәа сышыҕаҕа иныжыа сшаауаз,
Иарбан цшоу, бара, сынасың самцаан,
Исытас, сеикәаргыеж, сықәган сызгаз?!

Иамчаз – мышкала сдунеи аанархәызар,
Ибатәымыз снарбазар, ирзны ибатәыз!
Аңхынха, сышнеиуаз, ба быда слахәызар,
Сахәазаргыи амҕан хыдарак тәыс,

Еилыргашыа рымоума, сцаауеит, еилыргашыа,
Ҙазыңшымыз, иахзааз – ҕазлашәаз?!
Иоуран иҕамшәа ахаангыи еихыккашыа,
Саатҕаеит ажәҕан – санҕыхаз, саншәаз.

Аҕәара сеитцасуа, сгылоуп слахәызшәа,
Сзальымцуа, салцуа иааины исхаңаз.
Исзырбазеи сдунеи зегь аахәызшәа,
Ассир, баргыи бара бакәзамкәа абас?!

2015

Итцозеи уи аахыс! Арантәи уңшыргыи,
Уахынтә уааңшыргыи – амитә бжәзоуп.
Уааикәтәагышьоит зны уааилашыргыи.
Узырқарқәашьеило закәуишь? Лахынцоуп...

Ашта сытҕьон сара, сгылар, иаразнак,
Агәарахәа сышыҕаҕа иныдхалон хҕашә.
Цшак сымцанарсын, саангыларгыи ауазма,
Сахыагоз зегытәҕа сызшәахәом санажә!

Иабыкәу сахьамгоз усгыы сзырхагоз
Схәыцра мцәыжәџа лас, арантәи, аџыннтә.
Акгыы иснамтәшәа збахуан цырхага,
Сышнеиуазгыы, Кәыдры еицш, «сеилаџынт».

Сзон анырра, аарра сгәы ахымшәо
Исытцас, саршәуан, атцәаџеицш, Кәыдры.
Аха зныкгыы исымбеит саџахымшәа,
Уцры, ахәон уи, са сышка уцры.

Амцәыжәџақәа сыман усгыы, схәыцымыз,
Ажәџан салан, сеицшхашәа ацсаатә.
Ах, закә насыңыз усқан исымаз,
Уахь сагеит, аха аџныкагы саап.

Саап арахь хгәарабжъара сыбжъалан,
Исцыло сдыргәыргъо, сахьырбо илашо.
Саапцсами, сахьааиз сагьаатәашан цшьяала,
Аха ахәыцра акалашәа ишоуп:

Исуџар – ампыл мцасырсып уажәытцәџа,
Хәыц гәартак санрылџа, амбахь сеихап.
Арантәигы избар сџахым азәгыы шәыцәгьа,
Ара ааныжыны, шыџа уахь сџаххап...

Ицзозеи уи аахыс! Ицзозеи, ицзозеи!
Сабакоу саргыы – сияст, сышлеит.
Аха сахьцац сышџыууан сызцозеи:
Хгәарабжъара сыбжъоуп, сыбжъахеит!
2015

Саргыы арака харак сыдцәоу,
Иаасџагылан – сархәацәоит...
Уахантәарак ақәа кыдтәоит,
Сзыкәгәыққәозгыы аасцәынцәоит.

Иҕам ыҕам, иҕоу лакәхоит, –
Адунеи ҕазнык иаахәуеит.
Сабадәықәлах, ацаҕь садхоит,
Исхылаңшуагь азә дыҳәхәеит:
Ибазаап ишсымам ҕеишә,
Шьта схьамтдыр – сыштәхо.
Сарах, ҕаңхьа сеырҕеишәа,
Ацаҕь садтәалоуп сеихо.
Исылшагәышьом, уара, уаҳа,
Хаҳәыкгы ацаҕьа ианңеит.
Скәалкәало срыбжьакнаҳауп
Абра сыңхызи слабҕабей.
2015

Абар ааңынра гәыргәхә ахьааиз,
Ааңынра ахьааиз, азынра цан.
Иахьа амра ашәәхәа хаауп исиааиз,
Уи сыцәтәалоуп, ари амшгы сахьзан.

Ишңакеикеиуеи ажәдан гәы асаркьейңш,
Иҕьалангы иатңаршәын ңтацк.
Схәыцрақәа рнапы санушәатңа снаргоит,
Сдырңшуеит сҕарахьы – макьана смышлац.

Ңарңалыкьқәак срышьтахуп ҳаштағ,
Срыхьзо-срыхьымзо, срышьтоуп, сыччоит.
Уи амш сымшқәа ирейгын, исхаштуам,
Иахьанза аенытәи амра схачңоит.

Сыҕоуп, нас, сара араҕа, сагьыҕам,
Ашәшьырағ снатәахуеит сааңсан.
Ишсыңхьац, сгәы сыңхьоит аҕныҕа,
Дааңшуеит абарта дықәгылан сан.
2015

ГЭАЛАШЭАРАК

Ақға қақәнауит, акырцх қақәыңсеит ахьхьахәа,
Амға хшықәыз қаццакуазшәа, хмыццакзә.
Сбыцны снейуан инымцәазәоз жәабжык бахәо,
Исгәаламшәо сахьынтәауа, нас сахьцо.

Амш бзиан – ахахә леиуа иалагаргы,
Ххы аңша тамыз, адунеи ду цәгьа иласын.
Зегь акакәын амш еилымгаргы еилгаргы,
Дгьылгы жәғангы хара хзы иразын.

Иуаа разқәан иахпылозгы, игәыбзыгқәан,
Инеитныцсахло ашәан ирхәоз кырцхи қәеи.
Иаазгы ицазгы хамш иацын илахфыххан.
Цәыкәбарк лабжышха сара сзамға инахьықәкәеит.

Иахьыкәкәон урт ацәыкәбарқәа бара бзамғагь,
Ибырлашха, – усшәа збон, – цәка икаңсон.
Хәкәын хара инымцәазәоз амға,
Хәццакуазшәагь цхьака хңеиуан, хмыццакзә.
2015

Рацәак нымхеит, рацәак нымхеит, дадхеит,
Хәфхәара аины иаахадгылеит, хңеишьтәлашт.
Ихьаагатәым, иааурызей, цьара хәгхеит,
Иахцәымцашаз кыр цеит хшырхынхалаз.

Сара сқәыңшрагь насафст, иааг, иабаҕоу,
Сажәзаап: сгәы цшаацәоит, снахьыңшыр.
Ицаз акы сшашьтоу сгәаҕ-гәаҕуа,
Зиаск еиңш, иааиз сцәымтагь сырт.

Үгәлантәи амшқәа цәгьа игәыбзыгын,
Ишцәахахеи усгьы амра ашәахәа.

Ишсыхац сгэы ажәѡан ахь исыхон,
Арахь, саагылеит, сааскьан, сеитцагәгәа.

Ашьхақәа ирықәҳаз асыңса цырцыруан,
Сара сызынрагь есааира иааскьон.
Хырқашьа змамыз шааигәахоз здыруан,
Аха макьана сызлагара лагон.

Саңхьака ишьтаз мѡазма шыта, итцааршәын,
Саннықәкьа –скәыбаса уатәкьа сцарын.
Иасуа аѡаанахеит цша хьшәашәак аршәаа,
Иага уааласыргьы, уи цьеи уацәцарын.

Зфьтәахны игылаз аеҳәа дыеҳәаршәуп,
Агәгәахәа еикәутцаргь, мцакы дазырцхом...
Иаргьы саргьы иаажәшагьы ҳаржәуп,
Иаҳфашагь ҳфоу, чыск ааҳгәацхом.

Хгәы бжьнахит аамтагь, – иаҳмышәеит,
Ҳархәеит ҳкыдкьо мацара ишаауаз.
Ҳуаа беиақәамхеит – иаҳтәым ҳамыхеит,
Ҳхы анраалан ҳаауан – ишауаз.

Иаҳмоуашәа ҳтәоуп ҳхы ахьааго,
Амшқәа хәашьуп, атцхқәа ауцәахеит.
Сгәы тыңсаауа, ихьаагатәымгь хьааго,
Ҳа шыаґақәакгьы кастарц снейхеит.

Ажәѡан иалышәшәоит ас-цырақәа еишьталан,
Аҳауа цқьоуп, сара сеихыккам.
Мѡакы сануп, инымтәеит, санхалеит,
Сара стәала, уи цьаргьы игам.
2015

Истахын, зынза сгәы нырхазамшәә,
Зегь шәанажьны, снықәхәаша сцар, –
Саагылар исхынхалаз сыченамжәә,
Иацсамкәә, акашәә исымпхьазар.

Иауамен! Сеикәаргьежьюа самоуп
Исаахаз, ихьааха исыцроу.
Сызиааишаз сапыртцуа – сацәашәама,
Уи газароуп, газароуп!

Ұынкылашьагь збом, сеилагама,
Ихәамкәә инсыжьюагь сашьып
Сыҕесырдагәар стахуп, иауамен,
Иакәымк калаанза сгьежьып.

Исхасырштып иказгьы шыказ,
Ианысхып уи нақ иахьаныз.
Сықәланы сәаасхар аонықа,
Цсеивгарак соуп, анцәиныс.

Схы збоит усгьы сгазамшәә,
Шьюуки сгазахазшәагьы рбаргь,
Истахын, зынза сгәы нырхазамшәә,
Зегь шәанажьны, снықәхәаша сцар.
2015

Икацатәу здыруеит, сахьцаша, сахьааша,
Издыруеит ихәатәу, ихәатәым.
Избоит, иац ааста, иахьыкоу аиаша,
Арахь саахаран сыкам атәым.

Снеины исусым уск сәаласыжьюам,
Еинсыршәом еинышәашьа змам.

Иныжтәым сацәашьан инсыжьюам,
Игатәым акы шытыхны саауам.

Иќацатәу здыруеит, сыҕсырҕәышуам,
Иаҕахупхәаҕ сыҕсыргазом.
Уара иутаххеит хәа слаҕәышам,
Саауам иаҕахымзар, сегьцом.

Сыҕсырдагәом, исахаша сахароуп,
Иќацатәызар, иќастароуп аҕак.
Иаззырхаша сгәы иазнархароуп,
Иахьтаршәтәу иҕасыршәлароуп хҕак.

Издыруеит, зегьы-зегьы здыруеит,
Арахь сыхәрақәа мҕеит.
Сахьаатәаз баша суазыруеит:
Саамҕа цахьеит!..
2015

Аҕслымз халаршәын, аҕслымз цара,
Амшын ахьарчхәа инықәтәон аҕәара.
Адунеи зегь аҕы хаҕан хамацара
Иахзымбацыт уа адунеи ду хазхара.

Атхара-атхарахәа хаҕәқәа тытцуан,
Амра шамшам шанхашәа иааҕшуан.
Ацәқәырпақәаҕы нкаион, ишьтытцуан,
Хара усқан, ибгәалашәоит, хаизшан.

Аҕслымз ца инаган быхьз аныстцон,
Амшын нас ианнахырхәаҕы сшәо.
Цәахышьа змам сгәатца итаршәны ибцәыззон,
Цәахәақәакгы гәаныла еиқәыршәо.

Исызгәамтеит аены амра җаблын,
Хшеиваиаз ихамбазакәа аамта цон.
Адырҗаены җарзымдыруа хналсыр хҗабла,
Ихәзтааргы иҗаз җиаша аазон.

Издыруадаз җара җада иҗаз усқан,
Җазбылуаз шымрамыз, җашбылуаз,
Хрышыҗахын хрышыҗауашәа усқәак, –
Җамч зықәхоз изқәымхоз-изымуаз.

Җаанахәахьан зы-мшынк, җарамыз
Ихатасны җара арантә җазгоз.
Ххы иҗазгы пшазаарын, саҗамыз,
Җаҗамызт җазлаз алакә нтәос...
2015

Сахьцалакгы схы хоуп афныҗа...
Сналзыпшуеит уи җашта сааҗаххны,
Илыңсыхәо сзымдыруа саныҗам,
Саныҗамгы дыҗазар сҗахны.
2015

Дынцәытасуа, идырны иахьырмышәаша дахон,
Илаехәо дрыман инеихуан ахыуаа.
Аха ирдыруан, иаархамыштит уаҗа: дыңсахшын!
Данңсыгы инеихагылан дрымцәыуеит атәыуатә.
2015

Сыңсы җалазар – сыңсхьан ауп.
Сыҗан – сыҗамызт, саакылст.
2015

Сыблақәа хәазар каларын,
Иреицәаз дышреиғьыз збаанза.
Иреицәаз дышреиғьыз збаанза
Зегьы среицәазар каларын.
2015

Дрычхар калоит кьафк, хәыма-жыымаак,
Дрылазар – дкәышны – дақәкьакьа иеы...
Быззырдын ухьзны хәынтқархашьа умам,
Иухацгыло дуоуран укам хара хеы.
2015

ИСАБЖЫГО

«Уқәс итабгаанза ацха,
Ухы хырсаанза ишьтых.
Убз тахырцәаанза уацха,
Ухьз кадырцәаанза иухых...»
2015

Сара сыпсыр... Аха исызтада сара аңсыха,
Сусқәа зегь саңхьақа ишьтоуп, рыхьзатәуп.
Иқәгатәу ықәгатәуп, иамазар цсыхәа,
Сахьымцаз, иага ихарахозаргь, цатәуп.

Ишьтахеит акы ахькаҳаз, уи сара сыда
Ишьтызхуа уаф дыкам, ухацоуп, ишьтых!
Снапш-ааңшын, сцаашан: инхада, иңсыда?
Ианыхтәу аных, ишьыхтәугьы шьых.

Алада акы ыкоуп – ныжышьа змазам ауп,
Ағада акы ыкоуп – ибгашт исымбар.

Ибам ауп, иахъзам, макъана иазцам ауп,
Иантəалоуп амѡа иѣиѣиуа аґакар.

Сықəха сышнеиуа асымкəылгы кахап,
Абзиа – сахо грапарак кастар.
Ишсылымшо уаха, ишамузо уаха,
Саб сиѡоуп ґытрак сызсар.

Усгы шыақы схыцуашəа збахуеит,
Сгəы сажьагəшыоит аасгəахəлоит зынгы.
Амѡақəа зегь газар икаххаа,
Ианахаларызеи аґсрада... Сыґсынгы,

Исызтада сара макъана аґсыха!
2015

Срыцхабшьозар – уажəоуп санрыцхабжьаша,
Иаха бзиа саныббашагь уажəоуп.
Адəы санықəызгы ыґамыз зны сѡашьан,
Сара уи аамта шызбо уамашəоуп.

Алада сагалон ґшак насытас,
Аѡада саґьон даґа ґшак.
Исыздыруам закə мґаз исытас,
Адунеи кьаґьа сықəын, сасуа ашақə.

Бара бзиа бызбон, ґа нцəахшакгы
Снеины снылагылахуан лышə.
Егьамамшəа збалон уа исыршаргы,
Санықəзыґлоз уи ахага лқьышə.

Ааигəа дыґагəшыан хыркəыкəыкгы,
Уи хара слышьтуамызт, истаххаргь.
Итысфаахьан схаґа даґа гəыкгы:
Дыґагылан дкəаґкəауа схаргь,

Ажәдан ахь схәаргы, исыцыпрышаз,
Сара амееи соуп, абри сара,
Ес шәахьа, ес җаша, ес мейша
Илгәазырқоз, даҗацәызыхьчоз аңсра.

Бара брейгын усқангы, ихабтар,
Ассирқәа, ахәса хазынақәа, сызлаз.
Бара бакәын исзыркытәкьоз амца,
Сцаргы сара арантәи, санаауаз.

Сааит сшаара, ибдырузааит сегьшымцо,
Уахь җара сышнымхо зынзагы.
Ишахәшахәуа сыҗәәтәзар сымца,
Ба быңхароуп иахылтца иахьагы.

Бара бкәышын, сара сгазахазаргь,
Сцаз – арахь исыхон бымхылдыз.
Истахуп шыта бааигәа сыҗазаар,
Цартак ыҗазамшәа шытарнахыс.
2015

Идыргылом аҗар кәәңи кьардеи,
Рцәахәақәа каңсоуп еиңхьытта.
Ражәа ажәам, раңсшәа анышә иартәит,
Анышәгәалқәа рбылгьо итахеит ахәыста.

Фашьа узрытом урт рцәаша, рхаша,
Рбахча уталан иузҗыхуам шәырк.
Баша иухәоит ироухәогы, ирахашам,
Цәгьа ирбом ихы инықәсыр быргк.
2015

Аскаамта дшыказ дызны,
Даман ишцахьазгы ңшак,

Аццышә зһаһаз Һнык дааҺнытцны,
Арахь лҫаалхеит нцәахшак.

Уи данаачча акыркырхәа,
Ицахьаз дунеик аатит.
Агәһаа мкыкәа ауаа ирхәо,
Снеины лзамҫагы снагәзит.

– Уабаказ иахьанза? – лхәахит, –
Унтытцын, наҕ уеурзт!
Иаасыцрасын, лажәа сгәы ахәит,
Аха, сзымцакәа сналпыртц,

Сшьақәхеит, акы сашьахазшәа.
Дхьааха дсылаеит, иззом.
Исмаҳаша ак саҳазаргы,
Схы ахынахоу сызцом.

Ибылны ишьҫами тәылак,
Игоит ҳааигәара қыбжык.
Ҳыҫыҫагы аццышә ҳалагылоуп,
Ҳахқәа ххаштызшәа, шьыжык.
2015

Шәахәаран, кәашаран – аены ныҳәан.
Ауаа гәырғо иаван ацшаҳәа.
Асқалаҫы дгылан уи дҫыпныхәан,
Дадырсызшәа дгылан, акгы мхәа.

Инаивс-ааивсуан дрымбазазшәа,
Ирҫахымызт акы ихәо раҳаргы.
Даацшлон ихы ныцдакшәа, цасшәа,
Ақәа шыхкәахьазгы, ихаргы.

Даақәлаломызт уи арахь лассы-ласс,
Дтәан нахьхьи ҟнык иҟыҟнакшәа.
Ипыршәомызт сахьак, иапхьа игылаз,
Иблақәагь неикәипсахт, данацәшәа.

Дацәшәон уи, дагьеигәырғьон ахатцә.
Пхәызба цәрышкәак даақәлашон ааигәа.
Димпытцәрааны дахьымаара дабацеи,
Аф лысыртә, дшикыз деимлагәа?!

Арцәаа анаатлырга дышпашәаз,
Иҟынеихеит ашә ахь деиханы.
Асаркьа дахьнахәапшыз дышпажәыз,
Шәахстақәакгы инын уи дыргганы.

Иахьа акәмызт урт ашәахстақәа анинылаз,
Ҝа ҟурыхын, уи наскьазахьан.
Аха имцеит уи ахтысқәа ирылаз,
Иргәалашәоит, акырынтә даҕьахьан.

Уажәгы ари... Дахьымаара дабацеи,
Аф лысыртә, дшикыз деимлагәа?!
Ихы ахыгара издыруамызт ахатцә,
Ишьташуашәа дгылан алақәа...

Шәахәаран, кәашаран – аҟыны ныхәан.
Ауаа гәырғьо иаван апшақәа.
Асқалаҟы дгылан уи дҟыпныхәан,
Дадырсызшәа дгылан, акгы мхәа.
2015

Ашәаңхәацәа рыларцом сыпсыр,
Ишпабзиаз сшыпсыз рмаҳазаргы.
2015

Сара сеиҳағы ирыцхау инхаз роуп,
Сара, закәыхи, снықәхәаша сцеит.
Сыҕесыртынчит. Хшеилгоз абас ауп.
Аха, издыруеит, хәаас скарцеит.

Сзыртаһыз сеидру, срымазар акәын
Ға мышқәак, цхқәак, ға шықәсқәак.
Ара сара сзыхәа зегь лакәын,
Иссирын сызлаз, аха иааг!

Ус сывамшәа збоу сара уаха,
Ғнак ға дунеик ахь сеихеит.
Сышнеиуаз цець дук саутаха,
Амҕа сшықәыз скарахеит, схеит.

Уаха анымзар акәхарын сылахь,
Инықәзытит, интәеит сара стәы.
Сғынасхеит аихарафык ртәылахь,
Снықәсын сыпсҕазаара адәы.

Сыҕесыртынчит. Хшеилгаз абас ауп.
Аха, издыруеит, хәаас скарцеит.
Сара сеиҳағы ирыцхау инхаз роуп,
Сара, закәыхи, снықәхәаша сцеит.
2015

АУАҘЫ ДМААЛЫҚБҰП

Ауаҕы дмаалықбуп – уааивагылар умаалықыха,
Улахшаны иурбазар – ауаҕы длахшоуп...
Иага сыҕхеит сара амҕан, иага сыҕхеит,
Зегь зхароугы зны сзықәтәаз аңшоуп.

Саҕьеит уи, сықкәынра аңша хага,
Сышътнахит, ихәеит, саргазеит.

Исыхээрашәа анызбоз испырхаган,
Сахымаара шыказ сама ицеит.

Аха сгәы аҕәышрагъ сымамыз сахънеилак,
Схы алызгон сызлаҳаз – саахынхәуан.
Ацстазаара, уареи сареи хаймак
Нымтәозаап ахаангы: зны сҕахәан,

Зынгы сҕы еихоукит, исымхәашаз
Схәо салагазар акәһап, сгәы аныптәа.
Исурбеит усқан сара сусқәа башан,
Аха ажәәанаҕ дсымазаап Анцәа,

Ара, адгылаҕ, иҕаз салеихалейт,
Исирбеит, саннықәла, исырбатәыз.
Ианаасырт дуней дукгы схала,
Истахымхейт сҕаларц ҕара тәыс.

Истахымхейт тәыс азә дсымазаргы.
Сааигәа игылаз дыстаххейт ешыас.
Дсырхынхәуан уи дыспыртны дцаргы,
Нас уафран иаргы саргы ихабжәз.

Уафран сара салызгоз азы-мшын,
Сеикәзырхалоз, иакызаргъ сыңсы ахәыц.
«Уафроуп, уара, уафроуп иҕоу!» – сымшын,
Сааигәа игылаз ауафра аницәыз.

Сықәнагарц егәгмызт иеицейкәәкәз,
Иагырылейтеит ҕенак убас ажәабжык,
Уалцны уцарын иахьатқәыагы Аҕәа,
Ма дышътәын игәйдцан ауааҕшы.

Са сзы ихы хитәоит уи иахьа, шәнаразтәа.
Уи, ала хәа изышътәз. ала,

Шьтарнахыс ахаангы сгәы дасзом.
«Аха ус злакоутцеи, изла?!»

Акызатцәык алоуп, схәоит, уафралоуп.
Дыстахны саайдгылт, деилкааны.
Сара исгәалан уи нахыс игәала,
Ихьаа схьаахеит, исыцралеит имцаны.

Ауафы дуафуп, уарггы ууафызар,
Ууафымхар – ауафы дуафым.
Арт ажәакәа гәыкала ифымзар,
Иагацъара ианутцарггы ифым.

Сара суафыуп, макъана иага сыгхап,
Уара ушыкоу, егьи дшыкоу сшоуп...
Ауафы дмаалыкъуп – уааивагылар умаалыкъха,
Улахшаны иурбазар – ауафы длахшоуп.
2015

Сара арыцха соума адунеиажә
Ззеикаратәуа! Амшын ду сыхнатцап,
Акьянцъеипш уи схыланы сышнеиуа
Ҷа кәарак, Ҷа дгьылк акны сназап.

Еилыхароуп – адунеи зегь уакәша,
Еидыслароуп ухынхәны уахьааз.
Имцаурсыргь амариа уанақәшәа,
Иумкәытшәоит – икаумцароуп хьаас.

Уалтцран укагәышьам кыба-зыба,
Идырны ысымоуп уи сара схазы.
Икалоит иахьа ацсра уахыңар,
Ҷаки итнахп уатцәызны уара уңсы.

Удәыкәуп араһь ари адунеиажә
Еикарастәыхуеит хәа – хжъароуп...
2015

ИАБААНАГЕИ АҖӘА АРТҖ

I

Иабаанагеи Аҗәа арт:
Акәңар атәәәы аҗәарт,
Сышьта хашәшәала аласба,
Сышьта ихымтца санаба?

Уи саатгылан сазыңшуеит,
Ачығәңығәхәа иара шуеит,
Ишьтанамтцааит ицәкәыкәы
Абартца иаакәууааз аңгәы.

Ашьапы изықәгылом ахәыс,
Игыргыруеит уи, анцәиныс,
Ишкахауа, сыә снахьзоит,
Иара трысны исыңәңоит.

Снеиуеит сылаңш зеггы ирхыг.
Икьыркьыруеит ааигәа җык.
Угылан уи уазыңшыз,
Иааиуеит иашьталан аетцыс.

Хгәарабжъара иәуа ибжьоуп,
Ишааәың иааәуагь уи абжьоуп.
Акы сарҗеит, акы саражәт...
Иабаанагеит ани ажә?

Агәашә илахоу, икаауеит,
Хәарақәакгы араһь иаауеит,
Иазыңшызар акәһап ран.
Царан, ааран, ааран царан

Зегъы зѣыз ара уажэы,
Сабгъы, ишэйтдан икэымжэы,
Мѡакы дныкэлеит деикэчаб.
Уабадэыкэлеи, мшэан, саб?

Аштэ, агэара зегъ лыпссан,
Заагарахэа днеиуеит сан.
Ацець аракоуп, иааигэазоуп.
Лылахь лзеитцымхуа еикэзоуп.

Кыр калама ыыц ара?
Изыршэазеи са схэычра?
Дахымыччо сгэы пнажэоит,
Саанапш-аапшыхуеит,
Саашэоит.

Сѣынасхоит сара нас,
Схэычны, схэыцымкэа, хатцатас.
Агэра аѣастахуеит аѣы.
Аекэа рацеоуп хара хѣы.

Аха ари хара хѣоуп.
Саман анаара иаѣоуп.
Спырны снейуеит ахэахы.
Уакатэи ахауа – ахы –

Лбаадо срыкэуеит адэкэа
Исышыклапшуеит хара хтэкэа.
Сырзынкылом, сыкэха сцоит.
Саахынхэыр – зегъы срыхзоит.

Атцла сыкэлахуеит – жьтаароуп.
Аилыхара ду ароуп
Иахыыкоу – аускэа нтэом.
Иара абракагъ сынхацеом.

Сталанда сгәәхәын зык,
Иаарасхәахын афны мчык,
Хгәарабжъара сныбжыууаит.
Зеггы ахыҕаз сарггы сааит.

Ихәычқәоуп, иагьхәычқәацәам,
Азсараф азәы сиеицәам.
Схыиаатцәахеит, аа, сыштаз,
Кәыдры хьшәашәазоуп убас.

Хаузыртәома шыта харт:
Хнырит, хаарит, хнырит, хаарт...
Иҕамланда, схәоит, машәырк.
Хаилахахуеит ус ашәыр.

Бахчак хатцоуп, скәалкәало
Цлакы сахьынхалоуп. – Алло, Алло!
Бжык саанагоит иахьахы.
Иацтәи амшггы, аеырггы,

Сагоит исыхан схәычрахы.
Иузырхынхәуам, уцәха, уаггы.
Знык уи акәа санташәа,
Уара умшәан, бара бымшәан,

Уаҕа егьсыхьуам, схәычрафы.
Иаакьыркьыруеит җапхьа сөы.

II
Сара сакәымзааит архынак
Изхарззала иашьтоу зшәақь.
Уи ықәтәами атцла хынаа,
Иагьаатгашт уажәытцәкьагь агәақь.

Шәара ишәхәо шәара ишәымаз, –
Адәы иқәхацәан, ичалт.

Ахәыцқәа рхынак иазыпшымыз,
Цысқ атцапалт ачалт.

Ағара ихтәалт дырганцыхәак,
Исыршәан, избом иахьцаз.
Зынроу пхынроу сзырҕыхаз,
Пҕызу лакәу сызлахаз?

Санбақбалеи зеггы здыруа,
Зеггы снарыхьзарц стахшәа?
Са соуп иалыздаз атцыруа,
Иҕеины иқәтәалогь амжәа.

Исызхауеит сҕәыбча-мзышәан
Пшаашья сымамкәа суцацар.
Иатаххар – исыман пышәак,
Иҕалон сыҕесыргазар.

Сара стәы саҕын сахьнеилак,
Исархәоз саҕа, исмаҕа,
Сызрылтзомызт сусқәа ҕеила,
Зынгы салҕеит алаҕа.

Атла касҕон, абна сылан,
Мҕаагарахәа срыцны сцан.
Зегь анаалон хәычра тәыла,
Иара атәала зегь ҕатцан.

Иааилышьны иргылан қыалак,
Иханха, ҕацхараҕь ауа.
Җааидтәалалон ҕеырманшәала,
Асы анлеиуа, ақәа анауа.

Җшахыҗоз атдәыргыла,
Иҳамбазакәа иҳазхауан.

Ҳзырблақьоз мѡакы ҳанылар,
Иаҳмаҳашагь ҳаҳауан.

Иабаанагеи, сгѡахѡуан усқан,
Ақьд дуқѡа – азқѡа анхьц.
Рырҳѡазара сара исусха
Иаасыдхалан, саадырхѡыцт.

Аха уи анықаз насшѡоуп, –
Санааикѡашѡаз – уажѡ сразын.
Сышцѡажѡахуа митѡ қалазшѡоуп,
Макъаназ сдунеи ласын.

Сымцѡыжѡақѡа еитцыхны салан,
Сацсамызшѡа зынгыы абазк,
Исызцѡырнагоз жѡеинраалан
Арантѡ сызгаз, сагъаазгаз.

Сықоуп, сықазам арақа,
Саашан – соунашьтуам схѡыцра.
Атақарха, абрақа, Ақѡа,
Ус дук сымазам сара.

Ицаз, изымцаз аз еиѡааиуеит,
Уи санышьѡнах цѡқѡырқатцас.
Сымц зқѡымхоз уск сааааиуеит
Зегыы рцасгыы, зегыы рцас.

Исхьымзанда сгѡахѡуеит амѡан,
Зны-зынлеипш, ѡақхѡа ақѡа.
Иақѡоит сымрагыы шамшамуа
Ацыхѡтѡантѡи ашѡахѡақѡа.
2015

Адэы снықәырцахт, сеилырхын, смадазза,
Сыңстазаара иалампыщ, иззымдыруа сус.
Сара сызустоу шәалхәарын, шәлазцаар,
Шәара ишәзымдыруа, сара исхамыштуа пхәыск.

Уи ишәалхәарын сахьынтәааз, сахьыкоу,
Сахьанырххыоу, сызлашоу, сызлашам.
Уи илдыруеит сызнымшәаз, сзыцныкәаз, –
Са сахь, иага снаскьаргы, дааңшуан.

Адгьыл атыхәан скараргы, сылбартан,
Зынза исмыргазаргы, сыбжы лахауан.
Сышнеиуаз исымамкәа сықәхар ахгартә,
Зеггы драпысны сахьыказ даауан.

Уи ишәалхәон сеибарыоуа ишсышьтаз –
Ишыртахыз ипыртцәарц сылахь ада,
Ишгәырғыз урт амқан саннышьтас
Ианызбаз скәыбаса сцәзшәа схаҭа.

Уи илдыруеит атх еипш исхаҳаз,
Сымш ишахымтуаз, схы схәыцраха, ашәшы.
Уи ихалтқомызт дыкам хәа уаҳа
Шьоукы илархәаргы – иааоуан сыбжы.

Сара сусқәа царым, уара, асза,
Иахьа ишыкоу, уатцәызны сырхысп...
Сара сызустоу шәалхәарым, шәлазцаар,
Шәара ишәзымдыруа, сара исхамыштуа пхәыск..
2015

Иузхап, умыццакын, ашта унтытып,
Амқадукәа унарнылар – хара ургап.

Зынғы, уахьцаз рзымдыруа, узып,
Ари хдунеи ду уакәшаны иубап.

Умыццакын, унеины ахацәа урылагылап,
Зыбларак уцасп, умцанарсп...
Сара амџа сықәуп схәыцра атәылахь,
Ах, иауазтгы уанза зны сназар!
2015

АМААЛЫҚЪ ИМШ

Сналагылт адунеи зегь снаџан, сыхнахын,
Шәазымџаан амаалықъ имшны исзырбаз
Сара уи амш – есаaira сышьџнахуан,
Иаџсамызшәа сшықаз, иаџтәи еипш, абазк.

Иссирқәан, алада иқаз зегь спылон
Рнапқәа ррахан, исдырбон исзауас
Иахьанза исзамуаз, ахәаџыхла исџагылаз,
Урт реихагь иссирқәан џадантәи иаауаз.

Агәахәареи амчи сырџеит иаакылсын,
Схы агәра сдыргеит дара убас,
Сназышьџалаз иаразнак сахьзон, сагьапысуан
Иахьанза харантә, харанзатә сыззыпшуаз.

Амаалықъ имш ссир агәыразра атәыла
Сааланаргылеит истәны, сатәнатәны.
Избеит лабџаба: ара ахәрақәа еинылон,
Схы-сгәы зегь насыпла иртәны.

Адгьыл иқәыџуан убас еипш ашәакгы,
Уџсны уқәзар – уџсы џанатџон.
Амаалықъ имшын, ипхьзны, илакәны,
Абаха смазо, уи ықәланы иџон.

Издыруан, уи азбахә акраамта еиҥархәон,
Ишцаз еиҥш иааип хәа саргыи сазыҥшуан,
Аха сшәон аҥныш имш ааигәахар хәа:
Ари адгылаҕ уи аҥнышгыи дшан.
2015

Аамта зхыцраха инеиуан,
Саргәибыцлон зны – сажьон.
Скьо саман, саргәатеиуан,
Салатхацъуан, сыҥсы сшәон.

Иаакәгыжьи схи иасуан,
Сымчыдаха саартәалон.
Иаамтамыз, наҕ имѡасуан,
Иаанагазгыи агалон.

Иҕаз лакәын, иҕаз цхызын,
Схәиҥызыцуа цәын сызхаз.
Сшааиуаз, иҕаз зегьи сцәизын,
Баразәк боуп исзынхаз.
2015

ДЫКОУП УС АЗӘЫ

Зегь рацхәа сара испыло,
Снаскъазго, исзыцшуа.
Сыҥсны сықәзаргыи сзыргыло,
Иҕаз азымто ацша.
2015

Аацынрам – ишәтымзар ацсабара,
Сык млеизар – азынра зынрам.

Ахабла ыцәоуп быбжамзар хгәарабжъара,
Баныбжъалагъ – уи нахыс цәарам.
2015

Дцангъы даангъы уи цъарак дызнымхеит,
Дшатцәышатцәуа ыцъа дрыбжъахеит.
Иамуит, азә дынижъыр итахымхеит,
Ара дшыказ егъи лахъ деихеит.

Бзиа ибоит афыцъагъ, ицсы рылоуп,
Дхызлап дара рзыхәа амшын.
Дышиашамгъы, диашоуп уи зегъ рыла,
Афыцъагъ бзиа ибоит, уара иумун.
2015

Иказ ықан, икамызшәа иузырзуам...
Иашта италаз нымхеи уақа, иаштаф.
Дылпыртырц иеазикқәахъеит – дзылпырцуам,
Дихаимырштырц далаган – дихаштуам.
2015

Апшәмапхәыс иаалхәахъоу иреихауп:
«Иҳамамзар егъамам, зны иҳауп».
2015

Иқан ихы итәшәаз уацәшәартә.
Ихы итәшәаз... Ихы акәиц тәшәартә!
2015

Ацсра ашытахъ аамта неигәеит...
Ес сабша ацәашъы изалыркуеит.

Ацәашы изалыркуеит даныбзаз
Амца иркны дызбылуаз.
2015

АФАКТ

Иеиладыргьежыт иҕам ажәца,
Аха ирымазам атак.
Аухәан-схәан наҕ ишьташәца,
Сара истахуп афакт.

Ани иархәеит, ари иархәеит,
Аха иҕатцәҕыоу хаттам.
Ишьапы данкны дылбаархәеит
Хара здымыз – дыртахзам.

Рхы иқәтәеит, рыкәа иҕалеит
Урт араҕа аус зызбо.
Иахьаҕамлашаз иаҕалеит
Ицәхауа, еисуа, иқәҕо.

Дыҕазамызшәа данырхуеит
Изымтахырхәалоз иацы.
Ихазамкәа ицәа ихырхуеит –
Дҕартзоит дамызәзәо азы.

Ииашам хәа асҕы еҕысҕы,
Иаауҕагылоит уахьцалак.
Шьоук ыҕазарҕ иаҕахысҕы,
Афакт сашьтоуп сара, афакт.
2015

Истдз схамыштит – издыруаз сыздыруам.
Исхәаша схәоу, иацу сызхәазом.

Сыеналажны, җасеипш, Кәыдры сзыруам,
Ааигәа сыкоуп – ахара сызцом.

Иахьахыңо җьасшьоит аңәыргыла,
Шьахакы схало сыҗам иахьазы.
Ауаа раңәа снейны срылагылам,
Иңамшәа збоит зны-зынла сыңсы.

Аха нас акы убас сарҗыхоит,
Исыңдасуеит сара убас мчык,
Җәәанңәыҗа, аңәәан ахь, исыхоит,
Сөышьтыңраарң исығхалоит хәычык.

Сыбла хызвар, снейны сналаҳахуеит
Исзымдыруа, издыруа дунеик,
Иңарыхәңәәаа иааәуа бжык саҳахуеит,
Игәышьтыхгоуп, уашьталан унеип,

Иааигәазаргы, уи ахьго харазаргы.
Исылсуеит, ыык еипш уи сашьу.
Издыруада сгәы иңыфны игазар,
Схаҗы исзаагом уи сара ишсыбжьу.
2015

Зны, санҗаз, саңхьон краамта епопеиак,
Җәәхәәәакгы схаҗы инымхеит иахьазы.
Сыңҗазаара адаҗьақәа хьарҗеуа снейуан,
Сааңсоу амәан, сқьышә иқәкын нас сыңсы.

Сара истәымшәа сыңҗазаара-сепопеиа,
Иаауаз аамта аңәкәырңа ианыхнаәа,
Са сакәмызшәа сҗалеит уи иарңеипеиуаз,
Сара истәымшәа уи ахьаа, агәырәа.

Рхаҕқәа еицакит иалагылаз афырхацәа,
Срылаҕашьеит сшааиуаз саргыи урт.
Сажәзоу, саацсоу, исықәхаит саргыи ацәа,
Салагылам, паса знеицш, аурт.

Ацыхәтәантәи адаҕьақәа, сыбгыицқәа,
Истахцәамкәа акакала еихсыршәшәоит.
Исыздыруам сызго акәу, ак сырҕыцуеит,
Сазыцшуп уи, сазааигәахоит, сагыацәшәоит.
2015

Ахьта сылалар хәа сымшәозар,
Сажәымтычеха, санхәычыз еицш,
Сылабылгыозар шцастахыз ас быбыш!..
Ахьта сылалар хәа сымшәозар.
2015

Имцаирсыз иман, арантәи дыбналан
Даннеиуаз игәалашәахуеит иахьеицш.
Аены ашәеикәа ззырхәатцәҕьоз далан,
Ицәгыахархәагы дышпашәоз иңеицш.

Иҕан изымгаз, инижьыз, дызхьымзаз,
Ирхиахьаз, данеиха ицәкацсаз.
Игәы иалан дахьцашаз дахьымцаз,
Идыруан дызцаргыи шаҕа изацсаз.

Шьаҕаакгыи ҕаитцомыицт усгыи изацсамыз,
Иоур имыхәоз уск рххатәыс,
Уаха назлам иакәны даацсамыз,
Иара иус акәын имазаз хыс.

Ихы ықәиҕеит арантәи ианижәла,
Ажьеицш дыбжыкәрааит, иңсы игеит.

Ихадырштхъан ихъзи уи ижәлеи,
Еиласт, иаахәит идунеи...

Цхызла ибалоит дцахуашәа, дзымцо,
Дхалошәа амџан, дхытцуашәа хәык;
Иугаз ырхынхә хәа еихъымза-еипымзо,
Еибархәхәо ишьта ихушәа жәларык.
2015

Сызлакоу сеицәоушәа сгәы иснаҭоит.
Исеиҕушәа исеицәоу рхы анырбо.
2015

Иара иара иакәымкәагъ зырбо –
Азәы итыц аҕны дтәоуп уи дахънеилак.
2015

Иушьтагылан иааиуа рымџа дрыцқьоит.
Уи уара уанхалацәан рбар,
Унаскъа хәа, аҕырхәа иузыцқьоит,
Инаугәтасыргыи цәгъа ирбом, абар.

Иушьтагылан иааиуа иуаазаз роуп.
Угәы ахәра анырцахъан, имҕеит.
Аҕстазаара зегъы ишрызныкәо ас ауп:
Дара ирышьтагылоугъ ааскъахъеит.
2015

Сара сиит ауаџи ауаџи анеихәоз,
Ауаа бзиа ианеибабоз сахаануп...
2015

Дшанхашәа дылагылоуп лара ашә:
Ихы ицаз лықәйтцоит, данажә!
2015

Сыңсы тоугы иҗамугы рыздыруам
Сыхәҗәабжә змаҳаз, сахышыҗоу суазыруа.
2015

Сара анҗса дсымамызт, уи азы акәхап,
Сара ара сыҕами хәа, зны-зынла,
Апҗтазаара ахы заасгәаланаршәо.
2015

Уеушыр ануҗахым, уҗазар анамуа,
Нырҗәи аарҗәи зны уанрыбжәахо,
Иубом икаххаа уаҗхәа ишьҗазаргә амҗа.
Убаскан ауп ухы уанаҗахо.

Уахымцаша уҗахьазаргы уеиҗааироуп,
Ухәыцрақәа шуҗрыхо еишьҗаххы.
Иауы, иаму, усгы уи уаиааироуп,
Уи, акәара иҗабааша ухы!..
2015

Ихагоу адәы дықәхеит, уара, ихала,
Длахыцзгәаха, имамкәа насыҗ..
Акыба кыдыргылан ажәҗан схалап,
Исмоур сара ари адгылаҗ тыҗ!
2015

Баразэк боуп ари амш исзалаз,
Адуinei зегь зыстәугь уи азоуп.
2015

Ажәѡан хаарак аттам, аңта хчылан
Иснарбом ишызбац уи геи шъхеи.
Адуinei сдырхагоуп, салцроуп мчыла,
Иаңцатәуп иахьатәкьа ъа дунеик!
2015

Санаңырцуоуп, ихәеит, аңстазаара саназааигәахаз,
Избогы саналагаз – санҕыхаз уажәоуп.
2015

Рнапкәа еикәыршаны иеиваиан.
Иеибарцсны.
2015

СЫЗЫҢШЫМЫЗ, СЫЗЫҢШЫЗ

Сышңарңылоз имѡахьыцуаз –
Сызыңшымыз, сызыңшыз!
Снарыдтәалон – сгәы шьтыцуан,
Исзааизгы закә мшыз!

Акы сеигзомызт исымаз,
Счеиңыка снапы ианын.
Икәз ыкан... Иааиуаз цсыма?
Ихышәтма амѡан ауардын?

Исмырдыркәа сызтиадаз,
Саазхәарц дарбану исзааз?

Сызцарым азыхэашь сѣатан,
Аха иѳоу сѣароуп нас.

Дхалатэазаарын агэымха,
Зыгэра гамыз, зыгэра гам.
Итахын хара хазнымхар,
Хнылаижыргы агэам.

Ёнак, сеишэа уи даахытцын,
Аихабыра рѳны дашшит.
Иѳаз, иѳамыз ирѳыцын,
Иара итэала наѳ сижит.

Ипшаауан сыѳны зларгылаз,
Исоуз – исымаз, исыхзыз.
Дхаиѳхейт хэа ауаа дрылан.
Ихахы имааиуа иац хайцыс.

Ибеит уи сгэашэ ѳа гэашэны,
Сара исаѳэамшэа смардуан,
Уи иацызны, изхаражэны,
Дкаха-бѳало дылбаауан.

Изыхгомызт сышѳкык тытцын,
Даѳеак тытцын – деивнагеит.
Дсышьѳаѳало, дсыѳашыыцуа
Дшааиуаз иажэа агэра рымгеит.

Уи иаѳыго, даѳеазэыхгы
Азы сеитѳаѳахейт жэантэ.
Илшозар, иабѳьар шыѳхны,
Даасѳагылон амишэан.

Арахь, дааилоит дсыѳэнымхо,
Акы ихыми, ѳеак ихэоит.

Ихы ихъуеит дансыцрымхо,
Ипсы ифацәахъеит, дыхәхәоит

Уи гәаныла – дхарамцәоуп,
Сызлаижьуа еилкаа уатәы.
Гәагла итәу игәы тәмцәи,
Нак инықәзаароуп ихәцәы.

Анкьазатәи егьи ссыза
Адәы дықәуп дҕадашәа.
Ашшыпхьықәа акымкәа ифызаап,
Ибоит руақы сагарашәа.

Зхарамфакгы лассы-ласс
Арахь даакәлалон, данҕаз.
Кыр дааскьеит дышсывагылаз,
Дұыұза нас даанҕаст.

Аихабыра дырхьынхалан,
Рыкәа дталан, рмагра дтыс.
Уи дызлажьыз хара халам,
Избахә аалгалоит ипхәыс.

Илахь ада ңызтәаз лами,
Дааиуеит дызлашоу тәахшәа.
Атәым хәсакәа рызбахә ами
Дызлацәажәало иаахжәа.

Исгәалашәоит, ларгы диман,
Дхырбза-кәырбзо зны дахтан.
Ргәылак избахә рыман – Дима –
Дашны ирҕеитәахьан атәан.

Иаасгәалашәахт, зны дырдықхьан,
Арыжәтә кәдыць дырцәашьын.

Дыҕан ыызадагы дықәхан,
Сара ыызас сиҕахын.

Уи акгы алымцит, ҳаипыртхьан
Аргамату, иаххәа, иааза.
Ихабжыаз сағәтасны ысырзхьан,
Цәашык аркын иҕааза.

Уигы җарцәеит наҕ ханнықәла,
Азы иастан, иагахьейт.
Сиқәғьыгуан ааигәанза сықәлак,
Уигы силган саатәахьейт.

Пытҕык ааилон – сгәы шытыцуан,
Исзааиуазгы закә мшыз!
Сышҗарҗылоз имҕахытцуаз –
Сыззыпшымыз, сыззыпшыз!
2015

Аамта, шхамк еипш иҗаржәны
Җамшқәа агоит, иаҕаххар.
Апстазаара цәаматәам, иқәыршә-җаршәны
Иузушәтцом даҕазнык, ихар.
2015

Дыҕуа дсышьтан. Сара уи саҗсазма?
Дқыҗаха дааилон уи дхынхәны.
Схы хәазма усқан, сҗатца сазма,
Сыҕан адәы сықәхашәа слахәны.

Сзышьтаз сеидроу, схы сашьтазамызт,
Исымахын адунеи зегь хыс.
Дышьтоуп рхәон, сара сышьтазамызт,
Акы сашьтан аашазаргы схысхыс.

Сара истәушәа исымтәахит исҗаһаз,
Истәымыз сахнымхалт – исымгеит.
Сышҗаһаз цырышҗеит зны, санкаһаз,
Сейтаҗагылт, сдунеигы мбгеит.

Мҗакы санылт. Еитасырзуан сышҗа,
Азәгы издыруам сахҗагаз, сахҗаанагаз.
Лара дмааҗсеит, лара дыҗуа дсышҗтан,
Акырынтә акырҗарагҗ дышҗтаст.

Дсышҗтан, ихәеит, уи, сара амееи,
Инасьылыгзон убасгы ажәәкәк,
Исхабгазшәа сшыказ, аа, еитамшей,
Сыцәхаларгы амҗан җара кәк,

Исылша, исылымша, иауа, иамуа.
Арахҗ сҗаасхон азыҗсы сҗыкәкәо.
Уи дсышҗтанатҗ еснагҗ исыман амҗа,
Сҗахҗаасхозгы сышҗахҗка сҗәәгәо.

икамхаша сара, ус сҗеысражәма,
Лыҗсы тастҗарц сашҗташәа сшаауаз,
Дабакоу хәа стҗаа-җшаауа аҗшәма,
Хәылбычхак сара ашә снас-наст.

Слаҳәны сгылан, сыҗсахәагагҗ тҗамыз,
Аха сназыдхалаз ашә маатит.
Саҗамыз, аҗхәыс лаша, саҗамыз,
Сара бара бзыхәангы сымиит,

Ғәзәы лзынгы сзыкамлеит. Сааҗсазма,
Сыҗсхәазу уара идыр, саахәны
Схы снахәаҗшызар, сҗатҗа сазма,
Сыхгы хәазма!.. Сгылан слаҳәны.
2015

АНЦӘА СЕИЛОУМГАН

Не дай мне Бог сойти с ума.

А. Пушкин

Иҗоузеи, уаанаңш-ааңш, уеилазго ада,
Уажәы-уажә иахьуртало шыаңаршә.
Ухы удырбап урыцхан, утынхадан,
Уфызәгь дуағаны даагылт, абар.

Анцәа сеилоумган, зны схы сқәызтқоз
Ишқаасқагылеи, мшәан, арахь иаахәны!
Ианызба исымтырқааз наҗ ишыззо,
Сара шьюуки срышьталт сыҳәхәаны.

Җсыс исхоу скыми иахьа сеаларҗс,
Уи ианаишьтоу исымкәытҗәа иргарц,
Исцәыргар, схагахан ахрақәа сырғалап,
Ишысгәытқау наҗ сыбжьарз!

Сзаццом аамта изымуша ацуа,
Сызтәом җхьаҗа исымамшәа җеиңш.
Анцәа сеилоумган сшәаны саахьатцуа,
Сызго азы сеасҗо ақыдуахәеиңш.

Анцәа иумхәан сара амаҗ сыхнахуа,
Аду уи иахтнысҗо снагәҗас,
Сара истәым, исмыхәаша саахо,
Исызгәамҗо сара ара ихадаз.

Анцәа сеилоумган!..

2015

Аенышьыбжьон дыбзахон, дыҗсыхуан,
Ишьҗеитҗон ашәаҗыҗаҗ рааны.

Ирыцхашьан ихы иргәыбзыгуан,
Икыдыкьаргы иҗахын дызгәааны.
2015

Урыхәламзит амфән хәҗи тышеи,
Азы хәашьқәа уеырҗажьны урыруан.
Иудыруазтгы уаныцсуеи ушыцсышеи,
Иахьа ушықалашагы удыруан.
2015

Иага қалақь срылсит, иага қыҗа,
Ацәхәыра сықәын, сара абнагь сылан.
Дзысгәалашәо: дгылан саҗхьа цкыда,
Лан дшаалыхшаз дмадазза дгылан.
2015

Аамҗа, хәркәышын, хәқәнацеит амфә,
Аамҗа арахь ххыннархәит, хәргазан.
2015

Деихаскуан уи дыхәхәаанза, –
Уналхьысаанза дыхәхәон.
Сҗы ааихыхны акы схәаанза
Лара усгы шәкы лхәон.

Хәибарыфәуан, зны хәицәхасуан,
Цлакы хәқәлон, хәлбаауан.
Ххы ахьынахоу хәибарқәасқәсуа,
Хнықәхәаша хцаргы ауан.

Иахҗахымзи иахҗахызи
Хрылагылан, хәқәтәан цшак.

Хара ахәаакәа зегь хәрхысит,
Адәкәа хрықәын, хасуа ашақә.

Иаххарҳази иаҳмаҳази
Зегь акакала инеипшыи,
Хаиднакылан иааиз ҳазегь,
Ажәәан иалҕьон ҳәара абжьи.

Ибжьхарцәажәеит ашьхеи агеи
Урт еимаадарашәа нас.
Зқәак хрыруан ҳаибархаган,
Апшаҳәала ҳцон ҳаивас.

Хабациз, нас, иҕаз ныжьуа,
Иҕам ҳашьтахх, ҳпыррашәа?
Уҳахәапшыр, ҳаапсагәышьам,
Нас ханнықәлоуп ҳаныхәжәа.

Шьыбжьышьтахь, ҳеынкыла-нкыла,
Хазлацаз ала ҳаауан.
Шәабации ҳәа, уара, шәкылаз,
Иахмаҳашагь ҳдырҳауан.

Саб дахьтәаз акы иҕыцәҕыцәуан,
Акәәра дыкәамхеи сан.
Сара скараха сахьыцәаз,
Пҳызлагь анаара саған.
2015

Хнеиваиашт мышкызны, – ааигәаза акәзаргь, –
Хагәқәа каршәны, ҳашьтахьҕа ҳмаапшуа.
Иҕалап ҳахьейцыҕоугьы ҳақзар,
Иаххагьежьуа, иаххашәышәуа аҕша.

Ҳагәқәа ааҳартынчып ма арақа,
Ҳанбацо ҳәа ҳақшларым ағнықа.
Ҳиаз ҳара акгы уаҳа ҳамыргәақуа,
Иаахгәаларшәо ҳашытахь иқаз шықаз.
2015

Ҳаибамбеижытеи ома цуан,
Мақ-мақ ус, ҳаицәызуан.
Ахыта аған, зны амра цан,
Хаз-хаз ҳантыцуан.

Бызбан, ашырхәа снеихеит
Бара бахь, крыздырма...
Иқалаша қалахьеит,
Иқамлашагь, Сырма.
2015

Крыздыруоу, абастәқьа сажәыма,
Исыхәлахо сааиуеит сыңсы.
Мәақы ианықсалазшәа исымаз,
Стацәуп, сзатцәуп иахьазы.

Акыр қастцоушь исыхәатамыз,
Снақәгыло цыышьоит лағәымк.
Саатамыз, амарца, саатамыз,
Изузар, исхәазар иакәымк.
2015

Стәам сара сгәы ғығыуа,
Сыңсы еихәлахоит, сгәы тыршыаан.
Иабажәдыруеи сара исыхьуа,
Сара исыхьуа иамам дыршыа.

Зынза истәым саларгалан,
Излымтца усақак дыршан,
Уаф дрыхәом аламала,
Изтаҳаша ажрагь тыржаан,

Ихықәгылоуп иамгар амуа,
Уазцаа, сара арака изуеи!
Сышқанхалеи, уара, амѡа,
Арт абгақәа ахъеиѣахысуа!

Утәар узтәом, уағызгыллом,
Уназлагыло иубон мцымзар.
Срылахазшәа збоит ИГИЛаа,
Ишқабзияз, ҳаи, ҳаицымзар!

Уфыноухаргы, нақ уабацо,
Узышьтуада, иузыңшыда!
Адуinei зегь хъааха сацоуп,
Зегьы ахъыкоу акгы сытам.

Ахыдара сартцысуама –
Агәымхақәа ргара сгароуп.
Арахь саазгаз цароуп саман,
Сшаанагаз еиңш, нақ сагароуп!
2015

Шьыбга аагәоуп ианихабгаз,
Ҳаахынхәит анышәаза днақан.
Дымдсыр акәын уи абга,
Дымдсыр имузаапеи Баҫагь.

Сикәа дахъышьтоу дуазыруеит,
Дышьтеитцеит ҳақьым дырғҫаны.
Изааигәоу ибзианы ирдыруеит
Шьта баша иштәоу иханы.

Адунеи дакәдыршеит Бацьга,
Игырхам хәшәык уи, бығышәык.
Изхом хәа еиҥахгы маҭ-саҭқәак,
Инылхо игылоуп ҭеа шәык.

Ахаан ак ихьрымызт Миха,
Убас дығәғәан, дыҕьбаран.
Шьыбжышьҥахьк днықәыртцеит ихан,
Уа иҕазгы нас ҕаабарн.

Сгәы далоуп даараза Хьымца,
Аиҕамс Хьымца, афцырҕа,
Дымҕасгәышьеит наҕ дықәрахьымзан,
Дааҕынчхеит иҕхәысгы, ҕаҕа...

Зызбахә сымоу иҕсыз роуп,
Иҕсыз роуп исхәау, иҕаҕхаз.
Саргы сымҕа саными, санысроуп,
Идырааит Хазшаз исзынхаз.
2015

Аҕстазаара, цҕаа уазхәыцыр, чароуп
(Илахьеиқәҕагаз, уи зынгы игәырҕаз).
Ари адгыл ханатаа, ҳаччароуп,
Җахәмарроуп, ҳцап ҳахьҕашағ нас.

Шәас, уара, иаақәыххыз дкәашароуп,
Иаатирҕыроуп азәгы акаҕхәа ашәак.
Ари амш хазыноуп, мыш лашароуп,
Иагараангы шәахәарыла ас ҳаикәшәап.

Ираҕәаны аныхәаҕақәа ҳқыроуп.
Амш мҕасышт, ахәларахь еихоит.
Җазшаз, сухәоит, маҭк уаамыццакыроуп,
Сара ажәақәакгы сҕәар сҕаххоит.

Ари адгьыл ханаҭаа, ҳаччароуп,
Ара ибатәу сызхара исымбац.
Насыпла итәуп, ацстазаара чароуп,
Сацәцеипш, уи макъана итысмыркәкәац.
2015

Акы арееиха шсымамггы жәбароуп,
Ианалага саңьыл ааигәахо.
Сцозар – зегь шәааныжны сцароуп,
Исанашәмыжьюа акрыкоума, инхо?
2015

ИСЫХЬУА

Исыхьны иарбан исмыхья!
Исылкоит сказцо сеилипсаартә.
Сызшыуа, зегь реиха сыргәыгыуа –
Амцәыжәақәа җырцәеит сыпсаатә.

Уи – са сышытыхны сызкыз ауп,
Сзырпшуаз ауп, сызгоз ауп пхьақа.
Аусқәатәкыа ансоу шытарнахыс ауп,
Санжьоу, ианҳабжьоу ҳара ахқа.

Исхьяауп амачи адуззеи,
Неишья сывам снаряфс.
Сахьцоз, истәымыз, исыццеит
Исыхәшәушәа избоз – снап иафз.

Исзымфыз, исзымхәаз еихамхеи,
Сапхья хахәрахатәны ишьтоуп.
Садхалан, ацакыа садхеит,
Садхеит, сеитадхеит – саапсоуп.

Сгәзтәзгы дыкам, сыкнахауп,
Иңоушаша, сыхгы лархашә.
Исылшом, исылшатәкьом уаха,
Җәк акәым, сагап агәыпжә.

Сызшыуа, зегь реиха сзыргәығыуа –
Амтәыжәәқәа ңыртәеит сыңсаатә...
2015

ИСХЫЦУА

Исхыцуа иазтаауа сыртәаны сирхәыцуеит,
Җурыхк сәлеигалоит, сашьтеитоит атак.
Уаха схымтүазаргы... Усгы шәкы схытүеит,
Сықәра сныңшуеит усгы сахьцалак.

Хтысқәк цәыртүеит, шәышықәсагь иртәмзо,
Хәаак сахысны, сықәлан снаскьяцәоит.
Сышнеиуа, сазыңшзамкәа, салахауеит амца,
Ифыцза акы аацәыртүеит, сышьтахька акы нтәоит.

Сара снаскьоит, снеиуеит амца салқан,
Исгәалашәоит, салашәан, зы-мшын дукгы сырт.
Җәаңхья ишьтәз рыцхарагы салқан,
Сымәа сагеит, хара сыңсак аацырцырт.

Шьхакы схытңны, снанылт ацәхәыра,
Сзымцо-сзымаауа сықәнакт атакар.
Царта ыкамзар, иамуазар, ушьтахька ухынхәыроуп,
Иатәхымзар умәагь уаха ңхья уагар.

Аха сымәа шьтан исымәан сара усгы,
Анаәс иказ хәашья сзатару? Сазкыз.
Уара идыр исхаз усқан сара ңсысгы,
Исхакнаһаз сатқьеит, сацәцеит исфакыз.

Шәкы иртәзума артқәа, хышә-шықәса сыртысуеит,
Апстазаара хышәңыара сағашәоит, саңәоит.
Сағәңәа сыриааиуеит, иңкыаны срапысуеит,
Сзызгәаҕуаз сңәызуам, изулак сахъзоит.

Хышә-шықәса закәызеи, зқыы шықәсағь аансыжъуеит
Сышьтахьҕа, исхьынҳалан, анкьеиңш еилашуа.
Еиңшыышьа зманы иҕоу наунагза еиңысшьуеит,
Аамта асаба аргылоз, иастом акгы аңша...

Сахьаатәаз саанхеит зеггы срызхәыцуа.
Сыбла ихгылоуп иңаз, арахь иаауа.
Шака схыцуа... Жәаа роуп сара исхыцуа!
Дгыл ссирк сықәуп, срыламзыр ауаа.

Иңьоушьаргы, аранза сшааиз лакәлоуп,
Анцәа иишаз, Анцәа итың иаху.
Ихоуцозар, сара абри адгыл сақәлоуп.
Жәаа схыцуеит. Пңхәыс даазгар стахуп.
2015

Сара санду, ихәеит, Анцәа иишаз пңхәысын,
Ианлааз, лышәтымтаз, зынза даҳкәажәын.
Ус дағымшәа дықан аҳкәажә – зеггы лусын,
Ләабызшәа хаан, дыңшзаңәан, дңәымшәышәын.

Дрылыңхон санду, дрылыңчон дызлагылаз,
Дңьашәтәын, рхәон, дхазынатәкыан зегърыла.
Дахьааңәыртцлак илыршанхон – дңомызт дрылаз,
Даатцшәомызт уаҳа, дахьнеилак, рылаңш.

Илымамкәа рбеит аҳәса ргәыла псыхәа,
Хаңәа гәартәк рыбз лхьысит иңҳафыруа.
Днаган дартеит уртгы егыртгы рзыхәашь,
Ииаафр иңон уи азыхәашь наҕ дызмыруа.

Исахауаз саргәауан, сгәы ңызжәон,
Снапқәа сҕыба иҕакын иратәан.
Маза-аргама игәарартцон дкахҕышшәа,
Днеимда-аимдо дрымазшәа ахацәа.

Даныҕагыла, хатца дцеит, данцашаз,
Дызгазгыы зеицш дыҕамыз арҕысын.
Аха таха рырымтеит инцәашаз,
Ирусушәа рбан урт ахәса ирусым.

Иҕам-иным аакылст аҕара ахаргылан,
Аухәан-схәанқәа ирылахаит ишнеиуаз.
Дәәазныкгы хатца дцеит санду дҕагылан,
Рееишья змоу акрыҕазар ирееиуа.

Дызгаз ауаҕ ах иакәын, сара стәала,
Дабаҕоу рхәон иеицш зеицшу ақытан.
Инхеит-инцит, ахәыхәқәа реицш иеидтәалан,
Ускангы хәатә ҕамлахит дара рыда.

Рҕаархеит иара абраҕаҕ ылыцашыыцуа,
Хшара гәартак ран – санду хазына.
Зыбз ҕамгылоз, ухәан-схәанқәа рҕыцуа,
Иахымаара ицон лызбахә рыман...

Саргы ҕытҕык среиҕхеит, излархәо ала,
Уи азақәхап, ихәеит, дадхеит, уи азақәхап,
Иҕоугы ара иҕамгы еидыхәхәала,
Ирыма изнеиуа. Ари сымҕа саақәхап,

Иацеицш, уатцәгы урт сара исыцрыхо.
Убри аумашь сара абас сзыргәааз?..
Саду рыцҕа ылыртҕомызт аҕсыха,
Аухәан-схәанқәа дрылахеит ианлааз.
2015

Акы уцәахъеит узыхъызо.

И. Ахашба

Акы рмышында, хәыч гәартәк
Еибарыџуа хашта иџоуп.
Абырг дылахеит ииарта,
Уи макъана даххадоуп.

Акыр иахзапсами иажәа,
Акы имыхында сынтәа.
Иазар – изхара дхарцәажәап.
Дџагылалап уи дантәа.

Зны ихалаггы дынтыцлап,
Хивагылаз абжъаапны.
Акы ихәыцлап, ак ирџыцлап,
Даабоз хәишәа аханы.

Амџа иқәлаз зегъ маншәалаз,
Ихара, иааигәа иахъцо.
Ихынхәааит уара еибгала,
Изышьтаз иахъзо, инагзо.

Ихымзлааит амшын ихылаз,
Урт ирыцми хара хтәқәак.
Иццакуа иахъныдыххыло
Ироулааит зеггы ртак.

Игәаџуа знык аңсра дахыңар,
Дәәа цытракгы дцарын.
Акы рмышуандаз ахырңар,
Урт уатәызны ихәхъзарын.

Абңьар иатџоу саарыцәшәахуеит,
Ңыркъатәыс ироур – хантәеит!

Аңсынтәыла акы сцәахъуеит,
Аусқәа амцхә идырххацәеит.

Адунеи зегъ хыла-гәыла
Иааиламланда – саашәаҕьоит.
Аарла дықан иаха сгәыла,
Иахъа иаштаҕх еикәҕьашоит.

Хәнеибаба, зегъ хәнеиза,
Хңеира ҕысшьоит акаҕы.
Еикәханда адунеи зегъ,
Аңхъахә амгазаргы ҕеы.

Аха усгы сызҕыц ауп
Саргы сызҕу – сшәоит сышшәац.
Адгылаҕ зегъы срыхзызо,
Игъежлагәышьоит сыхлахатц.
2015

СШӘОИТ

Сшәоит сыңсыр хәа акгы мхәакәа,
Сшәоит сыңсыр хәа схәацәаны.
И. Аҳашба

Ихәатәу абжа аитабжа хәаму,
Ак сымхәацшәа сааилахоит.
Сызлахәзамыз акы самоуп,
Ажәа саҳәаргы сҕаххоит.

Иац ихәамыз, жәац ихәамыз,
Сназвысыз, саазыцәшәаз
Нашәҕасыжып иахъа, саҕамыз,
Сыңьбараз иахъа, сыхжәаз.

Афымтра акымзарагы снатом.
Сыхнапаар ахаацаара?
Мап, уафытэыса дысшатом,
Исыкэшазозаргь ахтэара.

Амц уатцанатэеит, икамхаша,
Угэы икылахоит уцсы.
Уаах уара арахь аиаша,
Ихэартоуп уи зеггы рзы.

Аибажьара акгы хнатом,
Аибарехэарагь иара убас...
Мап, уафытэыса дысшатом
Сымшын, шэшатан сахьауаз.
2015

ХАРА ДАХТӨУП

Зеггы иаабоит, еснагь ихадицэылон.
Дхамамызт ахаангьы рххатэыс.
Хара хзыхэа ақаа дцэылоит, асы дцэылоит,
Иатаххар, иешишьуа анцэиныс.

Хара дахтөуп, дааины хагба дталеит,
Идыруеит уи хахьаго дшаго.
Дахьахтаху дыкоуп, дцом дыбналан,
Дхалам игэра хзымго, игэра ааго.

Ихьантэзаргь, хаидарақаа дрыцоуп.
Кдызар – дхавагылан ирхэазоит.
Ихахьчо, хзыхзызо дышпахзызо!
Хахьаацсо хара хаастагь даацсоит.

Хахьнеилакгы дыкоуп, хааигэа дгылоуп,
Иахьнеитэу хапхьагь днеиуеит деилыхха.

Хазғагыло дырны дағагылоуп,
Ҳауа диуоуп, диағоуп ҳаға.

Ҳара даҳтәуп, имцым, иихаз ҳәами,
Ҷызас зеггы друтап, еихабыс.
Ҳтәашья итәашьоуп, дҳаипшны деилаҳәами,
Ҳара даҳтәуп... дҳапҳьазаанза тәыс.
2015

Ҷапҳья зеггы рфьинархоит антәамтахь.
Ианбалагаз абартқәа зегь? Иацоуп.
Акы анырхт, ианзамшәа, ахәахаха амта,
Ирҗеины ма ирфьыцны еак антцоуп.

Ианцо, ианыхуа, еитанантда-аныхуа,
Аамта цоит инықәха, ишцара.
Сзаиааиуам уи – иамазамзаап цсыхәа:
Сымч азымхеит, иазымхеит сцара.

Иццакцәоит идәықәлаз уахь, антәамтахь,
Урыхьзаанза урт ахьнеиша инеип.
Мышқәак уртәзшәа аамтала, хамтас,
Уаалырхуеит уара иутәзамкәа адунеи.

Зегь ирзеипшу акоуп, даҗеакала
Ҷалашья амам – ҳара ҳааит, ҳагыцеит.
Уаргы уаҳа акгы узалазам, Никәала,
Ари баша хьаас уара иҗауцеит.

Акы затәык – нахьхьи цьара угәатдан
Ғәығрак ыҗоуп, иубоит уатәггы иузшо.
Уцала, нас, аха, мшәан, уабацо,
Аамта антәамтахь уагозар ужья-жьо!
2015

Адуinei ду салоуп самкуа,
Уи иалыѡуа сашѡа, суаз.
Љааихак змам соуп, аха ихѡамкѡа
Ахѡатѡкѡа нхазар сахѡауаз?

Жѡѡан исцѡалаз сцѡалахазар,
Исзышьѡаз агазар цшак!
Сдѡыкѡуижѡтеи итцозеи, схазар,
Дгьылк сахьныкѡхѡз исыршап.

Изыхѡзам сыцнарцап исытас,
Сымра анѡытцхахо саацшып.
Акгьы анзамкѡа снапсыргѡытца
Снаныцшылан сааилашып.

Иѡоу ныжьны, иѡам сашѡаз
Исзацсаз сзацсамшѡа збар,
Сызѡагыларым нас хашѡа;
Сымѡарсны мѡакы сагар,

Сахьымааша акѡзаргь, саццап,
Схѡартѡхозар уахь иаѡа.
Аамѡа гѡыраз, сыкѡра исзацѡа,
Саѡьал шааигѡам аасырѡа.
2015

Уандыцшылам – умал аныѡоу, амч анумоу,
Ашѡкѡа аатуеит уахьнеиуа, гѡашѡк аркым.
Иумазкраны иѡахьыда усѡан уѡы-умаа,
Иакуп агѡгѡахѡа, иуцѡыцѡо мѡа еикѡым.

Иахьѡѡаху укѡаруеит, иануѡаху угьалоит.
ѡѡа иацуѡар ѡѡа – шаѡа уѡаху ѡалоит.
2015

Ушырғың урғыз уара уусқәа учыгәза,
Ушықаң указ, умааңса, уааңса,
Иңсыз дахьрымоу иаха пату икәтқан,
Дыкамшәа ахьырбо – дахьырхаштуа абза.
2015

Ғыңкылашәа змам иоуп – дақәйтишәтәыр.
Дақәйтишәтәыр уи – драхәушәа дхәып.
Уахьцалакғыи аүеит хәа амҗа ишәтар –
Имч ақәхар – адунеи зегь ааирхәып.
2015

АҒЫМАРДАТӘИ ДОН ЖУАНК ИАНЦАМҢАҚӘА РҢНЫТӘ

ЛАРИСА

Уи сара сзыхәан дымизаап,
Дыстәышәа збазаргь дыстәымызт.
Лариса, Лариса, Лариса
Адунеи зны лыхьзала итәымыз.

Ғенак, сынхыңан ахтыста,
Сынтаңалахт лашта сгәыбзыгза.
Слымбацшәа, дцаахит: «Узуста?»
Исғамшәаз, иңьюушьаша, сыхьз ауп.

– Уабаказ, уалыбгоу ажәван?
– Ибуеи, иахьада сбымбацшәа!
– Уиеиңшуп ҳаңьмахьча, ашәуа...
Лғаалхан, дычча-ччо, абасшәа,

Сызлаз саарылылхит ашьтахь,
Усгьы лхәахит дсыцәгәаашәа:

– Уаха уғааумхан ҳаштахъ
Иуасхәогъ гәынкылишь, санаашәа.

Хцыстала иааиз ахцыстахъ
Дцароуп ишьтасуа ихтарцажә.
Ха ҳашта итало дызуста?
Ишхазҗоу здыруа агәашә!

ХЫЛҚАН
Утшәара уҗоуп Аҗымардаа рылацш!
Дфашьом, ибзиан илдыруеит Хыылқан,
Гәылак уимбар, уибоит даҗа гәылак,
Аутра утаз, иуҗәшәозааит каканк.

Лҗаалхар агәарбжъара дыбжъала,
Ирдырузар акәын дахьцо, дахъаауа.
Дрымбазозаргъ, дырдыруан лыбжъала,
Лышьта инхылон ҳәсақәакгъ бҗаауа.

Иубац ракәхзам араҗа ахацәа,
Рыхқәа раҳан лашта итацшуеит.
Дцәырҳаны даалцуеит уахазны азә ацәа:
Иҗалазеишь, ана алақәа шуеит!

Саргъы снанагеит уахъ, сымфәхыцуеит,
Сасык иеицш, сахънеиз сапшәыман саатәоит.
Ассир збоит, уахантәарак слызхәыцуеит
Апҗәыс еиба, дызмыцәошәагъ збоит.

Уахъ сагеит сара адырфәухагъ,
Дҗапха-җаччо дыспылеит Хыылқан.
Арахъ акы иаанагозаап ирыхан
Ахацәа. Иҗашәтца шыта гәаран!

Ас схәахын, сагънықәхәаша сцахын,
Схаҗа исзымдыруа нас сахъагаз,

Сықәымлеит уаха араһь даеа хаха,
Саатәит аңхәыс даңсамызшәа абазк.

Сықәымларашәа збон, аха уаха!
Аха, сшааиуаз, зны, санашы,
Скаха-бғало амған змахкғы сынҭахан,
Иналықәсыргеит тхыбжьонк уи сыбжы.

Атх иамаз анафстәи ахтысқәа,
Уафы ибом урт, уафы иахауам.
Анааша, исзымдыруа анафс сҭыззысқа,
Ңшьаала саатытцит Хьылқан лхамам.
2015

ДАНА

Дана дыфныңхәысын. Лара илусын
Афн иатәыз – ибатәымыз, ибатәыз.
Иагарааны дубаргы уи дхысхысуан,
Лус нтәара ақәума аңхәыс.

Адәы дшықәыз ҭазә иаха лымазамшәа,
Ихатқы камыршәуа дшааиуаз Сыс,
(Уи лхатца иоуп) лгәы амца тамшәеи,
Слыднагалт сара аҕадыць сасыс.

Ххәы анлырхиа, ааигәа даанагазшәа
Даҳхагьежьюа даҳхагылан уи.
Лафқәак ихәон, ихәеит, лхатца насшәа,
Лыхьз чыда налықәырго – Зыркәи.

Халанагалацәаны иаажәит хәәтан
Сыси сарей – афгы ңьбарацәан,
Ханыаагыла, – иҕасымҕац арада, –
Лылахьгы снагәзит. Газаран.

Аңшәма уи ибоу имбоу сыздыруам,
Аха сара сахыглаз снейлыңсааит.
Дана дгылан лыблақәа цырцыруа...
Уи дызбап ҳәа арахь ғазныкғыы сааит.

Аңшәма дыһамызт, уара идыр, нас,
Дахьагаз – илеимхәазеит Зыркәи.
Деитаспылахит лыблақәа цырцыруа,
Дышсеигәырғыо лныңшуа уақа уи.

Настәи шәара ишәусым. Дыңхәысым
Итәтәахны измам ңара мазак.
Сара макьана, ижәбоит, сықәра стысым,
Сазыңшыр калоит ға лахьыңцак.

Схы аңша җоуп сара макьана,
Ус адыруеит аңәанырра, афаст.
Лхатәа дылбар амуазаапәи Дана,
Дана, сара амәеи зны сызбаз.
2015

АНЕЛЛА

Ашьха сықан зны ңхәызбак дсыңны,
Аңша иақәтәаз лакәын уи, ласык.
Иахьанза дықазшәа акәын дызны
Лхы шылбоз, усғыы салхәон хәылңазык.

Закә шьамхыз исыңдаз сара усқан,
Ашьабыста сафызан, зынза сған.
Сшьамхы еиңш иласын са сусқәағь,
Аңхәызба дсыман ашьхақәа сырған.

Еңәа гәартәк хханы икәеиңеиуан,
Хакәша-мыкәша аршашқәа таңеон.
Хнапқәа еибаркны хашнеиц ңхәақа хнеиуан,
Сара сгәырғыон – акыркыр дыччон.

Дыччон, ажшәџан далалон уи җсаатәҗас
Доусышьтыр, дақәтәамыз аҗша.
Ҳацәан ҳара нас цаҗьяк ҳхы адца,
Ҳахьыкнаҳаз ҳаршанхо анша.

Ашьха ҳаҗан еимаа ласқәак ҳашьян,
Җҳьяҗа ҳнеиуан зынғы аҗхзы җҳьяҳә.
Шьяц татоушә илбон уи, сџашьом,
Данкараха дзықәсыриаз ахаҳә.
2015

ИАНА

Сгәы ишҗалоу, сханы ажәџан иалаз
Адгьыл ахь дысзылбаагарашә збан,
Снапқәа еитцыхны иҗам сахьынҳалан,
Аҗша ахьықәсуаз цәҳәырак ахь саауан.

Бҳарацәан, сааигәа бгылаз җысшьон,
Бызлаҗамыз ссирзак сазыҗшуан.
Бара бзыҳәан, иаҗаххаргы, сҗеысшьуан,
Бынцәахшан, сара сзыҳәа бшан.

Настәи зынза иамам еилыргашья
Баргы саргы убас ҳаилаҗаҗоуп,
Иахьыҗаҗәҗьоу уаџы издыруам ҳиаша,
Иахьугалак, араҳь иара хадоуп.

Ианзамызшәа ианыҗт сара сышьҗа,
Бара җьаргы инабықәшәом сылаҗш.
Ҳнапқәа еикәыршаны зны ҳаицышьҗан,
Ҳаицышьҗан – ҳзеидымгылт ҳангыла.
2015

СЕРАФИМА

Иҗсы ишьарц даакылсит иҗҳәыс диман.
Аблахкыга лакәын уи, иҗҳәыс.

Зегь леилахан илпылеит Серафима,
Ирбозгь лара лакэын уи нахыс.

Зегь акакэын лхатца дыка, дыкам,
Алаф рхэон, илыцын дахыцалак.
Хара хыхь баалахэа иахьа афныка,
Ичча-хэмаруа иазыпшыи атак.

Лара дниуан дивацало лхатца,
Диҕаччо, дахынхалашэа имахэар.
Данташэаз сыздыруам саргыи сгэатца,
Санаакэлырхаз иамуа уи дсымбар.

Ларгыи, аф лысыртэ, лгэи ааиҕацоу,
Сара сахь лчаадылкылт маза.
Сызхара дсымбакаа ҕыц деиҕабоуп,
Ла лахь мѡаки сықэуп сычекынҕа.

Схы збеит ханааикэшэа насып сыман,
Уи цэахышыа сзатомызт, иаапшхьан.
Дсацэажэон лапшыла Серафима,
Саргыи ажэада исхэаша схэахьан.

...Лхатца даман аены акы дырхаган,
Днеин арыжэтэ иееиҕан, шыта дашьуан.
Сарах, уи ипхэыс, агэазырхага,
Атзы дкыдыргылан... лхы сшышыуан.
2015

ДАРЕЦЬАН

Схылхит уи зынза мариала,
Данаасцыла зны, дааччан.
Аухантэарак сыпхыз далан,
Сымшқэа дрыцлеит Дарецьан.

Ихъантоуп хәа акы сылзатан,
Ихарацәоуп хәа сцон дахьцоз.
Уахь бабагеи сан лҭаца
Шысхәоз иҕан санлыхьзоз.

Ажь сҭауан ал ду схалан,
Алаҳа лызфьсхуан лаҳачан.
Сынхар хәа сшәозшәа схала
Сыџуа слышьтан Дареџан.

Сгәы сапысуан, схы сапысуан,
Зны сҕәышын, зны сгазан.
Хамџақәа неихыс-ааихысуан,
Ак аргаман, ак мазан.

Аапынраказ лцәа лтәымызт,
Сааҕалахын, сгәырҕатцәа,
Аха уи сара дыстәымызт,
Дызтәытцәҕьаз идырп Анцәа.
2015

АЛИСА

Алиса дхаасын, дкахҕыцқьан,
Ғакалаҕь иаххәап – дхыркәыкәын.
Алиса дгәаан данузытҕьа –
Лгәы ахатца ҕәҕәа игәын.

Аҕақ уҕлырҕахыргы амуаз,
Умахцә уанылқыр ҕалон.
Уаҕхьа даагылон дшамшамуа,
Ушлышьтоу днытәшәкәа дцон.

Амшын улыманы дхылон,
Ахра уаҕылгон ҕазны.
Укәа дталон гәыблыла,
Даагылон уҕаҕхьа дразны.

Лҗылышыуан зны сара сзыхәа,
Ғазны исғәйдтқан сылышыуан.
Дацын Алиса са сныхәа,
Ауаа дахыырбоз дсахәшьян.

Ианыцдрашәа сықан зны лышыта.
Лааишыала днықәхәаша дцеит.
Исхаштуам, ҳаилатқан ҳаицышытан.
Сгәәғы дынхеит, дынхазеит.
2015

ЗИТА

Зита дхәычын, сара адузза
Слеиеырбо стәозма хәычык!
Данзалошәа збон снапсыргәыца,
Ғаннықәла, нас, хәыч-хәычы

Аргама зинқәакғы сытан.
Ачарахәа иаанартит сцақха.
Лхы сгәы инадылқан Зита,
Сааилалырхеит уи жәаха.

Саалыхеит, нас тынч дысыртәазма,
Сгәы дықәсны дандәықәлагь цақа,
Иеилыскааит, издырит иаразнак,
Уи шыта дышхәычымыз, цапқа!
2015

СЫЗНЫСХЪАЗ СЕИҒАНАНГЫЛАН...

Сызнысхъаз амға сней сеиғанангылан,
Хара убас сагеит сара абрантә,
Саахьаңшыргы, шәыташәомызт сылақш,
Акраамта сшанхашәа сааңшуан.

Амѡа сагеит наќ, сахьыќазамыз,
Ушѡа збазаап, схьатцынггы саатгылт.
Иахьышѡтаз снахагылеит иќатцамыз,
Изпылатѡыз даеазнык сапылт.

Изаѡстѡмыз сраѡст исымбазазшѡа,
Истаххеит сырхьынхаларц ибатѡыз.
Снацрыха-аацрыхахт акы сазцасшѡа,
Исоурашѡагь збахуан рххатѡыс.

Сызтахыз шьоук рахь санымѡахьытцуаз
Анкьазатѡи ражѡабжък саѡауан.
Иќахызма ара арт ауаа сызуас,
Иеибарыѡны испылт – сгѡы азѡауан.

Тхѡызба ссирк, уи дышѡаз дынхазаап,
Зегь раѢхьаггы сыхѡда дахьынхалт.
Аштѡа-агѡара шыќаз еипш инхазаап,
Ишьтан саѢхьѡа шыацран ауархал.

Штакы стѡло, уи лассы саатытцуа,
Исзамыртуѡа гѡашѡк саахо, иасыртуѡа,
Иќаз шыќаз инсыжьрашѡа, ирѡыцуѡа,
Издыруѡа, исзымдыруагь рызѡытуѡа

Ахѡбла салсит, еимсырќьеит аќыта,
Ахѡахьы схѡлеит анаара саѡыс.
Сызтахыдаз, нас, уахь, истахыдаз?
Схѡтаггы исыздыруам уѡа сызѡыс.

Сгѡырѓьон абри амѡа сахьанылаз,
Иахьысхаштхьаз мѡахѡастѡк сахьагаз.
Издыруазшѡа сшыќазггы испылоз,
Исзымдыркѡа снараѡсуан сара нас.

Снарҗахалон рацәак истахымыз,
Истахыз аацәыртцуан, сызтахыз.
Шьоуки ирзысшар стаххеит исымаз,
Исымамгы ансымам шытарнахыс.

Схынхәып хәа иҗамыз рҗаархан,
Ишанхашәа иаатгылан исзыпшуан.
Урт сымбазшәа снықәсит сара арха,
Сааласын, саццеит наҗ аҗша.

Станагалеит зны сызтысхыз гәаҗак,
Сымҗаланда шысхәоз уи сынтыст.
Дәык сықәын сара нас сеитаҗуа,
Пәсеипш, иахьагы зеггы срапыс.

Исышытаҗуа иааскьоз дарпысын,
Даасхьымзар амуа, деиханы.
Ханнықәла, даҗаагәырҗахт, дсапысын,
Даасгәалашәеит дшыҗац – дсағаны.

Иаасгәалашәеит ашытахь атцәкәа ширшоз,
Дыцәҗахәаҗны дышгылаз, дмықәшәатәха.
Уи дзакәыз еилыркаахьан дыздыршаз,
Иахьанзаҗ ус дынхеит саҗа.

Уи уажә ара дабастаху, аиашаз,
Сыпсы ааитакны сымҗа насыгзап.
Дмаапсазакәа, иацеипш, деитасзашшуа,
Дахьымаара акәзарҗ, җьара дцап.

Сара сымҗа харацәоуп, саркарап,
Схы нытаскып шәшырак, снатәп.
Ахьхьа-ахьхьахәа сапхьа инеиуа акәара
Хахә җәашқәак инарыхьашо инеилатәап.

Амѡа сықəын нас, сымѡа сықəзан,
Сыпсы ахысшыаз акəу, смаапсазо.
Еидарақəак назгон сқəакəа иқəцан,
Сызламзакəоз сыцын, сызлазо.

Исыкxауа саналага сыкxара еидаран,
Сыкxалан арахь, шxара шxахь, саауан.
Инсыжыыз сыман сара хxаас даара,
Испыххылаз уабаkаз, уабазыз хxа итцауан.

АҢҒУРЫХ АҖНЫТӘ

Иахурґацо акрыґоума – җамчқәа ныхцәоуп.
Илаґәцәеит, акгыы иаґсам шыта ухә.
Җара җатәцәам, ихәеит, җтәитәыхцәоуп,
Җахәда иґәу ахьз ухаштма – ауґә!
2015

Цкэынцэа гэартак рымѡахь инаскьаган,
Атцыхэтэантэи рымѡахь, сѣахаха,
Саауан сара, крыздыруаз ауаѡага,
Схы рыцхашьо, дрыцхашьо ага.

Уи дшыѡац дыѡамыз, дсаѡамыз,
Аха иѡсцэа қыдқэоушэа срыхѡашон.
Уртгьы цкэынцэан, уртгьы аѡсы рхамыз,
Ргэаг сшагоз исрхэлон, исыршон.

Раѡхьа сназхагылаз ҳа ҳтэык диеиѡшын,
Ихагылан, гэаѡ, ихы аахцэа.
Ахыдараз уигьы аѡсра иѡеиѡшын,
Иҳэахьақэа иимырҳаит, аныхтэ, Анцэа.

Сара санацэа ррыцхара сахаанхеит,
Асабицэа рыцэаабжь сгэы ѣнакааит.
Сыѡсѡазаара аамѡтала акгьы иаѡсамхеит,
Арахь схы хазма, сахьыжэбо сааит.

Исыргылоз сыргылаанза инеилаҳаит,
Иѡэыбаса ишѡацеи, ихэашхэаша!
Избеит ҳнықэларгь ҳхы ҳзымѡахо уаҳа,
Амш мшым, атцх ҳалоуп, иаҳзырша!

Урт амшқэеи, урт атцхқэеи схыган
Сѣанаасха, сашьушэа саагазѣазт.
Мшынушэа, ѣа ѡсѡазаарак ахықэан
Схы збеит, сѣагьаасыриахеит нас.

Сақэшэомызт рацэак исхэоз, изуаз,
Сгэы ѡацэхьан, ихаҳэахьан.
Амѡа сықэмызт арахь сеитцақьызқьызуа,
Сылабжышқэа шбара ибахьан.

2015

БАРА БЫДА

Балыцчон, ихәеит, ақыта,
Ибырлашон адунеи.
Уаф дыҕамкәа бара быда,
Җнак сышнеиуаз саабыниет.

Сахьцалакгы саҕхьа бгылан,
Бсыцны баауан сахьаалак.
Сыҕехәо сдәықәын бара была,
Исзыкалан збон алакә.

Аха уи рацәакгы ннамцит,
Цхызыз цысшьахит сызлаз.
Иамуит, сыфны быфнамзеит,
Багыфныцуам сара сцас.

Бышцалахеи цәгьала ақыта,
Лсахьа быташәа ахаас.
Зегь сычхауеит бара быда,
Ацашьа бақәшәомеи бахьааз!
2015

АЛЬФЕИ ОМЕГЕИ

Альфеи Омегеи – алагамҗеи антцәамҗеи –
Срыбжьагылан саауеит, уара идыр сахьцо.
Схы җкьашәа сыкоуп – сахьааихьоу сызгәамҗеит,
Сзыргәакуа сыздыруам – шыта иарбан сзыхьзо!

Цәкәырпоуп исышьтаҗеа иааиуа, саргылап,
Сшьапы сықәкьан сагоит, саафөеихар.
Зегьы срыхьзарц зны амфә санимлаз,
Ишцастахыз усқан зегь реиха суафхар,

Ишқастахыз Альфеи Омегеи срыбжамзыр,
Сымцалар ишьтыуа инасықәхауа ашәах.
Шьацқәак сағашәазшәа зызбозеи, самтцыр –
Җәарак снықәхап скараха еиҥах.

Альфа, сышьтахьҕа инсыжыуа, харами,
Ажәәан икыдшәаз етәак еипш исцәызт.
Алфеи Омегеи ирыбжырдас рххами,
Кәаркәашь дук уи ахьану исцәанытцп.

Антәамтахь! Иқәха зегь неиуеит антәамтахь.
Сышықәсқәа акакала ицоит, еихышәшәоит.
Апсәзаара саргыи исытамыз хамтан,
Сшазгәәҕуа, сшахзызо исцәйтәархәагыи сшәоит.
2015

Хар сымамызт саб инициыз ныстцыр.
Акыр днаскьеит, уи қәра мацмызт, дад.
Иҕаларын ҕа цыт-чытк аныстцар
Саңхьа иқәцан сзыдтәалоу ари сқәаад.

Еиҥасхәаран иара ихьааз, сара исгәалоу,
Иахьанзагыи ишымкәа ишьтоу, ихәам.
Сара издыруеит: зегь ахауа иалоуп,
Ицаз аамтагь шьтрақәлан ихынхәуам.

Аха усгыи хтысқәак аасырҕыцрын,
Псык рхастцон изыз, ихацәцаз.
Уи инашьтархх, иара иеипш, саргыи сызрын,
Егьаурымызт, иусмызт уи зынзас.

Саап хәа сыҕамызт сара аранза,
Аха усгыи, хазшаз иңышьоуп, санаах,
Исҥахуп, ҕазнык, сәалқар амца,
Ишызбогыи акы сакушәа сҕах.

Саб иницыз ныстыр, сара уаха
Акрыстахызма шысхәо, саахәыц-хәыц,
Хазшаз сеитаихәон снапкәа рахан,
Сныкәирпшырц ари адгыл җыц.

Иеилыскаауеит, җа хышә-шыкәса сцазарггы,
Аказаара ахаанггы сгәы ахшәазом.
Ауаф рыцха, дышцац иага дцарггы,
Иеахъникилаша акынза усггы дцом.
2015

Сыбжы назыкәсыргалоз азә дсыман,
Сназхынхалоз сыңсы ааихәлахар.
Дыказам, дабацеи уи, дыңсыма?
Иааѿуам, акраатцуеит, ихабар.

Дшәарыцалон – ахра даҗахама?
Асыңса дагама иҗыбганы?
Сара аңшыха сымам, иуахама?
Ухаразоума, укоу уааигәаны?

Уқәхазар амуеи уара ацәхәыра,
Уңсылмыткуа, уахәәҗеуа аҗакар.
Уеихароуп, ушыҗахьҗа ухынхәыроуп!..
Иааѿуам, акраатцуеит, ухабар.

Уҗшааухаша узымдыркәоу афныҗа,
Аха иааѿыз самшыи схаҗаггы.
Уахьггы уҗам, уара арахьггы уҗам,
Уҗам, уҗам, уҗазам ңарггы!
2015

Ианысымцдаран ианыстцаз наҗ ианыхуа,
Сышыҗа рыцкьо сара арахь сшаауа,

Саакәхалоит цъара сакызшә аныха,
Икәстара сзымдыруа, сгәы цшаауа.

Сымшәазакәа атәагәа назхьысхәаз,
Иацтәи амш мариала иасыргаз
Арахь иаасәагылоит, изуа, исхәо
Сақәымшәо рацәакгы сара нас.

Ианысхуеит, ианыхтәу нақ ианысхуеит,
Акгы сшаџом, уаџ дысшаџом, мап.
Иара убриалагь иахьа схы ґысхуеит,
Уи сара сеикәнархар қалап.

Сацәцар қалап, иудыруеи, сызцәымцац,
Сахьзар қалап сеиханы сзышьтаз.
Еибакыргы амуеи еиха сымца,
Афырхатцарахь снаскьаргы иаха шыта.

Ианысымцаран ианыстаз зегь аныцуам.
Абри еилыскааит сааиуан мџабжара.
Ишызра изша еишьталан нақ ианызуа,
Абри бара бабазго, абри бара?!
2015

Ацсәзаара шазар акәхап ус:
Измауз игәаг имоуп иззауз.
2015

Изыббазеи снықәхәаша сцазшәа,
Сышцара сцазашшәа сара ґенак?!
Сеилыбкаара быкоуп зны, нас-насшәа,
Бааигәа сшықац сшыкоу сахьцалак.

Сара сыкоуп аңшахаа хахьаваз,
Амшын Еикха ацәкәырҕа хахьартцысуаз.
Сара сыкоуп зны агәырҕа сахьафоз,
Сыңсы табтарц башытан сахьыңсуаз.

Сара сыкоуп ицахьазаф, иааиуаф,
Атх салоуп, сцоит аашоны.
Снеилоит зны исиааилоз сыриааиуа,
Дәы иатәак сықәсуеит сыңшаны.

Нахьхи, хара, анаара сафәәуеит,
Сыкоуп сахьыбхьымзо, сахьбыхьзо.
Сгәы ырхытхытүа башәаны бысзаәуеит,
Саахынхәуеит исзымдыруа сахьцо.

Сара сыкоуп сахьацәыхароу саңьал,
Иахьысхаштүа сшыкоу сыңсраны.
Сара сыкоуп бзантцы сгәы ахьтарчацам,
Бахьгылало есышыжь бымраны.
2015

Уахьцо сыздыруам, аха иказ уазтаа,
Иказ уархәап иалагылаз, иахьяз.
Зегьы шытазу уахь ицәхәы-кьантазза,
Игылазу, рыхкәа шытыхны, хататас.

Иуархәарын рәырҕашыаны аңсцәа шгылаз,
Абзацәа наҕ иаңыхуа ишаауаз;
Ишрылаңсыз, рхы изамыхәазт, шыоуки ирылаз,
Ишырхаштыз ара иамуаз, иагьауаз.

Иказ уархәап иргәаҕыз, зцәа зхырхыз,
Агәыр атца икылдырҕахьаз шәынтә;
Аибашьра ду иацәынхаз, акырынтә ирхәыз...
Аамта урт ашәеикәатцәеиңш иршәын.

Уара уразцаа ахәса, ахацәа, рызегь,
Ргәы иґоу ргәы иґоумшыын, идырхәа.
Иацтәи иахьатәи иаңшы, уззыңшузеи,
Ицҕһан ишыґоу, имызша, ааизыхәхәа.

Иацтәи амш иалга иалугаша,
Уи иазныжътәу уахь инхааит, иазныжь.
Ус ада умґа ңхьа уазгашам,
Азы иххалап, уазыргарым наҕһы унышь.
2015

Иҕам азә иеиңш ихәаңшуеит – датәарбом.
Рааигәа дааир – наскьашәа иаагылоит.
Азә ахьз чыдагь ииґахьеит – ауарба,
Дныцшәархәагһы ишәалоит арахь рылаңш.

Аеада хәа иашьґоуп дзықәтәоу ґызар,
Аңхьахә рцәагархәагһы ишәахуеит.
Еҕамамшәа инеиуеит дархәаґызаргь,
Ңсеивгаракһы иоуп хәа иаатәахуеит.

Ирхәашам, аха усгһы реиҕа идырцәоит,
Иґыргазашәа дааиуазаргь – ирбарґоуп.
Иахьрылшо, иахьзыназо ихьз дырцәоит,
Бжьрабыжътәа леиґыжаан анышә дарґоит.

Ихадырбоит дахьнеилак излауала,
Иара далґуеит – ихәаңшуеит дымзышәан.
Ңымґшәа дыҕоуп, арахь ирманшәалом,
Ңымґшәа дааиуеит ус, дхааза, даңсышәан.

Шәартак ҕалар, ахаан ихы иґәахышам.
Дахьаґаху днеин ағәґәцәҕһа дгылоуп.

Ҳафстазаара злеибаркугъы узытѣахышам, –
Узықәгәыгша, абас икоу ауаа рылоуп.
2015

Иеилагылоуп сгәы бжыхуа, схы схыхуа.
Атәы дыршоит ишдыршац – изѣыц.
Ухы рынкъала – иеидгылоуп, урыхәом,
Анышә иартарц иаѣуп дара аѣыц.

Иеибарыѣуа идәықәуп, уаҳа акы аарзымхазт.
Ана акы мтадырсует, ара акы мтадырст.
Дарбан урт рахьтә, уара, аиаша иаѣымхаз,
Маза-аргама – ибжъазуа, иаацәырц.

Ақхзы рылхәаҭоит ахәахәа риашо,
Ахьз қсахуа, иазныжъуа изызкыз.
Ишыхәахәоу ауп, ҕакала иузбашам,
Аха бирақк еиқш ишьтыхны иуаҕыст.

Иуаҕыст урт, ала қхашъараҳа
Иқхамшьо уаҳа, иаазмоузаз ламыс.
Ицхраан, дыргылан днаргоит икаҳаз, –
Ахәынтәә илаҳаз, иақәырзтәу зус.

Икыддыртаталаз ртәахырцаз ишьыхуа,
Иадгылоуп рызқәа сеиарха атзамц.
Иеилагылоуп схы схыхуа, сгәы бжыхуа,
Иласзоушә сырбо, иатқақуа амц.
2015

Саргы ссасуп. Саашәылагылт, саамѣахытңны.
Адуinei ду сақәлоушә саақсоуп.

Ицахъеит, санааиуаз шьоукгы сыцын,
Аамта сымам саргы, ицо соуп.

Акыргы саагылт шәхаткы камыршәуа,
Атәы дырны сааиуан ақә, атас.
Исзыжәрым ихәхтыгәлаз иржәуа,
Урт ирхәогь сызхәарым уаџтас.

Сгылашья хазын сара, стәашья,
Сшаарымгаз здыруан аазара.
Сара ссасуп, сақәшәозар ацашья,
Сцоит сара арантәи сышцара.
2015

Ишаныттра ианытцызшәа зыббазеи сышьта,
Апша иахтәзгы азгарызма апша, –
Барей сарей зны хаилатцәан хаицышьтан,
Уақа ханхеит хара, арантә сахьыпшуа.
2015

Иаххаагоз урт амшқәа зегь цыацъан,
Сылхо ажәырт сылазшәа саапсан.
Бшааиз еипш бцахъан сгәы тарчачан,
Тагалантәи абыгьқәа җғәыхаа икапсан.

Ирылагатәын ара шыта зегь рҗыцны
Ғыцбараха дгьылгы жәџангы батәын.
Сған сара махәык иҗымшәац бгьыцны,
Бара еикәтәашья змамыз цшак батәын.
2015

Дзыпхәысыз сыздыруамызт, дзахәшъазгы, дзанызгы,
Издыруаз: ажәџан ахьтә илбааз нцәахшан.

Зәыр слыҗагахозар, анцәиныс уи
Сышлыҗагахоз – дцъашы сылзыпшуан.

Дсыртәон, дсыргылон, слыцын слыхзызо,
Лыда цстазаара сывам кастеит.
Уафы издыруам шыта сахыккоугы, сыззоу...
Лшыап кәашкәа срыбжызытны сцеит!
2015

Ә-ЦӘАХӘАК ТРАГЕДИАК АКНЫТӘ

Уара ахыцзагы аимпериа дузза
Уаҗагылазар – иааизаап атыхәтәа.
2015

Икәлаша калоит, рхәеит, усгы,
Уацәыбнал, уаваф, уацәхьатц.
Иуханарштып уҗанаауха узыкызгы,
Агәыр еицш уланаршәп ашьац.

Икәлаша ухы аномкыан баша,
Ара уацәцар, амған иухъзоит.
Уцстазаара архаауеит, иарашоит,
Ишәтышха ушалагылаз иканзоит.

Икәлаша хыхъза ажәған иалоуп,
Ахаҗахәа илеиуеит иқәаны.
Иудыруеит, иагъуздыруам уи абжыала,
Пхзушәа икатәоит иухыкәкәаны.

Икәлаша ааиуеит усгы – уалазап,
Иукәхаргы сык еицш, уазгарым.
Уеурхатцар, ие-уыразаргь уалацап,
Умға хароуп, шыапылагь узцарым.

Иушьклашуа ирхуазарггы рыцқәа ара,
Уерутома, мчыла уцсы угап.
Икалар калар ауп арыцқара,
Икалаша – атцыхәтәантәи акәаң.
2015

Снапқәа сгәытаңсашәа сгылоуп сынкахәыцуа:
Аибашьра амца иалаблит сыфны.
Амш еилгам, макъана аңта хытцуам,
Схы збом иахъа рацәакггы суафны.

Сеыззыскра сзымдыруа сышпаакәхеи!
Иаурсуазар, иарстәуп ҕыц атцәван.
Агәыгҕрақәа зегь ахынтцәаз са сҕы акәхейт,
Сахыгызлазггы, иааңшуа ибоит, сгылван.

Атцәван аурсып, афнггы уафы иргылап,
Аха уртқәа зегь мцурами, анцәиныс.
Иацтәи амш сашьтахуп, испылом.
Сара сакәзар, сыфны акәымкәа, иблыз?
2015

Сыкахуп Троиа, срыцхуп ахьеиаа...
Храк саҕахахит, сзымаауа, сзымцо.
Сәагылар сҕахымыз сгәымшәан, аҕеөхәа...
Арахьггы шыоук сышытоуп еихьымза-еицымзо.

Мчыла иамуазар акәхап ианамуа.
Иҕысхыр шпастахыз цсык сахьзаны!
Голгофака инагоуп сызну ари амәа,
Иаса Қыырса иеипш цьарак санцаны.
2015

ШЫЫБГА

Сара Шыыбга сакәым, исхәо мцызар,
Цхәысс иаазгаз лцәа лтәымхазт, хәиднагалт,
Сзыкәшәаз акәын, ишәымбо иахьа хәицызар,
Краатцуеит, диртан, гыруак димоуп Гал.

Срызгагоуп сара ахәса, уахьынтә, Галынтә
Даңсыуа-агыруашәа азә даазган,
Хымзқа аатцханы дцеит арантә дыбналан,
Ирхха лхы ианыскъан адырган.

Саахьан зны Тагилтәык уақа дныжьны,
Дшысзыңшыз даанхеит азә Барнаул.
Мыцхәароуп сызфугы шыта инеиужьны,
Сааңсан, Аеымарда сқәацә сахылт.

Уи ақәацә ауп сзаазаз, иазхазааит,
Сушыргы, схәеит, сара арантәи сцом.
Аха уи схәеит акароуп, аф асааит,
Сара уаха арақа сызтәазом.

Деиҭацахт рхәашт сыздыруа Шыыбга,
Адәыҭба дҭалоу, ҭбак арантә дагоу.
Азәгы ус нациҭашт зны: «Сыбга,
Уи дхынхәуеит афныҭа, зегь акоуп!»
2015

АПШӘМА

Иҭоу-иану збарцаз
Сныҭыцрын абартца.
Снықәларын ашҭа,
Исгәаларшәо исхашҭхьоу,

Ари анхара сагымзар,
Иакуа агэашэ аатып.
Исылуршои акэымзар,
Иқәлон зеггы ртып.

Уара ддыр иахыло,
Иааиуа шэымбари...
Дқахауеит, шэаалхылапш,
Дрыцхахеит ари.

Сара сыпсны сыкфоп.
2015

Сахахахьан, ихэеит, аишэа сзахымтца.
Сахырмыжьюа. Сатэацакэа еипхыккэа.
Аеадабагыкэа, еихэлацэартэ рымца!
Аилымгакэа, ирхарцартэ аккэа!

Исахауамызт шыта сахыглазгы ирхэоз,
Есааира схахэон, сеикэашэон.
Сшэон сара сеикэа стачхэрыр хэа,
Ишэахау, стачхэрырцэкар хэа сшэон.
2015

Ашьыжь, санаапш, шьамханынза,
Асы шытамыз ишыташы.
Ихьыхэа игылаз атла рымцан
Царакэакгы тэан уажэы.

Хашта икэахэаз азымхоу,
Ажэонан иалышэшэон асы.

Афаршытрафы илеиз сымхоу,
Зны идэықалахит лассы.

Аңсабара ңшын изыфза,
Бжыы аафуамызт, аха ус
Иара абжыада бжыы ҳхыфзом,
Шәәхәараха иасит цыск.

Сара уи абжыала издыруан,
Иахзаалац ауп, аа иахъааз!
Амахә иқәтәан иңырчыруан
Акраамтагы, аха нас

Аеарзит – ханнажыт ашәада.
Асы леиуан ара ишлеиц.
Ас еиңш сақәшәахъан уажәадагы:
Иааҕацәызшәа збеит сдунеи.
2015, декабр

АШЫҚӘС ҒЫЦ АУХА

Ашықәс ғыц ауха асы ҳзауит.
Илеиуан уи акраамта, ңала-ңала.
Сара ашьжымтан схәыңханы сааңшит,
Сғәгынасхеит сыфны, сылаңало

Ас быбыш – анкыатәи иафызаз –
Аеырғыцзан адунеи анаат.
Сылаңш наикәшәахуеит сысаск,
Сғәылакгы, – сшықазгы сизгәаан,

Сғәыбызғза, снапқәа насырхахоит,
Саарзыңшуеит имааиуагы иааиуагы.
Асы ауазар сҕахуп даеа хаха,
Наунагза иҳамазарцгы аиааира.

Дигәйдихәәалон алифт дахьтагылаз,
Ашә аатырхәагы дшәон.
2016

* * *

Ирхаңыруа аҳаирплан анырхала,
Дара җалан ара ианынха,
Ирҗаххейт уи хланҗы иҗалар,
Иҗазгы ихьзырҗейт «җаҗа».

Аха уи дара драҗамызт,
Зымҗәйжәәа еитҗны иҗрыз.
Игәы рызхәауа дырхамыз
Згәаҗ рыман иззыҗшыз.

Издыруада игәаҗгы зрымаз.
Изрымазу? Дымҗыруаз!
Дара знымзар зны иҗыррыма?
Иҗазамызт уи ауас.

Иеилаҗеҗьюан дара җалан,
Ирзымдыруа рхы ахьдырхаз.
Рылаҗш ажәәан иахьынхалан,
Далан уи дҗыруа ираҗаз.

«Ухыс!» – ихәейт азә дахьгылаз,
Ианаархаҗеҗь аҳаирплан.
Иарауи акәхейт, иабҗар нкылан,
Агәы аакыдижәзейт жәәан.

Зегь аахәйт, иҗалеит җыҗа,
Амҗа акит илеиуаз нас...
Сара сакәын, сара арыҗа,
Сара сакәын уи иҗаз.
2016

* * *

Исгәләшәоит, ашкол халымгацызт,
Зҗабк даахалагылеит җенак, убас
Дыңшзан – леиңш зеиңшыз дсымбацызт,
Иаалыршанхеит иаразнак уи хакласс.

Хназцаахит дшааиз лыхъзи лыжәлеи,
Дыччон лара дахъгылаз уи аҗакс.
Ханлышыҗыла, хайбарыҗны хлыжәлеит,
Хлываҗуа хдәықәын дахъцалак.

Дшаацәырцыз дынхеит дгәазырхаган.
Ханнықәла, сара исыхъыз дыр,
Зегъ ахлышыҗтаз сгәалан реырхаган,
Днымхазар аганахъшәа аашъақәырк.
2016

* * *

Лермонтов длыцкәашоит пҗхәызбак макъана.
Пушкин дыкам. Пушкин ду дшъуп.
Ажәҗан икыдуп амза маганан,
Иааиуа амшгы арахътәи иаңшъуп.

Еиларцәтоуп урт, иааиуеи ицази,
Еилыргашъа узрымто нақ-аақ.
Пшак цәытцәза арахъгы иаабжъасит,
Шәацък аанагеит уи, сааргәақт.

Аха ашана уҗахызаргъ – ашана!
Адгъыл зегъ ацәа иҗанагзоит.
Лермонтов длыцкәашоит пҗхәызбак макъана,
Абалгы шцац еиңш ицоит.

Имааҗыц аранза агәкылтәага жәабжъны –
Дшыкам Пушкин – апоет дышҗахаз.

Ускан ажәван икыдлахъан шәәпшыны,
Хәылп шәәпшыны, нкылашъа узамтә иаауаз.

Амшцәгъа салапшуеит арантәи, сахъгылоу
Хысыбжык схы аасыхнахшәа игоит.
Икоу ыкоуп, ицазгыи сзынкылом,
Саагазәазуеит, снейхоит, снагәагәоит.

Еихсыгъра рықәым уақагъ арақагъ
Ахтысқәа, игежъуеит сыблахац...
Исыздыруам абартқәа абас сыздыргәақуа,
Сабақоу, сара макъана смизац!
2016

АХА ЗМАМ

Акы дагхон иахъагъы, дыццакуан иацеипш,
Уйбеит, аха уимбазеит уи, аха змам.
Ақсшәа иоухәеит ачарақны – уимбазеит,
Угәи нымхан уи азыхәа – иузақсам.

Аены дындәылтыр, днәиуеит дыццакы-ццак,
Днәиуеит ихы иқәыршә, дкәалаауа.
Дгәәтеилоит нас дахъаатәало ихы ытцак,
Дәиханы арахъ ддәықәлоит данаауа.

Уахъгыи арахъгыи дагхоит, даазахъымзеит
Дзышыцылаз, имтарс ақша ицәагоит.
Дзымназеит уи, дахъцаша дзымцеит,
Днәиуеит дкарауараха–дгәагәоит,

Саха имам, имам уара уахагъ,
Иара ихы ахагъ имамзар қалап.
Иахашәазшәа ибалоит ихәда ашаха:
Иааизамтәзеит уаха ак ҳасаб.

Дқахауеит – ауағы дмыцаац хаха.
Иааз дрышьтоуп, ицазгы дрышьтами – иаауам.
Хҕазцада, нас, ихаман хара ххы аха?
Хҕазцада ухәоу? Зхы аха змам.
2016

* * *

Ихаҭа агәра изгом, аха цшьынѡажәа дыртысит.
Иааизаап, ус анакәха, ажәра хәа изышьтаз.
Имбазакәа, дхәацшаанза уи имѡагы днанысит,
Дкыдҕа-кыдҕеит акырынтә, акырцъара дышьтаст.

Пшьынѡажәа дыртысит! Иацакәын, дхәычымыз,
Дыѡа аштә дықәу цышьалоит. Имцхеит!
Хыдарак даиааир, анаѡстәи кыр имчымыз,
Аха иара убригь даиааирц уи деихеит.

Пхәаҕа акәын зегь ахыҕаз, зны дзышьтанагалаз,
Дзыхьзалоз, дызхьымзоз, дгәыҕа дыззыпшуаз.
Ицәбаақәа иҕыло ибон ураҭагалан,
Идыруан, данаҕырымтц, иамуазгы шауаз.

Ашьха дыҕан, дхынхәуан ага изымхазт,
Арха дгьылқәа дрықәын дмаацсазо.
Имш даниба имшқәа иреиҕыиз мшымхаз,
Игәы иҭаршәны иман ауп дыщо .

Ицу бзиабарак ажәѡан далахалоит,
Иѡааихазаргь уи ауп имоу мчыс.
Арахь дынхазшәа ибалоит уи, Никәала,
Ирбац иакәны, дшыҕаз, дышхәычыз.
2016

* * *

Аҕамзаара сеилахат, ихаҕоу дзеилахаша.
Сааҕсацоу, даҕаак сыху нас еилшэыргап.
Анаҕс иҕоу стэым, саҕазцашам,
Иацэыскырц саатэит сара мап.

Цкыа снаразхэыцит иааиуеи ицази
Избеит ибатэымыз – ара сзыбжыхаз,
Пшак сазыпшымкэа аҕхаа ибжыасит,
Уи акэхап схы уахь изырхаз.

Уахь, шыта акгы ахыккамло уаха,
Акэыба ахҕеипш аҕаа ахыхашэо
Сдунеи ду; атышеипш сызтахаз,
Сдэыкэызгалаз, цэҕа сегзыцэшэо...

Еихыс-еипыс цкэынцэқэак сышытоуп,
Егырыгым урт, абар исацыст.
Дыпсны, лҕы еилымго дтэагышыоуп
Зхы сықэцо иааиуаз аҕхэыс.

Амҕа сықэуп сгэы иауа, иамуа,
Суқкэа рееишыа рымамкэа шыта.
Сымҕа даангылоит ус дбажэҕэаламуа,
Уеилагама хэа сабик, смышытуа...

Аҕамзаара сеилахат, ихаҕоу дзеилахаша.
2016

* * *

Ус умхэалоз ура зны, сутахызшэа,
Суцхыазозшэа, ҕызасгы акэымкэа, ешыас.
Иҕоу шыҕоу мхэакэа, снахысшэа,
Истэахуан сара ускан сышжыаз.

Избон усқанғы, избахъаз уакәмызт,
Уоашъахъан, ѿ-цәак ухарқан.
Учара сагмызт, счараггы уагмызт,
Уасаанза, уаадгылар, сышә узаатуан.

Исхаштуамызт ҳаицәнымхо ҳанеицыз,
Зхыцтрак уазнымкыло, арахъ уанаауаз.
Сылахъ сзеитцымхуа стәамыз ҳанеицәыз,
Зны, ианыздыр ухы итаз, угәы итаз.

Аа, уажә ҳабжьара ацҳақәа хыхуп,
Адунеи ааҳәуазар, ҳабжыи неиқәхаргом.
Аха сара схынҳәырггы стәхуп,
Арахъ, иауам, угәра згом.

Иааиқәымшәазеит ужәеи ууси,
Иқам ҳаидкылан ҳаазгоз уафрак.
Ааигәа узбан, сухъзарц саахысхысит.
Исаҳар стәхын акы атак.

Схынҳәыр стәхуп, уара, ацҳа ҳахықаз,
Ажәак саҳар стәхуп: – «Сашъа!..»
Аха умазар, уғаахеишь афнықа,
Сжъа нас, сузжъозарггы сжъа

Ҳаифызцәа дуқәоушәа...
2016

АҶҲЫЗ

Ассир, уара! Иаха цхызла,
Иларышьтыхт аҳаирплан,
(Шьта уара абри уазхәыцла)
Шьоукы еилагьежъа еилан.

Иқамлашатцәқъа ак қалазу,
Саашәан акәу... Саабжъажьеит.

Изгәағыда, дцьаму, длазу?
Ипхыззар – сгәы сажьейт.

Сыңшуа саагылт схы рахан,
Сара абри сеиланаган:
Дгьало ажәдан далакнахан
Җырқәак. Ижәлан Ердаган.
2016

Рушьни Җьопуа игәалашәара иазкны

Днаҳалзаа дцеит даҗеа цсыуак,
Уафы цьбарак, гәытбаак, еиҗамск.
Дыкам иахьарнахыс Рушьни Җьапыуа,
Иусқәа акыр нхейт бжамҗеам.

Инеиуаз иаразнак ҳаи ахьырхәаз,
Иаатцагылоз иааин ужәфахыр.
Дрейуамызт уи мариалагы иахьырхәоз,
Даанызкылодаз иаҗак днаиҗаххыр.

Ихьуан Ацсынтәыла зегь иахьуаз,
Ацәы даханаргьежьюан – илҗьон убас.
Икан зынза амац даныхнахуаз,
Иҗыртынч, аду рацәамшьо дантәаз.

Ишьапқәа итцпраауан, шәеицызар уихьымзо,
Ацстазаара асцена дықәын, дласны.
Дфызан, уицны иабыкәу уахьымцоз,
Даартын Рушьни, уразызар – дразын.

Уи сара дысфызан, дагысьуан.
Иарабаи, иусқәа шңанхеи бжамҗеам!..
Дыкам иахьарнахыс Рушьни Җьапыуа,
Уафы цьбарак, гәытбаак, еиҗамск.
2016

Исыңхьон, исыхан сагон апарад ахь,
Иаргъежълон зны-зынлагъ уи сыблахатц.

Абзиабара саршәомызт – җарамыз,
Адунеи зегъ снарбарц атахын.
Схьдәықәлаз акы акәмыз иҗаз – царамыз,
Саңхьаҗа ишьтаз сашьтан, исхын.

Иааиуа сзиңыларан сыҗам иарада,
Уиакәхоит, издыруеит, исоуагы мчыс.
Ухы-угәы иазынхом бзиабарада
Адунеи шутәыз, ушәаз, ушхәычыз.

Уатцәтәи амш ахь сгылан сыңшыхуеит,
Сымчқәа сырҗыцырц саҗуп санкаңса.
Атыхәтәантәи амш анааиуагы сгәыгуеит,
Бзиабароуп сзымшьуа саныңсуа.

2016

* * *

Исықәумцан уаҗа араҗа ахыза,
Сахьааз сышьты ашта сытцаны.
Схы атзы ианҗьа утахызар,
Аргама акәыз, ма–имазаны.

Уаалаган еилырга ҳшеи ҳамцәышәи,
Сара сахь ухьамңшын, санынужь.
Исышьтазааит сахьцалакгы ушәи,
Җара иара убриала ҳаилагарушь?

Сара сгәыңлоит: иалшоит зегъ хынхәыргы.
Уғаңхьа сыекамыжкәа: – Сеиқәырха?..
Бзиа узбалоит адунеи аахәыргы,
Ушызбац, лхәеит, знеиңш, суғхәараха.
2016

* * *

Аееилыхха цкъа сахьымзеит, аееилахэахагь.
Сгәәк-гәәкуа, сыццакы-ццак, схьаңш-кәәңш...
Бзиабаразаарын иансмоуз абзиабараха,
Аргыларахагь ансмоуаз цъара акәәң!
2016

УЗЛАНХАРИ!..

Узланхари ашә ахьамкуа, иахьымаатуа,
Әба иацуцар әба – шақа утаху ахьыкало!
Узланхари, уаңхьа игылоу игәра ганы,
Дааганы ушьтахьгьы дахьузыргыло!
Узланхари ашкәакәа ахьеикәәтәоу,
Аикәәтәә ахьышкәәкәоу узланхари!

Узланхари амц аиаша ахьахьзу,
Абри ауп хәа уажәы-уажә уи ахьудырбо!
Еицаркырц иахьашьтоу ухьзи ужәлеи,
Умәа ахьыркуа, рәахьанрыжьло ианакәым,
Иумоугьы ахьумырцаауа иужәлан,
Идыркаларц ахьыртаху ртәчкәым –

Узланхари! Унымхаргьы уабацо?.
Сааңсаңеит сара амәакәа сшырныз...
Сымәахьтың, снанагеит ашә ахьамкуа, иахьымаатуа,
Әба иацуцар әба – шақа утаху ахьыкало...
2016

* * *

Схы сызнымкыло салагар – скахар,
Икалап исыттагылан сыргаргьы.
Акгьы изырәеиуам хәа исыхәәңшыр уаха,
Снаттагыларц стахап өаңхьа аңьар.

Сара сакәушәа Голгофака инарго,
Жәәан анаттаңшра цәгьа истаххап.

Уи саатдахар сымчыдан, сыхәмарган,
Сымчқәа ааизызгап, ҕазныкғы снейхап.

Схы насыкәәҕыргъ, иааиуа саңылап
Ичҳара сыман ихахтнызтаз зыңсы.
Ғаныла акәзаргъ, мчыла сәагылап,
Егъкамлазашәа ара иахъазы.
2016

* * *

Иага аабап, иага ҳрыниап макъана,
Рыцҳарала адунеи аутәых.
Уара ара уабаанагеи – ашана! –
Тәы дахыыказамғы атәитәых!
2016

* * *

Уңсадгылағ уқан уқамшәа анубо,
Уқамзар еиғгуп зынза.
2016

* * *

Амәа сықәлеит сынкахәыцуа,
Сызлааз ала сцарц стаххан,
Хәык схалон, хәык схыцуан,
Сахьынтәааз ахь схы хан.

Зык сырит, даәа зыкғы,
Станагалан, гәафак стыст.
Саниеит иашак, ңара мцыкғы,
Акырңара сгәы сыңыст.

Исхаштит сықәра шықаз,
Ишамуаз амәан сыехәызжәар.
Схы шхац ихан афнықа,
Сыбла иаахгылт иарғы, абар.

Сзыназанда шысхәа-шысхәоз,
Нахъхьи хашта сынтапшит.
Умыцакын, ара уааңшыз хәа,
Бжыкгы слымха аҭафра аршит.

Сеилагама, ахыб ақәым...
Хкәасқьа гылам зынзаггы.
Сара, ассир, сара сакәым,
Сыкан, сыказам ҕьарггы.
2016

* * *

Сахәшьа рыцха, Жәындәрыңшь анышә дахьамоу,
Сышәхаштзазар ҕалап хәа даауазырлоит.
Сныдгылап аасгәахәлоит уахь иахьа ма,
Аха наҕ, ҕеа ҕәарак ахь сырлоит.

Быҕамзаароуп, сахәшьа, иахьа сзыруазыруа,
Абаскаамта ықәха ианцаггы.
Быңсы ҕаны бсымазар, уи бдыруз,
Сара уанза снейрын схәазанггы.
2016

* * *

Уазымтаан шаҕа шықәса схыцүа.
Мафусаил сиқәлоуп сара зны,
Зны – агара игартңны
Ашта инықәлаз асаби...
Сахьубо сааихьеит.
2016

* * *

Сҕьалазшәа мѡакы санылан
Саауеит сара, сыңсггы шьам.

Абза дсызшыуам, аңсы дысыргылом.
Аңсы дысыргылом, абза дсызшыуам.
2016

ЗНЫ

Зны сыңсыр хәа даара сшәон.
Сызшыуаз бааңсыла сгәы ңнажәон.

Ғак сығәтыхан, ғакы схин,
Ауаа срыламзар сҥахын.

Иҕам ыҕан сазыңшын,
Ҙьаргыы сзымгоз мҕакы санын.

Адгьыл сықәын сынтәаха,
Ажәәан салан сынцәаха.

Уи зыхҕазаалак, сынңсны
Сықәзар еигьасшыалон зны.
2016

* * *

Сыбхьымзеит:
Аңрышыа сҥаанза бышытыпрааит!
Ианысҥа –
Бара ажәәан балшәахьан, рыцҕа.
2016

* * *

Амҕа санылар – сзылхьымзо, сымчыдан,
Слышыҥаңшуа сгылоуп Галина Апачиди.

Ихәхьыц – ихәмоу пату анахзақәым,
Уи иац акәмызт, уи иахьагь акәым.

Цъара акала архынхәшьа ҳақәшәар,
Избеит уи, сара стәала, ихәқшәа.

Имызша ҳабла шааңшуа ианызуа,
Ианаҳтазгы арахь иананыцуа,

Даара исцәымгуп, исцәымыг, исцәымыг,
Сгәы иаланатазшәа сҕалоит уи атцәымыг.

Абартқәа зегь зысхәо, Галига: Галина,
Хнырхәышьа амамзаап ҳаамта хазына, –

Хқьаф антәз зны, ҳажәа аныхәз,
Ианызбоз адунеи сара истәызшәа санҕаз.

Ихамцаан аамта иагеит азәырфы.
Сгылоуп скәафза, исылсызшәа афы.

Скарауараха, сеиқәышла, сымчыдан,
Слышьтаңшуа сгылоуп Галина Апачиди.
2016

* * *

Сышыны сахьышьтоу пхызшәа акы збахуеит:
Дауаңшьқәак еицны иаакылсын, сырпахуеит.
Анафс, аңсреи абзарей санрыбжыс,
Ак рыхьыр ҳәа сшәахуеит сызшыыз.
2016

* * *

Абна иаалкьан абга ицҳаит,
Иҕалазеи, уара, ҳаит!
Дыбгамыз, ицаша ҕыцха,
Абга дацҳаит ҳәа раҳаит.
2016

* * *

Сыпстазаара мѡасит, Анцѡа ицьшьарала,
Ишыстахыз, ишыстахымыз, усгыи имѡасит.
Ари адунеижѡ сара уаха сзалам,
Исзалаз зегь азынсыжыт, аф аст.

Иахьяныстдаз сышьта ануп, ианыцуам,
Иахьяасырхаз иаасырхеит сымхѡыр.
Срылагылоуп, избоит ишызра изуа,
Сышьта ихылан иааиуа схындырхѡыр.
2016

* * *

Ашѡа лхѡон Лаганияцхак, хагак,
Дхагамыз, ашѡа лхѡатцѡкъозшѡа лбон.
Уи захауаз азѡырѡы дырпырхаган,
Царта рмоуа дааин даархацон.

Лара ашѡа шылхѡац илхѡауан,
Ианылмышѡа – рнапкѡа еинырѡкон зѡырѡы.
Уи лара даара лгѡы иахѡон,
Дхызазо дгылан, илылсызшѡа аѡы.

Инеины дышьтырхрын дшышѡахѡоз дкахар...
Илыбжѡуи, уара, илхѡогь закѡи!
Рнапкѡа лзеинырѡкон, ишцаруаз нас, уаха,
Зынза ддырхагозма уи?!
2016

* * *

Сызлоу Анцѡа среигъумтѡын, срыцхауп:
Уи санарыжьран иѡам бзантчык.
Ирѡѡѡѡап аѡѡсха соуаанза сыцха,
Саларыжьп, сартап наѡ зык.

Сызлоу среиғзар... Среиғумтәын уаха
Сызлақоу сызхоуп...

2016

* * *

Дысгәаласыршәап схәан,
Иауамызт, дысгәалашәомызт.
Дысхасырштырц аныстахха
Дысхаштуам.

2016

* * *

Ихымзеит – ирымтеит урт ихы аңеыха,
Ишьтаз ахьааз ицеит еихәтырцо.
Уажә дыцәоуп дыңсызшәа, ахаан дузмырфеыхо,
Адунеи ду аахәуазаргы имбо.

Нас абжькәа аафәуеит, аа дахьдырфеыхо,
Иахьаацәыртыз, аа, иааз мыждарақә.
Раңьал цәгьоуп урт, руазәык ихы аңеыха
Саңхьа икаҳаит иалууа рлакә.

2016

* * *

Хьаңшраха исысит ахьаңшха ансымам,
Сыбла иаахгылоит сышьтахькә инхаз.
Сыбжьы зықәсыргаз шьоук ғырттуам, иңсыма,
Изакейзеи сшааиуаз абас сеимзырххаз?

Сыццакцәом, амфә сшықәу сышцаң ауп,
Уажәоуп ианырзызуа зегы-зегь хасаб.
Сан илхьысмыгзас сзышьтамцо сатцоуп,
Сканажьюеит сахьзивамгылазгы саб.

2016

* * *

Сымфасуеит, ишызбо сымфасуеит,
Исытууаит адгыл сызныз.
Цшақәак рфаархан, еифасуеит,
Сшықәырго урт, анцаиныс.

Сзыхъзазеи? Сзымцеит ахара,
Сымчқәа сымсмырхәеит рацәак.
Цәыцак ааныскылеит акароуп,
Снацхаит акароуп цәак.
2016

* * *

Афны ддәылкыан дцеит дынкылаз,
Цшак дагеит дышътпаазаны.
Ианбыкәу ашә данаалагылаз?
Амшқәа, атцхқәа кыр цаны.

Даауан уи арахъ шыапыла,
Дшынкахара даацсаны.
Данимба уаха ипылоз,
Дталеит иашта дхәазаны.
2016

* * *

Ишеипырцыз шыта имазамызт.
Амфа дықәлахыан, дзатцәын.
Илхъааз: иеиқәа уантазамызт,
Маҕәақәакгы зәзәаны ицәын.
2016

ИАХАМХӘО

Иахамхәо наган анышә иамоуп,
Хаҕхъа ишытоуп, игылоуп – иаабазом.

Иееигәышьям иахамхәо агъама,
Анышә ишамоугь, аффы гоит, ицом.

Иахамхәо иҳатднажааит хзыкәгылоу,
Хазхьынхалоу аркәадеит зынза.
Иахамхәо татәахзаны хрылоуп,
Хнеиуеит ус, хеыркәышшәа, хеыргаза.

Иахамхәо ҳапхьа ишьтоуп җыпныхәан,
Иаххымпсаауа хьаауп, хәроуп, игьом.
Хеалахтәахырц ҳафуп иахьа азыхәа,
Аха уи иахьоуп, уара, иахьоуп.

Иахамхәо ҳаркәашара ҳакоуп –
Хнанагоит уатәызны иахьакәзам.
Азынраха, ахьта ҳанаргәакуа,
Хназыеҳәатәаша мцак еикәзам.

Иҳазнагар бзиан нак, уатәынза,
Хшьапы иаграгылоушәа хмыхәхәар.
Амфадукәа хрынхалаанза хзымцо,
Истахуп иахамхәо зегь ххәар.
2016

АЛАШӘ

Ааттракәа ирывоуп иффышәо,
Иабан, иадгъежьилоит чуанк.
Иаазыдгылало ахышә ауп,
Арахь аҗаанахалоит чан.

Иахьнеилакгы ипҳадырсуеит,
Илымзааит усгы ашә.
Иабаргари, ишпазыруеи
Цәгьала ирылаҳаз алажә!

Шьюуы ашыапы ацапырцаан,
Ицыркыпцеит, уаха имгеит.
Шьта иахынзацо сыздырцаом,
Алаба иадыргахцеит.

Зны ашта икэын ахухухэа
Атх рцаажэо, ала шуа.
Иазеилкаауам иртаху хэа
Иахьа игылан иазыпшуа.

Псроуп, уара, зны хагак
Илаишьыргыы ара ашэ...
Изырбазеи ирпырхаган
Ла кэдыцыгыы анажэ!
2016

* * *

Сара срольгыы ыкоуп уи адрамаф.
Сахьалагьежьюа, аа, ухацоуп, уалтц!
Пстазаарак соуп сымхэаз ара ма,
Сзатцымтцау саакэхеит уажэ ауал.

Сынтэеит сзацэымцар кыбазыбак,
Исмахаша, исатэам сахэуеит.
Сабацари, сцар, схы сахыцан,
Сшатцэышатэуеит, ахатэы схэуеит.

Аатцра шьюук авахеит, урышьтаз,
Урт арахь рфархар – шэеибарпсып.
Урымпыткьар... Ёрацагы унарышьтуам!
Иузеивымго укадырхеит упсып.

Ари адрама – инымтэазо драмоуп.
Уажэы-уажэы ишцоурто шыацфаршэ!

Еиланаңсеит избаз арыжәтә агьама,
Җаргьы җагааит, уаах араһь, ихәржә!

Иҗоу ыҗоуп, еилыргашьагь амам.
Сықәнакшеит, сыңсы җнахит сроль.
Ишцац ицоит инымҗәазо адрама,
Иузымдыруа ахи аҗыхәеи заҗароу.
2016

* * *

Сызшьуаз сыҗерыстар – исылгон, сагьыршьуан,
Санырхуан җшаашьа сывамкәа нас.
Исыңшуаз сәахьрысымҗаз сҗьыршьон,
Сахьааиуаз сара абас хатҗатҗас.

Зегь реиҗа сыҗәғәамызт, сдаумызт,
Аха издыруан, сдунеи ак анахь,
Иқәхәан зык иагон сара исымаз,
Исызҗамшәа сагьаатәон агәағь.

Ғәағьын иҗаз, акы заҗәык – гәағьын,
Сахьаахьаҗыр ауамызт, уи самыршәеит.
Сагар ауан, аха самгеит сгәы ак ахьын,
Уи җсҗыхан, цәгьа иҗнажәеит.

Сеигәыргәеит амш хазына, сызламзыз,
Иалшон аҗхгьы насшәа исхаҗар,
Аха иарбан мәацәгьаз сызламҗоз,
Саҗхьаҗа иҗаз сыңсы алан избар.

Ари аҗсҗазаара ахаара сзаҗан,
Игмыгха иаацәырҗыр – иахасҗон җә цәак.
Җә дунеик ахь саҗырҗны сабаҗоз,
Дабаҗаз сахьыҗам, анафс, даҗә нҗәак.
2016

* * *

Игмыгқәан урт, аңхәыс ылытцашыцуаз,
Иҕам-ианым згоз, арахь иаазгоз,
Илзырбарц иаҕыз иахыла илцәызуаз,
Агәра лзымго дҕазтцоз зыгәра лгоз.

Иеибарыџуа ихыхын урт азә лышты,
Еицҕак ирхәоз акакәын: дхыркәыкәын.
Лхатҕеи лареи рбазшәа зны еицыштытан,
Акы иалацәажәон, рцәашыггы ркын.

Илабҕабан, еилкаан, зегь аргаман,
Иаархан иркын иахьарбаз амхәыр,
Аҕакс лара уи калашыа шамам
Акәын иалхәоз лхатцагь даахынхәыр.
2016

* * *

Баша сгәаҕуам, –
 Стәам, сгылам, сыцҕам, –
Баша уахггы ҕынггы цхьа сеихом.
Икадырцәаргь,
 Адггыл сыхьз ахацәаргь,
Сыцсы аҕазаара цсҕазаарак азхом.
2016

* * *

Зегь схьаауп: сахьанырхуа шыоук асия,
Снаган сахьаныртцо сахьантатәым;
Дахьымааз сфыза, сгәыла игәы ахьыбзиам,
Сцарц ахьсыдыргало иахьыцатәым.

Иахьанзаггы сааиуеит сара стәала,
Сшыҕац сыҕоуп, ус, ацәы сшахаз.
Истахым дааган дсыдсыртәалом,
Дысзыҕатцом уасггы зны исаҕаз.

* * *

Ҳаикәымшәар хәа ушәома, ара акәыз, нырцәы акәыз –
Усгы ара еицтахаршәуамызт хтақ,
Ихаманы хнеилап еидараны ихақәыз,
Иґастап саргыы уа акы атак.

Иахыґақташаз ара акәын, издыруеит,
Рхы хызатәны уи уасыргар,
Баша арт азыхәашықәа срыруеит...
Утсырқьап уа, акгы ахыґам, ҳаикәшәар.
2016

* * *

Исзыцшуп хәа гәыґрак игәатца итацәахымызтгы,
Даґа шәышықәса амґа дықәхон
Дхынхәны Одиссеи данауаз.
2016

* * *

Зегь бхәаны... Баразәк ус быршама!
Бызлақаз еснаґ саршанхо саауан.
Бара Анцәа бихьчеит хәа сыґоуп, Шана,
Ахшара дбоур, акы анихь – бихыцсауан.
2016

* * *

Иахьанза ҳаазгазу? Изластари хәашьа,
Изланыстари инаганы қьаадқ?
Излеикәхазеи ҳапсуара мґашьо,
Ишызра ианызшаз уи, дад?

Ҳапсы ахәага тамшәа, ханыґазгы аарла,
Ауаґра ахьзала хшан.
Апсышәала хрыцхьон ҳарахә ангәарлоз,
Ҳлақәа апсышәала ишуан.
2016

* * *

Илымѣеит уи атѣы дахартан,
Иѣыршыазаргъ акѣхап деилагаз.
Дырзыѣымгеит уи арантѣ дыпхартан,
Даанагеит нас арантѣ дызгаз.

Ирхадырштѣт шыазаргъы ирыбжъаз,
Ианимышѣа, уи дѣартцеит... ешыас!
2016

БЫРГК

Иѣоума аѣъарахѣа адѣы уѣѣлар руа!
Сѣынасхоит сара цасгъы... сгыргыруа.
Даауеит, рхѣеит, хантѣеит, рхѣеит, шыоук аапшуа.
Сабаѣахыз сара усѣан, сагахъан аѣша.
2016

* * *

Инаскъаргоз дѣагыларашѣа дыѣѣын
Днаскъазгоз псны иахъеилагылаз.
2016

* * *

Ипсы тартцарашѣа еицхыраан,
Иршыз ихагылан. Дрыцѣгылар хѣа ишѣошѣа.
2016

* * *

Аа, дахънеиуа амѣаду данылан,
Сыпсы штѣугъы ззымдыруа зынза.
Лшыапы пшзаѣа сшыапы сыѣдыргылан,
Днаскъазгоит уи лапшыла хараза.

Исхаштыз зегь сгәаларшәо, даатгыло,
Зны-зынлагь даахьаңшуа, дмыццакзо,
Дцеит аңхәызба амҗаду данылан,
Дцеит, аха иабыкәушь уи дахьцо?

Насың змоу дарбан – илзыңшыда?
Дарбан ари амш лаша зызшаз?
Иқан, иқан ара, сара сыдагь,
Илыршанхан, игылан илзыңшуаз.

Азәы дитәхоит уи иахьа, уатәы ма,
Дымцанарсызшәа, дысцәагашт аңша,
Маң-маң днаскьоит, адунеи тацәыма,
Акгыы ыкамшәа збоитеи сахьыңшуа.

Зегь ыкоуп! Зегь калоит аринахысгы,
Ашьапы ңшзақәа сықәдыргылонатц сшьапы.
Избеит макьана аамта сшаҗахызгьы,
Схы аныстахха, сҗанынасха сласны.
2016

* * *

Ус акрыказма, хзыцәшәашаз,
Хазгашаз акрыказма ус?
Хтәан иахзымдыруа хахьцаша,
Дыка-дыкамкәа иахзыңшыз!

Иахьзу сабхәонда хазырхаз,
Игәыткагаха иахзааз.
Хаазыршәазеи, нас, ҳаңсыр хәа
Хагәқәа абасгьы итзырпсааз?

Хақәыргома азқәа хьтңны, –
Адуinei ҳа хзы иаахәуоу?

Адгьыл ҳақәхома ҳаицәызны,
Иахзырхәома арақа ауоу?

Сышәара адгьыл сыцан,
Ажәџан салазхьан цъара,
Иауамызт хамцсыр ҳаихзызаан,
Хара ишгылазгьы ацсра.
2016

* * *

Ҳаилоуп ҳаилыхо: исышьтаныкәо, срышьтаныкәо,
Азә зегь истә, азәы ицәыскуа мап...
Адәы сахьыкәу сзеицәоу иагаџ ыкәоуп,
Сыңсы саныкәугь сзеиғу иагаџ калап.
2016

* * *

Уаақәхашт акгьы ыкәзамкәа уаҳа.
Ацыхәтәа цыхәтәоуп, ушәаргьы умшәаргьы.
Цсроуп уара уеушьыр уеыкнахан,
Ухыкәалаа җенак ухы итәшәаргьы.

* * *

Утәаз, угылаз, иааиуа уазыңшуаз.
Икәитцаша идьруеит зегь ҳазшаз.
2016

* * *

Ахәыцқәа азын асы салырхызшәа,
Саргьы адгьыл зны снықәзыт сцашт.
2016

* * *

Ацстазаараџ, азәык-џыцъак рыда,
Лабжыш кызымтәоз дсымбеит.

Агәтәажәпәкәә хәә срышьтан
Сара урт, азәык-фыцъак.

Аха, срызхәыцуа сәәасхан, иҕалап
Урт ракәзаргы, еихагы, лабжышла
Изкәабаз ахәса, ахацәа – иңсыз.
Урт рылабжышкәа рзамфәкәа

Ирықәланы илеиуамызт –
Рыгәкәа иртәцсон.
2016

НАСШӘА

Иалшоит насшәа азкәа хыцыр,
Аҕба, амшын иху, зааҕарылар;
Ғәырз-шашәаз, сышнейуа, сызыр,
Исхабга-схахәашар зегьрыла.

Иалшоит насшәа зегь аахәыргы,
Уззыңшым, уаназыңшым,
Ицаз арахь еиҕахынхәыргы.
Амш мшхаргы – уажәтәи мшын.

Иалшоит насшәа асду леир,
Амра кыдшәошәа ицахар.
Иалшоит, насыңшәа, уөеир,
Улыҕахәаша цәҕа уцар.

Угәы зхымыз угәы ахылар
Алшоит насшәа, уазыңшла;
Уҕбак ҕыц амшын ихылар,
Иумоуша уоургы амала.

Уанаатәо ицаз цазазшәа,
Даҕазныкгы уаңхьа ицәыртп.

Сызхынхалоу зегь нас-насшә
Иласымкәытчыфрып, исырзп...

Икалаша сеидроу насшә.
2016

* * *

Шекспир итрагедиақәа срыцхьон.
Иахьатәикәа срызхәыцуа,
Хтыс баацсқәак срылан. Изаҳарыдаз сыхәхәар?
Сыкан анкәа амч ду сымазшәа – исцәызуан,
Сызлаихәо хәа егыкәамкәа саакәхон Лир, ахәынтқар.

Сыетыган, схы сгәы азтәтәкәаны снеилон,
Адуinei агәра згон, лыгәра шызго сыцхәыс.
Аха амца ихызкәаз закәызеи амавр Отелло,
Адгьыл насытцууан, исхадьидит нас, имацәысит.

Саха амамыт ажәван ду, исхәхаз
Уи исыхнамгеит. Изласыхәо акрыкоушь хсенат?
Иихәо сәхаргы стахым сара уаха,
Дгьежбы-хынхәуеит Иаго, җазә дыкам шахәтс.

Шекспир итрагедиақәа...Ромеои Джулеттеи аасхәаахан,
Җазнык сынхыпшылоит рышьта, саатәоит.
Саатәоит агәы сықәхан, исымамкәа схы аха,
Исыхь уара идыр, баф-бафы сеиҗышәшәоит.

Аусқәа җеим нахьхыггы, Даниа ахәынтқарраҗ,
Еилагьежьюеит, иахьцара аздыруам Европа иахьак.
Ацәхәырақәа ирықәуп ари аамта мақаруа,
Аңсра абла утаңшуеит уахьцалак, уахьаалак.

Асаркьалбжьқәа аафүеит ишаафьыц, ургәакуа,
Арантәи иуңхьо хара уазымго, уаго.

Иарбан, шьтагы тынчра камлозаап арака,
Унеиуеит, абар, зегы нтээзшэа, ухала, угэагэо.

Ицаша зегь цанда, угэахэлоит нас, ғыцха,
Еиқэхашья змоу уаарых уара арахь, еиқэырха.
Зегы ирызхэыцлоз, имоуа уаха акы азхэыцха,
Днеи днеиғагылоит ицсы тыхырц иаға.

Уи дарбан? Дазэума? Иеицыз еилалоу,
Икым акы ахы, акы атыхэа еилыргам.
Ныжьшья змам дунеи лашак халоуп,
Хашта иаатахауа Агэымхақэа ргэам.

Истахуп уафрак, гэыразрак хадгыл иахытээр,
Аха иамур? Срахарымашь сғагылан сыхэхээр?
Шекспир итрагедиақэа... Икьалт ғапхья сыцэа,
Сицхраарц стахуп Лир, ахэынтқар.
2016

* * *

Иажэеинраалақэак лзикуеит, – дааиуеит ус, –
Ирзымдыруа, зегь ирдыруа пхэыск.
Уи иижьо, иикатэо ха хауп!
Амахагыа дызважью диахэшьапхауп.
2016

* * *

Скьаадқэа срылахеит. Ицэгьамызт сынтытдыр,
Мғақэак снарнылар, сдырқьала, срыхча.
Ибзиан хэа сыкоуп аамтала сыгесырзыр,
Иасмырбар уахагы схы аңа.

Адуinei сақэлахо цыысшьома угыы,
Ицзозеи, сааиуеит хғаха камца.

Стәан сара арақа, шыацхәоушәа сызкызгы,
Аха ак аатцисит иаины: «Уца!»

Сахымаара акәу арантәи сахыаштуа,
Исхыццакуеит уи, тынч сызмыртәаз.
Исцәыцәгьоуп, макьана сҭагьежьюеит сашҭа,
Ргәашәқәа ааимкьоит, сара нас

Сналахауеит дунеи ҕыцк, азыжъ еицш,
Сахәәеуоу, зны аҭахь сагоит.
Ныжышья змам зегь сышыҭахьқа инсыжьюеит,
Сымшқәа ааиласуеит, нас иааихыккоит.

Аҭстазаара азымшын сҭәақьаны схыршәлоуп,
Саргәакуеит – сақьоит уи сшақьац.
Исыхьзан, сызҭахым рышхамгы сдыржәлоит,
Аха уи самгац, игьежьюаз сыблахатц.

Сҕыр ҭаца иаразоит, ижәдыруаз, уи ашхам,
Самгар қалап, мап, урт сыздырго.
Баша сышыҭа ихуп шыоук ҳашҳашуа,
Иааиргы, ицашт урт арантә игәагәо.

Сара арақа сықам, сымфасхьеит,
Сагахьеит, сатәнатәхьеит исзыцшыз.
Акырцъара акырынтә аҭшақәа еиҕасхьеит,
Еиҕаслааит, уртгы шыриааиуа, анцәиныс.
2016

* * *

Ихынхәны арахь акгы аауам.
Иауз ауит, иамуа ауам.
Аҳауа салам сыхҕаны.
Сара шыҭа сыцсуам сҕаны.

Сара шыта сыңсуам сёаны,
Сылбааит сытцла каёаны.
Сыёны рбганы исыргылеит ғыц.
Икоу ыкоуп, изша сцёызит.
2016

* * *

Аамта неиуеит ҳафхуа, ҳпышәо,
Иагаз агәйтцак, ихынмырхәуа.
Ҳара уи бзантцы ҳзанышәом,
Ҳаатәоит, иамур, акгы мхәа.

Иаҳхагылоу ажәван ңеыр хәа,
Иаҳхаҳар хәа араҳь ханшәо,
Аамта икыднакьо данңырхо,
Ма амван уи данахаңжәо,

Адунеи ду наф иааҳәызшәа
Атцыхәтәа ңтәазшәа ианааиуа,
Даёазныкгы ауаа ңысшәоит,
Рыгәра згоит ёазныкгы ауаа:

Апсҗазаара еиҗадырғыцуеит,
Аамта иаңкьаз хындырхәуеит.
Иззымхәыцзац акы рхәыцуеит,
Анаарақәа рғы рырахә хәуеит.

Хьаа рмоуцшәа ашәа рхәахуеит, –
Акәтағь былгьарашәа шыҗа.
Абираф еиңш җада иҗахоит
Уи, аңсҗазаара ахаҗа,
2016

* * *

Усқәак сымоуп, суҳәоит, уассхылаңш,
Иаасараза маңк, аранза санаах.

Ахаҗә еикәызжәом, абаа ду сзыргылом,
Аха бзиарак сашьтоуп, сыхнахт.

Уазымтцаан уи иахьзу, уи иажәлоу,
Иахьыкоу, иқәҗа арахь излаауа,
Аха акала ирыхәоит уи ажәлар,
Ауаа ирылгоуп, ирыстоит ауаа.

Сара акымзарак смоуц мариала,
Амџангы икаршәны ак сымбац,
Арахь дманшәалахеит рымшуп Никәала,
Арахь сылаиоу җьыршьоит ашьац.

Сара ақәыцқәа сырхаңало сааиуан,
Акырҗьара амағ сөыхеит, иззом.
Акырынтә датҗахеит шырхәоз сааиааиуан,
Иахьыстахыз сцон, иахьыстаху сцом.

Раңаак нымхеит сызхьымзас аҗынза,
Лассы иахасыршәуеит уи ақәарағ.
Уара иумырцәан, сеиҗаухәоит, сымца,
Иаасараза маҗк, аранза санаах
2016

* * *

Иҳаздыргәышьом ҳаныңсышеи ҳшыңсышеи,
Җазыңшымыкәа аамҗа иахзаанагаша.
Җәажәкуа ҳааиуан, акырынтәгы ҳзышеит,
Аха уи иахтнаҳамҗазеит ҳиаша.

Җамџак азы, зымыз, җсеикәырхаган,
Иқышә иқәкны иркын, ирҗазомызт.
Ахатҗа, атзы дкыдлон дандырхагоз,
Зегь акакәын, гәымхарак дазцомызт.

Иңсы ахтнитон издыруаз, исыуаз
Импытыржәоз, иахьанза дызхьынхалаз,
Дынхарц азы дышуафыз, дшапсыуаз...
Ирхынханы ирфеижуан дыхзыртәалоз.

Ирылиааз соуп сара урт, ихьамтцыз,
Ицаз зиаша инақәхаша – ибжъазыз.
Изуҭаххеи сгыларц иахьа амцаз,
Сара сызтәу, сагазозаргь, сацыз!
2016

* * *

Еиҭашьыцроуп иҭоу, еиҭашьыц...
Шәызфыз ауп, шәафыз уи, шәызфыз.
Сызбахә ада збахә имам дахьцалак,
Иҭыцыз сфымҭақәак ихьаауп еиграбаак.
2016

* * *

Саҭахымкәа сықәхар адунеижә,
Сацәымцхәхар уи, инасыгәтасп.
Сханы икыду еҭәақәак кәеицеиуа
Иаасфалашап, саадыртынчырц нас.

Иабардыруеи урт сара аҭсрада
Сшазмыртынчуа акызатдәык акгы.
Сымфасрангы сыҭам азы сеаҭан,
Сшырхьынхалоу сара ара зеггы.

Аза скыргы, афә скыргы, иамуеи
Исымпытаҭцәар рыфбагь шыжымтанк.
Иара убасҭангы снанхахалоит амфә,
Уи еснагь аҭсҭазаарахь иган.

Ажәфәан саатгагылап сматанеиуа,
Сеигәырғьо фазныкгы иахьсызшаз.

Са иаусырҗах наунаҗа адунеиажә,
Настәи зусу уара уоп, Җазшаз!
2016

* * *

Сара избахъеит ашәышықәса аңсышә,
Иниасит сшалагылаз, исцәынцәеит.
Сгәы иалан наунаҗа уи ахьынсыжъуаз,
Сынасың ацын, исхъаан, сархәацәеит.

Исхъынхалан сакын, ақәтра аҗахымызт,
Ағхәара шааиз абу, аҗарххон.
Анышъ еипш агәы сыххаланы схымыз,
Арахъ саауан, сара уаҗа сынхон.

Уаҗа инхон сҗареи уи аусқәеи,
Сылаңш ицашәарц сҗахым иеилакшо.
Даргы саргы мчыла хнеивысқәеит,
Ихәбжъаз, ихәбжъамзо иааиуаз рхәашо.

Пырцшәа змамыз мчыла саңырцуан,
Аамҗа иазныжъны саауан акы убас,
Схы сырзит ахъзар акәхап иахъсырзуаз,
Ишьҗаан уантә иргашан избаз.

Арахъ иахызгартә алшарагы змадаз,
Сыңсы шацыз ицеит, изаакәкәалт.
Ачхара! Псыхәа смоут уи ада,
Уи сыман арахъ иааиуаз сааталт.

Иҗыцын уи ашәышықәса, издыруада
Сатәхозу санзамшәа саннахуаз наҗ.
Абраҗа ишыҗало дырны сыңсырҗа,
Сәахеит усгы сгәыҗра абираҗ.

Уи сатдагылан сааиуеит макъана,
Сыҕоуп, сажәыми, җшак сагара!
Ишамац иамоуп аҗстазаара аҗама,
Иҕамлозаап уи җсы зхоу азхара.

Изакәызеи, нас, сахъаатәаз сзыргәәҗуа,
Рацәак сҗахымкәа збоит схазы.
Ицахъеит, сара сшәышықәса абаҕоу,
Иалаззар акәхап уахъ уи сыҗсы.
2016

* * *

Иахъа ажәџан қәа ннакылом,
Ихәҗалеит аџарқәа хыҗны.
Сынкахәыцуа баша сгылам,
Исымами ссирқәак хәыҗны.

Аа, исыҗасны сышьтырхуеит,
Инырхагоуп уртқәа збар.
Җа хәыҗрақәак сыҗсы тырхуеит,
Иқәназәзәаар хәа схәоит аџар!..
2016

* * *

Сыҗсырхагоу, хәшҗа самкызт,
Амџаду ахъ са сеихахт.
Саанымгылар, уи саҗамгоз
Сахъымаара. Сыҗәра саахт.

Саанаҗшааҗшит, саахәыҗ-хәыҗит,
Схәыҗымыз, сыҗцакцәеит.
Сҗаацәа сышьҗалан ихыҗит,
Сымџадугъы уа иаанцәеит.

Иҕоу гәастан, иҕам гәастан,
Сҗеҗьюа ашҗа сааҗахеит.

Насшәа исыңхәит амәәхәастә,
Уи ианыршәланы снейхәит.

Скылнагәит зны сахънейхъаз,
Амәәду ахъ, уи аатит.
Исымамызт акы арееиха,
Амәә мәамыз, сатәнәтәит.

Уара уазцаа нас сахъыказ,
Сахъагаз, сахъаанагаз
Сәаасхалақәон аәнықа,
Сеитәхынхәлон нақ, аф аст.

Уажәы, акырза санымчыдоу,
Иқәыфрны саамта анца,
Сгылоуп салапшуа ақыта,
Сеикәышла, схәантаза.

Дыәуа иәәаихоит хәычы хаак.
Сара сахъ, аха, сибан,
Санизымдыр, нақ ак ихан,
Анаара дәәфалт, абан.

Зегъ акоуп, схынхәит аәнықа,
Сзымаазаргъ арахъ санәаз,
Сара сакәызшәагы сықан
Нахъхы анаара иафаз.
2016

* * *

Анцәа идырааит уатә исыхъуа.
Сызну хара имцо мәоуп.
Изтаххода исцәыхъцәыхъуа,
Иазхъапшыда исгәырәоу?

Ирахарыма, ирмахарыма
Иахъа сзырхэхэо, сыбжьы игаз?
Ицарыма иныжтэым рыман,
Иззынрыжьюада истынхаз?

Ирбылуама амца иакэтца,
Инаган иартомашь азы?
Сзызхэыцуаз артқәа ракөзан,
Сара исхъаазгъы иацы.

Иахъа уи сеитаргәатеиуеит,
Мцоуп апырқьхәа иснаркыз.
Иџеиша лассы илеицәоит,
Уи сшархаго, анцәиныс.

Изтаххода исцәыхьцәыхъуа
Иазхъацшыда исгәырџоу?..
Анцәа идырааит уатә исыхъуа,
Сызну хара имцо мџоуп.
2016

* * *

Инеихымсша анеидыкшало,
Рыбжь иахаггы ицәгъацәахоит.
Урт сдырфыхоит ацәа сшалоу,
Икәлазеи хәа сџеихоит.

Адунеи ду гьало икнахауп,
Уи анкъама џеа дунеик?
Хазшаз, ара икоу гәнахауп,
Хаитеикәырха, ухазнеи.

Хара иаххахарштит хәхьнеишаз,
Хәхьымнеишаз шыкоу хәршәт.
Дәџазнык хзыниаз арџеишъа
Хәкәуршәозар – зынза хәршәт!

Исахауам ауаа ирхәо,
Сыбла хтыму, акгы збом.
Аѡстаа дыччоит аҕырҕырхәа,
Уи ҕыаракгы дузыртәом.

Иара икума идунеи амаа,
Иара итәитәхьоума зеггы?
Цаҕа иҕалоит акы саман,
Уара идыр сахьагогы.
2016

* * *

Аҕоурых уазхьапшыр, уызхэыцша
Иагаҕоуп, урт еиларҕаҕоуп.
Аамҕа иагагэшьахьейт имызшаз,
Иархынхэыз иааишаз ахаҕоуп.

Асаба зықәхаз шаҕәахра ианатәах,
Наҕ анышә иагаз анагаза,
Хзалымҕрашәа сгәы иснаҕейт аҕәа,
Уи касыжьзар акәхап агаза.

Аамҕа шынахәаахәзоз акрыздырма,
Азә арахь даацәырго, даеазә дыф...
Даахынхәрашәа сгәы иснаҕоит, ссирми,
Зны Мысраҕа ирҕихьаз Есыф.
2016

* * *

Ашьабстақәа реиҕш, акы иарырхан,
Ишәаҕырхаҕуа сымшқәа храк иаҕоуп.
Уаргы ушәама, мшәан, сыҕсыр хәа,
Иеихызгаз анаѡстәи ашьаҕоуп.

Сырҕаѡып макьана иага наара,
Срырып макьана иага рѡаш!

Усгыы сxy сыргәыҥлоит, акы ацәарагы
Сылаңш нақәшәоит сахықәгылоу абааш.

Атцыхәтәантәи амш акәзар, иашәмышытын,
Исымоузеи пхәақа шақа ус!..
Излоудыри ууардын анхышәтуа,
Узаушагы атцыхәтәан рххатәыс!
2016

* * *

– Избаша збеит, исаҳаша саҳаит,
Схәыцқәа духеит, ирыхшаз ирызҳаит.
Рыцәгыа смырбакәа иахьатцәкыагы сшы.
Сәагылар, сызухәо абриоуп есшыжы...
2016

* * *

Ақбаади сареи ҳаизынхан, сxy саафәхом,
Акы анысцоит, акы анысхуеит, сцоит сҳәәцәо.
Уи акраатцуеит, – ари фәхам, ари хахам, –
Избоит саамтагы иаарласны исцәынцәо.

Сцар сҭаххоит, аха сықәтцны сцаргы,
Уи акә, ари акә, исхәароуп сара суаз.
Сыкәша-мыкәша игылоу ирмаҳазаргы,
Уажә исымхәар, нас ианбасхәо, нас?!
2016

* * *

Ауаа рацәәфуп, цәа рымам,
Унаргәыдхало уцоит, урыхкыашо.
Уеиызкаауа ара зәыр дқаларыма?
Уи ушазхәыцуоуп даҕазныкгы ишшо.

Ирацәафуп иеизо аtryшә уасыр,
Рҕаархаргы ауеит арахь узбаз.
Аха рыцхароуп уара наӕ умфасыр,
Уеиызкаауа дӕамлазакәа абас.
2016

* * *

Иауазар, исеиӕым сиӕзыр сӕхымызт.
Саӕхьа дтәоуп уажәы ашьтәы.
Арахь даанагеит, дысгәымызт, дысхымызт,
Сыӕамызт дыӕәуп хәа адәы

Ари ифыза агәыпжәага, ацәыршәага,
Еитасхәоит, ашьтәыцӕа, ашьтәы.
Инаало дӕалом ахаан шәага-загак,
Имам, уи имам аутәы, ахәатәы,

Аха дызлажыым ӕызшәа ыӕам, дахьнеилак
Ирххоит, зегъы ирылоуп иус.
Рееишьа змам ажәала ирееилап,
Еилыргатәыс ара зегъ зауз.

Иахазамкәа атәыла ацәа ахихуеит,
Зегъы ртәы идыруеит, ихәоит.
Ажәа имоукыр , адгъыл уанихуеит,
Ахага дубар думдыруеи – дыхәхәоит.

Шаӕа рыцсы ифахьоузеи агәыцәа,
Еилкаашьа амам дахьатәу, дахьатәыз.
Ишӕастаху ддәылысцар абрантәи, снаиӕхәаан,
Аха уи сара дсымоуп чхатәыс.

Иахьазатӕык акәхындаз, иахьазатӕык ма...
2016

АХЫҒА

Зынроуп. Хьтоуп иахьа баапсыла.
Снылахауа саауеит асыршәы.
Амѡа сымоуп, арахь уаха сылам, –
Сшьапкәа сытцаауеит уажәы.

Сахьыпшлакгы икнахауп ашьашьалкәа,
Срытцахарашәа збоит тәка ианлеи.
Уаѡ дыкамкәоу ирысуа асаркьалкәа,
Аеырдагәашәа изыпшуазеи адунеи?!

Иацеипш, амш иахьагы ашьа афьтцуеит,
Адгьыл иахатцааит убас – еикәжәап.
Аҕазаара аамтала ацакы ацәызуеит,
Зегь убас иааитцакыцкыцт – ушәап.

Иҕазамшәа пхара ахьыкоу тәылак,
Ацааршә уцацәажәоит уахьцалак.
Ахьҕа баапс иартаслымны игылоу
Изыкамтцарашәа ибахуеит ҕа шыаҕак.

Пхаррахап, иабацари, хаапшыроуп,
Агәыгра зцәымзыц шәыҕами цытҕык...
Изыпсоузеи ари ахьтаха, шыри,
Ицахәцахәуа уаткак, ипхеипхеиуа дык!
2016

* * *

Ғыццышәк ашьапкәа ирыткьо амца
Иахылтцуа ацыпхькәа сыцрасуеит саадыртәартә.
Сылапш итцашәалоит сара урт иахьанзагы,
Исыздыруам ус цәанырра шәоухьоу шәарт.

Аеы неиуеит иакәтәоу аҕара имжәо,
Адәеиужь иакәшоит уи, еитакәшоит ипшаха.

Шьоукы ицъаршьоит аеыѡцкэын зынза дахьымшэо,
Хэсагы хацэагы еилагылоуп ишанха...

Аеыццышэ аауеит схэыцра амшкэа ирылцан,
Нас, сымцарсны, сыкэнагалоит наф пшахэак.
Лгэы тыцсаауеит сан рыцха сахьылбо, –
Скахар хэа дшэаны артэаахэа дыхэхэап.

Уи аеыццышэ иахьанзагы сылапш итцшэом,
Адгьыл цэыртцэо иааскьо ахатоуп...
Ишпахьтахеи! Сшьапкэа цоит исытцшэаан.
Стагьежьюа абри хашта цтоуп.
2016

* * *

– Скьалеит, уара, сиеицшуп абна илоу,
Схы ахьсырхара сақашэомеи, сагьызп.
– Укьалазар, аа сыѡны ахгылоу,
Ухгы атыц иаакэлап, умѡахытц!
2016

* * *

Аатцра иавахаз ацсшэеи ибылган
Аштэ икэхаз җа бызшэаки еиҗахан,
Аамта царц иаҗын сара исылган, –
Саакэнархарц схы сзамыхэо уаха.

Сгылан, уаѡ имахац ак сахазшэа,
Икаларц ак калазшэа арака.
Шьоук ирбеит, анҗысымт, сҗахазшэа,
Еилкаашьягь рзамтеит сзыргэакуаз.

Исзыкалаз, исыкэхаз сардагэоу,
Слымха иавсит, исмахаит исахашаз.
Слашэхан, исызгэамтеит сымѡақэа ахьнагоу,
Еилыскааит анаѡстэикэа шбашаз.

Ааттра иавахаз сабиха исыхьцәуон,
Адгьыл ишақәлоу азымдру, иахашту.
Абна илаз гыгшәыгқәакгы уууан,
Итаҳар хәа сшәон дарггы хашта.
2016

* * *

Ахыдақәа игәра абаргеишь,
Даауан дахьынхалан мцык,
Иагьибалон, инацәа иахаргьежь,
Адуinei ааирхәуазшәа хәалаиццык.
2016

* * *

Исхәаран иҕаз сымхәазар–сәхәәмызт,
Сахьымзеит, ахәаха сырымтоу цас.
Сыҕан, ихәеит, исеиҳам сахьрейҳамыз,
Среитцамызт ахаанггы исеитцаз.

Уафьтәыџса сиҕамқалеит сыңан,
Стагьежьуа зныкгы срымбеит.
Инасыхан, иааины иангылоз схаҕыңан
Сшьапқәа срықәырқьаанза сықәңеит.

Схала сгылеит усҕан, сангылоз,
Исыцәдырзыз схала исыңшааит.
Сцарашәа шызбоз сынкылаз,
Схынхәны арахь, сахьыҕаз ахь, сааит.

Икылатәан ацәгьа дыршоит ишдыршац,
Ишьыцуа цәгьала иқәхаз адәы.
Урт уатцәынза иузааргогь уздыршам,
Хәатә змам, аха измымтцәо хәатәы.

Исхәаша здыруан, ахаанггы сәхәамызт,
Сызхымзаз акрыкан, сааин – ирыхъзоуп.
Сынхейт сара исеихам сышрейхамыз,
Срейтцахом сара ахаанггы исеитцоу.
2016

* * *

Амш ахы иқәгыланы идәықәлан,
Хәхәагара хзымдыруа хәилан.
Игәы дкыдхо дафын сара сықәлак,
Хәычык дшәаны дылхынхалан лан.

Еилыхаран шыжъаахыс, еилкаамызт
Иқалаз арақа уи аены.
Ихы атып иқәқьан – деилагамыз –
Азәы дцарц ифааихейт зегъ шыаены,

Иарбан усгъы иқалаз хазмышәо, –
Қытак азыргазеи агәыпжәа?
Ахдырра ащәытә еипш хазфыхәо,
Хәииларгъежъуа ихәлоу атызшәа.
2016

* * *

Ак сәхәамызт, ак сәхәан
Иқаз, иқамызггы збон.
Ақсҗазаара бзиа сәхәон,
Уи азы сықәқон.

Аамҗа нақ ицейт иниас,
Сахъза-сахымза сыззыпшуаз.
Сааиуейт сәхәо псышыа бзиақ,
Исыт уара уи, Хазшаз!
2016

* * *

Абахә саҕыфрын, аңсра алактацәҕа
Сынтапшит сара зны иааигәазаны.
Атыхәтәнтәи акәаң сырғылон уатцәкьа.
Саақәгылеит адгьыл сгәы цаны.

Иаңсамызшәа збеит мчыла аҕеирагь,
Исылымшо тынч атәарагьы.
Саҕын акы ацрыхара, арҕеира,
Срыхьзарашәа збахуа нас зегьы.

Схы смырхеит акраамта аҕаахь,
Сааит арахь, амшын аңшахәахьы.
Инсыжьыз анаарақәа ирҕауа,
Сара иахьа исзымгәагьуаз гәагьы,

Инахаран шьоук ахрақәа ирҕакнаҳан,
Арҕашқәа ирыруа ҕада ицон.
Уахь ус сымазамкәа сара уаҳа,
Ара сгьежьюан, ара шәкы срыхьзон.

Саркарар ахтысқәа реилашыра,
Зегь ааныжь, кәарак ахь сыццакуан.
Стан сызсо амшын кәандашьшыра,
Саамта ссирын – сыжәған еихыккан.

Уи сыхнаху, даҕаакы сыхнаху,
Амшынгә ихсыршәлеит сара ҕенак.
Насшәа амш иснаҕаз зегь сыҕнахуан,
Акәара иазцатәымыз, аха иааг,

Сымч абаказ, ацәкәрпақәа имтадырсьхан,
Исҕатцәон уажәы-уажәы, сырхәаеуан.
Аңсцәаҳа дааскьан, ихы сирдырхьан,
Аха сара акәарахьы саауан.

Икәлаз хтысуп, уи иазкымыз
Сәраан изфыз цәәхәәкәк.
Аңстазаара аказы сатахымыз
Сеикәһазар сара усқангы, газак.

Адгыл саннықәс знык сыңсы сыман,
Сееитдыхны сиан ақәарағы.
Исыздыруам, сыкоу уа, сыңсыма,
Сеитақәтәаху сгылан шаңхә сөы.

Уи, рашьушә, ажәәан саннақьяанза
Сөыжәтцраны сықамзаап газа.
Саауеит сазхәыцуа сара иахьанза,
Ицәгы-ибзия уи, слахьынца.
2016

УАЖӘЫР

Уара уакәзамшәа уаақәхоит
Ари адгыл зны, уажәыр.
Узцоу нышьтоуцалар акәхоит,
Иқалом арыжәтәгы уажәыр.

Цәсеиңш, ашьхақа узцашам,
Амшын узталарым узсо.
Уаңхә инеиуа урыхьзашам,
Умчқәа есааира ианқақсо.

Ақәара иқәиоу, амра иашәуа,
Урыңдашьыцуа урзыңшлап...
Ах, ишқәееим уанажәуа,
Зегы ианырцәукуа мап.

Уөыжәлан узцарым ачарахь,
Унеины узгылом аңсрағы.

Усс иумоузеи аҗар рахь,
Даҗацъара ихоуп уҗы.

Узбада, мшәан, узахада,
Ушыҗоу рхаштлоит иахъазы.
Ушьамх иаақәтәало умаҗа
Иҗакны икуп уҗсы.
2016

* * *

Уара исоухәозар сызлацәо,
Шәкы санырку сеимырхха,
Сгәи сылағырзи еилацәо,
Аҗх саналаршәу уаха.

Ихъааго ихъаасымгашагь,
Иҗам санаго сеилшьаа,
Ибашамгы бахуа ибашан,
Иҗоу сьжәлан санашьуа,

Сызлацәари, мшәан, сынтәхан,
Снахәып, еиҗа саахәып,
Ихнымхәрашәа избоз уаха
Аҗх иалыхәхәа ихынхәып.

Сзырцыруз сналагылап,
Сацны сдәықәлап сахъаго.
Исхасырштхъаз еиҗаспылап,
Ак хъааго, ак гәынго.

Сызламхашаз саларыжып,
Саларгалап ухәан-схәанк.
Инысмыжъша шьоуку нсыжып,
Сагъағаларым мардуанк...

Сызлоу зегь уаарылагылар,
Уааиҗаңарын, уаашәарын.
Скарахеит, уаҗа сылам,
Уахак исызшар – шарын.
2016

* * *

Адәы сықәуп иахьа акгы сафымшәа,
Иагысымамшәа, иашан, уаҗа ус.
Бгыцын җлакы иҗоу соуп, лассы сфымшәар.
Усда-хәысда... изусны зегь зауз.

Ирымбазшәа иахьнавсло схы сыхнахуеит,
Сыбла ихылоит уи, сеиланакшоит.
Аҗх дыршалоит еҗәа гәартәк каххаа,
Урт срыҗаңшуа, схы схәыҗраха исыршоит.

Салагьежьюа салоуп уаҗа атәыла,
Иахьа избаз уажә избарҗоуп еиҗагы.
Ак ыҗшәаран иҗам сгәахәуеит сылаңш,
Сгәы җызшьаауа, сгәы иаззырҗауагы.

Исгәыҗаку раҗәаҗәоуп, арахь сызхыда,
Акгы сафымшәа сықәлан сахьаауа.
Саҗәызхьюушәа ргәы иабоит ақыҗа,
Срылазамшәагь иҗоуп иахьа ауаа.

Җсрак сахьымзәз, чарак сагхазаргы,
Гәыла-җсыла уахьгы арахьгы снейт.
Срылахәымшәа шырбоз җәара исхәеит азаргы,
Алакә салан сакәшеит адунеи.

Иҗәыбаса иргәз қалақьк салҗит,
Уи агәра шырзымгогь, сеибганы.
Ажәәан җбаа сәҗагыламыз сҳалалзә,
Исхәҳар хәа сшәахуа уи бганы.

Ара сыкан, ана сыкан, сыказамызт
Иаха санадахыз сахьадахыз.
Суафымыз, зны ыара сгазамыз,
Даеазнык срыман шыоукгы хыс.

Сыкесит нас, срыцэхагышыеит, скахаит,
Аха гыла са смажыцызт, сфан.
Сматанеиуан жэџан ахь снапқаа рахан,
Срыфкыа сцаанза ахрақаа сырфан...

Иудыруазеи пхьака инеиуа иухьша,
Аха ухьамтцын, унеила ус, ушнеиц.
Итхэра ишнеиуа ацстазаара зыхьшэа,
Инахэаахэы иагараан адунеи.
2016

* * *

Ари амш ссируп, сыпсыр – сыгэнахауп.
Адгьыл сыцууа ицама – сыкнахауп.
Сахьымзо, сапхьака инхеит сыззыпшуаз.
Даеа мацкоуп сызухэо, Хазшаз!
2016

АКАЗА

Дызлагаз нагзашыа змам ауп,
Ахырхарта цэгьам, аха инцэом.
Рацэак игым, арахь изаџом амџа,
Изиџарц дафугы игэапхазом.

Иааидыскылеит шихэо инахабгоит,
Иаакэыршэаны даалгон иааифышэшэоит.
Иамуз ус, имоуп еа хасабқэак,
Даарыхоит арахь, даарыцэшэоит.

Аха аҕытцшыа имам, дызлагаз ауп,
Иеибакыроуп кәицны ихы итәшәаз.
Аусқәа рцашыа шыҕалаша абас ауп,
Еснагы ауп... Изну абҕыцқәа пжәаз!

Романума, драмоу, иамазаму
Еиҕахәашыак уаха, ирххацәоит.
Даанаган, ицоит арантәи даман,
Импытаку асапын еипш ицәынцәоит.

Ибахуазар атзамц икыду сахьан,
Азиас ду ихырымтац цханы?
Дафуп акы, деигәырҕо, игәы ахәуа,
Музыкан илымха иаханы.

Дузадгашам уи хаала, мчыла,
Ддагәахазшәа, иухәо иахауам.
Икәхаз уара идыр, игәы тарҕыла,
Акы ихысуеит, дамшыыргыы ауам.

Иңсы ҕызхуаз иңсы ааҕанацахуеит,
Ибоит нас аңсаатә еипш дңыррашәа.
Уафытәыџса дахьымнеиц дцахуеит,
Уи арахы уаха дмаарашәа,

Аха, сыңшын, аа дахьхалагылоу,
Данхазгәамто – хлашәхазаргыы ауеит.
Дыздынцәалаз сны инхаџоит атәыла,
Аарџараха уи қәаны иауеит.
2016

* * *

Анцәа сихәон: – Зегы сырхыгза...
– Зегы ирыхъаз дҕалахьоума, газа!

Макыана амѡа умоуп, уца...
Акѡаѣ рацѡа ргылан интѡоит сымшынтѡа.
2016

* * *

Анкѡаб схы игѡасырѡхоит хѡа дѡеихан,
Ихы агѡарахѡа инаниѡеит ахан.
Иара абраѡа иагыргылан акѡаѣ...
Стѡауеит, уажѡ дабаѡоу, Анкѡаб?
2016

ИѡШЫЗ ЛАЖѡА

Ѣымт унеила, уара уажѡа ѡѡышѡа,
Ихоутѡма, зынзагы истѡхзам.
Стѡлазом иаины игылоу ушхѡа,
Уи амшын ишхызлаша мазам.

Сышыѡпраашѡа зызбазгы сыздырзом,
Сузыѡшзамѡа арахь уанызхытѡ.
Сзырхынхѡау, издыруеит, цѡа хырѡом,
Зегь сѡѡызып сыдгыл анысѡѡыз.

Иѡзамыт, ѡенак уабаѡагалаз,
Мышраѡа акѡыз ѡысшьѡ сара сзы.
Уабаѡаз, мшѡан, уара нас убналан,
Сааныжьны ишыѡшѡара сыѡсы?

Убаагѡаран, удунеины усымбахыз,
Уѡбашахаз ѡысшьѡан, сухьынхалт.
Иарбан мѡу уара уахь узѡахыз,
Уаазмышьѡуаз, ианхѡбжьала асал?

Иѡаз ѡеит, сара ара сыѡшымыт,
Сара ара сыѡшымыт, сагыѡшын.

Сытх цхымызт, исхәом, сымш мшымызт,
Схыпшыло сгылан ус амшын.

Уаакәгылеит уи арахь узхытны,
Сгәы җазәы имтаирсхьаны, ихьшәаны.
Хрылагошәа убазаап зеггы рҗыцны,
Хгылоуп хҗыҗагы иҗоу хәцәшәаны.

Уцәажәала утахызаргь, уажәа кәышкәа,
Ихоуцома, зынзаггы истәхзам.
Сҗалазом иаины игылоу ушхәа,
Еилкаа, сара знеипшггы сгаззам.
2016

* * *

Иацоуп сара арахь санааиз,
Санаацәыртыз слахҗыхза.
Изакаҗезеи, нас, исиааиз,
Сгыламеи цәсеипш сҗыхза!

Избазарггы бзиақ сҗеипшны,
Баша, башаза сырҗәыҗа,
Аамҗа неиуеит зегь азеипшны,
Сыҗазамшәа нақ саныхуа.
2016

* * *

Инызкыло уаҗ дыҗам амц анырхәо,
Ирҗазықшо уаҗ дцәырцуам деикәашәа.
Ирызхәауа инаскьаргоит нақ иахырхәо,
Изалымцуа иалагылоуп аҗызшәа.

Зеггы ирҗуп, арахь акгы иаҗзамкәа,
Рыҗдырзажәлоит, рыбз иахәоит иахәац.

Ирцәтшәахан, ара адунеи ианамкуа,
Идыргьежьеуит бааггы цсггы ублахатц.

Икәырххьоушәа уархәоит рхы аңыка,
Уафытәыфса дара реипшггы дмеибашыыц.
Итәымзар калома иахья рңыба,
Икәибагоит маза-аргама, еитцашыыц.

Ауаа рахь ицәырцуеит рыжәфа еибытан,
Ирпырхагоу азыхәашь дадыргоит.
Агәы пыртәоит иалымцыр ақыта,
Макыана урт рзлагарақәа лагоит.

Чхашья змам роуп уаха, аринахысггы,
Мардуанқәак ирфаланы шыоук феит.
Иаазыхо роуп ирымазоу хысггы,
Иаазыцрыхаз ықәзааит, ирыцәфеит.

Ирыцәкаҳаз дгылоит дбағырбабо,
Ха дахтәуп хәа даадыртәоит рыгәта.
Инеины дара иртәым иахабабоит,
Ирызтыго зегь тыргоит ухәыста.

Цсыхәа анамам ухы нарыдумшылар,
Иуфәагәыбзыгуа рфәархоит, ихәшаха
Угәы икыдларц иалагоит. Еидгылан,
Ишеидгылац, унышьтарцоит урт ухы ларха.

Икам ракәым, икоуп сызлацәажәо.
Ирзымдыруа – адунеи уаароуп...
Аизаракны исыртом саҳәар ажәа,
Уи аизарагь мфәпызго дара роуп.
2016

* * *

...Зыда дсымам сгылан анрызфыстуа,
Раедырдагэоит... Ирысто зтаараны:
«Сылацэақәа еиқәызыпсо дызуста,
Иқада ацәашы сказыркраны?»
2016

* * *

Абри ажәџан сәатцәмцшыр уаха,
Абри адгьыл снықәымлар җенак,
Сыпсы зыхтнысцоз еилахап,
Анаџс ирызнамго шыаҗак.

Иаины акәкәыхәа иацрыхап,
Иахалан убас ирыжәжәп,
Инрыжып уафәтәыџса имыхәо...
Абартқәа урызхәыцыр – уаашәп.

Ухәхәп уажәнәтә уџагылан,
Агәарахәа уәануқьап ацзамц...
Крыздыруоу уатәызны испыло:
Ахыдара, ахәахәа, амц...

Срықәцалап урт излауала,
Сшыми акырза, исыжәжәоит...
Нас зегь нцәозар ацсрала?
Инцәагәышьоит, уи сагьацәшәоит.
2016

* * *

Ақәара аеықәнажыуан амшынхәа,
Иабоу зыда инхарашәа.
Кәыдры, сахәлабгоит амшын хәа,
Избеит ашьхақа ицошәа.
2016

* * *

Инахтшаз, кыр хагума, инахтит,
Иааѡшазгы ааѡхъазар ꙗалап.
Еилазѡит хиашеи ха хамци,
Ирытам зегьытѡѡа хасаб.

Хазхьымз аз ацѡахѡеипш ибжъажьуп,
Иуцылом арахъ уаахынхѡыр.
Хахтысқѡа инымтѡо ажѡабжъуп,
Иѡоуп иахъаархоу хамхѡыр.

Хшашьтаз, акы ажѡѡан иахцѡалазт,
Ѧак адгьыл инықазыт ицеит.
Иреигъыз хамшқѡа – жѡеинраалан,
Ѧа шѡакгы аѡахцѡап ꙗахцеит.

Аамта узынкылом, иеуроуп,
Ағара хамжѡан иагоит.
Хапхъаѡа акѡым, иудыруаз,
Хашьтахъ злагарак лагоит.

Даара акрыбжъоушѡа уатѡынза,
Рацѡакгы хамамшѡа цѡыз,
Ихъааго хазхьымзо, хыхъымцо,
Хапшлар хтахыми хшыцшыц...
2016

* * *

Сара аѡара змоу уаѡым, дад,
Салаѡхѡартѡгы исымам мал.
Садтѡалоуп схы аршлан ѡымтак,
Иагъысымкит шыжъ ꙗкал.

Иақѡсырзуеит сымчи саамтеи,
Иацгы уи акѡын са сызѡыз.

Исцәыхьцәыхьуа акгы снамтеит,
Сақәтәан сцап хәа сыкоуп сөыз

Зегь зәу ахь – схы сымџаха –
Амал, аңара арҳарахьы,
Аха сара акы сыхнахуам,
Салатәозаргь уаҕа ахьы.

Саауеит ус, ишысхақыруа
Ажәџан иалоу лаҳәақәак:
Иахьынтәаауа цқьа исыздыруам,
Сдыргәәтеиуеит цәаҳәақәак.
2016

* * *

Акыр сырҳаит ара, акыргы сырзит,
Аамтакы саршәтит, сагьарџеит.
Схы сымагәыхьха наҕ саңырцит,
Ишцьасшьоз, ишлакәысшьоз хдунеи!
2016

* * *

Аџеира сҕаххаргы сызџеиуам,
Сеиха-еигәо сзаџалом мардуанк.
Аңшаҳәа савоуп снейџеиуа,
Сџатцапало ажәџан атуан.

Сылаңш итшәахьоу исцәызхьоу
Акрыкоуп, арантә иубазом.
Сеитазцом сышьта ахьанытхьоу,
Сеазыскыргы башоуп – сызцом.

Еибарџуа идәықәу мпылуп,
Хыдароуп ма изышьтоу.

Ари адгьыл пшзоуп, икәымпылуп,
Хсасцәоуп, аамтала хәтоуп.

Срызхәыцуеит ауалгьы аҳақгьы,
Истаххоит зынгьы саакәашар.
Насыпуп исзырхәлар иахьакгьы,
Насыпуп уахакгьы сзыршар.
2016

* * *

Гатәыс уара иумоуп, исыртәз сзаагазар аранза,
Еивнагоз ыкоуп, умаашьан, ҕазнык еиқәыршәа.
Апшацәгьа иаршәшәаз капсоуп ана, ара амтан,
Еилкаа сызлацәажәо, унеи, каканк еипш икәшәа.

Икаҳаз цсақьоуп, икамкәа адгьыл ианыхуп,
Имышаз, ҕенак, ахьацшха ҳауаанза, изт.
Аамта иагаз агазеит, изаакәкәалаз тоурыхуп,
Инхаз иазҳап, – иҕеип аката, – аҕарҕыцп.

Уара ирҕашьатәым уазхьацш, иумырҕашьан,
Иоумтан тариала иумтаан иагарц иузаауа.
Сара схы нкыдкьо еиқәырхашьа змоу зегь срызцашан,
Аха саатгылоит сымч зқәымхо сырго сеилшьаауа.

Скарахазама, сазыцшуеит арантә сахьзаҕамло,
Иқәкьан иааиуа арҕаш ацыцхькәа сҕатәоит.
Иҕыртынчны дтәоуп ана азә дакхьеит ҳәа амла
Згәы итамшәац, уи акраамта ус дтәоит

Дытнаркьаанза рыцҳарак, дықәхаанза шәкы изымхо.
Уара иумоу иацта, иахьа иумоу наузырхо.
Ухы мацараз укоума, уааивагыл мчымхак,
Ихцәо дыхтәоит, дынхароуп, уара, инхо!

Иубо, иумбо рацәоуп, иага уцгылоуп,
Урт зегь убаргы, иашан, уаашәп.
Унзырхаша, уеикәзырхаша рацхьа игылоуп, –
Апоетгы имхәеи, нас, – амалкәа ирмалха убызшәа.

Уи анурз, уазыцшымыз, акгы уцылом
Цхьаҕа узгаша – атәым уара иутәым.
Уалагәырҕо Анцәа иуитаз ари утәыла,
Иҕаз ыҕам, иахьа араҕа утәым.

Сацхьа ихәмаруеит ацсызкәа амшын итыцан,
Ашьха икыдуп шәарах гәартак ҕиан.
Снарталанда сгәахәуеит Кәыдри Бзыҕи,
Халазырхәаҕ сшәоит хашнеиуа океанк.

Иумырзын умч зықәхо аанкыл, амарца,
Икаҳаз шытахазар, дад, – уаҕа еимдам.
Иузалузеи уи атәыла, ухәыцкәа хәмаруа,
Ацсышәала ицәажәо, шҕа иахьтам!
2016

* * *

Бла еитцыхра, бҕа еитцыхра уц, иауазар,
Ацсны цшза, уамгааит агәыцжәа.
Сацоутцар еидара хьантак, сацацсуазарҕ,
Сыҕоуп иахьгатәу изгарашәа.
2016

ДОН ЖУАН

Дон Жуан хәа ишьтан уи ақытан,
Икәцны иҕаз, ашьтахь Аҕәантә иааз,
Ахьз рҕакын, уаҕ дыҕамшәа иара ида,
Иаҕрылагылаз дарбан еиҕны, хатцатас.

Зегь ирыхъзоз иакәын уи, дуаф наган,
Инаилоуцаргы иуамызт баша атәы.
Цәахышья змамыз – ахәсақәа дрызгаган,
Иахья азәы длыштан, уатә – җазәы.

Азә ичара изиуан дивагылан,
Абза дихәон, җара иҗсы дижуан.
Дазқәымшәаңыз акрықазма хкы-хкыла,
Ахәса рхы атың иқәызқьоз Дон жуан.

Еиҗамсқәак рыпқазатә дымтаирсхьан,
Дырнууа днаскыхьан мәақәак,
Аха ихъз усгы, иеиҗахысхьан,
Инижьюамызт иҗаимтәкәа акы атак.

Амца далацаларгы – дымцапшыын –
Акы дузаргомызт, иара ахгы.
Уи изкыз инымтәазоз ажәабжыын,
Избахә рыман изгәаны, дыртахны.

...Иҗсраҗы сыкан сара уи ахатә.
Амш иоуит. Уи иахья дыржуан.
Длағырзышо дгылан шьоукы ртацагь,
Иара убригь дылдыруан Дон жуан.
2016

АСАРКЪАЛҚӘА

Саапшит асаркьалқәа сдырҗыхан,
Краамтагь сызмыцәазеит уаха.
Самтаматанеиуан уа ныхак,
Асаркьалқәа сханытәҗья икнахан.

Акы сартәыуон, лабжышын
Сзамәақәа ирықәлан илеиуаз.

Сыңсы снаршьомызт амчыша,
Адгыл саакәхейт сгәтеиуа.

Истахын жәван сахынхаларц,
Ицхыраара сахәон Хазшаз.
– Сызуазар, уахь җара саларз! –
Схәон схы шыштыхны нас.

Сыкәша-мыкәша ак қәацомызт,
Афымтра ахатәан адунеижә.
Арантәи сцон, сағызцомызт,
Амра җсырмаҗга схацеиуан.

Сыңшуан, сыззыпшымызгы спылеит,
Исытас саргылеит санкаха.
Зегь сзыпшны шыафакгы смыргылеит.
Асаркьалқәа сгәатца итакнахан.
2016

АТЦХ ИАЛОУ

Аетәәкәа збода – ажәван аҗапшыха
Имам уахагы – дадхалеит иқбаад.
Ицахьоу дунеик далоуп акы җшыхәуа,
Аха арахь уи алтҗшыагь имам, дад.

Дрылахазеит хтысқәак, заа дзыршлаз
Изтымго игәы иҗахеит, еиларҗауоп.
Дабааугари иказ-ианыз зегьы здырша,
Аха аеыртынчра ахьатахым ара ихадоуп.

Акы аамта иалыхәхәоит Анакәәҗиеипш,
Зегьы ирбартоуп, амван, уи арантә.
Егы җәахуп, – җшаашьа ахьамам бзиам, –
Аха аханатәгы ашьта ишхыз иаауан.

Адгьыл итцаз наунагза адгьыл иатѳахит,
Уи имааѳсаз азѳ дашнеиуа дахѳьяшашт.
Иаѳхья ицѳыртцуеит бла иацѳызхьоу хацѳаак,
Рыбжьы ааѳуеит – иажѳлоит хаха баашк.

Амшын ихылаз изырхынхѳуам – цѳѳырѳак иаццеит,
Иага иунда, изазныжьуам рыхъз аѳьяад.
Акаршѳраѳѳа ирыѳѳагалаз хара ибжьаззеит,
Иѳылазшѳа адунеи иѳѳеит рызегъ, дад.

Шахат дызмам дрышахатуп гѳыла-ѳыла,
Дырхыѳшуеит, рышьта дхуп иааигарашѳа.
Днеины дгылоуп анѳья зны иахьеидыѳылоз...
Ех, инхозеи ара иѳѳамѳѳа шаѳа ажѳа!

Амѳѳа иѳѳу ирымам тѳаха, ѳшыха,
ѳынчра иоуран дыѳам зегъ зху.
Изѳода, нас, ари ажѳѳан атѳѳшыха!
Ашара ааигѳахоит. Иѳсы ишьар сѳахуп.
2016

* * *

Аамѳѳа цеит, иѳылазгьи хѳалам.
Хѳамчи хѳхшыѳи хѳазхом...
Шѳыжѳѳан салѳьяр – Аѳсны сахьынхѳалап,
ѳѳа дгьиылк сыѳѳѳар сѳаххом.
2016

* * *

Иѳылаша азѳгьи заа издырзом,
Аха абраѳоуп усгьи, дахьѳалак,
Унасыѳ ахьяаиуа, узгаша ахьѳѳыртцуа,
ѳѳѳѳѳѳыс иахьѳоуа зегьи рѳѳак.

Уаңхьа ишьтоуп асакара, атыша,
Уцашт цъара ашьхақәа унархыт.
Итәрқаца уаңхьа ашәқәа акышам,
Адунеи узаатып зынғыы ғыц.

Акы уацәцар, даеакы узацәцашам,
Ацәгыара ихъзап ацәгыа зуа.
Хадгьыл аҕноуп иахьыҕоу ахаа, аша,
Абрака ииз абракоуп дахьыҕсуа.
2016

* * *

Дызлажью пылхатуп, дынкылоуп,
Дықәнархеит уи цәгыала адәы.
Қыач-ныха иғасны дахьылоу
Ириҕеит жәларык ахәатәы.

Дгылоуп, дадырсызшәа дгылоуп,
Итахуп – макъана дмыхәхәац.
Арахь ибзгыы тагылом,
Иахәарц иағуп уи иахәац.
2016

* * *

Дзакароуу? Дрылыхәхәом атқан.
Ихамызт, ихам уажәгыы цәак.
Иара итәқәак дырбеит дфырхатқан,
Ихоит, дырзылгом хәынтәак.

Бығь ғам, икарғахьеит итцла.
Аф ықәсуа дахьтәоу данынха,
Ибеит дахьышьталаз пхызла
Даацәыртызшәа ғазныкгыы ддауха.
2016

* * *

Илымхақаа хахаза, джыажәлоуп,
Дшәаны мацара, дшәаны,
Дышьтууан агага джәлоит,
Бғыцны дкашәоит дығшәаны.

Ус дыкоуп адәахы дынтыцыр,
Ус дыкоуп дахьаатәо ифны.
Икалап зны дахьнышьтыңо дызыр,
Их уаха имбазакәа дуафны.
2016

АҢҖӘЫСЕИБА ИАРНА

Аңҗәысеиба Иарна, лқышә кәамкәамуа,
Дқыпшәыпуа, иагарааны дубаргь,
Дхысхысуа данын, рыцха, амфа,
Ақәа анауа – илхаркьякыа лхаргь.

Иңсны илымцәыуаз дарбан ақытан,
Чаракағ дарбан зматц лымуз.
Шьоук рынасың уи насыңны ылытан,
Шьоук ргәырәа датан краамта ус.

«Адунеи уззықәу уиада иарбан,
Удагәахар калома, улашәхар?!» –
Абас дхәыцуан аңҗәызба Иарна,
Илымамкәа даныказ зны хар.

Нас дкаҳаит – дышьтахеит дышнеиуаз,
Дыздәылымтца лқәацә хәыц даафнахеит.
Атх далан аңҗәысеиба дгәәтеиуа,
Лхы лхәыцраха уи иахьей уахеи.

Псышьа бзиақ дшаҳәоз кыр цагәышьейт,
Ашта зынғы днықәлеит дыбгаго,

Аха нас, иамуаз амугәышьеит,
Шьоук ааизеит Иарна дахьынхо.

Ауаа мацфын уи анышә данартоз,
Илхыццакуа шыбжьоншәа иааилагылт.
Инацшаацшуан ифоумашь хәа тәартә,
Нас дышьтырхырц иааины иаалхагылт.

Дырмоуит агәаф лкәыба иатцагылоз,
Аштә атдыхәахь насшәа ирыцшаауан.
Ишьапкәа ихуан илзааигәазаз, агәыла,
Сара сгәы сыхьуеит хәа азә даацшуан.

Ирулакгы анышә дартеит Иарна,
Дшыфазгы лассы ирхаштп ауаа.
Итыкка ишьтоу аштәф хәыч дыхәмаруам,
Агәашә азыркуа дыкам, иазыртуа.
2016

БАГРАТ ИКНЫ

Ажәа зыхькәа табазшәа, хәәажәкуа,
Баграт икны зны хаизалон.
Иаартын икьафьаза афны ашәкәа,
Хәәакәан хара, ара хаисалон.

Хрыцхьон ифыцыз, ифыцмыз
Цәахәакәак, хазхьынхалан хааиуаз.
Хгәыргьон, хгәынхаракәа ызмыз,
Хакан ара зегь ауас:

Ифалон ихәатәым акы ххәаргы,
Итазу иаха аамтагь ақаф,
Ацшәма игәацхон хаашәахәаргы,
Уаф дахәомызт уи иара илаф.

Рѣыцшыа змам ак хәрѣыцуан,
Икарыжьхъаз шытыхны иаахуан.
Атх гацәаны хнеилыцуан,
Избахәгы шхамаз Лаган.

«Ахахә еиѡса» хѣаңхъа ишытамыз,
Днаскьон, дааскьон цынтәарахк...
Хаикәшәар җамлари, мшәан, сатамыз,
Баграт икны, җасеиңш, еиҗах.

Хархынхә уахь, хѣара атәылахь,
Аамта, уи җыттрак хнырха...
Хәатә имамшәа, изеитдымхуа илахь,
Дгылоуп Баграт ду дбаҗаха.
2016

ХАРУН

Ишҗееим изымдыруазар, уара, ииуа?
Иахамхәо ххәар, илымха иахәру?
Ауаа дрылахеит, иубоит, дхәаркыуа,
Зегы змоу – акгы змам Харун.

Кабинетқәак рышә дахылагылоу,
Дқьақьо дахьаацәыртцло шыыжыла,
Ибахъеит, лакта хаакгы иҗылом,
Аха иҗыхәаршәшәо игылами ала,

Уи ак намтаумыршәзаргы. Днаскъашам
Хаала-мчыла игаанза җара акы.
Ари салацәажәом сара баша,
Ицәарзгоуп, схәоит җазныкгы, ари аҗкы.

Ашә азә дасуеит, дарбан гәықәхоу,
Ицаз иоума ихынхәыхны иааз?

Исыздыруам ас ала дынхоу, днымхоу,
Дшыхэаркьиуа дниасуоу абас.

Хашә дылцуам, иахирбом лашара,
Дагар бзиан арахь даазгаз цәқәырқак.
Иара иахь ицар қалап ихшарагь:
Дышьтахан, хэаркьира дцеит иқак.
2016

АҘНЫШЦӘА РТӘАРҘА

Снанагеит ус аҗнышцәа ртәартахь,
Уа иқазгы збеит сшырхагылаз.
Иееитцых дышьтан азәы аиартаҕе,
Иҕаччоз ихәыпшқа ааинышәшәылон.

Игәастеит, дызгыломызт ишьтаз, –
Қафшақә уи уақа дышьтамызт.
Игылаз акы аашьтихит днышьтас,
Ишьтазгы иҕеиҕеит ишгәамыз.

– Икасыжыт, ахалагы икамхаит, –
Ихәеит уи, ишьтаз, даацәажәан.
Ихәда анхызжәоз еиҗамхәак,
Ассирқәагь алахын иажәа.

Уи дсыхәон мацзак дысшатарц,
Дқастарц днеиртә афнынза.
Саахынхәит, анышәаза даҗан,
Сааины сныҕхәатәеит сымца.

Силымгар – дсылгарыз җыышьеит,
Сыҕеыртынчит иаразнак дахәыстәын.
Уи сара схы иагьаҗыышьеит,
Сааишьала сымға ианыстәын.

Иааилатэын сыхэда хнажэаанза,
Сыцьнышра шыскыз лабашьан.
Иаазгон уи даара саршэаанза,
Избаанза арака зегь башан.

Саамта цахьеит, аеырчееиха
Сымам – сымѡасроуп сыцьнышны.
Сымѡа ианыршэлан уанеиха,
Уцалароуп ауаѡра ныжьны...

Даман ахатца аиарта,
Иара изынхон иага ихэаргы.
Изахауадаз ацьнышцэа ртэартаѣ,
Дахышьтаз, дѣкааргы, дыхэхэаргы.

Дабацеи, дабази иаразнак
Икэацэза иааины ихагылаз?
Имѡа данылар иуазма,
Уахь дцазозаргы дкылаз.

Ииаазаз иакэын, дыцьнышын,
Аарла ихэы ааинышэшэылон.
Дыжэбар дыжэдырын, уи дхышын,
Анцэа ицьшыоуп макьана дахьшэылам.
2016

* * *

Иац хьтан, иахьа даара ишоуроуп,
Амѡақэа иаарыншылеит аҕакар.
Їара шэшьырак, хыҕақырҕак соуроуп,
Їлакгы ахыҕылоу иҕарҕаруа, абар.

Саатэап сара уи амтан, сынкахэыцып,
Сгэы тырхаха инасныздап пшак.
Арака сыҕазамкэа, аамтала сызып,
Уахь ҕара исзыҕшушэа, сахьцалак.

Иҫам срыцлап, – саатәалойт урт гәһааган, –
Снарацәажәап, рыпсқәа тоушәа, сызхара.
Инаскызгап иара убриала схәақәа,
Сналамгахыр рацхәа усқәак рырххара.

Интәо роума, сахьцалакгы исыцрыхо,
Сыцсы сшыозар, сахьаатәо, исызмышрьо, –
Ацәа сҭанагаларгы сзырҕыхо,
Исылахәмаруа, сзыргәыбзыҕуа, зны сызжьо.

Сахьцалакгы иҫоуп, – урт цәа рымам, –
Зегы ықәҳауейт иаины сьжәахыр.
Сара абарт зегь сыриааиуа сҕаларыма,
Ҷа хырхартак ыҫоушь сымәа ркыр?

Иахәа шоуроуп, ихьҭахашт уатцәызны,
Сыцхынра цар – сызынра ааигәахашт.
Саауейт сара мәа харак санысны.
Саатәейт ара. Саацсарақәа схаршт!
2016

* * *

Иууз ацәҕа зны ишузыхынхәыша
Уаргы иудырроуп. Утәоуп уеыргаза.
Аха уааргәаҕейт ус ари амҕыша,
Цшзала ашәахьанза Анцәа унагза.

Иааит ашәахьагы, амчыбжь цама,
Ҷацхәа мҕышоуп, тынч уаатәа.
Анацәалбеит, узыцәшәоз ухьзама,
Уаҳа тынчра умоузаап сынтәа!

Уи аауейт аеынкыла-нкыло,
Ма, ушазыпшым, иццакцәаны.

Иахьцалак усгъы ашә ишаалагыло
Дырны указ уи знымзар зны.
2016

* * *

Удәықәымлар – уахьтәоугъы узгылом,
Цьаргъы уназом умеихар.
Уаныл, нас, амџа ыла, шыапыла,
Уңры жәџангәыла, иутаххар.

Амала, удәықәла, уаанҕасыр –
Уусқәагъ ыцза иаанҕасп.
Уаниарц утахызар уара ассир,
Унеила, ахра уаҕаз,

Унаскыа ашьхақәа урхытңы,
Уца, акаршәрақәа урныс.
Уаатәа ыара умџахытңы,
Умашыан, амџақәа урныз.

Уаңхыака иҕоу нумыжын
Имбакәа, уи харацџам.
Адгъыл ахкаараетш еиужым,
Ункылаз – умџа ныртџам.

Ахала арахь акгъы уңылом,
Идыртәу – узхымзо ухъзом.
Уқәацәза амџа уангылар,
Гәахәара умоур узцом.

Цьаргъы уназом – умеихар.
2016

* * *

Уара еилкаа изызбаз изымбашаз –
Сыцәахын скәыба сҕаианы!

Сагъымшәахит санааңш: иҗалаша
Җалоит усгы сынтәа ма җааны.

Иҗалоит аамта харахаргы,
Шәышықәса рҗынзагы сназар.
Сааскәахҗеит, исымазам харагы,
Җазшаз иҗыысшәарым сымцар

Сцараны сахыҗкоу, акгы ахыҗкам,
Зегь ахыҗкоу, уахь иахьагахьоу
Изымхынхәуа ахаан арахь, ашныҗа.
Сара сус анызбахо иахьоуп,

Уатҗәоуп, иҗалап – уатҗәашьтахь,
Сакуп сара араҗа амхылдыз.
Җҗҗазаароуп уи иахьзугы, сахаштуам,
Җәыҗрала сара сымшқәа зегь зырҗәыз.

Сгәы снархьлоит, ихәатәуп аиаша,
Раҗәазакгы җуам уи, зны,
Сазыҗшымкәа изызбеи изымбашаз –
Сыҗәахын скәыба сҗаианы!
2016

ШӘААИ, ҖАИҖЕИҚӘШӘАП...

Шәааи, җахьыз, җахьаазаз җаиҗеиқәшәап,
Иаҗҗәиқәа җауп, иахьатәиқәан җаибадырп.
Ускан еиҗш, иҗәгьоуп азәгы илеишәа,
Җәазә җакала иқәҗатәуп җаҗыр.

Иаабац иакәым уи, зегь дҗаиҗами,
Ахзырымга, аилыҗҗа, Анҗәа итәы!
Сара уахь инхаз зегь среилаҗама,
Снықәыххыр шҗастаххеи адәы!

Италахауп аңсабара бғыи иатәала,
Ажәәан шпацкьоу, иатәазом сыңсы.
Шәәаи хмеицәажәап хара араҕа цәала,
Аиаша амәа ахтап иахызы.

Хазгаша акәзаргы, аиаша иашоуп, хацыз,
Ххы ақәахцап иатаххаргы, хьзуп.
Ханаакәымла, шьоукгы ицыршьеит хазыз,
Аха хара хайцын, еснагы хайцуп.

Азәы арғыарахь, азәы армарахьгы дахоз,
Абзиа иашьтоу хакәзар, хайқәшәыршә.
Ихамамзаргы калоит тынч атәаха,
Аңсыхагы, иаххәозар даеа ашәак.

Дарблакьахьеит азәы амал дыгнахын,
Ахьз иашьтоу изымгеит мчыла хьзык.
Иахзеилымкаау сыздыруам, уи уаә дахәом,
Зны иаургы, наунагза – бзантык!

Аихабыра дашьтоуп хөызак дыәуа,
Иатәоумшьаша акәми – дкьақызоит.
Издыруеит, ихьз калом Аңсны иахыәуа,
Дыкьамызшәа, ишьта нмыжкәа дцоит,

Избахә хәхәит, даабахьоума икаҳаз,
Зхы зтахымкәа уи иазынхазаз?
Иага деихаргы, илшагәышьом уаҳа,
Дааҳавахаргылап, шәәаи, иахьа уаәтас.

Ихаиғьыз иакәын, дхәицәахар қсрами,
Цкьа иаадыруоу, сшәазтәауеит, дзықәшәаз?
Дангыламзар макьана аңсра амәа,
Дырғыхатәызар – адаулгы шәас!

Икоуп хдәеитцхәа ахьыказ, изгарыдаз,
Ишьтарымтказар наӳ ицәагәаны.
Усгы акәзааит, иҕами ақыта,
Уи ҕеа цсык ахахцоит хәихәаны.

Аштә дықәны збон ақыта ахаҕаҕазараҕ,
Дахкәажәха арахьгы иаацәыртцлоз зны цхәыск.
Уара уакәмыз икәашоз уи лчараҕ,
Иуахама уажә ааигәа дшыпсыз?

Хзеиеырбалоз лакәын, хәҕуа хлышьтан,
Убригы абра датәын, абра драазеит.
Данҕытцхаха, дангәарта, илырзит лышьта,
Харшанханы ҕенак уи хатца дцеит.

Дцеит, аха лыцсы абраҕа инлыжьзаап,
Дыцсаанза царан, арахь ааран дызҕыз.
Хара хәхьцаз ханхацәеит, илышьтаз,
Икалап иакәымк хәхьзар, анцәиныс.

Ицсуа хауп харгы шыта, хәццакыроуп,
Хәхьеикәшәаша нхажьит, хәикәшәыршәа.
Шәҕаашәха арахь ишәыманы шәццакыраҕ,
Шәхәтақәа шәҕәкәәушәа шәхы шәжъя.
2016

* * *

Ицо нукыларц уалагар мчыла,
Иахьтамхаша иҕахап, амҕақәа аҕ.
Сыҕсыраацсеит баша, уаха насылам,
Нкылашья змам зегь сымпытцкыахьеит, дад.

Имачым ара угәы иамыхәаша, иахәаша,
Шәкы аацәыртцуеит уҕацхья, аа, зтцаараны.

Уара уеиңш, зегь реиңш, сныбжыхәаша
Сыҕоуп саргы арантә сцараны!
2016

* * *

– Шәадгылала, сымала сыншәмыжын,
Сажәымтыҕеа сашәмырган агәҕыҕь! –
Дцо-даауа еснаҕ абри дағҕышһан,
Дахһаатәоз далацәажәо игәыхь, ихыхь.

Рыда цсыхәа змамыз, ауаа ирылаз
Баграт ду азатәра дацәшәеит.
Дмажәыцшәа дыҕоуп уи зегьрыла,
Аха абартца дықәтәаны дшәышәуеит.

– Иааскьеит, – ихәоит уи акы даргәамтца,
Изакәытәкьоу, иааиуа ахьз мхәа.
Ифаихкьеит, данаҕыз еиңш, ҕаңхьа амца,
Иқышә иаақәыххуеит дзыргыло ацәахәа...

«Сымала снашәмышьтын», – сыхташәахуеит.
Аамтаҕь снахынхалоит: – Мачк саашаҕ..
Шәыешәырдагәар, иара саргы сшәахуеит, –
Дыҕкан, аха дҕалазом Баграт.
2016

* * *

Амш илананы аамта, дацәны,
Даҕнаганы, дағһазымшькәа ахәархь,
Дкынҕалаза, ихылпарч ихарқәацәны,
Сара соуп хәа дтәоуп уи... «апатриарх».
2016

ХӘАШЬА ЗМАМ

Хәашья змам хәа акы ыкоуп, уи цәахышыас
Иоутара узымдыруа, укыдлалоит атзамц.
Еиҫаххышыа еицшым азәи уареи шәеиҫаххышыа, –
Уаршакоит, укыднакоит аргам амц.

Ани дыкам ахаан ак ианажьяу,
Ари иахәам уацоуп, уеикәнажәоит.
Унапы иакуп ахахә еицш ирҫаужьяу,
Уаахьямцыр – иаургар хәа ушәоит.

Уаргы бзиа узалгазом, иудыруеит,
Аҫаанахоит арахь урт ирынҫаз.
Иумбазшәа убла ахьхуҫо уаруазыруеит,
Иумбаша абла тыхгақәагы збаз.

Цшышыа аман иҫазар – уаацшышан,
Зны уцшрын, даҫазныкгы уцшрын.
Уцшларыма, нас, улҫахаанза атыша?
Унхыҫеар – уацхья ашыа кашрын.

Снеит, еилгашья ҫамамзаргь лыцхала,
Сартәом, саргылом, сгәы ҫадыць иауам...
Агәысакара сықәхеит, уара, схала,
Иастарызеи хәашьяс хәашья змам?!
2016

* * *

Исҫызцәан урт сызрыцымлеит – игмыгқәан,
Ирылшозар – марияла уархәон, уртиуан.
Иуцәнымхо рҫаархон зны, урнықәуан,
Ахатәы рҫауазшәа ицон, иауан.

Иахатәахъан иагараан иаины сеишә,
Сныхәаҕа кны ицәажәалон урт зны.
Дааузымычхартә ицәгъан азәы илеишә,
Уманшәалахар, даагылалон дыңсны.

Укәа дталон егы, узыргәамцуаз,
Аетцәакәа узкыдырцаарц иаауаз.
Иара убригы, уманшәалахар дыңсыхуан,
Ихаштлон ауаа макъана ишуаз.

Рган иеавак дгыламыз атәыршәы,
Иухәан-схәанкәа ирылатан иңсы.
Даарзымдырзеит иңны иңоз, дыздыршаз,
Дыгмыгха арахь даацәыргоуп иахъазы.

Дафыршит зны амардуан иафалаз,
Аласбеиңш идәыкәу итцыхәаршәшәо.
Абракоуп, уаха сара сажәа уалам,
Ддәыкәыз уахь дыңхамшьазо, дымшәо.

Анцәа иңышьоуп, уаха цсышәагь хзеилам,
Хаилызхша хаилнаххьейт, хаилыргоуп...
Шәызну амџа шәаныланы шәнеила,
Сара сымџа ауаа рахь игоуп.
2016

* * *

Данааңш – ихы иагылазамызт.
Зегъы ирейхаз иакәмыз абжъааңны,
Уажәых, ассир, уи зегъы дрейтцамызт,
Дхырффаза, иңштәгы ихъаны.

Иагыламызт, ихы иагыламызт
Жәларык ирхагылаз ҕытхәа.
Ицәахуан дызлаказ – имазамызт
Уи дызлакатцәкьаз ахәа.

Ддәықәын иара иртәзшәа ақыта,
Дырбалон еснагъ җәара аханы.
Аха иихәоз дыдмырхаит ахыда,
Ихәаңшуан, инытцак, драғаны.

Изыргәамтүаз зныкгы дамыргәамтцит,
Иахькеитәашаз изкамтәазеит лабжышк.
Инаган иеилаиҗыит аиашеи амци,
Иара иеипшгы дияазеит ихәың хыш.

Хы шихагылам анибаз ааигәазами,
Игәы ңнаҗәеит. Уи макъана ирдам,
Ахы ухазыргылозеи, уцаа ма,
Ууафханы, арахь гәы анузтам!
2016

ИЦО-ИЗЫМЦО

Излазбо ала, баргы саргы ҳаидызлоит.
Инеиуа збоит ихатцыфры асырз.
Бцеит шысхәо, җаңхәа арахь баацәыртцлоит,
Анцәа дсыман сбыхәоит, бца, быспыртц!

Баанагеит, заха бара ара батәымзаап,
Быкоуп гәыла-ңсыла җаңҗара.
Ара бымра бымрам, бымза бымзам,
Быгәгы ақәңымтәеит уаха сырҗара.

Сырҗара, саных ңыаргы санзамшәа,
Азы саң, аңша, саң – бызҗың.
Бшааиуаз... иббазар сыказамшәа?
Аха сыкоуп! Хрылагап зегь җың.

Бҗара акәу газароу бзырфашьо?
Шьоукы ҳартәуп, ауаа хрылоуп, быңхашьа.

Бзықәцрашәа зегь ныжьны... Бгәы бышқажьо!
Бымцан, амарца, ицатәыцәкьоу цышья.
2016

АЧЧАПШЬ

Царта смоуа, исықәшәацәгъан сангылаз,
Лыччапшь сыфлыршеит сара пхәыск.
Иаахәит ахы иқәгыланы атәыла,
Иагәааласхеит сапхья ишытаз уск.

Амџа лыман, уи ацхәыс дыпхәысын –
Дықазаргъы акәхап илзыпшыз.
Лымџа ааихыстәеит усқан сналапысын,
Лафқәакгъы наласхәеит нас ацхәыс.

Лфыналхеит дыспыртцны, дыццакы-ццак,
Дымгәаакәа, дачазнык дааччан.
Сгылазшәа збеит зназы дысгәытцак,
Аишәагь сахатәан слызхәыцуан чан.

Уи аччапшь, знызатдәык исазаз,
Исзымхаз, сгәақуа сзышъталаз,
Исфаччаз шыоук рахәшья ма ртаца,
Дымцазеит акраамта нақ дымџас.

Схәыцуан нас: уфамхо, уласымхо,
Ччапшь уцны абас пхьяқа уаннеи.
Кразымхозар, аччапшь ауп иазымхо
Икарахаз, уаха злам хдунеи!
2016

* * *

Иқалап уатцәы амш сара истәымхар,
Иахьатәи,сыргәақуа слалахәаша сцар,

Уи азы акәһап саамтагыы зысзымхо,
Сзыццакуа уатәынзагыы сназарц.

Ари амш,сымш ду,сызлагылоу,
Ажәџан цта шхымгыы, еихашьшьуеит.
Сыңсы тацо, акы арахь испылоит,
Маза-аргама, исыхьзаны, еакы сашьуеит.

Антәарахьы идәықәлеит аамта исытоу,
Абгыцқәа реипш, маң-маң еихышәшәоит.
Саңхьа ишьтоу цқьа изымбац қытоуп,
Сышьтахь икоу нсыжьуеит, сагьаршәоит.

Сышьтахь икоуп ихьаагацәо сызпыртца,
Исхьынхалоу, исылацсуа, сызмышьтуа.
Сышьтахь икоуп сара ишсырзра исырзуа,
Саахынхәызаргыы рацәак исмыхәо шыта.

Сыңшуа сгылоуп уатәтәи амш этәу рахь,
Ак расхәақәар стахуп, аха сахьзом.
Зегь акоуп, саңхьа икоу исгәадуроу,
Исхьаау акызатцәык ауп: сацны сцом.
2016

* * *

Хьтоуп, – зынрами усгыы, – Урыстәыла,
Хьтоуп Европа, Африкагыы цхарам.
Сара стәала, игылац амра гылом,
Уи иара амрагыы иахарам.

Зегьы иахнырит адгьыл иқәхаз ахьта,
Икоуп агәқәа атцаа ахьырташәыз.
Итарцалазшәа зырбо, мшәан, абахта,
Иара уи адагь икарахаз, иажәыз.

Аға ҫеишьас иамоузеи ианцаауа,
Уңшыз шыта ианааикәтәо хәа аңша.
Уи асуеит атла рымахә раауа,
Пҫхара ҫьаргыи иҫам сахыпшуа.

ҫьара асы, ҫьара атцаа ҫсасиуеит,
Пҫхарақ усгыи хазыпшуп, хьтацәоуп.
Зны аҫада, зны алада сыҫуеит,
Иааиуа акы сашьтоуп, сыццакцәоуп.

Сыззыпшу сшазыпшу исаҫнамгандаз,
Иааиуа ааироуп, уи ара ихадоуп.
Имгылои амра шгылац, пҫхараханда,
Пшак ара сыцәхалацәеит, ихьтоуп.
2016

ЗАРТЫЖӘ

Кәбина аңшахәа саваланы снеиуеит.
Сара Нартаа рыхьча соуп, Зартыжә.
Сыңсылмыткуеит, убас амра иканарцеиуеит,
Еиҫыжааны наҫ уцалап анышә.

Аха анышәгыи сзыцалом, Кәбина
Хьшәашәаза исывыҫрны ианцо.
Дарбан нырцә игылоу ахазына,
Арантә сылапш зхьымзо изыхьзо?

Саҫанеи лоуп уи, – Саҫанеи Гәашьа!
Ара сыззыпшымыз, сыззыпшыз...
Еицакра зқәым лоуп, лара дҫашьом,
Шәара шәҫынзагыи днеип уи аңхәыс.

Ахтысқәа еишьтоуп, ихырҫаша хырҫашт,
Иузынкылозеи, уқәгылангыи ухәхәа.

Иҗалап са сагозар аамта азырҗаш.
Саваззаргы Кәбина азиас аңшахә.

Сара Нартаа рыхьча соуп, Зартыжә.
2016

* * *

Уеиқәхарашә ахжъара атахым ара:
Аамта азымшын ҳацоуп игазго.
Иахъа акә, уатә акә уи уахьымаара
Уаргы уагоит, рыцҳа, са сызго.
2016

* * *

Ари амшгы цеит иниас,
Истахын макъана имцар.
Ишцацқауеи аамта – азиас,
Инанагоит зегь мцарс.

Уи салазсо салагылан,
Адуinei ду сара истәын.
Иҗахызма сгәы тагыло,
Ихыхәхәа насыпда итәын.

Зегь еинаалан, зегь бзиан,
Ирыцҳаран иныжьны сцар...
Ишцацқауеи аамта азиас,
Саргы снанагоит сымцарс.
2016

* * *

Дымшәарашә ибахуеит имшәац,
Иаб игәы шизтоу даауеит.
Арт хәыцқәоуп, макъана ихымшәац,
Макъаназ ирхәалакгы ауеит.

Зегь маахәышеи дара шнеиуа,
Убасгыи икыднакыап урт, убас,
Агәағ шырку адунеиажә
Ицазаргыи аҕеит имҕас.
2016

* * *

Арт рҕны субар саахә уацәы!
Макыаназ исымамызт хар.
Слымамзар лҕеыкналхауан азәы,
Сыкналхауан егыи сылзынхар.
2016

* * *

Дуаҕымыз, Шекспир дугыи акы игын,
Ак игымкәа дыҕазма Толстои.
Уара уакәзар, нас, иҕоу умбои,
Уаагылазаргыи уарныгын,

Зегь угын, зеггыи, зеггыи...
2016

* * *

Сара сыҕоу сыҕаму рыздырзом.
Сара сыхыыз мҕахәастакгыи иахырцом.
Ирдырыр – урт амцхәгыи рдырцәоит –
Иҕамызшәа зынза сыхыз кадырцәоит.
2016

* * *

Ғәыбған истом, сыңсы злаҕоу злеидыррызеи,
Иззымдыруа сыңсны сшыбзахахыоу.
2016

* * *

Сынхон сара уа, сахырҥахымыз,
Акы ахырхәоз җәк ргәи иахьҗаз.
Рыда җыхәа сымамзаргь сырхымызт,
Инасафслон срымбазшәа инасыгәҗас.

Сгәи иалслон, зынгы аҗыҗәыхәа
Аҗәи алартҗон, сҗалалон убас,
Иныхәамызт аныхәа сара сзыхәа,
Амш лашақәа мшымкәа исзырбаз.

Сынхон сара уа, амҗ еибыхәо,
Аиаша хәа аҗан иара хьзыс,
Иахьеидтәалаз ахаҗәа еибаныхәо,
Хара хәуп хәа иҗоу шыҗарнахыс.

Сынхон сара уа, аггы ахьамуаз,
Җалашьа змамшәа иҗаз ахьауаз.
Иартҗомызт агәашә аҗынза амҗә,
Уа акәын агәықәхақәа ахькахпүаз.

Урт ауаа сдырааҗсеит бааҗсыла,
Сызларылтҗеи, срылахар – сыршьуан.
Саанаҗшааҗшын, срылҗу срылагылоу
Сара агәықәха хәа сшәаны сҗаауан.
2016

* * *

Убас дизааигәан... Изҗарыма асҗа
Бзиабарала ихы-игәи зегь җәны?
Иҗаҗхьа дгылан лееилыхны, дҗьантазза,
Даҗәыпҗамшьо, иаразәҗатҗәык дитәны.
2016

* * *

Башаза гәйграла утәыхуп,
Иһаһеит ух икәтәоу итра.
Уара утәым, уара утәитәыхуп,
Уахылаңшла убрака ааңтра.
2016

* * *

– Ирдырузар сҭахуп сара кәышгғы арныгғы:
Иңсы тазар, игәйдтан дыршыуан даеазныкғы!
– Узлажьузеи, иухәо закәызеи, Антон!
– Дыршыуан даеазныкғы, ихьцәыуогь иаатәон.
2016

* * *

Исымоу сҭахында, исымамгғы шсоурыз.
Схы-сгәы зегь тәышан, схы иҭамзар аңша.
Иңарақәа иман дсышьтоушәа Сорос,
Саахьаңшуеит, уаф дыкам уахь, сахьыңшуа.
2016

* * *

Убас ҳаибатахуп, убас...
Уи еиликаауеит ҳазбаз.
Ҳнаган ҳақәтказар аринг,
Ҳаибарңсыргғы каларын.
2016

* * *

Сзаатәаз сыздыруам сизхәыцуа,
Сшааиуаз схы дызташәаз.
Сазхәыцуан иансзааз зны ихьцүаз,
Издыруан дышнеиуаз дзыкәшәаз.

Адәы данықәыз дгәәк-гәәкуа,
Еилкаа дзышътәз дахьагаз.
– Дыкоума, насггы, дабакоу? –
Сцааит сара ааигәазны абас.

Дыџуа дтәамыз аффаҳәа.
Уиаахыс иагагь иџхьеит.
Дыҕазар. Абас еиңшггы саҳәан:
– Иара дыкоуп, иџымтақәа ңсхьеит!
2016

* * *

Икаҳаз дгылап, дааин дааҳалагылап,
Дааҳадтәалап, дҳацнаскыап ҳахьцо.
Дыззыңшыз акы ыҕамыз, иңылап,
Дагьгәырҕап дызхьымзац данахьзо.

Игәы цар ҕалома, уара, икаҳаз, –
Уара укаҳап, сара скаҳап – ҳцар.
Арыцҳара – ҳзымгылар ауп уаҳа,
Җахьынкаҳаз уа ҳашьтаҳазар.
2016

* * *

Избеит, – лабҕаба акәу, ңхызу –
Аңьныш сицахатәаны еишәак.
Иара иеиңшыз шьоукггы ицуп,
Игылоуп ивараҕы ишәақь.

Иңьнышра тәахышыак наҕо,
Иватәаз рыгәқәа ааиртуеит.
Идымтәалацызт иахьада,
Дмаалықьын ихы дирбеит.

Сара сиқәшәахъан дыңынышны,
Дыкнахатәны дкәалкәало;
Акы ыртәааны, ҕәак рҕыжны,
Дрылҕа, длылабга дцало.

Дшыҕац дыҕамыз уи, дгәықәхан,
Аха ара зегь итәахын,
Дтәан деиқәлафха, дмаалықьхан,
Са сылбааидарцгы иҕахын.

Инасыршәлон ишҕа сылаңш,
Избон, игәгы аайҕәыңчон,
Ацаразы дымцеит дғагылан,
Дахьтәаз аҕыгәҕыгә дыччон.
2016

АУАҦЫЗАТӘ ИХӘЫЦРАҚӘАК

Одиссеи изыңшыз Пенелопа
лымшқәа реиңш аамта неиуан,
Аидара ғәғәа зқәу уардынха, имыццакзо.
Иҕазамшәа збон араҕа ак уаҳар аиуак,
Икамлагәышьеит сылаңш ақәшәо ҕәак ахьцо.

Иҕаз ыҕан, иаҕахазаргь – шыта реытәах,
Сара исмыхәо, ҕәзәы имыхәо – цсы зхақәам.
Ицәарашәа збеит интаҳан ааигәа иҕыхаз,
Иадыркит жәытә ҕныкгы, ашә нҕартқан абырқәам.

Ари, сназлаҳаз, агәра згон, сара исдунеизам,
Ак сышьтыргы, ак смышьтыргы,
ара инсыжьуа мцурахоит.
Схы ахьсырхаз ааигәаазаргь, уахь сызнеизом,
Аха усгы, зегь акоуп, сшеихац уахь сеихоит.

Сзымнеиуазаап сара ананза, агәашә аҗынза,
Аетә кыдызпаарашә иац иатцапшуаз жәван.
Аамта, уара уоума изырцәо сымцахә,
Самтатәоуп абрака сытла затә сыцәван.

Иаууеи, схала акгы сацсамзаап, анцәиныс,
Бара бабагеи, бара кадыц, зегь зымчыз?
2016

* * *

Ицаз хынхәны иаакылсыр ауазаап,
Италар ауазаап икамгы ацсы.
Агәгәахә сацхә иаацәырцит Кыаразаа,
Бжыкгы аарылгеит: «Шәласы! Шәааласы!»

Ишатцац рабцяр иатцоуп ахацәа,
Рагәракәа рымжәо игылоуп рыеқәа.
Атцхқәа идырктан ирықәхалоит ацәа,
Иаалашоит урт нас рхаққәа.

Аамта иалцшаатәуп иззықәцо, ахақәитра,
Амца акуазаргь, икатәозаргь ашәа.
Ихиоуп, рус рдыррами урт уа,
Саргы срылоушәа збахуеит, сашәа.

Иахьанзагь хьатцрак шыкамло здыруеит,
Сызпыло аамта исцәагоит, срыхьзалоит.
Сгәы сызмыртынчуа аеқәа кыркыруеит,
Ихьтны инеиуа азыхәашь залоит.

Иказ, икало, иахцәипшу сазхәыцуеит,
Сгәакуеит сышгәақыц, иубоит, зегь рзы.
Ардашқәа хьечеит, азиасқәа хьтцуеит,
Ишаащыц иаафуеит: «Шәласы! Шәааласы!»
2016

* * *

Ихэатәу схәалоит, иутахы-иутахымха.
Сызлатәарызеи тынч – аҭаҭа сҭам.
Акы ыҕамшәагь умбан сара исзымхо,
Схазыхәа акымзарак стахзам.

Исымоу рацәамзарггы, имцхәыми,
Утахызар – иаргәаҕуа ирызша.
Иеилагылоу уаами, хәилахәыми,
Уатцәггы, Анцәа, цшзала иахзырша.

Ианамамггы ыҕоуп ак цәахышья,
Цәыргашья змамггы ак цәахыз.
Аха иҕоума ажәа «иҕалагәышьяом»,
Чхашья зманы иҕам шытарнахыс.

Иҕоу шыҕоу иҕоушәаггы ихартцом,
Рыбла иадырбом, иддырхауам,
Ламыс змоу ахаан аҭаҭа рҭартцом,
Измам ироухәарызеи, ргәы еицхауам.

Итәоуп урт арыцхақәа цаны,
Нахьхы цьара, аҭаҭа рҭатцаны.
2016

* *

Ианалага сымш мшымхо,
Ианысхаха сытх цхымкәа,
Аамта салахаит имшынха,
Сыцәхалацәеит ақәа хымкәа,

Ажәәан сахәан – аҭардагәеит,
Адгьыл сықәхеит сзықәымгыло.
Сахьагаз сагеит... Сабагеи?
Гәашә дук снейны сылагылоуп.

Сахьгылоу пшақәак еиҕасуеит,
Цәгъа игәйтҕагоуп адунеи.
Иааиҕагылоит исыгәтасуеи
Сара арантәи сызмыштыуеи.
2016

* * *

Сматанеиуа аныха
Самтҕагылт ишшаз:
Лапхъа исыт аңсыха,
Сшамкәа са сызшаз!
2016

СХЫ-СГӘЫ ИҢЫМЦУА

Сажәымтыҕеҕа, саргъы шыта сыпсышоу,
Сани саби схы-сгәы иҥымцуа стәоуп.
Амш бзиоуп, иахъа ныхәоуп, мҕышоуп.
Схәыцрақәа хышхытәо еилатәоуп.

Сазыпшымкәа акы сҕашытнаҕаахуеит,
Салнагарц аҕаху сеилазырхаз.
Ара иҕам сҕапхьатцәкьа избахуеит,
Сымтанарсуеит, сатәнатәуеит уи нас.

Хашта сықәуп, хашта ду, сқәасқәасуа,
Исышьтархәо саҕауа, исмаҕауа.
Усс исымам адәахьы аңша ахьасуа,
Арахь птақәак хылан иахьауа.

Ақәа аургъы, сгәырҕо ақәа сцәылоит,
Сеилнаршәаашт ара ишьтахар асы.
Сан усгъы ҳапхъа, шаанза, дгылоит,
Ак сыхьрашәа, дгәаҕуеит сара сзы.

Агәшә сьытцыр, дгылан сышьтафылтуеит,
Хгәарабжьара сбыжькьа сцар хәа дшәоит.
Хара инагам арантә сышьтақәа ылдан,
Акраамта ас цырақәа афьшәшәоит.

Аа дахьаауа сабгы, аатцәак датцоуп,
Слымха итафьеит хазлагара абжы.
Иахьанзагы ихьааха итаршәуп сгәатца
Иеидара аасызмырласызт уаха, сшы!

Ашықәсқәа иказ кыр сацәдырзуеит,
Ирхәашьуа ак сыбла ихаҳалоит уажәы.
Ус, зегы днарыхан, саб даацәырцуеит,
Цәгы инаало икаба, икәымжәы.

Нас дабаҕоу? Иааит, абар, тагалан,
Рымахә хьыдхәа игылеи шаҕа цәа.
Ажә итаауеит саб, атцла дхалан,
Сизыцшуеит уи, амцәышә итцго, сгәырҕатцәа.

Лыбжы аафлоит сангы, лусқәа нымтцәо,
Шәкы дыфуп уи анахь-арахь, дшырҕыц.
Дычәагьежьюеит хара хәеҳәа, ифымцәо,
Акы ажәит шаххәо, иааиуеит даеа фыц.

Насыпуп хазлагылоу зегь макьана,
Ишфеиц халфатцә фьеиуеит ихәхәаза.
Шьоук хәархьюеит, сара икуп маганак,
Хацхьа дгылоуп хабгы дыгәҕәаза.

Аусқәа аныҕоу, хаззыцшым зегь нас ауп
Еишьтагылан хара арахь ианахзаауа.
Хаиларгьежьюа хазмаз хәазыцәшәаз ауп,
Хазхымцсаац ауп, нас хазхыцсаауа.

Иахъанзагъ сан лмыткъемабжъ аафѳеит,
Ажѳѳан агѳы кылнатѳѳеит хѳхѳабжык.
Аамѳа анца, иахъа каламк излаѳѳеи,
Иахъыкалаз усѳан хара шыжык!

Ҳаҳашья рыцҳа, ихайғьыз, аҳазына,
Ида гəйхəшə, айлыччə, ахьҗəыршə,
Дыгəхəабгоу егьй хəхəшьейтцбы, Зина,
Блызцейт. Хəзшəз, цьанəт, цьанəт урт еикəыршə.

Ак сшаштыргыы, иауам, ҕаакы сшаштуам,
Сгәы итытуам, сыңсы иатдоуп шәкы.
Иахьанзагы сыџуа сықәуп ҳашта,
Бжыыкгы гахуеит: «Үааццакы шыта, үааццакы!»

Сыкоуп лассы ари ашта с̆тыцран,
Сызны̆шыло м̆оақы сагараны.
Икалап уах̆ сы̆казаргы̆ сызран,
Арах̆ ма, сыш̆цаз еип̆ш, саараны

Игыланы иаапшуеит саби сани,
 Анцѳа иссихѳоит, ирхѳогы еилсыргоит.
 Исхылапшларц ихѳоит дгыли жѳани,
 Уи ус шакехо наф-нафгы агѳа ргоит.

Саргы атак сырзыңшу саагылоит,
Рыкәша-мыкәша избо зегы ңшыоуп.
Ишңастаху сажәымтычеха ма сырңылар,
Аха, изури, ҳара анышәаза ҳабжәоуп!
2016

* * *

Иѣаңалазшѣа дшааиуаз ацгѣы ыңан,
Дзыниаз уара идыр, дыцѣкѣыкѣын.

Ишьтахька мзышәакгы дишьтан дхыпхыпуа,
Лаба дукгы хафалала икын.

Нкылашья имоума, аа, уара, ахага,
Ишызбо ихы ихапыххаа дигашт.
Цқы санаахәапш, ихафалалаз еаган,
Сыччаразу... Аха ара уеилагашт.

Данааихьза, – сара сымшәазыоз, –
Аеага зкыз дааччеит: – Уцала,
Уигы уилгеит, иуызеода абыца?
Аамта умоуп, шыта урашәала!..
2016

АХЬАҢАРЧ ЕИҢШ...

Ахьаңарч еиңш, ицәа дталан
Даатәеит дшааиуаз уи, сибан.
Дцар шңеиҥахыз дыбналан,
Аха шәшыран сихаңан.

Зны, дандәықәыз ицәа дтыцны,
Зыхәашьк саҥан данаауаз,
Ускангы са сзыхәан дзыны
Дықан, ашьтахьгы, аф аст.

Сара снейуан дыкамызшәа,
Дашхьаңарчхәхьаз баны,
Уаа гәартәк ргәы ңызжәоз,
Ирылакьакьоз илбааны.

Акраамта дықәтәан хыхьза,
Иеырхагашәа, иеыргәгәан.

«Ахаанггы уи егьихъзом», –
Абасггы рымшын, аха, мап,

Дылбаарышьтит дыркэымпылуа.
Мардуанк кырггы дафатэан.
Дцагэышьеит нас дѳагылан.
Анцэа, уаха дсумырбан!
2016

* * *

Ха дахтэуп хэа, инаитцас,
Дызлакамыз ркит иѳах.
Инаныртцон рнапсыргэытца,
Иссирми хэа иахдырбахт,

Зеггы рзыхэа игэы разызшэа,
Омаза еилнацозшэа ихшыѳ,
Дѳеыбгаказазшэа, дыпрызшэа,
Апхьахэқэа агалозшэа иеыѳ,

Даныкамггы иртоит апхьахэ,
Иркуп рқаадқэа еипхытта;
Уеиламгашеи ирѳыз уапхьар,
Ирхэо аауахар еиѳа.

– Ахаанггы уи дыбжъазуам! –
Изеиныркъоит рнапқэа.
Ѵадак дақэдыртэаанза икэатцуам
Аеадақэа, аеадақэа!

Дрызгарашэа рбоит дахыртэо
Адунеи зегь, урзыпшыз...
Апс рыцха ихъз казырцэо
Иара итэқэа роуп, анцэиныс.
2016

АШЫЦРАЗ

Дыһамкәә, дышқакам сара сызташыыцуагь.
Сара, Анцәа ида нцәа дызмам.
Сгәыразра сыцнатц сыһами, сызуам,
Сымџа ахылағарахығы игам.

Сызташыыцуа дырроуп, мчуп, иңшзами,
Сахәәпшуеит, исзымбеит сызхара.
Сызташыыцуа цқа ибам, иттам иуп,
Избоит, иафуп уи мшызха азхара.

Схырхын, дгыли жәџани срыташыыцуеит,
Еиҫазбаран сахыһам сеивнагоит.
Абираһ еиңш, сызташыыцуа шытыцуеит,
Сызташыыцуа пхәһа затәык сагоит.

Дубап иара саргыи ысыташыыцуа.
Уи дхарам, дысгәылоуп, ҳаиҫәпшуеит.
Инапы санхалар, слықәхәаша сшызуа
Здыруеит, иахәала днеин дашшуеит

Сахыырдыруа, сахыырзымдыруа, иахыжьо,
Иларха-џарха дахырыцоу зтаарақәак.
Ахәынцәа дылхоит, амагә дуқәа ишьоуп,
Азыңсы иҫыкәкәа дыцәхалацәеит қәак.

Сыһазаара мацара ихы ихнахуеит,
Ғәһ, адәы дықәми зегь гәынго.
Игхеит, макъана дхахачахоит,
Кыр дагозар, шыцроуп уи дызго.
2016

* * *

Сгәы иҗаршәуп, ихәеит, схы иҗыцуам,
Ирыцуп, уаҗәызны исзахылтуеит җатак,
Сыҗсадгьыл ахьыҗоу сыҗоуп, сегьызуам.
Сыҗсадгьыл иснаҗоит зегьы-зегьы рҗак.
2016

* * *

Зегьы дрышьҗоуп уи дҗәасқәасуа,
Адәы дықәуп дааҗсаны.
Иҗаз днаскьеигеит... иахә дҗасуа,
Иааиз диҗылеит дхәазаны.
2016

* * *

Еихаб дуны зхы збаз, иуеихабыда?
Узымҗакәашо дарбан уеихас-еихасуа?
Иузхама, мшәан, абранза абыда?
Аныда адәы уқәызма уқәасқәасуа?

Зегь умчны ухы ахьубахыз ароума,
Инархьысыр зегьы ириааиуа унапы?
Еихаб дызмам, нҗәа дызмам уа уоума?
Дунеик амаа удыркыма, аихабы?
2016

* * *

Адгьыл сықәлеит, зегь реиҗш, сеилыхны,
Сан сшаалыхшаз, усқан, сҗьантазза.
Сагоу адгьыл аҗшзара сыхыхны,
Саргьы нас сыҗезеиласхәаз уазҗаа.

Сыҗшзара-сыуафра хыхьза сышьҗнахып,
Адунеи иадырбап сара сызлашоу.

Аңсҕазаара насшәа сабик иеипш сеилнахып.
Зегь аазгаз, иагьызгазгы ңшоуп.
2016

* * *

Имцымкәә, ианааиз усқан иаиааизар, –
Игыламызт усгы ицарц иаагьежын, –
Итәзарц рыгәкәә каршәны имааизар,
Җамара Шьакрылңха дышыны;

Егькамлазшәа уатә хаштакәә ирталап,
Амц ақышә иныкәыршып атәапш.
Ашәак изырхәап, изыркып жәеинраалак,
Иуадеипш Кремль дыфнагьежып Багаңш.

Иафазо ишьтагыладаз, гәәк, уи,
Маскәоуп игылахьаз имра ахьташәаз.
Иңылан, ишакәым аамта дабаки,
Изакәызеи хшыңшым хаазыршәаз?

Хтысқәак хашьта ихызааит харгәәкуа,
Икәз шыкәз еитазхәогы иикәап.
Акы хнацрыхалап нак-нак харгы арака,
Икәз зегь ыкәган имгазар Анқәаб.
2016

* * *

Иехарззала дхалоуп, ддауушәа,
Аха саратәкьагь сиеихауп...
Акьаф изибои усгы дауушәа,
Дкафүшәа ибоитеи ара ау!
2016

* * *

Шаҥа бжьоузеи шысхәоз сара уанза,
Саҥхьаҥа зегь ыҕоуп хәа сшыҥшуаз,
Сахьаатәаз, ишҥаски иахьа амца,
Саахьаҥшаанза саамҥа цеит, имҥаст!

Агылаха смоуит, ҥара атәахагь,
Исызгәамҥо сахьгылаз, сахьаанагаз,
Сыҥҥазаара гәҥеиран схи сыхнахуан,
Сықәнакшалаң сықәлан сахьаауаз.

Иҥхызын, аха уи зынгы иҥхызхаан,
Иааимҥьалаң ҥанаҥ агәашәқәа, абар,
Амшын аҥа сҥашьқьыруан сыҥсызхан,
Ажәҥан салан, сузымдыруа субар.

Иагеит аамҥа-аҥсаатә амҥәыжәҥа иҥак
Иреиҥьыз сымшқәа, иреиҥьыз сыҥхқәа агеит.
Уаныҥшыл, ианузеи снапсыргәыҥҥа?!
Салаҥшуеит акгы сзаламкәа адунеи.
2016

АИБАШЬРА ЦОН

Алемсаа аҥабиа ддыржуан ақыҥан.
Иткәацәан. Шьыбжышьҥахь арахь иаарган,
Иҥа-иҥам урҥ рыгәхьаа зкыдаз,
Дара аншәалазшәа рбон адырган.

Рхы рҥахымхо раамҥа гәырмаҥган,
Иахәон фатәы-жәтәык, ҥаҥынк.
Ирызналгеит сан зны ачаҥькәа,
Ҧыкгы диржәит хгәыла Дадын.

Иуаамыз, ирархәон инеиуаз аҥсышәак,
Дадын лафқәакгы ихәон, ирмахаз.

Уи хара харччон, хгылан хаинышөөн,
Ашьацра цэыртцөөн иқәлан иаауаз.

Хара хahь, ашьхақәа ирхууаа,
Хаипланқәак ххагыежыа иаххан.
Бомбакгы рыларыжыт, рымшын, ахыуаа,
Илгазшәа Гитлергь, ихы ладырхан.

Хгәыргъарызу хцәыуарызу хаздырамызт,
Аибашыра еилгеит хәа анааф.
Хабацарыз, хәеқәа кәадырмызт,
Амфаду ахь хкылсит хаиваф.

Рус иалагеит алемсаагы шнеиуаз,
Изтагылаз атабиа ду ржын.
Уи хаван арантәи ианықәтгы хгәатәиуа,
Ицаз аауазу, еакы хазыпшын.

Исыхыыз ауп иухәаша амшцәгыакәа рышьтахь:
Атабиа сшашәдеит сахыңарц сшафыз.
Азы сахәәеуан исхымзазтгы исышьтаз,
Сагықәломызт уахь уинахыс.
2016

* * *

Ихы ицнаком, инапы иафуам,
Арахь дтәаны дцәыхьцәыхьуеит.
Иажәа ажәамхеит – цьаргы иафуам,
Изаҳазгы ихы ихьуеит.

Дахынхәлеит, дузақәыхуам,
Иара иитәым дарқәасқәасуеит.
Атыхәтәантәи имчқәа ныхуа,
Дыкамызшәа нақ дымфасуеит.
2016

ЦЬАНСЫХЭ

Цьансыхэ Чамагэуа изкны

Гэырѡак, азыжь еипш салахан, сзалтуам,
Сахэаеуеит уи, сзаиааиуам – уаасыхэ.
Уаацэыртц уара арахь уразза, ухалалза,
Ажэала сгэы аарфыха, Цьансыхэ!

Унаскьеит, аха уцазашэа угэы иамбан,
Ухьаазгаз ушъталан иааиуеит, уаахьапш.
Ари хаамта цэгьа азыблара иампаан
Игатэуп игатэу зегь иахьа.

Ажэѡан иалышэшэо асцырақэа аранза
Иааиаанза, икоу рбан, иқэахеит.
Угылоу иахьутэу, утыңаф, уахьхьамтцуа.
Хэатэқэак сыман сара – сфахахеит.

Ари адгьыл ухьтэыуоит, ажэѡан ухьтэыуоит,
Еиґахэашьа змам ак сгэатцга ґенаґеит.
Аңша аатцрақэа ирывоуп иуууа,
Амш мшымкэа, атцх ауцэахоит.

Уаазгэытцазкыз дгьыл ґадыць хьшэашэоуп,
Рыцхароуп, гэаґроуп уи уазынхар.
Ажэоуп, Цьансыхэ, импсуа ажэоуп.
Убжьы саґауеит аґсыуашэак гар.
2016

САРА СЫҢСЫР...

Иґалоит иахьа, уатцэы, уатцэашьтахь,
Иаалырґьан, сынкаханы сыңсыр.
Иґалозар, сыґанатц, саагэаґа,
Ицэґьам сарґы иґегь сааласыр:

Саңхьака ус гәартак еиқәыми,
Урт ҕазәи иусым, сара соуп
Изырҕеиша, тынчра змам гәыми
Исызтоу, хәарада, уи азоуп

Зны-зынла иусымгыи сзашьтоу,
Зеггы срыхьзарц – абға сырцысырц.
Аагацәа реицш, стхууаалоит хашта,
Ишауагыи уи, сынкаханы сыцсыр,

Саңхьа игылоуп измазамгыи рҕеишья,
Саңхьа ишьтоуп сызхьымзас, сзыхьзас.
Иманшәалам, исгәацхом са снейшья,
Аамта сыман – исзымхеит зынзас.

Сазхәицуеит ҕакгыи: ирҕеитәуп неиааишьак,
Саамта ааихҕеит, уатцәиэны сыцсыр,
Еилыргатәуп урт имааишеи иааишеи,
Исхагылаша збалоит саанацшыр.

Исхагылар калома ианыхтәиэ,
Сара сацәал аанза сызшьыиэ!
Иаанкыланы шыта ирымам рхы ҕыхтәиэ,
Ирылаз нак изцәаз, дара зжьиэ!

Икоуп макьана сыцсырггыи сыцсымшәа
Згәи изнацо – схы зжьиозгыи изжьиоз!
Сахьааиуа ишызбо рацәакгыи сласымшәа,
Уи агәиҕрала ма сыцсы сшьыоз...

Икалозар, сыканатц сгәашәта,
Ицәгьам шәаргыи мацк шәааласыр:
Икалоит иахья, уатцәи, уатцәашьтахь,
Иаалыркьян, сынкаханы сыцсыр.
2016

* * *

Ақәа хыдхаёо, ииуа
Изымдыруашәа акитания
Амәа дануп дмыццакзо,
Дагыааңаршьалоит ихьзо.
– Уанаңьалбеит, уааццакыр,
Ақәа шлеиуа умбазо?!
– Исыхәома уи акыр,
Қәами саңхьакагь иауа! –
Ихәеит акитания.
2016

* * *

Игәкылцәагаха абжьқәа аафәеит цхагәанынза.
Цхәыск «Шәеиха! Шәеиха! Шәагәйдла!» хәа дыхәхәоит.
Жәагә ианылан, адамыг еипцш акы анытцуам,
Ипхашьоу нас, ахафь цтала итанахәхәоит.

Гагрыцәк, ағьа-ағьафхәа агәашә дахьасуа,
Ихижәарц итахушәа азәы ихәдаңьал,
Дишьтагылоуп иара иеипцш гмыгк деихасуа,
Датцахархәагь дшәахуа арахь «ачалт».

Аихатә гәашәқәа маатит, ибаагәарахеит
Изыдхалоз хәсеи хацәеи еибаршын.
Ихьатцит шухәо, еитажәылоит, икарахеит,
Аангылашьа змоугьы ракәым, сырзыпцшын.

Пхызу цьысшьоит зны, илабфәбазаап,
Льбжьы шаафьц иаафәеит ахытқәаф.
Лгәы аныпцтәа акәу, дкәашо даақәлоит – ассаа! –
Дхагахеит хәа илыцәшәаз ытцалт аф.

Хдемократцәоуп хәа аатцра иаваз рфәархан,
Реикәақәа цыркәакәа итоуп азмах.

Иааҥырҥыргыы ҥара идэықәлашт иархан,
«Шәеиха! Шәагәыдла!» хәа еибархәхәо урт еиҥах.
2016

* * *

Хазшаз, сеидроу, ус дишама,
Ус сылнымиац даҕаа ҥхәыск,
Агәра лзымгеит уи ишамам,
Дназлагаз назаша уск.

Ашта дықәуп – амра мгылац,
Ауаа шыҥалахьеит – дышҥтам,
Аусқәа лбазшәа еиқәыла-еиқәыло,
Дҥагьежьюеит хашҥа, шҥтам

Уи, хкаароуп, уи ҥармыкьоуп,
Зегыы ирылақоуп – уахьза!
Ара дықоуп, ана дықоуп,
Зны иубазом дахьяа-дахьца.

Маҥәазәзәароуп – азы дзаауп,
Уанҥароуп, уанҥацәароуп.
Акы дашьҥаџуеит – изаауп,
Акы дагхеит – харацәоуп...

Артқәа шызбо уамашәами,
Зынза лусқәа еиқәылт зынза.
Дызҥынхоу шәаалхылацш, шәуаами,
Исхәо лмахаит, даашәыртәа.

Аамҥа леишәацәҥа дартәаанза.
2016

* * *

Иқәацәза игылоу иоуп арақа ирбо,
Итәоу уафы дизгәәтом, дышьҥаҥсыргь.

Акы ыказамкәоу уаха аңсра уахзырңо?!
Уи каларгы иудыруеи, уааңшыр.

Аха уара убри ахагы умам,
Ухы ақәырңсны уадтәалоуп уус.
Ашықәсқәа цоит, уара маңгы уума,
Аха аатра давоуп уи зтаһыз.

Иутаххалоит иқышә инықәукшаргы
Абзиа ахыыкоу уаха иаазымбаз.
Икоу ыкоуп ара ихәларгы, ишаргы,
Уара утәоуп, уааңсазамшәа абазк

Икам зырмацәысуа, изырхаухаууа
Рыбжы ахьумахаша ганкы уеат,
Зны-зынлагы ара иузымхо ахауа,
Уцәытатәоуп думамкәа шаҳат.

Икәацәза игылоу ажәған дахьынхалоит,
Адгыл дықәзом уи – ңара дакуам.
Дгәартан, шьоук еибархәхәо ихәлоуп,
Дәаган хыхьза дыдмыртәаргы руам.
2016

ААМҢА ЦОИТ ИЦЦАКЦӘАНЫ

Инахызго усқәак сывам,
Сыркуп урт сырххәцәаны.
Ңсааитакра смоурц сива,
Аамҗа цоит иццакцәаны.

Исхьынхалоу сырзынкылом,
Саарыдтәалом сгәы ңдәаны.
Сызмыртәо, сагызмыргыло –
Аамҗа цоит иццакцәаны.

Аңсҕазаара сыҕсы шалоу,
Иаасҕагыло исзеицэаны,
Зыблара дук саларцало,
Аамта цоит иццакцэаны.

Издыраанза ахаа шыхааз,
Избеит аша ашацэаны.
Исмоурашэагь збоит аңсыха,
Аамта цоит иццакцэаны.

Исыздыруам ишэзынсыжыуа,
Сцазшэа арантэи сыхтцэаны, –
Сыҕан – уаха сыҕагэышьам,
Аамта цеит иңырцэаны!
2016

* * *

Адгьыл уқәымзо уғааухар – уабацо?
Ажәәан ахь иумазам ус.
Уталароуп унеин ауаа ргәатца,
Ухгьы налыдкылан пңхәыск.

Агәыразра тбаауп, уара утәылоуп,
Ахәәакәа аартуп, итшәахом.
Анапкәа еитцыхны аңсҕазаара уңылап,
Уаргәыбзыглап, уи ада узынхом.

Уаакьалар – ирзтәымгьы урзлашт,
Зынгьы арака хьтахашт – улаҳәуеит.
Ажәәан уңхьашт, адгьыл уаңыртцлашт,
Аха уара арахь ухынхәуеит.

Игәықәхаха иқәу, аңсымтәи ишыцуеи,
Ирыхәартә арака каканкгьы рыкәшәом.

Адгьыл иамкыз, иқәымзас дызуеит,
Иалыңсааз – рыцны ғың дызкашәом.
2016

* * *

Игәаларшәо ицази иаази,
Дынкахәыцуа дтәоуп Җанашә,
Пхәыск длырпыруан данғаз уи,
Иқәра ихалырштүеит данажә.
2016

* * *

Ицәыргамкәа,
иҗатцәах,
ихьыршәыгәха
Иага ссир азынжәуп адунеи.
Ирҗахзамкәа баша адгьыл иқәхаз
Жьакцеит,
еиҗышәшәеит,
иџеит.

Цсра зқәым ауп
изышыҗоу, изхьынхалоу,
Рыкәа иҗаршәны ирымоу, иаҳзаарго.
Имырзкәа урт шыҗыхны ихалоу
Наскьоит пхәаҕа, рацәак рыбжыы мырго.

Аамҗа уаџ дашаҗом, акгы ашаҗом,
Уи иамгашагь лалахәаша ицоит.
Аамҗа зегь унарҗоит, акгы унаҗом –
Наунагза, уи жьара иухьзоит.

Уарҗыхоит,
уалнахуеит уара ацәа,
Уавнагар ҕалоит атыша ахықә.

Акы ахьрангыы иҕазам аҕаттаах,
Анышэ иафом ахаангыы ахьыршэыгэ.
2016

* * *

Шьақәыргылашья змам шьақәыргыло,
Еиҕахэашья змам схэаратэы,
Иааиуа сааааирц саҕылоит,
Изцырцтэу саҕырцуеит сымшэо.

Исзымгаша еидарак санатцоу,
Ажэџан есаaira исхаҕэҕэоит.
Сзымтэеит. Сықәха сабацо?
Сатцэца гәырџала ихыхэхэоит.

Амш, – шәахья амам, мөыша, –
Ааихәласыр, қәаны исхыкәкәоит.
Сықәхазшәа ағьара сзышо,
Сәажәкуеит, аарла сгәагәоит.

Снеиуеит зыхьк ахь, ахьхьахәа
Итцхәраауеит уи – сыхнаеып.
Уаха акымзарак сахэом
Адунеиағ ара, ауаа рҕы.

Саапсоуп, суауаза сгылам,
Снеиуеит иааивыган сыңсы.
Шьақәыргылашья змоу шьақәыргылам,
Ихэатэугыы хэам уажәазы.
2016

ФНАҢАК АҢНЫ

Ажәабжь

Араҕа уаха уңсың узылагаџагом,
Уаарылахар даеа цытрак – урхәаеып.

Зегы зхароу лара лакәу, иара иакәу
Цәырыгом макъана ауаа рфы.

Ахатца, краатцеит, арахь афныка дааицөом,
Дааиргы, ихы рацәак изыфнакуам.
Иага иртәахыргы,
афната ыызшәа амтцөом,
Еибыргәааны зегь ылатәоуп агәам.

Пҕхәыс кадыць
лымсаг цьаргы иштылшыуам,
Афны афнутка, аштаф, адәахы.
Ари азыхәа арака азәгы иеишыуам,
Иутаху катцала, нас, игәагы

Афнатакны уафытәыфса иимгәагышагь,
Уара игәагы, икатцала цыгәхыршәт.
Ирбо рфаархеит амшкәа зегы мөышан,
Еицлабны афыцагь надтәалеит арыжәтә.

Ихы ирхалеит ахатца шыоуки рпацхахь,
Лхы ткәафза апҕхәыс даттахт ресторанк.
Гәы узтазар, ифнатәап ари угәатца,
Дыказамшәа дырцәызт ахәыцкәа ран.

Иагхәыцкәоума, шыта урт фөидаскәеит,
Аиҳаб пҕхәыс дааигар ами лассы.
Уаха аашаанза цьара амаца дасуеит,
Уатә қафуроуп, фыжәроуп иара изы.

Уи – даныманшәалоу, ианааиуа амаца,
Ианааиуа, данатцахо, дандырххо
Дахымаара дцашт, аха дабацо,
Ифанааихо уатәгы арахь деихо!

Ишьтәнеиуахь цэгъала адәы дықәхеит,
Иаб дыкамшәа, дицәыпсхьоушәа иан.
Акырцъара акырынтә уи дырдықхьеит,
Илакытца тшәаа афныка хәа даауан.

Дахъааиуаз изыпшыз зәыр дыкахызшәа!
Деилахәа-еилацазма ауаа рашәа
Аитыбза хәа иказ, зегъ реихагъ дыртахызшәа
Зны ирымаз, иадыргаз нас агәыпжәа...

Икам шьоукы ртоурых сеалазгалеит,
Салацәажәоит икан – икам рлахьынца.
Ари хъаада, ари унызмыжыша гәалоуп,
Ухатцоуп җемирба-җемирха наф уца.

Иугәылацәоуп, ухтәаны уабацо,
Иутахцәоуп, узрылцру урт, узрылц?!
Дызҗыц даҗуп ани, иасуа амаца,
Егьыртгы афәытма, зегъ аҗуп изҗыц.

Хатцеи пхәыси шылац абна илоуп,
Ара исасцәазар акәхап ианаауа.
Афны еиламхац, анцәа ифнытә, игылоуп,
Излагылоугь лакәыршьо ауаа.

Афны схәахит, игылагъ уи, игыламгъ,
Игылазазаргъ, иаххәап, иханха ахатә,

Уаамфыхыцыр арахь, уаф дупылом,
Икагәышьам, икам афнатә!

2016

* * *

Аскафыуаак ахьыкоу, ирасхәаша нтәазшәа,
Аганахьшәа, срылапшуа сгылоуп ацъар.

Азэ дырбан урт ааигээзны дынцээзшэа,
Икэшан игылоуп, иччахуеит дааччар.

Амал ду ирхаит уи, зегьрыла деибытоуп
Уара уазтцаа ирхаз ахьирхаз,
Ихэацшуеит ашыапы икэгылан қытак,
Ирбоит иац ааста иахья ишизхаз.

Ихатқы кадыршәуам, даңсами,
Ишьапқәагь рызәзәап, итаххар.
Дранылтырц дәеуп уи, дааңсама,
Аха дныркылт, ирымазам харгь.

Иазтцауан икоу-иану адунеиае,
Иреихәон экранкае иаха дызхәацшыз.
Нас, зегь ааныжьны, имашынахьгы днеиуан,
Дынтатәаанза дахьнеизгы дшыпрыз.

Краамта рацәа дхатцоуп рхәахуан,
Имеикуа, дихыхәхәогьы рбахт ахәынтқар.
Ианахдырқыа, ирхәоз игәы ахәуан,
Иеизнымкылазт, уа азә даамақарт:

« – Шәызлажьзуеи, ахәынтқар иаңызго дабажәбеи,
Дахьугалак дгыичуп ағыч, шәеибажьар
Акгы иаңсагәышьям...» Уиакәхеит,
Инаскья-ааскьеит, инеилытцит аңьар.

Сара аганахьшәа сгылан, сахьгылац,
Ирасхәаша нтәазшәа, срылаңшуа аңьар.
Акраатцуеит, дцоу ахымдыргьы дкылаз,
Икам уаха арахь ихабар.
2016

ФАЗИЛЬ

Фазиль Искандер изкны

Фазильгъы дыңсаанза ахара дгылон,
Бла иамбоз тышак хабжъан.
Дычча-ччо аңсшәа ихәозар дысдылан,
Убас дааигәан уи, убас – дсашъан.

Нас дабаказ, пшьяала хнеиңырцуан,
Дымтарсны дагахуан даазгаз.
Хтысқәак дрылан, аамтала дсыцәдырзуан,
Дықәцызшәа сықан уи, аха нас

Избац иакәны даакылсуан ихала,
Ифызак ма дицны – исзымдыруаз азәы.
Чагъамка шыкоу җазныкгы дныбжълон,
Ара дыкам хәа уархәон уатәы.

Дибон дныдгылан хажәлантәык Бадра,
Диргәыбзыгуан, дирччалон пхәыск.
– Сара аратәуп, ижәдырузааит, дадраа, –
Абасгъы нарахәан, иаацәыригон хтыск.

Дааигәазан, аха ахара дгылан,
Хара хәиңшгъы гәыграла дтәын.
Уи датәын Аңснтәыла, Урыстәыла,
Фазиль адунеи зегъ уатәын.

2016

* * *

Фазиль Чагъамаа рыңшза хәа длышьтан,
Дахънеилак ибла ихгылаз сахәшъа.
Заа ари адгъыл ианыцит уи лышьта,
Дахпырцит, ханлыижит аңшза хәиқәжъа.

– Дабакоу, дышқакоу? – усазцааит аңацхаф,
Дхагәтылакны зны хәибарыччо хаштәаз.

Хѣаѣхѣа уажѣ-уажѣ амѣагы днаѣхон
Ажѣѣа хѣызѣуаз аѣшѣа, хѣзѣаз.

– Дѣѣсхѣеит, – схѣеит, – дабаѣаху, рыѣѣа...
– Иуоу?! – Фазиль дахѣѣаз дѣхѣхѣахѣан.
– Иумахѣит ура уи, инарыѣѣан...
Анаѣс иагараан уаахѣан, уѣахѣан,

Аха иумахѣит... Иѣалап сара исхароугѣ
Ыѣазар... – схѣан, саатѣеит сеиѣѣыѣсы.
Хѣамлеит ара уаѣа хѣхѣмаруа,
Иѣырѣы иаатѣагылт Фазильгы иѣсы.

Рѣаархеит илабжышѣѣа иаразнак,
Рыгѣѣѣа аарыхѣит ишызбоз зегѣы.
Фазиль инырыз инырт, иѣѣахуазма,
Дѣѣѣуо даатѣеит, деитѣѣы...

Акыр шыѣѣса уѣхѣеит шыѣа уиаахыс,
Исхамышѣит сара ашыѣахѣ акгы.
Уажѣ акѣушѣа сыѣоуп иаахаз аниааихаз,
Дѣѣѣуо дѣѣоушѣа збалоит деитѣѣы.
2016

* * *

Уааигѣа игылоу удыруеит, иагѣуздырзом,
Иѣалашагѣ уазѣѣода уѣѣѣ!
Пушкин ихаѣа уакѣзаргы, ухыртѣап,
Дуѣарыжѣп Дантес ма даѣѣазѣы.

Амѣа уаладырѣалап иуѣашѣѣѣны,
Иааиуа азыхѣашѣ уартѣап, уадыргѣап.
Иааудѣѣалап иѣам-ианым хѣѣѣны,
Лнапы уаныртѣап арупап.

Уи, афстаацәа ран хәа икоу,
Дахьугалак дхәыртлагъуп – ахыткәаф.
Иулто зым, шхамны уда итаныкәап,
Уаахьапшаанза дныцашәкәап лара аф.

Идәыкәлап уи лафстаацәа еибархысхысуа,
Уңсы еикәдырхарц ртахушәа ауаа ржәап.
Арупап даатәап деицакызыкызуа,
Атәыуацәа шьоук ргәы лыжьжәап.

Пушкин ихатә уакәзаргъы, уацәдырзып
Ари аңстазаара, иухызышьюа атәы...
Уааигәа икоу удыруеит, иагъуздырзом,
Икәлашагъ абоудыруеи уатәы:
2016

АМШЫН ИХХАЛАЗ

Сахьыкоу шыта схатагъы исыздырзом.
Акәара икәгылоу уара, арахь уааңшишь.
Иара саргъы срылоу, мшәан, идырзуа,
Агәхьаа ркымкәа амшын иххалеит снышь.

Ацәкәырпақәа сытцасуеит ишьтууаан,
Ампыл еиңш сдыршәуеит – сыркәацәоит.
Днымхазар исызгәакуа игылоу сыуак,
Икьафхеит сымш – уи абрака интәоит.

Исыман сыкам сзыниакәаз рызхәыцха,
Иргахьеит, ирыцзат цәкәырпақәак.
Сыбла ихгылаз, сызлақәаз зегь пхызхап,
Исоуран сыкам зтаарақәакгъы ртак.

Еикарастәрәшәа збалон зны, иансааз,
Сыңсы тыхуа саазгоз адунеи.

Сызнымаалаз дарбан – исыргәааз?
Икыдхаҗа қәаны гәагк әуеит.

Умбо, сшааиуаз, адгьыл сықәымзазаап,
Амшын схылеит (схырҗоу?), уаапшишь.
Сеиқәхар сҗахуп, иашан, аҗсы җаазаап,
Арахь, ари амшын ду иххалеит снышь.
2016

АҢҚӘЫН ДГӘЫРҒЫОН...

Аңқәын дгәыргыон:

«Сара исзынхеит ахан хьыҗәцара,
Амал ду сара исзынхеит, амал!»
Днаҗшааҗшуа дгылан, икын изара,
Акгы мхәо, иҗы иҗахазшәа аҳампал.

Ашҗа дамкит нас, дынҗыҗ-ааҗыҗит,
Ииҗәахуаз җәахышья изамҗо даахынхәит.
Амашына лас данақәтәа, җара дызит,
Амҗан ижәит, данааи игәы хынхәит.

Иҗаз реиҳәон,

иҗаз җьаргы изомызт:
Амал ду далатәан җенак дааҗшит.
Иахьҗатәызгы,
иҗахымхар, шыҗазы дҗомызт,
Анышә иеиҗарҗ ииҗахқәазгы ижит,

Амал иман, җакын ишәыз, ишьяз,
Дгәыргыон аңқәын,

лакәын уажә дызлаз.
Дыҗсны дахьықәыз абартҗ зегь изынзыжьыз
Дшыҗсра даҗазнык дыҗсуан, аф аст!
2016

САҢЪАЛ ААУ...

Узрылымсуа еилатəуоп ара, еилацəыҕан,
Ирцəахырц иафуп, аха еилабаауп.
Агəхьаа скым насшəа сара исыхьуа,
Иқəсыцкьанда сгəахəуеит, саңьал аау.

Иара итəушəа мал дук далатəахуп
Иацтəи ацəхəыкьантаз – ағьыч.
Уахгьы ґынгьы иааибо арахь дахоит,
Дызцоу хьанцоуп, иланагашт ич.

Апха лакəу, дыпхəысугьы сыздыруам
(Апакхəа дахо атəтынгьы лфакын),
Исзеилкаауам дзырыччо, дзыруазыруа,
Ианктəу лоуп сгəахəуеит зхыцəкəакəын.

Абжыыс иоуп ацкəын хамацагьа,
Чхашьа змам иоуп уи зынза.
Саңьал аау, дтаскрын бахтак днаган,
Иааифсырганда апкаца.

Уцшыр, сгəы тгəырғоогьы саагылоит,
Егьи арцыс дыздыруеижьтəи кыртцəуеит.
Сара стəык иеипш арахь даасыдыскылоит,
Саңьал аау, илахьгьы снагəзуеит.
2016

СААИНЫ СЫКОУП...

Сааины сыкоуп хəа схəыцуеит сахьааишаз,
Истахцəамкəа
исыргыларц сафуп ара акəап,

Саакылсит

сгәәхәуеит сыриаины сызиаишаз,
Цъара сахъацахақәазгъы ҕалап.

Саины сыҕоуп сышьтахъҕа иныжыны
Псгаха сымто исҕалан иаауаз.
Сырпыртцит цәгъамыцәгъас иҕаз леиқәыжыны,
Срылсны иахъамуаз, зны иахъауаз.

Саины сыҕоуп иреиархан сызқәа
Хтысқәак, амҕан сара сызлашәаз.
Ирылазхъаз сакәны схы збон урт ахтысқәа,
Рыцқәа еихасуа бааҕсыла сзыршәаз.

Агыгшәыг деицәами усгъы дгыгшәыгхар
Цъара аанкылашъа змам ауаҕҕсы.
Уи шәицны агәысакара шәанықәха,
Шәалгеит, акгъы ыҕам нас шәара шәзы.

Анцәа дсымазар акәхарын усқан,
Аҕсра алакта сҕаҕшуа санацәцаз.
Ах, ишпашәартаз усгъы са сусқәа,
Сшьапы саакәгыларц сшаҕыз санхыртцәаз!

Сара исыхыт, сшааиуаз, ирыхъыз
Сызлаз, сызлияаз ажәлар, сызтәыз.
Урт ирхъааз, иргәыхъыз зегь згәыхъыз,
Исҕахымхеит сҕаитцарц азәы тәыс.

Сышьтахъҕа – иҕамхашаз сызлаҳаз,
Сызлытцыз сгәы ҕашыны, сыбжаны.
Сара сааҕсахъан, исылшомызт уаҳа,
Аха иныхмыз мчқәакгъы пшааны,

Сѣасхеит арахь, дуней ҕыцк сатәушә,
Сѣасхеит арахь, сеихан, иахьахьы.
Исымаз акрыҕазма, сааҕалеит стәушә,
Слаладыргылазшә ахьы хәдацәахьы.

Абар сааины сахьыҕоу, шәаасыхәапш,
Сажәа иахаргыы стәхуп сара азәы.
Ҕсыхәа змам излоутари Ҕсыхәа:
Сҕалом – субар саахә, нас, уатцәы!
2016

* * *

Исхәарын иҕоу қбаадгыы ианзалом,
Аха рхәаха смоурашә збоит.
Ашьагрын цәа есаaira еитцалоит,
Ицхәраа иааиуаз азыхьгыы ҕабоит.

Алагамта неиуеит антцәамтахь,
Аамта ҕьбароуп – иццакцәеит.
Аҕстәзаара – исымаз ахамта –
Абаха смоукәа исцәынцәеит.

Жәәануп сара сызлакнахау,
Адуней ҕатцәуп сахьыҕшуа.
Мшәан, акгыы ыҕамкәоу уаха,
Иаанагаз зегь агама аҕша?!
2016

ЕИЦӘАЖӘАРАК

– Унаскьеишь, усылазом.
– Укахауеит! – Сгылазам.
Игылоу иоуп икахауа...
– Унаскьеишь, усылазом.
2016

ДЫЦӘОУП АХАЦА

Хаха-хымш думырфыхарггы дыцәоуп,
Дыцәоуп ахатца – баапсыла даапсоуп.
Ихъз-ицша атәыла иахыцәоуп,
Илаехәо дааиуеит – дацсоуп.

Ида цсыхәа ыкам иааифыхар,
Даарыбжагылоит иааиуа еибарцсырц.
Саапсоуп хәа дахыкәиоу дымфыхар,
Нкылашья змоуа шьюук ирзп.

Ишеит. Иара дзаламцдит ацәа.
Илымха итәхәхәо рыбжыи иахауам.
Атцх далан ишытаџуа ахацәа,
Урт рус дук угәы азнархауам,

Атцх ишалоу мацара избамхар,
Еифыхо ишнеиуа ирыцәшар,
Иауам ара шьюукггы тамхар,
Акы иазкылсрашәа сыкоуп еикәшар, –

Анахь икоу арахьтәи иапыршыыр,
Еифырбаар – инеип акафы.
Икалома ишаапшуа рөыршыыр,
Дарбан зыгәра иаамыхоггы зөы?!

Ари иаха акәмызт, ари уахагь акәхом,
Уатцәы, уатцәашьтахь, насшәа, җазны.
Збашьяк аиуроуп игәыкәхаха иаакәхаз,
Зегь назап хәа ицшуп иласны.

Иара дыцәоуп, абар, уажәы дтәхан,
Дшыцәоу дыкоуп, ных, дцәалацсра.

Аха илшом, мап, илшатәкъом уаха,
Макъана уи дышәмырҭыхан шәара.

Дөҗыхар – икәшамыкәша ирҗыхап,
Ирхеиҗап зыҗсы зхаҳаз рыҗсы.
Шәара ишәымамкәша шәгылоуп аҗшыха,
Иара дыҗәоуп. Шәәкәыҗ уажәазы.
2016

* * *

...Сгъежы-хынхәуа ара саақәхоит,
Усзынкылом, сашьа, ицо.
Схы атзамц ианысқьаргы акәхоит,
Сызшыуа уцсы антанатцо.
2016

* * *

Акгы снадом сара ари, сызғаапкыз,
Сызнымшәо, ихәеит, утаххаргы сшы!
Сызхымсшаз ахәаа арахь санаахыс,
Егькамлазшәа санаатә сеикәышышы,

Хэдацаахь ахьгы салатэаит анаѡсан,
Исмыршаз мариала наѡ иансырз,
Исымбазашэа ара ибатэу санаѡсуа,
Сумбазашэа уаргы наѡ усдырт.

Адгьыл укэзар – укэыз гэатабгата,
Ибгацдэагоу ухы зануриари.
Апстазаара цстазаароуп иунато,
Мап ацэыскран сыкам сара уи.
2016

* * *

Ари адгыл сықәхацәоу, сықәымзоу,
Саҭахымшәа баны акәу, еаку,
Сықәцыр сҭахны, аха сзықәымцуа,
Сызмышьтуа акы саҕакуп.
2016

* * *

Сшәапырхапуа адәы сықәмызт, срыцын
Сара исеипшыз, схала сыҕан ма.
Зынза исжымыз-исцәамызгы срыхзызон,
Ҥакәажәык зны илызфыхуан атама.

Алаха лҭаххан ачымазаф, ифыхсит,
Инаган лаҭхьа иқәсыргылт слаха.
Срыцхраан агәылацәа, икаҳаз шытысхит,
Уахь сеихеит – иҕаз ансаха.

Схақьымушәа хатцак дысхәышәтәыхуан,
Деикәсырхарц слызгәакуан сара пхәыск.
Исылшоз уаха, ажәала игәы сыртәыхуан,
Инышьтеитцар зуамызт азәы иус.

Сшәапырхапуа хәыцқәак рышьта схымыз,
Еилсыргаанза иахьагаз, иахьаанагаз.
Срызгәаан сыҕан зхада хы зҭахымыз,
Изхазырштыз ара иамуаз ма иауаз.

Избон сымч зқәымхоз иакәхарызшәа,
Уи сатцалон, изгон ирхәазаны.
Иахьа имчыдоу ихайгьхо иакәхарызшәа,
Саауан ишьта схылан сара зны.

Иашоуп иҕоу, сымшын, иашоуп, шәацыз,
Шәақәзыр шәақәзит, уи иаха ихьзуп.

Сандыршәоз сығәғәан, ахаан сымшәацызт.
Сиаша, Анцәа, исцәумырзын, схәоит, ҳаицуп.
2016

* * *

Дахьагалак, дхынхәрашәа сыкоуп ибжьаызы,
Иага дкыдхаларгы, сыңшуеит даарашәа.
Ихалагылаз зны, ҳахьнеилакгы ихацыз,
Дагар җалома уи адгьыл леиөжәа!

Дхынхәуеит, дахькылсуа уи егьҗамлазшәа,
Җагәта даагылоит дыхәмаруа, дыччо.
Иҗаз, дзыниаз зегь ҳаихәап нас-насшәа, –
Ицашьыцуа, ддырөхәахуа, ддырҗо.

Иара даагылап ирхәо имаҳазшәа,
Дызхьымзаз, изымхәаз раҳазшәагь ибап.
Ицлазшәа, игхазшәа, акырза изҳазшәа
Ишихәаңшуа, игәы каршәны даатәап.

Дааит, иара ҳазыңшыназ ахатца,
Җгәыгуа агәашә ахь ҳаңшуан есыены.
Иаргы иихәоз: – Смааргы сабацоз...
Сшааша здыруан знымзаргы зны...
2016

* * *

Азә ажәван далакнаҳауп, ицзозеи,
Игәы ғығыуа уахьынтә дааңшуеит.
Ирыхәо акрыҗазар, ишьтала имцози
Егьыртгы, ицазгы дашшуеит

Салахацәеит хәа уи ажәван тәула.
Албаашьа дақәшәом, дылбаарц иҗаххан.
Араҗа иулам уаҗагы иулам,
Ицысуеит, ишәартоуп дызхалаз ахан.

Баша ханмызт данѳеиуаз, ажѳанын,
 Анцѳа итѳартѳа дазааигѳоушѳа ибон.
 Аха ахан ду еилыбгоз ханын,
 Акѳашыкѳаша имшынха ицѳѳѳырпон

Зычхара хытцны идэықалахъыз ажелар.
Деихейт, деитеихейт, иааиуаз дрыцәшәон.
Идыруан, урт ахан ду ианажәла,
Ицшәаз тәбааны рацхъа дкашәон.

Акрамшарыз ңышъон иреиңәалоз ажә,
Акраамта иманы ибон уи насың.
...Адгъыл уқәымзар, уаламлан ажәван,
Ушыапы ахнықәурсра узыңшаарым тың.
2016

* * *

Амға сықаларын сықами ғыц.
Шәкәыкғы самыпхәц, жәеинраалагъ зымѡыц.
Ирацәоуп, ирацәоуп макъана исырхәм.
Избада бзиа, ѡыза дырхәм.

Акгыы ысыѭаом сышыѭахыѭа инхаз,
Ихынѭараны иѭам назаза ысыѭхаз.
Исырзыз сырзит, раѭаак сырзыѭуам,
Изырзызгыы здыруеит, сѭаан сырзаѭуам.

Зегъ сыман – егъсымам, сзиас тцыкэкэеит.
 Сышьтахькә ашәкәә еидаҳалт – иакуеит.
 Сеидара шытастоу, иаавывзгеит сыңсы.
 Ус сымам сгәэхәуеит шыта, иахьазы.

Сапхъака избо, нахьхы сыззыпшуа,
Хытхэаап, иргьежьуа иамоуп ацша.

Сзынгылоу, игәастойт, сызмырхынхәуа мѡоуп.
Ачкәынцәа иаарго акәыба иахѡоуп.

Апсҗазаара ахыѡоу алѡатцәгы ѡеит.
Салазуа, саламзуа збоит җе дунеик.
2016

* * *

Ижәынгы дыѡамызт, имч наилзаан,
Иҗеитцыхны днылаиеит асы.
Дынхазшәа уа, дахынаиаз, дықәцаан,
Дѡеиханы дагзымгылеит лассы.

Ажәѡан цқьахан, иказказуа
Иааихагылт ахатца дцъашьашәа.
Аҗартынчит насшәа ақша иасуаз,
Зеггы ибон, иныруан уамашәа.

Амра цхазар, шыҗа асгы зытышам.
Изакаызеи ахатца даазыршәа?
Дхықәиалазшәа ибеит уаҗа атыша,
Лассы асеипшгы днықәзыҗ дцарашәа.
2016

* * *

Сҗахы, сдыр, сѡыза, сыуа...
Излоухәарызеи зеггы ртәы!
Ицсран иҗоу заа итәыуо,
Сгәәҗуа сықәхеит сара адәы.

Сацхәа игылоу ахазына,
Сышыҗахь иааиуа ахыкәыршәа,
Иахыцалакгы мцсышыа рымам,
Урыхзыза, урыцәшәа.

Избоит даеакала ишамуа,
Ишыҕам уаҕа даеа мѡак.
Ииз зеггы аҕсра иазшами,
Уи иаиааиуа азѡ дысзааг.

Сҕахы, сдыр, сѡыза, сыуа...
Илоухѡарызеи зеггы ртѡы!
Иҕсран иҕоу заа иҕѡыуо,
Сгѡакуа сықѡеит сара адѡы.
2016

* * *

Сеиҕаақѡахит зеггы сусха,
Исхѡааха, инымҕѡо, исгѡырѡаха.
Исыздыруам, иашан, сѣызхуа,
Сзырҕынчуа збом уаха.

Иҕаз, иҕоу, иҕалаша,
Зегь араҕа иааизыкѡѡан,
Иназгахуеит сара сиаша,
Зынҕы инамакуа азакѡан.

Исықѡауа наҕ сырнахоит,
Сдыркареит урҕ убас,
Схы иҕагьежьюа схы сыхнахуеит,
Стѡарҕа хыгѡыгѡит сыштѡаз!
2016

* * *

Схѡычымыз, саацѡырҕит смаалықьха,
Ажѡан салазшѡа збахуан,
Амѡан дысѣахаанза гѡықѡах,
Иҕаҕын абырқьхѡа дахо.

Ибоу амцәыжәґақәа сыман,
Урт иркәыдырц иґаххаху,
Ддәықәлеит дхысны, симан,
Исымто уаха аґсхага.

Сахыглаз сеитцасны снейтаґеит,
Симпыцкәан цхьаґа снейхахит
Агәымха даасысуа сирабеит,
Сахьиаз сзымгыло хахагь.

Уинахыс уаха смаалықмызт,
Сғыхеит салазшәа аґәа.
Каҳарагь гыларагь сыгмызт,
Искын сґацкәым хәыцқәа ратцәан.
2016

* * *

...Шәа сышәтәуп хәа аринахысгы,
Ирымцеикуеит иґсы тыхцәан...
Атәцәа ыґам зхәода угьы,
Иґам зхәада атәитәыхцәа?!
2016

* * *

Сабацоз ари амшгьы сапымлар!
Иааит зегь ахы иґарцаны.
Сыбла царқәа аш анырхымла,
Сеилацсон сара иґаз баны.

Ишьтанатон аґша атцлақәа рааны.
Иаҳазшәа игәы иамыхәаша ажәабжък,
Даапшуан, акырзагьы дгәааны,
Ихы шытыхны дахькыдыз Багапшь.
2016

* * *

Акраатцуеит, уаф дтамлазац иашта.
Дзызхэыцуа баф-бафы деиҕнаршәшәоит.
Дызгәалашәо дырхадырштырц иашытоуп,
Дызхазырштхьоу дыргәалашәар хәа ишәоит.
2016

* * *

Ацаа еиҕш дыхышәашәан. Снапаҕы данаазга.
Днасымпытказыт дцеит, ихәеит, асеиҕш.
2016

* * *

Ари амш иаго иааиуа иунаҕом.
Уалахәаша, уалаапк ари амш!
2016

* * *

Аз иастаз азымгазт, изааҕәрылан,
Инхеит иара уаҕа, азы аҕан,
Сара сгәаҕуа арахь хтысқәак срылан,
Сдәықәын сара арахь сеырхатан.

Аамта-азиас шнеиц ус инеиуан,
Ихнафоз азхымфө, аҕахь иахо.
Сара араҕа иҕам шьюуки среиуан,
Иснаҕомызт изаасырҕәрылаз таха.

Сышрылац сара арахь ауаа срылан,
Сдәықәын сшырбац еиҕш сеырхатан.
Аха уажәы-уажә схаҕаҕы сзааҕәрылон,
Саргы сыҕан, саҕыинхон азы аҕан.
2016

* * *

Саныкоу исывагылоу, санцсуа исхагыло,
Санынаскьарго исхынхалан сызмыштуа,
Бхы бмыргэакцэан, уа цъара хаипылан,
Ара ус дук сымам сара шыта.
2016

* * *

Дмаарггы амуаз, аха даакылсит ашыжъ
Иаха дызцышытаз леикэа ицъыба иштэз!
2016

* * *

Ухы убар калоит ухэынтқарын,
Уара ара зеггы урхаданы.
Унарылс-аарылсуа умақарын,
Даара ухы угэы азтаны.

Укалар аует нас зегъ уман,
Уаакхарггы аует утацэны.
Крацахума, уахьтэоу, крацахума
Зны ухы убарггы унцэаны.

Убасқан, иузгэамтакэа ушқашьаз,
Ушиашоу унталап хлантцы.
Иахьа уахьыкоуггы убашам,
Азхэыцхагъ – уахьыказ иацы .
2016

* * *

Сыннажьрашэа сықан, аха сыннажьуам
Ари аамта ҕеа цытрак, ҕеа мацк.
Уимоу, избоит, ҕацхьа снанаштуам,
Уаатэа, нас, сгэахэует, уаатхацъ.

Уи хжъагагәышьоуп. Ианумаз ауп аамта
Қыаф уа, утхаңыуа уантәаз.
Арахъ зегъ уәнахуеит уцамтаз
Аңстазаара ргәаҕга, аф аст!
2016

АУАСИАҢ

Иатахым атәыуара, ахы асра, агәы атасра.
Ашәқәа аашәырти, цшакгы аафнасп.
Сыҕамыз? Сыҕан. Сагыҕан сымфасран.
Сан лгарашәа аафрәшәа сияз.
Аамта ззынкылахыада, ицагәышьеит.
Исыман сара араҕа насыц.
Сыцсы араҕа иқәхоит, инсыжыуеит,
Сыцсы араҕа иамаз атыц.
2016

* * *

Инхо рахъ сыҕазар стәхын, газаразаргы.
Снаскызго ирдыруазар стәхын сара акы:
Хыаңшра атахым, царазааит царазар,
Ицсыз рахъ сыҕазар – шыта шәааццакы!
2016

* * *

Ажәлар еиқәхозар, абаагәарақәа еилахаргы егымам.
Ажәларқәа ықәеибахны, абаагәарақәа нхар?!
2016

* * *

Саңхьон. Иҕалап ауафга
Ззырхәо са сакәзар, сцаауан.

Аөнүцкәтәи хусқәа...
 Барей сарей хусқәа...
 Иаамтоуп, ырыт еилыргашьяк.
 Аөнүцкәтәи хусқәа рминистр
 Са сакәзам
 2016

Насың зласымаз –
Сарггы абри адгъылаѣ сынхон.
2016

ЗХЫЗДЫРУА

Даауеит азиасқәа дрыруа,
Азын – днылсуа асыршәы.
Дуаџуп, даңсыуоуп зхыздыруа,
Ишәуп икаба, икәымжәы.

Даауеит амѡан еинраало
Еинаалашья змамкѡа иаауаз.
Дразуп уашта данталo,
Драззоуп арантѡи дышцаз.

Дзыдтәалоу рылахь ааитцырхуеит,
Иааччоит ишнеиуа рлакта.
Еидтәалан ашәакәа еицырхәоит,
Цсеивгароуп иҥоугыи шыта.

Зхыздыруа арахь ифанааиха,
Уаргы унаиңыл, уаласы.
Уицзар – уусқаагы ееихап,
Джотцап үшнеиуа уасы.

Унақәтәа уеыхәа кәадырны.
Ифытүеит усгы ахы.
Зхыздыруа уигап ухурдырны
Ауаа рахь, Уигап уатцәахы.
2016

* * *

Сара ахьта сакхьан, ашоура сакхьан, амлагы.
Ахьта санакуаз, исгәалашәоит, хьтан.
Асыршәы салахеит, исархәаз слымха итамлазт,
Исықәхаз сацан амқан, уи хьантан.

Сара ашоура сакхьан, цәгъа сыпсылмыткуан.
Адгьыл иқәын ипеицеиуа аҭакар.
Сыңсы маңхоу... Иаафуазгы мыткәман.
Иқалон аамта еицәоу ахь сагар.

Иаауан амамзаара сышьташәарыцо,
Снапқәа сыванажыт ус, иаасыхьзан.
Шәыр зфалоз баҳчақәак срыцан,
Истәызгы – саңхьа ишьтаз – сыцәзан.

Адгьыл иснамтаз снаҭозшәа ажәқан,
Схы сҭахцәамкәа сацаңшуа сгыламыз зны.
Сгәыгуан... Нахьхы цъара ацәақәа азы ажәуан.
Избон сара усқан сыбзиахозшәа сыңсны.

Амқа сықәын исымамкәа схы аха,
Абар шыта, егьсыгым, уи амқа саныст.
Избан, уара, амра пхозаргы икаххаа,
Иахьа абас шәара хьтакты сзашәыркыз?!
2016

* * *

Истахуп сынтытыр, ара аоны санамкуа,
Қаак сынцәылар, иаасықәнаур сук.
Изыбалои, мшәан, сыкан сыказамкәа,
Исзынхазар акәхап җа шықәсык.

Исымоуггы сеидроу ашықәс дузза,
Изыбозеи саңхәа җа мызқәак?
Ишқазури, амш, сахьуго суццап,
Исхьымзанда уггы, сгәахуеит, қәак.

Аха илеилааит уи, ишлеиц, ахаҗахәа,
Сакәабааит, сырғәыргьо, даҗазнык.
Ажәа җыцк, ашәа җыцк сгәы ахәап,
Лажәа пхақәа схьылыгзап анык.

Сажәагәышьоит аамта, сархысхыслоит,
Зны иснарбоит хара сызцарашәа.
Аха ари амш ааины иаасҗагылоит,
Санаргалоит уажәы-уажәы агәыпжәа.

Ахәыцқәа реипш нас сагьаргәыбзыгуеит,
Анкьеипш, санҗаз еипш, сшыпшыц,
Схы шытыхны саңхәаҗа сыпшыхуеит,
Акы ыкоуп хәа наҗ хара, шыханхыц.
2016

СШААИУА

Аҗара иатәуп, иаңсам хәа
Снахоит сшааиуа сызлахаз.
Инышьтастоит изфыз иамхәан,
Иагьаагәастоит схы сшағаз:

Атхқәа срылазан сгәәтеиуа,
Зны икьақьаза исыршон.
Сағагылан адунеиажә,
Уи сахъалахаз сеикәшон.

Исымазгы хъаан, гәйтцхан,
Са исгәырџан, ғәзәы игәырџан.
Иахъырахаштхъоу цъара сцәытцхон,
Сагъаашәеит уи сарџан.

Исызгәамтоу сымчқәа шнысхыз,
Снадынтцәала сцон сызфьц.
Сахъазомыт сыпсы тызхуаз –
Икәан, икәмыт афьц.

Сахъцалакгы схын акы ашьта,
Цъара схалон, сылбаауан.
Сцарц, егъсыгзамыт сегънашьтаз.
Сеитәғалон амардуан.

Сцон зны сгәы ахьтыџоз, –
Сцон сықәха сғарахыы.
Иубар – иаахә! Уи ахатыцан
Иаасғагылеит ачырғыы

Сықәра абар сахъаргазғәазуа,
Истахзамкәа сахъартәаз.
Сышҗеилнашьааи аҗша иасуа!
Сара уи фыртынха исзаст.

Сыџнацалоуп скәымра-суада,
Аха абрақағь, саамеицак,
Имизацшәа реиҗш иахъада,
Ақъаад ианыстоит цәахәақәак.
2016

* * *

Абаха смоукәа саргыы саамта мѳасит,
Сыѳнагыѳжуа сыѳнахеит уажә қәацәк.
Шақаңыара сахымзази сахыззи
Сара соуп издыруа уи, саразәк.
2016

* * *

Цәахәақәак снархысит сгәы ґыгыуа,
Икәыкәны иґаңсанда хәа изѳыз.
2016

ХАШТАҢ

Ижәбо акәзам сара сыбла ихгылаз,
Ишәахауа акәзам арақа исаҳаз.
Акы аацәыртцит ґыц, ґак кылазт,
Игәастеит уи иґаз ишрейҳаз.

Ашта иқәу ґеа хәыцқәоуп, ижәдыруаз,
Урт цахьеит арантәи ишцара.
Антыт цыара халаиоуп атырас,
Иаңшыаагеит хәмарракгы – аґезара.

Иґақәоуп макъана саби сани,
Ак рыхырашәа сыґам урт ахаан.
Ицаңшыза иахыа саб иңатца сами,
Мѳакы дықәлоит, цыара даґаххан.

Аа иахыгылоу уи иґеы кәадырны,
Ахышәтхәа дыѳеыжәлан, даалашеит.
Дабацеи нас аамта-азиас дырны?
Дааирашәа сгылан сизыңшуеит.

Илзеитцыхуам сан ахцэышла лылахь,
Илхылгахьеит псрак уи, даеа псрак.
Адэы днықэлоит уеизгы шаанза дгылан,
Илиааир хэа сшэоит сара гэыршак.

Сахэшья пшза дычча-ччо дааиуеит,
Сынхазазшэа лбоит уи сышхэыңыз.
Лажэа тафэуеит слымха, лашэа тафэуеит,
Дыкоуп шысхэо дыкам уинахыс.

Аха усгыы ишаафыц арахь иаафэуеит
Уи лыбжыы хаа, фадхэа сеилшыаауа.
Ацэыргыла хайтахыцоит, хайтафэуеит,
Агэра аагоит иамуагь зны ишауа.

Схэычымы, антытц ифоу сыхоит,
Уи сагоит арантэи, саанагоит.
Ишцакалеи зааза зегь сыгэтыхан,
Сызлоу адунеи ду агэра згоит.

Игэра згоит агэыла, агэашэ италаз,
Иааиз асас хэа дахтэуп, дтынхоуп.
Дыкам сара сфызак аламала
Сыззыразым, итэыму, згэы нырхоу.

Сара арака сашьцэа срывагылоуп,
Хаицымхара цыышьоит, аха, аф аст,
Иарбан дгылу, сцаауеит, иарбан тэылоу
Икамызшэа урт арантэ изгаз?!

Хаштаф сара сызлагылоу чароуп,
Шэахэароуп ашыацаф, икэашоит.
Хэра арака хгэыргэароуп, хаччароуп,
Ихархэлоит хэра арака, ихаршоит.

Бзиабарак салахеит, зыжьшәа исхыцәеит,
Гәыразра дук сашьтам сара арантә.
Сышрыхәацшуаз анахь цәашькәак сцәыцәеит,
Иасыркрызеи урт сара шакантә!

Абра иаатит, икоуп иара абрака,
Сыцсы ыцшәаанза сызлагылоу адунеи.
Ишәахашам, ижәбаргьы шәабакоу
Сара арака избои исахауеи!
2016

* * *

Лылацәақәа неикәылыцсон, иаахылтуан,
Даасыхәацшуа, рыцқа, ацсра иафыз.
Лацшыла зцаарақәакгьы сылтон,
Сфымтроуп са сахыглаз сызхәачыз.

Избагәышон, ахәсақәа лхагәакуан,
Дымчыдаха днеиааиуан ахақьым.
Дыказ цьасшьон, аха шыта дабаказ,
Лымца дықәлеит уи, ара датәым.

Исхәар, изур стахын уи лгәы иахәаша,
Лара даацшуан фымт, дыхәхәарашәа.
«Икалозеи, икала, уара ахәаша,
Уаха акгьы узысмышәо!» – лхәарашәа.
2016

ИААЗ, ИЦАЗ

Хәатә ыкамкәа уаха уи ада,
Рызбахә рымоуп иааз, ицаз.
Азә дрымбацызт ас иахьада,
Асгьы икәышыз ма игазаз.

Иааит ачарахь, иааит аныхәахь,
Шьоук шәахәон, шьоукгы кәашон.
Дцъаршьон ицшра-исахьа азыхәа
Хатцак – рәацхьа даалашон.

Иааз, ицаз рызбахә рыман,
Ирыхцәажәон ацсрафь.
Иеицшу цсыуа дкаларыма, –
Ицакәашон азәы иеы.

Аштә италоз икәкын рылацш,
Ирбон уи данааз, данцоз.
Дгәартон иаины изыламгылаз,
Ирхьымзәз дыкан, ирыхьзәз.

Згәы былуаз дубон иаразнак,
Дааины дцон зыгәгы цәымсәз.
Зегь аргаман, кыр мазәзма,
Иаацшуан иацсамыз ма иацсәз.

Иааз срылан, ицаз срыцын, –
Иказ срылан саргы ара.
Сацхьа инеиуаз азә дысцәызын,
Саахеит ихәыштаара.

Егы сыкатцәкьоуп хәа дгылан,
Иеаларцсны тыцк икын.
Ихы шытыхны амш дапылон,
Иааиуаз атцыхкәагы итәын.

Дыкан арахь ибжьанагалаз
Дахьааиз назаза дынхошәа.
Уи азакәхап ажәфан дзалаз,
Ихы зимбозгы хашәа.

Аха аамта алеишәа цәгыами,
Инарыжәло иааз, ицаз,
Инеиуеит иара саргы саман,
Исоуагы сеидру лахьынцас.
2016

* * *

Дшафьо ддәықәын, цъарак дакуамызт,
Ихы таңеын, игәы таңеын.
Ипқәыс ажәак излымакуамызт,
Анцәа имеикырц дафын.
2016

АШАМҢАЗ

Арбагықәа иааиларыцсоит ашамтаз,
Иңьоушьаша, ақалақь агәта.
Сахьаанагаз, сахьықатқәфьоу хы амта,
Адәахьы сындәылыңшуеит еиґа.

Агәашә илагылоуп ґык кьыркьыруа,
Издырит уи: дзықәтәалоз аґоуп.
Сґәы азнарґаит иахьанзагы сахьадыруа,
Ус анакәха, саргы макьана сґоуп.

Иґам ашта сықәыңшуеит сахьгылоу,
Иара убасґан наґ инытшәеит сылаңш
Иара убасґан наґ иныташәеит сылаңш
Сґы цаңьцаңь. Амґа саңхьа ишьтан

Аґеитцыхны, саныларгы сзанымло,
Сахьагозгы сзымдыруа рацәак.
Иґоу збарын, сыбла аш анхымла,
Сахьынзазцо снейрын, аха, иааг,

Сықара алшара снамтазеит, аф асыртә.
Снапшаапшуа сгылан. Сзатцәын.
Сцоит арантә, асаркыал исзасыр.
Сеы ағара зкызгғы, игәастеит, даеазәын.
2016

АХЫҚӘ АҢНЫ

Сгылоуп ахықә аҥны сааины,
Сазхәыцуа сышьтахька инхаз.
Сааит аранза саааины
Исағаз, инхаз ишсағаз.

Сашьтуам мчыла сызгәйдлоз,
Скахақәеит уи санцаны.
Исымам хачхарақ сыт, нас,
Иумган сзышьтоу сырбаны,

Схәартууп макьана хәа сгылан
Ситцапшуан усқан Хазшаз.
Гәыграла атцхәа сырпылон,
Мышлашаран исцылазгғы нас.

Уи саанагеит сара аранза,
Ацхыраара сызтаз сырнықә,
Салцит сызлаҳазгғы – амца
Сеаакәыскит сааины ахықә.

Лахәак schoуп исхақыруа.
Сгылоуп акы сархханы,
Аамта-азиас сызмыруа.
Сызмыруа – сырыр стахны
2016

* * *

Ахәыцқәа аштә иҭеибахәан испылон,
Лнапы ыргъежьуа лҭаалхон сан.
Сара скәаџа, сшанхашәа саагылон,
Исныцшуазар акәхарын – саацсан.

Исхалашоз ааңын мыш саргәыбзыгуан,
Сҭашәон уаҕа агәыразра амацәаз.
Саахынхәыр, шытахьҕа ақыта сыхон,
Иабон уи сахьцозгы сшынхацәаз.

Иабон уи зыбларак сахьалаз,
Скьо сахьамаз аамҭа, сахьагоз.
Иааңшуан арахь иаманы агәала,
Издыруан сыгәра шагацгы ишагоз.

...Ахәыцқәа аштә иҭибахәаны испылом
Уажә санааиуа. Уртгы арантә ианца,
Шьта уаҕа изеитымхрашәа сылахь,
Абар, хашта сыкәгылоуп сзатцәза.

Хара зду уаџ дыҕазам са сыда.
Сзымаашоу уатцә арахь, цаны,
Даеакала исыхәаңшуеит ақыта,
Ишьтоуп сҭаңхьа алахь еикәцаны.
2016

* * *

Хәиҭеикәшәахт, ихәеит, еиғзу хәикәымшәар,
Сшааиуаз саатгылеит сара саашәаны
Хәаиҭаңшит рацәак ххы хгәы ахымкәа –
Бара бҭакәажәын, сара слыгажәын!

Иҕоу иахьанзагь анышәашьа сывам,
Иаахәит зны хазлагылаз дунеик.

Ашәтқәа канзама, ииасма, иңсыма?
Ҳаззыңшыз акыргы хрыниет.

Иаҳхагылоу ари ажәван цаула
‘Еа жәвануп, иаҳтахны ҳазыңшуам.
Иахьцаз сыздыруам сызлақаз, исылаз.
Ишыхәлара ишом, арахь иагьсызшом.

Иахьантәара ишасыц аңша асуеит
Ҳагар ҳәа сшәоит сыжәжәаны.
Сыхәхәар сҭахуп: иааҳадгылт, ҳамәасуеит!..
Бара бҭакәажәны, сара слыгажәны...

* * *

Сабантәауеи сара? Сабакоу? Сабацо?
Иахьсықәыхәлаз абыкәу ма иахьсыршаз?
Саңсыуа хатцоуп, аус хьанҭа сатцоуп.
Мәа мариа симҭеит сыңсуан сызшаз.

Саңсыуоп, ихәеит, сгылароуп скаҳар.
Икоуп сахьцаша, икалом уахь сымцар.
Сызмышьтуеи сареи иагараан ҳаиҭахап,
Псроуп сара усқан, зны, сыңсы ззар.

Сыргахьазаарын иагараан саныхны,
Аңшәымас схы самами, стәым.
Саңсыуоуп, икуп сыхгы шыҭыхны,
Сашьтамызт, сашьтам атәым.

Саңсуара салаҭхәоит, салаауеит, салацоит,
Суафыми, зны сҭәыуап, сыччап.
Сақәшәар, имацу, имачзоугы салазоит,
Уи зәырфы ирызсырхарц еиқәсырччап.

Иагараан аамҭа зхыцтраха исыжәлап,
Сықәнагарц уи ңшацәгьан исзасп.

Истахуп, сыбжы нарыкэырго сыжэлар,
Ифапхьа снахырхээрц сапсыуан сызшаз.
2016

* * *

Дкахаит уи ченак агэарахэа,
Иахзымдыруа акы игэы пнажэаны.
Ддэыкэмызт игэала нарахэо,
Дгэааны, ирбартэ, дыхшэааны.

Уимоу, апыкэпыкэ имшын,
Дыччон, алафгы ихэалон.
Иеи́таша аи́тан азы-мшын,
Еидарак ихала игалон.

Ибомызт изыштымхуа еидаран,
Цхыраарак дашьтан рымбеит.
Аха дшаапсахьаз даара
Аныпшуан усгы идуinei.

Изнагар бзиан ча пытрак,
Дызхыцыр хэык, дача хэык.
Ихы иаизамто хақәитрак,
Дашьтамкэа уаха мыцхэык,

Дшааиуаз, илымшеит уаха,
Ченак адунеи аагазчазт,
Агэарахэа амван данкаха,
Икалеит гэгэалагы иаршэаз.

Ак рыхьрашэа рбоу иазыпшымкэа.
Рцаа иаатазызеит шыоуки.
Диан уи дыбзамкэа, дыпсымкэа,
Дапсамкэа арахь шыта акы.

Иааиз неихалт уа ихагәаҕуа.
– Уааңшы!.. Дадын соуп, Дадын...
Данааңш, иңьаршыаз ауп уаҕа:
– Уаах, уара, сархеи таҕынк...
2016

* * *

Сындәылтдыр сҕахым, уахь изыңшымда?
Уаа хәа сазхәода арахь санаауаз?
Ақалақь ңшым, сахаштхьеит ақыта,
Стәоуп сара араҕа, иағысхәалоит уазк.

Сындәылтдыр сҕахым, сагоит сара ашәа,
Сындәылтдыр, изызбои схынхәны смаарашәа?!
2016

* * *

Дыҕамкәа сҕахык, дыҕамкәа сыуак,
Сахымзо, сахьзаргыы сҕахымкәа исағаз,
Стәоуп сара араҕа, ахәхәыхәа срыхьтәыуо
Хәыцқәак, нахьхьи ңьара Алеппо иҕахаз.
2016

СХӘЫЦРА АҔНЫТӘ

Сара схәыцуп. Сара ахьта сылалт.
Сышьтоуп, срымоуп сыҕнакшәа.
Уажәы-уажәы исыршәуеит сылаңш
Наҕ, иахьдәықәу шыоук шәышәуа.

Асы леиуеит ахәылыхәа,
Асы шыталоит шыамхахьы.
Илахауам сан сызлыхәо,
Илуам, слышьтуам адәахьы.

Сеиҥаимхәоит ахәызхәызхәа,
Сыхәда иамоу акәырша
Кны сахоит, аха исхәо
Цьаргы инафуам. Сахыпшуа

Иҥац ыҥоуп: ахәалыхәа
Асоура ишафыц иафуп.
Ишҥастаху сеиҥалыхәар
Сан – лааира сазыпшуп.

Дахьиндәылцыз дынхагәышьеит,
Уи ас быбыш дыхнафеит...
Ах, иҥзозеи!.. избагәышьоит
Рацәак сзаламкәа адунеи.
2016

* * *

Сеибга-еизфыда сааит иахьанза.
Анцәа иҥышьоуп уи, Анцәа иҥышьоуп!
Сагьаауеит макьаназ схьамҥуа,
Скаҳара ҥызышьо джьоуп.

Унасыхар зуам аган ахь,
Снатәарц сафым аханы.
Адгьыл сықәгылоуп макьана,
Сара стәала, саҥахны.

Акы исыхәап хәа, сгызмалза,
Ахаангы мыц сымхәац.
Сгәаҥ-гәаҥуа сзышьҥоу малзам
Хьзык иамыргьежыт сыблахаҥ.

Сфыза дфызазар дсыпсауам,
Сивагылоит ешьаҥас.

Аехырцәажәарагы сахәом,
Иҕастар сҕахым ак цас...

Сааит иахьанза, уатдэынзагь
Сгәы иабахуеит сцарашәа.
Анцәа ду, иумырцәан сымцахә,
Ғаангы цшзала ҳаиқәыршәа!
2016

АМШЫНЦА

Инасцырцқәан схы сазныжны,
Саатәеит сапхьо сымшынца.
Акы саашьтнахын иныжны,
Сама ицахуеит уи хараза.

Сналагылеит мшы хазынак.
Уи иаразнак сышьтнаңаан,
Сара уаҕа насып сыман,
Цьара уаҕа дыҕан сан.

Рөыцьягь ыҕан – сангы сабгы.
Исхымқазо лапшы схын.
Исымоушәа зегь ҳасабны,
Сгәы тыган, схы сҕахын.

Саргәырғьомызт сара насшәа,
Сҕьо идәықәлеит слахьынца.
Хыдарала наҕ аз иастаз
Зыңсаз аҳәоит сымшынца,

Имчыдахо сашәеи сажәеи,
Сеикәаргьежьюа иасит цшак.
Суазыруан – самырцәажәеит,
Инылабгеит, иасуа ашақә.

Амши атџи еиларџашьо
Сыззыпшымыз аамтак ааит.
Исымамшәа збеит еикәхашьа,
Нарцәынтәи бжықәак саҳаит.

Аамтамыждан, абцъар иатцхеит,
Снылагылеит җенак ашьа.
Излапымтәаз сеидру сгәатцга,
Сыпсы злеикәҳазаз, сашьа,

Адунеижә злакоу җыцуп,
Сара салагеит сажәуа.
Икоу срыцуп, иҗам срыцуп,
Адәы сықәуп уамашәа.

Исгәалашәо икоу арбан!
Сызшьуа, сыпсы аататца,
Иацтәи амш ауаа еитәрбап
Инаныпшылар сымшынцта.

Сара уи цъаргыы сзапыртцуам,
Иацу шәасхәаргыы җалап.
Иахьсыргыло хәа сыздырзом,
Иансыргылашагы акәаң.

2016

* * *

Срықәшәеит ацәгыагы абзиагы,
Сагыыччеит, сагыцәыуеит акырынтә.
Санырцтеит, санырхит асия,
Скарцтеит издырша здырыртә.

Аиаша хәа акы сахьынҳалан,
Ирыман идәықәлеит имцызшәа.

Инеиуанеи наҕ ҕе мѡакала,
Ирхѡо закѡызеи хайцызшѡа!

Гѡаҕла ари амшгы иапылаз
Ддѡықѡуп ацѡгѡура зузшѡа.
Сиаша цѡарак иамыргылаз
Игѡарейтцейт гѡықѡа сыцсызшѡа.

Срықѡшѡап ацѡгѡагѡ абзиагѡ,
Издыруейт, сышнеиуа, иагараан.
Саньртцап, санырхып асия,
Сшашѡѡу изгарц ҕе баагѡарак.
2016

* * *

Сара сахьыцсуа акѡым, ихѡеит уи, Гѡацѡала, –
Сьықѡын, сыцѡѡаншьап, сьызықѡыз адѡы, –
Уаргы уахьыцсуоуп исхѡаау, сгѡы иалоу,
Ихамамкѡа уаха уаргы саргѡ хѡатѡы.
2016

АНЦѡА ИЦЬШЬОУП...

Имаазейт, ихѡеит, шѡара шѡкынза
Изхьыцраха зны арахѡ иаауаз.
Ацсы ахахаит ант ашьхақѡа рымцан
Иныркылазшѡа ишааиуаз иахьрынѡаз.

Иҕаз гѡаҕан, уи шѡшацѡшѡашаз здырит,
Асыпсақѡа апырахау уи, иаауаз.
Мшынгѡала аѡанаанаха, измырит,
Ипхьыз цѡыршѡагаха имѡаст.

Анцѡа ицѡшьѡуп, шѡта иаха иааихсыгѡыз
Уи амҕалатѡ, исзырхѡаз ауаз.

Анцәа ду ицъшьоуп сара иахьсыхьыз
Шәара ишәыхьшаз, шәықәызгар ауаз.
2016

* * *

Иутахым иагаф мѡахытхьеит уѡныѡа,
Иагаф иагараан иутаахьеит сасра.
Уееиқәыршәан, ишуатәоу уеазықатдан уқаз,
Имѡахымтдыр аушам зны арахьгы ақсра.
2016

* * *

Ари амшгы сара истәызаап,
Саақәнарғылт анапсыргәытца.
Сааргәыбзыгт – насыцла итәызаап,
Исханарштит шаѡа схытцуа.

Исхыку ажәѡан сахьынхалоит,
Снарынтәалоит цстхәақәак.
Аенышьыбжьон ақхыз салоуп.
Ахаеахәа илеиуеит қәак.

Сдәықәуп анаара саѡаѡуа
Хәыцқәак срыцны сара нас.
Хабжы ахыѡуеит зны аѡаѡа,
Ирбазом ҳахьааз, ҳахьцаз.

Аѡаанахон схәыцра хага,
Сышьтцааны сагоит арантә.
Сықоуп ашьха, сықоуп ага,
Дунеик салоуп, агәра зган.

Иқаз ықан, ишқабзияз!
Амш сымшытқәкьоушәа снарбан,
Сызсо сацзон Кәыдры азиас,
Ишыцәгьазгы акырза ақан.

Агәйртәыга, амш хазына,
Умра схалашо илаҕәцәеит.
Ацәашьейпш иаркызгы җсыма,
Саамта, сара сымш, нтәеит!

Ари амш акгы ахымтит,
Сышҗаргәйргәз, сагьаршәеит.
Ех, сьзнеирыма уатәынза?
Амра гылан, иташәеит.
2016

ААМТА СЫМАМ

Иааитаскыр цәгьам сыҗсы ма,
Сусқәа нышьтадан саатәр,
Аха сара аамта сымам,
Уи сымпытдантәеит, абар.

Ицеит иҕаз ыҕамызшәа,
Саахьаҗшаанза наҕ имәаст,
Аха инхеит сгәы җызжәо,
Сахькьашо саауеит, афаст.

Сыбла хызған, изымбаша
Саҗхьа игылоуп иууаза
Сыҗсырдагәан зынгы баша,
Исмаҳаша ааскьеит зынза.

Җадантә иааиуа санзахьымза,
Уафь имыхәо ибгарашәа
Анызба, уахь сахьзымцо
Сашьуеит – сагоит агәыпжәа.

Аладагы ак ҕалахит
Сара исусу, исзыпшу,

Амѡа сықалап уахь сышзахѡ,
Испырхагам, амшгы мшуп.

Мшѡан, иабакоу стѡы-сымаа,
Шаќа шытоузеи еипхытта.
Арахь сара аамта сымам,
Урт иааидыскылартѡ еиќа.

Сизыпшны сынхеит изымааз,
Ишьталатѡны збеит ицаз.
Аха сара аамта сымам,
Аамта сымазам зынза.

Сѡагылалоит аѓарахѡа,
Їара сцоит, чарантѡ саауеит.
Дѡеак акѡым, аамта сахѡоит,
Аамта абаазгари, сќаауеит.
2016

* * *

Їыанат агѡашѡќѡ анааимќѡа, раќхѡа иќалаз
Дмаалыќым, дыќынышуп, рхѡеит, дыќыныш.
2016

* * *

Исхашќны сааќѡхар сшыќсыша, –
Наунагза сыќоушѡа збар, –
Сќахар ќалон сара атыша,
Сцаргы имааѡуа схабар.

Зегь сара исыртѡзшѡа збахрын,
Сыќѡзомызт адгыл зназы.
Їара саќаќѡќѡазаргь ахра,
Жѡѡан ахь еихалон сыќсы.

Наунагза икоу егыхьуам,
Ицэырцуам иааиуаггы мчык.
Иклом амѡан сзыргэыгьуа,
Инасыхэхэхэо хэычык.

Ас, Анцэа, сумырѡашьан,
Пхызлаггы ас сумырбан.
Сақэыршэа агылашьа, атэашьа,
Иахьанза ламысла саауан.

Стахар калон сара атыша,
Сцарггы имааѡуа схабар,
Исхаштны саакэхар сшыпсыша,
Наунагза сыкоушэа збар.
2016

* * *

Уақакггы дшыкоу дырны иумаз.
Уи дмазас, цьара дцэахыз,
Зны иѡааихашт хыма-псыма,
Иарггы иакэхойт умѡа зкыз.

Ма дааины уааигэа дгылоуп,
Дуцны днеиуеит уахьцалак.
Дычча-ччо еснагь дуцылоит,
Алакэ далашоуп, алакэ:

Аматц иуеит уара учараѣ,
Дцэабо дгылоуп уцсраѣы.
Аха дыхэмаруам даныхэмаруа,
Иуццааны игашт уеы.

Уара угэы разуп уахьнеилак, –
Уагыыказ ус, угэы разыз,

Аха унарылаңш ауаа җеила,
Даагәәтала иааз сасыс.

Убри иоума, даҗезә иоума,
Ааигәа дгылоу, наҗ хара,
Иузиур җалоит азә аума:
Илшоит җенак утархара.

Уззыңшымыз угәы икыма,
Ихәо даацәыртма «уара уныс»?..
Уаҗакгы дшыҗоу дырны иумаз,
Амарҗа, амарҗа, угәыуеаныз!
2016

* * *

Сахәәңшуа стәоуп киносахьак,
Ирзыуеит хтысқәак җасаб.
Зегь гәылшәоит ишгәылшәо еиңш ахьа,
Схәыцуеит: са сакәзаргь җалап

Еицхыраан анаҗа аз иартә,
Ирыцәцаз, изышьтоу иҗҗьаса,
Ишнеиуа, измам шыта ацартә,
Иршыуа, изыкәшаз абгасса...
2016

* * *

«Ахақәйтра ишәт Манолис Глезос!»
Адуinei абас игылеит зны.
Рыгәқәа еибакуа ара-ана ианеизоз,
Абжьқәа гон араҗагы, Аңсны.

Сара усқан иара абриггы схын:
Схы ахақәйтра астар цәгьа истахын.
2016

* * *

Исыхъантан икѣхаит иааиз азын.
Ибоит, амшкѣа мшым, атдыхкѣа цхым.
Иапхъагылаз, дзыкѣгѣыгуаз акы дацын,
Илапш итшѣеит уи, ихы итахым.

Иѣалап игѣы иѣоу игѣы иѣапсыргы,
Шьта изтахыда, уи иахъанзагъ ихѣатѣын.
Аха дѣамлеит изахаша ѣызагъ дыргы,
Ауаа дрылан, ибла аапшуан, гѣырѣала дѣѣын.

Заа, иапхъа, лхы ыкѣылгеит иѣакѣажѣ,
Ипсы ѣызхуаз лара лакѣын, дцеит.
Адѣы дыкѣын имала, иѣырдагѣан,
Даѣа цытрак снагѣагѣап ѣаитцеит.

Ихы ахырхаз изымдыруа дынтыцуан,
Дѣьалазшѣа мѣакы данын абырг.
Иахъа дызуан, даахынхѣуан, уатѣгъы дызуан,
Дцо-даауа абра даѣын акыргъ.

Ишѣақъ аашьтихын, анкѣеипш, ѣенак дынтыцѣит,
Абна иѣѣтан ддѣыкѣлеит, днаскѣацѣеит.
Иара уи акѣхеит, дыѣам, абырг дызит,
Рылапш дыѣашѣеит наѣ ауааи Анцѣеи.

Ихшара ахыѣказ здырхуадаз, икѣѣхъан,
Краатцуан, арахъ имаацызт рхабар.
Ианыѣказгы иѣазма урт, дрыкѣзхъан,
Иаахынхѣыргы дрыздыруамызт шьта дырбар.

Ахѣаѣхѣа ахысыбжь абнахъ цъара игазшѣа,
Уи иахъазшѣа, имахъазшѣа азѣы,
Ажѣабжькѣак рылан араѣа, ақытан, насшѣа,
Аха дыпшаа, дубар даахѣ уатѣы!..

Схәычын сара усқан, иҗам ыршо
Ирыман зегь андәықәыз, акыр цуеит.
Цшаашьа имоуит аиашацәҗьа здыршаз.
Сара схәыцуан: «Дабацарыз, даауеит...»
2016

* * *

Иҗҗьаса ицоит акы иарырхан,
Ицҗазаара хланцы иҗалан.
Дзаашәзее, мшәан, дыңсыр хәа,
Дахьынхазу иахьа ихала?

Илашьцама? Ицәырҗьацәырас,
Иаацәытыцхоит шәахәақәакгы.
Умәа нымтәәзац, иудыруаз
Ишуоуша зегьы рҗакгы.
2016

* * *

Иҗадашь уахь, хара ҳадагь,
Иаххагылоу ажәәан цаулахь?
Уи сазхәыцхьеит уахадагь,
Аецә срыцапшуа сгылан.

Ацҗазаара амзаҗны иҗам,
Уи еилкаауп, агәра гоуп.
Дааит уахь ицазгы аәныҗа,
Аха амәа шгац еиңш игоуп

Наҗза, уахь, жәәан цаулахь.
Ға ецәак латәҗәысуа иааңшуеит.
Уахь дықәлоит сара исылам
Злоу азәы. Ирхәлеит, иршеит,

Ихы ихәыцраха, игәы дамыргыло,
Ихшыџ шыңрыц иңыруа.
Са сеиңш, уигы ашара даңылоит
Зегь бо, ихшыџ зегь аруа.

Убригы, са сеиңш, ухадагь
Аетә дрытаңшуеит дгылан.
Икадашь уахь, хара хадагь,
Иаҳхагылоу ажәџан таулахь?
2016

* * *

Хнанагашт зны акгы ахыџам,
Зегь ахыџаз ааныжыны, хласза.
Сеихар капап сара аџныка,
Схынҳәыр стахымхоу зынза?

Уи здырран икада арака,
Измада зегь за, икапан?
Салоушәа ажәџан сгәак-гәакыа,
Сышьтаңшуеит, уа зегь кабан.

Сызлаз пхызхарын, схәыцуеит,
Изакаәizei сзыниаз лабәба?
Цәкәырцак сытсны ишьтыцуеит,
Имчыдахоит насшәа ацәкәырца.

Икалом нас, зегь аныцуеит,
Иагоит, асабеиңш, аңша.
Сызлаз пхызхарын, схәыцуеит,
Акы ыкангы збом сахыңшуа.

Сацәыбналан сдәықәлоит испыло,
Сеырџашьян, сеырхагашәа сцоит

Избоит сара уахаггы шсылам,
Исышьтоу уатдөызны исыхъзоит.
2016

АИБАШЬРА АМШҚӘА СГӘЛАШӘО

Ғак акәым, азхәыцраггы сылшом
Иҕаз араҕа, сызшыуаз.
Ахтысқәа ахьеиңш игәылшәом,
Уи ауп зегь мариоушәа сызжъаз.

Атх салаҳаит, сыршәны
Саанашьтит арахь сызгарыз.
Ғыцьбарак аиңштәҕьа исыржәны
Акы садыршьит уинахыс.

Исаахаз схымңсааит, ихъаахап,
Стәар самыргылап, сөеиха.
Исаахаз ара аицәа саахар,
Ирҕьар сара сахь еита аиха,

Аееиңш салпап скьыркьырны
Ари атх, сара сызлашәаз.
Иҕоуггы иҕамггы дырны,
Сахууааны сдәықәлап сзыршәаз.

Сабацо? Саңхьаҕа ишьтоу
Нтәара зқәым еибашьроуп.
Ихьатыз, хақәитракггы ишәтоу,
Дхьампш дызҕеу ацароуп.

Атх хьшәашәа, сызлаҳаз,
Иалыџуа иргәаҕу сыбжьоуп.
Исылшом, исылшатәҕьом уаҳа,
Инхази иңсызи срыбжьоуп.
2016

* * *

Сныкәпала-аакәпало, слахәыхза
Сшааиуаз, сажәу, схантәхейт.
Җнак санаатгылагы сцыхза,
Шьтахька схяпшырц стаххейт.

Сышьтахь икан исзынмыжбуаз,
Исхынхалоз сахьцалак.
Сышьтахь икан, икагәышьбоуп
Схы-сгәы итагәежбуа иахбак.

Исхагылаз даеа жәәанын,
Даеа дгылын са сызқәыз.
Анацәа ирейгъыз дсанын,
Агәыраз ду дсыман быс...

Урт абацей? еак абацей?
Сзыкәнагалеи еа дунеик?
Сықәра еидараханы сатцоуп
Исзымдыруа збейт, саниеит.

Сәыхан, амш цьаргы исыхом,
Хашта стагәежбуа стахейт.
Зегь лахәыхуп, са слахәыххом,
Сшааиуаз, сажәу, схантәхейт.
2016

СААКЫЛСИТ...

Сара срылиааит зны арт ауаа.
Ихәамгы сахәит ара, ихәаз.
Арантәи сцаргы, сеитәауан
Сара, заа ирцәыххәаз,

Адәкәа ирықәымзас, ҳашта
Итууааз зны, саныхшәа.
Уиаахыс сцашьагы схаштуам,
Саашьагы збом уамашәа.

Сыпшын, арака ак хынаауп,
Ицеит ак зынза еилыбга.
Ұымаам зыбжы аауа, ихымаам,
Ухатцоуп, изакәу еилырга!

Ажәа саҳаит ус иажәамкәа,
Ашәа ашәамкәа исаҳаит.
Саңхьа иаагылеит еикәшәамкәа,
Еилыхоит, ируазеи, ҳаит!

Истахуп, исылшом арееира
Ирееитәу, ирңырхагоу зегы.
Иафуп ихытны азы алеира.
Иацеипш, иахьа, есқьынгы.

Узхытцран указам нышьда,
Аха иабакоу анышь?!
Са сеипш, аракатәи нзыжьда,
Урт рааирахь мацк уаазыпшишь.

Саакылст сара икатәкьоу здырыц,
Издыруашәа сшыказгы зны.
Сышьтахька зиасқәак срырит,
Сгылеит җазныкгы сыпсны.
2016

* * *

Ддырехәоит ҳара дахтәуп хәа, ирхәо лакәуп.
Арахь иара длашәуп, дҗахауп, дагьдагәоуп.
2016

* * *

Дцъашьала, ассир далакоуп Уахаид:
Хы ихагылазамкәа иахъанзаггы дааит!
2016

АҖШЬРА

Краатцуеит уи, иҗеишьит хгәыла гәыраз.
Ихы зыхиркьаз еилкаазам иахъанзагъ.
Дыргәалашәоит, дырхадырштұам дыздыруз,
Арпыс еилгәыцә, иақәлоз иакәын амца.

Лҗеылшьит ус ишнеиуаз абла тшаша,
Ифьтцхахаз, илеигәырғо иззыцшуаз;
Насыц змаз, шыта хатца ицашаз.
Уара еилкаа аҗшьра лгәазырцхаз.

Акрибахъан абырг, ихшыџ хшыџмыз,
Рлымха кыдцан иажәа иазыцшын.
Инхара нхаран, иеыџ пацъпацъ җеыџмыз,
Дааины даазлагылоз имшггы мшын.

Атцх далан дгәакуа уи, ашамтаз
Атыкьхәа иткьаз ахы дартынчт.
Апсҗазаара иоуны шибоз хамтас,
Иамугәышьеит, иақәымхеит уи имч...

Сацхъа игылоит иааины арт ахтысқәа,
Зны-зынла иаасылдыркьалоит цәыкггы.
Инацысҗоит ажәа урт ирзыскуа:
«Иҗеизымшьит зҗеызшьшаз знызатцәыкггы!»
2016

УХЫ УАНЗАМЫХЭО

Уафытэыѡса духэом ухы уанзамыхэо.
Сықәиоуп зеггы-зеггы сгәы рыцәцаны.
Сааигәа игылаз ыцәан, ифыхом,
Ахра икоу тәоуп рыезаны.

Амѡа иқәлаз даатәеит иҕынкылан,
Сиоур хәа дшәоу рххатәыс.
Сгылар сҕахуп – азәггы сзиҕагылом,
Сынхеит цәара сахьатәым, сахьатәыз.

Исываѡуа иааиуаз сывууа изын,
Иѡуа исышьтаз мѡахыцны рыҕедырзт.
Саазлагылаз сааины зегь ҕыцын,
Истахзамкәа шыта урт снарҕапшырц.

Иҕыцмыз сапхьа ишьтан – адунеиажә.
Зыгәра сзымго рацәоуп, зыгәра згаз.
Сангыла, сынтыцыр сҕахҕышьан сгәеигәеиуа,
Аха сшьамхы сыннакылом, афаст!
2016

* * *

Иутәу ухам, иутәым, иушьам...
Ууаѡны уатцәы уеиҕаршом.
Уара ушыҕсхыоу уздыргәышьом,
Ауаа ирылоу зцатцақәаршан!
2016

* * *

Иеицхыраауа иааиуеит ицсызггы инхазггы.
Цхыраара иҕахымкәа убозар ицсыз?
Уидымгылар – уа уоуп уи иағазггы,
Дҕазырхазггы уа уоуп, анцәиныс.

Ииасыз, иҫам рыхъз анкадырцәо,
Араҫатәи хуҫқәа ҫенак еиқәыбгоит.
Ххала хәхьнеиуа иҳалшо сыздырцәом,
Иҫам снарыцлоит, урт рыгәра згоит.

Аус злоу, издыруеит, уңсышыоуп.
Зынхашьа ҫеим иңсышыа еиқәхап.
Иҳалам дҳалам, иҫам датәгәышыоуп,
Хара хәкашәа аабар – деиқәхархап.

Ухы утәызар – ирзу зегь ызым,
Нышәк иуцәагаанза урзыџла, уаарых.
Схы абахоу иҫам ансыцым?
Исымангьы убомә ҫоурых?
2016

ИАЛЫСХЫЗ

Сара иалысхыз реицәазаргьы сеидроу,
Аха иалысхит уи сара абра.
Анаңьалбеит, исыман иахьнагатәу снейрушь?
Матцура снаҫом, сазнауам еиҳабра.

Аха уи сара иалсхыз усуп,
Иңшзоуп, уи сара сзыҳәан иңшзоуп.
Иреицәазаргьы, ишыҫало ус ауп:
Зегьы ирейгьны! Ихазымҫо джьоуп.

Сара иалсхыз сылаңш ахшәашам.
Улаңш зхымшәо акымзарак башам.
2016

Иахьагъ ус ами, иацеицш:
Еилкаам икоу слахьынцѝицш.
Изыргѝаѝуазѝи ауаа?
Изаѝаѝи арахь иаауа?
Хѝаѝѝаѝаѝоѝа, хѝаннархоу?
Ахы шыѝыху, илархоу?..

Еилкаам икоу, слахьынцѝицш:
Иахьагъ ус ами, иацеицш.
2016

АХҚӘА

Аси еғыыси	3
Сыңсымтаз	4
«Ипсыз дыңсит, инхаз дынхеит...»	4
«Сыңсы тазаар стахын сара арақа...»	4
«Хархаштрашаа ҳақоуп ҳанықам, ҳнарпыртыр...»	6
Абналаф.	6
«Азы иагоз, дгәытқа-ңсытқаха...»	8
«Схәыңра рыңқа, агәы идырхахма еиҗа...»	8
«Ицаз ашәышықәса иаалызбааз мшык...»	8
«Сгәы рыхшәеит – срылҗны, сцап сара зегь ааныжыны...» ..	8
Аңсәеирымга	9
«Ашә уаалахт җенак, узымаауа, узымцо...»	10
«Дуеиғьзар иааиуа, игыло ухаҗыңан...»	11
«Сан дгәҗаҗәығьҗаҗәуан: «Иқоузеи, нанхеит?»...»	12
«Уабанзацо абас – ухы ыргәыбзығуа...»	13
«Иузырбазеи, ушааиуаз, зегь җақьыдан...»	14
Сабду	15
«Аҗх агәы аафнашеит, сеиҗаҗәахп...»	15
Җси бзеи	16
Амши аҗхи	16
«Уара уеиҗа уҗа дҗеиҳар...»	18
«Иқоуп усгьы ушырхаштра урхаштран...»	18
«Җәхәыроу, избоу сахықәхаҗәаз җәхәыран...»	19
«Иааишт, иааскәхәзаргьы қалап ақырза...»	20
Зәыздыршыз	21
«Мчылашаа сатҗалеит узхьымзаз...»	21
Ирхаштыз	22
«Срыхьзар рымуит, ирымуит сраҗысын...»	25
«җағалануп, ачарақәа рузаап сдырҗәа...»	25
Ухы угәы азхыршәо.	25
«Дысгәалашәоит збахә ықамыз зызбахә ада...»	26
«Шәара шәаамҗа анааиуа зегьы рҗыцуа...»	27
Ауафызатә ишықәс җың	28

«Урмышэозар, иухан пхьака узгахуада!..»	36
Аласба	37
«Дҕамлоу имѡа дшыкѣтатѡу здыршаз...»	37
Ачымазаѡ	38
«Сызлоу рнаѡс уаѡ ихѡа смахауазар...»	38
Насыпдак	39
Ажѡан ахь.	39
«Сгѡы арахаѡыцкѡа рххаѣазар...»	40
«...Абарткѡа зегы ыказу иҕамзу сазхѡода ирѣыцны...» ...	41
«Анышѡынтра агѡы тахазшѡа пхыз избыхын...»	41
Анкѡатѡи чынуаѡык амѡан дааспылан... ..	42
«Исыдгылазшѡа... Ус уахазаргь...»	45
«Иухҕашѡ амѡа уанхалаанза...»	45
«Рыцхарагѡышьѡуп убла иамбо...»	47
75	48
«Амаалыкыцѡа срылаз цыышьѡн, сѡашыама...»	50
«Сцаргы сзымцо, сымцар амуа...»	51
«Исѣахаз сыриааины сааиуазар аранза...»	51
«Еилашѡа-еилытѡуа, имшхо, имшымхо...»	52
«Исымам сымам, исыштѡугы сытѡуп...»	53
«Аҕсуа ибызшѡа имахазар аҕсуа...»	54
«Сызрылымтѡуа-срылтѡуа – исзынмыжыа...»	54
«Утахызар уеитѡацѡа уахыцѡыуѡ...»	55
«Цыара ианхало...»	56
«Шѡарбан, уара, сыказаара иаргѡатеиуа...»	56
«Ажѡа дука рхѡеит иахыхагылаз...»	56
Ани	57
«Адгыл хышѡашѡа, судумкылан...»	57
Уасиат ажѡак.	59
«Сталин ихы иаакѣсуа, дрымцарыжыын...»	59
«Сыхѣхѡоит, аха сыбжы ахынаѡша инаѡзом...»	60
Ирылам	60
Акиллер	61
«Ари адунеи цыашы, илакѡшы...»	62
««Уабацари шыта?..» – ихы дазцаауа дгылоуп...»	62

«Амшын ду сыххалазшәа сныжьны...»	63
Адфыла	63
«Сара ашьыцра бааҕс иахәлашәаз рыцуп...»	64
«Ицәгьоурақәа ирыман шәага...»	64
«Ассир, сыҕсра шааигәахаз гәастан...»	64
«Зхы зцәымзыц хы ихагылам...»	65
«Абза иеиха аҕсы дыззеиҕу дарбан хаҕоу?..»	66
«Саргыы аҕша сақәтәаны сдәықәын...»	67
Инасымфәтә	68
«Суҕасыр шҕастаху!..»	68
«Сшәон икастдар хәа исыхәтамыз...»	68
«Иахьа анышә дарҕон даҕа еиҕамхәак...»	69
«Саб дыканатц даҕа дунеик салан...»	70
«Игәы иртынчрын ҕсеивгахак иоурын...»	71
«Иказ сыбла ҕнахуан, сзаҕаҕшуамызт...»	71
«Хара изымцо сакәхап, сыҕсышоу...»	72
«Ауафы дырҕахымкәа, арахь дырҕахушәа...»	73
Хьаак	74
Иаамфәхыҕыцыз	75
Баграт хәыцы	76
«Хҕәаран-хыҕсааран...»	77
«Ацәа иқәхан...»	78
Икаҳаз	78
«Иҕалон, ихәеит, абри аҕхәыс сара дсыҕхәысхар...»	79
«Ауаа срылан срылырцашәа...»	80
«Хабжьара инхеит иахзықәымгаз, имхаз...»	81
Изго-инсыжьуа	81
«Уара убираҕ саҕагылом, Анцәа ицьшьагәышьоуп...»	89
«Зегь рааны ирхысырц...»	89
«Сара Аҕәа сыҕан сыҕамызшәа...»	90
«Схы зҕаху ахыдақәа ирыстәзом...»	90
Ақәыцмақәа	90
«Рыхьз шыҕнахуам уара ухьз иацрыхо...»	91
«– Саамта зегь бара ибыкызар акәхап...»	92
«Сгәы зхымло ахаангыы сызрыцлом...»	93

«Ишпарацәоу сыбла итшәаз...»	93
«– Хара абарт хрыхәар ааста...»	94
«Мцакы ааибамкит уаха исыцрамсыз...»	95
«Псҗазаара ахыкамгы псҗазаарак ыкоуп...»	95
«Утәыла убон ускан бахтан...»	96
«Итәахын иеиҗаччо, дрымшьызшәа...»	96
«Акы аасыгымхеит уи сара дсыпхәысхарц...»	97
«Упсыр амуа, унхар амуа...»	97
«Сыгәнаха икәшәаит исызымто уаха...»	97
Ахыпшымраз	98
«Апсны сназхәыцит хсаалак ианымшәа...»	99
«Иацтәи амш сзынхагәышьеит ихыхны...»	100
Уатәынза	100
Аепитафия	101
«Анаҗалбеит, рынцәара аама...»	101
«Ашәа хәала рхәеит...»	102
Икнахау	102
«Бшызша дырны сыказшәа, – бмызын...»	103
«Сара сыпсыр ауан иацызны...»	104
«Иааиуа ицаз диеицәазар – хәҗал цәҗамыз...»	104
«Дыкам хәа сыкоуп гәнаҳакгы иацам...»	105
«Аамта ааҳадгылт иарзынбан...»	106
Иреипшым	106
«Измоу итахым, изтаху имам...»	108
Умцымзар	108
«Икоу цкәа еилырымкаашеи насшәа...»	109
«Апсра дышпацәшәоз уи, апсра дышпацәшәоз!..»	109
«Зны, аха анбымоу, ма царта анбымам...»	110
«Ишпоуури, хәаишыа хәаишыоуп...»	111
«Бирак еипш дыштырхын...»	111
«Сабацарыз схы ахыызгара сзымдыруа санаақәхалак?...»	111
«Снумыжын!..»	112
«Ашьтыха иазар – ишьтипаарын иибаз...»	114
Агәыгра	114

Азэы	115
Иахьа сара исымшым	116
«Амардуан иаѳоуп икаха-бҕало...»	117
«Адгьыл хьшәәшәа – шыац иатцәара – сиартәхеит...»	118
«Сеилишшо саналага, зны, сызхьынхалаз...»	118
Сышә иадхо	119
«Апсҕазаараѳ еснагь ныхәам...»	121
Шәача	121
«Измаххоит...»	123
«Ишпастахыз даҕа пытк иаасазар...»	124
Аамта шәырхынхә!	124
«Усхыхәхәошәа баша иубоит...»	125
Цьара	125
«Сшатцац акы сатцоуп сатцакь...»	126
«Еиҕароуп ауафьтәыѳса ицәгьеи ибзиени...»	127
«Дылажьын амтцкәа ихаабыцуа атырас...»	128
«Уара уакәын уажә исыгыз, Алапсания!...»	128
Анышәынтра	129
Асы сыкәнауны	130
«Иумахазар, иҕоу уасхәап...»	131
Нахар	131
«Ршоура салоуп истәхыми сызтахыми...»	133
«Узцарым уара апсцәа урылагылан...»	133
Иаапсаз	134
«– Сыржъеит, крыздырма, сгазамыз...»	135
«Изымбашагь збо салагоит сыблакәа хыѳазар...»	136
Инасымѳатә	137
Сҕан сара усҕан	137
«Ахаҕы азхымтцуа сатцапшуеит ажәѳан...»	139
«Утәазар аапынра шааиз узгәамто...»	140
«...Сыбла уахьамбара, уахьымаара укылаз...»	141
«Зык сыҕеңынгылоуп, сырҕы сызмыргы...»	141
«Сталар, азы сагарызшәа...»	141
«Уара иеилкаа шыта сызмырцәо...»	142
«Сааин саагылеит, аа, сахьааишаз...»	142

«Диоуп ахатца иблақәа ацәа рхымло...»	143
«Аңсҭазаара мариахуама. саршәазар?...»	144
«Иухәаша хәамшәа, иуташа ҭамшәа...»	144
Аңсы хьшәашәа	144
«Сгәы иҭан узустоу уасхәарым хәа...»	145
«Схәыцуа сшықәтәаз абарҭа...»	146
«Саңхьаҭа ишьҭаз акы сшазыңшыз ауп...»	146
Амҭа иқәу	146
«– Иац еипш, иара иахьаггы ихьтоуп...»	148
Исыхьуа	148
«Сгәи сылағьрзи цон еилатәан...»	149
«Зәырҭы здыруан: сарггы шыҭа схәыңымызт...»	150
«Ахра салырбган ашьхақәа ирхыҭыз...»	151
«Аҭра сақәыҭып... Шаҭаҭ сыргәырғьарыдаз!..»	151
Аҭаза	153
«Исыламхар акәын сырзыңшыркәа...»	153
«Исзамур, аңсҭазаара ашхамггы снаржәуан...»	153
«Имариазма аранза ааирагь...»	154
Иҭаз ыҭам	154
«Сгәы ықәыңҭәазар акәхап сара амееи...»	155
«Сыблақәа алашара рцәызуа...»	156
Сбышьтоуп	157
«Амҭа сықәлан сағәра саахан...»	158
«Уаңьал ааир – узахьңом...»	158
«ҭың ыҭамшәа аабейт зны хара ҳахьынхаша...»	160
«Иҭзозеи, рхәеит, адәы ҳақәижьҭеи хадада...»	160
«Ахьҭа сакызшәа, ахызеипш исыкәыршан...»	161
«Аа саға дахьгылоу деихасыҭәза...»	162
«Иҭқәын ижәҭахыр дықәыркьакьашәа датан...»	163
Ҕсыншьҭахь	163
Владивосток	163
«Сыҭоу ңьыршьоит...»	163
«Хьхы шҭаажьало ухәарауазеи...»	164
Ақәылацәа	165
«Акыр шықәса, акыр шықәса, иҭегь...»	166

«Сыңсышыа сыңсышыахоит усгы...»	167
«Дхатюуп, насыпуп – дабызар...»	167
Бзиа бсымбаз зны...	167
«Дауҕахыз, сара сакөым, датәарбо...»	169
«Акраатюеит, исгәалашәоит, зны, ханхәычқәаз...»	170
«Соушәыжь, адәы снықәлап – сыҕоу цыысшыалап...»	171
Зураб Ачба	171
Хәамтак	172
«Сара арантә сымцар сыхәтан...»	172
«Сара убас сузыразын саагылазаргы...»	173
«Иҕазами уаҕа псыхәа...»	173
«Ахан хытәцара дықәтәам уаҕа...»	173
«Сыңсы антаз исыхызаз, сыңсы антаз...»	174
«Изыбазеи пзыхзны, лакәны...»	174
«Сәара шцара имцацу...»	174
«Иазхоуп хәа асаркәал исзасу...»	175
Ачымазаф	176
Ацә иахоу	176
Сгәылак ихәамтан	177
Гәтынчымрак	177
«Сыңсы антаз исызрамхәаз сызрахәом саныкам...»	177
Аихабыра рыпсахуеит	179
«Днакылслоит сан рыцха, зны-зынла, пхызла...»	180
«Абырг иажәа, азыхь еиңш ицқыаны...»	182
Афны сыфнахеит!	182
Сабаҕаххеи, ихәеит, абри адгыл...	183
«Сажәымтыҕеа, схынхәыр стаххахит бтәылахь...»	185
«Хазшаз дысзыбзиан – сааттымшәеит илаңш...»	186
«Дузақәмыртәаргы инаганы уеыхәа...»	186
Иңшуа	187
«Иаашт ҕа шыоуки – ихәиңшымкәа, ихәиңшшәа...»	188
«Ихьшәашәаза, азыжь еиңш, салагылоуп...»	189
«Жәларык ирылан уафытәыфса инымиаз...»	189
«Убжьы аасықәырга, салазаргы ацәа...»	190
«Скахар, сургыларц усыхар...»	191

«Сажəымтыҗеҗа снаргоит кəыцҗак сҗартəахны...»	192
Абахҗа иҗтыҗыз	193
Абаллада	194
«Дырхылапшуа җыанат агəашə иҗало...»	195
Сымшкəеи сыҗыхкəеи	196
Еиҗəажəарак	197
Апсыуак сиҗоуп	201
Иҗазами уаҗа хеиҗкəырхаша?	202
Иаса кыырса дгылт, рхəеит	203
Апсуараз	204
Саҗамыз	205
Асҗафык хыааго....	206
«Сылзпшымкəа, ус, машəыршəа...»	207
«Сырҗахымкəа, истəхымшəа...»	208
«Еҗəак кыдшəан, ажəфанаҗ ак афуеит...»	209
Иаҗҗəи амш	209
«Иҗахəхəоуп, иҗəахуп, – имазоуп адунеи зегь...»	210
Уааи, хайпҗныфлап!	211
Сыҗəар сынҗахан....	212
«Иҗалоит уаҗы хайбамбар, хайбабаргы...»	214
«Дбывакəашо даауан хəымаа-жыымаак...»	214
«Сзлымҗуа, салҗрашəа сызлахаз...»	215
«Сгəы фəрханы сыҗəиоуп, зынгы – җыҗа...»	216
«Уҗəышымкəа, иаҗсам, уеумырҗəышын...»	216
«Ирымаз, ура, дара ирымаз...»	218
Апсы днаскыаго....	218
«Апсшəа иархəалон ихырхəан...»	222
«Исархəо сархəоит, аха егы, исҗəырзо...»	222
«Иахыанзагы ишыҗафуа идəыкəуп дызныхаз...»	223
«Зегь реипш, даргы зны акы иашыҗан...»	224
«Дыҗмазафуп. Ихыааҗəа ааихымгазеит уаҗа...»	224
«Акы рхəан асы аурашəа...»	225
«Афродита леипш, аҗəкəырҗаҗəа даарылҗын...»	226
«Иҗаз аамҗак дзлымҗыҗшəа...»	227
Схынхəыр сҗахуп	227

«Дааттымшәеи ауаа рылапш...»	229
Сызтахым рзы	229
«Ианхәыпҗаха дызлафымсгәышьеит...»	231
«Исгәлашәахт: схицәза, слываҗало...»	231
«Хартафы дыпшзацәан. Дхаан. Дҗәымшәышәын...»	232
«Уаазқәылаз, изша зкәакәылах...»	233
«Сыкәша-мыкәша игылоу сырзыпшуеит...»	234
«Ғымтзакәа стәоуп, исхәаша схәазшәа...»	234
«Ицәырсымгақәаша саарыхар – хайлытып...»	235
«Акы сшаҗыз, лхәон, сахьгәақуа...»	236
«Апсҗазаара сыцрасуа, исыцәхасуа...»	235
Мактина	238
«– Шәара шәеифызцәоуп, шәхазынақәоуп...»	238
«Иахьа уара упсны укҗоуп...»	238
Зиаск саҗазсоит	239
«Ббаха смоукәа исыцәцагәышьеит аамта...»	240
«Иуурызеи, имфа имфәоуп...»	241
«Хан хытцәцарақәак, амаалықыцәа ирыздыргылаз...»	241
Аехәәҗ	242
Сикәа	243
«Шәышлышьклапшуаз Харихан...»	243
«Адунеи ду акгы сзалам...»	243
«Уи уажә дызбама, сашьа...»	244
«Упсахфуп. Сыпсах нас...»	244
«Уаакәасқәасгы, уаахыпхыпгы...»	244
«Сгәы ызгашаз итнамгеит...»	244
«Сзалымтцау ацәа салан...»	244
«Иахьцатәым, схы сазтцауеит, узцозеи...»	245
«Зыцқәа ытцаургылаз уцқәа анытцырхуа...»	245
Ауафы дыпсит	245
Ашықәс җыц ааиуеит	246
«Жәынгы җангы акакәын сзызхәыцуаз...»	247
«Ргәы иаанагом акы салабзоушәагь...»	248
«Егьсықәымшәа сааиуеит, акгы сықәшәа...»	248
Еибашьфык изкны	249

«Дыҕагэышьоуп ус, изызуеи...»	250
Хэыцрақәак кәыдры ахықәан	250
«Иеилыскааз уасхәап...»	251
Итәркыз – итрыхьыз	251
«Дсанзар иланасмыжьуаз...»	252
Иахьхәыз итәы	253
Иахьакгы	253
«Абас ала дааиуеит иахьанзагы Жьац...»	254
«Уцаркәәкәаит хәа скәыба иашьтартцаз хатцак...»	255
Тыт	255
«Иеилыскаауан сызтахызи сызтахымзи...»	257
«Ахәса аккахәа амыткәма рхәахуан...»	258
«Икәмыз арбан, зегь ыкан...»	258
«Ақсра акәымкәа сақхьақа ишьтоу...»	259
Ари	259
Ида	260
«Уаргы адгьыл уқәхацәеит, са сеиңш...»	261
«Уабаццакуеи, уахьааишаз уааины угылоуп...»	262
«Адәы сықәуп сара иахьа акалашәа...»	263
Драмак ақнытә	263
«Ақсра иаңу ан рыцха дахьышьтоу...»	264
«Ашәа ансдырхәоз гәанылагь исхәахуан...»	264
Иауа-иамуа	264
Хәычына	267
Бжьык	267
«Антцәамтахь инеиуан амәа дызнылаз...»	267
«Еибаркым хара хамшқәеи хатцхқәеи рахәыцла...»	268
«Сыргәыбзыгха лымам – слыргәыбзыгуеит...»	268
«Шәкәык бзызфын, бақхьазар, икәыкәы-цыкә...»	268
«Зегьы мәасып хәареиңш, ииасп...»	268
Нахар иахь	269
Пцзаарақ	269
Иааиуа рахь	270
Ампарк иахь	270
«Уахәамцшын қәрала иныстцыз...»	270

«Уатәызны исас дапшәыман диңылап...»	270
Цәгъахәафык изкны	271
Ушыпсыша ухаштыр...	273
«–Сызшьуаз азә дысгәалашәоит...»	276
Хьзыдак	279
«Схы нықәтдан ацәаха сыртом...»	279
«Зегъы здыруеит: амра шамшамуа...»	279
«Атзы дадыргәгәалан дшыскыз – сычкәынзан!...»	279
«Анцәа сишьталахт, сшааиуаз, сангәақза...»	279
Акыр шықәса рышьтахь	280
«Хаззыпшыз аабаанза иниаст...»	280
«Убжы рахарым угылан ухәхәозар...»	281
«Ицаз шытрақәлан иаауазар...»	281
«Бсыпқазаргы ауан – бсыпқамхеит...»	282
«Сапхьақа бықан, хшеикәшәоз крыздыруама...»	282
«Хәык ахәса ааигахьан...»	283
«Ицзозеи, дыпшуп Пенелопа...»	283
Амәа	284
«Лыхьыз ырцәан – лцәа лхыхын...»	284
«Аибашьраха...»	284
«Хабақоу? Хабааихьоу? Хақәзаму амәа?...»	285
«Икамтәаз сылабжыш сахәәеуа сааиуеит...»	285
«Иаанымтәазеит амчыбж: ҟапхьа усура бцахуеит!...»	286
«Узцәымцаша уацәцазшәа убаср – газароуп...»	287
Агәца	287
«Дибейт рапхьа Ақәа амшын данталоз...»	288
«Шьта уаха акагы сыхнахзом...»	289
Ағадуга	289
«Схы збахьейт салан хыхь ажәәан...»	290
«Дақәхарц егыгым дахьычәатәоу амца...»	290
«Уафытәыҟса ихы итәмшәаңыз схын...»	290
«Дитцейкәахарц далагон – дышьтылцааит...»	291
«Игәалашәон агәгәахәа ишеикәызгы имца...»	291
«Издыруаз сханарштит исмаҳашаз сахан...»	291
«Абри абас ишықоу жәдыр, ахьырқар...»	291

«Сышнеиуа, ахәыцра саацәытыр...»	292
«Деилалгеит уи – уаха илам...»	292
«Даазқәылаз даргәамтцуан иламыс...»	292
«Бзиа бызбон, ихәеит, зны – схы аихагь...»	292
«Слышътан зны шыпыла, ыла...»	292
«Ишәцәыстәахуа икоузеи...»	293
«Саб дыпсхъан, ихәеит, апсразы дықәын сан...»	293
Ламысдақәак рахъ.	293
«Ақәра ду нитит – ихытцозеи Сит!...»	293
«Икоу удыруама, саалаган...»	294
«Иахәшъа дхыркәакәын, ипхәысгъы дкахдын...»	294
«Уахъ дынхааит – дызгаз дрымаз...»	294
«Дысзымхеит. Сығамыз слықәзытны сцазшәа...»	294
«Акыр шықәса рақхъа ҳақсызаап...»	295
«...Иахъагь ашәа ицихәоит ҳагак...»	295
«– Сашъа! – ихәан...»	295
«Сахъаауаз здыруан...»	295
«Исзышътымхзо еидараны сатцоуп...»	296
«Уеутәахырц унықәыхәхәоит...»	296
Вавилов	296
София Ротару	297
«Ахәыцрагъы мцар ауазма, инаспыршәеит...»	298
«Дызсываџуаз – ибон сшахәыртәуаз...»	298
«– Сцап җа пытракгъы сгәеигәеиуа...»	299
«Срымтаҳар...»	299
«Хабзиабара ҳақәыркын, ихәеит...»	300
«Дпырны дцон уи арантәи дыбналан...»	300
«Иқатәқьюу – макъана ихаҳамтыц ужәроуп...»	300
«Иарбан уи имажәуа, имхо...»	300
«Ипсызгъы духъаам, ибзоугъы...»	301
«Сиаст, ихәеит, дадхеит, сиаст...»	301
«Хартцаџы дыпшзацәан, дыссирын, дқәымшәышәын...»	301
Трагедиак ақнытә	302
«– Хайлыршъаахәеит уажәа хымтақәа...»	302
«Антәамта ааигәахеит. Алагамта схаштуам...»	302

«Есены амра узгылом ишамшамуа...»	303
«Дышцеигэиргъоз зны уи лааира!..»	303
«Зеггы брейгъзаап, бхазыназаап, ацшза...»	303
«Барггы быкам, сарггы сыкам...»	303
«Дцэуатэуп дахьугалакгы атцэуатэ...»	304
«Ицзозеи уи аахыс! Сшышлара сышлеит...»	304
«Изиасны иниаст, еилахэашь...»	304
Аарцэынтэ	305
«Ианыхтэу роуп наф зеггырыла...»	305
«Ацшэа акнытэ ацшэахь еицэган...»	305
«Ацстазаара, цкыа узэхэыцыр, хыдароуп...»	305
«Схы санахэацшуа аганахьшэа сгылан...»	306
«Иубо акэзам, уара, арака...»	306
«Икаимцара икоузеи урт рымбараз!..»	307
«Сара зегь сыман. Бара быда...»	307
«– Зны хазлаказ ахь бхынхэыр...»	307
Аабыць игэала	308
Аабыць – анафс	309
«Скыалан абна сылахын...»	310
«Бзиа дышцарбоз ацсы!..»	310
«Цызак дсыман, гэылак дсыман...»	311
«Ацсцэеи абзацэеи еилдыргахуеит...»	311
«Бара бакэызма, дмыргэамцуа...»	312
«Дгэаауеит: мшэан, дабатэи хатцоу...»	312
«Иусуракатцагэышьозеи аамта саиааины...»	312
Адгыл сыпсы ыкэхан	312
«Адуinei шаахэыз анцэаиныс...»	314
Сызмышьтуаз	314
«Схэыцын, исылацсыз иага сылан!..»	316
«Ацстазаара даргазан (уара уанаркэышуаз!)...»	317
«Адэы сыкэуп сара акгы сафэзамшэа...»	317
«Аибашьра адэакнеицш...»	317
«Ацсра сазхэыццэо салагеит, сыпсымоу...»	317
«Сарггы амш сшалаз сгэы сацшэа...»	319
«Дахьугалак дызлашаз ала дшан...»	319

Схы сгәы ахшәаны	319
«Исыртәзшәа иҗамыз ак хәыцны...»	320
«Мап анухәа – мапзароуп...»	321
Исзымшәыц романк	321
Ашықәсқәа	322
«Сабақаху ажәдан салоуп...»	323
Аехынтәала	324
«Ажәдан хатцапшуа атх халагылоуп...»	325
«Сызхушәаша акы ыҗамкәа, ихәеит, суашыми...»	325
«Скәыбаса, ихәеит, слымтцапсан, даасылган...»	326
«Сәыхар сыбзасып, самысыр...»	326
«– Сааит агәада стысны...»	326
«– Уца, – лхәон зныжышәа сымамыз...»	327
«Сахәәеыр шауаз сзымдрит...»	328
«Исгәаларшәо адәы сшықәыз зны сгәәтеиуа...»	328
«Сызлаиаз сыздыруам аранза...»	328
Апсҗазаарахь	328
«Ушәапырхапуа ушцақәхеи адәы!...»	328
«Ипсран иҗоу даадыруашәа ҳакоуп...»	329
«Дрылоуп уи хатца дымцацшәа...»	329
«Сышықәсқәа срылсны саауан...»	330
«Ижәны иҗамыз, мчыла...»	330
«Сышәоу саунхахуа, саргыы суашыми...»	330
«Дхагахазшәа адәы дықәын...»	330
«Исцәызгозеи, иҗоу ыҗоуп...»	331
«Илыргылаз зегь лара илзыртәарымызт...»	331
«– Дыҗоуп шысхәоз аапын дааиран...»	331
«Инасафсны иаатгылан, рыхқәа неидкылан...»	331
«Саргыы исыпхәон апыныш ицыз...»	332
«Иҗам хәа сияцәажәоит иац аахыс...»	333
«Апсҗазаара иҗахын уи сара сеиҳагь...»	334
Сгәыла иахь	336
«Иҗаз ыҗан – иҗаз ыҗам...»	336
«Сахьжу хәа...»	336
«Инна лцәахәақәак сырхынхалан...»	336

Ацәашыбылзаанза	337
«Сара сбылны санца ашьтахь...»	338
Амѡа иқәу аҫакарха	339
Шыыбжыышьтахьк	340
Икашәа, иҫамшәа иҫаз	340
«Срыбжыагылоуп иааизи ицази...»	341
«Саамта шәымтақәак сзаццоуп...»	342
«Адгьыл дықәмышәхәо днеиуеит...»	342
«Сара сымиит, сагьымҫсит. Ахаангьы...»	342
«Гәаѡак сҫарыжын, иеибарччо исхагылан...»	343
«Шәеиха, Аҫсны атҫеицәа, шәеиха хәа...»	344
«Бара быда сыбла уаха уаѡ дамбо...»	344
«Итцозеи уи аахыс! Арантәи уцшыргьы...»	345
«Саргьы араҫа харак сьдцәоу...»	346
«Абар аапынра гәырҫахә ахьааиз...»	347
Гәалашәарак	348
«Рацәак нымхеит, рацәак нымхеит, дадхеит...»	348
«Истахын, зынза сгәы нырхазамшәа...»	350
«Иҫататәу здыруеит, сахьцаша, сахьааша...»	350
«Аҫслымз халаршәын, аҫслымз цара...»	351
«Сахьцалакгьы схы хоуп аѡныҫа...»	352
«Дынцәытцасуа, идырны иахьырмахәаша дахон...»	352
«Сыҫсы талазар – сыҫсхьан ауп...»	352
«Сыблақәа хәаазар ҫаларын...»	353
«Дрычхар ҫалоит кьаѣк, хәыма-жымаак...»	353
Исабжыго	353
«Сара сыҫсыр... Аха исызтада сара аҫсыха...»	353
«Срыцхабшьозар – уажәоуп санрыцхабжыаша...»	354
«Идыргылом аҫар кәаҫ кьардеи...»	355
«Асҫаамта дшыҫаз дызны...»	355
«Шәахәаран, кәашаран – аены ныхәан...»	356
«Ашәацыхәацәа рыларцом сыҫсыр...»	357
«Сара сеихагьы ирыцхау инхаз роуп...»	358
Ауаѡы дмаалықьуп	358
«Сара арыцха соума адунеиажә...»	360

Иабаанагеи аҕаа арт?	361
«Адэы сныкэыртдахт, сеилырхын, смадазза...»	366
«Иузхап, умыццакын, ашта унтытып...»	366
Амаалыкь имш	367
«Аамта зхыттраха инеиуан...»	368
Дыкоуп ус азэы	368
«Аапынран – ишэтымзар аҕсабара...»	368
«Дцангы даангы уи ҕыарак дызнымхеит...»	369
«Иҕаз ыҕан, иҕамызшэа иузырзуам...»	369
«Аҕшэмаҕхэыс иаалхэахыу иреихауп...»	369
«Иҕан ихы иҕашэаз уацэшэартэ...»	369
«Аҕсра ашытахь аамта неигэеит...»	369
Афакт	370
«Истцаз схамыштит – издыруаз сыздыруам...»	370
«Зны, санҕаз, саҕхон краамта епопеиак...»	371
«Ахьта сылалар хэа сымшэозар...»	372
«Имцаирсыз иман, арантэи дыбналан...»	372
«Сызлакоу сеицеоушэа сгэы иснаҕоит...»	373
«Иара иара иакэымкэагь зырбо...»	373
«Иушыҕагылан иааиуа рымҕа дрыцкьоит...»	373
«Сара сиит ауаҕи ауаҕи анеихэоз...»	373
«Дшанхашэа дылагылоуп лара ашэ...»	374
«Сыҕсы тоугы имҕамугы рыздыруам...»	374
«Сара анҕса дсымамызт, уи азы акэхап...»	374
«Уеушыр ануҕахым, уҕазар анамуа...»	374
«Ихагоу адэы дыкхэеит, уара, ихала...»	374
«Баразэк боуп ари амш исзалаз...»	375
«Ажэҕан хаарак аҕам, аҕта хчылан...»	375
«Санаҕырцуоуп, ихэеит, аҕстазаара саназааигэахаз...»	375
«Рнапкэа еикэыршаны иеивапан...»	375
Сыззыҕшымыз, сыззыҕшыз	375
«Аамта, шхамк еиҕш ихаржэны...»	378
«Дыҕуа дсыштан. Сара уи саҕсазма?..»	378
Анцэа сеилоумган	380
«Аенышыбжыон дыбзахон, дыҕсыхуан...»	380

«Урыхэламзит амѡан ҳақи тышеи...»	381
«Иага қалақь срылсит, иага қыта...»	381
«Аамта, ҳарқәышын, ҳақәнацеит амѡа...»	381
«Деихаскуан уи дыхәхәанза...»	381
«Хнеиваиашт мышкызны, – ааигәаза акәзаргь...»	382
«Хаибамбеижьтеи ома цуан...»	383
«Крыздыруоу, абастәкьа сажәйма...»	383
«Стәам сара сгәы ґыгьуа...»	383
«Шьыбга аагәоуп ианихабгаз...»	384
«Апстазаара, цкьа уазхәыцыр, чароуп...»	385
«Акы арееиха шсымамгьы жәбароуп...»	386
Исыхьуа	386
Исхыцуа	387
«Сара санду, ихәеит, Анцәа иишаз пхәысми...»	388
«Акы рмышьында, хәыч гәартәк...»	390
Сшәоит	391
Ҳара дахтәуп	392
«Ҷақхьа зегьы рґынархоит антәамтаҳь...»	393
«Адунеи ду салоуп самкуа...»	394
«Уандыпшылам – умал аныкоу, амч анумоу...»	394
«Ушырґыц урґыз уара уусқәа учыгәза...»	395
«Ңынкылашья змам иоуп – дақәитышәтәыр...»	395
Аеымардатәи Дон Жуанк иантәамтақәа ркынтә	395
Атоурых аґнытә	405
«Ҷкәынцәа гәартәк рымѡахь инаскьяган...»	406
Бара быда	407
Альфеи омегеи	407
«Хар сымамызт саб иницыз ныстдыр...»	408
«Сыбжьы назықәсыргалоз азә дсыман...»	409
«Ианысымцарын ианысцаз наґ ианыхуа...»	409
«Апстазаара шазар акәхап ус...»	410
«Изыббази снықәхәаша сцазшәа...»	410
«Уахьцо сыздыруам, аха иґаз уазтцаа...»	411
«Иґам азә иеипш ихәәпшуеит – датәарбом...»	412
«Иеилагылоуп сгәы бжьыхуа, схы схыхуа...»	413

«Саргы ссасуп. Саашёылагылт, саамёахытны...»	413
«Ишанытра ианытцызшёа зыббазеи сышьта...»	414
«Иаххаагоз урт амшкёа зегь цъацъан...»	414
«Дзыпцхёаысыз сыздыруамызт, дзахёшьазгы, дзанызгы...»	414
«Ц-цёахёак трагедиак акнытё	415
«Икёалаша кёалоит, рхёеит, усгы...»	415
«Снапкёа сгёытацсашёа сгылоуп сынкахёыцуа...»	415
«Сыкёахуп, Троиа, срыцхуп ахёеиаа...»	415
Шыьбга	417
Ацшёма	417
«Сахахёхёан, ихёеит, аишёа сзэхымтца...»	418
«Ашьыжь, санаапш, шыамханынза...»	418
Ашыкёс фёыц ауыха	419
«Дцарашёа уатцёызны дынкылаз...»	420
«Ирхацёыруа ахёаирплан анырхала...»	421
«Исгёалашёоит, ашкол хёалымгацыт...»	422
«Лермантов длыцкёашёоит цхёызбак макёана...»	422
Аха змам	423
«Ихёта агёра изгом, аха цшьынёажёа дыртёсит...»	424
«Акёамзаара сеилахёаит, ихёагоу дзеилахёаша...»	425
«Ус умхёалоз ура зны, сутахызшёа...»	425
Ацхыз	426
«Днахёалза дцеит даёа цсыуак...»	427
Ахёауа анузымхо	428
«Ихёломыт, ишёмыт зны бзиабарада...»	428
«Исыкёумтцан уаха арака ахыза...»	429
«Аёеилыхха цкёа сахымзеит, аёеилахёахагь...»	430
Узланхари!...	430
«Схы сызнымкёло салагар – скахар...»	430
«Иага аабат, иага хрыниат макёана...»	431
«Уцсадгылаф ускан укёалашёа анубо...»	431
«Амёа сыкёалеит сынкахёыцуа...»	431
«Сахёшьа рыцха, Жёындёрыцшь анышё дахёамоу...»	432
«Уазымтцан шака шыкёса схытца...»	432

«Скъалазшәа мѡакы санылан...»	432
Зны	433
«Сыбхымзеит...»	433
«Амѡа санылар – сзылхымо, сымчыдан...»	433
«Сышыны сахышыѡу пхызшәа акы збахуеит...»	434
«Абна иаалкъан абга ицхаит...»	434
«Сыпсѡазаара мѡасит, Анцәа иѡышъарала...»	435
«Ашәа лхәон Лаганияпѡак, хагак...»	435
«Сызлоу Анцәа среигъумтәын, срыцхауп...»	435
«Дсгәаласыршәап схәан...»	436
«Ихымзеит – ирымтеит урт ихы аѡеыха...»	436
«Хәапшраха исысит ахәапшха ансымам...»	436
«Сымѡасуеит, ишызбо сымѡасуеит...»	437
«Аѡны ддәылкъан дцеит дынкылаз...»	437
«Ишеипырцыз шыѡа имазамызт...»	437
Иахамхәо	437
Алашә	438
«Сара срольгы ыѡоуп уи адрамаѡ...»	439
«Сызшыуаз сыѡерыстар – исылгон, сагъыршыуан...»	440
«Игмыгқәан урт, апқәыс илыѡашыѡуаз...»	441
«Баша сгәәѡуам...»	441
«Зегъ хәаауп: сахъанархуа шыоук асиа...»	441
«Хәикәымшәар хәа уашәома, ара акәыз, нырцә акәыз...»	442
«Исзыпшуп хәа гәыграк игәатѡа иѡѡәахымызтгы...»	442
«Зегъ бхәаны... Баразәк ус быршама!...»	442
«Иахъанза хәазгазу? Изластари хәашъа...»	442
«Илымкъеит уи атәы дахарѡан...»	443
Быргк	443
«Инаскъаргоз дѡагылашәа дықәын...»	443
«Ипсы ѡартѡарашәа еицхыраан...»	443
«Аа дахънеиуа амѡаду данылан...»	443
«Ус акрыѡазма, хзыѡәшәашаз...»	444
«Хәилоуп хәилыхо: исышѡтаныѡәо, срышѡтаныѡәо...»	445
«Уаакәхашт акгы ыѡамкәа уаха...»	445
«Утәаз, угылаз, иааиуа уазыпшуаз...»	445

«Ахәыцқәа азын асы салырхызшәа...»	445
«Аңсҭазаараф, азәык-шыцәк рыда...»	445
Насшәа.	446
«Шекспир итрагедиақәа срыцхьон...»	447
«Иажәеинраалақәак лзикуеит, – даиуеит ус...»	448
«Сқәадқәа срылахеит. Ицәгьамызт сынтыцдыр...»	448
«Ихынхәны арахь акгы аауам...»	449
«Аамҭа иеиуеит ҳафхуа, ҳдышәо...»	450
«Усқәак сымоуп, суҳәоит, уаасхылацш...»	450
«Иҳаздыргәышьом ханыцсышеи хшыцсышеи...»	451
«Еиҭашьыцроуп икоу, еиҭашьыц...»	452
«Саҭахымкәа сықәхар адунеижә...»	452
«Сара избәхәеит ашәышықәса ацсышьа...»	453
«Иахьа ажәған қәа ннакылом...»	454
«Сыссырхагоу, ҳашҭа самкызт...»	454
«Анцәа идырааит уатә исыхьуа...»	455
«Инеихьымсша инеидыкшало...»	456
«Аҭоурых уазхьацшыр, уызыхьыцша...»	457
«Ашьабыстақәа реипш, акы нарырхан...»	457
«– Избаша збеит, исаҳаша саҳаит...»	458
«Ақьаади сареи ҳаизынхан, схы саафәхом...»	458
«Ауаа рацәафуп, цәа рымам...»	458
«Иауазар, исзеиғьым сиқәзыр сҭахымызт...»	459
Ахьҭа.	460
«Ғы-ццышәк ашьапқәа ирыцкьо амца...»	460
«– Скьалеит, уара, сиеицшуп абна илоу...»	461
«Аатцра иавахаз ацшәеи ибылған...»	461
«Ахыдақәа игәра абаргеишь...»	462
«Исхәаран икәз сымхәазар-сҕахәамызт...»	462
«Амш ахы иқәгыланы идықәлан...»	463
«Ак саҳәамызт, ак саҳәан...»	463
«Абахә сафәфрын, ацсра слақҭацәгьа...»	464
Уажәыр.	465
«Уара исоухәазар сызлацәо...»	466
«Адәы сықәуп иахьа акгы сафымшәа...»	467

«Ари амш ссируп, сыңсыр – сығәнахауп...»	468
Аҕаза	468
«Анцәа сихәон: – Зеггы сырхыгза...»	469
«Анқәаб схы игәасырпқоит хәа жәеихан...»	470
Иңшыз лажәа	470
«Иацоуп сара арахь санааиз...»	471
«Инызкыло уаф дыҕам амц анырхәо...»	471
«...Зыда дсымам сгылан анрызғыста...»	473
«Абри ажәәдан сәатцаиңшыр уаха...»	473
«Аҕәара аеықәнажыуан амшынхәа...»	473
«Инахтшаз, кыр хагума, инахтцит...»	474
«Сара аҕара змоу уафым, дад...»	474
«Акыр сырхаит ара, акыргы сырзит...»	475
«Аәеира стаххаргы сызәеиуам...»	475
«Гатәыс уара иумоуп, исыртәз сәагазар аранза...»	476
«Бла еитдыхра, бҕа еитдыхра урт, иауазар...»	477
Дон Жуан	477
Асаркьалқәа	478
Ацх иалоу	479
«Аамта цеит, ихалазгы халам...»	480
«Иҕалаша азәгы заа издырзом...»	480
«Дызлажыу пылхатуп, дынкылоуп...»	481
«Дзәкароуу? Дрылыхәхәом атан...»	481
«Алымхақәа хахаза, джәажәлоуп...»	482
Апхәысеиба Иарна	482
Баграт иҕны	483
Харун	484
Аңнышцәа ртәартә	485
«Иац хьтан, иахьа даара ишоуроуп...»	486
«Иууз ацәгьа зны ишүзыхынхәыша...»	487
«Удәықәымлар – уахьтәоугы узгылом...»	488
«Уара еилкаа изызбаз изымбашаз...»	488
Шәааи, хәитеикәшәап...	489
«Ицо нукыларц уалагар мчыла...»	491
«–Шәаадгылала, сымала сыншәмыжбын...»	492

«Амш иланананы аамта, дацэны...»	492
Хэашыа змам	493
«Исфызцэои урт сызрыцымлеит – игмыгқан...»	493
«Данаапш – ихы ихагылазамызт...»	494
Ицо-изымцо	495
Аччапшь	496
«Иќалап уатэы амш сара истэымхар...»	496
«Хытоуп, – зынрами усгы, – Урыстэыла...»	497
Зартыжэ	498
«Уеиќахарашэа ахжыара атахым ара...»	499
«Ари амшгы цеит иниас...»	499
«Дымшэарашэа ибахуеит имшэац...»	499
«Арт рќны субар саахэ уатэы...»	500
«Дуафымыз, Шекспир дуггы акы игын...»	500
«Сара сыќоу сыќаму рыздырзом...»	500
«Гэыбѓан истом, сыцсы златоу злеидыррызеи...»	500
«Сынхон сара уак, сахыртахымыз...»	501
«Убас дизааигэан... Изцарыма асза...»	501
«Башаза гэыѓрала утэыхуп...»	502
« – Ирдыруазар стахуп сара ќэышгы арныггы...»	502
«Исымоу стахында, исымамгы шсоурыз...»	502
«Убас ҳаибытахуп, убас...»	502
«Сзаатэаз сыздыруам сизхэыцуа...»	502
«Икаһаз дгылап, дааин дааҳалагылап...»	503
«Избеит, – лабфаба акэу, пхызу...»	503
Ауафызатэ ихэыцраќак	504
«Ицаз хынхэны иаакылсыр ауазаап...»	505
«Ихэатэу схэалоит, иутахы-иутахымха...»	506
«Ианалага сымш мшымхо...»	506
«Сматанеиуа аныха...»	507
Схы-сгэы итымцуа	507
«Ифаќалазшэа дшааиуаз ацэгэы ыќан...»	509
Ахыапарч еицш	510
«Ха дахтэуп хэа, инаитас...»	511
Ашыыцраз	512

«Сгәы итаршәуп, ихәеит, схы итыцуам...»	513
«Зегъы дрышьтоуп уи дқәасқәасуа...»	513
«Еихаб дуны зхы збаз, иуеихабыда?...»	513
«Адгъыл мықәлеит, зегъ реипш, сеилыхны...»	513
«Имцамкәа, ианааиз усқан иаиааизар...»	514
«Иехарззала дхалоуп, ддауушәа...»	514
«Шақа бжьоузеи хысхәоз сара уанза...»	515
Аибашьра цон	515
«Ихы ицнаком, инапы иафуам...»	516
Цъансыхә.	517
Сара сыңсыр...	517
«Ақәа хыдхәе, ииуа...»	519
«Игәкылтцәагаха абжықәа аафәуеит тцхагәанынза...»	519
«Хазшаз, седроу, ус дишама...»	520
«Иқәацәза игылоу иоуп арақа ирбо...»	520
Аамта цоит иццакцәаны...	521
«Адгъыл уқәымзо уфәаухар – уабацо?...»	522
«Игәаларшәо ицази иаази...»	523
«Ицәыргамкәа...»	523
«Шьақәыргылашьа змам шьақәыргыло...»	524
Қнатак ақны.	524
«Асқафәуаак ахықоу, ирасхәаша нтәазшәа...»	526
Фазиль.	528
«Фазиль Чегемаа рыңшза хәа длышьтан...»	528
«Уааигәа игылоу удыруеит, иагъуздырзом...»	529
Амшын иххалаз	530
Ачкәын дгәыргъон...	531
Саңьал аау...	532
«Имцымкәа иаиааиз усқан иаиааизар...»	532
Саины сықоуп...	534
Еицәажәарак	535
Дыцәоуп ахатца	536
«...Сгъежы-хынхәуа ара саақәхоит...»	536
«Акгъы снаџом сара арии, сызфәапкыз...»	536
«Ари адгъыл сықәхацәоу, сықәымзоу...»	537

«Сшәапырхапуа адәы сықәмызт, срыцын...»	537
« Дахьагалак, дхынхәрашәа сыкоуп ибжьабыз...»	538
«Азә ажәәан далакнахауп, итзоузеи...»	538
«Амәа сықәларын сықами ғыц...»	539
«Ижәынғы дықамызт, имч наилзаан...»	540
«Стахы, сдыр, сөыза, сыуа...»	540
«Сеитәақәахит зегы сусха...»	541
«Схәычымыз, саацәырцит смаалықха...»	541
«...Шәа сышәтәуп хәа аринахысгы...»	542
«Сабацоз арии амшгы сапымлар...»	542
«Акраатцеит, уаә дтамлазац иашта...»	543
«Атцаа еипш дыхьшәашәан. Снапағы данаазга...»	543
«Ари амш иаго иааиуа иунатом...»	543
«Аз иастаз азымгазт, изаакәрылан...»	543
«Саныкоу исывагылоу, санпсуа исхагыло...»	544
«Дмааргы амуаз, аха даакылсит ашыжь...»	544
«Ухы убар қалойт ухәынтқарын...»	544
«Сыннажьрашәа сықан, аха сыннажьуам...»	544
Ауасиат.	545
«Инхо рахь сықазар стахын, газаразаргы...»	545
«Ажәлар еиқәхозар, абаагәарақәа еилахаргы егьамам...»	545
«Сапхьон. Иқалап ауабага...»	545
«Ауаа лрылагылоуп ихы шытыхны...»	546
«Дцар итахын иара дхысны...»	546
«Ағара анышә иатан...»	546
«Аәнуцқатәи хұсқәа...»	547
«Насыц зласымаз...»	547
Зхыздыруа	547
«Сара ахьта сакхьан, ашыоура сакхьан, амлагы...»	548
«Истахуп сынтыцыр, ара аәны санымкуа...»	549
Сшааиуа.	549
«Абаха смоукәа саргы саамта мәасит...»	551
«Цәахәақәак снархысит сгәы ғығыуа...»	551
Хаштағ	551

«Лылацэақәа неикәылыпсон, иаахылцуан...»	553
Иааз, ицаз	553
«Дшақьо ддәықәын, цыарак дакуамызт...»	555
Ашамтаз.	555
Ахықә ақны.	556
«Ахәыцқәа ашта итеибахәан испылон...»	557
«Хаитеикәшәахт, ихәеит, еигъзу хаикәымшәар...»	557
«Сабантәауеи сара? Сабақоу? Сабацо?...»	558
«Дқахаит уи енак агәарахәа...»	559
«Сындәылтыр стахым, уахь изыпшымда?...»	560
«Дыкамкәа стахык, дыкамкәа сыуак...»	560
Схәыцра ақнытә.	560
«Сеибга-еизфыда сааит иахьанза...»	561
Амшынца.	562
«Срықәшәеит ацәгыагь абзиагь...»	563
«Сара сахыпсуа акәым, ихәеит уи, Гәацъала...»	567
Анцәа ицьшыоуп...	564
«Иутахым иагаф мфәхытхьеит уфныка...»	565
«Ари амшгыи сара истәызаап...»	565
Аамта сымам	566
«Цъанат агәашәқәа анааимкәа, рацхьа италаз...»	567
«Исхаштны саакәхар сшыпсыша...»	567
«Уағакгыи дшыкоу дырны иумаз...»	568
«Сахәапшуа стәоуп киносахыак...»	569
«Ахақәитра ишәт Манолис Глезос!..»	569
«Исыхьантан иқәхаит иааиз азын...»	570
«Ифәкьаса ицоит акы иарырхан...»	571
«Икадашь уахь, хара ҳадагь...»	571
«Хнаилагашт зны акгыи ахыикам...»	572
Аибашьра амшқәа сгәалашәо.	573
«Снықәцала-аакәцало, слахфыхза...»	574
Саакылсит....	574
«Ддырехәоит хара дахтәуп хәа, ирхәо лакәуп...»	575
«Дцъашьала, ассир далакоуп Уахаид...»	576
Аешьра	576

Ухы уанзамыхәо	577
«Иутәу ухам, иутәым, иушьям...»	577
«Иеицхыраауа иааиуеит иңсызгы инхазгы...»	577
Иалысхыз	578
«Иахьягъ ус ами, иацеиңш...»	579

КӘЫТЦНИА НИКӘЛАЛА ҒАРАШЬ-ИҒА

Аҫымҕақәа реизга

Ажәафтәи атом

Ажәеинраалақәа

КВИЦИНИЯ НИКОЛАЙ ТАРАСОВИЧ

Собрание сочинений

Том шестнадцатый

Стихотворения

На абхазском языке

Аредактор И. Ахашба
Компиутерла аиқалыршәф С. Аргәын

Аформат 84х108/32 Атираж 300.
Икацә. акь. бгь. 19. Инықә. акь. бгь. 32.
Ағәтапқа №